

**HEDEN
TER ADVISERING**

Aan

10.2.e

**Directie
Bestuursondersteuning & Advies**

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

21 december 2020

Notitienummer

2020-0000253072

Auteur

1(10.2.e)

Van

10.2.e B0A

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 21 december

Aanleiding

Op 21 december vindt een ACC-19 plaats (16:30-17:30 uur via Webex). Onderstaand treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Mogelijk wordt detailhandel (meer specifiek pakketpunten) toegevoegd aan de agenda van de ACC-19 door EZK. We hebben hiervan geen stukken ontvangen, maar dit werd vanochtend wel besproken in het DOC-19. Indien het ter sprake komt kunt u het volgende uitdragen.

Aanleiding

- 1100 pakketpunten hebben aangegeven vanaf vandaag dicht te gaan. Ook de supermarkten (die soms ook pakketpunten hebben) geven aan dat het heel druk is. In de pakketmarkt ziet EZK niet veel opties om het probleem rond de pakketpunten op te lossen. Het hele kanaal is al overbelast (wat met het sluiten van pakketpunten alleen maar nijpender wordt). EZK wil een aantal scenario's uitwerken. 1 van die scenario's is dat ze mogelijk de Primera's meer ruimte willen geven voor het verkopen van artikelen, waardoor het voor hen aantrekkelijker wordt om de pakketpunten open te houden. Een ander scenario is mogelijk het vergroten van de mogelijkheden voor 'click and collect'. In de eerste golf was dit – na verloop van tijd - in België en Frankrijk kennelijk mogelijk. Dit zou de druk op de pakketmarkt wat kunnen verlichten.
- De problemen in de detailhandel staan ook op de agenda van het veiligheidsberaad van vanavond.

Advies

- U kunt de toelichting van EZK anhoren
- U kunt waarschuwen voor het effect dat het openhouden van Primera's voor niet-essentiële verkopen een ongewenste precedentwerking kan hebben op de overige winkels. Vorige week is nog een enorme discussie geweest rondom de opening van niet-essentiële winkels (HEMA/Action). Het lijkt niet wenselijk dergelijke discussies opnieuw te gaan voeren.

Verslag ACC-19 van 17 december 2020 (stuk bijgevoegd)

Advies

- U wordt geadviseerd het verslag zelf te lezen en na te lopen op onjuistheden.

2. Vaccinatiestrategie (mondeling toelichting VWS)

Advies

- U kunt de toelichting van VWS aanhoren.
- U kunt daarnaast de volgende punten uitdragen:
 - Denk nog goed na over de maatschappelijke uitkomsten van de vaccinatieprioritering. Bovenkant beroepsbevolking lijkt wijs, want (1) dat is de groep die groot beslag legt op IC- en ziekenhuiscapaciteit en (2) sociale contacten hebben, waardoor het reproductiegetal ook wordt gedrukt. Ook prioritering o.b.v. gedegen modellering binnen de restcategorie (jonger dan 50, zonder onderliggende medische indicatie, geen zorgpersoneel) is nuttig, omdat de maatschappelijke uitkomsten in deze groep ook kan verschillen. FIN kan meedenken.
 - Het is van belang om logistieke kennis en kunde van bedrijven bij logistieke Benut logistieke kennis en kunde van bedrijven bij de logistieke uitrol.
 - U kunt vragen of er al een gedetailleerd draaiboek voor vaccinatieproces de komende maanden is? Zo ja, dan helpt het om interdepartementaal te verrijken. Zo nee, moeten we daar dan niet z.s.m. een (interdepartementaal) clubje voor in het leven worden geroepen die dit gaat uitwerken.

Toelichting

- Vandaag (maandag 21 december) is het eerste coronavaccin (Pfizer) in Europa goedgekeurd door het EMA. Nederland start met vaccineren op 8 januari 2021.
- U heeft separaat per mail op 20 december een document ontvangen met interne overwegingen bij de vaccinatiestrategie. Bovengenoemde lijn wordt ambtelijk uitgedragen in de werkgroep over testen, vaccins en maatregelen.

3. Situatie VK (nazending NCTV)

Momenteel is het definitieve stuk dat een beeld schetst rondom de situatie in het VK nog niet verstuurd. De annotatie is gebaseerd op het document dat vanochtend voorlag in het DOC-19. De beslispunten worden mogelijk nog iets bijgesteld naar aanleiding van Europees overleg.

Advies

- U kunt de toelichting op de situatie in het VK aanhoren.
- U kunt VWS vragen naar de meest actuele inzichten rondom de mutatie van het virus en mogelijke verspreiding van deze mutatie in Nederland en in andere Europese landen.
- U kunt instemmen met de geformuleerde beslispunten. Deze beslispunten zijn:
 - NL zal op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) van alle reizigers over lucht en water een negatieve testuitslag eisen z.s.m. (Zodra dit in werking treedt zou het aanmeerverbod en vliegverbod vanuit het VK worden opgeheven).
 - NL zal in overleg treden met treinvervoerders en andere Europese landen om afspraken te maken over een mogelijk verplicht

- negatief testuitslag. (De Wpg biedt mogelijk geen ruimte dit af te dwingen).
 - o NL zal geen herinvoering van de binnengrenscontroles (over land) uitvoeren. (Dit is operationeel moeilijk uitvoerbaar, geen duurzame oplossing en toegangswegering is juridisch kwetsbaar).
 - o NL zal inzetten op EU-coördinatie t.a.v. het opleggen van reisbeperkingen voor reizigers vanuit het VK. (Momenteel is nog beperkt sprake van coördinatie anders dan het delen van informatie t.a.v. nationale maatregelen).
 - o NL zal Nederlanders voor de duur van het vliegverbod en het aanmeerverbod blijven vragen een veilig onderkomen te zoeken in het VK en zal vooralsnog geen voorbereidingen treffen voor grootschalige repatriëring. (Consulaire bijstand wordt verleend waar nodig en mogelijk,).
 - U kunt 10.2.e BZ vragen naar de samenloop van deze mutatie en bijbehorende maatregelen (vliegverbod, aanmeerverbod) met de brexit(onderhandelingen). Dit ook met het oog op de douane: hoe wordt er gedacht over goederenstromen? Frankrijk heeft momenteel de grens met VK helemaal gesloten, ook voor vrachtvervoer.
 - Ten slotte kunt u de vraag stellen in hoeverre het afsluiten van het VK op dit moment nog zinvol is. Hiervoor lijkt het verstandig om – bijvoorbeeld aan de hand van een analyse van de positief getesten - inzichtelijk te krijgen of, en zo ja in welke mate het gemuteerde virus al op het Europese vasteland rondwaart.

Toelichting

Algemeen

- Het kabinet heeft op 19 december een vliegverbod tot in ieder geval 1 januari aangekondigd voor vluchten vanuit het VK naar Nederland. Dit is op 20 december uitgebreid naar een aanmeerverbod voor schepen die passagiers vervoeren. Daarnaast is aangekondigd de komende dagen nader te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de reisbewegingen via treinverkeer te beperken in overleg met vervoerders.
- Meerdere Europees omringende landen hebben soortgelijke maatregelen (vliegverbod, aanmeerverbod) getroffen.
- Dit naar aanleiding van een mutatie van het Covid-19 virus, die zich sneller lijkt te verspreiden dan de tot heden bekende varianten van het virus. Deze variant is mogelijk 70 procent besmettelijker.
- Deze mutatie lijkt zich vooral in regio's Londen, het Zuidoosten en het Oosten van het VK te begeven. In Groot-Brittannië is de nieuwe variant verantwoordelijk voor 43 procent van de nieuwe infecties in het zuidoosten, zei Johnson. In het oosten van Engeland is dat 59 procent en in Londen zelfs 62 procent.
- In hoeverre het virus zich in andere landen heeft verspreid, is nog niet bekend. Tot nu toe is er in Nederland één geval bekend van begin december.
- Momenteel wordt het nog steeds waarschijnlijk geacht dat de vaccins effectief zijn tegen de gemuteerde versie van het virus.
- Streven naar groepsimmunititeit door vaccinatie gaat er mogelijk wel anders uit zien. Als de nieuwe variant 70% besmettelijker is, ligt het oorspronkelijke reproductiegetal hoger. Stijgt de R0, dan stijgt ook het percentage dat zich moet laten inenten.

Notitie

- In de notitie zijn bovengenoemde 5 beslispunten geformuleerd en wordt ingegaan op 1) de mogelijkheden om een negatieve testverklaring zo snel mogelijk verplicht te stellen voor reizigers uit het VK (wellicht nog voor 1 januari; na 1 januari wordt het VK – als gevolg van de Brexit – sowieso een derdeland waardoor zo'n verklaring aan de orde zal zijn), 2) concrete

stappen in het kader van Europese samenwerking om reisbewegingen vanuit het VK te beperken en gezamenlijke grensmaatregelen te treffen en 3) de wijze waarop wordt omgegaan met Nederlanders die nu vastzitten in het VK.

- In Europees verband zal de komende dagen verder worden gesproken over een gecoördineerde aanpak.
- De samenloop met de Brexit op 1 januari heeft aandacht. Dit kan mogelijk impact hebben op het goederenvervoer.
- De situatie VK is geagendeerd voor de MCC-19 van 22 december, dan kan ook besluitvorming plaatsvinden op bovengenoemde 5 punten.

4. Vaccinaties internationaal (*stuk bijgevoegd BZ*)

Advies

- U kunt de toelichting van BZ anhoren en instemmen het voorstel om een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de ministeries van BZ en Defensie een voorstel uit te laten werken ten behoeve van DOC, ACC en MCC.
- U kunt eventueel verzoeken IRF/IDB aan te haken indien er budgettaire consequenties worden voorzien.

Toelichting

- Met de vaccinatiecampagne in Nederland in aantocht dient de vraag zich aan of en hoe mensen die voor de Nederlandse overheid in het buitenland werken kunnen worden gevaccineerd. Ook de internationale gemeenschap in Nederland die zich buiten het zicht van de BRP bevindt, moet in de vraagstelling worden meegenomen.
- Voorgesteld wordt om een werkgroep (BZ en DEF) op te richten die een voorstel uitwerkt ten behoeve van DOC, ACC en MCC. Zij zullen daarbij nauw contact houden met andere ministeries met werknemers in het buitenland.
- De vragen die onder meer moeten worden beantwoord, zijn:
 - Welke groepen van niet in Nederland verblijvenden zoals uitgezonden militairen en diplomaten moeten worden meegenomen in het Nederlandse vaccinatieprogramma?
 - Hoe zorgen we ervoor dat de Internationale Gemeenschap in Nederland wordt gevaccineerd?
 - Wat zijnde praktische(on-)mogelijkheden van vaccinaties voor deze groepen en hoe kan hiermee worden omgegaan?
 - Hoe passen deze doelgroepen in de Rijksbrede vaccinatiestrategie?
 - Met welke partners kan worden samengewerkt?
- De start van de werkgroep wordt voorzien in januari 2021, het uitgewerkte voorstel wordt in maart 2021 in het DOC, ACC en MCC verwacht.

5. Algemeen beeld en internationaal (*mondelinge toelichting diversen*)

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting algemeen beeld

- Het aantal positieve tests neemt nog steeds toe. De effecten van de lockdown die in ging op 15 januari, zouden de komende week langzaam zichtbaar moeten worden in de besmettingscijfers. Het blijft goed om niet alleen naar de besmettingscijfers te kijken, maar ook te kijken naar de

- Ook het aantal ziekenhuis en IC opnames stijgt. In totaal liggen er nu 2162 mensen met corona in het ziekenhuis (gisteren 2113), van wie 586 op de IC (gisteren: 580).

Toelichting internationaal

- Er is internationaal met name aandacht voor de situatie in het VK.
- Duitsland kondigde daarnaast ook een vliegverbod aan van Zuid-Afrika naar Duitsland, omdat zich ook daar een nieuwe variant van het coronavirus heeft ontwikkeld. Deze variant lijkt besmettelijker en lijkt opvallend veel jongeren te raken.

6. Rondvraag en sluiting

Ter informatie meegezonden:

- Agenda MCC-19 d.d. 22 december 2020 (*stuk bijgevoegd AZ*)
- Factsheets zorg en gezondheid Covid-19 (*nazending*)
- Situatieschets en duiding (*nazending*)
- Conceptplanning week 52 t/m week 3 bestuurlijke drietrap Covid-19 (DOC-19, ACC-19, MCC-19) (*stuk bijgevoegd NCTV*)
- Kabinetsreactie op draaiboek "Triage op basis van niet-medische overwegingen voor IC-opname ten tijde van fase 3 in de COVID-19 pandemie" versie 2.0 (*nazending VWS*)

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

16 december 2020

Notitienummer

2020-0000250578

Auteur

10.2.e

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 17 december

Aanleiding

Op donderdag 17 december vindt de ACC-19 plaats (11:00-11:30 via Webex). Hieronder treft u de geannoteerde agenda. Voor agendapunt 3 volgt nog een nazending.

Geannoteerde agenda ACC-19

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen.

2. Verslagen extra ACC-19 12 december 2020 en 14 december 2020 en het verslag ACC-19 van 14 december 2020 (stuk bijgevoegd J&V)

Advies

- U wordt geadviseerd het verslag zelf te lezen en na te lopen op onjuistheden.

3. Verkenning testverklaring reizigers intra-Schengen (nazending J&V)

Advies

- Ten tijde van het schrijven van dit advies was dit stuk nog niet verzonden. Dit advies en onderstaande toelichting is geschreven op basis van het stuk dat in het DOC voorlag.
- Naar verwachting ligt in het ACC een conceptversie van een Kamerbrief voor omtrent de mogelijkheden om een negatieve testverklaring te verplichten bij inreizen.
- U kunt steun uitspreken voor het mogelijk maken voor het verplichten van een negatieve testverklaring bij inreizen. U kunt hierbij opmerken dat het instellen van binnengrenzen binnen Schengen (een van de opties die voorlag in het DOC) onwenselijk is.

Toelichting

- Het OMT heeft in hun advies aangegeven dat een negatieve testverklaring van alle reizigers uit hoog risicogebieden wenselijk is. De MP heeft tijdens het plenaire debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus van 15 december jl. de toezegging gedaan dat er voor reizigers per vliegtuig zo snel mogelijk een negatieve testverklaring verplicht wordt gesteld.
- De Wet publieke gezondheid (Wpg) biedt op dit moment geen juridische basis om een invasieve (PCR) test af te dwingen bij reizigers of om reizigers aan de grens te weigeren die geen negatieve testverklaring hebben.

- In het DOC lag een stuk voor wanneer twee opties zijn geschetst om dit mogelijk te maken. De eerste optie draaide om het op basis van de Wpg verplichten van luchthavens en luchtvaartmaatschappijen dat een negatieve testverklaring nodig is om mee te mogen reizen. Dit is de voorkeursoptie. De tweede optie draait om het instellen van binnengrenzen in het Schengengebied. Dit is onwenselijk.

4. Kamerbrief Kabinetsinzet solidaire verdeling COVID-19 vaccins (*stuk bijgevoegd BZ*)

Advies (advisering door IRF)

- U kunt instemmen met de brief.
- U kunt overwegen om in te brengen dat FIN mogelijk in het voorjaar het gesprek met BHOS aangaat over het ten laste van ODA brengen van de generaal gedekte 25 mln. om zo precedentwerking te voorkomen.

Toelichting

- In deze TK brief wordt, mede namens MVWS en MEZK, de kabinetsinzet t.a.v. solidaire verdeling van COVID-19 vaccins toegelicht. De brief schetst de inzet van NLD t.a.v. nationale en internationale initiatieven. FIN is akkoord met deze versie van de brief.
- Belangrijkste aandachtspunt heeft betrekking op de volgende passage (midden pagina 3):
 "Het kabinet heeft bovendien eerder aangegeven EUR 25 mln. te reserveren voor de beschikbaarheid van kandidaat-vaccins voor kwetsbare landen. Deze middelen zullen worden gebruikt voor het in natura beschikbaar stellen van vaccins aan kwetsbare landen op basis van beschikbaarheid en specifieke verzoeken, waarbij de inzet is dat dit zoveel mogelijk via COVAX loopt en vaccins zo mogelijk direct van de fabrikant naar de eindontvanger gaan. **Deze EUR 25 mln. op de begroting van VWS kwalificeert als ODA en zal derhalve onder de HGIS gebracht worden.**"
- De dikgedrukte zin is door ons in het voortraject ingebracht en is door BHOS overgenomen. Dat is belangrijk want:
 - De 25 mln. is per ISB vóór de zomer generaal gedekt en toegevoegd aan de begroting van VWS. Besluitvorming daarover is buiten de minister van BHOS om gegaan.
 - De 25 mln. kwalificeert als ODA en zou dus normaliter binnen het totale ODA-plafond zoals dat in RA is vastgelegd gedekt moeten worden. Dat is dus in dit geval niet gebeurd.
 - Dit zou bij voorjaarsbesluitvorming gecorrigeerd kunnen worden, ook om precedentwerking te voorkomen. Wij hebben ambtelijk BHOS (FEZ) laten weten dat we dit punt mogelijk komend voorjaar opbrengen. Eventueel kunt u dit ook in de ACC aankondigen. De door ons ingebrachte zin laat beide opties open. Deze discussie gaat mogelijk terugkomen op andere VWS-dossiers (bijv. persoonlijke beschermingsmiddelen). FIN zet zich in dergelijke gevallen in op goede besluitvorming vooraf tussen VWS, BHOS en FIN

5. Algemeen beeld en internationaal (*mondelijke toelichting diversen*)

Advies

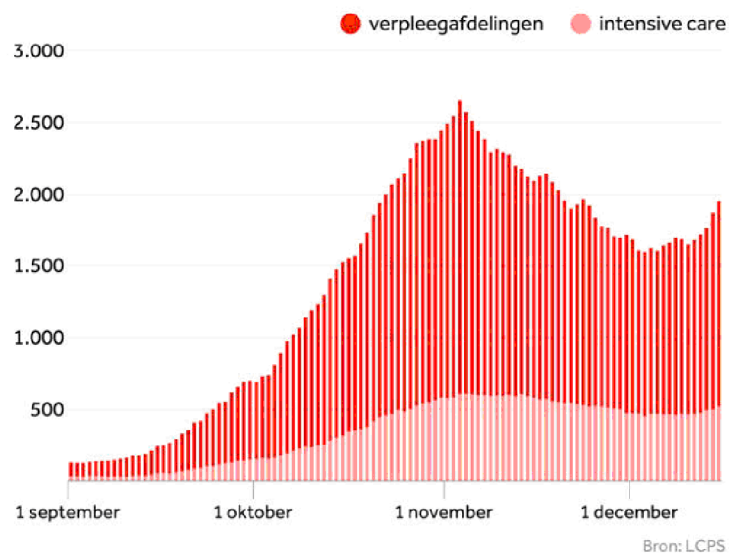
- U kunt de toelichting op dit agendapunt aanhoren.
- U kunt eventueel terugblikken op de besluitvorming van maandag en aandacht vragen voor het handhaven van budgettaire regels en afstemming hiervan met de IRF. Voor over extra/aanvullend budget kan worden besloten, moet dit via de IRF van FIN zijn afgestemd.

Toelichting

- Weekcijfers: Op dinsdag 15/12 verschenen de weekcijfers. Afgelopen week zijn er 58.412 nieuwe positieve testen bij het RIVM gemeld. Een week daarvoor waren dat er 43.103. Dat is een toename van 36 procent. In werkelijkheid ligt het aantal besmettingen deze week hoger, omdat door IT problemen er zondag, maandag en dinsdag minder positieve tests werden gemeld. Die worden in de cijfers van de komende dagen verwerkt. Dit verklaart ook deels het hoge aantal positieve tests dat op woensdag werd gemeld (11.214)
- De afgelopen week werden bij de GGD bijna 470.000 tests afgenomen. Dat zijn er 130.000 meer dan een week eerder. Van de mensen die getest waren, was 12 procent positief (tov 11,7 procent een week eerder). Het reproductiegetal was op 27 november 1,24 (tov 1 op 20 november).
- De druk op de ziekenhuizen is toegenomen. Zie voor het verloop onderstaande grafiek

Druk op ziekenhuizen neemt weer toe

Ziekenhuisbezetting door coronapatiënten

- Actuele ziekenhuisopnames: er liggen woensdag 16/12 1964 mensen in het ziekenhuis (1954 dinsdag), van wie 526 op de IC (524 dinsdag).
- Budgettaire claims: U heeft onlangs in de ACC-19 aandacht gevraagd voor de budgettaire regels en het afstemmen met IRF van FIN van extra/aanvullend budget. In de besluitvorming van de MCC-19 van maandag 14 december werd er over 160 miljoen euro voor compensatie kinderopvang besloten, zonder dat hier ook Gelet daarop kunt u desgewenst nogmaals het belang van afstemming van budgettaire claims met IRF, ook als er sprake is van snelle besluitvorming.
- Kamerdebat: Op 15/12 vond een Kamerdebat over de aangescherpte maatregelen plaats. Hier is onder meer aandacht geweest voor het besluit om de basisscholen tot en met 18 januari gesloten te houden. De minister-president heeft toegezegd te kijken naar een eerdere opening van de basisscholen, maar daarbij ook aangegeven dat bij eerdere besluitvorming daarover, de effecten van deze maatregelen in combinatie met de feestdagen nog niet goed te zien is.

6. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

Ter informatie meegezonden:

- Agenda MCC-19 d.d. 18 december 2020 (*nazending*)
- Oplegger internationaal

HEDEN
TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

14 december 2020

Notitienummer

2020-0000248304

Auteur

1(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 14 december

Aanleiding

Op maandag 14 december vindt de ACC-19 plaats (16:30-17:30 uur via Webex). Naast het algemeen beeld is er 1 inhoudelijk agendapunt geagendeerd, namelijk de maatregelen eindexamens 2021. Onderstaand treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen

2. Verslag ACC-19 10 december 2020

Advies

- U wordt geadviseerd om het verslag zelf na te lopen op onjuistheden.

3. Maatregelen eindexamens 2021 (stuk bijgevoegd OCW)

Annotatie door IRF

Advies

- Omdat de uitwerking van het voorstel in lijn is met het mandaat dat de MR (met instemming van MFIN) vrijdag jl. aan MBVOM heeft gegeven, kunt u instemmen met doorgeleiding van het voorstel naar de MCC-19.
- Deze maatregelen hebben financiële gevolgen van maximaal ca. 40 a 50 mln. Aan de ACC en MCC-19 wordt om instemming gevraagd met de maatregelen, de financiële gevolgen op hoofdlijnen en dekking ervan als 'corona-uitgaven' (generaal). Voorts zal OCW, in afstemming met FIN, de financiële gevolgen / evt. dekkingsmogelijkheden nader uitwerken de komende periode. De financiële gevolgen worden middels een ISB (januari) verwerkt. Het in het aanbiedingsformulier opgenomen bedrag (50 mln. bij financiële gevolgen) is dus het max. bedrag, waarbinnen de uitwerking tussen OCW en FIN plaatsvindt.
- In de MR heeft MBVOM ook het mandaat om vandaag (14/12) een Kamerbrief te sturen hierover, vooruitlopend op de behandeling in de MCC-19, op voorwaarde dat FIN akkoord is. Deze brief is afgelopen

weekend afgestemd naar tevredenheid (in lijn met mandaat dat de MR heeft gegeven). MBVOM heeft toegezegd aan de TK om voor het AO Examens VO (gepland voor 15/12) een brief te sturen.

- Van ambtelijk OCW begrepen we dat de brief, gelet op de voorgenomen maatregelen die 14/12 gecommuniceerd worden, waarschijnlijk nog zal worden aangevuld met de nieuwe maatregelen. De brief zal dan waarschijnlijk pas op 15/12 worden verzonden.

Toelichting

- In dit voorstel van MBVOM is een aantal maatregelen rondom het centraal eindexamen 2021 opgenomen ter bevordering van spreiding van examens en kansen voor examenkandidaten, waaronder het instellen van een extra tijdvak (een extra herkansingsmogelijkheid). Op deze manier kunnen enerzijds klassen / scholen die door corona een examenronde gemist hebben, alsnog examens doen. Daarnaast biedt dit voor de meeste leerlingen ook een mogelijkheid voor een extra herkansing, waardoor zij alsnog kunnen slagen.
- Op verzoek van FIN/AZ wordt dit voorstel in de ACC (14/12) en MCC-19 (15/12) behandeld (MBVOM wilde dit voorstel aanvankelijk niet via voorportalen / de MR laten lopen).
- Deze maatregelen hebben financiële gevolgen: voor de uitvoerders het eindexamen (CITO, College voor Toetsen en Examens) zijn er hogere kosten i.v.m. productie extra examens en voor de scholen zijn er extra kosten (uren docenten) voor extra voorbereiding en begeleiding van leerlingen voor het extra tijdvak in het hele land en het compenseren van een week vakantie in regio Noord (daar is het al vakantie in het extra tijdvak). Omdat het voorstel nog niet compleet uitgewerkt is, wordt nu besloten over de financiële gevolgen op hoofdlijnen, maar worden deze nog nader uitgewerkt. Omdat in de Kamerbrief geen bedragen zijn genoemd, geeft dat ruimte om op een lager bedrag dan max. 40 a 50 mln. uit te komen.
- Naast de voorstellen over de eindexamens 2021, is er in de ACC nota én de Kamerbrief op verzoek van MOCW een 'haakje' opgenomen voor mogelijke meerkosten voor het vervolgonderwijs (mbo, hoger onderwijs). Het saillante van dit haakje is dat dit niet gaat over de effecten van deze maatregelen (eindexamen 2021), maar over het niet doorgaan van de examens in 2020 (waardoor het instroomniveau in het vervolgonderwijs lager geworden is).

4. Algemeen beeld en internationaal (mondelijke toelichting diversen).

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting

- Naar verwachting wordt een terugkoppeling gegeven uit de MCC-19, MR die vanochtend plaatsvonden en het Veiligheidsberaad dat vanmiddag plaatsvond.
- In de media zijn inmiddels diverse maatregelen gepubliceerd.
- Om 19:00 uur vindt een toespraak van Rutte plaats vanuit het Torentje
- Momenteel wordt gewerkt aan de uitwerking van steunpakketten. Op dinsdag 15/12 vindt een Vijfhoek plaats.
- De MCC-19 van 15/12 komt te vervallen.

5. Rondvraag en sluiting

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum
12 december 2020

Notitienummer
2020-0000247416

Auteur
10.2.e 10.2.e

Van

Kopie aan

Bijlagen
2

notitie

Vorbereiding Catshuissessie 13 december 2020

Aanleiding

Op zondag 13 december van 10.00 tot 14.00 uur vindt een informele bijeenkomst over de coronamaatregelen plaats in het Catshuis. Er zijn geen stukken verspreid. Er zal over extra maatregelen gesproken worden, omdat er vanuit het OMT sterke signalen komen dat het qua virusverspreiding niet de juiste kant op gaat.

De trojka heeft op ambtelijk niveau de inzet afgestemd in een gezamenlijk memo. Deze vindt u bijgevoegd (bijlage 1). Dit memo is op zaterdag 12 december, voorafgaand aan de ACC-19 met de NCTv en DG Covid gedeeld. Het memo bevat enkele horizontale punten en noemt mogelijke maatregelen welke we gescoord hebben op de sociaalmaatschappelijke en economische effecten. Daaruit volgen zware maatregelen, lichtere maatregelen en adviezen.

1. Epidemiologische beeld

Aanleiding

In de ACC van 12 december heeft het RIVM toegelicht dat alle getallen de verkeerde kant op gaan. De R-waarde ligt op 1,2. Ook de situatie in de ziekenhuizen (ziekteverzuim personeel) geven geen positief beeld. Het OMT geeft dus het signaal af dat er nu ingegrepen moet worden en niet gewacht moet worden tot 22 december.

Advies

- U kunt de toelichting van de heer Van Dissel aanhoren.
- U kunt aangeven dat het percentage positief geteste mensen de afgelopen twee weken nauwelijks is gestegen. De vraag die u aan Van Dissel kunt stellen is of het hoge aantal besmettingen een verdere verspreiding van het virus laat zien of dat dit komt door een hogere testbereidheid van mensen en een uitgebreider testbeleid (toevoegen van asymptomatisch testen) sinds 1 december.
- U kunt vragen of het mogelijk is om het aantal besmettingen te corrigeren voor de asymptomatische positieve testuitslagen. Hoe is dan het beeld?

2. Maatregelen

Aanleiding

- Er zal gesproken worden over het wel of niet nemen van zwaardere maatregelen en vanaf welk moment deze in zouden moeten gaan. Maatregelen die op tafel liggen zijn alle maatregelen die in de huidige routekaart onder het kopje lockdown staan genoemd (o.a. sluiten

doorstroomlocaties, culturele instellingen, musea, fitnessclubs en de mogelijkheid van afstandsonderwijs. Ook het sluiten van niet-essentiële detailhandel en restaurants van hotels liggen op tafel en (met alle mitsen en maren) de avondklok (deze maatregelen staan niet in de routekaart). In de ACC is aangegeven dat niemand voorstander van het sluiten van scholen en afstandsonderwijs is.

- De MP heeft vorige week in het debat met de Tweede Kamer toegezegd dat mensen met Kerst bijeen moeten kunnen komen. Naar verwachting zal de groepsmaat thuis niet verder beperkt worden met Kerst. In de ACC is aangegeven dat het verkleinen van de groepsmaat van 3 naar 2 gasten thuis niet heel veel zal doen en dit ook lastig uitlegbaar is.
- In het ACC is benoemd dat een belangrijke factor is welke maatregelen Duitsland en België vandaag gaan besluiten. Als zij besluiten de niet-essentiële detailhandel te sluiten, zal dat mogelijk ook in Nederland moeten gebeuren of de grenzen moeten gesloten worden.
- In de ACC is aangegeven dat willen de maatregelen en de boodschap effect hebben, een duidelijk schokeffect teweeg gebracht moet worden. Het is van belang om als kabinet één duidelijke boodschap uit te stralen. Ook is het advies van de ACC om de oppositie mee te krijgen om de boodschap extra kracht bij te zetten.

Advies

- Zet in op naleving op een hoog niveau. De sleutel naar een R onder de 1 is gedrag, betere naleving. Zorg ervoor dat dit in de boodschap van het kabinet zo benoemd wordt, zodat het ook daadwerkelijk gebeurt.
- Weeg integraal of de voordelen van additionele maatregelen in termen van verwachte effect op aantal besmettingen opwegen tegen de economische en maatschappelijke kosten. Onze indruk is dat de economische en maatschappelijke kosten van additionele maatregelen dusdanig hoog zijn, en de effectiviteit dusdanig laag, dat de nood erg hoog moet zijn om daar toch toe te besluiten.
- Frequente beleidswisselingen ondermijnen het vertrouwen. Als de conclusie toch is dat zware maatregelen onontkoombaar zijn, doe dit dan zo snel mogelijk en ga er als kabinet achterstaan. Gebruik de twee weken kerstvakantie als een vorm van natuurlijke, kortstondige lockdown. Besmettingen op school en werk zullen in de kerstvakantie teruglopen. Een verdere beperking van groepsmaat thuis, buiten en een avondklok kunnen de natuurlijke lockdown verder versterken.
- Grijp aan op plekken waar naar verwachting relatief veel besmettingen plaatsvinden. Hiervoor is inzicht in de ontwikkeling van het virus regionaal en in leeftijdscohorten vereist.
- Meer aandacht voor bescherming van kwetsbaren is cruciaal. Juist rond de feestdagen gaan veel mensen traditiegetrouw op bezoek bij oudere familieleden. Dit brengt grote risico's met zich mee op besmettingen binnen de groep waarvoor het virus grote gezondheidsrisico's kent. Het is dus van groot belang dat alles op alles wordt gezet om in deze periode kwetsbaren beter te beschermen. Kwetsbaren hebben vanwege vaccinatie op korte termijn zicht op perspectief. Dit kan aanleiding geven om het beleid meer te richten op het isoleren van kwetsbaren. Bovendien kan dit er ook toe bijdragen dat de zorg minder wordt belast en enkele zwaardere maatregelen voorkomen kunnen worden.
- Communiceer als kabinet duidelijk over thuiswerken en verantwoordelijkheden van werkgevers: werk thuis, tenzij het écht niet anders kan. De week voor, de kerstvakantie en de week na Kerst kan hier uitstekend voor gebruikt worden, waardoor je al snel vier weken echt thuis werkt. De overheid moet hier zelf ook het goede voorbeeld geven.
- Voorkom de sluiting van het onderwijs. Dit heeft structurele negatieve effecten op leerprestaties en kansengelijkheid.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

T

www.minfin.nl

Direct contact

M

Datum

10 december 2020

Notitienummer

2020-0000245682

Auteur

Van

Kopie aan

notitie

MCC-19 11/12 pt. 2

Aanleiding

Op 11 december vindt de MCC-19 plaats. Er is geen besluitvorming voorzien. Hieronder treft u de annotatie op agendapunt 2 (Algemeen beeld en vooruitblik) aan.

Advies

- U kunt de toelichting op het algemeen beeld en de vooruitblik aanhoren.
- U kunt eventueel vragen welke indicatoren leidend zij bij de besluitvorming om maatregelen al dan niet te verzwaren. Momenteel lijkt vooral gekeken te worden naar absolute aantallen positieve tests, terwijl dit cijfer op zichzelf niet veel zegt.

Toelichting

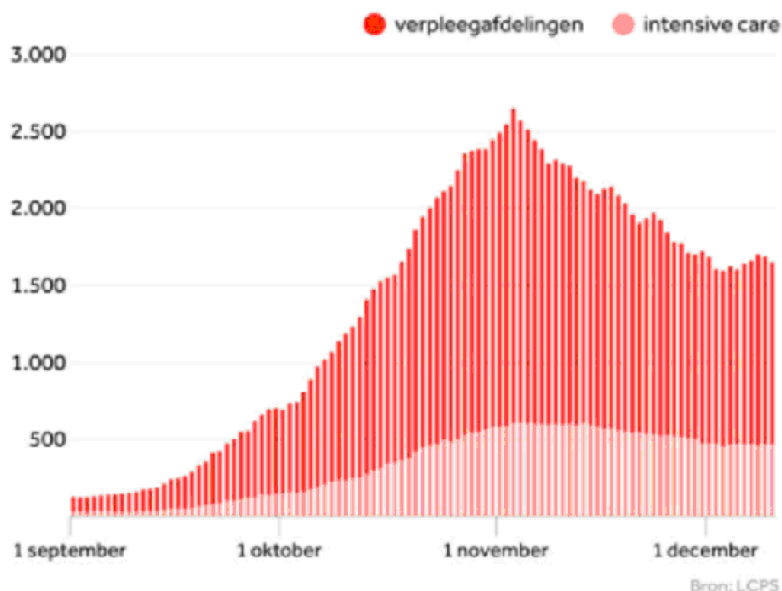
Algemeen beeld

- Op dinsdag 8 december zijn de weekcijfers bekend gemaakt. Vorige week is het aantal coronabesmettingen met 27% gestegen ten opzichte van de week daarvoor. Er werden 43.103 positieve tests gemeld, tegen 33.949 positieve tests een week eerder.
- De stijging van het aantal positieve tests kan deels worden verklaard door een toename in het aantal uitgevoerde tests. Op 1 december ging een beleidswijziging ten aanzien van testen in, waardoor meer mensen zich ook zonder klachten kunnen laten testen. Het percentage positieve tests liep op naar 11,6 procent vorige week ten opzichte van 11,1 procent de week ervoor. Het reproductiegetal was 1 op 20 november.
- Toch kan dit niet helemaal de stijging in de tests verklaren. Mogelijke verklaringen worden onderzocht, maar tot nu toe zijn Black Friday en sinterklaas hiervoor benoemd.
- Het weekgemiddelde positieve tests ligt op 6842. De besmettingscijfers van deze week liggen boven het weekgemiddelde. Tegelijkertijd kennen we grote fluctuaties in de dagcijfers, en zijn weekcijfers het meest betrouwbaar voor het epidemiologisch beeld.
- De afname van de ziekenhuisbezetting stagneert. Op sommige dagen lopen de ziekenhuiscijfers licht op. In totaal lagen er donderdag 1648 mensen met corona in het ziekenhuis (woensdag 1684), van wie 469 op de IC (woensdag 473). Onderstaande figuur geeft de ziekenhuisbezetting door coronapatiënten op verpleegafdelingen en de intensive care weer. Tevens is onderstaand de grafiek van het door het RIVM gemelde positieve coronatests toegevoegd ter informatie.

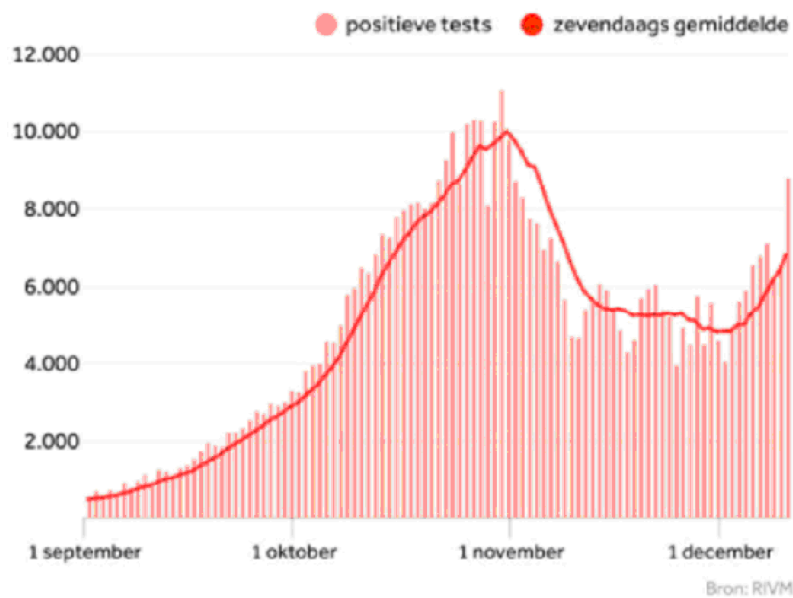
Vooruitblik

- Voor de kerst zal er nogmaals gecommuniceerd worden over het al dan niet nemen van extra maatregelen, afhankelijk van de ontwikkeling van de cijfers de komende week.
- Er liggen nog geen concrete voorstellen op tafel, maar er wordt momenteel wel al nagedacht over mogelijke verzwaren van de huidige maatregelen. Naar verwachting zullen eerdere maatregelen uit het 2-weken top-up pakket weer op tafel komen, mogelijk aangevuld met andere maatregelen die in een eerder stadium op tafel hebben gelegen. In ACC-19 van 10 december is gemeld dat bijvoorbeeld gedacht wordt aan:
 - Groepsgrootte aanpassen (bijv. buiten groepsgrootte van 4 naar 2, binnen van 3 naar 2, groepsgrootte binnen een maximaal aantal keren per week 3 mensen in plaats van dagelijks)
 - Sluiten doorstroomlocaties en culturele instellingen (bijv. musea, theaters, pretparken)
 - Kijken naar openingstijden detailhandel.
- Indien er verzwaren van de maatregelen komen, zal naar verwachting op 22 december besluitvorming plaatsvinden in de MCC-19, gevolgd door een persconferentie. Waarschijnlijk vindt er dan voorafgaand een bespreking in het Catshuis plaats op zondag 20 december 2020.
- Indien er geen verzwaren komen, wordt dit mogelijk in de MCC-19/MR van 18 december al afgehecht, waarna er na de MR een persco zal zijn.
- Samenloop met Twm bij afkondigen verzwaren van maatregelen op 22 december (waarbij een week voorhangprocedure in de Kamer voor de maatregelen uitgangspunt is) wordt nog nader onderzocht door de NCTV. Door een week voorhang zouden de maatregelen op 29/12 in werking kunnen treden.

Ziekenhuisbezetting door coronapatiënten

Door RIVM gemelde positieve coronatests

HEDEN
TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

9 december 2020

Notitienummer

2020-0000244955

Auteur

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 + voorbereiding
verdiepings sessie vaccinatiestrategie 10 december

Aanleiding

Op donderdag 10 december vindt de ACC-19 plaats (11:00-11:30 via Webex). Aansluitend aan de ACC-19 zal een vervolg verdiepingssessie vaccinatiestrategie plaatsvinden (11:30-12:30 via Webex), hieraan zal naast u ook (IRF/VWS) deelnemen. Hieronder treft u de geannoteerde agenda voor de ACC-19 en de annotatie voor de kennissessie vaccinatiestrategie aan.

Ter informatie treft u daarnaast de conceptlijn aan die in het IOFEZ van 10/12 wordt benoemd door wat betreft budgettaire afhechting van stukken die de laatste tijd worden geagendeerd in ACC/MCC door programma DG Samenleving en COVID-19 (bijlage 2 onderaan deze annotatie).

Geannoteerde agenda ACC-19 (11:00-11:30 uur)

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen.

2. Verslag ACC-19 7 december 2020 (stuk bijgevoegd J&V)

Advies

- U wordt geadviseerd het verslag zelf te lezen en na te lopen op onjuistheden.

3. Algemeen beeld en internationaal (mondelinge toelichting diversen)

A. Algemeen beeld

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting

- Gelet op het huidige epidemiologisch beeld is de verwachting dat er voor de Kerst nogmaals gecommuniceerd gaat worden.
- Er wordt momenteel ook gekeken naar mogelijke verzwaren van de huidige maatregelen.
- Indien er verzwaren komen, zal naar verwachting op 22/12 besluitvorming plaatsvinden in MCC gevolgd door een persco, en de dag erna een debat. Indien er geen verzwaren van de huidige maatregelen

komt, wordt dit in de MCC/MR van 18/12 voorzien en zal er na de MR een persco plaatsvinden op 18/12.

- Het is nog niet bekend aan welke maatregelen gedacht wordt als besloten wordt dat extra maatregelen nodig zijn. De NCTV gaf aan dat zij de 'usual suspects' (behalve de avondklok) waarschijnlijk weer op tafel zullen leggen. Twee weken geleden zijn er vanuit de trojka al voorstellen voor zwaardere maatregelen aan de NCTV gestuurd. Deze voorstellen zullen we als trojka opnieuw beoordelen.

B. Internationaal

Advies

- U kunt kennismemen van de oplegger internationaal, die ter informatie is meegezonden.
- U kunt de toelichting aanhoren.
- U kunt eventueel vragen of het RIVM inzicht heeft hoeveel besmettingen er nog geïmporteerd worden op dit moment (ondanks negatieve reisadviezen, staan een aantal landen toch nog op geel. Curacao is nu op oranje gezet, maar momenteel verblijven daar best wat Nederlanders).

C. Kamerbrief solidaire verdeling COVID-19 vaccins

Aanleiding

Hoewel de kamerbrief solidaire verdeling COVID-10 vaccins niet expliciet is geagendeerd voor de ACC-19, kan het zijn dat deze aan de orde komt. Daarom treft u bijgaand onderstaande advisering aan, voor het geval dat de brief ter sprake wordt gebracht in de ACC-19. De conceptbrief treft u in de bijlage ter informatie aan.

Advies

- U kunt instemmen met de brief.
- U kunt overwegen om in te brengen dat FIN mogelijk in het voorjaar het gesprek met BHOS aangaat over het ten laste van ODA brengen van de generaal gedekte 25 mln. om zo precedentwerking te voorkomen.

Toelichting

- In deze TK brief wordt, mede namens MVWS en MEZK, de kabinetsinzet t.a.v. solidaire verdeling van COVID-19 vaccins toegelicht. De brief schetst de inzet van NLD t.a.v. nationale en internationale initiatieven. FIN is akkoord met deze versie van de brief.
- Belangrijkste aandachtspunt heeft betrekking op de volgende passage (midden pagina 3):
"Het kabinet heeft bovendien eerder aangegeven EUR 25 mln. te reserveren voor de beschikbaarheid van kandidaat-vaccins voor kwetsbare landen. Deze middelen zullen worden gebruikt voor het in natura beschikbaar stellen van vaccins aan kwetsbare landen op basis van beschikbaarheid en specifieke verzoeken, waarbij de inzet is dat dit zoveel mogelijk via COVAX loopt en vaccins zo mogelijk direct van de fabrikant naar de eindontvanger gaan. **Deze EUR 25 mln. op de begroting van VWS kwalificeert als ODA en zal derhalve onder de HGIS gebracht worden.**"
- De dikgedrukte zin is door ons in het voortraject ingebracht en is door BHOS overgenomen. Dat is belangrijk want:
 - De 25 mln. is per ISB vóór de zomer generaal gedekt en toegevoegd aan de begroting van VWS. Besluitvorming daarover is buiten de minister van BHOS om gegaan.

- o De 25 mln. kwalificeert als ODA en zou dus normaliter binnen het totale ODA-plafond zoals dat in RA is vastgelegd gedekt moeten worden. Dat is dus in dit geval niet gebeurd.
- o Dit zou bij voorjaarsbesluitvorming gecorrigeerd kunnen worden, ook om precedentwerking te voorkomen. Wij hebben ambtelijk BHOS (FEZ) laten weten dat we dit punt mogelijk komend voorjaar opbrengen. Eventueel kunt u dit ook in de ACC aankondigen. De door ons ingebrachte zin laat beide opties open. Deze discussie gaat mogelijk terugkomen op andere VWS-dossiers (bijv. persoonlijke beschermingsmiddelen). FIN zet zich in dergelijke gevallen in op goede besluitvorming vooraf tussen VWS, BHOS en FIN

D. Extra tijdvak examens (wordt mogelijk nog aanvullend geagendeerd in ACC-19 van 10 december)

Aanleiding

- Hierbij ontvangt u een voorlopig advies op basis van gesprekken met OCW, mocht er daadwerkelijk een stuk worden geagendeerd ontvangt u een aangepast advies.
- Mogelijk wordt het punt *Extra tijdvak eindexamens* geagendeerd / mondeling door 10.2.e OCW ingebracht in deze ACC. De aanleiding is dat MBVOM van plan was om, zonder langs onderraden / de MR te gaan, een brief te sturen aan de TK voorafgaand aan het AO *Examens voortgezet onderwijs* van 15/12 as., met daarin het voorstel om een extra tijdvak (herkansingsmogelijkheid) in te voeren. Hier hangt een prijskaartje aan van – naar huidig inzicht – 40mln.
- FIN heeft, in afstemming met AZ, OCW verzocht dit voorstel eerst in de onderraden (ACC/MCC-19) te bespreken om andere departementen de kans te geven te reageren op dit voorstel. Mocht de ACC/MCC-19 instemmen, zal MBVOM ma. 14/12 een brief aan de TK sturen met 'denkrichtingen' en hierover in het AO het gesprek aangaan. Voorts zal OCW dan volgende week een uitgewerkt voorstel in de DOC/ACC/MCC-19 brengen (ter besluitvorming). Dit is geen optimaal proces, maar o.i. de enige manier om MBVOM een ordentelijk besluitvormingsproces te laten doorlopen.

Advies

- U kunt het voorstel aanhoren, aangeven dat FIN een en ander met een positieve grondhouding beziet maar nog wel inhoudelijk met OCW wil kijken naar de inhoudelijke keuzes en het daaraan verbonden budgettaire beslag. Daar moet in het proces ook ruimte voor zijn.
- U kunt aangeven dat als de ACC/MCC-19 instemt met het voorstel op hoofdlijnen, u het uitgewerkte voorstel ter besluitvorming tegemoet ziet, en dat het goed is dat dit via de reguliere onderraden loopt.

Toelichting

- Het voorstel behelst het instellen van een extra tijdvak (herkansing) voor het eindexamen 2021. Op deze manier kunnen enerzijds klassen / scholen die door corona een examenronde gemist hebben, alsnog examens doen. Daarnaast biedt dit voor de meeste leerlingen ook een mogelijkheid voor een extra herkansing, waardoor zij alsnog kunnen slagen.
- De kosten voor dit voorstel (liggen nu niet voor, maar in uitwerking) bestaan uit kosten voor het College voor Toetsen en Examens (CvTE, die maken de eindexamens) voor het maken van extra examens, voor logistiek en personele kosten voor o.a. surveillanten. Een voorlopige raming gaat uit van 40 mln., maar e.e.a. hangt af van de maatvoering

(bijv. lengte tijdvak). OCW stelt voor dit als corona-uitgaven te zien en hiervoor het plafond te corrigeren.

- Een voorwaarde voor onze positieve grondhouding is dat andere departementen (ACC/MCC-19) instemmen met dit voorstel op hoofdlijnen, dat de te sturen brief geen concrete toezeggingen bevat, dat we (IRF) goed meekijken op de (budgettaire) uitwerking en dat MBVOM in het AO geen toezeggingen doet die de passages in de brief te boven gaan.
- We zullen pas later daadwerkelijk (al dan niet) akkoord geven op de kosten en dekking.

4. Rondvraag en sluiting

Ter informatie meegezonden:

- Agenda MCC-19 d.d. 11 december 2020 (*nazending*)
- Oplegger internationaal

Vorbereiding kennissessie vaccinatiestrategie (11:30-12:30 uur)

[10|10.2.e] heeft dezelfde voorbereiding gekregen. Tijdens de verdiepingssessie zal geen presentatie worden gegeven. U heeft per mail een verzoek gekregen om kennis te nemen van sheets en bijdrage van [10.2.e] ([10.2.e] vaccinatie COVID-19 bij RIVM) aan de technische briefing van 9/12. In bijlage 1 van deze annotatie (onderaan deze annotatie) die mail ter info nogmaals bijgevoegd. Ter aanvulling zijn per mail met de ACC-19 stukken ook de presentaties die door het RIVM zijn gegeven in de MCC-19 van 8/12 toegevoegd.

Laatste ontwikkelingen

- De vaccins worden in EU-verband gekocht en pro rata verdeeld over de lidstaten. Wanneer de EMA groen licht geeft voor het Pfizer-vaccin, waarschijnlijk eind december, kan het vaccineren beginnen.
- Door beperkte productie zal de eerste maanden van 2021 rekening moeten worden gehouden met fasering van vaccins en prioritering van doelgroepen.
- VWS werkt momenteel scenario's uit met de uitvoerende partijen (GGD, GGD-GHOR, Landelijke vereniging van huisartsen) rondom deze uitrol en registratie van het vaccin. Het RIVM heeft een offerte gestuurd voor de uitvoering van het Covid-vaccinatieprogramma. Desondanks is er nog weinig bekend over verder vormgeving van de vaccinatiestrategie.
- Volgens de laatste berichten is het kabinet van plan, anders dan het gezondheidsraadadvies, eerst het zorgpersoneel van verpleeghuizen en gehandicaptenzorg in te enten in plaats van de groep kwetsbaren. Dit heeft als reden de logistieke uitdagingen omtrent de distributie van het Pfizer-vaccin (bewaren bij -70). Die maken dit vaccin geschikter maken voor grootschalige vaccinatie van zorgmedewerkers, dan voor kleinschalige distributie via de verpleeghuizen. Naar verwachting is het Moderna-vaccin wel geschikt voor de verpleeghuizen.
- Engeland is als eerste Europese land van start gegaan met een grootschalig vaccinatieprogramma waar zowel de groep kwetsbaren als zorgpersoneel voor in aanmerking komen. De vaccinaties worden uitgevoerd in vaccinatie-centra bij ziekenhuizen en in XL-locaties, zoals voetbalstadions. Hiermee is additioneel capaciteit gecreëerd van ca. 5.000 vaccinaties per dag, bovenop de capaciteit die de vaccinatie-centra bij ziekenhuizen bieden.
- In de persconferentie van 8 december werd bekend dat de verwachte levering van ca 1 miljoen Pfizer vaccins in januari met 50% naar beneden is bijgesteld. Hierdoor is een fors lager aantal vaccinaties mogelijk dan eerst werd voorzien (ca. 250.000).

Punten van aandacht

- De vaccinstrategie van VWS is op dit moment onvoldoende helder:
 - Er ontbreekt een gedetailleerde planning die de beschikbaarheid van vaccins koppelt aan de doelgroep en de termijn van vaccineren. Ten aanzien van de prioritering is het de vraag of het niet logischer is om te beginnen met de groep die het meeste beroep doet op zorg nu.
 - Er is geen relatie gelegd met de ervaringen in internationaal opzicht. Bovendien ontbreekt een overzicht waarin de strategieën uit naburige landen vergeleken zijn.
 - Met het beschikbaar komen van een vaccin daalt het aantal besmettingen en worden kwetsbare groepen straks beschermd door immuniteit in plaats van de geldende contactbeperkende maatregelen. Onder deze voorwaarden kunnen de contactbeperkende maatregelen zoals die nu gelden stap voor stap worden afgebouwd. Het is wenselijk om expliciet in de strategie op te nemen bij welke vaccinatiegraad de contactbeperkende maatregelen (deels) afgebouwd kunnen worden. Er dient in ieder geval een koppeling te zijn met de routekaart.
- Er is onzekerheid of de infrastructuur van GGD'en en huisartsen volstaat om grote leveringen vaccins snel te kunnen verstrekken. Het is van belang dat hier geen enkele tekortkomingen in zijn om een tijdige en grootschalige uitrol te garanderen.
 - De GGD bereidt zich voor op grootschalige vaccinatie van niet-kwetsbaren vanaf augustus. Nu het zorgpersoneel als eerste ingeënt gaat worden moet er snel grootschalige vaccinatie locaties komen.
- VWS geeft aan dat nog gewerkt wordt aan een Kamerbrief over de vaccinatiestrategie. Die zal met de MR afgestemd worden. Onduidelijk is wanneer dit gebeurt. U kunt hiernaar vragen en benadrukken dat de brief tijdig met ons gedeeld wordt.

Bijlage 1 aanvullende informatie verdiepingssessie vaccinatiestrategie (reeds per mail aan u verstuurd)

Wij willen u vragen om, voorafgaand aan de sessie bijgevoegde sheets én de bijdrage van [10.2.e] vaccinatie COVID-19 bij het RIVM) aan de technische briefing van vandaag te bekijken. De laatste vindt u via onderstaande link. De bijdrage van [10.2.e] over vaccinatie start vanaf 1.48 tot en met 1.59. De vragen en antwoorden tussen 2.08 en 2.16 gaan tevens over dit onderwerp.

<https://debatdirect.tweedekamer.nl/2020-12-09/zorg-gezondheid/troelstraal/update-coronavirus-09-30/video>

Praktische toelichting:

1. Wanneer de link is geopend, klikt u bovenaan links op 'Algemeen'
2. Klik nu op 'Bekijk debat vanaf begin' onder update coronavirus
3. Onderaan het scherm ziet u een tijdbalk in beeld. Hiermee kunt u het tijdstip kiezen vanaf wanneer u wilt beginnen met kijken. De bijdrage van [10.2.e] start dus vanaf 1 uur 48 min.

Tijdens de sessie van morgen heeft u de mogelijkheid om naar aanleiding hiervan vragen te stellen aan [10.2.e] en [10.2.e]. In tegenstelling tot de vorige keer wordt dit dus niet voorafgegaan door een presentatie ter plekke.

Ter informatie vindt u hieronder de Kamerbrief die gisteravond aan de Kamer is verzonden. De tekst over vaccinatie beslaat p.26 t/m 35.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/08/kamerbrief-over-stand-van-zaken-covid-19>

De webex link voor de bijeenkomst vind u in het agendaverzoek dat vanuit [10.2.e] is verstuurd. Bij eventuele vragen vooraf kunt u contact opnemen met [10.2.e]: [10.2.e]@minvws.nl

Bijlage 2 Conceptlijn die in IOFEZ 10/12 zal worden uitgedragen over budgettaire afhechting van stukken in ACC/MCC

- Vanuit Financiën constateren we dat de stukken die de laatste tijd worden geagendeerd voor de ACC/MCC door het *programma DG Samenleving en COVID-19* vaak budgettair niet in orde zijn.
- Organisatorisch is eerder besloten dit DG onder JenV te hangen, met de afspraak dat elk departement zelf aan de lat staat voor de financiering van activiteiten waarvoor dat departement verantwoordelijkheid draagt.
- In de praktijk zien we dat beleidsvoorstellen met (forse) claims door beleidsdirecties van verantwoordelijke departementen naar DG Covid worden gestuurd voor agendering in ACC, zonder dat FEZ hierop heeft meegekeken (of zeer beperkt).
- We verwachten van FEZ dat de plannen die bij DG Covid worden ingediend, zijn voorzien van dekking en hierover afstemming wordt gezocht met IRF.
- Aantal recente voorbeelden:
 - Compensatie vuurwerkverbod: dekking en omvang van compensatie waren nog niet geregeld voor behandeling in ACC 9 november. [I&W wilde 70 mln. generaal (totale omzet vuurwerkbranche)].
 - Midden lange en lange termijn thema's gecoördineerd door DG Covid:
 - MLT 4, Jeugd: besloten dat maatregelen genomen moeten worden, voordat dekking is geregeld. [Resterend bedrag nu 40 mln. waarvoor primair naar VWS wordt gekeken. VWS wil generale dekking].
 - MLT Kwetsbare personen: nu nog geen dekkingsvraagstuk (ideeën nog te prematuur). Wel goed om in de gaten te houden, want ook nog geen dekkingsvoorstel aangeleverd.
 - Onderzoek NL na de crisis (1,5mln). Dekking bleek niet in orde nadat MCC had ingestemd. Wordt nu claim voor voorbereid.
- Afspraken die bij oprichting van DG Covid interdepartementaal zijn gemaakt, worden hierbij opnieuw in herinnering gebracht:
 1. Elk departement staat aan de lat voor financiering van activiteiten waarvoor dat departement verantwoordelijkheid draagt;
 2. De medewerkers van het programma DG zijn conform SGO-afspraken 'om niet' uitgeleend door een departement; ieder departement draagt op die manier bij aan het interdepartementale Programma-DG;
 3. Er is in beperkte mate voorzien in uitgaven voor externe inhuur waar departementen die deskundigheid of capaciteit niet konden leveren;
 4. Er is een beperkt budget aan materiële kosten voorzien;
 5. Nieuwe, soms dure activiteiten zoals 'Aandacht voor elkaar' zijn politiek besloten en departement-overstijgend en komen daarom voor rekening van het Programma-DG, tenzij daarover andere afspraken worden gemaakt;
 6. Uiteraard legt het Programma-DG verantwoording af over de gedane uitgaven;
 7. De administratie van de uitgaven voor het Programma-DG lopen via dFEZ van JenV.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum
7 december 2020

Notitienummer
2020-0000241959

Auteur

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Van
10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 7 december

Aanleiding

Op maandag 7 december vindt de ACC-19 plaats van 16:30 tot 17:30 uur via Webex. Hieronder treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 3 december 2020 (stuk bijgevoegd J&V)

Advies

U wordt geadviseerd zelf het verslag op eventuele onjuistheden te checken.

3. Algemeen beeld en internationaal (mondelinge toelichting diversen)

a. OMT-advies

Advies

- U kunt de toelichting op het OMT-advies anhoren.
- U kunt eventueel vragen of er zicht is op het effect van de maatregelen op het epidemiologisch beeld als de periode waarin de maatregelen zouden kunnen gelden zou worden aangepast naar enkel de kerstperiode (en niet Oud en Nieuw).

Toelichting

- Op 7 december zal het 90^e OMT advies verschijnen. Het OMT is gevraagd om in het licht van het epidemiologische beeld de maatregelen die voorliggen voor de kerstperiode te beoordelen.
- Aan het OMT is daarnaast gevraagd voor welke tijdsperiode deze maatregelen zouden moeten gaan gelden. (1. vanaf 15 december tot risiconiveau zorgelijk is bereikt, 2. van 22 december t/m 1 januari of 3. alleen op 24 t/m 26 december, 31 december en 1 januari). Hierbij is aangetekend dat optie 3 voor culturele instellingen en restaurants niet uitvoerbaar is.
- Tijdens de bespreking in het Catshuis van zondag 6 december is door het RIVM (dhr. Van Dissel) toegelicht dat het epidemiologisch beeld er niet goed uitziet. Zij verwachten dat we pas half januari 10 IC opnames per dag (= signaalwaarde) zullen bereiken.
- RIVM heeft tijdens de bespreking in het Catshuis tevens aangegeven dat als de horeca een week gaat versoepelen gedurende de kerstperiode, dit

ervoor zorgt dat je ongeveer een week extra nodig hebt voordat je de waarde van 10 IC opnames per dag hebt bereikt. Dit geldt tevens voor het maximum van 3 naar 6 personen voor thuisbezoek. Dat zou betekenen dat met die maatregelen pas eind januari/begin februari de waarde van 10 IC opnames per dag wordt bereikt.

- Het effect van sluiting VO en PO op (het versnellen van) de afname van het aantal besmettingen is gering (ca 2 dagen eerder). Deze aanscherping weegt daarmee volgens het RIVM niet op tegen de eventuele versoepelingen.
- Als er een keuze voor versoepelingen gemaakt wordt, is het OMT van mening dat het de voorkeur heeft om de mogelijkheid om thuis bezoek te ontvangen te verruimen van 3 naar maximaal 6 personen, gedurende de kerstdagen en/of oudejaarsavond. Hierbij kan geadviseerd worden om in de week voorafgaand aan de kerst de contacten zoveel mogelijk te beperken.
- Het OMT geeft aan dat een versoepeling van de maatregelen tijdens de kerstdagen én tijdens oudejaarsdag een belangrijke acceleratie van de overdracht en verspreiding met zich mee kan brengen: de combinatie van kerst en oudjaar zullen een eventueel negatief effect niet alleen doen optellen, maar ook versterken. Het OMT adviseert om dit aspect in de communicatie mee te nemen en de mensen bewust te maken van deze stapeling van risico's.

**b. Beeld en richting maatregelenpakket (nazending VWS/NCTV)
De stukken voor dit agendapunt zijn op het moment van schrijven
(maandag 7 december 15:00 uur) nog niet verzonden.**

Advies

- U kunt aangeven dat het vergroten van het thuisbezoek van 3 naar 4 personen geen/nauwelijks sociaalmaatschappelijke effecten teweeg zal brengen. U kunt vragen wat het te verwachten effect is op de r-waarde bij deze maatregel.
- U kunt eventueel, als EZK hierover begint, vragen of deze ruimte niet beter ten gunste zou moeten komen aan bijvoorbeeld het gecontroleerd openen van de droge horecasector.
- U kunt aandacht vragen voor het (onder voorwaarden) openen van de droge horeca en het vergroten van de groepsgrootte in culturele instellingen (van 30 naar 100 man). Wanneer hier ruimte voor is zouden deze versoepelingen ons inziens toegestaan moeten worden. Het belang hiervan voor deze sectoren is groot. Ons inziens is het van belang dat deze maatregelen voor onbepaalde tijd gelden en niet tijdelijk zijn.
- U kunt eventueel nog benoemen dat het verruimen van de winkeltijden ons inziens ook nog een maatregel zou kunnen zijn. Dit zou de drukte in de winkelstraten juist kunnen spreiden de komende weken.

Toelichting

- In het Catshuis op zondag 6 december is gesproken over het maatregelenpakket dat bij de persconferentie van 8 december zal worden aangekondigd.
- Er is besproken dat waarschijnlijk een beperkt grotere groepsgrootte voor thuisbezoek (van 3 naar 4 personen) wordt toegestaan tijdens kerst en oud en nieuw (24,25, 26 en 31 december en 1 januari). Er is nog geen besluit genomen of dit zowel voor Kerst als met Oud & Nieuw moet gelden.
- Daarnaast wordt gesproken over mogelijk versoepelingen voor topsporters zodat zij meer trainingsmogelijkheden hebben.
- Er zullen geen verdere versoepelingen zijn. De regels voor de kerken blijven onveranderd, horeca blijft gesloten en voor culturele instellingen blijft een maximale groepsgrootte van 30 personen gelden.

- Januari zal worden uitgeroepen tot de maand van het thuiswerken. Er wordt nu onvoldoende thuisgewerkt en op deze wijze kan ook de versoepeling van de kerstdagen worden gecompenseerd. Het is echter de vraag wat deze herhaalde oproep voor effect zal hebben. Mogelijk kan meer effect worden bereikt wanneer ingezet wordt op andere gedragseffecten. Uit de recente presentatie van het SCP blijkt namelijk dat maar 73% van de positief geteste mensen zich houdt aan de thuisquarantaine.
- Daar tegenover staat dat er geen draagvlak lijkt voor een verlenging van de kerstvakantie of een week afstandsonderwijs na de kerstvakantie. Dat is positief.
- De verwachting is dat we met het huidige maatregelenpakket half januari in een situatie zijn van 10 IC opnames per dag (niveau waakzaam). Volgens het RIVM leidt het tijdelijk openen van de horeca ertoe dat dit streefcijfer een week later zal worden gehaald. Thuisbezoek verruimen van 3 naar 6 personen leidt ook tot een week vertraging. Het is niet bekend wat het effect is van het verruimen van de groepsgrootte in culturele instellingen.
- Het is zeer de vraag of het verruimen van het thuisbezoek van 3 naar 4 personen wel een positief sociaal maatschappelijk effect heeft. Wanneer ruimte gepakt wordt is tevens de vraag of deze niet beter ten gunste zou moeten komen van bijvoorbeeld de horeca of de culturele sector.
- Het epidemiologische beeld ziet er niet goed uit en geeft feitelijk geen reden tot versoepeling. De daling van het aantal besmettingen lijkt gestopt. Er is nu sprake van wisselend beeld van besmettingsgevallen per dag en daarmee van een stagnerende trend. Het R-getal ligt rond de 1. Bovendien is er sprake van een grotere onzekerheidsmarge, omdat de naleving van de maatregelen steeds minder goed is.

c. Communicatie en flankerend beleid

Advies

- U kunt de toelichting op dit punt aanhoren.
- Mogelijk dat onder dit agendapunt ook het perspectief voor de jeugd aan de orde komt. U kunt aangeven dat de minister van Financiën en staatssecretaris VWS elkaar vandaag zullen spreken over de budgettaire component en dat dit morgen ter besluitvorming in de MCC terug zal komen.

Toelichting

- Op 8 december zal er een persconferentie plaatsvinden op de maatregelen tijdens de kerstperiode.
- Momenteel is nog onduidelijk of er een extra persconferentie komt over de steunpakketten. Deze zijn momenteel nog in beweging. Mogelijk meldt de minister president hier iets over in de persconferentie van 8 december, of volgt een aparte persconferentie door MSZW, MEZK en MFIN aanstaande woensdag 9 december over de steunpakketten.

d. Rondvraag en sluiting

Ter informatie meegezonden:

- Kamerbrief uitvoering covid-19 vaccinatie
- Conceptplanning week 50 t/m week 2 bestuurlijke drietrappige Covid-19 (DOC-19, ACC-19, MCC-19)
- Agenda MCC-19 d.d. 8 december 2020 (*nazending*)
- Factsheets zorg en gezondheid Covid-19
- Situatieschets en duiding

Advies

Conceptplanning week 50 t/m week 2

- U kunt aangeven dat u begrijpt dat er ACC en MCC vergaderingen plaatsvinden in het Kerstreces, als daar een duidelijke aanleiding voor is. U kunt oproepen om daarom alleen een MCC in te plannen als er ook echt besluitvorming verwacht wordt. Alleen bijpraten is ons inziens geen goede reden om ministers terug te halen van reces.

TER ADVISERING TBV MCC 8 DECEMBER PT 2B

Aan

de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

7 december 2020

Notitienummer

2020-0000242062

Auteur

1(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

MCC 8 december pt 2b Maatregelen

Advies

- De MCC wordt gevraagd in te stemmen met de aanpassingen van de maatregelen die bij de persconferentie van 8 december zullen worden aangekondigd. U kunt instemmen.
- U kunt hierbij aandacht vragen voor het (onder voorwaarden) openen van de droge horeca en het vergroten van de groepsgrootte in culturele instellingen (van 30 naar 100 man). Wanneer hier ruimte voor is zouden deze versoepelingen ons inziens toegestaan moeten worden. Het belang hiervan voor deze sectoren is groot, maar ons inziens zijn de sectoren hier vooral bij gebaat als het heropenen voor onbeperkte duur is (en dus niet tijdelijk is).
- U kunt aandacht vragen voor het geven van perspectief aan ondernemers. Sectoren en ondernemers hebben perspectief nodig. U kunt hierbij opmerken dat een stappenplan of routekaart voor afschaling daarom wenselijk is.
- U zou kunnen wijzen op het spreiden van winkeltijden. Uit onze berekeningen blijkt dat het langer openen van winkels een manier kan zijn om drukte meer te spreiden.

Toelichting.

- In het Catshuis is besproken dat waarschijnlijk een beperkte verruiming van de groepsgrootte voor thuisbezoek (van 3 naar 4 personen) wordt toegestaan tijdens kerst en oud en nieuw (24, 25, 26 en 31 december en 1 januari). Het definitieve besluit hierover moet nog vallen, alsmede het besluit of dit voor alle feestdagen zou moeten gelden. Daarnaast is gesproken over mogelijk versoepelingen voor topsporters zodat zij meer trainingsmogelijkheden hebben.
- Er zullen naar verwachting geen andere versoepelingen aangekondigd worden. De regels voor de kerken blijven onveranderd, horeca blijft gesloten en voor culturele instellingen blijft een maximale groepsgrootte van 30 personen gelden.
- Daar tegenover staat dat er geen draagvlak lijkt voor een week afstandsonderwijs na de kerstvakantie. Dat is positief.
- De verwachting van het RIVM is dat we met het huidige maatregelenpakket half januari in een situatie zijn van 10 IC opnames per dag (niveau zorgelijk). Volgens het RIVM leidt het tijdelijk openen van de horeca ertoe dat dit streefcijfer een week later pas zal worden gehaald. Thuisbezoek verruimen van 3 naar 6 personen leidt ook tot een week vertraging, wat ertoe zou leiden dat we eind januari/begin februari dit streefcijfer behalen. Het is niet bekend wat het effect is van het verruimen van de groepsgrootte in culturele instellingen.

- Het is zeer de vraag of het verruimen van het thuisbezoek van 3 naar 4 personen wel een positief sociaal maatschappelijk effect heeft. Wanneer ruimte gepakt wordt is tevens de vraag of deze niet beter ten gunste zou moeten komen van bijvoorbeeld de horeca of culturele sector.
- Het epidemiologische beeld ziet er niet goed uit. De daling van het aantal besmettingen lijkt gestopt. Er is nu sprake van wisselend beeld van besmettingsgevallen per dag en daarmee van een stagnerende trend. Het R-getal ligt rond de 1. Bovendien is er sprake van een grotere onzekerheidsmarge, omdat de naleving van de maatregelen steeds minder goed is. Deze cijfers geven eigenlijk geen aanleiding tot versoepeling of afschaling van de maatregelen.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.10.2.e

M 10.2.e

Datum

4 december 2020

Notitienummer

2020-0000240141

Auteur

10.10.2.e

Van

BOA

IRF

AFEP

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuis 6 december

Aanleiding

Aanstaande zondag 6 december vindt van 14.00 tot 16.00 uur een overleg in het Catshuis plaats over Covid-19. Er zijn geen stukken verspreid, eventuele stukken worden ter plekke uitgedeeld. De punten die op de agenda staan zijn de toelichting op het epidemiologische beeld door Van Dissel, maatregelen decemberpakket en samenhang vaccinaties, testen en maatregelen.

Het perspectief voor de jeugd staat niet op de agenda van het Catshuis (wel op de MCC van 8/12). Wij adviseren u dit thema integraal mee te nemen in de besluitvorming omtrent het decemberpakket.

Bijgaand vindt u de voorbereiding voor het Catshuis op de volgende punten:

1. Toelichting epidemiologisch beeld
2. Maatregelen decemberpakket
 - a. Maatregelenpakket feestdagen
 - o Bijlage 1: Input trojka inschalen maatregelenpakket
 - o Bijlage 2: Overzicht Coronamaatregelen feestdagen buitenland
 - b. Effecten schoolsluiting
3. Samenhang maatregelen, testen en vaccineren
 - o Bijlage 3: Overzichtstabel vaccinatiestrategieën buitenland
4. MLT Perspectief jeugd
5. Stand van zaken Routekaart (ter informatie)

1. Toelichting epidemiologisch beeld Van Dissel

Advies

- U kunt de toelichting op de cijfers van de heer van Dissel aanhoren.

Toelichting

- **Weekcijfers:** Op 1 december werden de weekcijfers gecommuniceerd. In totaal waren er 33.949 nieuwe besmettingen in de afgelopen week (tov 37.219 de week ervoor). Dit is bijna 9% minder dan vorige week.
- Het reproductiegetal lag op 13 november op 1,04. Het percentage positieve tests uit de teststraten is gedaald van 12% vorige week naar 10,6% vandaag.
- Het aantal besmettingen daalde afgelopen week nog steeds, maar lijkt te stabiliseren. Vandaag lag het aantal besmettingen boven het weekgemiddelde.

- Dagcijfers van het aantal positieve tests laten een sterke fluctuatie zien. Dit kan het RIVM niet goed verklaren, behalve dat er dagen zijn waarop mensen zich eerder laten testen. Andere landen hebben hier ook mee te maken.
- Het aantal ziekenhuisopnames daalt over het algemeen nog steeds, maar kent ook fluctuaties. In totaal liggen er op donderdag 3 december 1595 (t.o.v. 1606 op woensdag) mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 458 op de IC (t.o.v. 475 op woensdag).

2. Maatregelenpakket

a) Maatregelenpakket feestdagen

Advies

- Naar verwachting zal Van Dissel de eerste contouren schetsen van het OMT-advies dat op 7 december zal verschijnen. Het OMT is gevraagd om in het licht van het epidemiologische beeld de maatregelen die voor liggen te beoordelen. U kunt het advies van het OMT aanhoren.
- De afruil tussen onderwijs en feestdagen lijkt zich af te tekenen. Wij adviseren daartegen. De genoemde versoepelingen geven de maatschappij lucht en bieden perspectief aan ondernemers. Dit weegt maatschappelijk en economisch gezien echter niet op tegen de negatieve gevolgen van onderwijs op afstand. In de MCC van 1 december was er bredere weerstand tegen het volgen van onderwijs op afstand.
- Ook wij hebben toenemende twijfels of het verstandig is om maatregelen te versoepelen tijdens de feestdagen, als de cijfers daar nu nog geen aanleiding toe geven.
- Economisch en sociaal maatschappelijk heeft het de voorkeur om versoepelingen aan te kondigen voor een onbepaalde tijd (dus vanaf 15 december, totdat we in niveau zorgelijk zitten). Voorkomen moet worden dat we door tijdelijke versoepelingen nog veel langer in deze fase (zeer ernstig) zitten. U kunt aangeven daarom een voorkeur te hebben voor eerder afschalen, dan tijdelijke versoepelingen.
- De Trojka heeft de voorstellen beoordeeld op de sociaalmaatschappelijke en economische effecten. Zie bijlage 1. Onze voorkeur gaat uit naar verstandige versoepelingen en zijn van mening dat onderstaande maatregelen zouden moeten kunnen, als gekozen wordt voor versoepelen:
 - Verhogen maximum aantal personen naar 100 per ruimte bij culturele instellingen
 - Openen van restaurants onder bepaalde voorwaarden,
 - Verlengen openingstijden detailhandel, want dan kan drukte beter verspreid worden over de dag;
 - Toestaan van sportbeoefening voor topsporters.
- M.b.t. het alcoholverbod hebben we geen uitgesproken advies.

Toelichting

Voorstellen

- De maatregelen die voorliggen (decemberpakket) zijn:
 - Het advies om thuis maximaal 6 personen te ontvangen en maximaal één groep per dag. Dit betreft een verruiming van 3 naar 6 personen.
 - Het verhogen van het maximum aantal personen per ruimte voor culturele instellingen van 30 naar 100 personen. Dit biedt tijdens de vakantieperiode ook mogelijkheden om activiteiten voor jeugd te organiseren op deze locaties.
 - Het openen van restaurants onder bepaalde voorwaarden.
 - Max. 30 personen per ruimte. In de avond maximaal 2 shifts.
 - Sluiting eetgelegenheden om 22 uur
 - Alcoholverbod vanaf 22 uur.

- Als gevolg van de versoepeling bij de restaurants wordt voorgesteld om de openingstijden van de detailhandel te verruimen naar 22.00 uur (en daarmee gelijk te trekken met de horeca);
- Ook wordt voorgesteld om het alcoholverbod in te korten, dit zal gelden vanaf 22.00 uur i.p.v. vanaf 20.00. Dit betekent dat supermarkten tot 22.00 uur alcohol mogen verkopen.
- Toestaan van sportbeoefening (trainen én wedstrijden) door sporters in topcompetities (+/- 4.000 personen) op minder dan 1,5m en in groepen van meer dan 4 personen.
- Als mogelijke verzwaring staat dan de maatregel van één week onderwijs op afstand voor het VO, MBO en HO (en eventueel ook PO) na de kerstvakantie, met uitzondering van examenleerlingen, praktijkonderwijs en kwetsbare leerlingen.
- Aan het OMT wordt ook gevraagd voor welke tijdspanne deze maatregelen dan zouden moeten gaan gelden (1. vanaf 15 december tot risiconiveau zorgelijk is bereikt, 2. van 22 december t/m 1 januari of 3. alleen op 24 t/m 26 december, 31 december en 1 januari). Hierbij is aangetekend dat optie 3 voor culturele instellingen en restaurants niet uitvoerbaar is.

Beoordeling trojka

- Omdat nog veel besmettingen thuis en op het werk plaatsvinden, vragen we ons af of het tijdelijk verruimen van het toestaan van meer mensen thuis verstandig is.
- Wij vinden het voorstel van 1 week afstandsonderwijs niet verstandig. Uit Nederlands onderzoek over de sluiting van het voorjaar blijkt dat afstandsonderwijs voor veel leerlingengroepen een vergelijkbaar effect heeft als geen onderwijs en onderwijsachterstanden vergroot. Bovendien vinden we dit ook lastig uit te leggen dat onderwijs de dupe wordt, doordat ouders met Kerst en Oud en Nieuw samen kunnen zijn. Wij adviseren dus tegen deze afruil.
- Tegelijkertijd begrijpen we dat we perspectief moeten bieden, o.a. aan de jeugd. De beste oplossing daarvoor is om hen gewoon naar school, stage, theaters, bibliotheken en sportclubs te kunnen laten gaan. Het verhogen van het maximum aantal personen bij culturele instellingen helpt enorm en kunt u ondersteunen.
- De horeca is niet geholpen met een paar dagen open en ook kan het tijdelijk toestaan van meer mensen thuis een verkeerd signaal geven. Tijdelijke opening is praktisch lastig (denk aan voorraden die bederven etc.). Van EZK begrepen wij dat de horeca ook verdeeld is over tijdelijke versoepelingen en sommigen hebben liever dat ze half januari weer volledig open mogen.
- Ons inziens is het geen overtuigend argument voor versoepelingen als men zegt: anders gaat men toch thuis met de hele familie Kerst vieren. Als we daarin meegaan, dan kun je meerdere maatregelen direct afschaffen. Het gaat om de signaalwerking die je afgeeft als je dit tijdelijk toestaat. Een grote welwillende groep zal je hier wel mee bereiken.
- Eventueel kunt u nog aangeven of er nagedacht is over een tijdelijke versoepeling van het maximum aantal mensen thuis allen met de Kerstdagen, en dus niet met Oud en Nieuw. De angst bestaat namelijk dat besmettingen tijdens Kerst verder verspreiden met Oud en Nieuw en vervolgens op scholen na de vakantie. Mocht Kerst dan tot meer besmettingen leiden dan zit er -door vakanties - nog ca 10 dagen tussen voordat mensen weer naar school en werk gaan.

b) Effecten schoolsluiting (Advisering IRF)

Aanleiding

In het Catshuis wordt gesproken over het OMT advies voor de kerstperiode, waaronder het voorstel om scholen na de kerstvakantie een week langer gesloten te houden en over te gaan op afstandsonderwijs. Deze annotatie schetst (heel

globaal) de economische effecten van een sluiting van scholen. We hebben deze inzichten ook gedeeld met AZ, EZK en OCW.

Kern

De economische literatuur over scholensluiting onderscheidt twee kanalen:

1. Het effect van scholensluiting op de leerprestaties. Op de korte termijn leren kinderen minder, en er zijn aanwijzingen dat dit hun latere verdienvermogen aantast. Dit heeft effect op het bbp op de lange termijn. Een zeer grove inschatting is dat dit effect kan oplopen tot **ca. 3% bbp cumulatief op de lange termijn** (= opgeteld verlies aan productiviteit voor leerlingen die door sluiting geraakt worden) **per maand schoolsluiting**.
2. Het effect van scholensluiting op ouders, die minder kunnen werken als ze zich op de zorg en het onderwijs van hun kinderen moeten richten. Dit heeft effect op het bbp op de korte termijn. Een zeer grove inschatting is dat het onmiddellijke bbp-effect hiervan (in het lopende jaar) **ca. -0,25% bbp groei is per maand schoolsluiting**.

De effecten van een extra week afstandsonderwijs zullen waarschijnlijk niet dramatisch zijn. Wel voorzien wij dat deze maatregel mogelijk moeilijk terug te draaien zal zijn. Hiermee wordt een signaal naar scholen gegeven dat zij wel degelijk een belangrijke bron van besmetting zijn. Alleen de aankondiging leidt al tot opleven van onrust bij docenten. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er na Kerst/ Oud en Nieuw een nieuwe coronapieak ontstaat (bij versoepeling), wat een moeilijke context zal geven om scholen te heropenen.

Kortom, wij vrezen: makkelijk te sluiten, moeilijk te heropenen, waardoor afstandsonderwijs van een week mogelijk uitloopt naar meerdere weken. De maatschappelijke en economische effecten van het sluiten van de scholen maakt het kerstdiner met de hele familie, een wel duur kerstdiner.

Krachtveld

Ook ambtelijk EZK heeft een vergelijkbaar verhaal, zij geven aan dat online onderwijs (ter vervangingen van fysiek onderwijs) de volgende (negatieve) effecten heeft:

- Economische schade door minder opbouw van menselijke kapitaal
- Vergrote ongelijkheid binnen generaties (leerlingen met een lage sociaaleconomische status worden het hardst geraakt)
- Belangrijk verdelingsvraagstuk tussen generaties: schade slaat eenzijdig neer bij leerlingen (duur kerstdiner, macro-economisch, maar ook specifiek voor de leerling)
- Economische schade op korte termijn door minder productieve thuiswerkende ouders en opvangproblemen voor ouder die niet thuis kunnen werken.
- Twijfelachtig effect op de R, het OMT geeft in haar advies van 30/11 aan dat:
 - er aanwijzingen zijn dat besmettingen onder jongeren in het VO voor meer dan de helft (!) buiten de school plaatsvinden
 - het effect op R op basis van de herfstvakantie niet kan worden vastgesteld.

Toelichting

Ad i)

De laatste tijd is een aantal resultaten bekend geworden van onderzoeken naar het effect van sluiting van scholen (vanaf 16 maart gedurende 8 weken) op de leerprestaties en kansongelijkheid. Deze bevestigen het beeld dat leerachterstanden zijn ontstaan. Universiteit van Maastricht: leerverlies bij Limburgse scholieren op terrein van begrijpend lezen, d.w.z.: achteruitgang), Oxford University: Nederlandse scholieren hebben weinig tot niets geleerd, Cito: meer leerlingen in groepen 4-7 halen het laagste niveau; minder leerlingen het hoogste. Ook lijkt er empirie te zijn die de verwachting dat kwetsbare leerlingen het hardst geraakt worden (o.a. ESB, nog te verschijnen), bevestigt.

Het is nog onmogelijk om te meten wat de bbp-effecten hiervan zijn, de kinderen hebben immers de arbeidsmarkt nog niet betreden. Modelleerwerk obv eerdere schoolsluitingen (bijv tijdens een polioepidemie) kan echter inzicht geven. Het

Amerikaanse Brookings Institute heeft op die manier berekend dat de schoolsluiting van 4 maanden in de VS zal leiden tot een verminderd verdienpotentieel voor het cohort dat hierdoor geraakt wordt van cumulatief (over hun hele werkende leven) ca. 12,7% bbp. Dit model veronderstelt dat er tijdens de schoolsluiting géén onderwijs plaatsvindt (ipv zo goed mogelijk online onderwijs in de Nederlands coronasituatie), en is dus een overschatting zowel qua duur (in Nederland was de sluiting 2 maanden ipv 4) als qua gemiste lesstof. Anderzijds neemt de studie niet het effect mee van de sluiting en vervolgens overgang op online onderwijs door mbo, hbo en wo, waarvan aannemelijk is dat het verdere negatieve effecten heeft op het leren en toekomstig verdienvermogen. De uitkomsten suggereren dat leerachterstanden forse effecten kunnen hebben.

Ad ii)

Sluiting van scholen en van kinderopvang heeft een effect op de productiviteit van ouders die minder kunnen werken. Hoe groot dit effect op macro-niveau is hangt o.a. af van de duur van de sluiting, de gemiddelde samenstelling van huishoudens en de arbeidsparticipatie van ouders, en kan dus tussen landen verschillen. Hoewel ons geen empirie bekend is over de Nederlandse situatie, geeft onderzoek uit de VS en het VK een indicatie. Verschillende studies¹ wijzen op een effect van ca. 0,2-0,3% bbp per maand dat scholen gesloten zijn.

3. Samenhang maatregelen, testen en vaccineren

Aanleiding

- Het RIVM zal mondeling toelichten hoe volgens hen de maatregelen, testen en vaccineren op elkaar aan zouden moeten sluiten. Er wordt vooraf geen stuk gedeeld. Mogelijk dat VWS de stand van zaken rondom de vaccinatiestrategie ook zal toelichten.

Advies

- U kunt de mondelinge toelichting van het RIVM aanhoren.
- U wordt geadviseerd om bij dit agendapunt een aantal kanttekeningen te plaatsen.
 1. U kunt in het Catshuis de discussie starten of het wel logisch is om met de beschikbaarheid van een vaccin en grootschalig testen nog steeds te sturen op het aantal besmettingen. De belastbaarheid van de IC en het ziekenhuis is ons inziens een logischere waarde. Als de kwetsbare mensen gevaccineerd zijn, zou de druk op de zorg af moeten nemen, waardoor de rest van de samenleving meer lucht zou moeten kunnen krijgen.
 2. Om dit mogelijk te maken, is het wel belangrijk dat de juiste mensen al eerste gevaccineerd worden, namelijk de mensen die in het ziekenhuis terecht komen.
 3. U kunt aanbieden dat u – eventueel gezamenlijk met het RIVM en VWS – meedenkt over welk niveau van restricties en nodig is bij een bepaalde vaccinatiegraad. Ons inziens kan met een bepaalde vaccinatiegraad de maatschappij al (deels) geopend worden.
 4. U kunt aangeven dat het testen en vaccineren opgenomen moeten worden in de nieuwe versie van een routekaart. Deze nieuwe ontwikkelingen, zorgen voor nieuwe inzichten en hebben ook effect op de signaalwaarden die aangehouden moeten worden om de fases te bepalen.
- Daarnaast kunt u aangeven dat er nog veel onduidelijk is over de implementatie van de vaccinatiestrategie en dat u zich zorgen maakt of VWS voldoende voorbereid is om snel, de juiste mensen en grootschalig te

¹ Lempel et al (2008): sluiting van 4 weken in de VS heeft effect van 0,1-0,3% bbp; Sadique et al (2008): sluiting van 8 weken in het VK heeft effect van ca. 0,6% bbp;

vaccineren. U kunt aangeven dat het van belang is dat VWS op korte termijn de andere departementen bijpraat over de implementatie.

Toelichting

- Ons inziens zouden we naar een model/afspraken moeten waarin we beschrijven welk niveau van restricties er nog nodig zijn bij een bepaalde vaccinatiegraad.
- Ons inziens zorgt een vaccinatiegraad van 30% er al voor dat de maatschappij weer (bijna) volledig open zou kunnen. Wellicht dat dan de hygiëneregels nog zouden moeten gelden, maar door de kwetsbaren te vaccineren zouden de ziekenhuizen al ontzien moeten worden.
- Ons inziens is het goed om in het Catshuis te bespreken wat de inzet hiervoor moet zijn. Sturen we bij het beschikbaar stellen van vaccinaties op het aantal besmettingen? Of accepteren we dat niet-kwetsbaren besmet kunnen raken en sturen we nog op de IC- en ziekenhuisbezettingen?
- Daarnaast zal, bij het beschikbaar zijn van een vaccin, ook de vraag opkomen of alle maatregelen nog voor iedereen moeten gelden of dat gevaccineerde mensen voordelen krijgen. Als de overheid dit niet doet, dan zullen private partijen mogelijk vaccinaties als eis gaan stellen (denk aan vliegtuigmaatschappijen, scholen, maar ook landen).
- Steekproeftesten kan het zicht op de verspreiding van het virus in bepaalde sectoren vergroten. Zodoende hoeven de sectoren waarin weinig besmettingen zijn niet te leiden onder de sectoren waar veel besmettingen zijn.

4. MLT Perspectief Jeugd

Aanleiding

- Wij hebben van VWS een voorstel ontvangen waarin de claim voor de MLT Perspectief voor Jeugd omlaag wordt gebracht van 61 naar 40 miljoen. Inhoudelijk is het voorstel niet aangepast. Er is ambtelijk geen overeenstemming bereikt.
- Bij bespreking in de MCC-19 van 1 december bleek dat de meeste bewindspersonen het voorstel van VWS steunen, maar is afgesproken dat er geen besluitvorming mogelijk is voordat er overeenstemming is over de dekking.
- Besluitvorming is nu voorzien in MCC van 8 december.

Advies

- Indien het voorstel besproken wordt in het Catshuis adviseren wij u niet in te stemmen. Dit vanwege het gevaar dat het sluiten van scholen en / of andere beperkende maatregelen voor jongeren, politiek makkelijker wordt wanneer er positief besloten is over compenserende maatregelen. Compenserende maatregelen moeten het sluitstuk zijn van de besluitvorming. Als uitkomst van de 8-12 besluitvorming kan eventueel een bedrag voor de gemeenten beschikbaar worden gesteld.
- U kunt aangeven dat het mitigeren van de gevolgen van het strenge coronabeleid door het organiseren van extra activiteiten voor jongeren niet een logische beleidsreactie is, gezien de discussie van een week langere vakantie of onderwijs op afstand (na de kerstvakantie) in verband met de besmettingscijfers. Vanuit de optiek van leerprestaties en welzijn moet de focus liggen op het open houden van onderwijs en het verruimen van de mogelijkheden voor sport, en niet op het organiseren van alternatieve activiteiten.
- U kunt aangeven dat de claim nog steeds te hoog is. VWS stelt gedeeltelijke dekking voor uit het budget voor de maatschappelijke diensttijd. Ons inziens biedt die post meer mogelijkheden, omdat circa 60 miljoen niet is verplicht.
- U kunt aangeven dat het van belang is dat de claim beter in de tijd wordt begrensd. De voorstellen betreffen een periode van 17 weken (tot april). Dit leidt tot een risico op nieuwe claims in het voorjaar om activiteiten te

organiseren in het voorjaar en in de zomer. U kunt aangeven dat als er een bedrag komt, dit dan voor de periode tot en met de zomer zou moeten zijn.

Tabel: Nieuw voorstel VWS

Plan Sociale interactie MLT jeugd	Dagbesteding	Versterken jongerenwerk	Mentale gezondheid	Totaal
Voorstellen gemeenten	71,5	33,5	3,5	108,5
Bijdrage door gemeenten	30	20		50
Resterende claim VWS	41,5	13,5	3,5	58,5
bijdrage door VWS*	15		3,5	18,5
nog te dekken:	26,5	13,5		40

* Betreft de inzet van trajecten uit het budget maatschappelijke diensttijd (MDT) met een waarde van 15 mln, 3,5 mln uit hogere ontvangsten op artikel 5.

Terugvalopties

- Wij adviseren u eventueel als terugvaloptie in te stemmen met de voorgestelde beleidswensen, mits VWS deze voorstellen volledig specifiek dekt. Een mogelijkheid is dekking uit het budget voor maatschappelijke diensttijd (100 miljoen in 2021) waarvan circa 60 miljoen niet verplicht is.
- Het afstandsonderwijs lijkt van tafel, maar dat kunt u als een harde eis stellen alvorens over te willen gaan op flankerend beleid. De jongeren zijn het meest geholpen met logische en gerichte versoepelingen van de maatregelen (denk aan sporten voor jongvolwassenen, stage wel toelaten, openen theaters en bioscopen voor meer personen). Generale compensatie kan dan dienen als wisselgeld voor het openhouden van de scholen en gerichte versoepelingen voor jongeren. Indien u instemt met generale compensatie dan is het daarbij van belang om af te spreken dat de middelen niet voor de periode tot april zijn, maar tot en met de zomer om het risico op 'herhaalclaims' te beperken.

5. Stand van zaken Routekaart

TER INFORMATIE – LAATSTE STAND VAN ZAKEN

- De routekaart heeft afgelopen dinsdag 1 december voorgelegd in het DOC. Er was veel kritiek vanuit de departementen, onder aanvoering van EZK en FIN. Wij hebben fundamentele inhoudelijk bezwaren bij de routekaart:
 - **De routekaart biedt geen perspectief:**
 - De insteek achter de routekaart was om perspectief te bieden. VWS pleit voor aanscherpingen van de signaalwaarden tussen de risiconiveaus waakzaam en zorgelijk (# besmettingen van 50 naar 35, IC van 10 naar 3, ziekenhuisopnames van 40 naar 12). Het is onduidelijk waar deze aanpassingen op gebaseerd zijn. Daarnaast pleiten ze voor verzwaring van de maatregelen in deze risiconiveaus. Deze dubbele verzwaring is ons inziens niet goed beargumenteerd en biedt juist minder perspectief.
 - De routekaart biedt geen perspectief op afschaling. VWS wil deze routekaart enkel gebruiken voor de wijze van opschaling bij een derde golf. De routekaart biedt geen inzicht in het afschalen van de huidige maatregelen van de tweede golf. Bij deze routekaart zouden ons inziens ook stappen voor afschaling moeten worden gepresenteerd.
 - De routekaart heeft geen oog voor ontwikkelingen op het gebied van vaccins en testen. Bij iedere vaccinatiegraad zijn andere signaalwaarden wenselijk. De vraag is of de routekaart überhaupt bruikbaar is als deze ontwikkelingen van de komende maanden niet worden meegenomen.
 - **Zonder perspectief is het niet de juiste timing om met een nieuwe routekaart te komen.** Mensen zijn op zoek naar duidelijkheid en perspectief omtrent het afschaling van maatregelen. Een routekaart

publiceren voor opschaling doet exact het tegenovergestelde en roept meer vragen op dan het beantwoordt.

- **Het is niet gezegd dat de maatregelen in de verschillende risiconiveaus niet streng genoeg waren.** Uit analyse van het OMT blijkt dat het virus met name is opgelopen, omdat naleving, handhaving, testbeleid en BCO onvoldoende op orde waren in de zomer. Hier wordt in de routekaart geen aandacht aan besteed.
- **De brede maatschappelijke effecten zouden in kaart moeten worden gebracht.** Door per risiconiveau inzicht te bieden in (1) het effect op het virus en (2) alle maatschappelijke kosten kan een gedegen afweging worden gemaakt over het gewenste niveau van restricties. VWS heeft geen proces voorzien om de routekaart in integraliteit te bezien.
- **Onderbouwing van aanpassing van de drempelwaarden en het effect van aangescherpte maatregelen op de R-waarde ontbreekt.** Het is onduidelijk waar aanpassingen van de maatregelen en signaalwaarden op gebaseerd zijn. De routekaart moet daarnaast duidelijk maken wat de maatregelen voor effect kunnen hebben op de R-waarde.
- **Het risico bestaat dat de routekaart als zodanig wordt gepresenteerd, als menukaart wordt gebruikt.** VWS wil voor het zwaarste risiconiveau geen maatregelen invullen, maar maatwerk. Dit brengt het risico van ad-hoc-beleid met zich mee. De routekaart verwordt hiermee tot een menukaart. Dit dan ook als zodanig moeten worden gecommuniceerd.
- **Naast deze fundamentele bezwaren hebben wij nog detailcommentaar.** Zo zijn er bijvoorbeeld diverse beperkingen opgenomen onder het risiconiveau "ernstig" waar wij vragen bij hebben. Denk aan het sluiten van de detailhandel en het beperken van fysiek onderwijs.
- Wij hebben deze bezwaren na het DOC vanuit de Trojka schriftelijk met ambtelijk VWS gedeeld. Naar aanleiding van de inbreng vanuit de Trojka heeft VWS ambtelijk een werkgroep opgetuigd om de routekaart uitgebreider met de Trojka af te stemmen. De insteek is nu om op basis van onder meer onze inhoudelijke bezwaren een aantal fundamentele beslispunten op te nemen. Daarnaast is de insteek om het detailcommentaar van departementen te verwerken.
- Door dit proces zal de routekaart niet langer op 8 december naar de Kamer gaan. De routekaart staat ook **niet** geagendeerd voor het Catshuis. VWS is echter nog steeds voornemens om het stuk voor het kerstreces naar de Kamer te versturen.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e | 10.2.e
10.2.e

Datum

4 december 2020

Notitienummer

2020-0000239613

Auteur

1 | 10.2.e

Van

10.2.e | BOA

Kopie aan

notitie

Advisering pt. 2, 3, 4 MCC-19 3/12

Aanleiding

Op vrijdag 4/12 vindt de MCC-19 plaats. Bijgaand treft u de advisering op agendapunt 2, 3 en 4 aan.

2. Algemeen beeld

Advies

- U kunt de toelichting [aanhoren](#).

Toelichting

- Weekcijfers:** Op 1 december werden de weekcijfers gecommuniceerd. In totaal waren er 33.949 nieuwe besmettingen in de afgelopen week (tov 37.219 de week ervoor). Dit is bijna 9% minder dan vorige week.
- Het reproductiegetal lag op 13 november op 1,04. Het percentage positieve tests is gedaald. 11,1% van de mensen die naar de teststraat gingen, kregen een positieve uitslag. Vorige week was dat 12 procent.
- Het aantal besmettingen daalde afgelopen week dus nog steeds en lijkt nu ook nog licht te dalen, hoewel de dagcijfers van het aantal positieve tests sterk fluctueren.
- Volgens de GGD en RIVM is het daarom beter om te kijken naar de weekcijfers van de besmettingen, ziekenhuisopnamen en IC-opnamen. Die geven een beter beeld, omdat dagcijfers onderhevig zijn aan allerlei factoren (storingen, onvolledig beeld door private testen, toename in tests aan het begin van de week etc.)
- Het aantal ziekenhuisopnames daalt over het algemeen nog steeds, maar kent ook fluctuaties. In totaal liggen er op donderdag 3 december 1595 (t.o.v. 1606 op woensdag) mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 458 op de IC (t.o.v. 475 op woensdag).

3. Advies niet-noodzakelijke buitenlandse reizen

Definitieve stukken voor dit agendapunt in de MCC-19 zijn nog niet ontvangen. De advisering is gebaseerd op de stukken die voorlagen in de ACC-19. Mochten er naar aanleiding van de definitieve stukken nog aanvullingen op de annotatie zijn, wordt u hierover geïnformeerd.

Advies

- U kunt [instemmen](#) met de beslispunten zoals ze in de presentatie worden genoemd.

Toelichting

- Als beslispunten worden de volgende punten neergelegd:
 1. Akkoord met het voorstel om begin januari de balans op te maken m.b.t niet-noodzakelijke buitenlandse reizen na 15 januari o.b.v. OMT-advies;
 2. Akkoord met het voorstel om in het narratief buitenlandse reizen t.b.v. persconferentie van 8 december duidelijk te communiceren over:
 1. de timing van de besluitvorming (begin januari);
 2. de overwegingen die ten grondslag liggen aan de besluitvorming;
 3. het handelingsperspectief waaraan gewerkt wordt met de reis- en vervoersbranche;
 3. Akkoord met het aanpassen van de routekaart voor niet-noodzakelijke buitenlandse reizen en dit meenemen in de herijking van de routekaart.
- Het huidige reisadvies is 'reis niet naar het buitenland tot en met 15 januari, tenzij strikt noodzakelijk. Maatschappelijk draagvlak voor het advies lijkt groot, maar druk om weer op reis te gaan na 15 januari neemt toe.
- Doel van besluitvorming is: het bieden van een MLT perspectief aan de reiziger en de reis- en vervoersbranche t.a.v. niet-noodzakelijke reizen naar het buitenland om draagvlak te creëren voor maatregelen en import van het virus uit het buitenland zoveel mogelijk te voorkomen.

4. Instelling veilige corridor Atlanta-Schiphol

Definitieve stukken voor dit agendapunt in de MCC-19 zijn nog niet ontvangen. De advisering is gebaseerd op de stukken die voorlagen in de ACC-19. Mochten er naar aanleiding van de definitieve stukken nog aanvullingen op de annotatie zijn, wordt u hierover geïnformeerd.

Advies

- Geen opmerkingen. U kunt instemmen met de brief.

Toelichting

- Met KLM en Delta Airlines is afgesproken om een proef te doen met een zogenaamde safe travel corridor. Het doel van deze corridor is om de risico's die gepaard gaan met reizen naar hoogrisicogebieden te beperken en ervaring op te doen met nieuw testbeleid en om te kijken of quarantaine beter wordt nageleefd.
- De corridor vormt geen versoepeling van de reisrestricties, het EU-inreisverbod wordt niet aangepast.
- De proef safe travel corridor tussen Atlanta-Schiphol wordt in de brief beschreven:
 - Alle reizigers op de vlucht doen enkele dagen voor vertrek uit Atlanta een PCR-test, deze moet negatief zijn om te mogen boarden,
 - Vanaf het moment van deze testafname gaan de reizigers in quarantaine,
 - De quarantaine loopt door tot na aankomst in Nederland,
 - In Nederland kan de reiziger zich laten testen, vijf dagen na aanvang van de quarantaine. Bij een negatieve uitslag eindigt de quarantaine.
- KLM verzorgt de testen en houdt toezicht op de naleving van de proef door de reizigers. Na drie weken wordt de proef geëvalueerd.
- Om de beoogde startdatum van 15 december mogelijk te maken, moet de brief uiterlijk 4 december worden verzonden i.v.m. de te treffen voorbereidingen
- Brief is besproken in DOC-19 en ACC-19, waar is ingestemd met de brief.

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

2 december 2020

Notitienummer

2020-0000238078

Auteur

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

Van

10.2.e BOA

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 3 december 2020
(webex)

Aanleiding

Op donderdag 3 december vindt de ACC-19 plaats van 11:00-12:00 uur via Webex. Hieronder treft u de geannoteerde agenda aan. Op vrijdag 4 december en zondag 6 december vinden een MCC en Catshuisbijeenkomst plaats. De minister is vandaag (2 december 2020) per notitie geïnformeerd over de stand van zaken, de te verwachten discussie en geadviseerd over de te volgen lijn voor de MCC-19 en het Catshuis. U treft de betreffende notitie ter informatie aan per mail.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Verslag ACC-19 30 november 2020 (stuk bijgevoegd J&V)

Advies

- U kunt zelf kennisnemen van het verslag.
 - 10.2.e 10.2.e heeft de ACC-19 van 30 november namens u bijgewoond en het verslag gecheckt. Verslag is akkoord.

3. Notitie oproep onder werknemers bij het Rijk t.a.v. flexibel kerstinkopen (stuk bijgevoegd DGSC-19)

Advies

- De formulering van een dergelijke boodschap specifiek voor Rijksambtenaren kent een hoog afbreukrisico en vraagt daarmee grote precisie. Ook in het DOC-19 van 1 december is aandacht gevraagd voor het frame.

Toelichting

- Vanuit het rapid response team en DGSC in samenwerking met de gedragsunit RIVM en NCTV/NKC is gekeken naar de opties om bij te dragen aan spreiding van de winkeldrukke. Een specifiek voorstel wordt nu verder uitgewerkt voor implementatie.
- Met de notitie wordt een voorstel gedaan om vanuit de rol als werkgever bij het Rijk, een oproep te doen om, wanneer mogelijk, op rustige tijden kerstinkopen te doen.
- In het DOC-19 van 30 november is dit voorstel besproken. Daar is aandacht gevraagd voor de framing. Er moet voorkomen worden dat er

een beeld ontstaat dat medewerkers van het Rijk kunnen winkelen onder werktijd. Het geven van het goede voorbeeld zou een frame kunnen zijn.

- In de notitie is nu aangegeven dat er bij de formulering van de oproep zal gelet worden op vermijden van negatief mediaframe.
- Hoe de uiting precies wordt vormgegeven, is nog onduidelijk (behalve dat het waarschijnlijk een mail zal worden). Dit wordt nader vormgegeven. Over deze actie wordt nauw contact gehouden met het NKC.
- Aanvullend kan een mail ook worden verspreid onder werkgevers in Nederland, waaronder ook medeoverheden. In de kern komt het op neer dat werknemers gezamenlijk bijdragen aan de spreiding van de drukte in de winkels en winkelstraten in de komende weken voor de kerstvakantie.
- De verzending van de mail is beoogd in de week van 7 december. De mail wordt goedgekeurd door

4. Kamerbrief corridor Atlanta-Schiphol (nazending VWS & I&W)

Definitieve stuk voor ACC-19 nog niet ontvangen. Advisering gebaseerd op stuk dat voorlag in DOC-19 van 2 december.

Advies

- Geen opmerkingen. U kunt instemmen met deze brief.

Toelichting

- Met KLM en Delta Airlines is afgesproken om een proef te doen met een zogenaamde safe travel corridor. Het doel van deze corridor is om de risico's die gepaard gaan met reizen naar hoogrisicogebieden te beperken en ervaring op te doen met nieuw testbeleid en om te kijken of quarantaine beter wordt nageleefd.
- De corridor vormt geen versoepeling van de reisrestricties. Gaat in op 15 december, het EU-inreisverbod wordt niet aangepast.
- De proef safe travel corridor tussen Atlanta-Schiphol wordt in de brief beschreven:
 - Alle reizigers op de vlucht doen enkele dagen voor vertrek uit Atlanta een PCR-test, deze moet negatief zijn om te mogen boarden,
 - Vanaf het moment van deze testafname gaan de reizigers in quarantaine,
 - De quarantaine loopt door tot na aankomst in Nederland,
 - In Nederland kan de reiziger zich laten testen, vijf dagen na aanvang van de quarantaine. Bij een negatieve uitslag eindigt de quarantaine.

5. Algemeen beeld en internationaal (mondelijke toelichting diversen)

Algemeen beeld

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting

- Weekcijfers: Op 1 december werden de weekcijfers gecommuniceerd. In totaal waren er 33.949 nieuwe besmettingen in de afgelopen week (tov 37.219 de week ervoor). Dit is bijna 9% minder dan vorige week.
- Het reproductiegetal lag op 13 november op 1,04. Het percentage positieve tests is gedaald. 11,1% van de mensen die naar de teststraat gingen, kregen een positieve uitslag. Vorige week was dat 12 procent.
- Het aantal besmettingen daalt dus nog steeds gestaag, hoewel de dagcijfers van het aantal positieve tests sterk fluctueren.
- Volgens de GGD en RIVM is het daarom beter om te kijken naar de weekcijfers van de besmettingen, ziekenhuisopnamen en IC-opnamen.

Die geven een beter beeld, omdat dagcijfers onderhevig zijn aan allerlei factoren (storingen, onvolledig beeld door private testen, toename in tests aan het begin van de week etc.)

- Daarnaast is het belangrijk te kijken naar het percentage positieve testuitslagen, naast de absolute aantallen. Dit is momenteel ca 11 procent.
- Het aantal ziekenhuisopnames daalt over het algemeen nog steeds, maar kent ook fluctuaties. In totaal liggen er op dinsdag 2 december 1606 (t.o.v. 1683 op dinsdag) mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 475 op de IC (t.o.v. 478 op dinsdag).

Internationaal

Advies

- U kunt de toelichting aanhoren. Geen opmerkingen.

Toelichting

- Dit betreft een regulier terugkerend agendapunt. BZ geeft hierbij een overzicht van de stand van zaken in Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen en de trend van besmettingscijfers.
- De landen en openbare lichamen in het Caribisch deel van het Koninkrijk laten een wisselend beeld zien. Op Aruba en Sint Maarten is de situatie in de afgelopen week stabiel (lichte stijging op Aruba, lichte daling SXM). Het aantal besmettingen en het aantal opgenomen patiënten in het ziekenhuis blijft in deze landen ongeveer gelijk tov van een week eerder. (Aruba 122 actieve casussen, 6 ziekenhuisopnames. Sint Maarten: 80 actieve casussen, 5 ziekenhuisopnames).
- Op Curaçao is een ander beeld. Daar is het aantal actieve casussen de afgelopen week gestegen van 781 naar 1305. Er liggen nu 15 mensen in het ziekenhuis. Maandag 30 november zijn de maatregelen tijdens een persconferentie van de overheid wederom aangescherpt.
- Op de Openbare Lichamen (Bonaire, St. Eustachius, Saba) lijkt de situatie onder controle. Op Bonaire zijn 2 actieve casussen. Op Saba en St. Eustatius zijn geen actieve casussen.

6. Rondvraag en sluiting

Ter informatie meegezonden:

- Oplegger internationaal
- Presentatie SCP in MCC-19 d.d. 1 december 2020 (*reeds verzonden op 1 december 2020*)
- Internationaal overzicht coronamaatregelen feestdagen
- Agenda MCC-19 d.d. 4 december 2020

MLT onderwerp perspectief voor jeugd (staat op MCC agenda)

Toelichting

- Het MLT onderwerp perspectief voor de jeugd staat geagendeerd voor de MCC van 4 december. Er is echter nog geen overeenstemming met VWS op ambtelijk niveau bereikt over de dekking van de voorstellen.
- Na het bilateraal van MFIN met staatssecretaris Blokhuis, heeft ambtelijk VWS aangegeven te werken aan een 'getrimd' voorstel en daarbij ook dekkingsopties in beeld te brengen. Dit nieuwe voorstel moeten wij nog van VWS ontvangen en zullen wij wederom kritisch toetsen.

Advies

- U kunt aangeven hierover nog met VWS in gesprek te zijn en het onderwerp liever te willen integreren met de besluitvorming over de overige maatregelen voor de feestdagen. Wij hebben de minister geadviseerd pas in te stemmen

met een eventueel compromisvoorstel als uitkomst van de besluitvorming op 8 december. Dit vanwege het gevaar dat het sluiten van scholen en / of andere beperkende maatregelen voor jongeren, politieke makkelijker wordt wanneer er positief besloten is over compenserende maatregelen.

Compenserende maatregelen moeten het sluitstuk zijn van de besluitvorming.

- Het afstandsonderwijs lijkt van tafel, maar dat is ons inzien een harde eis alvorens over te willen gaan op flankerend beleid. De jongeren zijn het meest geholpen met logische en gerichte versoepelingen van de maatregelen (denk aan sporten voor jongvolwassenen, stage wel toelaten, openen theaters en bioscopen voor meer personen).

TER INFORMATIE MCC-19 (4/12) EN CATSHUISSESSIE (WEEKEND 5/12 & 6/12)

Aan

de minister

Inspectie der
Rijksfinanciën

Inlichtingen

10.2.e 0.2.a 0.2.g

10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.g 10.2.e

10.2.e

notitie

Notitie scholensluiting

Datum

2 december 2020

Notitienummer

2020-0000239021

Auteur

10.2.g 10.2.e

Van

Kopie aan

BOA

Aanleiding

In de MCC-19 van morgen (4/12) en dit weekend in het Catshuis wordt gesproken over OMT advies voor de kerstperiode, waaronder het voorstel om scholen na de kerstvakantie een week langer gesloten te houden en over te gaan op afstandsonderwijs. Deze notitie schetst (heel globaal) de economische effecten van een sluiting van scholen. We hebben deze inzichten ook gedeeld met AZ, EZK en OCW.

Kern

De economische literatuur over scholensluiting onderscheidt twee kanalen:

1. Het effect van scholensluiting op de leerprestaties. Op de korte termijn leren kinderen minder, en er zijn aanwijzingen dat dit hun latere verdienvermogen aantast. Dit heeft effect op het bbp op de lange termijn. Een zeer grove inschatting is dat dit effect kan oplopen tot **ca. 3% bbp cumulatief op de lange termijn** (= opgeteld verlies aan productiviteit voor leerlingen die door sluiting geraakt worden) **per maand schoolsluiting**.
2. Het effect van scholensluiting op ouders, die minder kunnen werken als ze zich op de zorg en het onderwijs van hun kinderen moeten richten. Dit heeft effect op het bbp op de korte termijn. Een zeer grove inschatting is dat het onmiddellijke bbp-effect hiervan (in het lopende jaar) **ca. -0,25% bbp groei is per maand schoolsluiting**.

De effecten van een extra week afstandsonderwijs zullen waarschijnlijk niet dramatisch zijn. Wel voorzien wij dat deze maatregel mogelijk moeilijk terug te draaien zal zijn. Hiermee wordt een signaal naar scholen gegeven dat zij wel degelijk een belangrijke bron van besmetting zijn. Alleen de aankondiging leidt al tot opleven van onrust bij docenten. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er na Kerst/ Oud en Nieuw een nieuwe coronapieak ontstaat (bij versoepeling), wat een moeilijke context zal geven om scholen te heropenen.

Kortom, wij vrezen: makkelijk te sluiten, moeilijk te heropenen, waardoor afstandsonderwijs van een week mogelijk uitloopt naar meerdere weken. De maatschappelijke en economische effecten van het sluiten van de scholen maakt het kerstdiner met de hele familie, een wel duur kerstdiner.

Toelichting

Ad i)

De laatste tijd is een aantal resultaten bekend geworden van onderzoeken naar het effect van sluiting van scholen (vanaf 16 maart gedurende 8 weken) op de leerprestaties en kansengelijkheid. Deze bevestigen het beeld dat

leerachterstanden zijn ontstaan. Universiteit van Maastricht: leerverlies bij Limburgse scholieren op terrein van begrijpend lezen, d.w.z.: achteruitgang), Oxford University: Nederlandse scholieren hebben weinig tot niets geleerd, Cito: meer leerlingen in groepen 4-7 halen het laagste niveau; minder leerlingen het hoogste. Ook lijkt er empirie te zijn die de verwachting dat kwetsbare leerlingen het hardst geraakt worden (o.a. ESB, nog te verschijnen), bevestigt.

Het is nog onmogelijk om te meten wat de bbp-effecten hiervan zijn, de kinderen hebben immers de arbeidsmarkt nog niet betreden. Modeleerwerk obv eerdere schoolsluitingen (bijv tijdens een polioepidemie) kan echter inzicht geven. Het Amerikaanse Brookings Institute heeft op die manier berekend dat de schoolsluiting van 4 maanden in de VS zal leiden tot een verminderd verdienpotentieel voor het cohort dat hierdoor geraakt wordt van cumulatief (over hun hele werkende leven) ca. 12,7% bbp. Dit model veronderstelt dat er tijdens de schoolsluiting géén onderwijs plaatsvindt (ipv zo goed mogelijk online onderwijs in de Nederlands coronasituatie), en is dus een overschatting zowel qua duur (in Nederland was de sluiting 2 maanden ipv 4) als qua gemiste lesstof. Anderzijds neemt de studie niet het effect mee van de sluiting en vervolgens overgang op online onderwijs door mbo, hbo en wo, waarvan aannemelijk is dat het verdere negatieve effecten heeft op het leren en toekomstig verdienvermogen. De uitkomsten suggereren dat leerachterstanden forse effecten kunnen hebben.

Ad ii)

Sluiting van scholen en van kinderopvang heeft een effect op de productiviteit van ouders die minder kunnen werken. Hoe groot dit effect op macro-niveau is hangt o.a. af van de duur van de sluiting, de gemiddelde samenstelling van huishoudens en de arbeidsparticipatie van ouders, en kan dus tussen landen verschillen. Hoewel ons geen empirie bekend is over de Nederlandse situatie, geeft onderzoek uit de VS en het VK een indicatie. Verschillende studies¹ wijzen op een effect van ca. 0,2-0,3% bbp per maand dat scholen gesloten zijn.

¹ Lempel et al (2008): sluiting van 4 weken in de VS heeft effect van 0,1-0,3% bbp; Sadique et al (2008): sluiting van 8 weken in het VK heeft effect van ca. 0,6% bbp;

TER ADVISERING TBV MCC-19 1 DECEMBER PT 5

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

notitie

Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

Tijdens de MCC zal de stand van zaken internationaal en toerisme aan de orde komen.

Advies

- U kunt de toelichting anhoren. Geen opmerkingen.

Toelichting

- Dit betreft een regulier terugkerend agendapunt. BZ geeft hierbij een overzicht van de stand van zaken in elf Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen en de trend van besmettingscijfers.
- Ten tijde van het schrijven van deze annotatie is het recente overzicht nog niet verspreid.
- In het DOC en ACC is gesproken over het perspectief voor niet noodzakelijke reizen (buitenlandse vakanties, niet noodzakelijk familiebezoek en niet noodzakelijk zaken verkeer). Het huidige advies luidt tot 15 januari: *'Reis niet naar het buitenland tot en met 15 januari, tenzij strikt noodzakelijk'*.
- Voorgesteld wordt om begin januari te bezien of dit advies moet worden aangepast of verlengd. In de persconferentie van 8 december zal een boodschap worden afgegeven over het proces rondom de besluitvorming en een perspectief voor de reiziger.

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

30 november 2020

Notitienummer

2020-0000235588

Auteur

10.10.2.e

Van

Kopie aan

HEDEN
TER ADVISERING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

Datum

30 november 2020

Notitienummer

2020-0000235598

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

MCC annotatie pt. 2 en 3

Aanleiding

Tijdens de MCC-19 zal worden stilgestaan bij het algemeen beeld (agendapunt 2) en het maatschappelijk beeld (agendapunt 3).

Agendapunt 2 Algemeen beeld

Stukken nog niet ontvangen

Advies

- U kunt de toelichting van de heer Van Dissel anhoren.

Toelichting

- VWS zal factsheets epidemiologisch beeld verspreiden (deze zijn op moment van schrijven nog niet ontvangen). Dhr. Van Dissel zal dit in het MCC-19 verder aanvullen met de laatste stand van zaken.
- Het aantal positieve tests daalt, maar wel langzaam.
- De dagcijfers van het aantal positieve corona-tests fluctueren sterk. Volgens de GGD en RIVM is het daarom beter om te kijken naar de weekcijfers van de besmettingen, ziekenhuisopnamen en IC-opnamen. Die geven een beter beeld, omdat dagcijfers onderhevig zijn aan allerlei factoren (storingen, onvolledig beeld door private testen, toename in tests aan het begin van de week etc.)
- Daarnaast is het belangrijk te kijken naar het percentage positieve testuitslagen, naast de absolute aantallen. Dit is momenteel ca. 10%.
- Het aantal ziekenhuisopnames daalt over het algemeen nog steeds, maar kent ook fluctuaties. In totaal liggen er op maandag 30 november 1721 personen in het ziekenhuis (dit is een lichte stijging ten opzichte van zondag), van wie 481 personen op de IC (wat weer een lichte daling is).
- De nieuwe weekcijfers (aantal positieve tests, percentage positieve tests, reproductiegetal) worden dinsdagmiddag 1 december bekend gemaakt.

Agendapunt 3 Maatschappelijk beeld

Advies

- U kunt de presentatie van het SCP anhoren.
- U kunt eventueel vragen hoe deze bevindingen meegenomen worden in de besluitvorming en routekaart.

Toelichting

- Het SCP zal een korte presentatie geven over het maatschappelijk beeld, zoals zij dit eerder in het Catshuis hebben gepresenteerd. De sheets worden ter plekke uitgedeeld. Zij hebben dit samengesteld op basis van gegevens over onder meer psychisch welbevinden, sociaal en politiek vertrouwen en gegevens uit de gedragsunit en de corona volksgezondheid toekomstverkenningen van het RIVM.

TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie Algemene
Financiële en
Economische Politiek

Direct contact

Naam 10.2.e
10.2.e
M 10.2.e

Datum
26 november 2020

Notitienummer
2020-0000233260

Auteur
10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

notitie

MCC 7-12 Vaccinatiestrategie

Aanleiding

10.2.e COVID-19 Vaccinatie bij het RIVM, geeft een presentatie over de uitvoering van het COVID-19-vaccinatie bij het RIVM. Er zijn geen begeleidende stukken.

In een kamerbrief van 3 december jl. geeft MVWS aan dat vooruitplannen ingewikkeld is vanwege de vele onzekerheden aangaande werkzaamheid vaccin en leveringstermijn. MVWS werkt op dit moment aan scenario's met de 'uitvoerende partijen' om deze onzekerheden te ondervangen.

De aanpak is hiermee tot op heden nog weinig concreet, terwijl het maatschappelijk belang van een offensieve vaccinatiestrategie maar moeilijk te onderschatten is. Het is daarom zaak om hier aandacht voor te blijven vragen en de ontwikkelingen bij VWS scherp te volgen.

Kernpunt

- U kunt aangeven dat het van groot belang is dat een vaccinatie-infrastructuur toegerust is op grote leveringen zodat deze direct kunnen worden ingezet. Er zijn geluiden dat farmaceuten niet zullen leveren indien de infrastructuur niet op orde is. Het is daarom gewenst dat alle activiteiten er op zijn gericht dat de infrastructuur voor massale uitrol gereed is op een ambitieus, maar haalbaar tijdstip, en dat hier concrete afspraken over worden gemaakt.
- U kunt benadrukken dat het van belang is om voorbereidingen te treffen om reeds eerder te starten met grootschalige vaccinaties op XL-locaties, indien vaccins sneller beschikbaar komen.
- U kunt aangeven dat het van belang is dat VWS ook voorbereidingen treft voor het (onwaarschijnlijke) scenario dat de Pfizer/BioTech vaccins niet geschikt blijken voor de doelgroep kwetsbaren en bij niet-kwetsbaren moeten worden ingezet. Dit scenario is onwaarschijnlijk aangezien de Britse en Amerikaanse medische autoriteiten hun goedkeuring reeds gegeven hebben voor brede uitrol.

Toelichting

- De EU koopt namens de lidstaten vaccins in die pro rata zullen worden verdeeld. De beschikbaarheid van vaccins is afhankelijk van de review van de Europese Medicijnenautoriteit (EMA) die op dit moment wordt uitgevoerd voor een viertal vaccins. Bij goedkeuring door het EMA komen de eerste vaccins op zijn vroegst december 2020 beschikbaar. Gezien productiebeperkingen moet de eerste maanden echter rekening worden gehouden met fasering van vaccins en prioritering van groepen.

- De vaccinatiestrategie van VWS baseert zich op het advies van de gezondheidsraad.
 - In het advies van de Gezondheidsraad dat donderdag 19/11 is verschenen worden drie strategieën onderscheiden:
 1. het verminderen van (ernstige) ziekte en sterfte als gevolg van Covid;
 2. het terugdringen van verspreiding van Covid;
 3. het voorkomen maatschappelijke ontwrichting.
 - Op basis hiervan adviseert de Gezondheidsraad om ouderen met een medische indicatie en het zorgpersoneel als eerste te vaccineren. Een prioritering buiten kwetsbare groepen en zorgpersoneel ontbreekt.
- VWS heeft het RIVM opdracht gegeven om een aantal scenario's uit te werken voor partijen die de uitrol kunnen doen, zoals huisartsen GGD's en werkgevers.
- In het geval dat de EMA concludeert dat deze eerste doses niet geschikt zijn voor de doelgroep kwetsbaren moet de strategie snel omgegooid worden om anderen (bijvoorbeeld jongeren/medisch personeel) te kunnen inenten. Het is daarom belangrijk dat VWS voorbereidingen treft voor grootschalige vaccineren op XL-locaties.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e | 10.2.e

T | 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum
26 november 2020

Notitienummer
2020-0000233258

Auteur
10.2.e | 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

MCC-19 van 27 november

Aanleiding

In de MCC van 27 november is geen besluitvorming voorzien. Morgen zal de MCC worden bijgepraat over de volgende onderwerpen:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
 - a. Stand van zaken scholen
 - b. Stand van zaken handhaving detailhandel
 - c. Stand van zaken thuiswerken

Advies

1. Mededelingen
 - U kunt aanhoren.
 - Mogelijk wordt het proces geschetst richting besluitvorming over het op- of afschalen of continueren van maatregelen in de MCC op 8 december. Volgende week zal op ambtelijk niveau gewerkt worden aan diverse maatregelenpakketten. Er zal gewerkt worden aan pakketten waarin maatregelen afgeschaald worden, waar maatregelen opgeschaald worden en een pakket met een combinatie van op- en afschalen. Dit zal vervolgens besproken worden in het Catshuis op 6 december en besluitvorming vindt plaats in de MCC van 8 december.
 - Daarnaast heeft de MP toegezegd om in december een aangepaste routekaart aan de Tweede Kamer te sturen.
 - Samen met SZW en EZK levert FIN input aan bij NCTv en VWS over wat wij verstandige maatregelen vinden.
2. Algemeen beeld
 - a. Stand van zaken scholen
 - U kunt de toelichting van MOCW over de situatie op scholen aanhoren.
 - U kunt vragen naar de achterliggende cijfers van besmettingen op scholen (zowel VO als PO). U kunt vragen of er al meer cijfers beschikbaar zijn over de achtergrond van de besmettingen.
 - U kunt aangeven dat alvorens besluiten genomen kunnen worden over eventuele maatregelen op scholen, de cijfers duidelijk moeten zijn. De schade van het sluiten of gedeeltelijk sluiten van scholen is groot, zowel op de productiviteit van ouders als ook op leerprestaties en kansengelijkheid
 - U kunt aangeven dat *indien* het komt tot sluiting, vooraf helder moet zijn wat de exit strategie (voor heropening) moet zijn, om

te voorkomen dat scholen dichtgehouden worden als het totaal aantal besmettingen niet (genoeg) daalt.

- b. Stand van zaken handhaving detailhandel
 - U kunt de toelichting van JenV en EZK aanhoren.
 - Er vinden diverse gesprekken plaats met de detailhandel over het handhaven van de protocollen.
- c. Stand van zaken thuiswerken
 - U kunt de toelichting van SZW en EZK aanhoren.
 - Er zijn door MSZW en MEZK diverse gesprekken gevoerd met de werkgeversorganisaties over het thuiswerken.

Toelichting

- Het aantal positieve besmettingen lag op donderdag 26/11 op 4506 personen. Op woensdag 25/11 lag het aantal besmettingen nog op 4947. De aantallen fluctueerden nogal deze week. Gemiddeld werden er in de afgelopen week 5147 positieve tests per dag gemeld.
- Het percentage positief geteste personen is deze week verder gedaald.
- Aantal sterfgevallen is de afgelopen week (gemiddeld 59 sterfgevallen per dag) gedaald t.o.v. de week ervoor (gemiddeld 68 sterfgevallen per dag).
- Het aantal mensen in het ziekenhuis daalt verder, maar minder snel. Het aantal mensen op de IC daalt langzaam.

Cijfers afgelopen 8 dagen	do 19 nov.	vr 20 nov.	za 21 nov.	zo 22 nov.	ma 23 nov.	Di 24 nov	Wo 25 nov	Do 26 nov
Aantal nieuwe besmettingen	5725	5974	6093	5407	5214	3979	4947	4506
Aantal nieuwe sterfgevallen	75	51	48	21	54	90	74	76
Totaal aantal ziekenhuis-opnames	2030	1961	1902	1933	1968	1925	1839	1781
Waarvan aantal IC-opnames	555	547	550	540	536	526	529	524

TER ADVISERING T.B.V. MCC 24/11 PT. 3

Aan

de minister

Inspectie der
Rijksfinanciën

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

23 november 2020

Notitienummer

2020-0000230317

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Vliegverboden BES

Aanleiding

Omdat er nog geen goede testmogelijkheden in werking zijn, is er nu geen alternatief voor de vliegverboden voor reizen naar de BES-eilanden. Het voorstel is daarom nu om het bestaande verbod vanaf 15 dec 2020 met een maand te verlengen. Zodra de mogelijkheid tot testen in een concept ministeriële regeling is verwerkt, zal dit als alternatief via DOC-ACC-MCC worden voorgelegd.

Advies

Instemmen met verlengen van de vliegverboden.

Toelichting

- BZK heeft tijdens het DOC aangegeven dat de misgelopen inkomsten voor het toerisme op Bonaire bij het verlengen van het vliegverbod met een maand naar schatting 12 mln. euro bedragen. Er wordt (nu) niet om compensatie voor deze misgelopen inkomsten gevraagd.
- Mocht compensatie toch ter sprake komen, kunt u aangeven dat we voor Caribisch Nederland een vergelijkbare benadering volgen als in Europees Nederland. In ENL worden deze misgelopen inkomsten niet gecompenseerd, dus langs die lijn is compensatie voor CN (nu) ook niet aan de orde.

TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

notitie

MCC 24/11 pt 3 Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

Tijdens de MCC zal mogelijk de stand van zaken internationaal en toerisme aan de orde komen.

Advies

- U kunt de toelichting anhoren. Geen opmerkingen.

Toelichting

- Dit betreft een regulier terugkerend agendapunt. BZ geeft hierbij een overzicht van de stand van zaken in elf Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen en de trend van besmettingscijfers.
- Ten tijde van het schrijven van deze annotatie is het recente overzicht nog niet verspreid.
- De landen en openbare lichamen in het Caribisch deel van het Koninkrijk laten een wisselend beeld zien. Op Aruba en Sint Maarten is de situatie in de afgelopen week stabiel. Het aantal besmettingen en het aantal opgenomen patiënten in het ziekenhuis blijft in deze landen ongeveer gelijk tov van een week eerder. (Aruba 85 actieve casussen, 10 ziekenhuisopnames. Sint Maarten: 74 actieve casussen, 6 ziekenhuisopnames).
- Op Curaçao is een ander beeld. Daar is het aantal actieve casussen de afgelopen week gestegen van 292 naar 467. Er liggen nu 7 mensen in het ziekenhuis. Zondag 15 november zijn de maatregelen op Curaçao tijdens een persconferentie van de overheid nieuwe maatregelen aangekondigd. Vanaf maandag 16 november geldt er een vervroegde avondklok van 21.00 uur tot 4.30 uur, alle ondernemingen en horeca sluiten om 20.00 uur.
- Op de Openbare Lichamen (Bonaire, St. Eustachius, Saba) lijkt de situatie onder controle. Op Bonaire zijn 3 actieve casussen. Op Saba en St. Eustachius zijn geen actieve casussen.

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

23 november 2020

Notitienummer

2020-0000230431

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

**HEDEN
TER ADVISERING**
Aan
de minister

**Directie
Bestuursondersteuning
& Advies**

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
F 10.2.e
www.minfin.nl

Datum
19 november 2020

Notitienummer
2020-0000228440

Auteur
10.2.e 10.2.e

Van
Kopie aan

notitie

MCC annotatie 20 november

Aanleiding

Op 20 november vindt de MCC-19 plaats van 10.00 tot 11.00 uur. De vaccinatiestrategie en de bijbehorende brief van de minister van VWS zal niet in de MCC besproken worden, maar in de MR van vrijdag 20 november.

Advies

1. Mededelingen

Geen bijzonderheden

2. Algemeen Beeld

Advies

U kunt de toelichting van de heer Van Dissel aanhoren.

Toelichting

- Door een technische storing bij het RIVM zijn de cijfers van het aantal besmettingen van woensdag 18-11 en donderdag 19-11 niet geheel correct. Hierdoor is er op 19-11 een flinke stijging in het aantal besmettingen te zien. VWS gaf aan dat ondanks een lichte stijging in het aantal besmettingen er nog steeds sprake is van een dalende trend.
- In totaal liggen er op donderdag 19 november 2030 mensen met corona in het ziekenhuis (gisteren: 2087), van wie 555 op de IC (gisteren: 559). Er zijn dus meer patiënten uit het ziekenhuis ontslagen dan opgenomen. Ook hier is dus nog steeds sprake van een dalende trend.

3. Afwegingskader reisadviezen Caribisch deel van het Koninkrijk

Advies

U kunt instemmen.

Toelichting

- VWS heeft in nauwe samenwerking met het RIVM en BZK een nieuw afwegingskader opgesteld voor de totstandkoming van de reisadviezen voor het Caribische deel van het Koninkrijk.
- Uitgangspunt is dat reizen naar eilanden in het Caribisch deel van ons Koninkrijk, die qua reisadvies code geel krijgen, mogelijk blijft tenzij er een substantieel verhoogd risico ontstaat voor reizigers.
- Om recht te doen aan de specifieke situatie op de eilanden is in het nieuwe kader naast de incidentiewaarde ook gekeken naar: hoe snel

neemt het aantal nieuwe besmettingen toe; zijn er extra maatregelen nodig voor kwetsbare groepen; hoe effectief is het bron- en contactonderzoek nog; hoe goed worden de maatregelen nageleefd; en is er nog voldoende zorg beschikbaar.

- Besluitvorming zal liggen bij de staatssecretaris van VWS. Het advies van het RIVM is hierbij leidend.
- Het afwegingskader is, vooruitlopend op definitieve vaststelling, toegepast op Aruba, die op 19/11 op geel is gegaan

4. Lange termijn team 3: Nieuwe wetenschappelijke inzichten

Advies

U kunt kennis nemen van de opdrachtformulering van LT3.

Toelichting

- Minister OCW is sponsor van dit lange termijn thema van het programma DG Samenleving en Covid-19.
- Het plan is uitgewerkt om een tweewekelijks beeld op te stellen van recent verschenen publicaties. Daarnaast wordt er een vraaggestuurde kennisagenda opgesteld en een kennisnetwerk opgebouwd. Ook zal vanuit het programma DGSC-19 de coördinatie en overzicht van kabinetsstandpunten van uitgebrachte adviezen van planbureaus en adviesorganen plaatsvinden.

5. W.v.t.t.k.

Geen bijzonderheden

HEDEN
TER ADVISERING TBV MCC 17/11 AGENDAPUNT 7
Aan
de minister

**Inspectie der
Rijksfinanciën**

Inlichtingen

10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

16 november 2020

Notitienummer

2020-0000225122

Auteur

10.2.e
10.2.e

Van

10.2.e

Kopie aan

notitie

Tbv MCC agendapunt 7 Teststrategie

Aanleiding

VWS zal in aanvulling op de eerdere routekaart testen van oktober een tweede teststrategie presenteren. Deze aanvullende strategie is opgebouwd uit drie sporen: 1. Basis testinfrastructuur; 2. Bedrijven en instellingen; en 3. Begeleide thuisafname/thuistest. Afgelopen vrijdag hebben wij in samenwerking met EZK en SZW u een memo toegestuurd over de economische prioritering van (snel)testen. Hieronder adviseren wij u in hoeverre de voorliggende teststrategie aansluit op ons advies uit het memo.

Kern en advies

- VWS streeft ernaar de testcapaciteit verder op te schalen, ook asymptomatisch te gaan testen en het mogelijk maken dat iedereen vanaf maart maandelijks kan worden getest. U kunt aangeven dat dit goede ontwikkelingen zijn. Om dit te bereiken blijft het echter cruciaal om de testcapaciteit zoveel en snel als mogelijk op te schalen. Ook is het belangrijk zoveel mogelijk asymptomatisch te gaan testen.
- U kunt aangeven dat de teststrategie nu nog vrij globaal is opgesteld en dat concrete strategie voor grootschalig pre-/asymptomatisch testen ontbreekt. VWS streeft voor de korte termijn naar het testen van mensen zonder klachten en wil grootschalig testen vanaf maart 2021. De tussenperiode ontbreekt momenteel in het stuk van VWS, maar is juist zeer relevant.
- U kunt aangeven dat de Trojka ook na heeft gedacht over de inzet van schaarse testcapaciteit en hiertoe een memo gemaakt, wat kan helpen bij o.a. deze tussenperiode. Zorgvuldige afweging is van belang om ervoor te zorgen dat het maximale rendement per test wordt gerealiseerd, gegeven schaarse capaciteit. Steekproefsgewijs testen en breed risicogericht testen zijn volgens de Trojka veelbelovend om schaarse (asymptomatische) testcapaciteit in te zetten. U kunt aangeven dat wij graag het gesprek aangaan met VWS over onze inzichten. Het zou fijn zijn als deze inzichten nog mee worden genomen.
- U kunt vragen waarom het tot maart duurt voordat een negatief testresultaat voor inreizende personen als voorwaarde wordt gesteld. Kan dit niet eerder?
- U kunt vragen of het Bron- en Contactonderzoek (BCO) voldoende wordt opgeschaald om gelijke tred te houden met de opschaling van de testcapaciteit.

Toelichting

De teststrategie van VWS bestaat uit 3 sporen.

Spoor 1: Basis testinfrastructuur

- Vanaf december wordt geschetst dat de testcapaciteit afdoende is om specifiek risicogericht te gaan testen, wat betekent dat mensen die in contact zijn geweest met een besmet persoon zich kunnen laten testen. Conform het OMT-advies zal op dag vijf na het laatste moment van blootstelling een test worden afgenomen. Bij een negatieve testuitslag kan de quarantaine worden opgeheven.
- Vanaf maart kan volgens VWS in toenemende mate grootschalig getest gaan worden zodat iedereen zich gemiddeld één keer per maand kan laten testen (circa 350.000 tests per dag). Daarvoor moeten experimenten plaats vinden over welke testen, logistiek en hoeveelheden testen nodig zijn.

Spoor 2: Bedrijven en instellingen

- Vanaf december moeten werkgevers in toenemende mate werknemers met klachten kunnen gaan testen. Vanaf maart 2021 bestaat de mogelijkheid ook zonder klachten te gaan testen.

Spoor 3: Begeleide thuisafname/thuistest

- Burgers moeten op den duur zichzelf vanuit huis kunnen gaan testen, dit wordt verkend en blijft tot maart beperkt tot zeer kleine schaal.

Appreciatie FIN plannen VWS

- De geraamde testvraag en testcapaciteit geeft al ver voor maart ruimte tot meer testen. Meer en eerder testen vergroot het zicht op het virus en faciliteert het maatschappelijk en economisch verkeer. Inzet van schaarse testcapaciteit kan doelmatiger dan in de plannen van VWS.
- VWS spreekt de ambitie uit om iedereen in maart eens per maand te testen maar zegt weinig over wat er met de overtollige testcapaciteit in de tussentijd moet gebeuren. Ons memo geeft invulling aan deze lacune.

Tabel 1 - Verwachte testcapaciteit door VWS (per dag)

Nov 2020	70.000
Dec 2020	100.000 – 150.000
Jan 2021	160.000 – 240.00

- In onze memo geven we conform prioritering VWS voorrang aan symptomatisch testen en specifiek risicogericht asymptomatisch testen. Om schaarse testcapaciteit zo doelmatig mogelijk in te zetten delen wij verdere prioritering als volgt in:
 1. **Steekproefsgewijs testen** vergroot zicht op de verspreiding van het virus met een beperkt aantal tests (10.000). Dit vergroot de doelmatigheid en tijdigheid van maatregelen.
 2. **Breed risicogericht testen** test de bredere netwerken van individuen die besmet zijn geraakt, ook zonder intensief contact.
 3. **Breed testen kritieke sectoren** zet testcapaciteit in voor sectoren van groot maatschappelijk belang waar het handhaven van de basisregels lastig is. Eerste prioriteit is zorg- en onderwijspersoneel.

#	Strategie	Toelichting	Wanneer	Geschat aantal tests (per dag)
0	Symptomatisch testen	• Testen bij symptomen	Bij symptomen	45.000 (week 43)

1	Specifiek risicogericht testen	<ul style="list-style-type: none"> In contact geweest met besmet persoon (al dan niet na melding BCO) Melding corona-app Geldt ook voor contact op werk 	Zo snel mogelijk na contact	99.000
2	Steekproefsgewijs testen	<ul style="list-style-type: none"> Steekproef van Nederland (3000 tests) Steekproeven vitale sectoren (500 per sector) 	Dagelijks	5.000-10.000
3	Breed risicogericht testen (<i>network testing</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Breder netwerk van besmette individuen vgl. met BCO 	Zo snel mogelijk na contact	50.000
4	Breed testen in kritieke sectoren	<ul style="list-style-type: none"> Per sector (twee)wekelijks testen Afhankelijk prioriteit sector en Corona-waarden in steekproef Prioriteit bij: zorg, onderwijs, hulpdiensten, levensmiddelenindustrie en kinderopvang. 	(Twee)wekelijks	Afhankelijk van grootte sector Zorg: 85.000 Onderwijs: 18.000

Bron- en Contractonderzoek

- Naast grootschalig testen is goed functionerend BCO van cruciaal belang om het virus in te dammen. Het BCO functioneert echter nog niet naar behoren, en het is de vraag of de opschaling van het BCO snel genoeg gaat om de opschaling van het testen bij te houden.
- Momenteel schalen de GGD's op naar 6.840 fte in december, hiermee kunnen 2.720 volledige, 5.500 risicogestuurde, of 10.000 beperkte BCO's per dag worden uitgevoerd. Deze capaciteit is slechts genoeg voor volledig BCO indien het aantal besmettingen onder de grenswaarde ligt van 50 op 100.000 per week. Om boven deze grenswaarde volledig BCO uit te kunnen voeren zal drie keer zoveel capaciteit nodig zijn. Dit zijn 13.680 additionele fte's. Hiermee kan BCO worden uitgevoerd op risiconiveau 'zorgelijk' volgens de routekaart coronamaatregelen (150 besmettingen per 100.000 per week). Ook VNO-NCW pleit in het stuk "Naar een testsamenleving" voor verdere opschaling van het BCO richting 15.000 fte.
- Beperkingen in de uitvoering leiden ertoe dat bij een capaciteit aan 6.840 fte bij de meest afgeschaalde vorm van BCO slechts 10.000 gesprekken per dag gevoerd kunnen worden. Deze gesprekken bestaan alleen uit het informeren van de besmette persoon zelf. De contactinventarisatie wordt overgelaten aan de besmette persoon zelf. Dat leidt tot een zeer beperkte output per fte: nog geen anderhalf telefoontje per dag per BCO-medewerker.

HEDEN
TER ADVISERING TBV MCC 17-11 AGENDAPUNT 6
Aan
de minister

**Inspectie der
Rijksfinanciën**

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e
F

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
16 november 2020

Notitienummer
2020-0000225156

Auteur
10.2.e

Van
10.2.e vws

Kopie aan
de directeur Algemene
Financiële en
Economische Politiek

notitie

Vaccinatiestrategie COVID-19

Aanleiding

VWS agendeert de vaccinatiestrategie in aanloop naar het ontvangen van een advies van de Gezondheidsraad in de loop van de week. Het memo schetst de voortgang van de voorbereidingen rond aankoop, fysieke uitrol en communicatie.

Advies en kern

- Wij adviseren u in te stemmen met agendering in MR.
- Er zijn verontrustende signalen over de tijd die nodig is om iedereen te vaccineren. Daar moet snel actie op worden ondernomen, om te voorkomen dat we in dezelfde situatie belanden als bij het testbeleid. Tegelijkertijd is VWS nog bezig met het uitwerken van de plannen en is het belangrijk uit te stralen dat we graag mee willen denken om tot een snelle vaccinatiestrategie te komen.
- Wij adviseren u te benadrukken dat de uitrol zo snel mogelijk plaatsvindt na het ontvangen van de vaccins. Hierover zijn afgelopen week verontrustende signalen geweest: het RIVM gaf aan dat uitrol in 2021 het hele jaar kan duren. Dit moet sneller, en andere landen tonen aan dat dit kan (bijvoorbeeld Groot-Brittannië verwacht in een half jaar klaar te zijn). De maatschappelijke schade van restricties is gigantisch. Eén week restricties leidt tot een kostenpost van ruim €5 tot 11 miljard (afhankelijk van zwaarte lockdown).
- Wij adviseren u het belang van het programma te benadrukken en aan te geven dat vertraging koste wat kost aan de voorkant moet worden voorkomen. Het stuk van VWS maakt niet duidelijk in hoeverre uitrol een vertragende factor kan zijn of dat het tempo volledig wordt bepaald door de ontvangst van de vaccins. U kunt vragen welke mogelijkheden voor versnelling verkend kunnen worden en hoe andere departementen kunnen helpen de uitrol zo snel mogelijk te laten plaatsvinden.
- Rond de communicatie wordt afgezien van een vaccinatieplicht. U kunt vragen hoe gaat worden geborgd dat zoveel mogelijk mensen de vaccinatie zullen halen. Is het bijvoorbeeld logisch dat mensen die niet zijn gevaccineerd wel in aanmerking komen voor noodsteun vanuit de overheid? U kunt aangeven dat er zo snel mogelijk een plan voor moet komen en dat FIN en Trojka bereid zijn hierin mee te denken.
- We moeten nu ook al nadenken over wat een bepaalde vaccinatiegraad betekent voor de mate van restricties. Ook bij een lage vaccinatiegraad kan de economie al worden heropend. Als kwetsbaren zijn gevaccineerd zullen mortaliteitscijfers én de druk op reguliere zorg aanzienlijk afnemen. De balans van het optimale niveau van restricties verschuift dan.
- In de ACC is 10.2.e Financiën geadviseerd aandacht te vragen voor:

- De mogelijkheid bij de prioritering van vaccinaties economische factoren te betrekken;
- De inzet van een deel van het beschikbare budget voor het overkopen van extra vaccins van andere EU-lidstaten.

Als de ACC leidt tot nieuwe adviezen voor MCC worden deze nagestuurd.

Toelichting

- De beschikbaarheid van vaccins is nog altijd afhankelijk van de verdere onderzoeksresultaten en daardoor onzeker. De eerste vaccins komen op zijn vroegst december 2020 beschikbaar. De uitrol start daarna, waarbij het enkele weken duurt voor de eerste daadwerkelijke vaccinaties. Gezien productiebeperkingen rekening moet de eerste maanden rekening worden gehouden met fasering van vaccins en prioritering van groepen. In de notitie stelt VWS dat 'in de eerste fase' met twee beschikbare vaccins 3,5 mln. mensen kan vaccineren. Daarom moeten keuzes worden gemaakt welke groepen als eerste op wordt ingezet.
- De Gezondheidsraad komt eind deze week met een advies over de uitrol. Naar aanleiding daarvan wil VWS een brief aan de Kamer sturen over de prioritering. Deze zal eerst in MR terugkomen.
- De daadwerkelijke prioritering zal afhankelijk zijn van de werkzaamheid van vaccins die beschikbaar zijn. Een vaccin dat sterk beschermt tegen de gezondheidseffecten van Covid-19 kan bijvoorbeeld gericht worden op ouderen en een vaccin dat vooral verspreiding tegengaat op groepen die verspreiden. Wel geeft VWS al aan dat zorgpersoneel en ouderen prioriteit zullen krijgen. Daarnaast zijn voor verschillende soorten vaccins verschillende logistieke vereisten: sommige vaccins kunnen op kamertemperatuur worden bewaard, terwijl andere vaccins onder zeer lage temperaturen moeten worden bewaard (-70C).
- De voorbereiding van de uitrol wordt gebaseerd op een scenarioverkenning van het RIVM. Op basis hiervan is VWS in gesprek met mogelijke uitvoeringspartijen over de vaccinatieprogramma's. Het is onduidelijk hoever deze gesprekken zijn. Met o.a. IenW en Defensie wordt gekeken naar de logistiek van de verspreiding en beveiliging van de vaccins. De communicatie wordt voorbereid door VWS.
- Voor de ACC is [10.2.e](#) Financiën geadviseerd het volgende in te brengen:
 - De prioriteitstelling voor vaccinatie wordt gebaseerd op het komende Gezondheidsraadadvies. U kunt vragen of economische factoren ook moeten worden meegewogen. Financiën (AFEP) heeft VWS ambtelijk toegezegd een analyse op te stellen die gebruikt kan worden.
 - In de MR van 16 oktober is de aankoop van vaccins besproken. In het voortraject heeft Financiën toestemming gegeven voor de overkoop van een deel van de vaccins van andere EU-lidstaten met reeds beschikbaar gestelde begrotingsmiddelen, waaronder Pfizer-vaccins. U kunt vragen of hier inmiddels gebruik van is gemaakt, en zo niet, of gezien de positieve resultaten van Pfizer hier alsnog gebruik van moet worden gemaakt.

TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

M 10.2.e

Datum

12 november 2020

Notitienummer

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

MCC-19 13/11 punt 2 algemeen beeld

Aanleiding

In de MCC-19 zal worden stilgestaan bij het algemeen beeld rondom corona.

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.
- U kunt aangeven dat de stijging in positieve tests van de afgelopen twee dagen in perspectief moet worden gezien. We zitten nog steeds in een dalende trend qua besmettingen en ziekenhuisopnames.

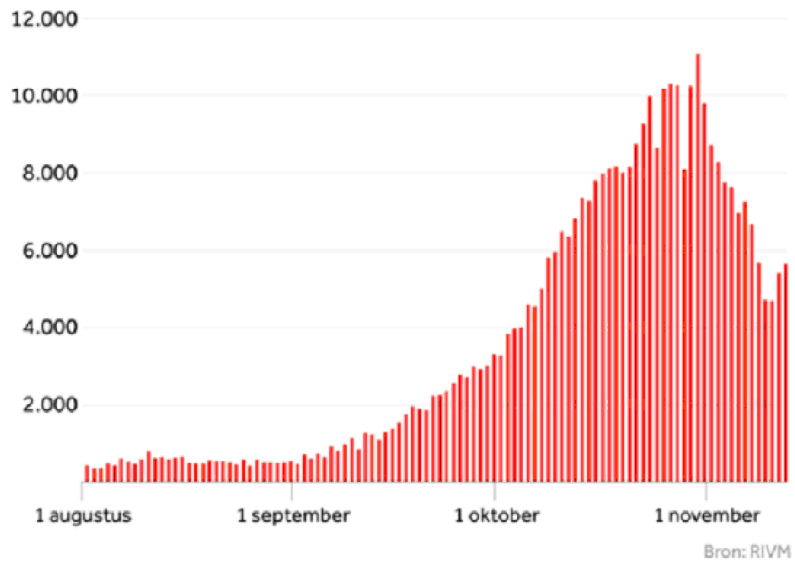
Toelichting

- De besmettingscijfers lieten de afgelopen weken een dalende trend zien.
- Op woensdag 11/11 werd een stijging in het aantal nieuwe coronabesmettingen gemeld, met 5245 besmettingen ruim 700 meer dan dinsdag 10/11. Op donderdag 12/11 werden 5658 besmettingen gemeld, 240 meer dan woensdag 11/11.
- Het aantal ziekenhuisopnames daalt. In totaal liggen er nu 2201 mensen met corona in het ziekenhuis (woensdag: 2277), van wie 595 op de IC (woensdag: 606).
- Onderstaande grafieken laten de trend van het aantal besmettingen zien.

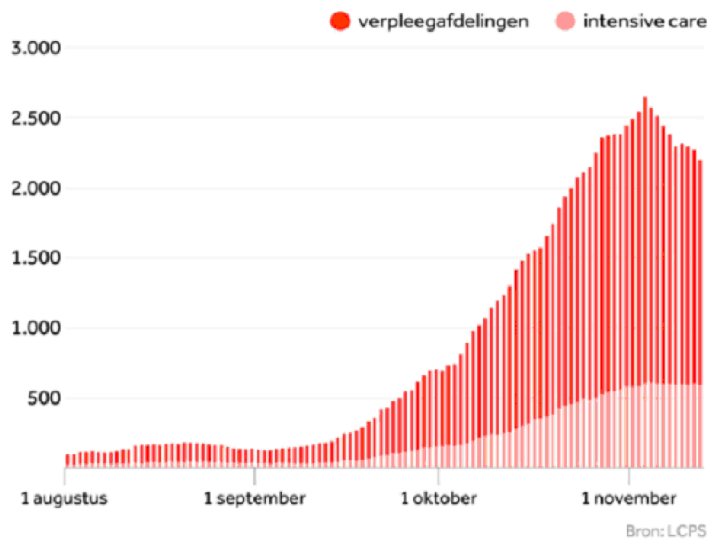
Weekcijfers

- Uit de weekcijfers die 10/11 bekend werden gemaakt, bleek dat het reproductiegetal voor het eerst sinds half juni weer onder de 1 is gezakt. Het staat nu op 0,91. Dit is het reproductiegetal van 23 oktober, waarin dus de maatregelen die op 14 oktober 2020 ingingen zijn meegenomen.
- Ten opzichte van een week eerder is het aantal nieuwe besmettingen afgelopen week fors gedaald. In een week tijd zijn er 43.624 nieuwe positieve tests bij RIVM gemeld. Dat is een afname van 32 procent. Vorige week daalde het aantal besmettingen met 5 procent.
- Het percentage positieve tests is gedaald. Van alle mensen die getest werden, was 14,5 procent positief. Een week eerder was dat 16,6 procent.

Door GGD gemelde positieve tests sinds 1 augustus

Ziekenhuisbezetting sinds 1 augustus

TER ADVISERING

Aan
de minister

**Directie
Bestuursondersteuning
& Advies**

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum
12 november 2020

Notitienummer
2020-0000222741

Auteur
10.2.e 10.2.e

**Van
Kopie aan**

notitie

MCC 13/11 Agendapunt 4: Opdrachten DG
Samenleving en Covid-19

Aanleiding

Het programma DG Samenleving en Covid-19 heeft enkele opdrachten geformuleerd op twee middellange termijn thema's en vraagt de MCC om kennis te nemen hiervan en in te stemmen met de verdere uitwerking van de thema's

Advies

- U kunt kennis nemen van de opdrachtformuleringen en instemmen met de verder uitwerking van de opdrachten.
- Eventueel kunt u onder MLT opdracht 5 (continuïteit sectoren) aangeven dat de werkgroep vooral ook aandacht zou moeten hebben voor de preventieve kant van het open houden van sectoren, voorkomen van uitval en verkorten van quarantaineperiodes door een grotere inzet van (snel)testen. Ook kunt u aangeven dat de werkgroep zou kunnen gaan kijken naar het continueren van alle sectoren (en daarbij aansluiten bij het initiatief van VNO en EZK m.b.t. testen).

Toelichting

a. Middellange termijn team 4: perspectief voor jeugd in herfst en winter

- Deze werkgroep, olv de programma DG en met als sponsor de staatssecretaris van VWS, gaat aan de slag met concrete beleidsopties voor jongeren en jongvolwassenen in de periode tot het voorjaar. De nadruk ligt hierbij op het welbevinden van de jongeren, wetende dat zij op veel gebieden momenteel inleveren en kansen missen door de coronamaatregelen. Tegelijkertijd spelen zij een grote rol in de verspreiding van het virus.
- Volgens de werkgroep is een samenhangende aanpak nodig die draagvlak voor naleving van maatregelen bevordert (en daarmee sociale onrust vermijdt) en op een realistische manier aan sociale behoeften tegemoetkomt.
- De uitwerking van de voorstellen zal op de MCC van 24 november besproken worden. De voorstellen zullen financiële gevolgen hebben en hiervoor zal een voorstel voor de dekking aangeleverd moeten worden.

b. MLT team 5: continuïteit sectoren (onderwijs, vervoer, zorg etc)

- Deze werkgroep, olv de programma DG en met als sponsor de minister van SZW, gaat aan de slag met oplossingen bedenken om de continuïteit

in cruciale sectoren en beroepsgroepen te borgen als er veel functionarissen verplicht thuis (moeten) blijven. De werkgroep formuleert beleidsopties.

- Vanuit FIN hebben we in ambtelijk voorportaal gevraagd naar de preventieve kant van het continueren van beroepen, door het breder inzetten van (snel)testen om de uitval te beperken en de quarantaineduur te verkorten. Dit is minimaal meegenomen in het voorstel.
- Deze werkgroep richt zich slechts op een aantal 'cruciale' sectoren, terwijl ons inziens breder gekeken zou moeten worden naar de continueren van sectoren in het algemeen.
- De uitwerking van de eerste voorstellen zullen op de MCC van 24 november besproken worden.

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

11 november 2020

Notitienummer

2020-0000221998

Auteur

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 12 november 2020

Aanleiding

Op donderdag 12 november vindt van 11:00-12:00 uur de ACC-19 plaats via webex. Onderstaand treft u de geannoteerde agenda aan. Er volgt nog een nazending op agendapunten.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Advies

- U kunt begrip tonen voor de hoge druk waaronder de stukken voor de verschillende overleggen moeten worden voorbereid, maar daarbij nogmaals aandacht vragen voor de late verzending van de stukken, specifiek rondom de MCC-19.

Toelichting

- In het DOC-19 van 10 november is stilgestaan bij de late verzending van stukken (specifiek over besluitvorming al dan niet afschalen maatregelen) en hebben verschillende departementen daar kritisch over gereageerd.
- Er is door meerdere ministeries aangegeven dat het onwenselijk is dat DOC en ACC-19 momenteel alleen een terugkoppeling krijgen van de MCC-19, en dat de stukken van de MCC-19 te laat of niet komen.
- Mogelijk wordt hier ook nog bij stilgestaan in de ACC-19. U vindt nadere informatie hierover onder agendapunt 3.

2. Verslag ACC-19 9 november 2020 (nazending J&V)

- Het verslag wordt nagezonden. U wordt geadviseerd om het verslag zelf na te gaan op feitelijke onjuistheden.

3. Algemeen beeld en op- en afschaling maatregelen (nazending VWS/NCTV)

Op dit punt volgt donderdagochtend nog een aanvulling naar aanleiding van de mogelijke nazending van stukken, specifiek over de op- en afschaling van de maatregelen.

OMT adviesaanvraag 13 november

Advies

- Ten aanzien van adviesaanvraag 1b. *Tijdelijke versoepeling van de maatregelen tijdens de feestdagen* kunt u opmerken dat er nu wel heel

gemakkelijk de aannname wordt gedaan dat het maatregelenpakket van 13 oktober de basis vormt.

- Daarnaast kunt u aangeven dat openen restaurants in deze OMT-adviesaanvraag mist. Het lijkt logisch dat dit wel terugkomt in de OMT-adviesaanvraag, omdat dit ook mogelijkheden geeft om verantwoord iets te organiseren, naast het thuisbezoek. Dit kan in vraag 1 worden meegenomen.

Op- en afschaling maatregelen

- Hier is geen stuk over rondgestuurd.
- In het DOC-19 van 10 november is een flinke discussie losgebarsten over hoe besluitvorming van afschalen maatregelen lijkt te lopen. In de MCC-19 van 10 november werd al gesproken over het tweakken van 13 oktober pakket.
- Er is door meerdere ministeries aangegeven dat het onwenselijk is dat DOC en ACC-19 momenteel alleen een terugkoppeling krijgen van de MCC-19, en dat de stukken van de MCC-19 te laat of niet komen.
- In het DOC-19 is ook aangegeven dat FIN, EZK en SZW werken aan verstandige manier van afschaling. Daarover is ook contact met NCTV en VWS. De voorzitter van het DOC-19 heeft aangegeven een inspanningsverplichting te doen om te organiseren dat de discussie in DOC-19 en ACC-19 gevoerd wordt.
- EZK/FIN en SZW werken aan een prioritering van afschaling van de maatregelen. Deze wordt momenteel nog op ambtelijk niveau tussen deze departementen besproken.

Algemeen beeld

Advies

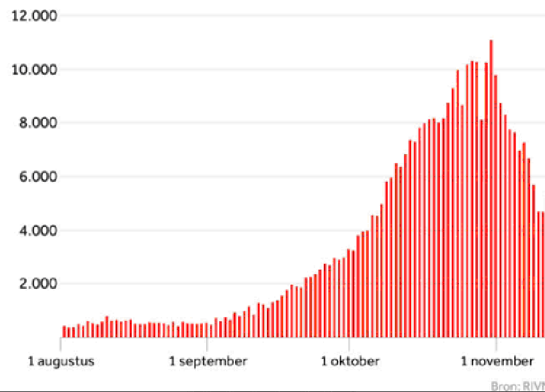
- U kunt de toelichting aanhoren.
- U kunt aangeven dat een eenmalige stijging in de cijfers in perspectief moet worden gezien. We zitten nog steeds in een dalende trend qua besmettingen en ziekenhuisopnames.

Toelichting

- Uit de weekcijfers die 10/11 bekend werden gemaakt, bleek dat het reproductiegetal voor het eerst sinds half juni weer onder de 1 is gezakt. Het staat nu op 0,91. Dit is het reproductiegetal van 23 oktober, waarin dus de maatregelen die op 14 oktober 2020 ingingen zijn meegenomen.
- Ten opzichte van een week eerder is het aantal nieuwe besmettingen afgelopen week fors gedaald. In een week tijd zijn er 43.624 nieuwe positieve tests bij RIVM gemeld. Dat is een afname van 32 procent. Vorige week daalde het aantal besmettingen met 5 procent.
- Het percentage positieve tests is gedaald. Van alle mensen die getest werden, was 14,5 procent positief. Een week eerder was dat 16,6 procent.
- Op woensdag werd een stijging in het aantal nieuwe coronabesmettingen gemeld, met 5424 besmettingen ruim 700 meer dan dinsdag. Tot die tijd was er vooral een dalende trend waarneembaar.

Besmettingen gestegen tegen de trend in

Door GGD gemelde positieve tests sinds 1 augustus

- De dalende trend in de ziekenhuizen zet door. In totaal liggen er nu 2277 mensen met corona in het ziekenhuis (dinsdag waren dat er 2295) van wie 606 op de IC (dinsdag 598)

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (*stuk bijgevoegd BZ*)

Advies

- Geen opmerkingen. U kunt de toelichting aanhoren.

Toelichting

- Voor het eerst in lange tijd lijkt het erop dat de genomen maatregelen in een aantal landen leiden tot een minder grote toename of zelfs stabilisatie van het aantal besmettingen (LUX, BEL, IER). In andere landen daarentegen blijft het aantal besmettingen in rap tempo toenemen, m.n. in ZWI, OOS en DUI.
- In IER, ITA en LUX wordt expliciet vermeld dat een groot deel van de besmettingen plaatsvindt in de familiekring.
- Steeds meer landen nemen maatregelen die dichtbij een algehele lockdown komen: in BEL, DUI, (lockdown light), FRA (confinement) IER, ITA (4 regio's), OOS en ZWI (intelligente lockdown).

5. Communicatie aanpak (*stuk bijgevoegd NKC*)

Advies

- De communicatieaanpak, opgesteld door het NKC, voor de komende periode ligt voor ter bespreking. U kunt de behoefte aan eenduidigheid van beleid (strategie), maatregelen (en effecten) en de boodschap onderstrepen.
- U kunt benoemen het positief te vinden dat voor communicatie de gedragsexpertise van beleidsvorming tot persconferentie aan tafel ook een belangrijk punt is.
- U kunt aangeven dat het voor het verhaal 'leren leven met het virus' (de langere termijn) essentieel is dat testbeleid en BCO op orde zijn. Dat vergemakkelijkt het leren leven met het virus.

Toelichting

- De presentatie geeft een beeld van de communicatie-inzet tot nu toe en de lessons learned van experts communicatie. Als aandachtspunten uit de lessons learned wordt aangegeven:
 - Formuleer een nieuw centraal verhaal
 - Huidige fase vraagt om differentiatie
 - Vertrek vanuit eigen verantwoordelijkheid

- Mensen betrekken bij beleid en uitvoering/naleving
- Communicatie staat niet op zichzelf: altijd onderdeel van set maatregelen en tools.
- Zet in op sociale norm, niet angst.
- In de presentatie wordt aangegeven dat de tweede golf een ander geleid heeft. Onder andere omdat beseft er is dat tot de komst van een vaccin golven blijven komen en men met een vaccin nog niet direct terug naar normaal kan. Onduidelijke maatregelen, lokale aanpak, achterblijven handhaving, veranderend beleid (bijv. mondkapjes) en hick-ups bestrijden virus (testbeleid en BCO) hebben ook weerslag op communicatie gehad.
- Communicatie wordt als 1 van de pijlers van de gedragsbeïnvloeding gezien. Met communicatie wordt gestreefd naar heldere handelingsperspectieven, versterken en belonen van goed gedrag en communiceren over de context en controle.
- Vanaf slide 12 wordt de aanpak geschetst.
- Voor de langere termijn wordt een nieuw verhaal geschetst: van virus verslaan naar leren leven met het virus (zie slide 14).

6. Kamerbrief tijdelijk vuurwerkverbod (*nazending I&W, J&V en VWS*)

Annotatie geschreven door IRF

Advies

- Akkoord met de Kamerbrief, deze is met ons afgestemd.
- Akkoord met de invulling van de compensatieregeling voor wat betreft aansluiting bij TVL/NOW, opslag- en transportcompensatie en toezicht en uitvoering.
- Niet akkoord met de component specifiek inkomstenvangnet (zie ook mail aan minister die je cc hebt) Als het goed is licht IenW toe dat hierover ook nog met Financiën gesproken wordt.
- Inbrengen dat de afweging vernietiging vs. opslag een beslispunt moet zijn tijdens de MCC;
- Inbrengen dat de gewenst prikkelwerking voor vrijdag inzichtelijk gemaakt moet worden;
- Indien besproken: aangeven dat wat ons betreft vandaag nog geen contact met de branche gelegd moet worden.

Toelichting

- Wij kunnen ons vinden in de vergoeding van vaste lasten & loonuitgaven a.h.v. NOW&TVL, tegemoetkoming in opslag, transport & voorraadkosten en een reservering voor toezicht- en uitvoeringskosten die IenW voorstellen;
- Wij hebben bezwaren tegen het specifieke inkomstennet: Een specifieke regeling voor ondernemers voor wie vuurwerk de primaire inkomstenbron is, schept een ongewenst precedent en is niet uitlegbaar aan andere sectoren. Bovendien gaat het naar verwachting om een zeer kleine doelgroep (enkele tientallen ondernemers).
- Vanochtend heeft hier overleg tussen DGRB en DGMI over plaatsgevonden. Er is afgesproken dat vandaag verder verkend wordt hoe met dit mogelijke knelpunt om te gaan. Dit moet wat FIN betreft aansluiten bij het niveau van de TOZO voor ZZP-ers (€1500 p.mnd).
- Voor het vuurwerk dat niet meer teruggestuurd kan worden, is de planning vanuit I&W om dit niet te vernietigen (want bijzonder duur en politiek mogelijk moeilijk te verkopen), maar veilig op te slaan. Wij

adviseren dit nog wel als expliciet besluitpunt voor de politiek voor te leggen.

- Er is nog geen beeld wat de juiste prikkels kunnen zijn voor beweging 'terug in de importketen' (wat voor prikkel is er nodig om importeurs te bewegen bestellingen te annuleren & wat voor prikkel om winkeliers al geleverd vuurwerk terug te laten sturen aan de importeur en niet zelf op te slaan of te verhandelen. Kan dit voor vrijdag inzichtelijk gemaakt worden? Aandachtspunt hierbij is wel dat we op dit moment geen beeld hebben hoeveel vuurwerk al in Nederland is en/of niet meer teruggestuurd kan worden; Heeft IenW informatie hierover, bijvoorbeeld van Douane?
- IenW wil nog voor vrijdag contact leggen met de branche om niet de indruk te wekken dat zij niet gehoord zijn. Dit raden wij af. Compensatie zal nooit genoeg zijn. Een compensatieregeling moet fair zijn en in lijn met compensaties in andere sectoren. Dat wordt nu netjes uitgewerkt en Kabinetsintern afgestemd.

7. Nadere uitwerking feestdagen (Stuk bijgevoegd DGSC-19)

Aanleiding

In de notitie worden de uitgangspunten geschetst (maatschappelijk, sociaal economisch, epidemiologisch) op basis waarvan verdere besluitvorming over de komende feestdagen mogelijk is en wordt het verdere proces voor de komende besluitvorming voorgesteld. Dit is aangepast nav de bespreking in ACC-19 van 5 november.

Advies

De gevraagde besluiten deze week zijn:

1. *Mogelijk tijdelijk landelijk vuurwerkverbod (separate besluitvorming in MR 13/11).*

2. *Specifieke adviesaanvraag voor het OMT over (ruimte voor en vormgeving van) versoepelingen tijdens de kerst en jaarwisseling*

Advies:

- U kunt hiermee instemmen.
- U kunt eventueel vragen of de verdubbeling ziet op personen uit 1 huishouden (dus 6 personen uit 1 huishouden), of dat het gaat om 6 personen (mogelijk uit verschillende huishoudens). Dit lijkt nu wat onduidelijk in de OMT adviesaanvraag. 6 personen uit 1 huishouden maakt samenkomsten met hele gezinnen (bestaande uit meerdere huishoudens) nog steeds niet mogelijk. Is dat de bedoeling en bereiken we daarmee wel het gewenste effect van de versoepeling?

3. *Parallel starten/doorgaan met voorbereiding van flankerende maatregelen, voor snelle, integrale besluitvorming na advies OMT.*

Advies:

- U kunt hiermee instemmen.

Algemene punten

- U kunt daarnaast onderschrijven dat het eenmalig afwijken van de routekaart voor de kerst en jaarwisseling veel aandacht in communicatie behoeft.
- U kunt vragen of de besluitvorming rondom maatregelen rondom kerst ook nog rekening houdt met verdere versoepelingen dan op dit moment wordt voorgesteld. Wellicht blijkt begin/half december wel dat het epidemiologisch beeld dusdanig is verbeterd dat er meer mogelijk is dan het huidige 13 oktober pakket met enkele tijdelijke versoepelingen.

Toelichting

- Ad 1: Separaat traject. Komt ook terug onder aanvullende annotatie voor agendapunt 6.
- Ad 2: Slide 5 schetst de voorgestelde inhoud van de OMT adviesaanvraag.
- Ad 3: Slide 6 schetst een 7-tal flankerende maatregelen. Besluitvorming hiervan is voorzien eind november, begin december, na ontvangst van OMT-advies en nader zicht op mogelijke ruimte vanuit epidemiologisch beeld.

8. Extra hulp in de klas via de RAP-systematiek (*nazending OCW*)

Annotatie geschreven door IRF

Advies

- **U kunt instemmen met het voorliggende voorstel, u hoeft geen punten te maken anders dan dat FIN nauw betrokken wil zijn bij de uitwerking van de subsidieregeling en dat we erg goed moeten opletten met presentatie van het uurtarief van € 60 (inhoudelijk te beargumenteren, maar mogelijk riskant qua uitstraling).** In het ACC formulier is opgenomen dat er nog overleg met FIN loopt, maar dat is inmiddels afgerond.

Toelichting

- Met dit voorstel wordt gericht (middels een subsidie) en zoveel mogelijk gebruik makend van de bestaande regionale infrastructuur om lerarentekort aan te pakken, gepoogd scholen (po, vo, mbo) open te houden. Mocht dat niet nodig blijken / niet lukken (bijv. niet voldoende bevoegd personeel), vloeit geld terug naar schatkist. Het is geen perfecte maatregel (die regio's zijn nog niet overal, vraag is of er voldoende personeel is), maar naar onze inschatting is dit voor nu de best mogelijke maatregel. Het heeft een duidelijke horizon (tot de zomer 2021) en draagt óók bij (mes snijdt aan twee kanten) aan de structuur om het lerarentekort op te kunnen lossen. Met de subsidie (max. 210 mln.) kunnen de regio's bevoegd personeel / studenten aan lerarenopleidingen op scholen inzetten ter vervanging van zieke / afwezige leraren om te voorkomen dat scholen / klassen moeten sluiten.
- *Onderbouwing bedrag*: de 210 mln. is gebaseerd op het vervangen van het totaal veronderstelde *extra* verzuim (5 procentpunt) in vo, po en mbo (totaal 5.500 fte gedurende een half jaar).
- *Dekking*: verzoek van OCW is om dekking ten laste van de algemene middelen dit als corona-uitgaven te bestempelen en daarvoor een plafondcorrectie uit te voeren.
- *Samenloop met coronabanenplan*: dit plan ziet, net als het 'coronabanenplan' ook toe op tijdelijk extra personeel naar scholen. Verschil is dat het OCW-plan inzet op bevoegd personeel in de klas om scholen open te houden en dat vanuit het coronabanenplan wordt ingezet op onbevoegd personeel (bijv. hulp bij handhaving hygiënevoorschriften). Qua besluitvorming en presentatie zou het wel goed kunnen zijn om dit OCW-plan samen te wegen met het coronabanenplan.

9. Nota implementatie Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (*stuk bijgevoegd BZK*)

Advies

- U kunt instemmen met gevraagde besluiten.

Toelichting

- De ACC wordt gevraagd om in te stemmen met de aanpak zoals geschetst in de notitie en om ermee in te stemmen dat de uitwerking van de organisatie van het Interbestuurlijk Strategisch Beraad terugkomt in de ACC.
- Daarnaast wordt de ACC gevraagd zich uit te spreken over eventuele doorgeleiding van de stukken naar de MCC. U kunt hiermee instemmen.
- De notitie geeft een overzicht van de activiteiten die nu plaatsvinden tbv de implementatie van de Twm, de bestuurlijke aandachtspunten daarbij en de communicatie over de invoering. De notitie bevat geen bijzonderheden voor FIN.
- Het is de bedoeling dat de Twm op 1 december 2020 in werking treedt, samen met twee ministeriële regelingen. De eerste ministeriële regeling dient ter vervanging van de noodverordeningen en de tweede ziet op de invoering van de mondkapjesplicht.
- In de stukken wordt een beeld geschetst van de activiteiten die nu plaatsvinden ter implementatie van deze wetgeving. Dat werk wordt gedaan door VWS, BZK en JenV gedaan. Het gaat vooral om de informatie en communicatie richting de burgemeesters, de voorzitters van de veiligheidsregio's en koepel- en beroepsorganisaties, waarin zij worden geïnformeerd over de wijzigingen die de inwerkingtreding van de Twm covid-19 in de praktijk heeft voor bijvoorbeeld de bevoegdheden en bestuurlijke verhoudingen.
- Verder wordt ook uiteengezet welke maatregelen er worden genomen om, met name, de burgemeesters te ondersteunen in de uitvoeringspraktijk en waar zij ook terecht kunnen met al hun vragen.

10. Nota Nederland na de crisis. 'Samen verder – herstellen vernieuwen in en na de coronacrisis' (stukken bijgevoegd DGSC-19)

Advies

- U kunt instemmen met agendering in de MCC.
- U kunt opmerken dat het eindproduct idealiter eerder (voor de verkiezingen) wordt opgeleverd met het oog op de formatie.
- U kunt eventueel opmerken dat de geraamde kosten (€750.000 – 1.250.000) aan de hoge kant zijn voor een dergelijk onderzoek.
- U kunt vragen naar de meerwaarde van een dialoog met de samenleving, wanneer deze gelijktijdig plaatsvindt met de oplevering van de resultaten.

Toelichting

- Bijgaand voorstel is een uitwerking van het lange termijn thema 1: Nederland na de crisis. Het thema wordt getrokken door DSGC-19. Alle departementen worden betrokken via een interdepartementale werkgroep. FIN heeft hier nog geen naam voor aangeleverd. Hier wordt naar gezocht.
- Bijgaand voorstel is reeds besproken met met minister BZK, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e.
- Voorgesteld wordt om in de periode april t/m juni 2021 gefaseerd input aan te leveren aan departementen en formatie. Dit is te laat. De formerende partijen moeten de input, inclusief budgettaire gevolgen, ontvangen voor aanvang van de formatie.
- Voorgesteld wordt om in de periode t/m medio 2021 (met een uitloop tot eind 2021) een 'dialoog met de samenleving' te organiseren, met het oog op burgerparticipatie. Deze dialoog vind dus tegelijktijdig plaats met het

opleveren van de resultaten, waardoor van echte participatie geen sprake lijkt.

- Het voorgestelde budget wordt gevonden op de begroting van de programmadirectie. In 2020 hebben ze hier nog budget voor, in 2021 is het onderzoeksbudget niet toereikend. De vraag is of dit onderzoek (met deze omvang) al in 2020 kan starten vanwege aanbestedingsregels. Alternatief is om er een kleiner onderzoek van te maken: Dan ben je sneller klaar (voor formatie) en blijf je binnen budget.
- Goed aan het voorstel is dat wordt aangesloten bij reeds bestaande trajecten als de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen en de formatievoorbereiding.

11. Rondvraag en sluiting

**HEDEN
TER ADVISERING**

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

**Directie
Bestuursondersteuning & Advies**

Inlichtingen

10.2.e | 10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

2 november 2020

Notitienummer

2020-0000211811

Auteur

10.2.e | 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Advisering MCC 3 november 2020

Aanleiding

Op dinsdag 2 november vindt de MCC plaats van 11.30 tot 13.30 uur. De MCC zal besluiten over het al dan niet opschalen van maatregelen en welke maatregelen dat moeten zijn en in welke regio.

Er zijn nog geen stukken rondgemaald. De bijlagen mbt agendapunt 5 zijn de stukken die in de ACC van 2 november voor lagen.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen

U kunt aangeven dat MEZK, MSZW en u morgen in de Tweede Kamer het debat over het steunpakket hebben ten tijde van de persconferentie van MVWS en de MP. Wij hebben een lijstje met AZ gelegd en hebben de NCTv gevraagd ons op de hoogte te houden van eventuele aanpassingen in het besluit tussen de MCC en de persconferentie. Als wij van de NCTv iets horen, zullen we zorgen dat deze informatie u bereikt.

2. Algemeen beeld

Advies

U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting

- Op maandag 2 november werden 8306 nieuwe bevestigde coronabesmettingen gemeld. Op zondag 1 november waren dit 8763 besmettingen op zaterdag 31 oktober 9819. Dit betekent dat voor de derde dag op rij er minder nieuwe coronabesmettingen zijn dan de voorgaande dag. Het lijkt er dus op dat het 13-oktober pakket het gewenste effect heeft.
- Het aantal ziekenhuisopnames bedroeg op maandag 2 november 2545, waarvan 587 IC-opnames t.o.v. respectievelijk 2448 en 584 zondag 1 november.
- De meest gemelde besmettingen werden geconstateerd in Rotterdam, namelijk 508. Ook in Amsterdam en Den Haag werden veel positieve tests geteld, respectievelijk 322 en 272.
- Wereldwijd zijn er nu meer dan 1,2 miljoen mensen overleden aan COVID-19.

3. Op- en afschaling maatregelen

Advies

- U kunt aangeven nog steeds een voorkeur te hebben voor het continueren van het huidige maatregelenpakket (13 maartpakket), eventueel aangevuld met elementen uit het maartpakket (het wijzigen van de groepsmaat van 4 naar 2 personen, doorstroomlocaties sluiten, contactberoepen, scholen en sportscholen blijven open).
- U kunt aangeven dat u het van belang vindt dat in de regionale maatregelen (lockdown) het primair onderwijs en de kinderopvang wel open blijven. De stand van nu (ACC) is dat het po en kinderopvang wel open blijven in een regionale lockdown, maar het VO, MBO en HO overgaan naar digitaal onderwijs. Het sluiten van scholen om op die manier te zorgen dat ouders met hun kinderen thuisblijven is een paardenmiddel met veel (precedent)risico, terwijl er andere manieren zijn om het doel (ouders thuis houden) te bereiken.
- U kunt aangeven dat het goed is om perspectief te bieden over de duur van een eventuele regionale lockdown. In de ACC is gesproken over een lockdown voor 2-3 regio's voor een duur van 2 weken en dat het automatisch eindigt.
- U kunt aangeven dat de budgettaire impact van het sluiten van de detailhandel (ook regionaal) fors is, zeker in de richting van de feestdagen. Een (permanente) verschuiving naar online shoppen is niet uit te sluiten. Gelet op het mee-ademende pakket zijn extra maatregelen voor de detailhandel onnodig. Deze effecten hebben op basis van een eerste inschatting een groter budgettaire effect dan een specifieke 'detailhandelknop'. Naast budgettaire kosten zijn er ook kosten voor de ondernemers zelf: hogere faillissementen en daarmee samenhangende negatieve maatschappelijke effecten zijn te verwachten.
- U kunt aangeven dat u de zorgen van o.a. MVWS begrijpt dat het zorgpersoneel niet overbelast moet raken. U kunt aangeven dat dit wel opnieuw een ander sturingsinstrument is dan waar eerdere weken op gestuurd is (aantal besmettingen, IC-capaciteit etc.). Bovendien wordt hiermee een besluit genomen op basis van sentiment. Dit is ons inziens niet voldoende onderbouwd en daarmee kwetsbaar. In de ACC werd dit gevoel gedeeld.
- Het sluiten van musea, bibliotheken en doorstroomlocaties en het invoeren van een avondklok is ons inziens niet proportioneel t.o.v. het 13 oktoberpakket (doet niet veel voor de r-waarde). Het kan wel een bijdrage leveren aan het beperken van de reisbewegingen.
- U kunt de communicatie en uitlegbaarheid van de maatregelen benadrukken. Het aantal besmettingen daalt (en morgen weten we meer over de r-waarde) en toch nemen we aanvullende maatregelen. Dit vergt uitleg aan de bevolking en aan ondernemers. Ook wordt er nog steeds geen perspectief geboden, terwijl dat wel belangrijk is voor het draagvlak en de naleving.
- U kunt aangeven dat beleidswisselingen (zeker wanneer ze twee weken duren) economische onzekerheid vergroten en het vertrouwen ondermijnen in de aanpak van het kabinet.

Toelichting voorliggende maatregelen

- In het Catshuis is gesproken over de verschillende scenario's van opschalen van maatregelen of het continueren van het huidige pakket. Ondanks dat de cijfers een voorzichtige daling laten zien, is o.a. MVWS van mening dat aanvullende maatregelen nodig zijn als signaal naar de zorgmedewerkers. MVWS wil voorkomen dat de zorgcapaciteit niet toereikend is voor covid-patiënten en het zorgpersoneel overbelast wordt.
- In het ACC van 2 november was veel ongemak over de aanvullende maatregelen die voorliggen. In de ACC is de laatste stand besproken, voortbouwend op de bespreking in het Catshuis en BWO:
 - Landelijk extra maatregelen nemen (conform het maartpakket, exclusief scholen sluiten, detailhandel, contactberoepen en sportscholen, maar wel sluiten van musea/bibliotheken en doorstroomlocaties) voor 2 weken en dit eindigt automatisch.

- Regionale maatregelen in 2-3 veiligheidsregio's waar de besmettingen nog steeds toenemen (richting lockdown): detailhandel dicht, VO, MBO en HO digitaal, PO en kinderopvang blijven open en er wordt gekeken naar een avondklok. Met flankerend beleid voor eenzame personen. Duurt twee weken.
 - Na twee weken vallen we terug op het 13 maartpakket.
- De ACC heeft negatief geadviseerd op de regionale maatregelen. De ACC is van mening dat het onduidelijk is wat de regionale maatregelen doen op de reguliere zorg en zij voorzien een waterbedeffect. Ook heeft de ACC aangegeven niet te kunnen voorspellen wat de maatschappelijke gevolgen gaan zijn van zulke ingrijpende maatregelen en qua handhaafbaarheid is het lastig uitvoerbaar. Volgens BZK gaat een avondklok invoeren ook niet lukken.
- Het is nog onduidelijk wanneer de maatregelen ingevoerd gaan worden.

Extra toelichting sluiten scholen

- Het sluiten van scholen om op die manier te zorgen dat ouders met hun kinderen thuisblijven is een paardenmiddel met veel (precedent)risico, terwijl er andere manieren zijn om het doel (minder reisbewegingen van ouders) te bereiken. Ook op scholen is er nog een en ander mogelijk (gespreid lunchen, gespreide aanvangstijden in combinatie met langere dagen) waardoor contact tussen ouders kleiner wordt.
- Er is ook een spanning tussen redeneren vanuit scholen en leerlingen enerzijds en vanuit ouders anderzijds: vanuit scholen en leerlingen ligt het meer voor de hand om het vo te sluiten dan het po (meer besmettingen, meer reisbewegingen leerlingen), maar geredeneerd vanuit de optiek dat ouders thuis moeten blijven ligt sluiting van het po juist meer voor de hand.
- Er is erg weinig evidentie dat scholen een substantiële rol spelen in het aantal besmettingen. Volgens de meest recente informatie van het RIVM, zijn er wereldwijd relatief weinig kinderen besmet en vindt verspreiding van het virus, als kinderen toch besmet raken, vaak buiten school plaats. Daarom geldt er ook geen quarantaine voor klasgenoten van besmette kinderen. Wel neemt de besmettelijkheid toe met de leeftijd, waardoor de risico's in het vo wel groter zijn dan in het po.
- Tegelijkertijd zijn de negatieve effecten van sluiting van scholen ingrijpend. Zo zal sluiting van scholen, helemaal in regio's waar al veel kwetsbare leerlingen wonen, de kansenongelijkheid doen toenemen, een (verdere) kennisachterstand doen ontstaan, en veel ouders dwingen thuis te blijven en les te geven, waardoor hun economische productiviteit afneemt.
- Ook wordt op die manier aan de maatschappij het signaal gegeven dat scholen wel een grote rol spelen bij het aantal besmettingen, waardoor het wellicht lastig is de geest in de fles te krijgen / houden (er kan, vanuit de onderwijssectoren of maatschappij, druk ontstaan om meer scholen te sluiten of scholen langer dicht te houden). Hierbij is de exit-strategie moeilijk te bepalen, maar wel nodig: hoe wordt deze maatregel op- of afgeschaald als het aantal besmettingen toe- of afneemt?
- Tot slot kan er ook een claim vanuit OCW komen om de opgelopen achterstanden / schade te compenseren (het steunpakket voor onderwijs van 500 mln. kwam ook voort uit sluiting van scholen). Dit risico wordt vanzelfsprekend groter als meer scholen dicht moeten of als scholen langer dicht moeten.
- Als handelingsperspectief, mocht er een situatie ontstaan waarin sluiting van scholen onvermijdelijk is, zou ook kunnen worden gedifferentieerd naar onderwijssectoren. Als het doel is om het aantal reisbeperkingen (in het ov) van leerlingen te verminderen, ligt het – ook geredeneerd vanuit het idee dat besmettelijkheid oploopt met leeftijd – meer voor de hand het mbo / vo te sluiten dan het po.

- Een mogelijk minder onwenselijk alternatief om het aantal reisbewegingen van ouders te beperken, zou kunnen in te zetten op hardere maatregelen ten aanzien van (verplicht) thuiswerken.

Extra toelichting sluiting detailhandel

- Afhankelijk van de duur van een lockdown kan de geraamde schade ca. 35 mln. voor de TVL2 zijn (op basis van de TVL1-cijfers en eerder een onderschatting dan overschatting) in geval van een nationale lockdown van drie maanden en daarop aanvullend nog extra inzet van de NOW en andere regelingen. Regionale lockdowns zijn minder kostbaar, maar kennen ook een onzekerder exitstrategie (het regionale beeld kan snel wijzigen; brandhaarden kunnen snel verspringen).
- Het nieuwe TVL2-pakket ademt in principe goed mee voor de detailhandel. Op basis van de TVL1-cijfers komen wij op ca. 55% omzetsderving voor de detailhandel en een gemiddeld bedrag van € 5.800 per ondernemer (voor 3 maanden, incl. winkeliers, dus bijvoorbeeld slagers en herenmode, maar excl. kappers). Deze bedrijven zullen niet gauw tegen het plafond van de TVL aanlopen. Daarnaast is de TVL2 generiek gemaakt, waardoor ook toeleveranciers en eventuele 'grensgevallen' compensatie krijgen (mits zij aan de voorwaarden voldoen)
- Ca. 10% van de ondernemers in de detailhandel heeft gebruik gemaakt van de TVL1-regeling, wat kan vertekenen in onderstaande voorbeelden. Het is nog onduidelijk waarom dit gebruik achterblijft maar mogelijk is er door thuisblijvers extra omzet geweest waardoor ondernemers terughoudend zijn geweest in hun steunaanvraag.
- De TVL1-cijfers geven grofweg het volgende beeld voor de detailhandel 3.355 aanvragen toegekend met een budgettair beslag van 26 mln. Op basis van de TVL1-data, blijkt de omzetsderving voor de periode juni-september, toen er relatief meer sectoren open waren, ca 55%.
- Als we de 55% zouden extrapoleren voor een 100% omzetsderving, dan zou dit vanuit de TVL leiden tot €35 mln. aan benutting van de TVL. Een individuele ondernemer gaat van ca. € 5.800 (gecorrigeerd voor drie maanden) TVL1-compensatie naar € 11.500 compensatie vanuit de TVL2.
- Hierbij is nog geen rekening gehouden met NOW en andere regelingen. Gelet op een eerder rekenvoorbeeld uit de horeca, zou dit mogelijk nog zo'n € 40 -€50 mln. kunnen kosten, maar hiervan zijn (nog) geen branchspecifieke cijfers beschikbaar.
- Indien een aanvullende 'detailhandelknop' wordt toegevoegd (komt neer op ca. 20% gemiddeld extra compensatie) dan ontvangt een ondernemer ca. € 2.300 extra vergoeding, totaal € 7,8 mln. op basis van de TVL1-uitputting.

4. Aanpassingen routekaart (brief van minister van VWS)

Agendapunt is op laatste moment toegevoegd aan de agenda. Nog geen stukken ontvangen. Mogelijk volgt aanvullende annotatie morgenvroeg.

5. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies

U kunt de toelichting aanhoren.

6. Reisadviezen

a. reisadvies n.a.v. 82^e OMT-advies d.d. 27 oktober 2020

Advies:

- U kunt instemmen met scenario 2: vasthouden aan de reisadviezen van Buitenlandse Zaken op een onafhankelijke manier te blijven gebruiken. In de ACC is overeengekomen om hieraan vast te houden.

- U kunt eventueel aangeven dat een duidelijk advies vanuit het kabinet om niet naar het buitenland te reizen, verstandig is. U kunt aangeven dat er ook een beroep gedaan dient te worden op de Nederlanders om vanuit een risicogebied (NL) niet naar het buitenland te gaan.
- Als we vasthouden aan de reisadviezen van BZ, zal BZK niet vragen om aanvullende compensatie voor Bonaire. Voor Caribisch Nederland blijft het uitgangspunt dat we een vergelijkbare benadering kiezen als voor Europees NL. Aanvullende compensatie voor Bonaire past niet binnen dit uitgangspunt. De komende weken zal nader worden uitgewerkt hoe de onlangs aangekondigde extra steunmaatregelen in Europees NL doorwerken op CN. Aanvullende compensatie bieden aan 1 eiland creëert een groot precedentrisico richting de andere twee eilanden (Saba en Sint-Eustatius).

Toelichting reisadviezen algemeen

- De EU heeft afkapwaarden opgesteld die door de lidstaten gehanteerd kunnen worden in het opstellen van reisadviezen. Het is dan ook onverstandig om een politiek besluit te nemen om alle landen op oranje te zetten, aangezien dit de onafhankelijke beoordeling van de reisadviezen ondermijnt.
- Het voorstel voor een dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst is strijdig met de (niet-bindende) Europese afspraken.
- Als alle landen op oranje staan, kan dit ook ertoe leiden dat men alsnog op vakantie gaat en het dan blijkbaar niet meer uitmaakt waar je heen gaat. Voor alle landen geldt dan een quarantaineplicht bij terugkomst. Omdat mensen zich niet goed aan deze quarantaineplicht houden, is het verstandig om ook op deze gedragsbeïnvloeding te blijven inzetten.

Toelichting Caribisch Nederland

- Bonaire heeft al twee weken geen nieuwe besmettingen en zou volgens BZK daarom reiscode geel moeten krijgen. Blijft code oranje gelden dan beweert BZK dat Bonaire aanvullende compensatie nodig heeft om de economie (die sterk afhankelijk is van toerisme) overeind te houden.
- BZK heeft nog geen beeld gegeven van de aanvullende maatregelen die zij voorstelt inclusief een overzicht van de kosten. Het is daarmee onduidelijk wat het voorstel van BZK inhoudt.
- Ambtelijk vangen wij signalen op dat BZK i.o.m. EZK/SZW in de MCC zal verzoeken om aanvullende maatregelen, als reizen buiten Nederland wordt ontraden. Concreet gaat het in ieder geval om:
 - Ophogen van het subsidiepercentage van de TVL van 50% naar 75%;
 - Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomstenverlies, vanaf januari niet versoberen;
 - Nullijn indexatie voor uitkeringen;
 - Ophogen eilandelijke middelen.
- Het uitgangspunt blijft dat we voor CN een vergelijkbare benadering kiezen als voor Europees NL. Deze aanvullende maatregelen volgen dit uitgangspunt niet en zijn daarom niet akkoord. Voor de Kamerbrief steun- en herstelpakket CN 3.0 van 16/10 jl. zijn een aantal van bovenstaande maatregelen ook tegengehouden.

b. Aanvullende steun reisbranche (niet op de agenda, maar komt mogelijk aan de orde, Stas EZK zal dit willen regelen)

Aanleiding:

- EZK gaat ervanuit dat aangescherpte reisadviezen tot en met maart 2021 zullen gelden. Daarom willen zij voor de komende zes maanden compensatie geven aan de reisbranche en dit gelijkt presenteren met de mogelijke aanscherping van het reisadvies.
- Het voorstel is om reisondernemers tegemoet te komen in de kosten die ze maken voor annuleringen en non-refundable annuleringskosten te vergoeden.

Dit zijn bijvoorbeeld ingekochte buitenlandse hotelkamers en vliegtickets waarvan bij annuleren van de reis het geld niet terugkomt.

Advies:

- Niet met het voorstel instemmen en in afwachting van de persconferentie morgen geen verdere sectorspecifieke maatregelen uit te werken, totdat duidelijk is welke sectoren op welke manier worden getroffen. Er is ook geen acute urgentie voor deze sector iets extra's te doen.
- Voor de reisbranche zal met de mogelijke voucherbank (omvang kan oplopen tot 500 mln!), het faillissementsrisico van bedrijven laten afnemen. Hiermee doen wij voor (en samen met!) deze sector al extra, waardoor een TVL-uitzondering niet te rechtvaardigen is.
- Er ligt een groot risico op precedentwerking, waarbij elke nieuwe maatregel tot extra steunverzoeken zal leiden.
- De reisbranche heeft een vastelastenpercentage van 16% (CBS-data) waarmee juist deze sector de mogelijkheid heeft om gebruik te maken van het mee-ademen. Zo kunnen zij gebruik maken van de huidige TVL1 en dit wordt ook gedaan (tabel toelichting) waarbij het TVL1-bedrag hoger dan gemiddeld is. Daarnaast kunnen zij via bankgarantielingen aanvragen, hebben ze ook uitstel van belastingen en wordt de NOW volop gebruikt. Hiermee wordt de bedrijfsvoering van deze sector gesteund, aanvullend op de nog uit te werken voucherbank.
- Daarnaast kan er wel richting komende zomer geboekt worden dus blijft er de mogelijkheid om omzet te genereren itt horeca. Bedrijven moeten ook hun bedrijfsmodel gaan aanpassen, omdat reizen mogelijk komende jaren door het virus beïnvloed wordt. Zo zijn er ondanks de al maanden durende onzekerheid rond het virus, die bij boeking van een reis, meteen een hotelkamer en tickets boeken en betalen. Andere reisorganisaties zetten dit geld op een derdenrekening en wachten tot meer zekerheid over de reis zou komen.
- Het voorstel gaat verder dan alleen een opslag op de TVL, het wil ook een aantal voorwaarden aanpassen, zoals vestigingsvereiste (het kantoor- en woonadres moeten gescheiden zijn) en het openstellen voor zes maanden. De voorgestelde uitzondering voor de reisbranche zet de deur open voor de hele economie en gaat voorbij aan het TVL-ontwerp. De mogelijke risico's zijn hiermee honderden miljoenen. Daarnaast wil EZK de steun direct voor Q4 2020 en Q1 2021 toekennen, wat verder gaat dan de horecaregeling en andere maatregelen.

Toelichting

- De sector is zeer divers qua profiel en risico. Een aantal ondernemers staan er goed voor en hebben goede maatregelen genomen in de crisis (o.a. ANWB) en een aantal bedrijven hebben de crisis gebruikt om fors te groeien (Corendon) met daardoor een hoog risicoprofiel. Ter bescherming van consumenten wordt er gewerkt aan een voucherbank. Hiermee neemt de Staat tijdelijk een deel van het risico van de reissector over.

Regeling voor reisbranche	Omvang	Aantal	O/A
TOGS	€ 7.652.000	1913€	4.000
TVL1	€ 14.000.000	876€	15.982
Totaal	€ 21.652.000		

- Het aanpassen van de TVL-voorwaarden voor alleen deze sector is no-go voor FIN. Als er iets gebeurt, dan hoogstens in lijn met de horecaknop, maar niet tornen aan de overige voorwaarden. Dit betekent hoogstens Q4 en geen uitzondering op vestigingsvereiste.

- De sector wordt niet acuut getroffen door maatregelen, hoewel het reisadvies mogelijk wel impact heeft. De sector geeft al aan dat de boekingen achterblijven. De vraag is ook hoe toekomstbestendig de reisbranche is. Deze vraag verdient nadere analyse voordat er aanvullende giften worden ingestoken.
- Niet alle reisbedrijven krijgen een garantielening (KKC, BMKB, GO) maar dit komt ook doordat een aantal partijen een hoog risicoprofiel heeft. De bank kijkt ook kritisch naar de bedrijven, zo heeft Corendon in maart april heel veel goedkope capaciteit ingekocht en staat er daardoor nu slechter voor dan bijvoorbeeld de ANWB die behoudend is geweest en daarom bijvoorbeeld ook niet wil deelnemen aan de voucherbank.
- Eind november gaat er een brief uit voor het steunpakket Q1 2021 en nog een aparte brief over de voucherbank. Dan zouden eventuele aanvullende maatregelen kunnen worden uitgewerkt, indien dit uiteraard noodzakelijk is.

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

HEDEN

TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst (ter info)

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e 10.2.e

M 10.2.e

Datum

30 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000210723

Auteur

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuis 1 november 2020

Aanleiding

Op 1 november 2020 vindt van 14:00 uur tot 16:00 uur een bespreking in het Catshuis plaats over corona. De bespreking zal gaan over het continueren van het huidige maatregelenpakket of een opschaling. Hiervoor zijn meerdere scenario's uitgewerkt. De vraag die voor zal liggen is welk maatregelenpakket wenselijk is en tegen welke kosten, om de remweg te verkorten. De trojka heeft de sociaalmaatschappelijke en economische effecten van de scenario's in beeld gebracht, VWS brengt de effecten op de reguliere zorg in beeld en het RIVM heeft het effect op de R-waarde gemodelleerd. Besluitvorming is voorzien in de MCC-19 van dinsdag 3 november en die dag is er ook een persconferentie.

Bijgaand treft u de voorbereiding aan. Deze voorbereiding bestaat uit:

1. Actueel beeld
2. Aanvullende maatregelen COVID-19
 - a. Bijlage 2a: Sheets scenario's maatregelen (versie ACC-19 van 29 oktober)
 - b. Bijlage 2b: remweg in tijd bij verschillende scenario's
 - c. Bijlage 2c: bijdrage Trojka aan scenario's
 - d. Bijlage 2d: Trojka input – economie en maatschappij voor synthese

Onderstaand treft u een korte toelichting op deze punten aan.

Als bijlage zijn daarnaast voor u toegevoegd:

3. Notitie economische afweging lockdown
4. Notitie testen met steekproeven

1. Actueel beeld

Advies

- U kunt het actuele beeld aanhoren.

Toelichting

- Het RIVM meldde vrijdag 30 oktober 11.141 positieve coronatests. Dat aantal is ruim achthonderd tests hoger dan donderdag (10.280 positieve tests), maar de hogere aantallen positieve tests zou te verklaren zijn uit later doorgelopen uitslagen en grotere aantallen afgenomen tests. Het RIVM spreekt nog altijd van een stabilisatie van de cijfers.
- Volgens woordvoerders van het RIVM is de piek van de tweede coronagolf in zicht, mits de stijging van het aantal positieve tests af blijft vlakken. Het aantal positieve tests lag de afgelopen week iedere dag tussen de 10.000 en 11.000 (m.u.v. woensdag toen door een technische storing minder tests

werden geregistreerd). Dit komt overeen met de voorspelling dat de eerste effecten van de maatregelen die in werking traden op 14 oktober na ca. 2 weken zichtbaar zouden worden.

- Voor de derde dag op rij was het aantal coronapatiënten dat in het ziekenhuis is opgenomen op vrijdag 30 oktober stabiel. In totaal liggen er nu 2.385 coronapatiënten in het ziekenhuis, één patiënt meer dan donderdag 29 oktober. Van de patiënten liggen er 1.818 (35 minder dan donderdag) op de verpleegafdeling. Op de IC is het aantal coronapatiënten wel gestegen, daar liggen nu 567 coronapatiënten (14 meer dan donderdag).

2. Aanvullende maatregelen COVID-19 – scenario's

Aanleiding

De volgende vier scenario's liggen voor:

1. Oktoberpakket (=huidig maatregelniveau) tot 31 december
2. Oktoberpakket (=huidig maatregelniveau) tot 31 december + avondklok (van 22:00 uur tot 05:00 uur)
3. Twee weken maarpakket (exclusief scholen sluiten, detailhandel en contactberoepen → grosso modo oktoberpakket + niet (binnen) sporten + sluiten doorstroomlocaties + sluiten culturele instellingen/bioscopen/theaters)
4. Lockdown (niet gedefinieerd, maar bedoelt wordt: alles wat niet noodzakelijk is dicht – incl. scholen en werk – en thuisblijven)

Saillant detail: scenario 2 en 4 zijn juridisch niet realiseerbaar binnen nu en drie weken. Dit lijkt niet te zijn meegenomen in de modellering.

Advies

- U kunt aangeven dat u een voorkeur heeft voor het continueren van het huidige maatregelenpakket (scenario 1). Hier zijn verschillende redenen voor:
- De reden hiervoor is:
 1. O.b.v. de presentatie/raming van het RIVM gaan verdergaande maatregelen de piekbelasting van de IC niet helpen (het niveau noch het moment waarop het wordt bereikt).
 2. Strenge maatregelen (scenario 3 en 4) gaan enkel de remweg verkorten. Het effect van de verschillende scenario's op de remweg is echter beperkt (verschil scenario 3 en scenario 2 is 6 dagen).
 3. Als de IC-instroom (bijvoorbeeld 10 opnames per dag) als uitgangspunt wordt genomen heeft een kortere remweg bij deze scenario's geen effect op het eerder openen van de economie, aangezien in ieder scenario wordt uitgegaan van ten minste het oktoberpakket tot 31 december.
- U kunt aangeven dat als een extra maatregel genomen moet worden een avondklok t.o.v. de huidige situatie de minste economische en sociaal-maatschappelijke effecten heeft (scenario 2). Het is echter onduidelijk wat dit doet met de R (óf het doet niets óf het RIVM heeft dit niet gemodelleerd). Als symboolmaatregel kunt u dit toch overwegen. Bijkomende complicatie is echter dat het qua symboliek suboptimaal is dat het drie weken juridische aanlooptijd heeft. Terug naar het pakket van maart levert ons inziens meer economische en sociaal-maatschappelijke schade op. Scenario 4 (huidige pakket plus een volledige lockdown) is ons inziens volstrekt onwenselijk.
- U kunt aangeven dat beleidswisselingen (zeker wanneer ze twee weken duren) economische onzekerheid vergroten en het vertrouwen ondermijnen in de aanpak van het kabinet. Tegelijkertijd blijven ijken en meten het devies (te meer situatie nu hoogst onzeker is door GGD-storingen). Dit leidt o.i. tot: huidig maatregelenpakket 4 weken aanhouden en dan opnieuw ijkingsmoment.
- U kunt eventueel aangeven dat naast het nemen van eventuele aanvullende maatregelen, we vol moeten blijven inzetten op het verhogen van de testbereidheid en blijven benadrukken dat het belangrijk is om in quarantaine te gaan. Gedrag blijkt keer op keer de belangrijkste component van het succes van de maatregelen. Het SCP onderschrijft dit ook.

Toelichting

- Vier scenario's zijn uitgewerkt en gemodelleerd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de sociaal-maatschappelijke en economische effecten. FIN, EZK en SZW hebben de NCTV hiervoor van input voorzien. De versie waarin de 4 scenario's zijn uitgewerkt, zijn ter info voor u toegevoegd in *bijlage* (versie ACC-19 van 29 oktober).
- Het RIVM heeft berekend wat de scenario's voor effecten hebben op de r-waarde. Aan VWS is verzocht om ook uit te werken wat de scenario's voor effecten hebben op de reguliere zorg. Dit om een volledig beeld te hebben van de verschillende scenario's en het effect op de remweg. Naar verwachting zal VWS aangeven dat zij willen voorkomen dat ziekenhuizen patiënten moeten gaan weigeren. VWS zal dit waarschijnlijk sterk aanzetten, maar kan dit lastig kwantitatief onderbouwen. De discussie zal gaan over wat het verkorten van de remweg economisch en maatschappelijk kost.
- Op korte termijn ligt het scenario continueren huidige pakket of het maart-scenario het meest voor de hand. Aan het instellen van een avondklok zitten nog veel juridische haken en ogen. Bovendien kan een avondklok niet direct ingevoerd worden en een lockdown ook niet. Dit gaat via de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (staatsnoodrecht) en dit kost tijd (ca. 3 weken).

3. Economische effecten lockdown

Advies

- U heeft verzocht om een economische analyse van de effecten van een (korte) volledige lockdown. U kunt de argumentatie uit de bijlage gebruiken voor uw argumentatie in het Catshuis.
- U kunt aangeven dat het pleidooi voor een korte, harde lockdown, gevolgd door een duurzame versoepeling, niet overtuigend is. In theorie is het een erg aantrekkelijk idee, want het biedt perspectief tot (relatief snel) terugkeren naar een enigszins normale maatschappij en economie.
- In de praktijk zitten er echter forse haken en ogen aan. Randvoorwaarde is in ieder geval dat zo'n harde lockdown kort en eenmalig is, en dat is erg twijfelachtig: in bijna geen enkel westers land lukt het de afgelopen tijd om besmettingen in de hand te houden en te voorkomen dat er een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown nodig is. Het is dus onwaarschijnlijk dat NL dit wel duurzaam zou kunnen. Het effect van een harde lockdown op de remweg is volgens de RIVM-modellen ook beperkt. Het huidige beleid in NL lijkt daarom grosso modo gepast qua strengheid. Daarbij: het niveau van stringente in NL is momenteel al hoog in vergelijking met andere Europese landen.
- Om na de huidige gedeeltelijke lockdown niet snel in een volgende (gedeeltelijke) lockdown terecht te komen, is het in ieder geval zaak om in te zetten op een uitgebreider en beter werkend test- en BCO-beleid. Ook dat is echter geen structureel substituut voor contactbeperkende maatregelen, zoals bijvoorbeeld Denemarken laat zien.

Toelichting

- Onder economen is er discussie ontstaan wat de beste strategie is: relatief soepelere maatregelen of juist een forsere (en hopelijk kortere) ingreep in de economie. De bijgevoegde notitie schetst de afweging tussen beide strategieën.

4. Voorstel FIN: Testen met steekproeven

Advies

- Mogelijk komt in het Catshuis ook het bco- en testbeleid aan de orde. Wij hebben een aanpak uitgewerkt om actuele en betrouwbare informatie over de ontwikkeling van de Coronavirus in economische sectoren te vergaren met

relatief kleine steekproeven. U kunt in het Catshuis aangeven dat wij voornemens zijn dit verder uit te werken, samen met EZK en VNO-NCW, om te bezien of dit naast het bron- en contactonderzoek van de GGD gebruikt kan worden.

Toelichting

- Het RIVM biedt geen specifieke gegevens over de ontwikkeling van het Corona-virus in economische sectoren. Tevens geeft het RIVM zelf aan dat haar ramingsmethodieken geen scherp beeld geven van landelijke trends in de besmettingsgraad.¹
- Wij schetsen in bijgevoegde notitie een aanpak om actuele, betrouwbare informatie te vergaren met relatief kleine steekproeven die passen binnen de huidige testcapaciteit. Een aselechte steekproef van 3000 Coronatests volstaat om exact te schatten welk percentage van de Nederlandse bevolking besmet is.
- In een gegeven sector – bijvoorbeeld de horeca - zijn slechts 500 tests op dagbasis voldoende om (groe trends in) besmettingsgraden in kaart te brengen.
- Deze data zouden ons in staat stellen beter te evalueren welke maatregelen bijdragen aan de bestrijding van het virus en welke niet.

¹ Jaap van Dissel zei recentelijk in de Tweede Kamer: "Het is echt ingewikkeld om te zeggen: is het stabiel, neemt het toe of is het aan het afnemen? Met dat dilemma zitten we op dit moment." Bron: <https://nos.nl/artikel/2354367-wat-is-er-aan-de-hand-met-de-coronacijfers-niks-structureels-zegt-ggd.html>

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

30 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000211042

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding ACC-19 2 november

Aanleiding

Op maandag 2 november vindt een ACC-19 plaats van 15:00 uur tot 16:00 uur (webex). Naar verwachting zal er teruggekoppeld worden uit het Catshuis en vooruitgekeken worden naar de besluitvorming in de MCC van 3 november.

Bijgaand treft u ter informatie de voorbereiding aan die de minister heeft ontvangen ten behoeve van het Catshuis op 1 november 2020.

Advies

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 26 oktober 2020 en 29 oktober 2020 (stukken bijgevoegd J&V)

3. Algemeen beeld (mondelijke toelichting VWS/NCTV)

Advies: u kunt aanhoren.

4. Op- en afschaling maatregelen (nazending VWS/NCTV)

Advies

- U kunt de terugkoppeling uit het Catshuis aanhoren.
- U kunt aangeven dat u de zorgen van o.a. MVWS begrijpt dat het zorgpersoneel niet overbelast moet raken. U kunt aangeven dat dit wel opnieuw een ander sturingsinstrument is dan eerdere weken is op gestuurd is (aantal besmettingen, IC-capaciteit etc.).
- U kunt aangeven nog steeds een voorkeur te hebben voor het continueren van het huidige maatregelenpakket (scenario 1), eventueel aangevuld met de avondklok. Wel roept het nu pas invoeren van een avondklok (uitwerking duurt minimaal 1 week) ook weer vragen op (mosterd na de maaltijd?).
- U kunt vragen of deze maatregelen de piekbelasting van de IC gaan helpen (eerder vond het RIVM van niet).
- U kunt vragen wat dit voor effect op de remweg heeft, tegen welke kosten? Het effect van de verschillende scenario's op de remweg is echter beperkt (verschil scenario 3 en scenario 2 is 6 dagen).
- Ook zullen aanvullende maatregelen sectoren en mensen onevenredig hard kunnen raken. Het sluiten van musea, bibliotheken etc. en het invoeren van een avondklok is ons inziens niet heel proportioneel t.o.v. het 13 oktoberpakket. Het beperkt waarschijnlijk wel de reisbewegingen.

- U kunt de communicatie en uitlegbaarheid van de maatregelen blijven benadrukken. Het aantal besmettingen daalt (en morgen weten we meer over de r-waarde) en toch nemen we strengere en aanvullende maatregelen. Dit vergt uitleg aan de bevolking en aan ondernemers. Ook wordt er nog steeds geen perspectief geboden, terwijl dat wel belangrijk is voor de naleving. Wat gebeurt er bijvoorbeeld na een regionale lockdown? En weten we zeker dat de regionale lockdown maar 2 weken zal duren?
- U kunt aangeven dat beleidswisselingen (zeker wanneer ze twee weken duren) economische onzekerheid vergroten en het vertrouwen ondermijnen in de aanpak van het kabinet.
- U kunt eventueel aangeven dat naast het nemen van eventuele aanvullende maatregelen, we vol moeten blijven inzetten op het verhogen van de testbereidheid en blijven benadrukken dat het belangrijk is om in quarantaine te gaan. Gedrag blijkt keer op keer de belangrijkste component van het succes van de maatregelen. Het SCP onderschrijft dit ook.

Toelichting

- In het Catshuis is gesproken over de verschillende scenario's van opschalen van maatregelen of het continueren van het huidige pakket. Ondanks dat de cijfers een voorzichtige daling laten zien, is o.a. MVWS van mening dat aanvullende maatregelen nodig zijn als signaal naar de zorgmedewerkers. MVWS wil voorkomen dat de zorgcapaciteit niet toereikend is voor covid-patiënten en het zorgpersoneel overbelast wordt.
- Meerdere landen om ons heen hebben de afgelopen dagen ook een lockdown aangekondigd (FRA, VK, BEL), waardoor de druk is toegenomen op het kabinet. De situatie is echter niet geheel gelijk.
- De volgende vier scenario's lagen voor:
 1. Oktoberpakket (=huidig maatregelenniveau) tot 31 december
 2. Oktoberpakket (=huidig maatregelenniveau) tot 31 december + avondklok (van 22:00 uur tot 05:00 uur)
 3. Twee weken maartpakket (exclusief scholen sluiten, detailhandel en contactberoepen → grosso modo oktoberpakket + niet (binnen) sporten + sluiten doorstroomlocaties + sluiten culturele instellingen/bioscopen/theaters)
 4. Lockdown (niet gedefinieerd, maar bedoelt wordt: alles wat niet noodzakelijk is dicht – incl. scholen en werk – en thuisblijven)
- Vier scenario's zijn uitgewerkt en gemodelleerd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de sociaal-maatschappelijke en economische effecten. FIN, EZK en SZW hebben de NCTV hiervoor van input voorzien. De versie waarin de 4 scenario's zijn uitgewerkt, heeft u eerder ontvangen tbv het Catshuis.
- Het RIVM heeft berekend wat de scenario's voor effecten hebben op de r-waarde. Aan VWS is verzocht om ook uit te werken wat de scenario's voor effecten hebben op de reguliere zorg. Dit om een volledig beeld te hebben van de verschillende scenario's en het effect op de remweg. Naar verwachting zal VWS aangeven dat zij willen voorkomen dat ziekenhuizen patiënten moeten gaan weigeren. VWS zal dit waarschijnlijk sterk aanzetten, maar kan dit lastig kwantitatief onderbouwen. De discussie zal gaan over wat het verkorten van de remweg economisch en maatschappelijk kost.
- Op korte termijn ligt het scenario continueren huidige pakket of het maart-scenario het meest voor de hand. Aan het instellen van een avondklok zitten nog veel juridische haken en ogen. Bovendien kan een avondklok niet direct ingevoerd worden en een lockdown ook niet. Dit gaat via de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (staatsnoodrecht) en dit kost tijd (ca. 3 weken).

5. Stand van zaken internationaal en toerisme

a. Reisadvies n.a.v. het 82^e OMT-advies d.d. 27 oktober 2020 (nazending NCTV)

Advies:

- Bij het beslispunt (pagina 3) 'gevolgen negatief reisadvies voor quarantainemaatregel' kunt u instemmen met het alternatief: dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit een hoog risicogebied in het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst. U kunt aangeven dat dit alternatief de voorkeur heeft, gezien het feit dat dit in lijn is met Europese afspraken en zo de meerwaarde van de verschillende soorten reisadviezen (groen, geel, oranje en rood) intact blijft.
- U kunt aangeven dat alle landen op oranje staan, dit ook ertoe kan leiden dat men alsnog op vakantie gaat en het dan blijkbaar niet meer uitmaakt waar je heen gaat. Voor alle landen geldt dan een quarantaineplicht bij terugkomst. Omdat mensen zich niet goed aan deze quarantaineplicht houden, is het verstandig om ook op deze gedragsbeïnvloeding te blijven inzetten. Ook het eisen van een gezondheidsverklaring voor inkomende reizigers kan uitkomst bieden.
- Mocht er toch worden besloten om de systematiek omtrent reisadviezen te wijzig kunt instemmen met het noemen van 15 januari als einddatum van deze aangepaste systematiek.

Toelichting

- De EU heeft afkapwaarden opgesteld die door de lidstaten gehanteerd kunnen worden in het opstellen van reisadviezen. Het is dan ook onverstandig om een politiek besluit te nemen om alle landen op oranje te zetten, aangezien dit de onafhankelijke beoordeling van de reisadviezen ondermijnt.
- Het voorstel voor een dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst is strijdig met de (niet-bindende) Europese afspraken.

Caribisch Nederland

Dit is niet met IRF afgestemd

Advies:

- Voor Caribisch Nederland blijft het uitgangspunt dat we *een vergelijkbare benadering kiezen als voor Europees NL*. Aanvullende compensatie voor Bonaire past niet binnen dit uitgangspunt.
- De komende weken zal nader worden uitgewerkt hoe de onlangs aangekondigde extra steunmaatregelen in Europees NL doorwerken op CN.
- Aanvullende compensatie bieden aan 1 eiland creëert een groot precedentrisico richting de andere twee eilanden (Saba en Sint-Eustatius).

Toelichting

- BZK heeft nog geen beeld gegeven van de aanvullende maatregelen die zij voorstelt inclusief een overzicht van de kosten. Het is daarmee onduidelijk wat het voorstel van BZK inhoudt.
- Bonaire heeft al twee weken geen nieuwe besmettingen en zou volgens BZK daarom reiscode geel moeten krijgen. Blijft code oranje gelden dan beweert BZK dat Bonaire aanvullende compensatie nodig heeft om de economie (die sterk afhankelijk is van toerisme) overeind te houden.

b. Aanvullende steun reisbranche (niet op de agenda, maar komt mogelijk aan de orde)

Aanleiding:

- EZK gaat ervanuit dat aangescherpte reisadviezen tot en met maart 2021 zullen gelden. Daarom willen zij voor de komende zes maanden compensatie geven aan de reisbranche en dit gelijkt presenteren met de mogelijke aanscherping van het reisadvies.
- Het voorstel is om reisondernemers tegemoet te komen in de kosten die ze maken voor annuleringen en non-refundable annuleringskosten te vergoeden. Dit zijn bijvoorbeeld ingekochte buitenlandse hotelkamers en vliegtickets waarvan bij annuleren van de reis het geld niet terugkomt.

Advies:

- Niet met het voorstel instemmen en in afwachting van de persconferentie morgen geen verdere sectorspecifieke maatregelen uit te werken, totdat duidelijk is welke sectoren op welke manier worden getroffen. Er is ook geen acute urgentie voor deze sector iets extra's te doen.
- Voor de reisbranche zal met de mogelijke voucherbank (omvang kan oplopen tot 500 mln.), het faillissementsrisico van bedrijven laten afnemen. Hiermee doen wij voor (en samen met!) deze sector al extra, waardoor een TVL-uitzondering niet te rechtvaardigen is.
- Er ligt een groot risico op precedentwerking, waarbij elke nieuwe maatregel tot extra steunverzoeken zal leiden.
- De reisbranche heeft een vastelastenpercentage van 16% (CBS-data) waarmee juist deze sector de mogelijkheid heeft om gebruik te maken van het mee-ademen. Zo kunnen zij gebruik maken van de huidige TVL1 en dit wordt ook gedaan (tabel toelichting) waarbij het TVL1-bedrag hoger dan gemiddeld is. Daarnaast kunnen zij via bankgarantieleningen aanvragen, hebben ze ook uitstel van belastingen en wordt de NOW volop gebruikt. Hiermee wordt de bedrijfsvoering van deze sector gesteund, aanvullend op de nog uit te werken voucherbank.
- Daarnaast kan er wel richting komende zomer geboekt worden dus blijft er de mogelijkheid om omzet te genereren itt horeca. Bedrijven moeten ook hun bedrijfsmodel gaan aanpassen, omdat reizen mogelijk komende jaren door het virus beïnvloed wordt. Zo zijn er ondanks de al maanden durende onzekerheid rond het virus, die bij boeking van een reis, meteen een hotelkamer en tickets boeken en betalen. Andere reisorganisaties zetten dit geld op een derdenrekening en wachten tot meer zekerheid over de reis zou komen.
- Het voorstel gaat verder dan alleen een opslag op de TVL, het wil ook een aantal voorwaarden aanpassen, zoals vestigingsvereiste (het kantoor- en woonadres moeten gescheiden zijn) en het openstellen voor zes maanden. De voorgestelde uitzondering voor de reisbranche zet de deur open voor de hele economie en gaat voorbij aan het TVL-ontwerp. De mogelijke risico's zijn hiermee honderden miljoenen. Daarnaast wil EZK de steun direct voor Q4 2020 en Q1 2021 toekennen, wat verder gaat dan de horecaregeling en andere maatregelen.

Toelichting

- De sector is zeer divers qua profiel en risico. Een aantal ondernemers staan er goed voor en hebben goede maatregelen genomen in de crisis (o.a. 10.2.g) en een aantal bedrijven hebben de crisis gebruikt om fors te groeien (10.2.g) met daardoor een hoog risicoprofiel. Ter bescherming van consumenten wordt er gewerkt aan een voucherbank. Hiermee neemt de Staat tijdelijk een deel van het risico van de reissector over.

Regeling voor reisbranche	Omvang	Aantal	O/A
TOGS	€ 7.652.000	1913	€ 4.000
TVL1	€ 14.000.000	876	€ 15.982
Totaal	€ 21.652.000		

- Het aanpassen van de TVL-voorwaarden voor alleen deze sector is no-go voor FIN. Als er iets gebeurt, dan hoogstens in lijn met de horecaknop, maar niet tornen aan de overige voorwaarden. Dit betekent hoogstens Q4 en geen uitzondering op vestigingsvereiste.
- De sector wordt niet acuut getroffen door maatregelen, hoewel het reisadvies mogelijk wel impact heeft. De sector geeft al aan dat de boekingen achterblijven. De vraag is ook hoe toekomstbestendig de reisbranche is. Deze vraag verdient nadere analyse voordat er aanvullende giften worden ingestoken.

- Niet alle reisbedrijven krijgen een garantielening (10.2.g) maar dit komt ook doordat een aantal partijen een hoog risicoprofiel heeft. De bank kijkt ook kritisch naar de bedrijven, zo heeft 10.2.g in maart april heel veel goedkope capaciteit ingekocht en staat er daardoor nu slechter voor dan bijvoorbeeld 10.2.g die behoudend is geweest en daarom bijvoorbeeld ook niet wil deelnemen aan de voucherbank.
- Eind november gaat er een brief uit voor het steunpakket Q1 2021 en nog een aparte brief over de voucherbank. Dan zouden eventuele aanvullende maatregelen kunnen worden uitgewerkt, indien dit uiteraard noodzakelijk is.

6. Rondvraag en sluiting

TER BESLISSING

Aan
de minister

**Directie Algemene
Financiële en
Economische Politiek**

Inlichtingen

10.2.e

T
F 10.2.e

10.2.e@minfin.
nl

www.minfin.nl

Datum

30 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000210638

Auteur

10.2.e

Van

AFEP

notitie

Testen adv steekproeven

Aanleiding

Zondag 1 november neemt u deel aan de informele Catshuissessie om het coronabeleid te bespreken. Mogelijk komt in het Catshuis ook het bco- en testbeleid aan de orde. Wij hebben een aanpak uitgewerkt om actuele en betrouwbare informatie over de ontwikkeling van de Coronavirus in economische sectoren te vergaren met relatief kleine steekproeven. U kunt in het Catshuis aangeven dat wij voornemens zijn dit verder uit te werken, samen met EZK en VNO-NCW, om te bezien of dit naast het bron- en contactonderzoek van de GGD gebruikt kan worden.

Beslispunt

- Wenst u een praktische uitwerking van dit plan in samenspraak met EZK, GGD en RIVM?

Kern

- Het RIVM biedt geen specifieke gegevens over de ontwikkeling van het Corona-virus in economische sectoren. Tevens geeft het RIVM zelf aan dat haar ramingsmethodieken geen scherp beeld geven van landelijke trends in de besmettingsgraad.¹
- Wij schetsen hieronder een aanpak om actuele, betrouwbare informatie te vergaren met relatief kleine steekproeven die passen binnen de huidige testcapaciteit. Een aselechte steekproef van 3000 Corona-tests volstaat om exact te schatten welk percentage van de Nederlandse bevolking besmet is.
- In een gegeven sector – bijvoorbeeld de horeca - zijn slechts 500 tests op dagbasis voldoende om (groeve trends in) besmettingsgraden in kaart te brengen.
- Deze data zouden ons in staat stellen beter te evalueren welke maatregelen bijdragen aan de bestrijding van het virus en welke niet.
- U kunt dit in het Catshuis opbrengen wanneer het testbeleid ter sprake komt, dan wel te vragen of deze informatie bestaat en gedeeld kan worden met de Trojka.

Toelichting

Steekproeven: een betrouwbare oplossing voor gebrek aan testcapaciteit

- Er is onvoldoende capaciteit om de gehele Nederlandse bevolking regelmatig te testen. Het is zaak om deze capaciteit zo snel mogelijk op te schalen.
- Op basis van steekproeven is echter al een precies beeld mogelijk van de ontwikkeling van het Corona-virus.

¹ Jaap van Dissel zei recentelijk in de Tweede Kamer: "Het is echt ingewikkeld om te zeggen: is het stabiel, neemt het toe of is het aan het afnemen? Met dat dilemma zitten we op dit moment." Bron: <https://nos.nl/artikel/2354367-wat-is-er-aan-de-hand-met-de-coronacijfers-niks-structureels-zegt-ggd.html>

- We hebben uitgerekend dat er dagelijks 3.000 Corona-tests nodig zijn om exact te schatten welk percentage van de Nederlandse bevolking besmet is met het Corona-virus.^{2,3} Dit is eenvoudig na te rekenen door tienduizend trekkingen uit een binomiale distributie te simuleren en de steekproef-fout te observeren.⁴
- Voor subpopulaties – zoals risicoberoepen – zijn 500 tests op dagbasis voldoende om (trends in) besmettingsgraden in kaart te brengen.⁵
- Deze methodiek is gelijksoortig aan de 'griepsurveillance' studie van het RIVM.⁶
- Volgende week starten we met EZK een gesprek of dit uitvoerbaar is binnen hun initiatief voor sneltesten.

Waarom is deze informatie cruciaal?

- Een asymptomatisch testbeleid met 3.000 tests per dag geeft 'real-time' inzicht in de verspreiding van het virus:
 - Het aantal (a)symptomatische dragers
 - De verhouding tussen symptomatische en asymptomatische dragers
 - Geografische en demografische trends
- Zonder bovenstaande informatie is geen doelmatige strategie te formuleren om het coronavirus te bestrijden. Daarmee blijft de relatieve bijdrage van verschillende maatregelen ook onbekend.
- Asymptomatisch testen onder subpopulaties faciliteert doelmatiger beleid en snellere heropening van (delen van) de economie.

Middels welke kanalen kan een goede steekproef worden gerealiseerd?

- Er is een combinatie van kanalen denkbaar voor de realisatie van een representatieve dagelijkse steekproef:
- Mobiele test-teams: stellen zich op in publieke ruimtes (winkelcentra, stations, etc.) en vragen individuen om zich vrijwillig te laten testen.
- Open inschrijving. Deze methode is al eens succesvol ingezet in IJsland.
- Dagelijkste testen via instellingen als scholen, verzorgingshuizen, huisartsenposten⁷ en grote werkgevers (waaronder het Rijk en gemeenten).⁸
- Op termijn kunnen we de steekproef uitbreiden om demografische groepen en regio's scherp in beeld te krijgen.

Wie zou dit uit kunnen voeren?

- De organisatie kan worden belegd bij private en publieke partijen (e.g. GGD) of via publiek-private samenwerking.
- Informatie op sectorniveau is ook cruciaal voor het bedrijfsleven. EZK is in de voorbereidende fase van een snel-test programma voor het bedrijfsleven. Wij zijn in gesprek met EZK of wij dit idee in dat traject kunnen haken.

² Hierbij maken we gebruik van het feit dat we informatie uit opeenvolgende dagen kunnen combineren omdat de steekproeven niet onafhankelijk zijn.

³ Deze aanpak verschilt van die van het RIVM, omdat het RIVM een raming doet gebaseerd op een niet-representatieve steekproef in combinatie met data van serologische tests uit juni. Bron: <https://data.rivm.nl/geonetwerk/srv/dut/catalog.search#/metadata/097155aa-75eb-4caa-8ed3-4c6edb80467e>

⁴ Indicatieve berekening: bij 3.000 tests per dag zou de foutmarge (90% Confidence Interval) twee promille (+/-0.1%) bedragen, onafhankelijk van de grootte van de populatie.

⁵ Indicatieve berekening: bij 500 tests per dag zou de foutmarge (90% Confidence Interval) zes promille (+/-0.3%) bedragen, onafhankelijk van de grootte van de populatie.

⁶ Bron: <https://www.rivm.nl/surveillance-van-infectieziekten/griepsurveillance>

⁷ Deze methodiek wordt door het RIVM jaarlijks gebruikt voor de griep epidemie. Bron: <https://www.rivm.nl/surveillance-van-infectieziekten/griepsurveillance>

⁸ Een opt-out systeem zou de beste resultaten leveren.

TER INFORMATIE

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

AFEP, BFB, IRF

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

notitie

Economische afweging lockdown

Datum

29 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000210029

Auteur

10.2.e

10.2.e

Aanleiding

Naar verwachting duurt het nog een tijd voordat er (bijv. met een vaccin) terug kan worden gegaan naar een meer normale samenleving en economie. De samenleving zal nog geruime tijd kampen met het virus. Onder economen is er discussie ontstaan wat de beste strategie is: relatief soepelere maatregelen of juist een forsere (en hopelijk kortere) ingreep in de economie. Deze notitie schetst de afweging tussen beide strategieën.

Kern

- Het is evident dat een harde lockdown leidt tot forse economische schade. Economische analyses tonen echter overtuigend aan dat ook een te soepel coronabeleid economische kosten met zich meebrengt, bijvoorbeeld doordat er langer beperkingen nodig zijn, huishoudens vrijwillig thuisblijven en er meer uitval/quarantaine van personeel zal zijn. Dat betekent dat het soms verstandiger is om te kiezen voor wat strenger beleid, of dat het – nadat de huidige piek voorbij is – ook voor het economisch herstel verstandig is om niet te snel en drastisch maatregelen te versoepelen. Bij een lager besmettingsniveau is ook beter testen en bron- en contactonderzoek (BCO) mogelijk wat leidt tot betere beheersing van het virus.
- Het pleidooi voor een korte, harde lockdown, gevolgd door een duurzame versoepeling, is echter niet overtuigend. In theorie is het een erg aantrekkelijk idee, want het biedt perspectief tot (relatief snel) terugkeren naar een enigszins normale maatschappij en economie.
- In de praktijk zitten er echter forse haken en ogen aan. Randvoorwaarde is in ieder geval dat zo'n harde lockdown kort en eenmalig is, en dat is erg twijfelachtig: in bijna geen enkel westers land lukt het de afgelopen tijd om besmettingen in de hand te houden en te voorkomen dat er een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown nodig is. Het is dus onwaarschijnlijk dat NL dit wel duurzaam zou kunnen. Het huidige beleid in NL lijkt daarom grosso modo gepast qua strengheid.
- Om na de huidige gedeeltelijke lockdown niet snel in een volgende (gedeeltelijke) lockdown terecht te komen, is het in ieder geval zaak om in te zetten op een uitgebreider en beter werkend test- en BCO-beleid. Ook dat is echter geen structureel substituut voor contactbeperkende maatregelen, zoals bijvoorbeeld Denemarken laat zien.

Toelichting

Het afgelopen half jaar werd de keuze tussen strengere of juist soepelere contactbeperkende maatregelen vaak geschetst als een afruil tussen gezondheid en economie. De laatste tijd pleiten niet alleen artsen, maar ook sommige economen en organisaties als het IMF voor een relatief streng coronabeleid, of

Van

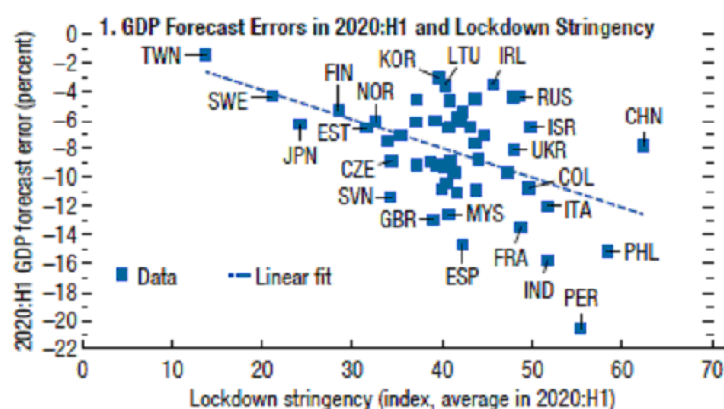
Kopie aan

zelfs strenger dan de huidige maatregelen in NL. Dit zou kunnen leiden tot én minder gezondheidsschade én minder economische kosten. Uiteraard zijn zulke analyses omgeven door onzekerheid, want er is nog veel onbekend (zoals het precieze effect van beperkingen op de R (het reproductiegetal) en de economie, laat staan de interactie tussen verschillende maatregelen). Deze notitie schetst de (economische) afweging tussen een strenger of soepeler beleid: wat is de logica erachter, wat zegt de economische empirie en van welke randvoorwaarden/parameters is die keuze afhankelijk? Uitgangspunt daarbij is dat we de zorgcapaciteit niet willen overbelasten, en daarom het aantal besmettingen/ziekenhuisopnames willen beperken tot een houdbaar niveau. Om het virus te beheersen, is daarom (i.i.g. gemiddeld over de tijd) een R van 1 of lager nodig tot er een vaccin is.

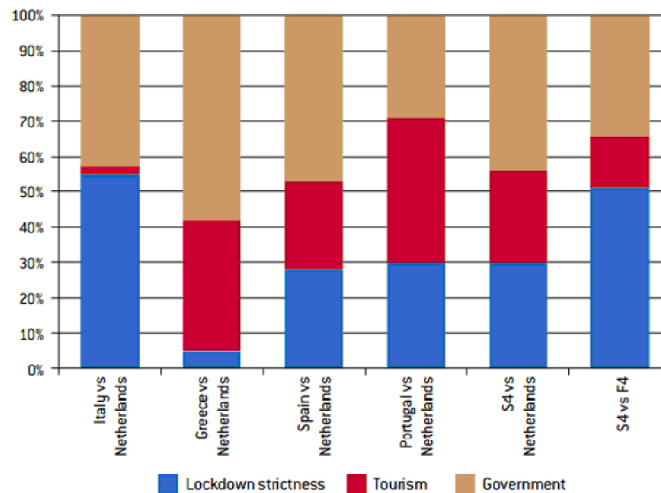
Strengere coronamaatregelen leiden op korte termijn tot meer economische schade...

- In de kern geldt: hoe minder contactbeperkingen er zijn, hoe beter de economie kan blijven functioneren. Immers, zowel de vraag- als aanbodkant van de economie blijft dan nog enigszins draaien, al zal (totdat het aantal besmettingen/ziekenhuisopnames substantieel daalt) de noodzaak blijven tot het sluiten of beperken van sommige sectoren.
- Er is een duidelijke correlatie tussen de **strengheid van een lockdown** en de **terugval in bbp**, zoals onderstaande IMF-figuur laat zien met de strengheid van de lockdown (X-as) en economische terugval (Y-as) in landen. Dat zien we ook op andere economische indicatoren (consumptie, werkloosheid, investeringen, producentenvertrouwen).

More stringent lockdowns are correlated with sharper economic contractions.

- Het effect van een lockdown verschilt per land. Dit heeft onder meer te maken met de structuur van de economie. Voor sommige sectoren geldt dat thuiswerken gemakkelijker is dan voor andere sectoren. Zo zullen bijvoorbeeld landen die afhankelijk zijn van toerisme of een relatief grote horecasector hebben relatief hard geraakt worden. Zeer ruw geschat leidde een 2 keer zo harde lockdown (gemeten in de *lockdown stringency index*) tot een 2 à 2,5 keer zo grote bbp-terugval in de eerste helft van 2020.
- Dat verschil zien we ook in de EU. Lockdowns in het VK, Frankrijk, Italië en Spanje leidden tot een economische krimp van 12,4% tot 20,4% in Q2. De "intelligente" lockdown in Nederland leidde tot een krimp van 8,5%. Denktank Bruegel schat dat ruim de helft van het verschil in economische neergang tussen de 'zuinige vier' (Nederland, Oostenrijk, Zweden, Denemarken) en de zuidelijke vier (Italië, Spanje, Portugal en Griekenland) in Q2 kan worden verklaard door de strengere lockdownmaatregelen (zie figuur onder). De rest wordt verklaard door toerisme en de kwaliteit van openbaar bestuur.

- Een harde lockdown heeft niet alleen via directe bestedingen een duidelijk negatief effect, maar ook via **scholing**. Als scholen worden gesloten zet dat druk op de onderwijskwaliteit en daarmee het toekomstige menselijk kapitaal in Nederland, want digitaal onderwijs en thuisonderwijs kan zeker niet in alle omstandigheden een goede vervanger zijn voor fysiek onderwijs.
- Onderzoek wijst uit dat zowel lesuren als de kwaliteit van de docent belangrijk zijn voor onderwijsresultaten. Ter illustratie: middelbare scholieren die 1 uur per week (voor bijv. wiskunde) extra lestijd kregen, scoorden 0,05 à 0,06 SD hoger in hun PISA-prestaties (op dat vak).¹ Dat verschil staat ongeveer gelijk aan 20% van wat ze in een jaar leren. Het risico van forse leerachterstanden is dus reëel bij een periode met (veel) thuisonderwijs.
- Vanwege het verschil in de thuisomgeving is dit effect groter bij lage inkomens, bijvoorbeeld door slechtere leermiddelen en minder didactische vaardigheden bij de ouders. De kloof tussen hoog- en laagpresterende kinderen wordt daarmee groter. Daarnaast leidt thuisonderwijs (zeker bij kinderen in het primair onderwijs) tot een lagere arbeidsproductiviteit bij ouders.
- Zeker bij langer digitaal/thuisonderwijs kunnen zulke effecten langdurig of structureel worden. Er is uitgebreid bewijs dat opleidingsniveau/menselijk kapitaal belangrijk is voor toekomstig welzijn en welvaart (inkomen, werkzekerheid, gezondheid etc.), wat dit extra urgent maakt.

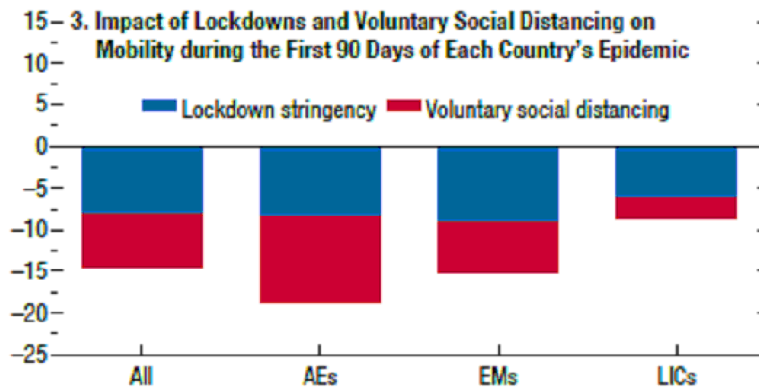
Maar: te soepel beleid kan leiden tot langzamere daling van het virus waardoor beperkingen langer nodig zijn en consumptie langer terugvalt

- Ten eerste is een relatief soepel beleid in principe minder effectief in de **virusbestrijding**, waardoor beperkingen **langer kunnen duren**. Bij een relatief hoge R (vlak onder de 1) duurt het langer (dan bij een lagere R) tot de druk op de zorg en de besmettingsgraad weer op acceptabel niveau zijn, en dus ook dat de maatregelen langer in stand moeten blijven, met **langere economische schade** als gevolg. Ook is bij een lager besmettingsniveau beter testen/BCO mogelijk, waardoor het virus beter onder controle blijft.
- Voor elke sector zal dat effect anders uitpakken, maar een lange gedeeltelijke lockdown zal op termijn minstens zo schadelijk zijn als een korte harde lockdown. Denk aan de horeca en evenementen: een lange periode met forse beperkingen (1,5 meter, kleine groepjes, max. capaciteit van 30, vroege sluitingstijden etc.) en vraagnitval (zie hieronder) zal op den duur ook tot forse schade en faillissementen leiden.
- Daarnaast ontstaat economische schade niet alleen door de directe maatregelen die het **aanbod beperken** (bijv. sluiten van horeca). Bij een hoge besmettingsgraad zullen sommige huishoudens uit onzekerheid of angst voor besmetting/verspreiding namelijk vrijwillig thuisblijven (dit noemt het IMF 'voluntary social distancing'). Als de horeca, winkels etc. open zijn,

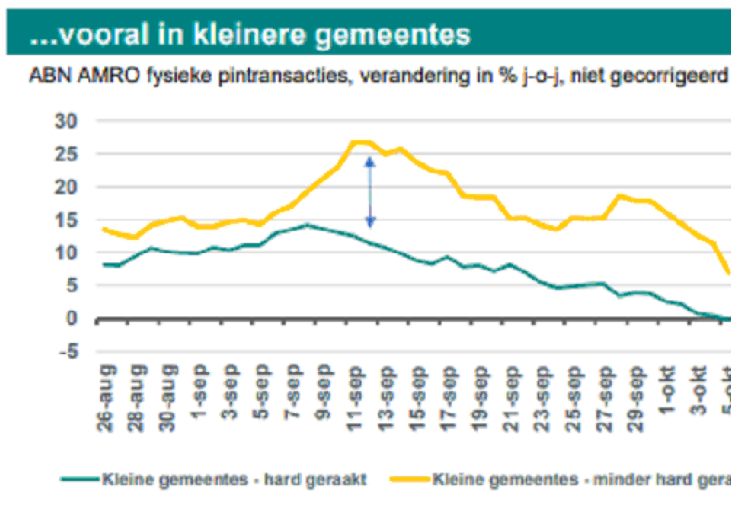
¹ Cattaneo, M.A., Oggenfuss, C. & Wolter, S.C. (2016). The More, the Better? The Impact of Instructional Time on Student Performance, IZADP No. 9797

maar huishoudens alsnog thuisblijven ontstaat er op deze manier dus **vraaguitval**.

- Economische analyses laten zien dat dit een substantieel negatief effect heeft op de economie. Zo schat het IMF dat in rijke landen (Advanced Economies/AEs in de figuur hieronder) dit *voluntary social distancing*-effect verantwoordelijk was voor de helft van de daling in **mobiliteit** in het voorjaar, wat het IMF ziet als benadering van economische activiteit. Ook andere studies tonen dat aan. Een vergelijkbaar effect ziet het IMF bij **vacatures**.

- Ook in Nederland is dit effect zichtbaar, zoals onderzocht door ABN Amro-economen op basis van **pintransacties**. Nederlandse gemeenten worden daarbij ingedeeld in 4 bakjes: grote/kleine gemeenten en zwaar/minder zwaar getroffen door corona. Met name in kleine gemeenten is dit vrijwillige effect zichtbaar (zie figuur onder): in gemeenten met minder besmettingen namen de transacties toe, terwijl ze in zwaar getroffen gemeenten afnamen (zie figuur onder). Dit was vóór de maatregelen van 28 september, dus dit verschil wordt niet of beperkt beïnvloed door aanbodbeperkingen. Ook hier zien we dus vraaguitval als gevolg van verspreiding van het virus. Dit is ook te zien in **sectoren** die voor 28 september nog geen extra beperkingen kenden, maar al wel geconfronteerd werden met minder bestedingen (zoals OV, horeca en musea).

Bron: ABN AMRO

- Tot slot heeft een hoog niveau van besmettingen economische kosten via **uitval van medewerkers door ziekte en quarantaine**.
- Deze kosten leiden tot de conclusie dat het **niet of te laat indammen van het virus** ook economische schade met zich meebrengt, net als het **vroegtijdig versoepelen** van maatregelen. Als het aantal besmettingen nog

hoog is, zullen veel huishoudens aarzelend zijn om weer fysiek te gaan winkelen/reizen/horeca te bezoeken, en worden sectoren geraakt door uitval van personeel (bijv. gedwongen thuisonderwijs doordat leraren ziek zijn). Dat maakt het economisch herstel moeilijker.

Is een strenge lockdown dan economisch wenselijker of toch niet?

- Grote vraag is dan: welke strategie (soepeler beleid of een strenge lockdown) is onder de streep wenselijker? Dat hangt af van een aantal zaken:

1. Mogelijkheid om het virus onder controle te houden

- Een strenge lockdown is alleen wenselijk als het daadwerkelijk lukt om **daarna het virus onder controle te houden**. Als het virus na een strenge lockdown weer toeneemt, waardoor een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown nodig is, gaat het positieve effect verloren en neemt de onzekerheid voor huishoudens en bedrijven niet af.
- Het onder controle houden van het virus vraagt onder ten eerste om **uitstekend testen en BCO**. Daarmee worden besmettingen snel opgepikt en kunnen brandhaarden in principe snel en met gerichte maatregelen (i.p.v. generieke en schadelijkere beperkingen) worden aangepakt. Als deze basis niet op orde is, zal beheersen van het virus altijd moeizaam verlopen.
- De huidige testcapaciteit in NL blijft achter bij het gewenste ambitieniveau om het virus snel onder controle te krijgen als het weer opleeft na een volledige lockdown. Dat vraagt ook om **asymptotisch testen**, wat vraagt om fors meer testen dan nu plaatsvinden (iedere Nederlander een keer per maand testen vereist 590 duizend tests per dag). Alternatief is het niveau van Denemarken; dat zou voor NL ca. **250 duizend tests per dag** vragen. In november is de testcapaciteit volgens VWS circa 70 duizend tests en in december circa 90 duizend tests. Daarbovenop bouwt VWS in samenwerking met werkgevers meer toegankelijke testmogelijkheden (10.000 – 50.000 additionele tests). In januari moet de testcapaciteit nog verder zijn toegenomen (150.000-230.000 tests).
- Ook een veel uitgebreider **BCO** zou nodig zijn om alle besmettingen de kop in te drukken. Het BCO schaalte in NL op, maar slechts tot een niveau van ca. 2700 volledige BCO's in december. Om op besmettingsniveau 'zorgelijk' volledig BCO te kunnen doen zijn (bovenop het basispad) meer dan **13.000 extra fte nodig**. En om op dat niveau te komen moet het aantal besmettingen meer dan halveren t.o.v. het huidige niveau. Overigens kan capaciteit ook efficiënter worden ingezet, bijv. door steekproefsgewijs asymptotisch te testen of de GGD-systematiek te harmoniseren.
- Maar zelfs met een forse opschaling van testen en BCO (bovenop de voorziene opschaling) is het **twijfelachtig of het virus zonder (beperkte/gedeeltelijke) lockdown onder controle blijft**. We zien namelijk niet alleen in Nederland, maar in (**vrijwel**) **alle westerse landen** dat de besmettingen de laatste tijd hard oplopen, en er weer (forse) contactbeperkende maatregelen zijn genomen of worden aangekondigd. Dat is zelfs zo in Duitsland en Denemarken, die in NL vaak bewonderend worden aangekeken vanwege de goede naleving en BCO resp. het uitgebreide testbeleid. Maar dat is ook zichtbaar in Zuid-Europese landen die dit voorjaar een harde lockdown kenden. Ongeacht verschillen in cultuur, soepelere/strengere contactbeperkende maatregelen in het voorjaar, inrichting gezondheidszorg etc. lijkt het dus moeilijk om de R langdurig op een laag niveau te houden (zonder substantiële nieuwe maatregelen).
- Uitzonderingen hierop zijn eigenlijk alleen **Aziatische landen** (bijv. Taiwan, China, Korea, Singapore) waar de besmettingen nog steeds zeer laag zijn, na een harde lockdown in het voorjaar. Het is echter lastig om het beleid daar volledig naar NL te kopiëren: denk aan de inzet van massaal testen (waarbij miljoenensteden in China tegelijk worden getest), drastische lockdowns, een strenge quarantaineplicht (Korea) en veel uitgebreider gebruik van technologie/apps.
- Extra aandachtspunt is dat NL een open economie is met in principe **open grenzen** met de buurlanden. Dat maakt het structureel beheersen van het virus in feite alleen werkbaar als dit als Europese gezamenlijke strategie wordt gekozen, of Nederland deels zijn grenzen sluit. Een andere optie is dat

Nederland alle inkomende personen/reizigers gaat testen of om een gezondheidsverklaring vraagt. Dit is echter praktisch onuitvoerbaar.

- Tenzij er dus een radicaal nieuwe strategie verzonnen kan worden en/of de Nederlandse bevolking de gedragsregels veel beter gaat naleven, is het onwaarschijnlijk dat er na een harde lockdown niet weer vanzelf een opleving van het virus ontstaat, waardoor op termijn een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown nodig zal zijn.

2. Precieze effect (extra) lockdownmaatregelen op virus en economie

- Macro-economische analyses zijn bruikbaar voor een algemeen beeld, maar de vraag is wat het **precieze marginale effect** van extra maatregelen (bijv. sluiten detailhandel of scholen) is op zowel de **virusbestrijding/R** als op de **economie**. Als extra strenge maatregelen maar een beperkt effect hebben op de R, bieden ze ook weinig perspectief om de economie eerder weer te kunnen openen.
- Als er maatregelen zijn met een relatief fors effect op de R en relatief beperkt effect op de economie (en maatschappij), pleit dat ervoor om zulke maatregelen te nemen (en vice versa).
- Er is geen consensus over wat aan de marge beter werkt. Het RIVM-model impliceert dat relatief lichte maatregelen vaak een groot effect hebben op het terugdringen van het virus, zoals het verbieden van superspreading events als festivals. Zulke maatregelen hebben relatief beperkte economische en maatschappelijke schade. Het IMF schat op basis van mobiliteitscijfers dat iets strengere maatregelen relatief effectief zijn in het virus terugdringen maar leiden tot beperkte extra economische schade. Dat is een erg globale methode, op basis van de internationale lockdowns in het voorjaar, en de conclusie kan dus niet 1-op-1 toegepast worden op de specifieke (huidige) situatie in NL.
- Ter illustratie: het RIVM schat dat het **huidige pakket** de R met 0,37 verlaagt naar 0,88. Het pakket van maart, inclusief het sluiten van scholen, zou de R verder verlagen met 0,14. Er zijn dus forse extra maatregelen nodig effect om de R substantieel te verlagen. Streven naar een R van 0,7, zoals het Red Team voorstaat, vraagt om een nog wat zwaardere lockdown dan in maart.
- Dat betekent niet dat elke strengere maatregel meteen dramatisch is: ook binnen het pakket van een zware lockdown zijn er meer en minder schadelijke beleidsopties. Basisscholen een tijd sluiten is bijvoorbeeld een stuk schadelijker dan ingrijpen in delen van de private sector, zeker als dat gedifferentieerd kan. Maar in het algemeen geldt: naarmate de R verder omlaag moet, worden de marginale economische kosten hoger.
- Bovendien blijkt uit de RIVM-ramingen dat een lockdown van twee weken ertoe leidt dat de dagelijkse IC-opnames minder dan twee weken eerder de kritieke waarde van 10 opnames per dag bereiken. Na de lockdown van twee weken zou het huidige maatregelenpakket minder dan twee weken korter kunnen worden aangehouden. Er is zelfs geen effect op de piekbezetting op de IC's. De voorzichtige conclusie op basis van deze ramingen is dus dat een strengere lockdown in Nederland niet betekent dat het economisch verkeer veel eerder kan worden opgepakt.
- NB. Het RIVM heeft de afgelopen tijd de R-waarde soms onderschat en dus later opwaarts bijgesteld. Ook huidige schattingen rond de R moeten dus voorzichtig worden behandeld; het is geen garantie dat de R nu op/rond de 0,9 zit.

3. Duur tot vaccin

- Hoe langer het duurt om tot een vaccin te komen, hoe schadelijker het niet (genoeg) indammen van het virus is. Immers, het lange tijd leven met een gedeeltelijke lockdown en/of vraagtuitval zal leiden tot flinke kosten voor bedrijven. Dat maakt het idee van een korte, harde lockdown weer aantrekkelijker. Waarbij natuurlijk punt 1 essentieel is: lukt het om die lockdown dan echt kort en eenmalig te houden?

- Momenteel is het beeld dat er stevige vooruitgang wordt geboekt bij de ontwikkeling van vaccins, maar dat het nog minstens tot de eerste maanden van 2021 duurt voordat een vaccin in de EU op de markt is, en vervolgens op zijn vroegst in de loop van 2021 een vaccin op grote schaal uitgerold kan worden.

4. Naleving/draagvlak

- Voor punt 1 (onder controle houden virus), en daarmee ook voor de totale afweging, is het draagvlak essentieel. Het mogelijk positieve effect van een harde lockdown is weg als men de regels niet naleeft, of als men na de lockdown zich niet aan de basisregels houdt waardoor het virus weer uit controle raakt.
- Hier kan het argument 2 kanten op slaan. Een harde lockdown heeft een enorm effect op het dagelijks leven, en kan daardoor het draagvlak ondermijnen. Anderzijds kan een langdurige gedeeltelijke lockdown ook negatief zijn, omdat mensen het perspectief op de terugkeer naar een normaal leven kwijtraken.
- Vermoedelijk geeft hier de doorslag of het kabinet concreet perspectief en vertrouwen kan bieden op de terugkeer naar een normaal leven. Maar gegeven bovenstaande punten zou een harde lockdown niet gevolgd worden tot een periode met lichte beperkingen, wat onder de streep een harde lockdown ook vanuit het maatschappelijke draagvlak minder aantrekkelijk maakt.

Conclusie

- Het is evident dat een harde lockdown leidt tot forse economische schade. Economische analyses tonen echter overtuigend aan dat ook een te soepel coronabeleid economische kosten met zich meebrengt, bijvoorbeeld doordat er langer beperkingen nodig zijn, huishoudens vrijwillig thuisblijven en er meer uitval/quarantaine van personeel zal zijn. Dat betekent dat het soms verstandiger is om te kiezen voor wat strenger beleid, of om terughoudend te zijn met snelle versoepeling van maatregelen. Bij een lager besmettingsniveau is ook beter testen/BCO mogelijk, wat leidt tot betere beheersing van het virus.
- Het pleidooi voor een korte, harde lockdown, gevolgd door een duurzame versoepeling, is echter niet overtuigend. In theorie is het een erg aantrekkelijk idee, want het zou betekenen dat er weer perspectief is (en zelfs een vrij snel) op terugkeer naar een enigszins normale maatschappij en economisch herstel.
- In de praktijk zitten er echter forse haken en ogen aan. Randvoorwaarde is in ieder geval dat zo'n harde lockdown kort en eenmalig is, en dat is erg twijfelachtig. Het meest ontvullende feit is dat er in ongeveer alle westerse landen weer sprake is van forse toename van besmettingen en dus ook een (verwachte) gedeeltelijke lockdown. Ook bij ander testbeleid, BCO, communicatie, naleving etc. is de kans dus klein dat NL na de huidige lockdown weer lange tijd fors kan versoepelen zonder dat de besmettingen oplopen. Alleen sommige Aziatische landen weten hier tot nu toe aan te ontsnappen.
- Concrete knelpunten zijn in ieder geval testbeleid en BCO: na de lockdown dienen die hoe dan ook op orde te zijn om te voorkomen dat besmettingen weer snel escaleren. De capaciteit voor testen en BCO wordt in NL fors opgeschaald, maar daarmee komen we nog niet in de buurt van een land als Denemarken (voor testen) of om ook op 'zorgelijk' niveau een volledig BCO te kunnen doen. Het blijft dus belangrijk om in te zetten op verdere opschaling en betere organisatie hiervan.

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

28 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000208403

Auteur

10(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 29 oktober 2020

Aanleiding

Op donderdag 29 oktober vindt de ACC-19 plaats van 11:00-12:00 uur (webex). Hieronder vindt u de geannoteerde agenda. Er volgt nog een nazending voor agendapunt 5.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen

2. Verslag ACC-19 27 oktober 2020 (stuk bijgevoegd J&V)

- Op p.2 van het verslag staat een opmerking van u inzake de sociaal economische impact van de maatregelen en de afschaling van de reguliere zorg. Deze opmerking is in lijn met uw terugkoppeling op dit punt, maar mogelijk wilt u zelf nog kijken of uw woorden juist zijn weergegeven.

3. Algemeen beeld (mondellinge toelichting VWS/NCTV)

Advies

- U kunt de mondelinge toelichting van VWS en NCTV anhoren.
- Het maatregelenpakket van 13 oktober is nu twee weken van kracht. U kunt informeren of de eerste effecten van deze maatregelen al zichtbaar worden.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (stuk bijgevoegd BZ)

Advies

- Geen opmerkingen
- Er komt mogelijk een aanvullend reisadvies voor niet-noodzakelijke reizen. Landen staan nu nog op geel, waardoor vakantie reizen mogelijk zijn. Dit spoort niet met de algemene communicatieboodschap om zoveel mogelijk thuis te blijven. Naar verwachting zal hier dus een aanscherping volgen op vrijdag na de MR of volgende week. Niet bekend is hoe lang dit zal duren. Het OMT adviseert dit tot halverwege januari aan te houden.

Toelichting

- Bijgevoegd stuk van BZ wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken in elf Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen. Onderstaand vind u de highlights.

- **In de landen om Nederland heen is hetzelfde beeld te zien:** de genomen maatregelen hebben **vooral nog niet het gewenste effect**, het aantal besmettingen blijft (snel) oplopen en veel autoriteiten overwegen daarom additionele maatregelen. De NCTV gaf in het DOC-19 van 28 oktober aan dat Duitsland (lockdown) en Vlaanderen strengere maatregelen overwegen.
- De besmettingen liepen sterk op in DUI, FRA, VK, ZWI en in mindere mate ook in ZWE. Ging het eerder nog goed in ITA en LUX, ook daar neemt nu het aantal besmettingen gestaag toe. Vrijwel alle landen nemen aanvullende maatregelen, meestal gericht op het beperken van groepsgroottes en verplaatsingen, alsmede het invoeren van (lokale) avondklokken (o.a. in BEL, FRA, ITA). Veel van deze maatregelen blijven lokaal/regionaal gericht (in o.a. DUI, FRA, ITA en VK).
- Eigenlijk blijft **het aantal besmettingen vooral nog enkel constant in OOS en DEN.**
- In België sloot men de horeca en werd een nachtklok ingevoerd. Ook is een beleid van selectiever testen ingevoerd vanwege capaciteitsproblemen. Opvallend is daarbij dat testen voor bijv. reizigers en (top)sporters geen prioriteit meer heeft. Andere landen lijken (nog) niet tegen de grenzen van de testcapaciteit aan te lopen.
- Ondanks eerdere zorgen over grenseffecten was er geen overmatig grensverkeer tussen BEL en NL tussen 14/10 en 19/10 toen de horeca in NL al gesloten was en in BEL nog open was.
- Alhoewel niet in het overzicht opgenomen, zijn in **IER en TSJ vergaande landelijke lockdowns** afgekondigd. In IER om een in vergelijking met NL relatief lager aantal besmettingen af te remmen, in TSJ omdat men te kampen heeft met (per hoofd) de grootste uitbraak in Europa waardoor de grenzen van de zorgcapaciteit snel bereikt worden.

5. Beeld en richting scenario's maatregelenpakket (nazending VWS/NCTV)

- De stukken bij dit agendapunt waren nog niet verspreid ten tijde van het schrijven van deze annotatie. U ontvangt een aanvullende annotatie per email wanneer de stukken binnen zijn.
- In de ACC zal waarschijnlijk ook een lijst liggen met een overzicht van cruciale beroepen. Zo'n lijst zal nodig zijn bij het invoeren van een avondklok of bij een lockdown scenario. Dit zal geen uitputtende lijst zijn van beroepen. Meerdere departementen hebben aangegeven de lijst voorafgaand aan besluitvorming te willen bekijken.

6. Communicatiestrategie (mondelijke toelichting NKC)

Advies

- U kunt de mondelinge toelichting van het nationaal kernteam crisiscommunicatie van het NCTV aanhoren.

Toelichting

- Het is ons niet precies duidelijk wat deze toelichting behelst. Er zijn geen stukken verspreid. Het punt is niet besproken in een van de voorgaande DOC's.

7. Advies feestdagen (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- Er wordt geadviseerd om geen aanvullende (landelijke) beperkende maatregelen te nemen voor viering van feestdagen in november. Dergelijke maatregelen worden niet van toegevoegde waarde geacht. U kunt instemmen.

Toelichting

- In bijgevoegde oplegger worden een aantal aandachtspunten ten aanzien van de viering van de traditionele (kinder) feesten in november weergegeven. Er is op regionaal niveau invulling gegeven aan adviezen voor alternatieve opties voor de feestdagen in november (Sint Maarten, de intocht van Sinterklaas en de start van het carnavalseizoen).
- De hoofdlijn is dat op regionaalniveau door de veiligheidsregio's maatregelen worden genomen waarbinnen deze feesten op een alternatieve manier veilig door kunnen gaan, met inachtneming van de basisregels (afstand en groepsgrootte).
- Onder het blokje communicatiestrategie wordt een voorschot genomen op traditionele feestdagen in december. Er vindt nog nadere uitwerking plaats over de Kerstdagen en Oud & Nieuw. Het belang van gezamenlijk optrekken met de veiligheidsregio's voor een invulling van de decemberperiode wordt benoemd.

8. Kamerbrief aanvullende maatregelen Tweede Kamerverkiezing i.v.m. Covid-19' (nazending BZK)

Advisering door IRF.

Advies

- U kunt instemmen met voorliggende brief. Het is onvermijdelijk dat er maatregelen getroffen worden om de verkiezingen goed te laten verlopen.

Toelichting

- Onder druk van de TK wil MBZK aanvullende maatregelen treffen rondom de verkiezingen.
- Eerder zijn er al maatregelen getroffen om de stemlokalen *Corona-veilig te maken*. Deze aanvullende maatregelen zijn vooral bedoeld om te borgen dat mensen die onbehagen ervaren omtrent Covid-19 de stemming niet ontwijken, door hen alternatieven te bieden. De aanvullende maatregelen zijn dus bedoeld om de *opkomst op peil* te houden.
- Dit aanvullende pakket voor het op peil houden van de opkomst bestaat uit:
 - Briefstemmen voor 70+'ers
 - Vervroegd stemmen voor iedereen, in een beperkt aantal stemlokalen per gemeente.
- Het pakket kost ongeveer 30 mln. incidenteel. Dit komt bovenop de eerdere 30 mln. om stemlokalen Corona-veilig te maken. Verkiezingen kosten normaal ongeveer 40 mln.
- BZK heeft te laat onderkend dat ontwijkingsgedrag een (politiek) issue zou worden. De set maatregelen die nu voorligt is vrij ad hoc tot stand gekomen, binnen de grenzen van wat er nog uitvoerbaar is. De kosten waren daarbij voor BZK geen relevant aspect.
- We voorzien dat ook dit nieuwe pakket tot discussie kan leiden. Bijvoorbeeld omdat ook andere groepen dan 70+'ers kwetsbaar zijn en graag zouden willen briefstemmen.
- We betreuren het dat er geen ruimte meer is om betere of goedkopere alternatieven te verkennen, zoals briefstemmen voor iedereen. BZK heeft ons ervan overtuigd dat dit alleen mogelijk is wanneer de verkiezingen worden uitgesteld. Daarvoor is geen draagvlak.

9. Conceptagenda MCC-19 dinsdag 3 november 2020 (stuk bijgevoegd AZ)

- Geen opmerkingen.

10. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

Ter informatie meegezonden: Advies n.a.v. 82e OMT 26 oktober 2020.

TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.f 10.2.e

10.2.e

Datum

26 oktober 2020

Notienummer

2020-0000207125

Auteur

10.10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 27/10

Aanleiding

Op 26/10 vindt de MCC-19 plaats. U neemt hier beiden aan deel. Onderstaand vindt u de geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Algemeen beeld

Advies

U kunt de toelichting [aanhoren](#).

Toelichting

- Op maandag 26 oktober werden 10.353 nieuwe bevestigde coronabesmettingen gemeld. In deze cijfers zijn de mogelijke effecten van de maatregelen die 14 oktober in werking zijn getreden nog amper zichtbaar. Het duurt ca 2-3 weken voordat de eerste effecten van maatregelen zichtbaar worden in het aantal besmettingen. Na het weekend liggen bevestigde coronabesmettingen vaak hoger.
- Hoewel het aantal besmettingen verder toeneemt, hoeft dat niet te betekenen dat het virus zich verder verspreid. Het kan ook zijn dat dit komt door een toename aan testen. Het percentage positieve tests wordt dinsdag in de weekcijfers van het RIVM bekend gemaakt.
- Van Dissel (RIVM) heeft aangegeven dat momenteel het betrouwbaarste cijfer voor verloop van het virus het aantal ziekenhuis- en IC-opnames is. Dit cijfer loopt nog verder achter op het aantal besmettingen. Momenteel liggen er 2249 coronapatiënten in het ziekenhuis, daarvan liggen er 506 op de IC. In de huidige ziekenhuis en IC-opnames is het effect van de maatregelen van 14 oktober 2020 nog niet zichtbaar.

3. Scenario's op- en afschaling maatregelen

Geen stukken verspreid. Ter informatie is de bijlage die afgelopen weekend namens EZK, SZW en FIN naar de NCTV is gestuurd over de effecten van de scenario's op de economie opgenomen.

Advies

- In het lichtste scenario lijkt te worden uitgegaan van het handhaven van de huidige maatregelen tot 31 december. Over het verlengen van het huidige

maatregelenpakket tot het einde van het jaar moet echter niet lichtzinnig worden gedaan. U kunt opmerken dat het niet wenselijk lijkt om op korte termijn voor zeer geruime tijd (bijv. tot eind dit jaar) al maatregelen af te kondigen. De impact van de maatregelen van 14 oktober is nog niet zichtbaar. Het is niet verstandig om op basis van onvolledige informatie een besluit met dusdanig grote strekking voor samenleving en economie te nemen. Wel is gemodelleerd door RIVM dat huidige maatregelenpakket waarschijnlijk tot half januari zou moeten worden gecontinueerd om weer op signaalwaarden onder risiconiveau 'waakzaam' uit te komen. Het is en blijft van belang dat weegmomenten blijven bestaan voor de maatregelen, waardoor maatregelen niet langer dan noodzakelijk blijven bestaan.

- U kunt opmerken dat het volledig sluiten van sectoren en onderwijs zeer grote gevolgen heeft voor de maatschappij en de economie. Landen die in het voorjaar vergaande maatregelen hebben genomen (Italië, Spanje, Frankrijk, VK) in de vorm van een volledige lockdown hebben een forse economische krimp gehad en worden nu net zo goed geconfronteerd met oplopende besmettingen. Zonder goed testbeleid en BCO zullen er ook na een lockdown oplevingen van het virus zijn.
- Het is daarnaast van belang niet alleen de ziekenhuis en IC-opnames als maatstaf te gebruiken voor de keuze om maatregelen al dan niet aan te scherpen. Ziekenhuis- en IC-opnames lopen achter het aantal positieve besmettingen aan, waardoor er nog meer tijd nodig is om te zien of maatregelen effect hebben gehad (het effect van maatregelen op positieve tests is na 2-3 weken zichtbaar, ziekenhuisopnames en IC-opnames komen pas daarna). Het RIVM gaf daarnaast vorige week de voorzichtige inschatting dat het reproductiegetal toen naar verwachting rond de 0,9 lag.
- U kunt opnieuw aandacht vragen voor de uitlegbaarheid en voorspelbaarheid van maatregelen. U kunt aangeven dat het verstandig en wenselijk is de routekaart die vorige week is gecommuniceerd te blijven volgen. Het introduceren van nieuwe maatregelen die niet in de routekaart stonden (samenkomstverbod, avondklok), komt de uitlegbaarheid van maatregelen niet ten goede.
- Als nu wordt gekozen om de beperkte vrijheid die mensen en maatschappij op dit moment hebben nog verder in te perken, kan dit gevolgen hebben voor het draagvlak en de naleving. Uit onderzoek blijkt dat vertrouwen voor naleving van de regels van belang is.¹ Voor vertrouwen is een zorgvuldige afweging nodig. Bij gebrek aan inzicht over de effecten van de vorige maatregelen is deze zorgvuldige afweging onvoldoende mogelijk.

Toelichting

- Er vindt op 27 oktober geen besluitvorming plaats over mogelijke aanscherping van maatregelen. Het huidige maatregelenpakket zal met aanpassingen van enkele schoonheidsfoutjes (alcoholverbod in horeca vanaf 20:00 uur) gecontinueerd blijven.
- Op 27 oktober vindt een kort statement plaats. De communicatieboodschap zal in de MCC-19 waarschijnlijk worden besproken.
- Momenteel wordt gekeken naar 4 mogelijke scenario's:
 - Scenario 1: Continuering huidig maatregelenpakket
 - Scenario 2: Continuering huidig maatregelenpakket + avondklok
 - Scenario 3: Aanscherping huidig maatregelenpakket met o.a. een samenkomstverbod, waardoor verschillende sectoren waaronder sportscholen, doorstroomlocaties etc. weer gesloten zouden moeten worden. Contactberoepen en scholen zouden wel geopend blijven in dit scenario, detailhandel ook volgens laatste beelden.
 - Scenario 4: volledige lockdown (incl. onderwijs)
- Voor deze scenario's wordt momenteel gewerkt aan uitwerking op 3 punten, ter voorbereiding op besluitvorming volgende week:

¹ <https://voxeu.org/article/trust-and-compliance-public-health-policies-time-covid-19>

- Epidemiologische doorrekening van alle vier de scenario's (RIVM, VWS, NCTV)
 - Doorloop/afschaling van reguliere zorg bij alle vier de scenario's
 - Uitwerking economische en sociaal-maatschappelijke impact van scenario's (FIN, EZK, SZW en NCTV).
 - Ten aanzien van scenario 3 is onduidelijk of detailhandel geopend kan blijven. Laatste beeld is dat detailhandel onder dat scenario geopend zou kunnen blijven. Sluiten van de detailhandel is zeer onwenselijk en moet vermeden worden.
 - Het is nog onduidelijk hoe een lockdown (scenario 4) eruit zou komen te zien. Dit kan verschillende vormen kennen: van de 'intelligente lockdown' die Nederland in het voorjaar kende, tot een lockdown vergelijkbaar met die in Spanje en/of Italië. Een lockdown is onwenselijk, dit zou desastreuze gevolgen voor de economie hebben terwijl het effect op afremmen van het virus als gering wordt ingeschat.
 - Voor een lockdown (voor de duur van 2 weken) heeft het RIVM gemodelleerd dat het effect op afremmen van het virus gering zou zijn. Dit scenario is ook gelet daarop niet wenselijk.
 - Sluiting van onderwijs zou te allen tijde voorkomen moeten worden. Dit kent grote gevolgen voor economie en maatschappij. Naarmate het onderwijs geruimere tijd niet optimaal functioneert neemt het risico toe dat de kosten een permanent karakter krijgen.
 - Met de bovengenoemde scenario's wordt de routekaart die op 13 oktober werd gecommuniceerd deels losgelaten.
 - De duur van de maatregelen is een aandachtspunt. Nu wordt scenario 1, continuering huidige maatregelen gezien als een basisscenario tot mogelijk eind van het jaar. Gelet op ontwikkelingen verdient het geen aanbeveling dat nu al wordt besloten tot verlenging van dit scenario tot eind dit jaar. Tussentijdse heroverwegingsmomenten zijn, gelet op de huidige ontwikkelingen en de fluctuaties in cijfers, wenselijk.
 - Besluitvorming over de scenario's wordt verwacht in de MCC-19 van dinsdag 3 november. Indien de cijfers hiertoe aanleiding geven, kan eventueel aanstaande vrijdag 30 oktober een extra MCC worden ingepland.
4. **W.v.t.t.k.**
Geen opmerkingen.

DEP. VERTROUWELIJK

HEDEN

TER ADVISERING

Aan

de minister

Ter info

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie

Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1 (10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.f (10.2.e)

Datum

23 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000206215

Auteur

1 (10.2.e)

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuis 25 oktober 2020

Aanleiding

Op zondag 25 oktober vindt er van 14:00 uur tot 16:00 uur een bespreking in het Catshuis plaats over Corona. Er zal worden gesproken over de scenario's continueren en aanscherping maatregelen. Eventuele stukken worden ter plekke uitgedeeld. Bijgaand treft u de voorbereiding aan, deze is grotendeels overeenkomstig met de voorbereiding van de MCC-19 van 23 oktober. Deze voorbereiding bestaat uit:

1. Algemeen beeld
2. Scenario's op- en afschaling maatregelen
Ten aanzien van dit punt ontvangt u een separate voorbereiding per mail via AFEP.
 - a. Bijlage 2a: Sheets scenario's (ACC-19 versie van donderdag 21/10)
 - b. Bijlage 2b: Gereedheidskist voor publiek
 - c. Bijlage 2c: Gereedheidskist voor bestuurders
3. Testbeleid
 - a. Bijlage 3a: Teststrategie VWS
 - b. Bijlage 3b: Toelichting bij teststrategie VWS

1. Algemeen beeld

Toelichting

- Het effect van de maatregelen die in werking traden op 14 oktober en dus momenteel gelden, is in de huidige cijfers nog niet zichtbaar. Inmiddels kan wel voorzichtig worden geconcludeerd dat de maatregelen die toen zijn ingegaan nauwelijks effect hebben gehad.
- Het aantal besmettingen neemt nog steeds toe. Op woensdag 21 oktober werden er 8764 positieve tests gemeld (stijging van 589 tov 20 oktober). Op donderdag 22 oktober steeg het aantal positieve tests verder naar 9283 (526 meer dan woensdag). Op vrijdag 23 oktober steeg dit verder naar 10.007 (726 meer dan donderdag werd gemeld).
- Het reproductiegetal is gedaald naar 1,22 (2 oktober) ten opzichte van 1,32 een week daarvoor. In het reproductiegetal zijn de effecten van de huidige maatregelen die zijn ingegaan op 14 oktober nog niet zichtbaar. Het aantal besmettelijken wordt momenteel geschat op ca. 127.369 personen (327 per 100.000 per week gemiddeld).
- De afgelopen week werden 311.188 mensen getest door de GGD, ca 30.000 mensen meer dan een week eerder. Van de geteste personen was

- afgelopen week 14,4% positief, ten opzichte van 13,6% een week eerder.
- Er lagen op 23 oktober 2020 73 mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 472 op de IC. Dit aantal loopt nog steeds op. Naar verwachting zal het aantal ziekenhuis en IC-opnames voorlopig op blijven lopen, aangezien dit achterloopt op het aantal besmettingen. Het RIVM heeft ten tijde van de aanscherping van het maatregelenpakket van 29 september 2020 aangegeven dat het 400-700 gelijktijdige IC-opnames verwacht met de aangescherpte maatregelen.
 - De effecten van het maatregelenpakket van 14 oktober zijn momenteel nog niet waarneembaar. Tegelijkertijd heeft het nu nemen van strengere maatregelen pas over ca. 3-4 weken effect op het aantal ziekenhuisopnames, waardoor de zorg dus door het nemen van aanvullende strengere maatregelen op korte termijn niet geholpen is.

2. Scenario's op- en afschaling maatregelen

Advies

- De effecten van de maatregelen die op 14 oktober in werking traden kunnen op dit moment nog niet in de cijfers worden teruggezien, maar van dat pakket wordt wel verwacht dat het het reproductiegetal omlaag brengt. Gelet hierop ligt het ook voor de hand om de huidige maatregelen te continueren (scenario 1).
- U kunt aangeven dat het verstandig en wenselijk is de routekaart die vorige week is gecommuniceerd te blijven volgen. Het introduceren van nieuwe maatregelen die niet in de routekaart stonden (scenario 2) doet direct al vragen oproepen over de waarde van de routekaart. Bovendien heeft het RIVM aangegeven dat scenario 2 t.o.v. scenario 1 niet veel effect heeft op het verlagen van de r-waarde. Daarnaast heeft het RIVM de inschatting gegeven in het ACC dat momenteel het reproductiegetal naar verwachting rond de 0,9 ligt.
- Het volledig sluiten van sectoren en ook onderwijs heeft een groot effect op de r-waarde, omdat mensen dan echt thuis moeten blijven. Dit heeft echter zeer grote gevolgen voor de maatschappij en de economie. Naarmate het onderwijs geruimere tijd niet optimaal functioneert neemt het risico toe dat de kosten een permanent karakter krijgen.
- Als nu wordt gekozen om de beperkte vrijheid die mensen en maatschappij op dit moment heeft nog verder in te perken, kan dit gevolgen hebben voor het draagvlak en de naleving. De roep om versoepelingen zal dan ook sneller en luider gaan klinken (met een risico op te snelle afbouw), terwijl grote delen van het huidige maatregelenpakket wellicht langer moeten worden voortgezet om de virusverspreiding in te dammen.
- MJeV en EZK komen in het Catshuis mogelijk nog terug op mogelijkheden voor handhaving. Naleving van maatregelen is cruciaal, daarbij hoort handhaving (niet alleen door polities en boa's, maar ook door middel van zelfhandhaving bijvoorbeeld detaillisten). U kunt dit aanhoren.

Toelichting

- *In scenario 1: continuering maatregelenpakket 13 oktober (sheet 3 tot en met 6) worden nauwelijks wijzigingen voorgesteld, op enkele kleine wijzigingen na (schoonheidsfoutjes).*
 - Warenmarkten: daarmee vallen vlooiemarkten, kerstmarkten etc niet meer onder de uitzondering, maar worden zij beschouwd als evenementen (die verboden zijn).

- Alcoholverbod: Alcoholverbod vanaf 20:00-7:00 ook van toepassing op openbare ruimtes in hotels.
- Het aantal personen op een uitvaart op maximaal 100 personen te stellen (ipv 100 binnen en 250 buiten). Dit is een wens van het Veiligheidsberaad. Minister JenV wil dan de aantallen van de bruiloften ook omlaag.
- In *scenario 2: Aanscherping lockdown (sheet 7 tot en met 10)* wordt, naast wijziging van bovengenoemde schoonheidsfoutjes, een aantal aanscherpingen van maatregelen voorgesteld. Een nieuwe maatregel (tov de routekaart) is de introductie van het samenkomstverbod binnen. Deze maatregel heeft verstrekkende gevolgen voor diverse sectoren, die als gevolg daarvan zouden moeten sluiten. Denk hierbij aan doorstroomlocaties, overige sectoren (oa. bioscopen, musea, casino's), sport (fitnesscentra, sportclubs, sauna, zwembaden) en mogelijk sluiting van de detailhandel (m.u.v. levensmiddelenbranche). Gevolgen zijn verstrekkend en effect op afremmen virus zijn onduidelijk.
- Op slide 17 vindt u de inschatting van de effecten op maatschappij en economie van de mogelijk aanvullende maatregelen, die door FIN/EZK/SZW is gemaakt t.b.v. de ACC van 22 oktober na scoring op het financieel afwegingskader. Hierin is een indeling gemaakt in 2 categorieën:
 - In categorie A (alleen als het echt nodig is) vallen de volgende maatregelen:
 - Reizen dringend ontraden
 - Sluiting van specifieke sectoren met veel bezoekersstromen en/of alleen bezoekers uit eigen postcodegebied toestaan
 - Sluiting sanitaire voorzieningen
 - In categorie B (niet doen) vallen de volgende maatregelen:
 - Extra beperkingen binnensport (n.b.: dit is dus geen verbod, maar gebruik maken van bestaande mogelijkheden om meer afstand te houden. Bijvoorbeeld regels over personen per m2 aanscherpen. Hierbij gebruik maken van bestaande instrumenten vanuit de sector zelf: gebruik reserveringen: tijdslots verder beperken of minder mensen per tijdslot.
 - Groepsgrootte beperkten tot max. 2 personen
 - Voor bovenbouw VO geldt dat fysiek onderwijs op 1,5m afstand gegeven moet worden (geldig voor leerlingen onderling en tussen leerlingen en leerkrachten).
 - Alleen online onderwijs MBO/HBO/WO (m.u.v. begeleiding kwetsbare studenten, praktijkonderwijs, eerstejaars studenten, toetsing en examens)
 - Sluiting alle locaties met veel bezoekersstromen
 - Verbod sporten jeugd
 - Verbod alle sportactiviteit
 - Dringend advies om thuis te blijven

3. Testbeleid – routekaart testen VWS

Advies

- U kunt interveniëren conform de lijn zoals met u besproken over het opschalen van het testbeleid en het bron- en contactonderzoek.
- Er wordt in de routekaart van VWS enkel gesproken over verwachte testcapaciteit, maar het ambitieniveau op de (1) korte en (2) lange termijn is onduidelijk. U kunt benadrukken dat volgens u het ambitieniveau zou moeten gaan naar:
 1. Korte termijn (november) → niveau Denemarken (1,5% van bevolking; circa 255.000 tests per dag)
 2. Lange termijn (december en later) → hoe meer hoe beter. De opportuniteitskosten van teveel testen vallen in het niet bij de sociaaleconomische schade die voorkomen wordt.
- Preventief en asymptomatisch testen moet sneller onderdeel zijn van de strategie, en niet pas vanaf januari 2021.
 - Minstens de helft van de covid-infecties verloopt zonder dat de geïnfecteerde er iets van merkt.
 - Fictieloos testen verkleint sociaaleconomische kosten.
- Preventief en asymptomatisch testen vergt prioriteringsstrategie:
 - Testen van mensen die in contact zijn geweest met een besmet persoon
 - Preventief testen van risicogroepen.
- Bron en Contactonderzoek (BCO)
 - Testen en BCO zijn communicerende vaten maar laatste wordt niet genoemd in notitie.
 - BCO draagt altijd bij aan bestrijding van het virus, ook als er veel besmettingen zijn.
 - Verdere opschaling BCO is een vereiste.
 - De BCO-capaciteit wordt nu vergroot tot een niveau van 2.720 gevallen voor volledig. Dit is enkel voldoende als besmettingen onder grenswaarde van 50 per week per 100.000 inwoners blijft. Sinds begin september wordt deze signaalwaarde overschreden. De actuele waarde bedraagt circa 330 besmettingen per 100.000 per week.

Toelichting Samenvatting boodschap VWS

- VWS heeft in het ACC en MCC bijgevoegde teststrategie gedeeld met drie sporen:
 1. Basistestinfrastructuur;
 2. Testen bij werkgevers;
 3. Zelf testen
- Uit de presentatie volgt dat dit de volgende capaciteit oplevert:
 - November: Circa 60.000
 - December: 100.000-140.000
 - Januari: 230.000-280.000
- Testen voor de volgende groepen:
 - November: Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen
 - December: voorgaande + BCO en corona-app
 - Januari: voorgaande + *mogelijk* asymptomatisch (incl. reizigers)

**DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER ADVISERING**

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

**Directie
Bestuursondersteuning &
Advies**

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum

22 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000205912

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Bestuursondersteuning en
Advies

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 en MR 23 oktober 2020

groen = instemmen

geel = instemmen, maar met kanttekeningen/opmerkingen

rood = niet instemmen / niet instemmen, tenzij

blauw = eigen onderwerpen/stukken Financiën

grijs = geen opmerkingen

De MCC-19 begint om 11.00 uur, daaropvolgend begint de MR

Afwezig (vervanger): min LNV

Ministeriele Commissie Covid-19

1. Mededelingen

Geen opmerkingen

2. Algemeen beeld

Advisering door BOA

Advies

U kunt de toelichting van VWS **aanhoren**.

Toelichting

- Dinsdag 20 oktober verschenen de nieuwe weekcijfers. In de nieuwe weekcijfers is het effect van de aanvullende maatregelen die op 29 september in werking traden zichtbaar. Inmiddels kan voorzichtig geconcludeerd worden dat de maatregelen die toen zijn ingegaan nauwelijks effect hebben gehad. Het effect van de maatregelen die in werking traden op 14 oktober en dus momenteel gelden, is in deze cijfers nog niet zichtbaar.
- Het aantal besmettingen neemt nog steeds toe. Op woensdag 21 oktober werden er 8764 positieve tests gemeld (stijging van 589 tov 20 oktober). Op donderdag 22 oktober steeg het aantal positieve tests verder naar 9283 (526 meer dan gisteren). De juistheid van deze cijfers wordt nog onderzocht.
- Het reproductiegetal is gedaald naar 1,22 (2 oktober) ten opzichte van 1,32 een week daarvoor. In het reproductiegetal zijn de effecten van de huidige maatregelen die zijn ingegaan op 14 oktober nog niet zichtbaar. Het aantal besmettelijken wordt momenteel geschat op ca. 127.369 personen (327 per 100.000 per week gemiddeld).
- De afgelopen week werden 311.188 mensen getest door de GGD, ca 30.000 mensen meer dan een week eerder. Van de geteste personen was afgelopen week 14,4% positief, ten opzichte van 13,6% een week eerder.
- Er lagen op 23 oktober 2003 mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 463 op de IC. Dit aantal loopt nog steeds op. Naar verwachting zal het aantal ziekenhuis en IC-opnames voorlopig op blijven lopen, aangezien dit achterloopt op het aantal besmettingen. Het RIVM heeft ten tijde van de aanscherping van het maatregelenpakket van 29 september 2020 aangegeven dat het verwacht 400-700 gelijktijdige IC-opnames verwacht met de aangescherpte maatregelen.
- De effecten van het maatregelenpakket van 14 oktober is momenteel nog niet waarneembaar. Tegelijkertijd heeft het nu nemen van strengere maatregelen pas over ca. 3-4 weken effect op het aantal ziekenhuisopnames, waardoor zij dus door het nemen van aanvullende strengere maatregelen op korte termijn niet geholpen zijn.

3. Scenario's op- en afschaling maatregelen

Advisering door BOA

Voor dit agendapunt worden geen stukken verspreid t.b.v. de MCC-19. Ter informatie is voor u de presentatie met de uitgewerkte scenario's toegevoegd. Deze is in de ACC-19 van donderdag 22 oktober besproken. Daarnaast is de routekaart die vorige week werd gepresenteerd toegevoegd (zowel de publieks- als bestuursversie)

Advies

- U kunt nogmaals **vragen** wat nu bepaalt of de maatregelen worden aangescherpt danwel gecontinueerd blijven. Dit blijft onduidelijk. De effecten van de maatregelen die op 14 oktober in werking traden kunnen op dit moment nog niet in de cijfers worden teruggezien, maar van dat pakket wordt wel verwacht dat het het reproductiegetal omlaag brengt. Gelet hierop ligt het ook voor de hand om de huidige maatregelen te continueren (scenario 1).
- U kunt **aangeven** dat het verstandig en wenselijk is de routekaart die vorige week is gecommuniceerd te blijven volgen. Het introduceren van nieuwe maatregelen die niet in de routekaart stonden (scenario 2) doet direct al vragen oproepen over de waarde van de routekaart. Bovendien heeft het RIVM aangegeven dat scenario 2 t.o.v. scenario 1 niet veel effect heeft op het verlagen van de r-waarde. Daarnaast heeft het RIVM de inschatting gegeven in het ACC dat momenteel het reproductiegetal naar verwachting rond de 0,9 ligt.
- Het volledig sluiten van sectoren en ook onderwijs heeft een groot effect op de r-waarde, omdat mensen dan echt thuis moeten blijven. Dit heeft echter zeer grote gevolgen voor de maatschappij en de economie. Naarmate het onderwijs geruimere tijd niet optimaal functioneert neemt het risico toe dat de kosten een permanent karakter krijgen.
- Als nu wordt gekozen om de beperkte vrijheid die mensen en maatschappij op dit moment heeft nog verder in te perken, kan dit gevolgen hebben voor het draagvlak en de naleving. De roep om versoepelingen zal dan ook sneller en luider gaan klinken (met een risico op te snelle afbouw), terwijl grote delen van het huidige maatregelenpakket wellicht langer moeten worden voortgezet om de virusverspreiding in te dammen.
- Ten aanzien van onderwijs lag eerder het voorstel op tafel om een deel van de (bovenbouw) VO leerlingen geen fysiek onderwijs meer te geven, zodat in de klas fysieke afstand van 1,5 meter tussen scholieren gehouden kan worden. Dit lijkt nu van tafel te zijn en OCW zoekt naar alternatieven waarbij leraren beter beschermd worden (faceshields, pauzes in blokken, aparte starttijden van lessen etc.). U kunt zich aansluiten bij OCW en **aangeven** dat u de scholen graag open houdt.

Toelichting

- In *scenario 1: continuering maatregelenpakket 13 oktober (sheet 3 tot en met 6)* worden nauwelijks wijzigingen voorgesteld, op enkele kleine wijzigingen na (schoonheidsfoutjes).
 - Warenmarkten: daarmee vallen vlooiemarkten, kerstmarkten etc niet meer onder de uitzondering, maar worden zij beschouwd als evenementen (die verboden zijn).
 - Alcoholverbod: Alcoholverbod vanaf 20:00-7:00 ook van toepassing op openbare ruimtes in hotels.
 - Het aantal personen op een uitvaart op maximaal 100 personen te stellen (ipv 100 binnen en 250 buiten). Dit is een wens van het Veiligheidsberaad. Minister JenV wil dan de aantallen van de bruiloften ook omlaag.
- In *scenario 2: Aanscherping lockdown (sheet 7 tot en met 10)* wordt, naast wijziging van bovengenoemde schoonheidsfoutjes, een aantal aanscherpingen van maatregelen voorgesteld. Een nieuwe maatregel (tov de routekaart) is de introductie van het samenkomstverbod binnen. Deze maatregel heeft verstrekende gevolgen voor diverse sectoren, die als gevolg daarvan zouden moeten sluiten. Denk hierbij aan doorstroomlocaties, overige sectoren (oa. bioscopen, musea, casino's), sport (fitnesscentra, sportclubs, sauna, zwembaden) en mogelijk sluiting

- van de detailhandel (m.u.v. levensmiddelenbranche). Gevolgen zijn verstrekking en effect op afremmen virus zijn onduidelijk.
- Op slide 17 vindt u de inschatting van de effecten op maatschappij en economie van de mogelijk aanvullende maatregelen, die door FIN/EZK/SZW is gemaakt t.b.v. de ACC van 22 oktober na scoring op het financieel afwegingskader. Hierin is een indeling gemaakt in 2 categorieën:
 - In categorie A (alleen als het echt nodig is) vallen de volgende maatregelen:
 - Reizen dringend ontraden
 - Sluiting van specifieke sectoren met veel bezoekersstromen en/of alleen bezoekers uit eigen postcodegebied toestaan
 - Sluiting sanitaire voorzieningen
 - In categorie B (niet doen) vallen de volgende maatregelen:
 - Extra beperkingen binnensport (n.b.: dit is dus geen verbod, maar gebruik maken van bestaande mogelijkheden om meer afstand te houden. Bijvoorbeeld regels over personen per m2 aanscherpen. Hierbij gebruik maken van bestaande instrumenten vanuit de sector zelf: gebruik reserveringen: tijdslots verder beperken of minder mensen per tijdslot.
 - Groepsgrootte beperken tot max. 2 personen
 - Voor bovenbouw VO geldt dat fysiek onderwijs op 1,5m afstand gegeven moet worden (geldig voor leerlingen onderling en tussen leerlingen en leerkrachten).
 - Alleen online onderwijs MBO/HBO/WO (m.u.v. begeleiding kwetsbare studenten, praktijkonderwijs, eerstejaars studenten, toetsing en examens)
 - Sluiting alle locaties met veel bezoekersstromen
 - Verbod sporten jeugd
 - Verbod alle sportactiviteit
 - Dringend advies om thuis te blijven
-

4. OMT-adviesaanvraag (min VWS)

Advisering door BOA

Aanleiding

Na de MCC zal het OMT om advies worden gevraagd, met het verzoek het advies op maandag 26 oktober uit te brengen. De definitieve OMT-adviesaanvraag is nog niet verzonden.

Advies

- U kunt kennisnemen van de conceptversie van de OMT-adviesaanvraag (versie ACC-19 21 oktober) en de toelichting op de OMT-adviesaanvraag aanhoren.
- U kunt **instemmen** met de OMT-adviesaanvraag
- U kunt **aangeven** dat het wenselijk is dat het OMT-advies in de besluitvorming van dinsdag 27 oktober meegenomen wordt.

Toelichting

- Momenteel worden er 4 onderwerpen voorzien:
 - Maatregelen
 - Reizen
 - Clusters arbeidsmigranten
 - Testen

- Ten aanzien van maatregelen wordt het OMT onder meer gevraagd om het effect in kaart te brengen van de twee maatregelenpakketten (scenario's) op de R, het aantal positief geteste en besmettelijke mensen, op de bezetting van ziekenhuizen en IC. Daarnaast wordt gevraagd om een advies op continuering of aanscherpen van de maatregelen gezien het huidige epidemiologische beeld, en welke maatregelen uit het lockdownpakket het OMT adviseert in geval van aanscherping van de maatregelen.
- Ten aanzien van reizen wordt het OMT onder meer gevraagd hoe het kijkt naar de volksgezondheidsrisico's van reizen naar het buitenland ten opzichte van reizen binnen Nederland. Daarbij wordt ook gevraagd om specifieke aandacht voor de Kerstvakantie. Daarnaast wordt het OMT gevraagd hoe het aankijkt tegen de internationale ontwikkelingen van het verkorten van de quarantaineperiode door inzet van (meerdere) (snel)testen en het instellen van veilige corridors tussen verschillende bestemmingen.
- Ten aanzien van testen wordt het OMT gevraagd met welke aandachtspunten het OMT vindt dat het kabinet rekening moet houden richting vaststelling van bijgevoegd eerste ontwerp routekaart testen.
- Planning OMT advies (zoals gemeld in DOC-19 van 21 oktober):
 - Woe 21 okt. – BWO / DOC-19
 - Do 22 okt. – ACC-19
 - Vrij 23 okt. – MCC-19
 - Vrij 23 okt. – Versturen OMT-advies aanvraag
 - Ma 26 okt. – OMT-advies/ BAO

5. Tijdelijk beleidskader garanderen acute zorg in COVID-19-pandemie (min MZ)

Advisering door IRF volgt

6. Eerste ontwerp Routekaart testen (min VWS)

Advisering door AFEP

Aanleiding

In de MCC zal de minister van VWS een toelichting geven op de routekaart testen.

Advies

- U kunt **intervenieren** conform de lijn zoals met u besproken over het opschalen van het testbeleid en het bron- en contactonderzoek.
- Er wordt in de routekaart van VWS enkel gesproken over verwachte testcapaciteit, maar het ambitieniveau op de (1) korte en (2) lange termijn is onduidelijk. U kunt **benadrukken** dat volgens u het ambitieniveau zou moeten gaan naar:
 1. Korte termijn (november) → niveau Denemarken (1,5% van bevolking; circa 255.000 tests per dag)
 2. Lange termijn (december en later) → hoe meer hoe beter. De opportuiniteitskosten van teveel testen vallen in het niet bij de sociaaleconomische schade die voorkomen wordt.
- Preventief en asymptomatisch testen moet sneller onderdeel zijn van de strategie, en niet pas vanaf januari 2021.
 - Minstens de helft van de covid-infecties verloopt zonder dat de geïnfecteerde er iets van merkt.
 - Frictieloos testen verkleint sociaaleconomische kosten.

- Preventief en asymptomatisch testen vergt prioriteringsstrategie:
 - Testen van mensen die in contact zijn geweest met een besmet persoon
 - Preventief testen van risicogroepen.
- Bron en Contactonderzoek (BCO)
 - Testen en BCO zijn communicerende vaten maar laatste wordt niet genoemd in notitie.
 - BCO draagt altijd bij aan bestrijding van het virus, ook als er veel besmettingen zijn.
 - Verdere opschaling BCO is een vereiste.
 - De BCO-capaciteit wordt nu vergroot tot een niveau van 2.720 gevallen voor volledig. Dit is enkel voldoende als besmettingen onder grenswaarde van 50 per week per 100.000 inwoners blijft. Sinds begin september wordt deze signaalwaarde overschreden. De actuele waarde bedraagt circa 330 besmettingen per 100.000 per week.

Toelichting Samenvatting boodschap VWS

- VWS heeft in het ACC bijgevoegde teststrategie gedeeld met drie sporen:
 1. Basistestinfrastructuur;
 2. Testen bij werkgevers;
 3. Zelf testen
- Uit de presentatie volgt dat dit de volgende capaciteit oplevert:
 - November: Circa 60.000
 - December: 100.000-140.000
 - Januari: 230.000-280.000
- Testen voor de volgende groepen:
 - November: Mensen met klachten & uitbraken zorginstellingen
 - December: voorgaande + BCO en corona-app
 - Januari: voorgaande + *mogelijk* asymptomatisch (incl. reizigers)

7. Kamerbrief economisch steunpakket (min EZK)

Advisering door IRF

Aanleiding

- In de MCC en MR van vrijdag 23 oktober vindt besluitvorming plaats over de Kamerbrief t.a.v. aanvullend steunpakket.
- Er resteren drie discussiepunten. Deze vindt u in de gezamenlijke oplegger.

NB: op het moment van schrijven wordt de laatste hand gelegd aan de brief. Deze ontvangt u separaat. Als dit nog tot materiele wijzigingen leidt bespreken we dat morgen tijdens de voorbespreking.

Kern

- De inzet van AZ is om de discussie over het steunpakket in de MCC te beslechten en de kamerbrief vervolgens in de MR af te hameren.
- In de voorbereiding hebben wij met EZK en SZW besproken dat u de **aftrap doet** van dit agendapunt met het narratief zoals op pagina 1 van de brief.
- Minister Wiebes zal vervolgens het grootste deel van de economische maatregelen toelichten en minister Koolmees zal het vraagstuk van de quarantainekosten inleiden.

Spreeklijn

- De nieuwe maatregelen die het kabinet moest nemen om de ernstige nieuwe ervaring van het virus te beteugelen, zijn noodzakelijk maar kunnen economisch pijnlijk zijn.
- Sommige sectoren zoals horeca, cultuur en sport konden zich niet of nauwelijks voorbereiden op deze maatregelen. Deze brief vermeldt de nieuwe of gewijzigde maatregelen om onder andere die sectoren tegemoet te komen. Het kabinet kiest onder meer voor een tijdelijke verbreding van de TVL naar alle sectoren en voor een eenmalige tegemoetkoming voor de horeca.
- Dit neemt allemaal niet weg dat het virus nog een tijd bij ons zal zijn en het economisch beeld blijft daarom zorgelijk. De kans dat we niet terugkeren naar de economie van voorheen groeit en de kans dat aanpassing nodig is wordt met de week groter. De aanpassingen die bedrijven doorvoeren om de crisis te boven te komen zijn voorlopig nog nodig en misschien wel blijvend van aard. De recente ontwikkeling van het virus onderstreept deze noodzaak. Het is helaas onvermijdelijk dat er bedrijven failliet gaan.

Advies per discussiepunt

1. Seizoensknop

- In de brief worden nu geen aanvullende maatregelen aangekondigd voor seizoensbedrijven. EZK wil echter een tekst opnemen over een seizoensknop in TVL 2.0 waarbij zomerseizoensbedrijven eenmalig een forfaitair bedrag krijgen gelijk aan hun TVL 1.0-subsidie. Naar verwachting zullen ongeveer 3.000 bedrijven gebruik kunnen maken van deze seizoensmodule.
- Ten opzichte van het idee om de TVL 1.0 met terugwerkende kracht open te stellen is het nieuwe voorstel een hele verbetering. Het is vooruitkijkend en gericht op seizoensbedrijven i.p.v. op generieke openstelling.
- Ook budgettair is het van ca. 90 mln. naar ca. 35 mln. gegaan.
- De uitwerking is echter nog niet volledig doorgewerkt. U kunt daarom, indien u meegaat, markeren dat: i) de afbakening moet echt tot de genoemde 3.000 bedrijven beperkt blijven (we hebben van EZK begrepen dat dat goed kan); ii) Het is een eenmalige aanvulling en hiermee moet de discussie over seizoensbedrijven politiek klaar; iii) u wilt een goede check om misbruik te voorkomen;
- Bij augustusbesluitvorming is een seizoensknop aangekondigd voor de kermis- en evenementenbranche. Hiervoor is 10,5 mln. overgeboekt naar de EZK-begroting. De uitwerking liep echter spaak, waardoor een alternatief plan is uitgewerkt, die zich breder richt op seizoensbedrijven.

2. Cultuur

- De minister van OCW houdt vast aan haar verzoek om specifieke aanvullende steun beschikbaar te stellen van 40 mln. voor cultuur (vrije theaterproducenten) en 30 mln. voor evenementen.
- We adviseren hier niet mee in te stemmen. Voor cultuur is de onderbouwing onvoldoende (t.a.v. overlap met de generieke maatregelen en de hoogte van de benodigde steun). Voor evenementen hebben we afgesproken eerst te kijken of het verzekeringsinstrument voor deze ondernemingen helpt (waarover ook een passage in de conceptbrief is opgenomen). Dat is nog niet uitgewerkt, dus dat moet conform afspraak eerst gebeuren voordat er sprake is van evt. specifieke steun. Bovendien is deze 30 mln. bedoeld voor slechts 15 bedrijven. Wij begrijp ambtelijk

OCW dat het gaat om grote bedrijven zoals

10.2.g

10.2.g

- Mocht u om politieke redenen willen bewegen, dan stellen we voor om max. 40 mln. (en bij voorkeur max. 20 mln.) bij te dragen aan het Kickstart cultuurfonds, maar voor evenementen eerst zoals afgesproken het verzekeringsinstrument te onderzoeken.
- 3. *Quarantaineregeling*
 - SZW stelt voor aan te kondigen dat er geen compensatieregeling wordt uitgewerkt, omdat een dergelijke regeling ondoelmatig (te generiek), niet handhaafbaar en moeilijk uitvoerbaar is. Het kabinet zet daarentegen in op het aanpakken van de oorzaak van het probleem, namelijk het verbeteren van het testbeleid. Asymptotisch testen en een ambitieus bron- en contactonderzoek (conform uw inbreng richting andere bewindspersonen) horen hier ons inziens deel van uit te maken.
 - We adviseren u **in te stemmen** met het voorstel, maar minister De Jonge te verzoeken dit op te nemen in de VWS-brief van volgende week over de stand van zaken rond de virusaanpak en niet in voorliggende Kamerbrief. De VWS-brief heeft immers betrekking op quarantainemaatregelen en is in eerdere stadia ook gebruikt voor de communicatie over een eventuele quarantaineregeling. Dit laatste met het oog op motie Asscher.
 - Mocht de variant van de (horeca)vouchers op tafel komen, dan we adviseren u **op te merken** dat een dergelijk maatregel een zeer ondoelmatige besteding van middelen is, en dat de horeca inmiddels op andere manieren aanvullend wordt gesteund. Het op korte termijn realiseren van het gewenste testniveau van 250.000 tests per dag kost naar onze inschatting ca. 330 mln. euro per maand, wat doelmatiger is dan een quarantaineregeling.
 - De minister van SZW wil wel voorstellen om (parallel aan deze discussie) de premiedifferentiatie op te schorten voor 2021, zie Q&A Koolmees hierna.

Q&A's mogelijke inbreng vakministers

Q&A minister Wiebes – TVL voor gehele looptijd uitbreiden

Er was in het BWO van woensdag overeenstemming om de TVL voor Q4 2020 uit te breiden naar alle sectoren (140 mln.). Wij verwachten druk vanuit EZK (met steun vanuit SZW) om deze uitbreiding door te trekken voor de gehele looptijd van de TVL (300 mln., uitgaande van afbouwpad binnen de TVL).

- Wij adviseren u dit niet weg te geven, kan altijd nog op een later moment. Als de druk groot wordt, kan dit in gesprek met de sociale partners, maar liever houden we nog iets achter de hand voor als in december opnieuw discussie ontstaat over de omvang van de steunregelingen.

Q&A minister Wiebes – Invulling TOA door de Belastingdienst

- Mogelijk vraagt minister Wiebes hoe de Belastingdienst de TOA gaat invullen.
- U kunt aangeven dat in ieder geval gekeken wordt naar 1) verlengen van de termijn waarbinnen terug betaald kan worden (tot maximaal 36 maanden i.p.v. 12), 2) lichtere eisen aan levensvatbaarheid waarbij toetsing door derden ook wordt meegewogen, 3) de eis van een minimum opbrengst onder omstandigheden loslaten, 4) oog te houden de positie van kleine crediteuren die als zij slechts een hun evenredige deel zouden krijgen zelf in problemen komen.
- U (staatssecretaris Vijlbrief) bent hierover uitgebreid geïnformeerd door de DG Belastingdienst.

Q&A minister Koolmees

- Minister Koolmees gaat vrijdagochtend tijdens een overleg met de sociale partners voorafgaand aan de MCC een toezegging doen met budgettaire consequenties over de opschorting van de premiedifferentiatie. Deze toezegging is tot op heden nog niet politiek afgestemd. De wens van SZW (en VWS) zal naar verwachting zijn om dit mee te nemen in de brief.
- U kunt aangeven dat u dit proces niet netjes vindt, omdat deze maatregel politiek nog niet was afgestemd. Inhoudelijk zien we geen bezwaar tegen de maatregel.
- Het betreft waarschijnlijk iets in de lijn van de volgende passage: *sinds 1 januari betalen werkgevers, als gevolg van de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab), een lage WW-premie voor vaste contracten en een hoge WW-premie voor flexibele contracten. In die regeling is ook opgenomen dat werkgevers met terugwerkende kracht de hoge WW-premie moeten afdragen voor vaste werknemers die in een kalenderjaar meer dan 30% hebben overgewerkt. Deze bepaling kan onbedoelde effecten hebben in sectoren waar door het coronavirus veel extra overwerk nodig is, zoals de zorg. Om deze onbedoelde effecten weg te nemen is de zogenaamde 30% herzieningssituatie in 2020 opgeschort. Ook in 2021 zal in bepaalde sectoren nog veel overwerk nodig zijn als gevolg van corona. De 30% herzieningssituatie zal daarom ook in 2021 worden opgeschort. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zal deze aanpassing zo spoedig mogelijk uitwerken.*
- Voor uw achtergrond: voor 2020 is deze maatregel reeds afgesproken. Deze maatregel zorgt in 2021 naar verwachting voor ca. 90 mln. minder premie-inkomsten. Het bedrag voor 2020 is in maart buiten het inkomstenkader geplaatst, waardoor het voor de hand ligt om dit voor de verlenging naar 2021 weer te doen.

Q&A minister Van Ark

- Mogelijk vraagt minister Van Ark ruimte om met de sportsector in gesprek te gaan over de toereikendheid van de geboden steunmaatregelen.
- U kunt toezeggen dat ze dit gesprek kan voeren, maar dat het van belang is dat ze niet vooruit loopt op eventuele aanvullende steun in de toekomst.
- Op dit moment lopen er onderzoeken naar de sector waarvan de uitkomsten nog niet bekend zijn. De huidige tekst in de kamerbrief is een compromisuitkomst waar ook VWS inmiddels mee akkoord is.

Q&A minister Bijleveld

- Mogelijk vraagt minister Bijleveld om aanvullende middelen voor de inzet van Defensiepersoneel in de teststraten.
- U kunt aangeven dat de bestaande werkafpraak is dat de opdrachtgever – in dit geval VWS – moet betalen voor de nationale inzet van Defensie. VWS dient daarom de aanvullende middelen ter beschikking te stellen aan Defensie.
- Niet om uit te spreken: Defensie schat in dat VWS de kosten zal compenseren.

Q&A minister Grapperhaus

- Mogelijk zal minister Grapperhaus voorstellen iets extra's te doen voor politiemensen en Boa's die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de coronamaatregelen. Bijv. door het toekennen van extra incidentele beloning van 1000 euro bruto. De kosten hiervan bedragen ca. 100 mln.
- U kunt richting minister Grapperhaus aangeven dat dit nu niet aan de orde is. Er worden al extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van

de boa's. Gemeenten ontvangen onder andere een compensatie voor de inzet van extra boa's. Hier is eerder dit jaar 50 mln. voor beschikbaar gesteld. Daarnaast volgt uit de Tijdelijke Wet COVID-19 dat extra kosten die uit deze wet voortkomen, waaronder toezicht en handhaving, vergoed zullen gaan worden. Dit sluit aan bij de afspraak dat decentrale overheden een reële compensatie ontvangen voor door hen gemaakte kosten, waaronder de inzet van extra boa's.

Q&A minister Van Nieuwenhuizen

- Mogelijk vraagt minister Van Nieuwenhuizen of de bruine vloot weer aanspraak kan maken op geld. Uit de voorliggende brief wordt dit niet duidelijk. Daarnaast zal ze mogelijk vragen of al duidelijk is wat het minimale omzetspercentage wordt voor de TVL-regeling in Q4.
- U kunt aangeven dat voor drijvend historisch cultuurgoed reeds 15 mln. beschikbaar is gesteld. Voor wat betreft de TVL kunt u aangeven dat het huidige omzetspercentage van 30 procent gehandhaafd blijft.

8. Inrichting, vormgeving en werkwijze programma-DG Samenleving en COVID-19 (min BZK)

Advisering door BOA

Aanleiding

In de MCC ligt het voorstel voor de inrichting, vormgeving en de werkwijze van het programma DG Samenleving en Covid-19 ter instemming voor.

Advies

- U kunt **instemmen** met het instemmingsbesluit voor de Programma-DG. Goedkeuring van dit besluit door de MCC is een harde vereiste van FIN om de financiële middelen voor DG Covid-19 voor 2020 (14 mln) over te maken van de aanvullende post.
- U kunt **instemmen** met de thema's waarmee het programma DG aan de slag zal gaan. Eerder hebben wij op ambtelijk niveau meegegeven aan ^{10.2.e} BZK om de routekaart/gereedschapskist ook als apart middellange termijn onderwerp bij het programma DG te beleggen (en niet alleen bij de NCTv). Aan deze oproep is geen gehoor gegeven. U kunt **benadrukken** dat het afwegen van maatregelen en beoordelen op diverse effecten (medisch, sociaal-maatschappelijk en economisch) juist een thema is dat ook voor de middellange termijn van belang is. U kunt **aangeven** dat u dit onder lange termijn thema 2 zou willen onderbrengen.
- Voorgesteld wordt dat u als 'ambassadeur' verantwoordelijk wordt voor de uitwerking van het lange termijn onderwerp 'Voorbereid de crisis door' ingedeeld. U kunt hiermee **instemmen**. Hierin kunnen ons inziens ook verdere ideeën over het testbeleid een plek krijgen.

Toelichting

Instellingsbesluit

- Goedkeuring van dit instellingsbesluit in de MCC is een harde vereiste voor Financiën om het budget voor Programma DG Samenleving en Covid-19 voor 2020 over te kunnen maken.
- Aankomende maandag 26 oktober is budgettair het laatste reguliere moment om dit geld nog naar JenV over te kunnen boeken. Als er opnieuw vertraging optreedt, zal JenV een nota van wijziging moeten opstellen om nog dit jaar de middelen overgeheveld te krijgen.
- In het instellingsbesluit staan de taken genoemd van het programma DG en de personele bezetting. Ook veranderen het organisatiebesluit en het

mandaatbesluit van het ministerie van JenV, omdat er een extra (tijdelijk) DG wordt toegevoegd.

- Het programmadirectoraat-generaal Samenleving en Covid-19 is belast met de navolgende taken en daarmee samenhangende activiteiten:
 - Monitoren van (middel)lange termijn trajecten met Covid-19 karakter bij departementen;
 - Monitoren ontwikkelingen in de samenleving als gevolg van de crisis, zowel maatschappelijk als sociaaleconomisch van aard (dashboard);
 - Verkennen samenleving tijdens en na corona aan de hand van lange termijn (interdepartementale) beleidsthema's;
 - Zorgen voor handelingsperspectief middellange termijn aanpak Covid-19-crisis;
 - Evaluatie en verantwoording (interdepartementale coördinatie en regie met betrekking tot het afhandelen van verzoeken als bedoeld in artikel 3, eerste lid, Wet openbaarheid van bestuur, evaluatie en onderzoek, parlementaire verantwoording en archivering);

Thema's Programma DG

- Zoals hierboven genoemd is het programma DG verantwoordelijk voor de uitwerking van diverse middellange en langere termijn thema's. De eerste thema's die uitgewerkt zullen gaan worden zijn hieronder weergegeven in de tabel. Ieder thema's wordt door een bewindspersoon getrokken. Hieronder is het voorstel daarvoor weergegeven.
- Het onderwerp gedragsinzichten krijgt ook nog een plek in het DG (en ook in de acute face), maar is nog niet hierin meegenomen.
- Momenteel worden de teams samengesteld. Departementen is gevraagd om mensen te leveren voor de diverse onderwerpen. Vanuit FIN zijn we daar momenteel nog mee bezig.

Team	Onderwerp	Minister	Betrokken departement
<u>Lange termijn</u>			
1.	Nederland na de crisis	BZK	AZ, BZK, BZ, LNV, EZK, I&W, J&V, DEF, OCW, SZW, VWS, FIN, Planbureaus
2.	Voorbereid de crisis door	FIN	AZ, BZK, BZ, LNV, EZK, I&W, J&V, DEF, OCW, SZW, VWS, FIN, Planbureaus, RIVM
3.	Nieuwe wetenschappelijke inzichten	OCW	FIN, AZ, BZK, BZ, I&W, EZK, Planbureaus
<u>Middellange termijn</u>			
1.	Kerst/jaarwisseling	J&V	EZK, BZK, I&W, OCW, VWS
2.	(Wintersport) vakanties	I&W	EZK, BZK, J&V, BZ, DEF
3.	Perspectief voor kwetsbare groepen	VWS	SZW, VWS, OCW, BZK, SCP
4.	Perspectief jeugd	VWS	BZK, VWS, OCW, J&V, SCP

5.	Continuïteit sectoren	SZW	FIN, VWS, OCW, EZK, BZK, SZW, I&W
----	-----------------------	-----	-----------------------------------

Toelichting LT-team 2 'Voorbereid de crisis door'

- De opdracht is het mitigeren van de gevolgen van de Covid-19-crisis en de maatregelen die genomen worden om het virus onder controle te krijgen, voor de samenleving en de economie. Het gaat niet om het beoordelen van de maatregelen ter bestrijding van het virus. Wel wordt de noodzaak van flankerend beleid in beeld gebracht, evenals voorstellen voor zulk flankerend beleid.
- Er worden reële scenario's voor de komende zes maanden (zolang er geen vaccin is) ontworpen, zodat we daarop voorbereid zijn.
- Het referentiekader wordt nader verdiept en verbreed om maatregelen te kunnen wegen op economische en maatschappelijke gevolgen. De modellering *opportunity costs* van de coronamaatregelen wordt daartoe verbeterd.
- Het identificeren van flankerend beleid om de negatieve maatschappelijke effecten te minimaliseren en de positieve te versterken.

9. Proces tijdelijke wet maatregelen COVID-19

Advisering door BOA

Aanleiding

Naar verwachting zal VWS het proces rondom de tijdelijke wet maatregelen Covid-19 toelichten. Door dit wetsvoorstel zal de cyclus van besluitvorming van twee naar drie weken gaan, waar de Tweede Kamer in de derde week nog de mogelijkheid krijgt iets over de maatregelen te zeggen.

Advies

U kunt de toelichting **aanhoren**. Er is geen stuk verspreid.

Toelichting

- De tijdelijke wet maatregelen Covid-19 wet wordt op maandag 26 oktober in de Eerste Kamer behandeld.
- Dit wetsvoorstel dient ter vervanging van de noodverordeningen waarin de maatregelen ter bestrijding van het covid-19 virus op dit moment zijn vastgelegd. Het wetsvoorstel is gericht op een balans tussen enerzijds de noodzaak van snelheid en flexibiliteit van handelen en anderzijds de noodzaak van democratische legitimatie en waarborgen voor de bescherming van grondrechten.
- Met dit wetsvoorstel wordt aangesloten bij de bestuurlijke verhoudingen die buiten crisissituaties van toepassing zijn. Dat wil zeggen dat bevoegdheden niet meer bij de veiligheidsregio's, maar op gemeentelijk niveau komen te liggen, met controlemogelijkheden van de gemeenteraad.
- De wet en de daarop gebaseerde maatregelen vervallen in beginsel drie maanden nadat de wet in werking is getreden. Aangezien niet duidelijk is hoe het verloop van de verspreiding van de epidemie van het covid-19 virus er uit zal zien en nog onduidelijk is wanneer middelen ter bescherming tegen het covid-19 virus – zoals een vaccin – beschikbaar komen, voorziet de wet in de mogelijkheid van eerdere maar ook latere beëindiging. Elke drie maanden moet een nieuwe verlengingsbeslissing aan de Tweede Kamer worden voorgelegd.

10. W.v.t.t.k.

Geen opmerkingen

10.2.g

10.2.g

10.2.g

10.2.g

HEDEN
TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

20 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000204984

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 22 oktober

Aanleiding

Op donderdag 22 oktober vindt de ACC-19 plaats van 11:00-12:00 uur (webex). Hieronder vindt u de geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Op woensdagmiddag 21 oktober vond er in kleiner verband een BWO plaats naar aanleiding van afgelopen Veiligheidsberaad van maandag 19 oktober. In het veiligheidsberaad lag onder andere de interpretatie van een aantal maatregelen zoals ze nu in de noodverordening staan voor ter bespreking. In het Veiligheidsberaad werd besproken dat:
 - Braderieën, vlooienmarkten en kerstmarkten niet vallen onder de uitzondering markten, maar dat het een evenement is (en die zijn momenteel verboden). Dit komt terug in de MCC-19 van vrijdag 23 oktober.
 - Uitzondering van het aantal personen op een begrafenis: Momenteel staat in de routekaart bij ieder risiconiveau voor begrafenissen een maximum van 100 bezoekers binnen en 250 bezoekers buiten. Hiermee vormt het een uitzondering op de geldende groepsgroottes voor thuis en bijv. op bruiloften. Het Veiligheidsberaad heeft aangegeven voor begrafenissen ook per risiconiveau een differentiërende groepsgrootte verstandig te achten. Dit komt terug in de MCC-19 van 23 oktober.
 - Gebruik van alcohol in een hotel. Veiligheidsberaad was hier verdeeld over. Inzet vanuit de veiligheidsregio's gaat worden dat vanaf 20:00 uur geen alcohol meer mag worden verstrekt in een hotel. Dit komt mogelijk terug in de MCC-19 van vrijdag 23 oktober, maar is in de meest recente versie van het maatregelenpakket geschrapt.

2. Verslag ACC-19 20 oktober 2020 (nazending JenV)

Advies

- Ten tijde van het opstellen van deze annotatie was het conceptverslag nog niet verzonden. U wordt geadviseerd het verslag zelf op onjuistheden te checken.

3. Algemeen beeld (mondelinge toelichting VWS)

Advies

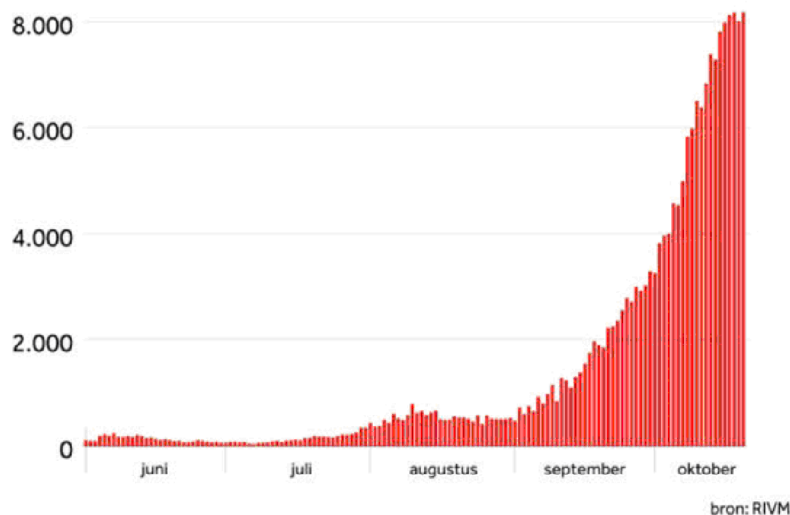
- U kunt de toelichting van VWS anhoren.

Toelichting

- Dinsdag 20 oktober verschenen de nieuwe weekcijfers. In de nieuwe weekcijfers is het effect van de aanvullende maatregelen die op 29 september in werking traden zichtbaar. Het effect van de maatregelen die in werking traden op 14 oktober, is in deze cijfers nog niet zichtbaar. De maatregelen moeten minimaal 10-14 dagen in werking zijn voor er een effect waarneembaar is.
- Het aantal besmettingen neemt nog steeds toe, maar lijkt minder hard te stijgen. In de afgelopen week werden er 55.587 nieuwe positieve tests bij het RIVM gemeld. Dit was een week eerder 43.855, waardoor er sprake was van een toename van 27%. De toename was vorige week nog 60% ten opzichte van een week eerder.

Groei nieuwe besmettingen zet laatste dagen niet door

Positieve coronatesten in de periode 1 juni - 20 oktober

- Op woensdag 21 oktober steeg het aantal positieve tests echter weer fors, naar 8764. Dat zijn er 589 meer dan op 20 oktober. VWS gaf in DOC-19 aan dat ze deze stijging niet verwacht hadden en een check doen of er geen fouten zijn gemaakt bij het doorgeven van de cijfers.
- Het reproductiegetal is gedaald naar 1,22 (2 oktober) ten opzichte van 1,32 een week daarvoor. In het reproductiegetal zijn de effecten van de huidige maatregelen die zijn ingegaan op 14 oktober nog niet zichtbaar. Het aantal besmettelijken wordt momenteel geschat op ca. 127.369 personen (327 per 100.000 per week gemiddeld).
- De afgelopen week werden 311.188 mensen getest door de GGD, ca 30.000 mensen meer dan een week eerder. Van de geteste personen was afgelopen week 14,4% positief, ten opzichte van 13,6% een week eerder.
- Er lagen op 21 oktober 1943 mensen met corona in het ziekenhuis, van wie 450 op de IC. Dit aantal loopt nog steeds op. Naar verwachting zal het aantal ziekenhuis en IC-opnames voorlopig op blijven lopen, aangezien dit achterloopt op het aantal besmettingen. Het RIVM heeft ten tijde van de eerste aanscherping van het maatregelenpakket (horeca om 22:00 uur dicht etc.) aangegeven dat het verwacht 400-700 gelijktijdige IC-opnames verwacht met de aangescherpte maatregelen.

- VWS heeft tijdens het DOC-19 van 20 oktober voorzichtig geconcludeerd dat het maatregelenpakket dat in werking trad op 29 september nauwelijks effect heeft gehad en heeft aangegeven dat de medische cijfers er niet goed uitzien. De druk op de ziekenhuizen neemt toe en het ziet er niet rooskleurig uit. Ernst Kuijpers (LLCPS) gaf maandag 19 oktober aan dat bijna 20% van de reguliere ziekenhuiszorg is uitgesteld in verband met de coronacrisis.
- De effecten van het maatregelenpakket van de gedeeltelijke lockdown dat is ingegaan op 14 oktober is momenteel nog niet waarneembaar. Tegelijkertijd heeft het nu nemen van strengere maatregelen pas over ca. 3-4 weken effect op het aantal ziekenhuisopnamen, waardoor zij dus door het nemen van aanvullende strengere maatregelen op korte termijn niet geholpen zijn.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (*stuk bijgevoegd BZ*)

Advies

- U kunt de toelichting van BZ op dit punt aanhoren.

Toelichting

- In de landen om Nederland heen is hetzelfde beeld te zien: een stijging in het aantal besmettingen met af en toe een afvlakking van de curve.
- Ondanks dat het aantal besmettingen daar wel toeneemt is LUX vooralsnog als een van de weinige landen niet voornemens extra maatregelen in te stellen. In Luxemburg wordt veel getest.
- Een aantal landen heeft afgelopen week nieuwe maatregelen aangekondigd (oa. BE, DUI, FRA). Het gaat hier veelal om het (eerder) sluiten van horeca, uitbreiden van mondkapjesplicht en beperken van maximale groepsgrootte.
- Sommige landen zoals FRA en ITA gaan over tot nog stevigere maatregelen zoals respectievelijk het instellen van een avondklop of kijken voorzichtig naar de mogelijkheden van het, in de toekomst, instellen van een complete lockdown.
- Het instellen van extra maatregelen in NL leidt in BEL tot angst voor grenseffecten.
- Het VK heeft per 14 oktober een 'local alert system' geïntroduceerd, bestaande uit medium, high en very high. Deze categorisering geeft duidelijkheid over op welk moment welke maatregelen genomen zullen worden. Het is daarmee enigszins vergelijkbaar met de NLse routekaart.
- Op 21 oktober werden de reisadviezen naar Porto, delen van Oostenrijk en Zwitserland en heel Luxemburg aangescherpt vanwege het oplopende aantal besmettingen.

5. Maatregelen en voorbereiding besluitvorming (*nazending VWS/NCTV*)

De annotatie is gebaseerd op de stukken die ten behoeve van dit agendapunt werden verspreid voor het DOC-19 van 21 oktober 2020. Deze zijn ook per mail naar u verzonden, gelijk met deze annotatie. Donderdagochtend volgt een aanvullende annotatie op deze punten.

- a. **Voorstel pakket t.b.v. MCC-19 op 23 oktober 2020**
(*conceptversie die voorlag in DOC-19 van 21 oktober toegevoegd, definitief stuk volgt in nazending*)

Advies

- U kunt nogmaals vragen wat nu bepaalt of de maatregelen worden aangescherpt dan wel gecontinueerd blijven. Dit blijft onduidelijk. De

effecten van de maatregelen die op 14 oktober in werking traden kunnen op dit moment nog niet in de cijfers worden teruggezien.

- U kunt aangeven dat een deel van de maatregelen in scenario 2 (aanscherping) op het laatste moment is gewijzigd en/of aangevuld. Deze maatregelen wijken af van de routekaart die vorige week gepresenteerd is. In het DOC-19 waren de meeste deelnemers van mening dat we moeten vasthouden aan de routekaart. Afwijken van de routekaart kan alleen goed gemotiveerd.
- Het introduceren van een samenkomstverbod binnen is nieuw en heeft verstreckende gevolgen voor diverse sectoren. Als gevolg daarvan ligt de optie gedeeltelijke sluiting detailhandel op tafel, sluiting doorstroomlocaties, sluiting overige sectoren zoals bioscopen, theaters etc., sluiting fitnesscentra etc. Bovendien wordt hier weer een ander cijfer aangehangen (2 personen), wat het voor mensen niet begrijpelijker maakt. U kunt pleiten voor eenduidigheid en consistentie in de aantallen, conform de routekaart.
- Als nu wordt gekozen om de beperkte vrijheid die mensen en maatschappij op dit moment heeft nog verder in te perken, kan dit gevolgen hebben voor het draagvlak en de naleving. De roep om versoepelingen zal dan ook sneller en luider gaan klinken (met een risico op te snelle afbouw), terwijl grote delen van het huidige maatregelenpakket wellicht langer moeten worden voortgezet om de virusverspreiding in te dammen.
- Ten aanzien van onderwijs lag het voorstel op tafel om een deel van de (bovenbouw) VO leerlingen geen fysiek onderwijs meer te geven, zodat in de klas fysieke afstand van 1,5 meter tussen scholieren gehouden kan worden. Dit lijkt nu van tafel te zijn en OCW zoekt naar alternatieven waarbij leraren beter beschermd worden (faceshields, pauzes in blokken, aparte starttijden van lessen etc.). U kunt zich aansluiten bij OCW en aangeven dat u de scholen graag zo lang mogelijk open houdt.

Toelichting

- In *scenario 1: continuering maatregelenpakket 13 oktober (sheet 2 tot en met 5)* worden nauwelijks wijzigingen voorgesteld, op enkele kleine wijzigingen na (schoonheidsfoutjes).
 - Warenmarkten: daarmee vallen vlooiemarkten, kerstmarkten etc niet meer onder de uitzondering, maar worden zij beschouwd als evenementen (die verboden zijn).
 - Het aantal personen op een uitvaart op maximaal 100 personen te stellen (ipv 100 binnen en 250 buiten). Dit is een wens van de Veiligheidsregio. Minister JenV wil dan de aantallen van de bruiloften ook omlaag.
- In *scenario 2: Aanscherping lockdown (sheet 6 tot en met 9)* wordt een aantal aanscherpingen van maatregelen voorgesteld. Een nieuwe maatregel is de introductie van het samenkomstverbod. Deze maatregel heeft verstreckende gevolgen voor diverse sectoren, die als gevolg daarvan zouden moeten sluiten. Denk hierbij aan doorstroomlocaties, overige sectoren (oa. bioscopen, musea, casino's), sport (fitnesscentra, sportclubs, sauna, zwembaden) en mogelijk sluiting van de detailhandel (m.u.v. levensmiddelenbranche). Gevolgen zijn verstreckend en effect op afremmen virus zijn onduidelijk.
- Tevens is ten aanzien van onderwijs een wijziging opgenomen: *Voor de bovenbouw van het VO worden extra maatregelen genomen op het gebied van bewustwording, persoonlijke beschermingsmiddelen voor leraren en ter voorkoming van crowding*. Dit is milder dan de aanscherping die in eerdere stukken stond (zie onderstaand gescoorde maatregelen).

- Mogelijk vinden naar aanleiding van de bespreking in het DOC-19 nog wijzigingen plaats in de maatregelen in scenario 2. De sheets van de ACC-19 zullen daarnaast in ieder geval nog worden aangevuld met sheets van:
 - De effecten van het huidige maatregelenpakket per beleidsterrein
 - De sociaal-economische effecten van het aangescherpte maatregelenpakket
 - Handhaving
 - Communicatie (leven met corona)
 - Het procesvoorstel t.a.v. de lijn voor feestdagen en vakanties.
- In een eerdere versie van *scenario 2* werd een aantal aanvullende maatregelen voorgesteld waarop door FIN/EZK/SZW een scoring in het financieel-economisch afwegingskader heeft plaatsgevonden. De scoring die plaatsvond op woensdagochtend 21 oktober en is met de nieuwe maatregelen weer deels achterhaald. De scoring zag er als volgt uit (zie ook bijlage 5aa. ter info) en is aangeleverd bij de NCTV:
 - In categorie A (alleen als het echt nodig is) vallen de volgende maatregelen:
 - Reizen dringend ontraden
 - Sluiting van specifieke sectoren met veel bezoekersstromen en/of alleen bezoekers uit eigen postcodegebied toestaan
 - Verbod op alle evenementen
 - Sluiting sanitaire voorzieningen
 - In categorie B (niet doen) vallen de volgende maatregelen:
 - Extra beperkingen binnensport (n.b.: dit is dus geen verbod, maar gebruik maken van bestaande mogelijkheden om meer afstand te houden. Bijvoorbeeld regels over personen per m2 aanscherpen. Hierbij gebruik maken van bestaande instrumenten vanuit de sector zelf: gebruik reserveringen: tijdslots verder beperken of minder mensen per tijdslot.
 - Groepsgrootte beperkten tot max. 2 personen
 - Voor bovenbouw VO geldt dat fysiek onderwijs op 1,5m afstand gegeven moet worden (geldig voor leerlingen onderling en tussen leerlingen en leerkrachten).
 - Alleen online onderwijs MBO/HBO/WO (m.u.v. begeleiding kwetsbare studenten, praktijkonderwijs, eerstejaars studenten, toetsing en examens)
 - Sluiting alle locaties met veel bezoekersstromen
 - Verbod sporten jeugd
 - Verbod alle sportactiviteit
 - Dringend advies om thuis te blijven

b. OMT-adviesaanvraag (conceptversie tbv DOC-19 21 oktober toegevoegd, definitief stuk volgt in nazending)

Advies

- U kunt kennisnemen van de conceptversie van de OMT-adviesaanvraag (versie DOC-19 21 oktober) en de toelichting op de OMT-adviesaanvraag aanhoren.
- U kunt aangeven dat het wenselijk is dat het OMT-advies in de besluitvorming meegenomen wordt.

Toelichting

- Momenteel worden er 3 onderwerpen voorzien:

- Maatregelen
- Reizen
- Clusters arbeidsmigranten
- Ten aanzien van maatregelen wordt het OMT onder meer gevraagd om het effect in kaart te brengen van de twee maatregelenpakketten (scenario's) op de R, het aantal positief geteste en besmettelijke mensen, op de bezetting van ziekenhuizen en IC. Daarnaast wordt gevraagd om een advies op continuering of aanscherpen van de maatregelen gezien het huidige epidemiologische beeld, en welke maatregelen uit het lockdownpakket het OMT adviseert in geval van aanscherping van de maatregelen.
- Ten aanzien van reizen wordt het OMT onder meer gevraagd hoe het kijkt naar de volksgezondheidsrisico's van reizen naar het buitenland ten opzichte van reizen binnen Nederland. Daarbij wordt ook gevraagd om specifieke aandacht voor de Kerstvakantie. Daarnaast wordt het OMT gevraagd hoe het aankijkt tegen de internationale ontwikkelingen van het verkorten van de quarantaineperiode door inzet van (meerdere) (snel)testen en het instellen van veilige corridors tussen verschillende bestemmingen.
- Planning OMT advies (zoals gemeld in DOC-19 van 21 oktober):
 - Woe 21 okt. – BWO / DOC-19
 - Do 22 okt. - ACC-19/MCC-19
 - Vrij 23 okt. - Versturen OMT-advies aanvraag
 - Ma 26 okt. - OMT-advies/ BAO

6. Inrichting DGC-19 (nazending DGC-19)

Stuk nog niet ontvangen. Annotatie volgt op donderdagochtend in een nazending.

7. Kamerbrief t.a.v. aanvullend steunpakket (stuk bijgevoegd EZK)

Advies

- U kunt de toelichting van EZK aanhoren en kennisnemen van het proces zoals hieronder in de toelichting is geschetst.
 - Bijgevoegd zit de conceptkamerbrief van 20 oktober.

Toelichting

- Op 21 oktober is in het BWO over het steunpakket gesproken, de besproken concept kamerbrief komt ook in de ACC;
- Hetgeen in het BWO besproken wordt woensdag-donderdag verwerkt in de kamerbrief en voorgelegd in de MCC en/of MR van vrijdag 23 oktober;
- Ten opzichte van de concept brief zijn de volgende besluiten genomen;
 - Het narratief legt meer nadruk op;
 - Scherper het onderscheid tussen het steunen nu en de groeiende noodzaak van aanpassing (vanuit overheidsfinanciën, herstel economie). De doen nu liever iets te veel dan te weinig maar de minder optimistische blik betekent ook dat we dit niet structureel vol kunnen houden, transitie en vermogen tot aanpassing krijgen steeds meer urgentie vanuit de langere termijn.
 - Door het plotse aankondigen van de nieuwe coronamaatregelen konden bedrijven zich nauwelijks voorbereiden. In de toekomst zal dat met de routekaart in principe minder het geval zijn.
 - Wederkerigheid van steun aan bedrijven en de bijdrage van bedrijven en werknemers die nu dicht zijn gegaan op plekken in de maatschappij waar extra's nodig is;

- De TVL wordt breed opengesteld voor alle SBI codes voor de duur van Q4 (140mln);
- Er wordt een eenmalige tegemoetkoming aan de horeca uitgekeerd, om tegemoet te komen aan de onvoorziene sluiting. Dit gebeurt door een eenmalige opslag via de TVL (100mln);
- Een seizoensknop en terugwerkend compenseren voor de TVL1.0 wordt niet gedaan, er wordt ambtelijk gekeken tussen EZK en FIN of er volgend jaar iets nodig is voor seizoenseffecten, niet voor in de brief;
- De TOA wordt aangekondigd met concreet benoemd wat er kan maar ook met de bezwaren rond uitvoering vóór de MR;
- De Quarantaineregeling wordt als breder pakket van testen, opschalen, sneltesten en uitbreiden bco voorgelegd in de MR. Een tegemoetkoming aan bedrijven is ongericht en werd vooral als algemene compensatie besproken. Dit is expliciet een bespreekpunt richting MVWS in de MR. Dat loopt separaat naast conceptbrief.
- OCW en FIN kijken of/wat er nodig is voor niet-gesubsidieerde culturele instellingen, ook vóór MR;
- Aan de brief wordt een beknopte zin toegevoegd dat voor Caribisch Nederland een vergelijkbare lijn wordt gehanteerd als Europees Nederland.

8. Conceptagenda MCC-19 vrijdag 23 oktober (stuk bijgevoegd AZ)

Geen opmerkingen.

9. Rondvraag en sluiting

HEDEN
TER ADVISERING
Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

19 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000203274

Auteur

1(10.2.e)

Van

10.2.e BOA

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 20 oktober (webex)

Aanleiding

Op dinsdag 20 oktober vindt van 10:30 tot 11:30 de ACC-19 plaats via Webex. Hieronder treft u de geannoteerde agenda voor dit overleg aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen.

2. Verslag ACC-19 15 oktober 2020 (nazending J&V)

Advies

- Geen opmerkingen. U wordt geadviseerd het verslag zelf te checken op onjuistheden.

3. Algemeen beeld (mondelijke toelichting VWS)

Advies

- U kunt de mondelinge toelichting van VWS anhoren. Ten behoeve van dit agendapunt zijn geen stukken verspreid.

Toelichting

- De afgelopen 7 dagen werden gemiddeld 7827 positieve tests per dag gemeld, tegen 5861 een week eerder.
- Op vrijdag 16 oktober, zaterdag 17 oktober en zondag 18 oktober werden respectievelijk 7997, 8141 en 8177 nieuwe besmettingen gemeld.
- Op maandag 19 oktober werden 8015 nieuwe coronabesmettingen gemeld, 162 minder dan zondag. Het effect van de maatregelen die sinds 14 oktober gelden is pas op zijn vroegst na circa 10-14 dagen zichtbaar, en is dus nog niet verwerkt in deze cijfers.
- Hoewel uit de cijfers van de laatste dagen nog niet direct een patroon valt af te leiden, kan het positief worden beschouwd dat de cijfers minder hard lijken te stijgen dan voorheen en zelf mogelijk een afvlakking laten zien. Van Dissel heeft in het Catshuis aangegeven een mogelijk eerste effect te zien van de eerste set aan maatregelen (van 29 september). Komende week zal moeten blijken of dit aanhoudt en wat het effect is van het pakket zoals aangekondigd op 14 oktober.

- In het ziekenhuis liggen momenteel 1738 coronapatiënten, van wie 379 op de IC.
- Op dinsdag 20 oktober worden de nieuwe weekcijfers, waaronder ook het reproductiegetal en het geschatte aantal besmettelijken, bekend gemaakt. Deze week zou voor het eerst het effect van het maatregelpakket dat in werking trad op 29 september (horeca om 22:00 uur dicht etc.) zichtbaar moeten zijn in het reproductiegetal.
- Het effect van de huidige maatregelen is nog niet zichtbaar in het reproductiegetal dat op dinsdag 20 oktober bekend wordt gemaakt.
- In de media is de afgelopen dagen onder andere aandacht geweest voor 'feestende hotelgasten'. In hotels zijn café en restaurants nog wel open voor hotelgasten. Het Parool meldt maandag dat jongeren in Amsterdam de laatste tijd steeds vaker een hotelkamer boeken, omdat kroegen dicht zijn en hotels nu een stuk goedkoper. NOS berichtte maandag dat het schenken van alcohol in hotels na 20:00 uur op de agenda van het Veiligheidsberaad maandagavond staat.

4. Maatregelen en voorbereiding besluitvorming

a. *Sheets t.b.v. proces nieuwe maatregelen (stukken bijgevoegd door NCTV)*

Advies

- U kunt kennismemen van de bijgevoegde stukken. Er zijn 3 stukken bijgevoegd:
 - Powerpointpresentatie Catshuis aankomende cycli en maatregelen
 - Catshuis-Tijdelijke Wet Maatregelen (TWM) COVID-19
Deze notitie schetst de werking van het huidige systeem van besluitvorming vs. De TWM COVID-19.
 - Naleving en handhaving
- Ten aanzien van de presentatie Catshuis over aankomende cycli (tot en met 10 november 2020) en maatregelen kunt u uw enthousiasme uitspreken over het opnemen van "nadrukkelijker meewegen van niet-medische factoren (sociaal-economisch /handhaving/naleving/gedrag)" als 1 van de doelstellingen van de komende cycli.
- U kunt opmerken dat de aanvullende maatregelen genoemd onder optie 1 (sheet 9, hammer nog niet stevig genoeg, verdere aanscherping maatregelen nodig) momenteel nog worden getoetst op het financieel-economisch afwegingskader door FIN/EZK/SZW en de planbureaus. Naar verwachting is dit gereed voor de ACC van donderdag.
- U kunt opmerken dat juist voor het kunnen komen tot de 'dance' het belangrijk is dat het testbeleid snel op orde is en wordt uitgebreid, ook met onder andere sneltesten. Testen is cruciaal om het aantal besmettingen in te dammen en de sociaal-maatschappelijke en economische effecten zoveel mogelijk te beperken. De testbehoefte is groter dan de huidige raming bij een hogere testbereidheid. Bovenop de inspanningen die nu geleverd worden door de GGD, is het noodzakelijk om de capaciteit via andere wegen op te schalen.

Toelichting

Powerpointpresentatie Catshuis aankomende cycli en maatregelen

- Dit document geeft een overzicht van de besluitvormingscyclus van 19 oktober tot en met 10 november 2020 en 'The hammer and the dance'.
- In het document wordt reeds opgemerkt dat de medische effecten van de maatregelen die zijn ingegaan op 14 oktober in de eerste cyclus (lopende van 19 oktober tot en met 27 oktober) nauwelijks

zichtbaar zullen zijn. Gesteld wordt dat op grond een aantal bevindingen wordt gezien in hoeverre maatregelen tussentijds dienen te worden aangepast of niet. Het ligt daarmee volgens ons ook niet voor de hand dat er voorafgaande aan de persconferentie van 27 oktober tot een verzwaring van de huidige maatregelen zal worden besloten.

- In de tweede cyclus (2 november tot en met 10 november) zouden de medische effecten zichtbaar moeten zijn.
 - NB. Mogelijk is dan de TWM van kracht, waardoor een ander proces middels ministeriële regeling (ipv noodverordening en aanwijzing) zal moeten worden gevolgd. Zie daarvoor ook document Catshuis-TWM.
- Er zijn 3 opties voor de maatregelen de komende weken:
 - Optie 1: Hammer nog niet stevig genoeg en verbeterde handhaving onvoldoende effect; verdere aanscherping maatregelen nodig
 - Optie 2: Hammer langer nodig om voldoende effect te sorteren: continueren pakket, eventueel met kleine aanpassingen
 - Optie 3: Gefaseerd afbouwen maatregelen hammer.Sheet 9, 10 en 11 schetsen de maatregelen bij de verschillende opties.
- Om te komen tot de 'dance' is het op orde hebben van de testcapaciteit een belangrijke schakel. Aan de minister werd t.b.v. de bespreking in het Catshuis van 18 oktober onderstaande redeneerlijn over testen meegegeven:

1. *Testen is cruciaal om het aantal besmettingen in te dammen en de sociaal-maatschappelijke en economische effecten zo veel mogelijk te beperken.*
2. *Er moeten meer mensen getest kunnen worden. Momenteel duurt het lang voordat je een afspraak kunt maken om je te laten testen en duurt het vervolgens ook lang voordat je de uitslag ontvangt. De drempel om te testen moet omlaag*
 - a. *De testbereidheid van mensen is slechts 32%;*
 - b. *90% van de mensen met klachten blijft niet thuis*
 - c. *Een afspraak + uitslag duurt gemiddeld 85 uur.*
3. *Terugkijkend hebben we te maken gehad met te weinig testcapaciteit. Er wordt gewerkt aan meer testcapaciteit bij de GGD, maar er is meer nodig en mogelijk.*
4. *De testbehoefte is groter dan de huidige raming bij een hogere testbereidheid. Een schaalsprong in de testcapaciteit is nodig om een grotere testbereidheid te faciliteren en asymptomatisch testen mogelijk te maken.*
5. *Bovenop de inspanningen die nu geleverd worden door de GGD, is het noodzakelijk om de capaciteit via een andere weg op te schalen. Marktpartijen kunnen snel extra capaciteit leveren, terwijl de regie ten aanzien van het beleid bij de overheid blijft. Dit kan bijdragen aan een snellere daling van de r-waarde.*
 - *Het initiatief van EZK en VNO-NCW biedt de mogelijkheid om een sprong in het testbeleid te maken.*
 - *In steeds meer landen wordt asymptomatisch getest, bijvoorbeeld bij contacten of risicoberoepen. Dit is van belang voor vroegsignalering en om verspreiding van het virus tegen te gaan.*

Catshuis- Tijdelijke wet maatregelen COVID-19

- Dit document schetst de situatie wanneer de TWM COVID-19 inwerking treedt. Vanaf dat moment zullen maatregelenpakketten, vooraf of achteraf, goedkeuring moeten krijgen van het parlement. VWS

verwacht dat de wet niet eerder dan medio november in werking zal treden.

- Op slide 2 wordt de huidige besluitvormingscyclus afgezet tegen de cyclus na inwerkingtreding van de TWM. Onder de TWM is er een extra week nodig in het proces waarin de ministeriële regeling waarin de maatregelenpakketten worden verwerkt naar de beide Kamers der Staten-Generaal worden gezonden. De Kamers kunnen dan stemmen over de regeling en pas na instemming kunnen de maatregelen worden ingevoerd. Wel kan hier eventueel een spoedprocedure worden ingezet, waarbij er sprake is van een week nahang in beide Kamers.
- De TWM is bedoeld voor democratische inbedding. Dit betekent dat de reguliere procedure (binnen 2 dagen voorlegging van de ministeriële regeling aan Kamer, een week voordat deze in werking kan treden), de norm dient te zijn.
- Voorwaarde voor de spoedprocedure is dat:
 - Daadwerkelijk sprake is van 'een zeer dringende omstandigheid waarin ter beperking van gevaar direct moet worden gehandeld'
 - Gemotiveerd mee te delen aan de Kamer.
- De Tweede Kamer heeft in de nahangprocedure nog steeds de mogelijkheid om de regeling weg te stemmen en daarmee van rechtswege laten vervallen. Dit kan de uitvoering van de ministeriële regeling ondermijnen.

Naleving en handhaving

- Dit document geeft een beeld van de recente naleving van de maatregelen. Daarnaast schetst het een handhavingskader, opgesteld door politie en OM. Uitgangspunt is dat stevige handhaving, zowel preventief als repressief, nodig is om de cijfers omlaag te krijgen. Ten behoeve van handhaafbaarheid zijn eenduidige en helderheid van maatregelen van groot belang.

5. Grensverkeer (nazending J&V)

Advies

- U kunt instemmen het uitgewerkte scenario grensverkeer.
- U kunt aangeven het erg waardevol te vinden dat RIVM nog een check heeft gedaan op de 'effecten van de maatregelen op indammen van het virus'. U kunt vragen of het RIVM een dergelijke check ook zou kunnen doen op de maatregelenpakketten nadat deze door FIN/EZK/SZW en de Planbureaus zijn gescoord op het financieel-economisch afwegingskader.

Toelichting

- Dit scenario heeft reeds voorgelegen in de ACC-19 van 1 oktober, waarin door u is verzocht het overzicht naast het financieel-economisch afwegingskader te leggen.
- Naar aanleiding daarvan is er onder andere een kolom met effecten op indammen virus toegevoegd, en is het scenario opnieuw besproken in de ACC-19 van 8 oktober. De gegevens in deze kolom waren onder voorbehoud van toetsing door het RIVM.
- Momenteel scoort FIN/EZK/SZW/Planbureaus de mogelijk aanvullende maatregelen uit de gereedschapskist op het financieel-economisch afwegingskader. Het kan van meerwaarde zijn als het RIVM de resultaten van deze score op de ingeschatte effecten van het virus ook beoordeelt.

6. Rondvraag en sluiting

U kunt eventueel aangeven wat de laatste stand is van het werk van het gedragsnetwerk en dat de ACC hierover op korte termijn bijgepraat zal worden.

DEP. VERTROUWELIJK

HEDEN

TER ADVISERING

Aan

de minister

ter informatie

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie

Bestuursondersteuning & Advies

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

T 10.2.e

Datum

16 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000202146

Auteur

10.2.e | 10.2.e

10.2.e | 10.2.e

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

10.2.e | 10.2.e

10.2.e | 10.2.e

notitie

Vorbereiding Catshuissessie 18 oktober 2020

Aanleiding

Op zondag 18 oktober vindt er van 14:00 tot 17:00 uur een bespreking in het Catshuis plaats over Corona. Gespreksonderwerpen zullen in ieder geval 'testbeleid' en 'gedrag' zijn. U heeft daarnaast verzocht om een economische analyse van het effect van de nieuwe contactbeperkende maatregelen en de toereikendheid van het huidige steunpakket. Als bijlage bij deze notitie ontvangt u de voorbereiding, bestaande uit:

1. Testbeleid
 - a. Presentatie strategie testbeleid 2.0
 - b. Notitie testbeleid t.b.v. Catshuissessie (*ter achtergrondinformatie*)
2. Gedrag
 - a. Presentatie rapid response team Gedrag en Corona (*ter achtergrondinformatie*)
3. Economische analyse van het effect op steunpakketten
 - a. Outline Kamerbrief 26/10 → wordt nog afgestemd met andere departementen en volgt in een nazending.
 - b. Memo 1: generieke regelingen
 - c. Memo 2: specifieke regelingen
 - d. Bijlage update quarantaineregeling (*ter achtergrondinformatie – niet om te delen*)

Onderstaand vindt u een toelichting op de drie onderwerpen.

1. Testbeleid – stand van zaken

Advies

- U kunt de presentatie/toelichting van de minister van VWS aanhoren. De minister van VWS zal waarschijnlijk ingaan op: i) De stand van zaken, ii) de strategie m.b.t. sneltesten, en iii) versterking van de regie in het testlandschap.
- U kunt uw eigen presentatie toelichten. De redeneerlijn is hieronder in het kort opgeschreven.
- U kunt de overige deelnemers met behulp van uw presentatie overtuigen van het grote maatschappelijk en economische belang van testen (naast het zicht houden op het virus), het belang van het verlagen van de drempel om je te laten testen en dat hiervoor meer nodig is dan momenteel is voorzien. U kunt samen met ministers SZW en EZK pleiten voor het opschalen van de capaciteit door de private sector, naast het werk dat de GGD nu doet.

Kernpunten

- De presentatie en notitie is met SZW en EZK gedeeld. EZK heeft nog specifieke aanvullingen gedaan op het gebied van wat er momenteel aan initiatief loopt met VNO. SZW steunt onze lijn.
- EZK is met ons van mening dat de extra ondersteuning voor het testbeleid via de GGD moet lopen en via aanvullende infrastructuur (plan VNO). Regie in laatste geval niet bij GGD maar wel nadrukkelijk aanvullend en complementair. Aanvullende infrastructuur valt onder publieke regie (kabinet) mbt inzet en keuze doelgroepen/ testen/ voorwaarden.
- Deze versie van de presentatie en notitie is aangevuld met een beschrijving van een aantal internationale voorbeelden, die we hebben opgehaald via contacten bij de ambassades.

Redeneerlijn bij uw eigen presentatie

1. Testen is cruciaal om het aantal besmettingen in te dammen en de sociaal-maatschappelijke en economische effecten zo veel mogelijk te beperken.
2. Er moeten meer mensen getest kunnen worden. Momenteel duurt het lang voordat je een afspraak kunt maken om je te laten testen en duurt het vervolgens ook lang voordat je de uitslag ontvangt. De drempel om te testen moet omlaag
 - a. De testbereidheid van mensen is slechts 32%;
 - b. 90% van de mensen met klachten blijft niet thuis
 - c. Een afspraak + uitslag duurt gemiddeld 85 uur.
3. Terugkijkend hebben we te maken gehad met te weinig testcapaciteit. Er wordt gewerkt aan meer testcapaciteit bij de GGD, maar er is meer nodig en mogelijk.
4. De testbehoefte is groter dan de huidige raming bij een hogere testbereidheid. Een schaa sprong in de testcapaciteit is nodig om een grotere testbereidheid te faciliteren en asymptomatisch testen mogelijk te maken.
5. Bovenop de inspanningen die nu geleverd worden door de GGD, is het noodzakelijk om de capaciteit via een andere weg op te schalen. Marktpartijen kunnen snel extra capaciteit leveren, terwijl de regie ten aanzien van het beleid bij de overheid blijft. Dit kan bijdragen aan een snellere daling van de r-waarde.
 - Het initiatief van EZK en VNO-NCW biedt de mogelijkheid om een sprong in het testbeleid te maken.
 - In steeds meer landen wordt asymptomatisch getest, bijvoorbeeld bij contacten of risicoberoepen. Dit is van belang voor vroegsignalering en om verspreiding van het virus tegen te gaan.

2. Gedrag

Advies

- U kunt aangeven dat het heel fijn is dat gedragskansen steviger worden opgepakt. Op dit moment worden gedragsinterventies nog zeer beperkt toegepast. Het inzetten van gedragsinterventies kan potentieel voorkomen dat er meer algemene restricties moeten worden opgelegd die grote maatschappelijke gevolgen hebben. Er valt nog veel winst te behalen door gedragskennis systematisch te benutten;
- U kunt aangeven dat het wenselijk is dat er een duidelijke politieke commitment komt om kansrijke gedragsinitiatieven snel op te schalen. Op dit moment zijn er meerdere partijen die zich bezighouden met de gedragskansen rond COVID-19 (o.a. Rapid response team, RIVM Corona gedragsunit, programmadirectie-COVID). Maar er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden en middelen.
- U kunt inbrengen dat er meer mensen en middelen nodig zijn om de gedragskansen slagvaardig op te pakken.

Kernpunten

- Minister Wouter Koolmees houdt zondag een presentatie in het Catshuis over de coronacrisis in het licht van gedrag. Hij is van mening dat gedrag een grotere rol moet gaan spelen in het gehele proces en dat gedragsexpertise een inherent onderdeel is van het programma DG COVID en de NCTV. Hij vindt dat bij de huidige maatregelen te veel wordt ingezet op communicatie en handhaving. Daarnaast vraagt hij aandacht voor het feit dat, naast gevolgen op gebied van gezondheid, Covid-19 ook gevolgen heeft voor o.a. onze economie en het sociaal en psychisch welbevinden. De presentatie is vooral agenderend van aard, en schetst daarnaast een koersadvies. De hoofdboodschap zijn drie wensen van Koolmees:
 - Breder interveniëren dan alleen communicatie "daar zijn waar zij zijn". Doelgroep betrekken, omgeving aanpassen, etc.
 - Borgen dat gedragskennis vanaf de start van het ontwikkelen van maatregelen wordt meegenomen;
 - Eigenaarschap van de crisis terugbrengen naar de burger: overheid en burger samen verantwoordelijk ('als ik mij gedraag, is de kans groter dat we binnenkort weer binnen mogen sporten').

Toelichting

Rapid response team Gedrag&Corona

- Het aantal Coronabesmettingen is sinds begin juni opgelopen. Ingrijpende restricties om het aantal besmettingen terug te dringen gaat gepaard met maatschappelijke gevolgen, op het vlak van welbevinden, gezondheid en economie. Een andere mogelijkheid om de toename van besmettingen af te remmen is het inzetten van gedragsinzichten.
- Onder leiding van 10.2.e is eind augustus een traject gestart met als doel het ontwerpen van gedragsmaatregelen die op (zeer) korte termijn kunnen worden gelanceerd in Nederland. De twee 10.2.g hebben hiertoe de hulp ingeroepen van de gedragsteams van alle ministeries en enkele uitvoeringsorganisaties. Inmiddels is dit team omgedoopt tot het Rapid response team.
- In het team zijn gedragsexperts vanuit de verschillende gedragsnetwerken binnen de Rijksoverheid betrokken, inclusief collega's van de RIVM corona gedragsunit. Het team werkt daarmee over de grenzen van de departementen heen en is nergens officieel belegd.
- Het Rapid response team werkt gedragsinterventies uit die mensen ondersteunen in de naleving van de maatregelen, en gaan verder dan communicatie en nudging. De potentieel kansrijke interventies worden tot nu toe gepitcht aan de 10.2.e en bij goedkeuring worden deze verder uitgewerkt en uitgetest in subteams. Eén concrete gedragsinterventie wordt door de programmadirectie COVID-19 momenteel geïmplementeerd, namelijk: een website met tips over hoe mensen coronaproof thuis kunnen afspreken met familie en vrienden.
- In de bijgaande Powerpoint (*bijlage 2a*) vindt u een overzicht van de gedragsinterventies die het Rapid response team momenteel aan het uitwerken is. Een aantal voorbeelden:
 - (Klap)armbandjes: door het dragen van een armbandje doe je een appel op de ander: help mij om afstand te houden, in plaats van: blijf uit mijn buurt!
 - Presentje na afloop van coronatest: door mensen na de test een klein presentje aan te bieden (bijvoorbeeld een Pathéhuis bon) maak je quarantaine 1) aantrekkelijker, en 2) dit stimuleert het wederkerigheidsprincipe;
 - Druktemeters bij supermarkten: door gemakkelijk (online) inzichtelijk te maken wanneer het in welke supermarkt druk is, kunnen mensen bewuster een afweging maken op welk moment boodschappen te gaan doen.
- Om gedragsinterventies echt verder te brengen en om snel kansen op te pakken is voldoende mankracht nodig. Voldoende expertise en/of capaciteit,

zoals gewenst bij de uitrol van concrete gedragsinterventies, is niet bij de Rijksoverheid aanwezig. Daar past het om externe expertise in te huren, zoals gedragsbureaus. Het Rapid response team heeft nu geen financiële middelen en moet voor iedere opdracht zoeken naar de mogelijkheden. Dit kost veel tijd en inzet. Een eigenstandig budget is dan ook gewenst.

- Op dit moment ontbreekt een duidelijke structuur in de gedragsaanpak. Er meerdere partijen die zich bezighouden met de gedragskansen rond COVID-19: 1) Corona gedragsunit RIVM, 2) Rapid response team en 3) programmadirectie-COVID. Er zijn geen officiële afspraken gemaakt over de taakverdeling en financiële middelen. Om slagvaardig te werk te kunnen blijven gaan is het goed om te komen tot een duidelijke taakverdeling. Een mogelijke verdeling van taken is:
 - de gedragsunit van het RIVM (en het NCTV) beantwoordt acute vragen;
 - het Rapid response team werkt en test concrete gedragskansen uit;
 - de programmadirectie-COVID is verantwoordelijk voor de verdere implementatie van kansrijke gedragsopties. De programmadirectie-COVID houdt ook zicht op de samenloop van de verschillende communicatie uitingen en gedragskansen.

3. Economische analyse van het effect op de steunpakketten

Kern noodpakket

- Tijdens (of en marge van) de Catshuissessie van zondag zal naar verwachting ook de brief over extra maatregelen bij het noodpakket aan de orde zal komen.
- Zoals besproken met u afgelopen donderdag, werken we met de andere vijfhoek departementen aan een analyse van wat er met het oog op de nieuwe restricties nog nodig is in het noodpakket. Daarover is voor woensdag a.s. een BWO gepland. Vervolgens kan de concept brief vrijdag in de MCC worden besproken en zondag 25 oktober in het Catshuis.
- Wij hebben een outline voor de brief gemaakt (bijlage 3a-moet nog worden toegevoegd, wordt momenteel nog afgestemd door EZK). Om te voorkomen dat de lijn te veel uiteenloopt hebben wij dit al ambtelijk met de andere departementen gedeeld. De outline vindt u bijgevoegd en ook ministers Wiebes en Koolmees hebben deze ontvangen. We horen graag of deze outline in lijn is met de brief zoals u die voor ogen heeft.
- Mogelijk wil minister Wiebes al tot een besluit komen over welke extra maatregelen nodig zijn. We adviseren u in dat geval aan te geven dat u eerst de analyse wilt zien en te verwijzen naar het BWO van woensdag. Voor uw achtergrond hebben we in de toelichting onze eerste gedachten bij de verschillende opties op een rij gezet.
- N.B.: Voor het BWO zijn de ministers van VWS, OCW en BZK, die vanuit sport, cultuur en gemeenten ook betrokkenheid hebben, nog niet uitgenodigd. Mogelijk wilt u eerst/alleen bilateraal contact met hen over de mogelijke uitbreiding van maatregelen voor hun sectoren. We horen graag wat hierin uw voorkeur heeft.

Toelichting voor uw achtergrond: voor- en nadelen mogelijke extra maatregelen

- De TVL 2 biedt een ruimere vergoeding dan de TVL 1. Binnen de systematiek van de TVL kan een gerichte opslag worden verstrekt om tegemoet te komen aan het verzoek **om horecaondernemingen** extra te steunen. Deze 'ijskastcompensatie' kan worden gekoppeld aan de TVL, bijvoorbeeld met een opslag van 10 procent. De gemiddelde TVL-compensatie is 13.000, bij een opslag van 10% resulteert dit in gemiddeld 1.300 euro extra. De totale kosten van 10 procent opslag worden geraamd op 43 mln euro. Het is niet ondenkbaar dat, bij extra tegemoetkoming aan de horeca, ook andere sectoren zullen aansturen op een dergelijke behandeling.
- Voor de **amateursport** de regelingen TVS en TASO opnieuw open te stellen voor de periode oktober-december 2020. Dit is een tegemoetkoming in de

vaste lasten (huisvesting) voor amateursportverenigingen die moeten sluiten. De kosten worden op dit moment geschat op 60 mln.

- Het tweede **cultuurpakket** van 482 mln. ook specifiek te richten op de getroffen culturele instellingen waarvan de eerder verstrekte ontheffing op basis van 'groot (cultureel) belang' nu is ingetrokken. De besteding van de 482 mln. is namelijk nog niet uitgewerkt in concrete maatregelen. Desgewenst kan een deel van het geld voor 2021 naar 2020 worden gehaald.
- Met bovenstaande aanpassingen voor amateursport en cultuur wordt ook tegemoetgekomen aan **gemeenten** (deze maatregelen lopen deels via gemeenten). Daarnaast hebben gemeenten reeds 1,5 mld. ontvangen. Met gemeenten is een eigen systematiek afgesproken waarbij zij reële compensatie ontvangen voor hun gederfde inkomsten en de door hen gemaakte kosten. De kosten voor GGD'en, veiligheidsregio's en inkomstenderving worden vergoed op basis van nacalculatie en ademen dus mee. Op het moment dat de crisis verergert, krijgen gemeenten automatisch meer middelen. Daarnaast zijn een aantal posten vastgesteld die niet mee ademen en waar ook druk kan komen om de compensatie te verhogen. Eind november is er een BOFv waar de stand van zaken omtrent de coronacompensatie worden besproken. Mocht het politiek noodzakelijk zijn om nu een beweging te maken, dan kan ervoor gekozen worden om additionele middelen (4 mln.) beschikbaar te stellen voor de extra inzet van boa's (naleving verscherpte maatregelen). Overigens is van de eerder beschikbaar gestelde 50 mln. voor heel 2020 een deel nog niet uitgeput.

In bijgevoegde memo's (bijlage 3b en 3c) worden de voor- en nadelen van beleidsopties voor de generieke en specifieke steunmaatregelen toegelicht. De indicatieve kosten van uitbreiding van het steunpakket zijn weergegeven in de tabellen. Bijlage 3d bevat de stand van zaken over quarantainevergoeding. In het licht van de bredere discussie over het testbeleid geldt dat meer middelen voor een beter testbeleid beter besteed zijn dan een forse uitbreiding van steunmaatregelen. De kosten van een quarantainevergoeding worden bijvoorbeeld geraamd om 1,6 mld., terwijl de achterliggende behoefte een beter testbeleid is. Het is dan beter om meer te investeren in een beter testbeleid. Het huidige steunpakket werkt immers in tegenstelling tot het testbeleid. Het huidige steunpakket werkt immers in tegenstelling tot het testbeleid effectief. Daarbij komt dat te veel steun aan bedrijven noodzakelijke verandering in de weg kan staan.

1) Narratief; waar volstaat het staande pakket en waar is meer nodig?

- Het kabinet heeft vanwege de tweede golf besloten tot extra contactbeperkende maatregelen.
- De onzekerheid is ongekend groot, het steunpakket moet aan deze onzekerheid tegemoet komen;
- Het virus zal nog een tijd bij ons zijn en vooruitkijkend kleurt die wetenschap ook het economisch beeld nog lang somber;
- De kans dat we niet terugkeren naar de economie van voorheen groeit, de kans dat aanpassing nodig is groeit mee.
- Het kabinet brengt stabiliteit en vertrouwen doordat het pakket uit zichzelf meebeweegt met de grillen van het virus;
- Er is voor brede, meeademende regelingen gekozen om flexibel in te spelen op de grillen van het virus, sectoren gelijk te behandelen, maar toch recht te doen aan de wetenschap dat het beeld diffuus is: sommige sectoren worden nu eenmaal meer geraakt dan anderen.
- Een pakket dat flexibel inspeelt op nieuwe beperkingen en dat stevig staat zodat bedrijven en werkenden voor langere tijd weten waar zij op kunnen rekenen;
- Onvoorziene omstandigheden of onevenredige klappen kunnen in dat licht reden zijn voor een extra steun in de rug.

2) Wat zijn de effecten van de nieuwe restricties?

- Als gevolg van de extra contactbeperkende maatregelen zijn er specifieke sectoren die extra hard geraakt worden. Deze sectoren zijn gesloten om het algemeen belang te dienen en een bijdrage te leveren aan het voorkomen van verdere verspreiding van het virus. Het is voor hen extra wrang dat zij gesloten zijn, terwijl andere bedrijfstakken doorgang kunnen vinden en er al een groot beroep is gedaan op hun aanpassingsvermogen.
- De nieuwe ervaring van het virus en de gedeeltelijke lockdown kleuren de economische vooruitzichten somberder.
- Het slechte weer houdt aan en het is nog niet duidelijk wanneer de oplossing van een vaccin breed beschikbaar zal zijn;
- Ten opzichte van dit voorjaar is het internationale beeld minder symmetrisch, ervaringen in landen wisselen elkaar meer af. Ook lijken waardeketens wat weerbaarder dan in de eerste golf.
- Ook blijven delen van de economie nu open die in het voorjaar dicht moesten;
- De nieuwe realiteit sinds Corona is volatiel, onzeker en raakt sectoren en huishoudens heel verschillend; Voor sommige sectoren versnelt corona veranderingen positief (postorder, thuisbezorgen), anderen houden zich vooralsnog staande in de tegenwind (financiële sector), maar er zijn ook sectoren die het lastig hebben (cultuur, horeca).
- Hoe staan we er nu voor? De faillissementen lijken recent opvallend laag, hoe staan bedrijven er voor en wat zijn de sectorale beelden.
- Wat doet de werkgelegenheid, de jeugdwerkloosheid, de starters? Voorzichtig herstel in Q3 en nu?
- Hoe staan de overheidsfinanciën er voor? Ondersteuning gewenst, maar rekenschap geven dat middelen leiden tot hogere staatsschuld en moet worden terugbetaald in de toekomst.
- Wat zijn de vooruitzichten qua testbeleid.

3) **Waar vangt het steunpakket de klap van de aanscherpingen op en waar is verruiming van de steunmaatregelen nodig en wenselijk?**

Generieke maatregelen:

- Bedrijven kunnen gebruik maken van de bestaande steunmaatregelen (o.a. NOW, tvl, garantieregelingen, Tozo, belastingmaatregelen, bancaire regelingen etc.) als gevolg van de restricties;
- Zijn er opvallende verschillen tussen sectoren/bedrijven?
- **Het steunpakket beweegt mee met het virus.** We duiden het meebewegen aan de hand van het gebruik van de huidige regelingen, daarbij worden sectorale verschillen inzichtelijk gemaakt. Omdat de laatste aanscherping nog maar beperkt zichtbaar zal zijn voegen we voorbeelden toe;
 - Twee microvoorbeelden van wat er gebeurt voor een individueel bedrijf en een werknemer die geraakt worden. Dit vergelijken we met het voorjaar;
 - Een simulatie van wat het huidige pakket zou doen bij de piek in april, hiermee wordt inzichtelijk dat de steun van de overheid heel fors toeneemt via NOW, TVL, TOZO etc;

(Sector)specifieke maatregelen:

- Wat betekenen de restricties voor de bestaande sectorspecifieke maatregelen?
- In hoeverre ademen sectorspecifieke regelingen mee?
- Sectorspecifieke maatregelen ademen zoveel mogelijk mee. Sommige sectoren zijn door de contactbeperkende maatregelen nu gesloten. Voor deze sectoren zal moeten worden bepaald of dit voldoende is.

Flankerend beleid

En als bedrijven, werknemers of schoolverlaters het toch niet redden, wat doen we dan in flankerend beleid?

Waar schieten de generieke maatregelen en sectorspecifieke steunmaatregelen nu te kort?

- Welke schade wordt niet opgevangen door de bestaande regelingen? Waar is het wenselijk om maatregelen uit te breiden? Wat zijn de gevolgen voor economische aanpassing? Hier ook update van de verkenning compensatie quarantaine met schets afruilen.
- Concentreert de resterende schade zich in bepaalde sectoren (→ sectorale steun) of is er evidente resterende schade voor alle sectoren (→ aanpassing generieke maatregelen)?

4) **Welke aanpassingen aan generieke of sectorspecifieke maatregelen zijn effectief?**

De analyse van effecten en grenzen aan het bestaande pakket zullen uitwijzen in welke richting uitbreiden van steun verstandig is. We onderscheiden aanpassingen aan het staande pakket dat ook het langere termijn vertrouwen en aanpassingsvermogen moet versterken enerzijds. En de steun in de rug om onvoorziene en onevenwichtige klappen op korte termijn te verlichten anderzijds .

Generieke maatregelen:

Welke generieke maatregelen Per aanpassing inzichtelijk maken;

- i. het verwachte effect op de getroffen sectoren,
- ii. het budgettaire beslag en
- iii. de uitvoerbaarheid

Sectorspecifieke maatregelen: Welke eerdere/nieuwe sectorspecifieke maatregelen zijn wenselijk. En per regeling;

- i. het verwachte effect op de getroffen sector
- ii. het budgettaire beslag en
- iii. de uitvoerbaarheid?

NB:

Naar aanleiding van gesprekken met partners en debat met de Kamer zullen de volgende maatregelen in de analyse worden betrokken en worden gewogen op effectiviteit;

- Vertragen afbouwpaden
- Een gerichte incidentele tegemoetkoming in de TVL;
- Verbreiding van de TVL
- Sectorale differentiatie in de TVL
- Gemeenten
- Time out arrangement;
- Quarantaineregeling;
- Cultuur;
- Sportverenigingen;
- Fiscale maatregelen in de zorg, voor thuiswerkers en BTW op mondkapjes.

-0-

Strategie testbeleid 2.0

Catshuissessie

Belang van grootschalig testen

Bestrijding virus

- Interactie testinfrastructuur, naleving basisregels en testbereidheid
 - Frictieloos testen vergroot testbereidheid
 - Sneller testen resulteert in kortere quarantainetijd en betere naleving basisregels

Economie & Maatschappij

- Kortere quarantainetijd faciliteert snelle terugkeer naar economisch en maatschappelijk verkeer

Er moeten meer mensen getest kunnen worden

Het maken van een afspraak en het ontvangen van de uitslag duurt te lang. De drempel om te testen moet omlaag.

- Afspraak + uitslag: gemiddeld 85 uur
- De testbereidheid van mensen is nu slechts 32%
- 90% van de mensen met klachten blijft niet thuis
- Wie via de corona-app een melding krijgt moet nu 10 dagen in quarantaine, en kan zich bij het uitblijven van symptomen niet laten testen.

Het opschalen van de huidige aanpak is niet genoeg

Er is hard gewerkt om knelpunten weg te nemen

- Onvoldoende labcapaciteit en testmaterialen
- Beperkte testafnamecapaciteit GGD

De testcapaciteit word opgeschaald, maar er is meer nodig

- De labcapaciteit voor reguliere tests wordt opgeschaald richting 140 duizend eind 2020
- De afnamecapaciteit bij de GGD's blijft daarbij achter. Deze groeit naar 80 duizend eind 2020.
- Vanaf november worden geleidelijk sneltesten ingezet door de GGD. Deze kunnen de capaciteit vergroten, maar leggen ook druk op de afnamecapaciteit van de GGD.

Het buitenland laat zien dat meer en asymptomatisch testen kan

Duitsland

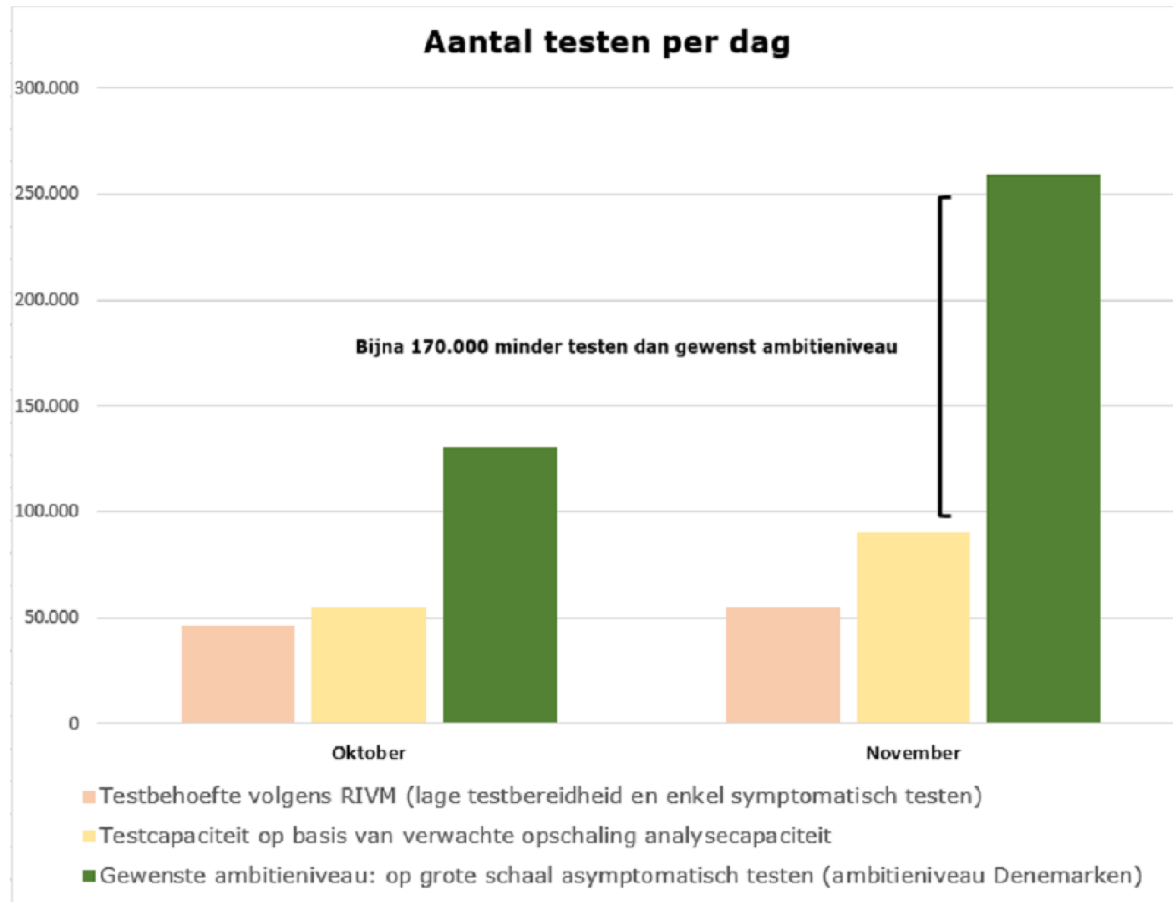
- Capaciteit voor PCR testen is 1,5 miljoen per week. Per 100.000 inwoners is de capaciteit in Nederland inmiddels vergelijkbaar.
- Ook Duitsland loopt tegen de grenzen aan van wat mogelijk is met PCR-testen en zet daarom sneltesten in, ook om risicogroepen preventief te testen.

Denemarken

- Sinds april is grootschalig de testcapaciteit opgeschaald. Er is een aparte infrastructuur voor preventief testen, met hulp van private partijen.
- Testen kan dezelfde dag, of uiterlijk binnen 1 dag.
- Op korte termijn kan elke dag 1,5% van de bevolking getest worden. Dit zou in Nederland neerkomen op circa 250.000 testen per dag

Doelstelling testen moet en kan ambitieuzer

- Testbehoefte **groter** dan raming: vraag groter dan aanbod
- Testcapaciteit blijft **achter** bij gewenst ambitieniveau. 1,5% bevolking per dag is mogelijk in Denemarken = circa 250 duizend testen in Nederland
- **Schaalsprong** nodig om grootschalig asymptomatisch te testen

Strategie: Opschalen GGD en inschakelen markt

Regierol Rijk

- Sturen op opschalen infrastructuur
- Ontwikkelen strategie ten aanzien van inzetten (snel)testen en asymptomatisch testen (doelgroepen)

Opschaling GGD

- Meer PCR-testen (>80k/dag testen) en automatisering (STRIP)
- Inzetten sneltesten
 - Antigeentesten (154k/dag)
 - LAMP-test (8.000-10.000)
 - Blaastest
- Uitbreiding BCO

Inschakelen markt

- Aanvullend grootschalige sneltestinfrastructuur opzetten
- EZK + VNO/NCW: '**Kansrijk initiatief**' maakt sprong mogelijk
- Asymptomatisch testen bij contacten en risicoberoepen

Vragen bij oplossingsrichtingen

Hoe gaan we een forse groei van de testcapaciteit realiseren?

- Hoe kunnen we de opschaling bij de GGD en in aanvullende infrastructuur versnellen?
- Onder welke voorwaarden kunnen we snel additionele capaciteit uit de markt benutten?

Hoe maken we snel asymptomatisch testen mogelijk?

- Welke hoeveelheden sneltesten zijn hiervoor nodig?
- Welke doelgroepen prioriteren we bij asymptomatische testen?
Bijvoorbeeld:
 - Contacten & melding corona-app: beperken effecten quarantaine
 - Reizigers uit risicolanden
 - Risicoberoepen (e.g. zorgpersoneel)

Hoe kunnen andere departementen VWS hierbij helpen?

To: [redacted] (BOA/Advies) [redacted]@minfin.nl]; [redacted]@minfin.nl]
Cc: [redacted] (BOA/Advies) [redacted]
From: [redacted] (IRF/SC)
Sent: Thur 10/15/2020 7:25:43 PM
Importance: Normal
Subject: FW: MR Vaccin
MAIL_RECEIVED: Thur 10/15/2020 7:25:44 PM

.....
Ha [redacted]

Zouden jullie onderstaande mailwisseling in de betreffende werkmap willen toevoegen (MR 16/10, pt. 3°). Is nl. aanvullend advies [redacted] en handig om in het archief te hebben.

Alvast dank.

Gr. [redacted]

Van: [redacted]

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 19:17

Aan: [redacted] (IRF) [redacted] (BEDR/Ext/ICT)

CC: [redacted] (AL DGRB)

; [redacted] (IRF/VWS); [redacted] (IRF)

; [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (IRF/SC)

Onderwerp: RE: MR Vaccin

Hebben ze net goed geluisterd in de ACC ;-)

Even nog mijn appreciatie mbt vaccins: daar doen ze het echt stuk beter dan bij testen

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] (IRF) <[redacted]>

Datum: donderdag 15 okt. 2020 7:14 PM

Aan: [redacted] (BEDR/Ext/ICT) [redacted]@minfin.nl>

Kopie: [redacted] (AL DGRB); [redacted] (IRF/VWS); [redacted] (IRF); [redacted] (BOA/Advies); [redacted]; [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (AL); [redacted]@minfin.nl>; [redacted] (IRF/SC); [redacted]@minfin.nl>

Onderwerp: MR Vaccin

Ha Wopke,

VWS bericht ons dat ze nog iets meer vaccins willen kopen. Het gaat om 33 mln extra, tov MR-notitie. Het past binnen het mandaat.

Advies: instemmen.

Groet [redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

14 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000200932

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 15 oktober 2020

Aanleiding

Op dinsdag 13 oktober vindt de ACC-19 plaats (10:00-11:00 uur). Onderstaand treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen
 - Geen opmerkingen
2. Verslag ACC-19 13 oktober 2020 (nazending J&V)
 - Het verslag was nog niet verzonden ten tijde van het schrijven van deze annotatie. Indien nodig ontvangt u een aanvullende annotatie per mail op dit punt.
3. Algemeen beeld / Dashboard (mondelijke toelichting VWS/NCTV)
 - a. Epidemiologisch beeld
 - b. Terugblik persconferentie en debat
 - c. Beeld veiligheidsregio's

Advies

- U kunt het algemene beeld en de terugkoppeling van het debat aanhoren.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (stuk bijgevoegd BZ)

Advies

- Geen opmerkingen

Toelichting

- Bijgevoegd stuk van BZ wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken in elf Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen. Onderstaand vind u de highlights.
- Nog steeds neemt in vrijwel alle landen, ondanks het nemen van aanvullende maatregelen, het aantal besmettingen toe. In tegenstelling tot vorige week geldt dit nu ook voor ZWI en LUX. Waar LUX nog te maken heeft met een gestage stijging loopt het aantal besmettingen in ZWI in een vrij stevig tempo op.
- Denemarken is op dit moment het enige land in deze uitvraag waar het de goede kant op lijkt te gaan met sinds 6/10 voor het eerst weer een R onder de 1.
- In Duitsland is vandaag wederom een record gebroken als het gaat om het aantal besmettingen; 4.058, het hoogste aantal sinds eind april.

- In Italië is het gemiddeld aantal besmettingen per dag de afgelopen week ongeveer verdubbeld, van 1500 tot 3000. En ook in Frankrijk neemt het aantal besmettingen in een rap tempo toe (06/10: 653 509 (t.o.v. 563 535, 01/10).
- In verschillende landen, zoals in België en Italië, leidde de stijging van het aantal besmettingen tot de introductie van nieuwe nationale maatregelen.
- Daarnaast leidt de toename van het aantal besmettingen in steeds meer landen ook tot een, vooralsnog gestage, toename in het aantal ziekenhuisopnames en aantal mensen op de IC (o.a. LUX, ITA, DUI) ondanks dat het totaal aantal opnames relatief laag blijft in vergelijking met de eerste golf in maart.
- In Spanje, is het decreet afgekondigd door de regering wat zou leiden tot verdergaande maatregelen in de regio Madrid, op 8/10 door rechter vernietigd. De spanning tussen lokaal en nationaal niveau over maatregelen om COVID-19 in te dammen blijft daardoor voortduren.

5. Bemensing projectdirectie Covid-19 NCTV (*stuk bijgevoegd NCTV*)

Advies

- U kunt opmerken dat u begrip heeft voor de behoefte aan extra capaciteit bij de NCTV.
- U kunt opmerking dat u welwillend staat tegenover het verzoek van de NCTV en dat u zich zult inspannen om in ieder geval 1 (strategisch) adviseur te leveren die de NCTV aan de voorkant kan versterken en vraagstukken vanuit financieel economisch perspectief kan bekijken.

Toelichting

- De NCTV vraagt de ACC om extra mankracht (in totaal 21 vacatures) uit de eigen organisaties aan te leveren met het oog op het feit dat de NCTV sinds 1 oktober jl. de integrale besluitvorming rondom Covid-19 (wederom) coördineert.
- Deze extra capaciteit komt bovenop de medewerkers die reeds zijn overgekomen vanuit DGC-19.
- Zoals reeds met u besproken, is het ons inziens verstandig en ook in het belang van FIN, wanneer we een (strategisch) adviseur (bij voorkeur een econoom) kunnen leveren die bij de NCTV de materie vanuit een financieel economisch perspectief bekijkt. SZW en EZK doen in het ideale geval hetzelfde.
- Met de huidige werkdruk bij de NCTV en het feit dat de NCTV wellicht niet de eerste werkgever is waar een goede econoom aan denkt, zal het mogelijk een opgave zijn om iemand te vinden. Het is daarom van belang om ons niet volledig vast te knopen op de door de NCTV gevraagde aantallen. U kunt wel aangeven dat u uw uiterste best zal doen iemand te leveren.
- Ook wordt door de NCTV gevraagd om weer met liasons te gaan werken vanuit de verschillende departementen. Ieder departement wordt dan elke ochtend in een informeel overleg bijgepraat bij de NCTV. Ook hier gaan we, al dan niet samen met de trojka ministeries, proberen iemand van FIN af te vaardigen.
- FIN heeft op dit moment reeds 5 medewerkers geleverd aan DGC-19. We bekijken momenteel samen met EZK en SZW op welke onderwerpen wij mensen willen detacheren/uitlenen bij DGC-19.
- Bijgevoegd stuk is niet eerder afgestemd in het DOC.

6. Stand van zaken sneltests (*nazending VWS*)

Advies

- Dit stuk was nog niet verzonden ten tijde van het schrijven van deze annotatie. Wanneer het stuk binnen is ontvangt u een aanvullende annotatie per mail/telefonisch op dit punt.

Toelichting

- VWS werkt aan opschaling van de reguliere testcapaciteit tot circa 140 duizend testen per dag eind 2020. Daarnaast werkt VWS aan een verdere vergroting van de capaciteit door sneltesten in te zetten. Er zijn concrete plannen om dagelijks circa 67 duizend sneltesten per dag in te zetten.

- Vorige week zijn dagelijks circa 34 duizend tests af genomen. Het opschalen van de testcapaciteit liep begin september vertraging op door de achterblijvende labcapaciteit. De labcapaciteit is inmiddels niet langer een bottleneck, maar de GGD kan op dit moment de toegenomen labcapaciteit nog niet bijbenen. Op korte termijn is het naar verwachting wel mogelijk om iedereen met klachten weer te testen. Deze verwachting van het RIVM is gebaseerd op een maximale schatting van het aantal mensen dat luchtwegklachten heeft.
- Een internationale vergelijking laat zien dat het mogelijk is om het testbeleid te versterken door in te zetten op sneller en breder risicogericht preventief testen. Dit draagt bij aan vroegsignalering en het tegengaan van de verspreiding. Internationale voorbeelden zijn:
 - Het testen van buitenlandse reizigers uit risicolanden.
 - Het preventief testen van alle contacten bij lokale uitbraken in scholen, op de werkvloer (bv. slachterijen) en verpleeghuizen.
 - Grootschalig (vrijwillig) preventief testen in een regio bij een regionale uitbraak.
 - Periodiek testen van specifieke (risico)beroepsgroepen
- Een cruciale randvoorwaarde voor snel preventief testen is het verder vergroten van de testcapaciteit. Het additioneel inzetten van sneltesten bovenop de reguliere testcapaciteit is een mogelijkheid om de testcapaciteit te vergroten en zo risicogericht preventief testen mogelijk te maken.

7. Stand van zaken vaccins (nazending VWS)

Advies

- Dit stuk was nog niet verzonden ten tijde van het schrijven van deze annotatie. Wanneer het stuk binnen is ontvangt u een aanvullende annotatie per mail/telefonisch op dit punt.

Toelichting

- In het DOC van 8 oktober jl. is reeds over dit onderwerp gesproken, waarbij VWS een presentatie heeft gegeven over de vaccinatiestrategie.
- Hieruit bleek dat NL in aanmerking komt voor 11,4 mln. doses vaccins vanuit de afspraak die is gemaakt met de EC en diverse EU lidstaten. Aangezien waarschijnlijk meer dan 1 prik nodig is voor een effectieve vaccinatie betekent dit dat er minder mensen dan 11,4 mln gevaccineerd kunnen worden.
- In het meest positieve scenario kan in het eerste en tweede kwartaal van 2021 begonnen worden met vaccineren, aan de hand van een prioritering van doelgroepen.
- Het duurt enige tijd voordat alle vaccins verstrekt kunnen worden. Bovendien zijn nog niet voldoende doses voorradig voor het bereiken van een effectieve vaccinatiegraad.

8. Conceptplanning week 43 t/m 46 (stuk bijgevoegd NCTV)

Advies

- U kunt kennismaken van bijgevoegde conceptplanning

Toelichting

- Bijgevoegd vindt u een conceptplanning voor week 43 t/m 46, volgens de eerder vastgestelde 8-daagse vergadercyclus.
- In verband met het herfstreces wordt mogelijk nog afgeweken bijgevoegde planning. Voorlopig staan er voor de volgende drie weken steeds twee vergaderingen van het ACC gepland: op dinsdag en donderdag.

9. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

**HEDEN
TER ADVISERING**

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

Datum

12 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000198878

Auteur

1(10.2.e)

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 13 oktober 2020

Aanleiding

Op 13 oktober vindt de MCC-19 plaats. U neemt hier beiden aan deel. Onderstaand vindt u de geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen (*geen stukken*)

Geen opmerkingen.

NB: Naast ondergenoemde agendapunten, wordt er mogelijk ook gesproken over de quarantainebrief. VWS wil deze brief voor het coronadebat van aanstaande woensdag versturen. Onderstaand vindt u een annotatie op het punt van de quarantainebrief.

Quarantainebrief (*stukken ter info toegevoegd*)

Beslispunt en advies

- Stemt u in met de tekst van de quarantainebrief inclusief bijlagen? Wij adviseren u in te stemmen met de brief. VWS wil deze brief voor het Coronadebat van a.s. woensdag versturen. VWS heeft de brief ambtelijk afgestemd, maar deze is (tot onze verrassing) niet geagendeerd voor de MCC of een ander voorportaal. Wij vragen u zodoende langs deze weg om instemming. Indien u nog opmerkingen heeft bij de brief adviseren wij om deze in reactie op deze notitie mee te geven.
- De brief geeft in een bijlage een update van de tegemoetkoming voor de quarantaineplicht voor werkgevers. Daarin is opgenomen dat een generieke tegemoetkoming ondoelmatig is en dat nog wordt gezocht naar alternatieven.
- De brief bevat in een tweede bijlage een reactie op de motie Asscher met het verzoek om te bezien of nieuwe en gerichte steunmaatregelen nodig zijn in overleg met sociale partners en getroffen sectoren. De bijlage geeft aan dat het kabinet met sociale partners in gesprek blijft om de lasten van de quarantaineverplichting zo eerlijk mogelijk te verdelen. Toegezegd is dat het kabinet de Kamer per brief informeert over het voortzetten van het steun- en herstelpakket per 1 januari.

Toelichting

Stand van zaken verkenning quarantaine

- MSZW heeft aangegeven dat hij a.s. donderdag in het overleg met sociale partners het voorstel van MKB-Nederland van branchegerichte compensatie wil bespreken. SZW streeft ernaar dan duidelijkheid te hebben of de RVO een dergelijke regeling zou kunnen uitvoeren.
- Wij staan er voor open om de branchegerichte compensatie te verkennen, maar vinden dat de regeling zo gericht mogelijk moet worden vormgegeven tegen zo laag mogelijke kosten. Initiële schattingen van een generieke compensatieregeling door ambtelijk SZW lieten zien dat deze in omvang (enkele miljarden) dichtbij de NOW zou komen. Dat lijkt ons ongewenst en niet in verhouding staan tot de problematiek.
- De compensatie zou volgens SZW-onderdeel zijn van een groter pakket dat moet worden onderzocht, waarbij werkgevers een stap zetten op doorbetalen bij wachtdagen, de overheid hiervoor compenseert via een branchegerichte compensatie en de impact van de quarantainemaatregelen mogelijk kan worden beperkt door vroeger te testen. Dit laatste is wel afhankelijk van de ontwikkeling van de testcapaciteit en de LCI-richtlijn over testen bij asymptomatische personen.
- De brief stond eerst geagendeerd voor de MCC-19 van 22 september. Op verzoek van MVWS is de brief van de agenda gehaald. Uitvoerig contact tussen departementen heeft opgeleverd dat de formulering in de brief is afgezwakt. Waar eerst een verkenning werd aangekondigd voor gerichte inkomensondersteuning geeft de brief nu aan dat specifieke maatregelen niet mogelijk zijn gebleken.

Krachtenveld

- MVWS wil aanvullende vormen van specifieke inkomensondersteuning verkennen, naast de huidige socialezekerheidsregelingen en additionele noodmaatregelen.
- MSZW ziet veel uitvoerbaarheidsproblemen bij specifieke compensatieregelingen en geeft, vanwege de politieke druk en druk van de sociale partners vooralsnog de voorkeur aan een branchegerichte compensatieregeling (waarschijnlijk uitgevoerd door RVO). Een generieke compensatie via de werkgeverspremies blijft voor SZW altijd een terugvaloptie.

Financiële gevolgen quarantaineplicht

- De motie Asscher c.s. vraagt om de quarantaineverplichting nader uit te werken. Onderdeel hiervan is de ondersteuning die mensen kunnen verwachten als zij in quarantaine gaan. De motie vraagt niet specifiek om compensatieregelingen uit te werken.
- De brief geeft aan dat het compenseren van individuele werkenden en werkgevers in aanvulling op het bestaande stelsel en het steun- en herstelpakket, geen begaanbare route is gebleken. Wel wordt aangekondigd dat het kabinet blijft zoeken naar een mogelijkheid om generieke compensatie te bieden aan werkgevers die werkenden moeten doorbetalen tijdens quarantaine. Het gesprek met sociale partners op dit punt wordt voortgezet.
- Generieke maatregelen om werkgevers te compenseren voor de quarantaineplicht zijn zeer ondoelmatig en leiden tot grote budgettaire consequenties (zoals bijv. het verlagen van de Aof- en WW-premie). Het betreft immers een zeer diverse doelgroep die niet met eenvoudige beleidsinstrumenten te bereiken is.
- Een first best oplossing is om te zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van testen, zodat doorlooptijden bij het testen en de duur van de quarantaine kan worden ingekort.
- Daarnaast is de budgettaire besluitvorming zojuist afgerond en dienen maatregelen in principe specifiek te worden gedekt. Bovendien is er

sprake van een tekort in het inkomstenkader voor 2021 (verder vergroot door tegenvaller in de zorgpremies bij MEV).

2. Algemeen beeld *(geen stukken)*

Advies

U kunt de inbreng van de overige deelnemers aanhoren.

Toelichting

- Het wekelijks maatschappelijk beeld/dashboard is niet verspreid. Naar verwachting zal worden stilgestaan bij de ontwikkelingen afgelopen week.
- Het aantal besmettingen liep de afgelopen week verder op. In het weekend werden er 6499 (zaterdag) en 6378 (zondag) nieuwe besmettingen gemeld. Op maandag 12 oktober werd er 6845 nieuwe besmettingen gemeld. Het aantal in het ziekenhuis opgenomen coronapatiënten bedraagt 1298, waarvan er 252 mensen op de IC lagen.
- Vorige week (dinsdag 6 oktober) werd bekend dat het reproductiegetal daalde naar 1,17 (week daarvoor nog 1,27). In het reproductiegetal zit vertraging.
- Op dinsdagmiddag 13 oktober worden de nieuwe weekcijfers (aantal besmettingen, aantal afgenomen testen, aantal positieve testen, geactualiseerd reproductiegetal) bekend gemaakt.
- De effecten van de huidige maatregelen zullen pas deze week zichtbaar worden (eerste effecten te zien op zondag 11 oktober).

3. Op- en afschaling maatregelen *(geen stukken)*

Momenteel is het maatregelenpakket nog in beweging. Het OMT is om advies gevraagd ten aanzien van het maatregelenpakket, dat zal vanmiddag komen. U ontvangt dinsdagochtend 13 oktober een annotatie op dit punt.

4. Gereedschapskist en routekaart *(geactualiseerde versie van de gereedschapskist en routekaart volgen)*

Er is aangekondigd dat van dit document een nieuwe versie komt. De annotatie is gebaseerd op de huidige versie van het document, dat ook in de MCC-19 van 9 oktober ter bespreking voorlag.

Advies

- U kunt aangeven dat de maatregelen uit de gereedschapskist niet zijn afgezet tegen de sociaal-maatschappelijke en economische impact. Dit is wel gebeurd bij de maatregelen die in het Catshuis voorlagen. Dit kan alsnog gebeuren, maar dan is verzending op 13 oktober niet haalbaar.

Toelichting

- VWS heeft de wens de gereedschapskist op 13 oktober naar de Tweede Kamer te versturen, maar dit zal alleen gebeuren als er in de MCC-19 geconcludeerd wordt dat deze versie voldoende gedragen wordt en volledig is. Met verzenden van deze gereedschapskist wordt dit de strategie voor de komende tijd.
- Schriftelijk is er ambtelijk vanuit FIN meermaals input meegegeven op de gereedschapskist. Ook op de laatste versie is op maandag 12 oktober nog input meegegeven. Mogelijk worden die in de nieuwe versie nog verwerkt.

5. Stand van zaken internationaal en toerisme *(geen stukken, mondelinge toelichting BZ)*

Advies

U kunt de toelichting door BZ aanhoren.

Toelichting

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Er zijn geen stukken verspreid ten behoeve van dit agendapunt.

6. Voorstel van wet tot wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met een vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij (stuk bijgevoegd)

Advies

U kunt instemmen met het doorgeleiden naar de MR van de voorliggende wetswijziging vervroegde beëindiging pelsdierhouderij. LNV verzoekt om spoedadvies aan de Raad van State te mogen vragen voor de wijziging van het wetsvoorstel om te voorzien in de vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij van 2024 naar 2021.

Kern

Budgettaire consequenties

- Het voorgelegene wetsvoorstel geeft de grondslag voor nadeelcompensatie, de precieze vormgeving wordt momenteel uitgewerkt in een beleidsregel. Voor ons is het belangrijkste dat het gereserveerde bedrag van 150 mln. niet zal worden overschreden. Uit onze toetsing van de voorlopige inschatting blijkt dat dit inderdaad niet het geval is.
- Onze verwachting is dat het totale bedrag zelfs lager kan uitvallen aangezien LNV nu rekent met het meest negatieve scenario (en meest positief voor de sector). Wat ons betreft zijn er een aantal aanknopingspunten om het bedrag te verlagen (bv. aftrek voor het normaal maatschappelijk risico). Over deze nadere invulling van de componenten van nadeelcompensatie gaan wij verder in gesprek met LNV, onder meer o.b.v. een rapport van een onafhankelijk expert.

Stikstofruimte

- Er is gekozen voor gedeeltelijke inname van stikstofruimte. Idealiter hadden wij alle stikstofruimte ingenomen zien worden, maar wij zijn er inmiddels van overtuigd dat dit juridisch niet haalbaar is. Alle stikstofruimte innemen kan worden opgevat als 'onteigening', waardoor discussie zal ontstaan over nadeelcompensatie. Dit leidt mogelijk tot precedentwerking in het bredere stikstofdossier (toekomstige uitkoopregelingen). Daarnaast zijn voor het uitvoeren van een dergelijke regeling o.a. extra aanpassingen in de wet en een extra beleidsregel van provincies nodig, waardoor tijdige (d.w.z. voor aanvang van het fokseizoen) inwerkingtreding van de wet in de knel kan komen.
- Ter toelichting: in het voorstel wordt 30% van de stikstofruimte onmiddellijk afgeroomd – in lijn met het nu al door provincies gehanteerde percentage van 30% dat ten goede moet komen aan natuur wanneer een boerenbedrijf stopt – en mogen bedrijven 70% zelf gebruiken om een nieuwe activiteit te ondernemen (intern salderen), maar niet verkopen aan een andere partijen (extern salderen). Wanneer binnen een jaar geen beroep wordt gedaan op de ruimte, komt ze te vervallen. De gewonnen ruimte wordt ingezet voor het legaliseren van PAS-meldingen (afpraak uit het voorjaar om hier prioriteit aan te geven).

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

12 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000199212

Auteur

1(10.2.e)

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 13 oktober 2020

Aanleiding

Op dinsdag 13 oktober vindt de ACC-19 plaats (10:00-11:00 uur). Onderstaand treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Bijgevoegd is het aangepast vergaderritme voor de komende weken. Volgende week wordt er, net als deze week, een extra ACC-19 gepland op dinsdag (10:00-11:00 uur). Momenteel wordt nog bezien of/hoe de MCC-19 in week 43 (herfstreces) doorgang vindt.
- U kunt eventueel aangeven dat gezien het feit dat op 27 oktober besloten zal worden over het al dan niet continueren/afbouwen/opschalen van maatregelen, lijkt het ons wenselijk om in het herfstreces ook een ACC te beleggen om de besluitvorming goed voor te kunnen bereiden.

1. Verslag ACC-19 8 oktober 2020 (nazending JenV)

Advies

- Verslag is op dit moment nog niet verzonden. U wordt geadviseerd het verslag zelf op onjuistheden te checken.

2. Gereedheidskist bij escalatieladder (nazending VWS/NCTV)

Er is aangekondigd dat van dit document een nieuwe versie in een nazending komt. De annotatie is gebaseerd op de huidige versie van het document, dat ook in de MCC-19 van 9 oktober ter bespreking voorlag. U wordt dinsdag 13 oktober voorafgaand aan de ACC-19 nader geïnformeerd over dit agendapunt aan de hand van het laatste stuk.

Advies

- U kunt aangeven dat de maatregelen uit de gereedheidskist niet zijn afgezet tegen de sociaal-maatschappelijke en economische impact. Dit is wel gebeurd bij de maatregelen die in het Catshuis voorlagen. Dit kan alsnog gebeuren, maar dan is verzending op 13 oktober niet haalbaar.

Toelichting

- VWS heeft de wens de gereedheidskist op 13 oktober naar de Tweede Kamer te versturen, maar dit zal alleen gebeuren als er in de

MCC-19 geconcludeerd wordt dat deze versie voldoende gedragen wordt en volledig is. Met verzenden van deze gereedschapskist wordt dit de strategie voor de komende tijd.

- Schriftelijk is er ambtelijk vanuit FIN meermaals input meegegeven op de gereedschapskist. Ook op de laatste versie is op maandag 12 oktober nog input meegegeven. Mogelijk worden die in de nieuwe versie nog verwerkt.
- De opmerkingen die op 12 oktober schriftelijk door FIN werden meegegeven gingen over:
 - de indicator/signaalwaarde 'aantal tests per 100.000 inwoners'. Dit zegt niet zoveel wanneer het aantal afgenomen tests niet wordt meegenomen. Door het steeds verder opschalen van het testbeleid zullen de grenswaardes voor het aantal positieve tests steeds makkelijker behaald worden, oftewel ze zijn aan inflatie onderhevig. Het lijkt dus van belang die grenzen regelmatig te actualiseren op basis van de huidige stand van het testbeleid.
 - De gereedschapskist maakt per risiconiveau onderscheid tussen maatregelen 'in ieder geval' en 'te overwegen'. Om de voorspelbaarheid te vergroten is van belang dat duidelijk is op welke wijze besloten wordt over de 'te overwegen' maatregelen. Het zou daarbij kunnen helpen in de oplegger in ieder geval te verduidelijken op welke wijze, door wie en met welke snelheid over besloten wordt.
 - Het stuk is tegenstrijdig over wanneer sprake is van een lockdown. Op p.1 staat dat die ingesteld kan worden als er langere tijd sprake is van een 'ersntige situatie' waarbij geen aparte grenswaardes genoemd worden voor dit niveau, anders dan bij de andere risiconiveaus. Op p.7 worden wel grenswaardes voor een lockdown gecommuniceerd. Het lijkt in verband met de voorspelbaarheid van belang hier inderdaad grenswaardes te communiceren.
 - In de lockdownsituatie geldt weer de regel 'blijf zoveel mogelijk thuis'. Alleen noodzakelijke reizen worden ondernomen. Het is onduidelijk of de zorg hieronder valt. Het lijkt wenselijk in het stuk expliciet op te nemen, dat gebruik van zorg een uitzondering is om zo het stilvallen van de reguliere zorg zoveel mogelijk te voorkomen. Dit stilvallen heeft namelijk negatieve consequenties voor de gezondheid en financiën van zorginstellingen.
 - Een mondkapjesplicht in openbare binnenruimtes ontbreekt in de gereedschapskist. Hoewel de wetenschappelijke inzichten over de omvang van het positieve effect op het tegengaan van de verspreiding uiteenlopen, is het wenselijk om alle maatregelen die bij kan dragen aan het voorkomen van een lockdown tegen beperkte maatschappelijke kosten op te nemen in de kist. Een mondkapjesplicht zou dus bij de risiconiveaus 'zorgelijk' en 'ernstig' opgenomen kunnen worden, eventueel als te overwegen maatregel. Een wettelijk basis ontbrak eerder, maar wordt nu in voorzien met de coronawet.
 - "Werkgevers aanspreken op hun verantwoordelijkheid" staat nu onder te overwegen onder risiconiveau 2, maar zou ook al in risiconiveau 1 van toegevoegde waarde kunnen zijn. Idem voor "bezoekbeleid verzorgingshuizen op alle niveaus.
 - Hoe wenselijk is een uitzondering van zangkoren op alle niveaus?
- De gereedschapskist wordt nog nader aangepast. Er komen 5 risiconiveaus: waakzaam-zorgelijk-ernstig-zeer ernstig-lockdown. In het DOC-19 van 12 oktober werd aangegeven dat de aanvullende maatregelen die op 13 oktober worden gepresenteerd worden gecongrueerd met de gereedschapskist niveau 'zeer ernstig'.

3. Maatregelenpakket (nazending VWS/NCTV)

In tegenstelling tot wat op de agenda vermeld staat, wordt het document horende bij dit agendapunt vanavond nagezonden. Momenteel is het maatregelenpakket nog in beweging. Het OMT is om advies gevraagd ten aanzien van het maatregelenpakket, dat zal vanmiddag komen. In het DOC-19 van 12 oktober is er stilgestaan bij het maatregelenpakket. Bijgaand treft u de Powerpoint die daar is besproken ten aanzien van het maatregelenpakket aan. Onderstaande annotatie is op die versie gebaseerd. Indien op het formele stuk dat wordt nagezonden nog grote wijzigingen zien, wordt u hierover op dinsdag 13 oktober nader geïnformeerd.

Advies

- U kunt aandacht vragen voor uitlegbaarheid van de maatregelen en de communicatieboodschap: het is van belang dat daarin geen dubbele boodschap zit. Het communicatiedomein lijkt 'gedeeltelijke lockdown' te worden. Dit klinkt zwaarder dan een intelligente lockdown die het voorjaar van toepassing was. Dit terwijl de maatregelen vooral zien op 'vermijd drukte' in plaats van de boodschap 'blijf thuis' zoals die in het voorjaar gold.
- Hoewel het goed is dat met deze maatregelen een behoorlijk aantal sectoren openblijft, kunt u aangeven dat het voor de uitlegbaarheid van maatregelen van groot belang is dat inconsistenties zoveel mogelijk worden vermeden.
- U kunt nogmaals aandacht vragen voor meenemen van gedrag in de maatregelen. De grootste kracht van de maatregelen zit in het gedrag van mensen, de bereidheid om maatregelen aan te passen. Het is de vraag of het gedrag met de huidige maatregelen daadwerkelijk wordt aangepast. Is het mogelijk om bij een volgende set maatregelen ook explicieter stil te staan bij het stimuleren van gewenst gedrag?
- Sheet 8 in de presentatie geeft een andere interpretatie van de inschatting van sociaal-maatschappelijke en economische gevolgen dan door de trojka afgelopen vrijdag is aangeleverd. Hier is door SZW, EZK en FIN schriftelijk nog input op gegeven. U kunt dringend vragen om deze sheet aan te passen.

Toelichting

- Het maatregelenpakket wordt maandagavond 12 oktober nog besproken in het Veiligheidsberaad. De verwachting is niet dat er nog grote wijzigingen zullen plaatsvinden.
- De uitlegbaarheid van de maatregelen en de consistentie van de communicatieboodschap vergen aandacht, zoals ook bovenstaand in het advies is opgenomen.
- Enkele maatregelen lijken nog steeds inconsistent: bijvoorbeeld eten en drinkgelegenheden worden gesloten, maar bioscopen en theaters blijven in eerste instantie geopend (met maximaal aantal bezoekers).
- Het pakket wordt gesynchroniseerd met risiconiveau 4 (zeer ernstig) in de gereedheidskist.
- Het maatregelenpakket treedt in werking vanaf het moment dat de aanwijzing en noodverordening zijn aangepast, dit is naar verwachting woensdag in de loop van de dag of donderdag. Heroverwegingsmoment is 27 oktober 2020. Hiermee wordt dus ook de eerder ingevoerde driewekelijkse cyclus losgelaten.

4. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister
ter informatie
de staatssecretaris F&B

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e | 10.2.e

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum
9 oktober 2020

Notitienummer
2020-0000197892

Auteur
10.2.e | 10.2.e
10.2.e | 10.2.e
10.2.e | 10.2.e
10.2.e | 10.2.e
10.2.e | 10.2.e

notitie

Vorbereiding Catshuissessie 11 oktober 2020

Aanleiding

Op zondag 11 oktober van 12.00 tot 14.30 uur vindt er een bespreking in het Catshuis plaats over Corona. De sessie is verdeeld in twee blokken. U bent voor beide blokken uitgenodigd.

Naar verwachting zal gesproken worden over:

1. De te volgen strategie en hoe het beperken van de sociaal-maatschappelijke en economische effecten ook een plek kan krijgen naast de drie medische doelen;
2. het continueren van de huidige coronamaatregelen of het nemen van aanvullende maatregelen;
3. de gereedschapskist/routekaart;
4. mogelijk ook nog over de structuur en inhoudelijke opdracht van het programma DG Covid-19.

Er zijn geen stukken verspreid. Deze worden ter plekke uitgedeeld. Bijgevoegd vindt u de laatste versie van de stukken, zoals deze op 9 oktober in de MCC voorlagen.

Ten behoeve van agendapunten 1 en 2 (en ook te gebruiken voor 3) vindt u een stuk van de trojka (ambtelijk) waarin de eventueel te nemen aanvullende maatregelen zijn beoordeeld op gezondheidseffecten, sociaal-maatschappelijke en economische effecten. We hebben het SCP en CPB ook aangehaakt hierbij. Ook zijn in dit stuk eventuele verstandigere/minder vergaande alternatieven van, de maatregelen opgenomen.

Advies

- U wordt geadviseerd om, conform besprokene in het BWO van donderdag 8 oktober, te spreken over de te volgen strategie. U kunt aangeven dat ook de trojka van mening is dat het zorgpersoneel niet overbelast moet worden, dat de IC-capaciteit voldoende moet zijn en dat het aantal besmettingen naar beneden moet, maar dat u graag de discussie voert of de maatregelen die op tafel liggen wel het gewenste effect bereiken en proportioneel zijn.
- U kunt aangeven dat de trojka, n.a.v. verzoek uit de ACC van 8 oktober, een eerste beoordeling heeft gemaakt van de sociaal-maatschappelijke en economische effecten van de maatregelen die ter bespreking voor liggen.
- Naar verwachting zullen de MP, MVWS en MJenV aanvullende maatregelen willen nemen, ondanks dat de effecten van de huidige maatregelen nog niet duidelijk zijn. Ook is de vraag of aanvullende maatregelen helpen, omdat een groot deel zit in het veranderen van gedrag. U kunt wijzen op deze

inconsistenties in de redenering. Het moet immers ook uitlegbaar zijn, om draagvlak te creëren voor de maatregelen.

- U kunt alternatieve, ons inziens verstandigere maatregelen op tafel leggen. Ministers SZW en EZK hebben dit ook meegekregen.
- U kunt aangeven graag maatregelen op systematische wijze op effecten te scoren en dat de Trojka hier in het vervolg een rol in kan spelen.
- U kunt ook aangeven dat sommige maatregelen die nu op tafel liggen verder gaan dan in het voorjaar (bijvoorbeeld het (mogelijk) tijdelijk niet toestaan van koopavonden en koopzondagen of het mogelijk maximaliseren van het aantal personen die per dag of per week achter de voordeur mogen worden ontvangen). Overigens wordt t.a.v. die laatste maatregel/advies wel aangetekend dat handhaving achter de voordeur sowieso niet kan (maar wellicht wel tot gewenst gedrag kan leiden).

Bijlagen

1. Paper trojka beoordeling aanvullende maatregelen op sociaal-maatschappelijke en economische effecten
2. Factsheet met feiten en cijfers, zoals door u verzocht
3. Presentatie MCC over aanvullende maatregelen
4. Gereedschapskist, stand 9 oktober
5. Structuur en opdracht PDG Covid-19

Proces

Na het Catshuis op zondag, zal op maandag een OMT-advies verschijnen. Op dinsdag is er een MCC en waarschijnlijk aan het einde van de dag een persconferentie van de MP en Minister VWS.

Inschatting maatschappelijke en economische effecten van eventuele aanvullende coronamaatregelen

Aanleiding

In de MCC is een lijst met mogelijk te nemen maatregelen gepresenteerd indien gekozen wordt voor opschaling van het huidige pakket (zie bijlage). SZW, EZK en Fin zijn ambtelijk tot een beoordeling van de maatschappelijke en economische effecten van deze maatregelen gekomen. Het SCP heeft hierop ook input geleverd.

Kernpunten

- De sheets met maatregelen voor de MCC van vrijdag (9/10) onderscheidt de volgende scenario's voor op- en afschaling:
 - Scenario 0: continueren pakket 29/9
 - Scenario 1: beperkte aanscherping maatregelen
 - Scenario 2: zware aanscherping maatregelen
- In samenspraak met EZK, Fin en met input van het SCP hebben wij de maatregelen in drie categorieën ingedeeld:
 1. Verstandige maatregel om te nemen, passend bij scenario 1. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar;
 2. Relevante knop, passend bij een scenario 1, maar dan gericht vormgegeven;
 3. Nu niet nemen. Dit zijn aan de ene kant zware maatregel met grote nadelige effecten die indien mogelijk voorkomen moeten worden. Anderzijds zijn dit maatregelen die weinig effect sorteren maar wel tot schade leiden. De maatregelen zijn beoordeeld op sociaal-maatschappelijke gevolgen (denk aan polarisatie en psychische belasting) en economische gevolgen.
- Voor alle maatregelen geldt dat zij in samenhang moeten worden gezien. Sluiting van de horeca is bijvoorbeeld moeilijk uitlegbaar als sportscholen open mogen blijven. Draagvlak en uitlegbaarheid van maatregelen hangen ook af van het totaal.

Korte toelichting per categorie

1. Verstandige maatregel om te nemen. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar;

Voor dit type maatregelen schat de werkgroep in dat de effectiviteit opweegt tegen de maatschappelijk en economische schade die de maatregelen tot gevolg hebben. Onder deze categorie vallen in deze beoordeling: de verplichting tot het dragen van mondkapjes in de publieke ruimte, de beperking van bezoek in verpleeg- en verzorgingshuizen tot maximaal 1 persoon, het verbieden van meld- en vergunningsplichtige evenementen. De maatregel t.a.v. verpleeg- en verzorgingshuizen hebben we beoordeeld omdat hij in een eerdere versie van de presentatie stond. We hebben hem ondanks onduidelijkheden t.a.v. de vormgeving onder 1 opgenomen omdat dit de enige maatregel is die specifiek gericht is op kwetsbare groepen en het ons verstandig lijkt om dergelijke maatregelen zondag te bespreken.

2. Relevante knop, maar kan soms anders/gericht

Onder deze categorie vallen maatregelen die volgens de werkgroep nuttig kunnen zijn om de virusverspreiding te beperken, maar gericht ingezet kunnen worden. Zo zien wij alternatieven voor het sluiten van de horeca en het volledig verbieden van sportactiviteiten.

3. Zware maatregel met grote nadelige effecten. Maatregel indien mogelijk voorkomen en anders inzetten als uiterst redmiddel

Deze laatste categorie bevat maatregelen waarvan wij inschatten dat deze sterk negatief zijn voor de economie en/of samenleving. Hier valt onder meer de sluiting van scholen onder. Wel wijst de werkgroep op mogelijkheden om ook deze maatregelen nog wat gericht te maken, bijvoorbeeld door onderscheid te maken tussen eerstejaarsstudenten en hogere jaarlagen. De maatregelen 'blijf thuis' en het sluiten van doorstroomlocaties worden door de werkgroep aangemerkt als het allerminst wenselijk van de door het MCC opgestelde lijst.

Weging
Groot negatief effect
Beperkt negatief effect
Geen of verwaarloosbaar effect
Beperkt positief effect
Groot positief effect

Maatregel	Beschrijving	Voorzien Scenario	Toelichting	Scores	
				Samenleving	Economie
Categorie 1	Verstandige maatregel om te nemen, passend bij een scenario van beperkte aanscherping. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar				
Mondkapjes	Mondkapjesplicht	X	<ul style="list-style-type: none"> Geen economische schade. Vergt aanpassing in gedrag van mensen (sociale acceptatie dragen mondkapje). Uniformiteit van belang (overal geldend). Verplichting schept duidelijkheid voor ondernemers en biedt houvast in handhaving door bedrijven/organisaties. 		
Zorg	Bezoek verpleeg- en verzorgingshuizen maximeren op 1 persoon	X	<ul style="list-style-type: none"> Beschermt de meest kwetsbare groep (vorm van gedifferentieerd beleid) en draagt daarmee bij aan ontlasting zorg. Negatieve effecten op maatschappij: Groot door beperking contact kwetsbare naasten (maar wel minder groot dan in het geval van totale sluiting). Ook gezondheidsschade door eenzaamheid en depressies. Verschillende vormen mogelijk: max. 1 bezoeker tegelijk, of 1 aangewezen persoon voor langere periode? 		
Evenementen	Verbod op meld- en vergunningsplichtige evenementen	1	<ul style="list-style-type: none"> Er vinden op dit moment niet veel evenementen plaats Daarom beperkte impact op virusverspreiding en ook beperkte negatieve effecten op economie en maatschappij 		
Categorie 2	Relevante knop, passend bij een scenario met beperkte aanscherping, maar dan slimmer vormgegeven				
Samenkomsten	Alle bijeenkomsten, samenkomsten en evenementen zijn verboden. Thuis blijft maximaal 3 mensen ontvangen.	2	<ul style="list-style-type: none"> Helpt om superspreading te voorkomen. Effect van de maatregel hangt sterk af van de precieze invulling. Economische schade kan groot zijn, afhankelijk van nadere uitzonderingen/afbakening van de maatregel. Uitzonderingen moeten mogelijk zijn (ook om schade te ondervangen). Wel bezien in samenhang met andere maatregelen (moeilijk uitlegbaar om samenkomsten door te laten gaan terwijl alle horeca gesloten is). 		
Eet- en drinkgelegenheden	Sluiten locaties die onder deze categorie vallen in aanwijzing. Afhalen is toegestaan	1	<ul style="list-style-type: none"> Zware maatregel om generiek te nemen, negatieve economische en maatschappelijke effecten zijn groot. Raakt minder kwetsbaren waarschijnlijk meer (vanwege meer gebruik horeca). <p>ALTERNATIEVEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderscheid maken tussen natte en droge horeca. Aanvullen met verbod op verkoop alcohol elders. Verbod op alcohol na een bepaalde tijd (20.00). 		

Scoring SZW, EZK en FIN

			Verdere tijdsdifferentiatie (als proxy voor alcoholgebruik).		
Ontheffing panden van groot belang	Schrappen mogelijkheden VR's voor verlenen ontheffing max 30 per ruimte voor panden van groot belang	1	<ul style="list-style-type: none"> • Additionaliteit is twijfelachtig, bij grote locaties vaak veel mogelijkheden om coronaregels in acht te nemen • Voor sector wel belangrijk om perspectief te houden. Locaties hebben geïnvesteerd in aanpassingen, belangrijk om uit te stralen dat dit wordt beloond. • Wel van belang voor beeldvorming en inconsistentie van beleid. Huidige (grote) regionale verschillen in ontheffingen dreigen draagvlak te ondermijnen. 		
Sport	Alleen individuele vormen van sportbeoefening buiten	2	<ul style="list-style-type: none"> • Voor uitlegbaarheid/consistentie van beleid verstandig om contactsporten te verbieden als andere beperkingen worden aangescherpt (bijv. horeca). <p>ALTERNATIEVEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid maken tussen contactsporten (binnen+buiten) en individueel binnensporten. • Uitzondering voor training (geen wedstrijden) voor jeugd. 		
Recreatie	Sluiten locaties zoals sport- en fitnessclubs, zwembaden, sauna's	2	<ul style="list-style-type: none"> • Past vooral bij een totale lockdown. • Effect op samenleving en economie is sterk negatief (raakt veel mensen). • Afhankelijk van virusverspreiding: Als virusverspreiding in die locaties hoog is, dan wel doen. Lijkt op basis van RIVM-cijfers wel significant. <p>ALTERNATIEVEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Differentiatie binnen deze groep voor zover mogelijk en mits risico's anders zijn tussen bijv. sauna's en zwembaden. • Gebruik maken van bestaande mogelijkheden om meer afstand te houden (regels over personen per m2 aanscherpen). Hierbij gebruik maken van bestaande instrumenten vanuit de sector zelf (gebruik reserveringen: tijdslots verder beperken of minder mensen per tijdslot) 		
Categorie 3	Zware maatregelen met beperkte effecten op virusverspreiding en/of grote nadelige effecten voor maatschappij of economie, passend bij een scenario van zware aanscherping: voorkomen of inzetten als uiterste redmiddel				
Onderwijs	Alleen fysiek onderwijs in het po en vo. Online onderwijs in het mbo (muv praktijkonderwijs in kleine groepen), hbo en wo	1	<ul style="list-style-type: none"> • Veel onderwijsinstellingen in het mbo/hbo/wo geven al nauwelijks les. Daarmee effect ook kleiner. • Sterk negatieve effecten op maatschappij (geen sociale contacten, eenzaamheid) en op lange termijn voor de economie (menselijk kapitaal). <p>ALTERNATIEVEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventueel onderscheid maken tussen mbo's (praktijkopleiding), hbo's en eerstejaars WO (eerste jaar is contact belangrijk). Gaan onderwijsinstellingen niet al verstandig om met de ruimte die ze krijgen? 		
Detailhandel	Avondsluiting (pm vanaf hoe laat??) en geen koopavonden.	1	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt effect op virusverspreiding als detailhandel zich houdt aan basisregels. • Vraag is vooral: wil je urgentie uitstralen dat mensen niet naar buiten mogen, dan is het verstandig (zwaar scenario). • Rekening houden met waterbedeffecten: als winkels zondag sluiten gaan meer mensen zaterdag winkelen. • Ruimere openingstijden biedt mensen juist mogelijkheid buiten drukke momenten (spreiding). <p>ALTERNATIEVEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beter spreiding van openingstijden om bezoekersaantallen te spreiden (winkels 's ochtends eerder open?). 		

Scoring SZW, EZK en FIN

			<p>Specifieke momenten in winkels bestemd voor kwetsbare groepen, met vrijheid winkeliers hoe dit in te vullen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid maken tussen koopavonden voor detailhandel en avondwinkels/levensmiddelen (aansluiting bij horecatijden). 		
Doorstroom-locaties	Sluiten van sectoren met grote bezoekersstromen (pretparken, dierentuinen, musea, bibliotheken, monumenten m.u.v. detailhandel)	2	<ul style="list-style-type: none"> • Additionaliteit is twijfelachtig, bij grote locaties vaak veel mogelijkheden om coronaregels in acht te nemen • Voor sector wel belangrijk om perspectief te houden. Locaties hebben geïnvesteerd in aanpassingen, belangrijk om uit te stralen dat dit wordt beloond. • Legt wel beslag op publieke ruimte + mogelijk negatief voor beeldvorming en inconsistentie van beleid om doorstroomlocaties open te laten. • Economische effecten op sectoraal niveau. 		
Buitenland	Alle reizen naar het buitenland afraden voor niet-noodzakelijke reizen	2	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt toegevoegde waarde bovenop bestaande reisadviezen. • Economische effecten in Nederland klein, zeker gegeven beperkingen van andere landen. • Mogelijk wel relevant voor beeldvorming (volle vliegtuigen) en consistentie van beleid. • Implementatie wel lastig: herfstvakantie is al begonnen in regio Noord: hoe omgaan met mensen die over een week terugkomen vs. mensen die over week willen vertrekken? 		
Blijf thuis	Dringend advies om zoveel mogelijk thuis te blijven en geen bezoek af te leggen of te ontvangen	2	<ul style="list-style-type: none"> • Het kanon onder de maatregelen: groot effect op virusverspreiding (overschaduwde alle andere), maar ook sterk negatieve effecten op economie en maatschappij. • Als het nodig is om virus in te dammen: doen, maar als het even kan: vermijden 		

Bijlage - Scoringssystemat

Effect virus		
Aantal besmettingen	Mogelijke besmettings-momenten	Leidt de maatregel tot een toename van het aantal momenten waarbij besmetting kan plaatsvinden? Leidt de maatregel tot grote samenscholingen?
	Binnen of buiten	Zorgt de maatregel potentieel voor samenscholing in (kleine) afgesloten ruimtes? Of heeft het betrekking op activiteiten in de buitenlucht?
	Traceerbaarheid contacten	Zorgt de maatregel voor moeilijk traceerbare contacten? Leidt de maatregel tot contact tussen Nederlanders uit verschillende windstreken of tot internationale contacten?
	Waterbedeffect	Leidt de maatregel naar verwachting tot plaatselijke verschuiving van activiteiten met besmettingen in andere regio's als gevolg?
Gevaar na besmetting	Leeftijd	Heeft de maatregel invloed op besmettingen bij Nederlanders met een hoge leeftijd?
	Onderliggende aandoeningen	Heeft de maatregel invloed op besmettingen bij Nederlanders met onderliggende aandoeningen die het risico op ernstig ziekteverloop vergroten?
Beslag op schaarse ruimte	Beslag op OV	Heeft de maatregel tot gevolg dat de drukte in het ov toeneemt? Gaat het om piekbelasting tijdens de spits? Gaat het om regionale bewegingen of alleen lokaal?
	Beslag op publieke ruimte	Heeft de maatregel tot gevolg dat de druk op de publieke ruimte toeneemt (denk aan parken, pleinen en stadscentra)? Neemt als gevolg van de maatregel de druk op het stedelijk verkeer toe? Denk daarbij ook aan het effect op autoverkeer en parkeren; fietsverkeer en gebruik van stallingen.
Beslag op persoonlijke beschermings-middelen	Vraag naar persoonlijke beschermings-middelen	Heeft de maatregel tot gevolg dat de vraag naar persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals medische mondkapjes, toeneemt? Heeft de maatregel effect op de testcapaciteit? Is er effect op de BCO-capaciteit?
Verwachte naleving	Draagvlak samenleving	Is er draagvlak voor de maatregel in de samenleving? Wat is de inschatting van de bereidwilligheid om de maatregel na te leven?
	Handhaafbaarheid	Is de maatregel handhaafbaar?
	Handhaving	Legt de maatregel een grootbeslag op handhaving?
	Begrijpbaarheid	Is de maatregel eenvoudig uit te leggen en te begrijpen? Zijn mensen in staat om de maatregel na te leven? (denk ook aan effect op inkomen, mogelijkheid tot het bewaren van afstand etc.)
Totaal		
Effect samenleving		
Fysiek en mentaal welbevinden	Zorgverlening	Wat is het effect van de maatregel op het reguliere zorgaanbod, curatieve zorg, WMO, langedurende zorg etc. Werkt de maatregel zorgmijding in de hand?
	Levensstijl	Wat is het effect van de maatregel op levensstijl (denk aan: weinig beweging, alcohol, roken etc.)?
	Sociale contacten	Wat is het effect van de maatregel op het gemiddeld aantal dagelijkse sociale contacten?
	Psychische effecten (o.a. eenzaamheid en stress)	
Leefomgeving	Kwaliteit woonomgeving	Heeft de maatregelen effecten op de kwaliteit van de woonomgeving. Wordt gebruik of toegang van de woonomgeving beperkt of gehinderd door de maatregel (denk aan thuiswerk, bereikbaarheid/ gebruik groen, voorzieningen, onderwijs of huisvesting arbeidsmigranten)
	Veiligheidseffecten	Heeft de maatregel effecten op de veiligheid in de leefomgeving. (denk aan jongeren die nergens naar toe kunnen, beperkte inzet handhavers/ politie of paniek reacties zoals hamsteren, ondergronds gaan van gesloten sectoren zoals coffeeshops of sekswerkers) Wat is het effect op familierelaties (denk aan opvoedproblemen, scheidingen, huiselijk geweld)?
	Milieueffecten	Heeft de maatregel effect op het milieu (zoals verminderde uitstoot van Co2 en NoX ,of juist een toename door verplaatsingen om het OV te vermijden. Denk ook aan geluidsoverlast

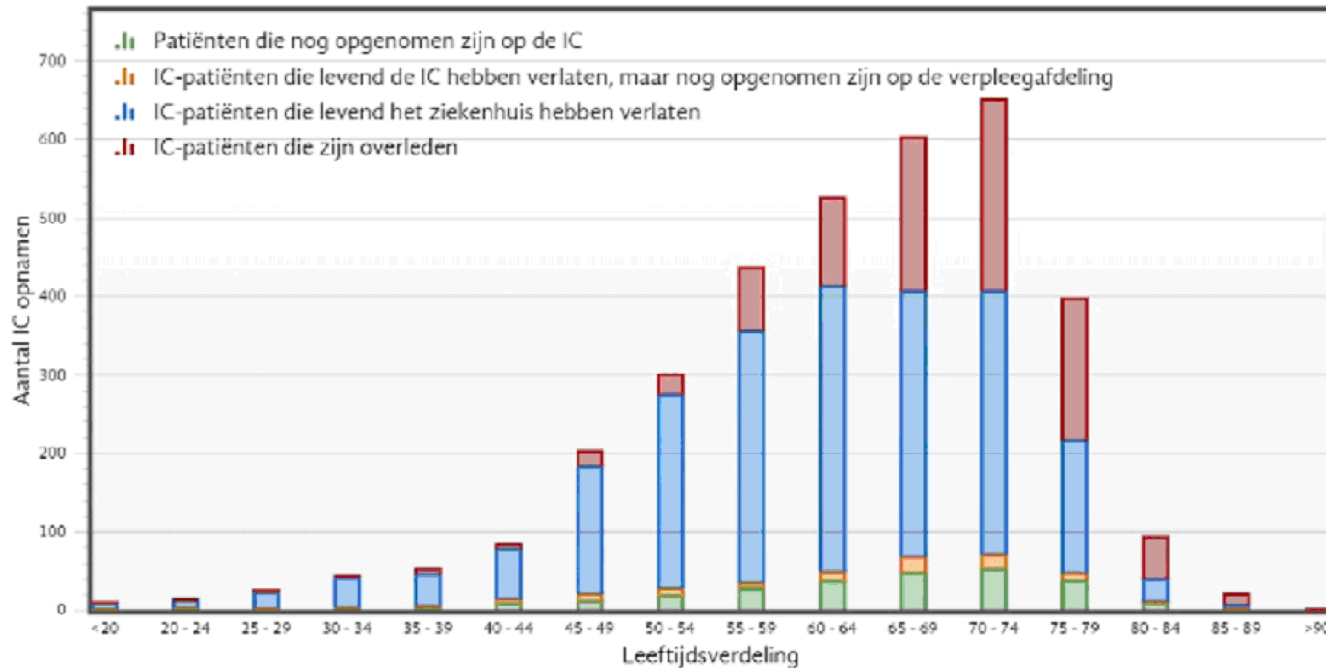
Scoring SZW, EZK en FIN

Sociale cohesie		Leidt de maatregel tot tegenstellingen (of zelfs scheidslijnen) tussen (groepen) mensen? Leiden deze tegenstellingen ook tot verstoringen in de openbare orde?
	Polarisatie in de samenleving	Leidt de maatregel tot meer of minder politieke participatie (burgerparticipatie, petitie's, insprekers)? Leidt de maatregel tot meer of minder vrijwilligerswerk? Leidt de maatregel tot meer/minder mantelzorg?
	Participatie	Leidt de maatregel tot meer/minder institutioneel vertrouwen (politiek, maar ook bedrijven, media etc)?
	Institutioneel vertrouwen	
Totaal		
Effect Economie		
Economie korte termijn	Werkgelegenheid	Wat is het effect op het gewerkt aantal uren? Wat is de impact op de activiteit van sectoren (en in hoeverre is daar thuiswerk mogelijk)? Is er een verschil in effect tussen bepaalde groepen?
	Faillissementen	Wat is het effect op een sector? Hoe staat het per sector met de verwachtingen, en liquiditeit/solvabiliteit?
	Beschikbaar inkomen	Wat is het effect op het besteedbaar inkomen? In hoeverre is er substitutie tussen sociale maatregelen en het loon? Is er een verschil in effect tussen bepaalde groepen?
	Ongelijkheid	Heeft de maatregel een effect op inkomensverdeling? Worden kwetsbare groepen (buitensporig) geraakt? Leidt de maatregel potentieel tot extra schuldenproblematiek?
	Overheidsfinanciën	Wat is het (eerste orde) effect op de overheidsuitgaven en -inkomsten? Wat zijn geschatte secundaire effecten?
	BBP	Wat is het verwachte effect op het BBP? Wat is het effect per sector?
Economie lange termijn	Waardenketens	Wat is het effect van de maatregel op waardeketens? Heeft het een effect op bedrijven die een grote mate van centraliteit kennen? Is dit permanent?
	Menselijk kapitaal	Vergroot de maatregel menselijk kapitaal? In hoeverre is er sprake van langdurige inactiviteit? In hoeverre is training mogelijk/nuttig? Is er een verschil in effect tussen bepaalde groepen?
Totaal		

Factsheet ten behoeve van Catshuis-overleg 11 oktober 2020

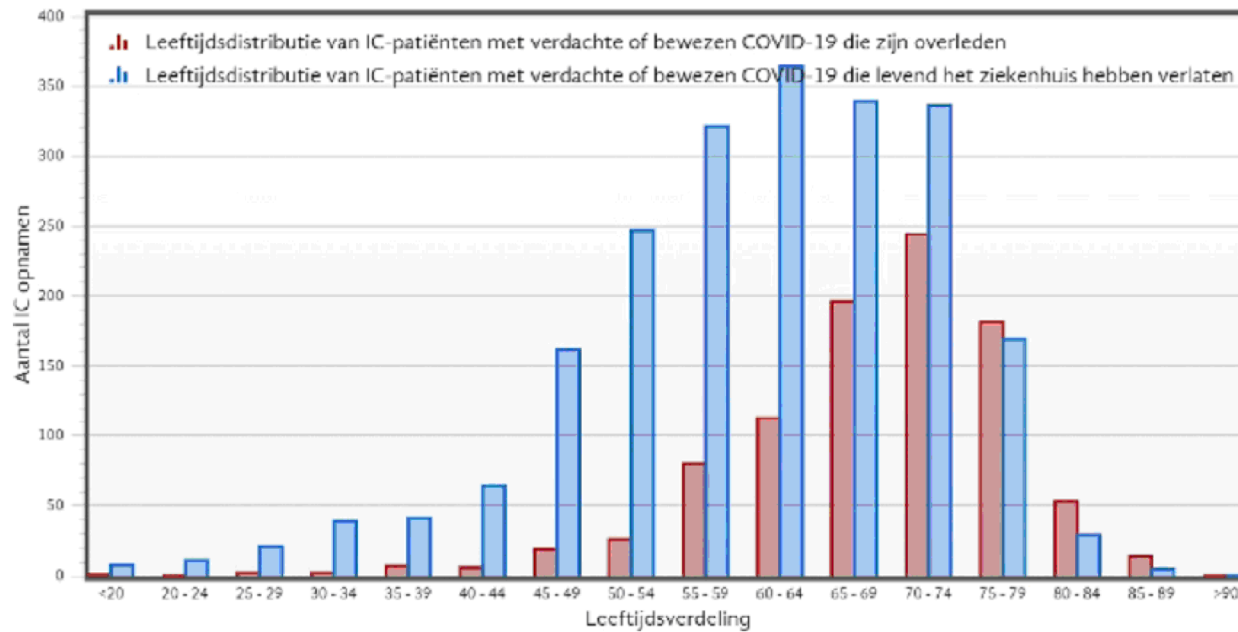
Cijfers van het aantal IC-opnames van inwoners afkomstig uit verpleeghuizen zijn niet vindbaar. Wel geven de volgende grafieken een inzicht in de leeftijdsopbouw van personen op de IC.

Leeftijdsverdeling van IC-patiënten met verdachte of bewezen COVID-19 naar uitkomst

Bron: stichting NICE, 9 oktober 2020

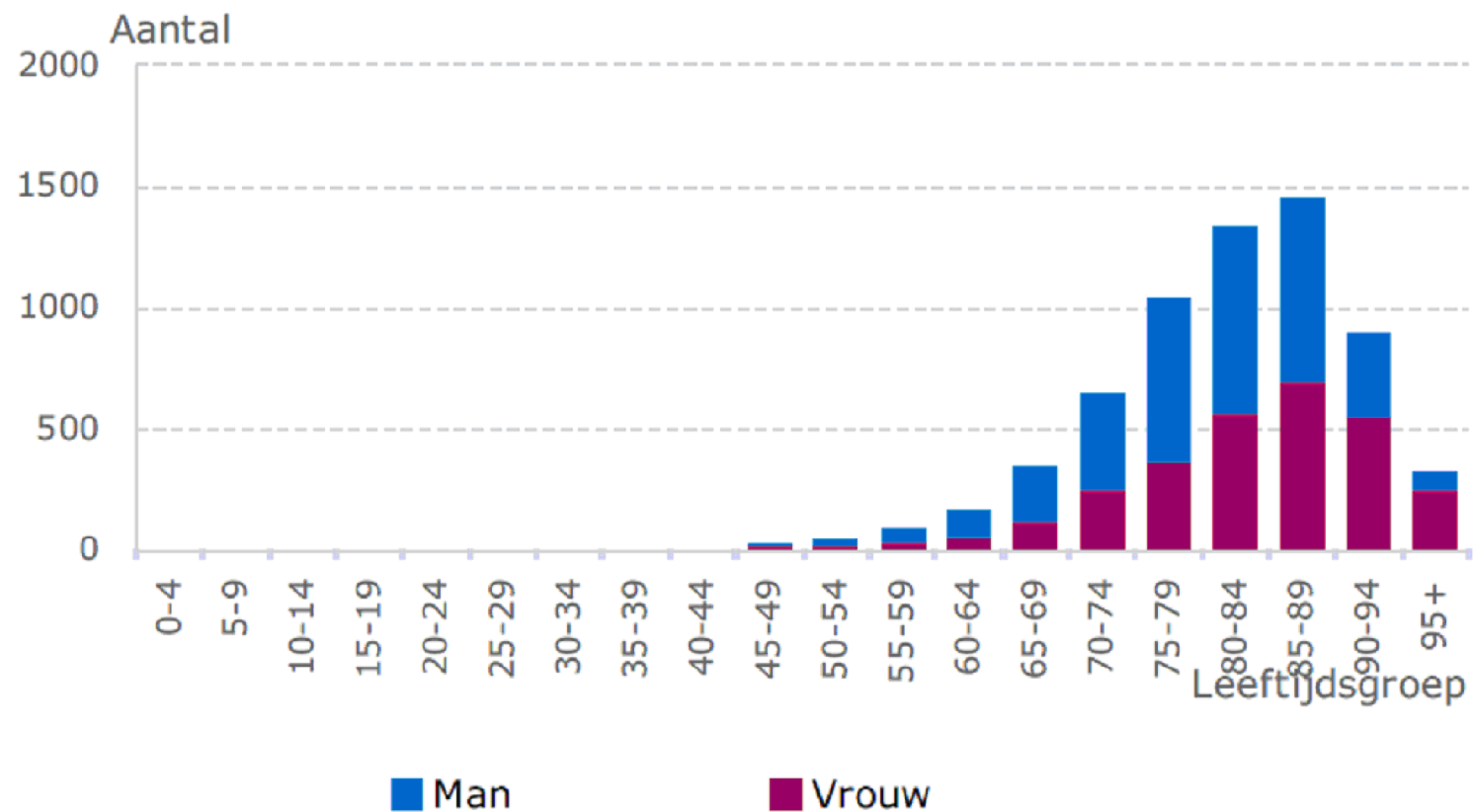
Leeftijdsverdeling van IC-patiënten met verdachte of bewezen COVID-19 die zijn overleden of uit het ziekenhuis zijn ontslagen

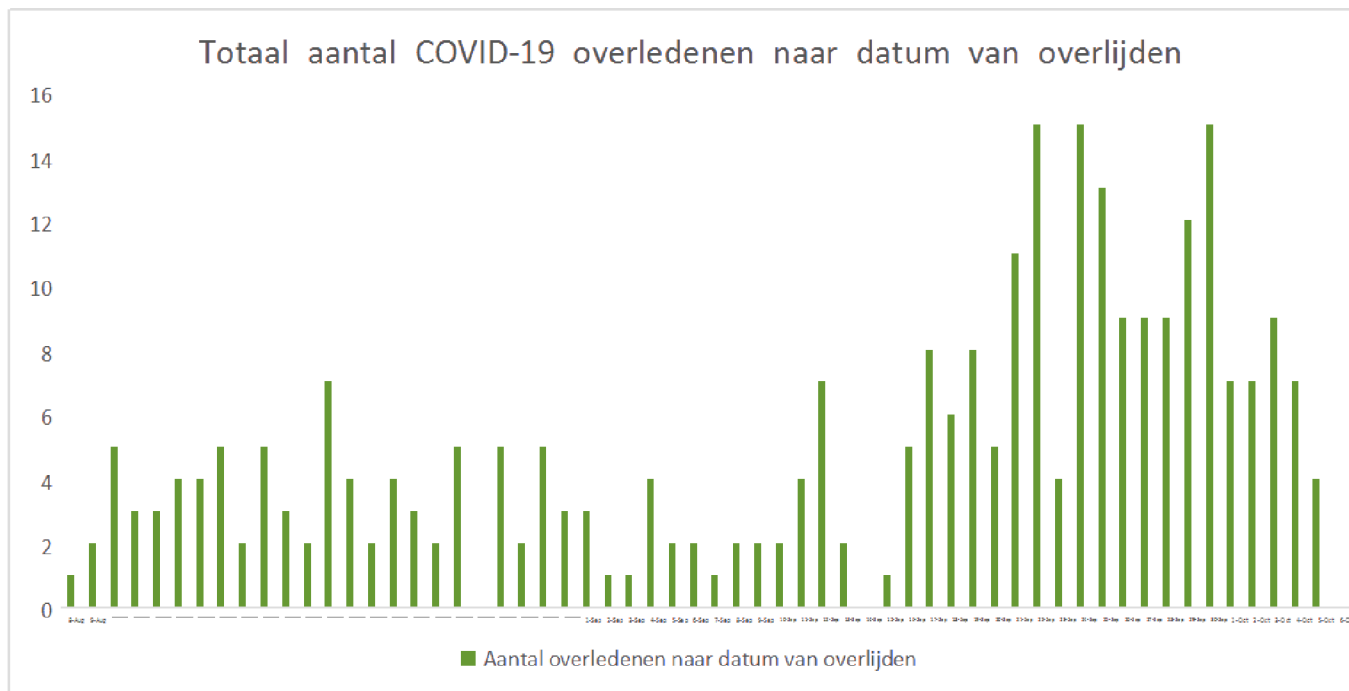
Bron: Stichting NICE, 9 oktober 2020

Leeftijd en geslacht overledenen

Bron: RIVM

Bron: RIVM, 9 oktober 2020

Bron: RIVM (<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/grafieken>), 9 oktober 2020

- In deze tabel is het aantal vastgestelde overleden COVID-19 patiënten opgenomen, het daadwerkelijk aantal COVID-19 doden zal vermoedelijk hoger liggen.
- RIVM corrigeert in haar gegevens de gemelde overledenen naar datum van overlijden. Voorbeeld: als er op 1 oktober nog een melding bij de GGD komt van iemand die op 1 augustus is overleden, telt RIVM in de statistieken die dode erbij als dode op 1 augustus en niet op 1 oktober (naregistratie). Bovenstaande grafiek geeft daarmee het totaal aantal overledenen per datum weer, voor zover op dit moment bij het RIVM is gemeld.
- Nadeel van de grafiek in bijlage is dat het lijkt alsof het aantal overlijdens de afgelopen week lager is dan de week ervoor. Dat is waarschijnlijk niet het geval, vaak worden overledenen met een vertraging van een aantal dagen (of soms weken) bij de GGD gemeld. Een deel van de overledenen van afgelopen week zal dus pas later bij de GGD worden gemeld en dus worden nageregistreerd.
- World-o-meter registreert puur data van het aantal doden dat op een bepaalde datum bij de GGD is gemeld, maar maken geen onderverdeling in de datum van overlijden.

Aanpak COVID – 19 maatregelen

1. Doelstelling strategie (waarom)
2. Op- en/of afschaling maatregelen (wat/hoe)
 - › Scenario 0: continueren pakket 29/9
 - › Scenario 1: beperkte aanscherping maatregelen
 - › Scenario 2: zware aanscherping maatregelen
3. Proces besluitvorming (wanneer)

Bijlage: Routekaart (maart tot en met mei)

1. Doelen strategie aanpak COVID-19

Strategie: maximaal controleren van het virus

1. Zorg niet overbelasten
2. Kwetsbaren beschermen
3. Zicht op en inzicht in het virus

Stand van zaken

Zicht op het virus:

- Aantal besmettingen zicht op besmettingen tijdelijk beperkt door druk op testcapaciteit
- Haarden in beeld oplopende aantallen, daardoor capaciteit voor bron en contactonderzoek onvoldoende, BCO levert nog 20% info/analyse over bronbesmetting op.

Zorg niet overbelasten (en behoud –spoedeisende- reguliere zorg):

- Ziekenhuisopnames door signaalwaardes heen.
- IC bedden door signaalwaardes heen
- Aantal zieke verzorgenden neemt toe? (uitval personeel)
- Toenemend aantal verplaatsingen van patiënten nodig, afschaling zorg

Kwetsbaren beschermen:

- Verpleeghuisbesmettingen en woonhuiscomplexen nemen toe

Voor alle doelen nodig : R omlaag

1. Knoppen bepalen:

- **Verminderen contactmomenten:**

- Reisbewegingen
- Drukke / groepsvorming
- Sociale activiteiten

- **Naleving basisregels**

- **Bescherming kwetsbaren**

- **Voorkomen nieuwe intro virus**

2. Impactweging:

Medisch (OMT advies)

Niet medisch (referentiekader, sociaal, economisch)

3. Toets op uitvoerbaarheid/ effecten

- toezicht en handhaving
- continuïteit vitale processen / cruciale beroepen
- randvoorwaarden (bijv. OV).

4. Check op synchronisatie buurlanden

2. Overwegingen op- en/of afschalen van maatregelen

Op basis van medische en niet-medische indicatoren:

Medisch:

Verdere opschaling indien onderstaande cijfers verdere stijging boven de waarden vertonen

Aantal positieve testen per week (per 100.000) >50 zorgelijk; >150 ernstig

- IC opnamen > 10 of meer/ Ziekenhuisopnamen > 40 of meer/ R waarde $\geq 1,0$

Mogelijke afschaling indien onderstaande cijfers dalende lijn vertonen:

- Trend van afnemend aantal besmetting, R waarde $< 1,0$
- Substantiële uitstroom uit ziekenhuis en van IC, duurzaam herstel zorgcapaciteit

N.B: Wellicht hoeven niet alle criteria tegelijk onder de waarden te vallen, maar is een duidelijke daling in enkele criteria voldoende voor afschaling

Niet medisch:

- Referentiekader
- Sociale aspecten
- Economische consequenties
- Nalevingsbeeld

Scenario 0: continueren pakket 29/9

Cijfers fluctueren rondom signaalwaarden, maar zijn niet nog niet allemaal 'eenduidig groen', peildatum **vrijdag 9 oktober**

- OMT-advies maandag **12 oktober**
- Dinsdag **13 oktober** bepalen of maatregelen met 1 week gecontinueerd worden (t.b.v. achtdaagse cyclus)
- Indien dalende lijn, dan communicatieboodschap dit vol te houden.
- Indien stijgende lijn, dan boodschap strenger neerzetten + overweging aanvullende maatregelen.

Landelijk bezien hoe de cijfers zich ontwikkelen en overwegen of gerichte versoepeling dan wel aanscherping van maatregelen mogelijk/ nodig is.

Continueren pakket 29/9

- **Aantal personen per ruimte binnen:** maximum beperkt tot 30 personen (zie uitzonderingen en ontheffing voor gebouwen van groot belang op volgende sheet);
- **Aantal personen per activiteit buiten:** maximum beperkt tot 40 personen;
- **Gezelschapsgrootte:** maximum verlagen tot 4 personen;
- **Thuisbezoek:** maximum verlagen tot 3 personen, naast het eigen huishouden (excl. kinderen tot 13 jaar).
- **Eet- en drinkgelegenheden:** laatste inloop 21:00 verlagen, 22.00 uur zaak gesloten (sluitingstijd geldt alleen voor delen van locatie met horecafunctie);
- **Thuiswerken:** thuiswerken tenzij dat echt niet kan. Bij constatering van bronbesmetting door GGD, leggen voorzitters veiligheidsregio een sluiting (herstelperiode) op van de locatie van max. 14 dagen (uitbreiden ten opzichte van mogelijkheid bij recreatieve instellingen);
- **Doorstroomlocaties** (bijv. monumenten, bibliotheken en musea m.u.v. detailhandel en markten): bezoek moet plaatsvinden op basis van een reservering per tijdvak;
- **Publiek bij sportwedstrijden:** volledig publieksverbod voor zowel amateur als professionele sportwedstrijden.
- **Reisbewegingen:** advies - beperk zo veel als mogelijk de reisbewegingen.
- **Alle sportkantines dicht**
- **Implementatie basisregels:** afspraken met brancheorganisaties over striktere naleving van bestaande protocollen.
- **Kwetsbaren:** GGD neemt contact op met instellingen ouderenzorg over extra maatregelen (beschermingsmiddelen, testen, contact en bezoek).
- **Venstertijden kwetsbaren:** aparte venstertijden voor detailhandel levensmiddelenbranche (supermarkten) vanaf bepaalde grootte. In principe twee keer per dag één uur. Nader overleg met branche over tijdsblokken.
- **Registratieplicht:** uitbreiden van registratieplicht (naast horeca) naar contactberoepen.
- **Advies aan detailhandel om klanten in de winkel een mondkapjes te laten dragen (*alleen in G3*):** winkeliers in G3 mogen mensen zonder mondkapje weigeren.

Ingangsdatum: dinsdag 29 september – 18:00
Heroverwegingsmoment: 20 oktober

Uitzonderingen (1)

Uitzondering op maximum voor ruimte binnen (max 30) - en activiteiten buiten (max 40):

- Personen bij een uitvaart
- samenkomsten in een gebouw die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties met ten hoogste 100 personen per zelfstandige ruimte;
- betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- personen die in gemeenschap met anderen godsdienst of levensovertuiging belijden;
- de vergaderingen van de Staten-Generaal of van een commissie daaruit (in de desbetreffende veiligheidsregio), van de gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap, of van een door deze organen ingestelde commissie, en andere wettelijk verplichte bijeenkomsten;
- een bijeenkomst van een internationale organisatie, die gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk, of van een verdragspartij van een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is
- detailhandel, markten, bibliotheken, musea, monumenten, presentatie-instellingen, dierentuinen,

pretparken, kermissen, en daarbij vergelijkbare samenkomsten waarbij sprake is van doorstroom van bezoekers. Hierbij gelden twee voorwaarden voor de uitzondering van deze groep:

- detailhandel moet deurbeleid voeren om ervoor te zorgen dat personen 1,5 meter afstand houden en venstertijden invoeren voor kwetsbaren (vast te leggen in de aanwijzing en uit te werken in sectorprotocollen)
 - veiligheidsregio's bepalen na overleg met doorstroomlocaties m.u.v. detailhandel en markten, per locatie het maximum aantal tegelijkertijd toe te laten bezoekers, daarbij rekening houdend met oppervlakte van de locatie én kunnen garanderen van met name 1,5 meter afstand.
- onderwijsinstellingen, trainingsinstellingen en kinderopvang;
 - openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer (geen rondvaartboten e.d.)
 - sportgelegenheden;
 - jeugdverenigingen 0 tot 18 (bv. scouting, cultuur en kunst);
 - luchthavens.

Departementaal Vertrouwelijk

Uitzonderingen (2)

Ontheffing van maximum 30 per zaal gebouwen van groot belang voor de VR

- VR's kunnen ontheffing verlenen voor panden van groot belang.

Uitzondering op maximum gezelschapsgrootte (max 4):

- gezamenlijk huishouden;
- kinderen tot 13 jaar;
- persoon die in gemeenschap met anderen godsdienst of levensovertuiging belijdt;
- vergadering of betoging Wet openbare manifestaties;
- vergaderingen Staten-Generaal, gemeenteraad, provinciale staten, algemeen bestuur waterschap of commissies daaruit;
- bijeenkomst internationale organisatie of verdragspartij;
- personen bij een uitvaart;
- personen bij een huwelijksvoltrekking;
- personen die theater, dans, sport of muziek in de vorm van culturele uiting beoefenen;
- beroep, bedrijf of vereniging.
- N.B. studenten en leerlingen vormen in het onderwijs

geen gezelschap.

Uitzondering op horecastop (laatste inloop 21:00, 22:00 zaak gesloten)

- Horeca aan de airside van luchthavens

Scenario opschaling 1: beperkte aanscherping maatregelen *bovenop maatregelen van 29 sept 2020*

Op basis van medische en niet-medische indicatoren

Verminder contactmomenten:

Evenementen: verbod op meld- en vergunningsplichtige evenementen

Uitzonderingen

- *markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onderdeel g, van de Gemeentewet*
- *betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties*

Onderwijs: alleen fysiek onderwijs in het po en vo. Online onderwijs in het mbo en hoger onderwijs

Uitzonderingen

- *praktijkonderwijs, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken;*
- *de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;*
- *de organisatie van toetsing en examens, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken.*

Eet- en drinkgelegenheden en coffeeshops: sluiten locaties die onder deze categorie vallen in aanwijzing (geldt ook voor eet- en drinkgelegenheden van casino's, speelhallen en daarmee vergelijkbare instellingen). Afhalen is toegestaan.

Uitzonderingen

- hotels voor logies
- afhaalfunctie van eet- en drinkgelegenheid en van coffeeshops, mits maatregelen worden getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen in en bij de toegang van deze locaties te garanderen.
- air side luchthavens

Detailhandel: Avondsluiting om 20:00 uur en geen koopavonden.

Uitzondering

- Levensmiddelenbranche (supermarkten etc.)

Ontheffing gebouwen van groot belang: schrappen mogelijkheden VR's voor verlenen ontheffing max 30 per ruimte voor panden van groot belang.

Advies om alleen noodzakelijke reizen te ondernemen

Departementaal Vertrouwelijk

Scenario opschaling 2: zware aanscherping maatregelen *bovenop maatregelen van 29 sept 2020 en scenario 1*

Op basis van medische en niet-medische indicatoren:

Verminder contactmomenten

- **Blijf thuis:** dringend advies om zoveel mogelijk thuis te blijven en geen bezoek af te leggen of te ontvangen
- **Recreatie:** sluiten locaties zoals sport- en fitnessclubs, zwembaden, sauna's, seksclubs
- **Sport:** alleen individuele vormen van sportbeoefening buiten
 - Uitzondering: teamsporten jeugd tot 18 jaar voor zover niet in competitieverband (dus wel trainingen, geen wedstrijden)
- **Samenkomsten:** alle bijeenkomsten, samenkomsten en evenementen zijn verboden. Thuis blijft maximaal 3 mensen ontvangen.
 - Uitzonderingen volgen grotendeels de maatregelen 29/09, zie volgende sheet
- **Doorstroomlocaties:** sluiten van sectoren met grote bezoekersstromen (pretparken, dierentuinen, musea, bibliotheken, monumenten m.u.v. detailhandel)
 - Uitzonderingspositie doorstroomlocaties voor samenkomsten afschaffen
- **Buitenland:** alle reizen naar het buitenland afraden voor niet-noodzakelijke reizen

Uitzonderingen op verbod samenkomsten bij scenario 2

Uitzondering op verbod samenkomsten

- Personen bij een uitvaart
- samenkomsten in een gebouw die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties met ten hoogste 100 personen per zelfstandige ruimte;
- betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- personen die in gemeenschap met anderen godsdienst of levensovertuiging belijden;
- de vergaderingen van de Staten-Generaal of van een commissie daaruit (in de desbetreffende veiligheidsregio), van de gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap, of van een door deze organen ingestelde commissie, en andere wettelijk verplichte bijeenkomsten;
- een bijeenkomst van een internationale organisatie, die gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk, of van een verdragspartij van een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is
- detailhandel, markten, bibliotheken, musea, monumenten, presentatie instellingen, dierentuinen, pretparken, kermissen, en ~~daarbij vergelijkbare samenkomsten waarbij sprake is van doorstroom van bezoekers. Hierbij gelden twee voorwaarden voor de uitzondering van deze groep:~~
 - ~~— detailhandel moet deurbeleid voeren om ervoor te zorgen dat personen 1,5 meter afstand houden en venstertijden~~

~~invoeren voor kwetsbaren (vast te leggen in de aanwijzing en uit te werken in sectorprotocollen)~~
~~— veiligheidsregio's bepalen na overleg met doorstroomlocaties m.u.v. detailhandel en markten, per locatie het maximum aantal tegelijkertijd toe te laten bezoekers, daarbij rekening houdend met oppervlakte van de locatie én kunnen garanderen van met name 1,5 meter afstand.~~

- Onderwijsinstellingen **voor primair en voortgezet onderwijs** trainingsinstellingen en kinderopvang;
- openbaar vervoer en overig bedrijfsmatig personenvervoer (geen rondvaartboten e.d.)
- sportverenigingen tot 18 jaar en** jeugdverenigingen tot 18 jaar (bv. scouting, cultuur en kunst);
- luchthavens.

Samenkomsten waarvoor een maximum van 30 geldt

- verenigingen;
- huwelijksplechtigheden.

~~Ontheffing van maximum 30 per zaal gebouwen van groot belang voor de VR~~

- ~~• VR's kunnen ontheffing verlenen voor panden van groot belang.~~

Uitzonderingen op maximum gezelschapsgrootte in scenario 2

Uitzonderingen op maximum gezelschapsgrootte (max 4):

- gezamenlijk huishouden;
- kinderen tot 13 jaar;
- persoon die in gemeenschap met anderen godsdienst of levensovertuiging belijdt;
- vergadering of betoging Wet openbare manifestaties;
- vergaderingen Staten-Generaal, gemeenteraad, provinciale staten, algemeen bestuur waterschap of commissies daaruit;
- bijeenkomst internationale organisatie of verdragspartij;
- personen bij een uitvaart;
- Personen **onder de 18** die theater, dans, sport of muziek in de vorm van culturele uiting beoefenen;
- Beroep of bedrijf

Gezelschappen met een maximum van 30

- huwelijksplechtigheden;
- verenigingen.

- N.B. studenten en leerlingen vormen in het onderwijs geen gezelschap.

Beslispunten bij scenario 2

- 1) Is het wenselijk om een onderscheid te maken tussen onderbouw en bovenbouw in het VO?
- 2) Uitzondering sport: teamsporten onder 18? sporten in competitieverband onder de 18?
- 3) Is het wenselijk om a) huwelijksplechtigheden en b) verenigingsbijeenkomsten (waaronder politieke partijen, VvE's, maar ook studentenverenigingen) toe te staan tot 30 bijeen te komen?

Departementaal Vertrouwelijk

Scenario 3: afschalen

Bij sterk negatieve trends van de signaalwaardes (criteria op sheet 7) met uitzicht op terugkomen onder de signaalwaardes.

- Nu (naar verwachting) niet aan de orde.
- Mogelijk te bespreken in volgende cyclus.

Departementaal Vertrouwelijk

3. Cyclus synchroniseren met eerdere besluitvorming

- Het kabinet heeft op 29 september besloten nieuwe maatregelen af te kondigen voor 3 weken.
- Dit pakket loopt derhalve af op 20 oktober.
- Om deze besluitvorming te synchroniseren met de achtdaagse cyclus, wordt voorgesteld om de huidige cyclus (besluitvorming op 13 oktober) aan te grijpen om op 13 oktober aan te geven dat er:
 - Of eerder opgeschaald wordt (per 13 oktober) omwille van de cijfers.
 - Of maatregelen gecontinueerd worden tot 27 oktober.
- Dat ziet er schematisch zo uit:

Besluitvorming richting 13 oktober

Maandag 5 oktober

OMT/BAO

Medisch advies t.b.v. beeld
(vaststellen noodzaak
maatregelen)

Veiligheidsberaad

Bijpraten VR's stavaza en
input vragen n.a.v. voor
beeld

BWO

Dinsdag 6 oktober

DOC-19

Bespreken beeld en richting

ACC-19

Bespreken beeld en richting

MCC-19

Bespreken beeld en richting

BWO

Bespreken beeld RIVM/GGD
en richting

Woensdag 7 oktober

Uitvraag advies OMT op
voorstel maatregelen
opschalen/afschalen

Inschalingsoverleg

DOC-19 Voorstel
opschalen/afschalen
t.b.v. ACC/MCC

Donderdag 8 oktober

ACC-19

Voorstel
opschalen/afschalen
t.b.v. MCC

Vrijdag 9 oktober

(NB: te bepalen door AZ)
MCC-19
Bespreken voorstel maatregelen.

MR
Mandaat vragen voor besluit in MCC

Maandag 12 oktober

OMT/BAO + Advies nav voorstel opschalen/afschalen
Update laatste stavaza beeld

DOC-19
Afstemmen besluiten

BWO
Bespreken richting besluiten

Veiligheidsberaad
Presenteren pakket ter bespreking

Eerste conceptmodel noodverordening gereed

Dinsdag 13 oktober

ACC-19
Vorbereiden besluiten

MCC-19
Besluitvorming maatregelenpakket, persconferentie/ -moment en parlementair

Aanwijzing definitief

Tweede conceptmodel noodverordening gereed

Woensdag 14 oktober

Debat?

BWO

Consultatie NV bij voorzitters VR's o.b.v. definitieve aanwijzing

Vaststelling en bekendmaking noodverordening

Vervolg: Besluitvorming richting 27 oktober

Maandag 19 oktober

OMT/BAO

Medisch advies t.b.v. beeld
(vaststellen noodzaak
maatregelen)

Veiligheidsberaad

Bijpraten VR's stavaza en
input vragen n.a.v. voor
beeld

DOC-19

Bespreken beeld en richting

BWO

Dinsdag 20 oktober

ACC-19

Bespreken beeld en richting

MCC-19

Bespreken beeld en richting

Woensdag 21 oktober

Uitvraag advies OMT op
voorstel maatregelen
opschalen/afschalen

BWO

Bespreken beeld RIVM/GGD
en richting

Inschalingsoverleg

DOC-19 Voorstel
opschalen/afschalen
t.b.v. ACC/MCC

Donderdag 22 oktober

ACC-19

Voorstel
opschalen/afschalen
t.b.v. MCC

Vrijdag 23 oktober

(NB: te bepalen door AZ)
MCC-19
Bespreken voorstel maatregelen.

Geen MR (herfstreces)
Aandachtspunt: indien nodig in MR 16/10 mandaat vragen voor besluitvorming in MCC

Maandag 26 oktober

OMT/BAO + Advies nav voorstel opschalen/afschalen
Update laatste stavaza beeld

DOC-19
Afstemmen besluiten

BWO
Bespreken richting besluiten

Veiligheidsberaad
Presenteren pakket ter bespreking

Eerste conceptmodel noodverordening gereed

Dinsdag 27 oktober

ACC-19
Voorbereiden besluiten

MCC-19
Besluitvorming maatregelenpakket, persconferentie/ -moment en parlementair

Aanwijzing definitief

Tweede conceptmodel noodverordening gereed

Woensdag 28 oktober

Debat?

BWO

Consultatie NV bij voorzitters VR's o.b.v. definitieve aanwijzing

Vaststelling en bekendmaking noodverordening

Departementaal Vertrouwelijk

Bijlage: Eerdere routekaart (maart tot en met mei)

12 maart:

- > thuisblijven bij geringe klachten
- > geen bijeenkomsten van > 100 personen
- > zoveel mogelijk thuiswerken

15-16 maart:

- > sluiting van horeca, sportclubs, seksclubs, zwembaden, sauna's
- > sluiting scholen, wel speciale opvang voor kinderen van ouders in vitale beroepen

23-26 maart:

- > thuisblijven bij gezinslid met koorts
- > Zoveel mogelijk thuisblijven, max 3 mensen op bezoek
- > geen bijeenkomsten en evenementen
- > sluiting van contactberoepen (uiterlijke verzorging)
- > verplichting tot nemen van maatregelen in winkels, ov en vakantieverblijven om 1,5 m afstand te houden
- > noodverordening om in regio's bepaalde locaties /gebieden te sluiten of groepsvorming te verbieden

31 maart:

- > verlenging van de maatregelen t/m 28 april

21 april:

- > verlenging verbod op evenementen met vergunnings- en meldingsplicht tot 1 september
- > versoepelingen in sport, onderwijs (po open), bezoek van thuiswonende ouderen

6 mei:

- > verdere versoepelingen, o.m. opening bibliotheken (11 mei), vo open (1 juni), en terrassen, bioscopen, restaurants, cafes, culturele instellingen open mits max 30 pers, reservering en 'gezondheidscheck', musea met reservering, zwembaden incl kleedruimtes open (douches niet)
- > verplichting mondkapje in ov

19-27 mei:

- > bevestiging van aangekondigde maatregelen op 6 mei, ingang 1 juni

TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

Datum

7 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000196110

Auteur

10.2.e
10.2.e | 10.1 | 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 9 oktober

Aanleiding

Op vrijdag 9 oktober vindt de Ministeriële Commissie COVID-19 (MCC-19) plaats. In deze notitie treft u de geannoteerde agenda voor dit overleg.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Algemeen beeld (geen stukken)

Advies

- U kunt de toelichting op het algemeen beeld [aanhoren](#).

Toelichting

- Het aantal nieuwe besmettingen loopt verder op. Afgelopen week waren er 27.485 nieuwe gevallen gemeld bij het RIVM, ten opzichte van 19326 positieve tests in de week ervoor.
- Afgelopen week werden ruim 222.000 tests afgenomen door de GGD. Ongeveer 9,1 procent van de tests waarvan inmiddels een uitslag bekend is, leverde een positieve uitslag op.
- In totaal lagen er op 8 oktober 1070 coronapatiënten in het ziekenhuis. Daarvan lagen er 228 coronapatiënten op de IC. VWS heeft aangegeven dat binnen één dag de reguliere spoedeisende hulp echt in het gedrang komt. Inmiddels is bekend dat er weer een beroep op de Duitse IC-capaciteit gedaan zal worden.
- Op 7 oktober werden er 4996 positieve tests gemeld op 8 oktober waren dit er 5831.
- Het reproductiegetal daalde naar 1,17 (vorige week nog 1,27), maar hier zit een vertraging in.
- Overigens zijn de huidige ontwikkelingen ten aanzien van besmettingen en IC-opnames nog in lijn met hetgeen het RIVM heeft voorspeld bij de afkondiging van de huidige aangescherpte maatregelen. Er werd toen voorspeld dat er 400-700 gelijktijdige IC-opnames zullen komen onder het huidige maatregelenpakket. De effecten van de maatregelen die op 29 september zijn ingegaan, zijn op zijn vroegst pas op 11 oktober zichtbaar in de cijfers.

3. Op- en afschaling maatregelen (formeel geen stukken geagendeerd bij dit agendapunt, voorstel dat in ACC-19 lag in bijlage 2 toegevoegd)

Advies

- U kunt de toelichting op de mogelijke op- en afschaling van de maatregelen aanhoren. U kunt daarbij aangeven dat het van belang is dat naast de effecten op de gezondheid, ook de sociaal-maatschappelijke effecten in kaart worden gebracht, alvorens hierover besloten wordt (dit is ook in ACC aan de orde geweest).
- U kunt aangeven dat aanvullende maatregelen moeten passen in de gereedheidskist/routekaart. Dit moet synchroon lopen, anders roept dit gelijk vragen op bij de aankondiging van aanvullende maatregelen.
- U kunt vragen op welke variabelen gestuurd wordt bij het op- of afschalen van maatregelen.

Toelichting

- De op 28 september afgekondigde maatregelen zijn in principe afgekondigd voor de duur van 3 weken. Daarmee gelden zij in principe tot in ieder geval 20 oktober. Over de effecten van de huidige afgekondigde maatregelen kan pas op zijn vroegst na 10 dagen (zondag 11 oktober dus) echt iets zinvols worden gezegd.
- Als gevolg van de stijgende besmettingscijfers en toegenomen ziekenhuisopnames klinkt de roep om voortijdig de maatregelen aan te scherpen/aanvullende maatregelen te nemen.
- Ambtelijk werden in de ACC-19 van 8 oktober scenario's meegegeven voor opschalen/continueren danwel afschalen (zie ook presentatie in bijlage). Voor opschaling worden twee scenario's genoemd. 1. Beperkte aanscherping maatregelen bovenop huidig maatregelenpakket (o.a. verbod op vergunningsplichtige evenementen, alleen fysiek onderwijs in po en vo, eet- en drinkgelegenheden sluiten en enkel afhalen toestaan, avondsluiting en geen koopavond voor detailhanden) en 2. Zware aanscherping maatregelen (oa. doorstroomlocaties sluiten, alleen individuele vormen van sportbeoefening buiten, sluiten locaties als sportclubs, fitness, sauna's, dringend advies om zoveel mogelijk thuis te blijven)
- Het OMT gaat het effect op de R voor de verschillende scenario's nader doorrekenen. Voor de maatregelenpakketten die nu worden voorgelegd (scenario 1 en 2 in de presentatie) wordt nu al geprobeerd om al de maatschappelijke en economische effecten te plotten (aanbod door EZK, SZW, FIN en SCP).
- In de ACC-19 van 8 oktober was overeenstemming over het toevoegen van een doel 'sociaal-maatschappelijke en economische kosten' bij de strategie van de aanpak van COVID-19.
- Tevens is in de presentatie aangegeven dat de cyclus gesynchroniseerd moest worden met eerdere besluitvorming. Om besluitvorming te synchroniseren met de achtdaagse cyclus, wordt voorgesteld om de huidige cyclus (besluitvorming op 13 oktober) aan te grijpen om op 13 oktober aan te geven dat er:
 - Of eerder opgeschaald wordt (per 13 oktober) omwille van de cijfers
 - Of maatregelen gecontinueerd worden tot 27 oktober.

4. Gereedheidskist en escalatieladder (stuk wordt nagezonden)

Advies

- U kunt opmerken dat als MVWS deze gereedheidskist aanstaande dinsdag 13 oktober wil versturen aan de Tweede Kamer, de gereedheidskist volledig in lijn moet zijn met eventuele aanvullende maatregelen. Bovendien wordt dit dan de routekaart voor de

komende tijd. U kunt aangeven dat het belangrijk is dat dit een goed afgewogen gereedchapskist moet zijn en dat kwaliteit voor snelheid moet gaan.

- U kunt aangeven dat het duidelijk moet zijn op welke signaalwaarden we de risiconiveaus bepalen en wanneer iets landelijk of regionaal geldt.
- U kunt opmerken dat sommige slimme en preventieve maatregelen al in een vroeg stadium ingezet moeten worden. Hier hoeven we niet mee te wachten (bijv. beschermingsmiddelen voor zorgmedewerkers en bezoekers in verpleeghuizen en gehandicaptenzorg, advies om thuis te werken en meer preventief testen).

Toelichting

- De gereedchapskist is nog in ontwikkeling. In de ACC-19 van 8 oktober is over de gereedchapskist opgemerkt dat de gereedchapskist helemaal gesynchroniseerd moet worden met eventuele aanvullende maatregelen. Er moet nog eens goed worden gekeken naar het hele document. Het document komt ook aanstaande dinsdag weer terug in de MCC-19. VWS wil graag het stuk op dinsdag 13 oktober, na akkoord van de MCC, verzenden. _
- Doel van de gereedchapskist is het inzichtelijk maken hoe en wanneer bepaalde maatregelen van toepassing zijn. Het moet voor bestuurders en burgers duidelijk maken wat men in de verschillende stadia van de crisis kan verwachten.
- In de ACC-19 van 8 oktober is afgesproken dat alle maatregelen uit de gereedchapskist beoordeeld moeten worden op de effecten op de R-waarde, het aantal besmettingen en de sociaal-maatschappelijke effecten. Dit was nog niet gedaan en de trojka ministeries hebben aangegeven dit wel wenselijk te vinden, om maatregelen echt op proportionaliteit te kunnen beoordelen.

5. Handelingskader uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector *(stuk bijgevoegd, gelijk aan stuk dat eerder voor MCC-19 van 6 oktober is verspreid)*

Advies

- De MCC-19 wordt gevraagd in te stemmen met het bijgevoegde handelingskaders. U kunt instemmen.

Toelichting

- Dit stuk heeft al eerder voorgelegen (MCC-19 van 22 september en 6 oktober). In de MCC-19 van 6 oktober is opnieuw gesproken over dit kader. Timing van verzending vergt aandacht, MOCW wil de brief 12 oktober naar de Tweede Kamer sturen, wat gevoelig kan liggen met mogelijke aanvullende maatregelen. MOCW heeft in de MCC het verzoek gekregen om uit te zoeken voor hoeveel journalisten de uitzondering op het EU-inreisverbod zou gaan gelden.
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en de creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden voor het versoepelen van de inreisbeperking voor deze groepen zijn in onderhavige handelingskaders opgesteld in overleg met de betrokken sectoren.

To: [10.2.e 2.e 10.2.e] (AL DGRB) [10.2.e]; [10.2.e 2.e 10.2.e] (IRF) [10.2.e]
Cc: [10.2.e] (IRF/BZK) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e] (IRF/DEFBZ) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e
[10.2.e] (IRF/OCWEZK) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e] (IRF/DEFBZ) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e]
(IRF/BBV) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e] (IRF/SC) [10.2.e @minfin.nl]; [10.2.e] [10.2.e]
(BOA/Advies) [10.2.e]
From: [10.2.e 10 10.2.e] (IRF/OCWEZK)
Sent: Thur 10/1/2020 3:25:07 PM
Importance: High
Subject: Notitie MR - ventilatie schoolgebouwen
MAIL_RECEIVED: Thur 10/1/2020 3:25:08 PM

...
Ha [10.2.e]

In de MR van morgen komt onder agendapunt 3 (COVID) ook de ventilatie van scholen ter sprake. BOA maakt hier een overkoepelende notitie voor waarvoor wij onderstaande input willen meegeven. Omdat de notitie van BOA naar mijn weten niet bij jullie langskomt via Digidoc, stem ik graag op deze manier met jullie af. Kunnen jullie instemmen met onderstaande inbreng?

In principe wil BOA de input voor 15:30, ik begrijp dat, dat wat optimistisch is, maar daarom wel het verzoek of het lukt op korte termijn te reageren.

Veel dank!

De inbreng:

Aanleiding

MBVOM heeft op donderdag 1 oktober, in reactie op een rapport over de ventilatie op scholen van het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS), een aantal maatregelen aangekondigd met budgettaire gevolgen. Vermoedelijk zal hij de MR hierover inlichten.

Kern

∇ De door MBVOM aangekondigde maatregelen hebben als doel om i) de scholen open te houden en ii) een lange-termijn perspectief te bieden op een gezond binnenklimaat en de bedragen die daarmee gemoeid zijn, zijn conform afspraak tussen u en MBVOM.

∇ Mogelijk zal de MR vragen waarom zij hier nu (na verzending van de brief) pas over zijn geïnformeerd en hoe de dekking van deze maatregelen eruitziet.

∇ U kunt met betrekking tot de urgentie aangeven dat de scholen koste wat kost open moeten blijven en het rapport van het (LCVS) reden gaf om daar ad-hoc een beslissing over te nemen (het vraagstuk heeft overigens wel in het MCC van 29/9 voorgeleggen en de brief is na brede steun van de ACC op 1/10 met de Kamer gedeeld).

∇ U kunt met betrekking tot de dekking aangeven dat u de komende periode beziet hoe we de maatregelen op een verstandige wijze op de begroting kunnen verwerken, maar dat niet valt uit te sluiten dat er generale dekking voor nodig zal zijn welke in het voorjaar zal moeten worden gevonden.

buiten verzoek

∇ Voor de dekking van de maatregelen zien wij twee opties. De dekking kan buiten het plafond worden geplaatst, waardoor de inzet als corona-maatregel wordt gelabeld of de dekking moet binnen het plafond worden ingepast. Ook ten aanzien van het moment van administratief verwerken zijn verschillende opties mogelijk. We gaan de komende tijd na wat, op basis van het definitieve kasritme (momenteel is nog niet bekend wat de verdeling over de jaren precies is) de meest verstandige handelswijze is.

∇ Het uitgangspunt zou wat ons betreft dus niet per definitie zijn dat deze middelen als corona-uitgaven worden gelabeld. Dit betekent wel dat dit een opgave is die in het voorjaar terugkomt, en feitelijk dus tot een kabinetsbrede taakstelling leidt welke in het voorjaar moet worden opgelost.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2. 10.2.e

.....

Ministerie van Financiën

Inspectie der Rijksfinanciën | Sectie OCW

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....

M | 10.2.e

E | 10.2.e

Internationaal en toerisme

∇ 4a: Kabinetsappreciatie Commissie voorstel Raadsaanbeveling – informatievoorziening

o conclusie: Nu vooral inzetten op meer datacoördinatie (verzameling data, definities etc) door Europa. Nu nog niet de deur dichtdoen voor mogelijk in de toekomst meer Europees gecoördineerde aanpak te laten plaatsvinden. Maar eerst de datacoördinatie op orde.

BCO

∇ ACC heeft richting VWS aangegeven dat ze niet snel te veel kunnen doen op het gebied van testen en BCO.

∇ 10.2.e heeft ingebracht hete moeilijk te vinden te beoordelen of we goed bezig zijn of niet rondom testcapaciteit en testbeleid. Het kan juist VWS helpen als er breder inzicht bij andere departementen is over waar we staan in de keten, zeker omdat testbeleid niet op zichzelf staat. Dat gaat dus niet alleen om de vraag hoeveel tests we nodig hebben, maar ook wat daarvoor allemaal in de keten nodig is (dus wat dat betekent voor testcapaciteit, labcapaciteit, teststraatcapaciteit, BCO). Het helpt daarbij ook om inzichtelijk te hebben waar we staan in de keten: wat is op orde, wat nog niet (en op welke termijn kan dat op orde zijn, en wat zijn de valkuilen). Juist daarvoor moeten we de hele keten beter kunnen volgen. Toegankelijker/uitgebreidere data helpen VWS voor meer inzicht, maar ook andere departementen om bewindslieden te kunnen meenemen in wat er gebeurt en wat er nodig is: wat is de huidige stand, waarheen willen we, welke acties zijn er nodig om daar te komen en wat zijn mogelijke risico's/aandachtspunten. FIN zoekt daarover contact met 10.2.e om hierover door te praten. @ **Actie BOA, komen evt. daarna bij IRF/VWS op de lijn.**

Handelingskader uitzonderingen inreisverbod onderzoek, cultuur en journalistiek

∇ Akkoord van ACC, goed om deze klaar te hebben liggen.

Interdepartementale scenariosessie: grensverkeer

∇ 10.2.e heeft aandacht gevraagd voor neveneffecten: kan helpen om de scenario's grensverkeer met neveneffecten te plotten in het afwegingskader van EZK. JenV (DG COVID) zou hiernaar gaan kijken. @ **AFEP: kunnen jullie hierbij helpen?**

Lessons learned DEF;

∇ Akkoord, gaat niet meer langs de MCC-19.

Lijst actuele risico's

∇ Wordt nader uitgewerkt door DG-COVID ism andere departementen.

∇ Raakt ook aan vraagstukken langetermijnstrategie. Moet daarmee in samenhang worden gezien.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

30 september 2020

Notitienummer

2020-0000182303

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 1 oktober

Aanleiding

Op donderdag 1 oktober (11:00-12:00 uur) vindt een ACC-19 plaats via Webex. Hierbij treft u de geannoteerde agenda aan.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Onder opening en mededeling wordt stilgestaan bij de concept Kamerbrief over de rapportage Landelijk Coördinatieteam ventilatie op scholen (zie ook bijlage). OCW zal dit stuk toelichten.

Advies

- U kunt instemmen met de inhoud van de brief.
- U kunt de open vraag stellen of de in de brief opgenomen communicatielijn nu voldoende krachtig is om het openblijven van de scholen te garanderen. Dit vergt een wegging in de ACC.

Toelichting

- De voorliggende Kamerbrief '*ventilatie op scholen*' begeleidt (en apprecieert) het rapport van het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) en kondigt op basis daarvan maatregelen (en daarbij behorende aanvullende budgettaire inzet) aan.
- Op dinsdag 29/9 is dit onderwerp, in voorbereiding op de MCC-19, in aanwezigheid van o.a. u, MFIN en SFIN besproken. Na behandeling in de MCC en daaropvolgend een hoogambtelijk overleg met VWS, SZW, OCW, BZK en FIN is door OCW aan een set maatregelen gewerkt met als doel i) de scholen open te houden en ii) een lange-termijn perspectief te bieden op een gezond binnenklimaat.
- De brief biedt het volgende perspectief:
 - Korte termijn:
 - Scholen kunnen openblijven, zo adviseren ook de GGD, er is geen aangetoonde relatie tussen ventilatie en besmettingsrisico. Men moet zich uiteraard wel aan de algemene corona-maatregelen houden (1,5m, handen wassen, enz.).
 - Schoolbesturen hebben als werkgever een wettelijke verplichting omtrent arbeidsomstandigheden, de brief bevat een aantal adviezen voor korte-termijn maatregelen om hier (zoveel mogelijk) aan te voldoen (luchten e.d.).
 - Lange(re) termijn

- Er komt zo snel mogelijk 100 mln. beschikbaar via een specifieke uitkering (40 mln. daarvan stond al op de BZK-begroting). Gemeenten, primair verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting, kunnen daarmee voor investeringen op het gebied van ventilatie een rijksbijdrage van 30% ontvangen.
- In de jaren hierna reserveert het Kabinet 260 mln. De wijze waarop deze middelen zullen worden besteed wordt vastgesteld na het uitkomen van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Onderwijshuisvesting (IBO).
- De brief is, met de nadruk op de aangekondigde maatregelen, met FIN afgestemd en de genoemde maatregelen zijn conform budgettaire toezegging MFIN aan MBVOM.
- Wat ons betreft resteert daarmee weging in de ACC m.b.t. of de in de brief opgenomen communicatielijn nu voldoende krachtig is om het openblijven van de scholen te kunnen garanderen.

Kamerbrief Ventilatie op scholen

- Gisteravond is ter informatie de concept Kamerbrief Ventilatie op Scholen tbv het

2. Verslag ACC-19 17 september 2020, 24 september 2020 en 28 september 2020 (bijgevoegd DGC-19)

- Geen opmerkingen.
 - Verslagen 17 en 24 september: U wordt verzocht zelf de verslagen op onjuistheden te checken.
 - Verslag 28 september: geen opmerkingen. Gecheckt door 10.2.e 10.2.e die heeft deelgenomen aan ACC.

3. Algemeen beeld / Dashboard (mondelinge toelichting VWS & DGC-19)

- a. Epidemiologisch beeld
- b. Beeld veiligheidsregio's
- c. Stand van zaken inschaling

Advies

- U kunt de terugkoppeling van het debat en de epidemiologische situatie aanhoren.
- U kunt aangeven dat u nog steeds in gesprek bent met het gedragsnetwerk en aanbieden om hier iets mee te doen, aansluitend bij de wens van de Tweede Kamer om ook naast het OMT meer gedragswetenschappers te raadplegen.

Toelichting

- Waarschijnlijk zal kort worden teruggeblikt op het plenaire debat van woensdag 30 september. In het debat kwam meermaals het verzoek aan de orde of het kabinet zich, naast het OMT ook zou kunnen laten adviseren door gedragswetenschappers. In het voorjaar kwam dit ook al op en toen heeft het kabinet zich ook breder laten adviseren, bijvoorbeeld door het SCP.
- Ook kwam in het debat meermaals aan de orde dat er een wens is om een routekaart op te stellen voor de komende tijd, de voorraad beschermingsmiddelen voor langere tijd op orde te hebben en de testcapaciteit zo snel mogelijk op te schalen.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (stuk bijgevoegd BZ)

- a. Kabinetsappreciatie Commissie voorstel Raadsaanbeveling - informatievoorziening (nazending VWS)

Advies

- Geen opmerkingen op stand van zaken internationaal en toerisme
- Advies op punt 4a: Kabinetsappreciatie:
- U kunt vragen hoeveel vertrouwen VWS/RIVM heeft in een centrale Europese gecoördineerde aanpak?
- U kunt vragen of het RIVM/VWS enkel kijkt vanuit de gedachte het aantal besmettingen in NL in te dammen, of dat er ook breder nagedacht wordt over de economische en maatschappelijke gevolgen? Uiteindelijk is NL ook erbij gebaat als in andere EU-landen de besmettingen ook dalen.
- U kunt uw voorkeur uitspreken voor een gecoördineerde Europese aanpak waar dat kan, waar ruimte blijft voor nationaal beleid. U kunt aangeven dat het hier gaat om aanbevelingen van de Raad, die juridisch niet bindend zijn. Een gecoördineerde Europese aanpak, kan ook juist meerwaarde bieden (zeker bij reisadviezen gezien het beginsel van vrij verkeer van personen) en men kan van elkaar leren (bijvoorbeeld bij testbeleid).

Toelichting op kabinetsappreciatie

- Het Duitse EU-voorzitterschap heeft de discussie gestart over een meer gecoördineerde aanpak van de beperkingen van het vrij verkeer binnen de EU als gevolg van de COVID-19 pandemie. Deze discussie wordt gevoerd aan de hand van een Commissievoorstel voor een Raadsaanbeveling.
- Minister van VWS heeft aangegeven de Nederlandse inzet voor deze onderhandelingen in de MCC van 6 oktober te willen bespreken. Voorafgaand vindt bespreking plaats in de ACC op 1 oktober, om ambtelijke overeenstemming te bereiken over het Nederlandse standpunt en de daaruit voortvloeiende wenselijkheid van een uniforme risicobeoordeling. Dit zal ook volgende week voorliggen in de Coco, waar altijd de Nederlandse inzet in Europa afgestemd wordt.
- Het doel van het Commissievoorstel is het beter coördineren van COVID-19-maatregelen om het vrij verkeer van personen, een fundamenteel recht van Unieburgers, zo min mogelijk te belemmeren en zo herstel van de economie te bevorderen danwel verdere schade te voorkomen. De gekozen vorm van het voorstel (Raadsaanbeveling) sluit harmonisatie van regelgeving uit. Aanbevelingen zijn namelijk juridisch niet-bindend voor lidstaten. Er blijft hiermee ruimte voor nationale afwegingen en nationale maatregelen. Wel geldt daarbij op grond van de Europese verdragen dat nationale maatregelen proportioneel moeten zijn en niet mogen discrimineren en verder gaan dan strikt noodzakelijk is voor bescherming van de volksgezondheid.
- Het RIVM sprak zich op 29 september jl. nadrukkelijk uit tegen een gecoördineerde risicobeoordeling. Het RIVM acht het van belang dat iedere lidstaat op basis van eigen afwegingen van het risico, adviezen voor reisbeperkingen kan opleggen. Dit omdat de risicobeoordeling afhankelijk is van veel variabelen, welke tussen twee lidstaten kunnen verschillen, en de afwegingen die op basis daarvan gemaakt moeten worden per land verschillend kunnen zijn. Daarnaast acht het RIVM, gezien de grote verschillen in epidemiologie en de verschillen in belangen in de verschillende EU-/EFTA-landen, een centrale beoordeling van de risico's niet haalbaar.
- De meerderheid van lidstaten is voor meer Europese coördinatie, maar met behoud van nationale beslissingsbevoegdheid. Een aantal Lidstaten heeft zich de afgelopen periode bij openlijk afgevraagd wat de meerwaarde van meer coördinatie is.

Toelichting stand van zaken en toerisme

- In bij gevoegd document van BZ wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken in een elftal Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen. Het document geeft op hoofdlijnen het volgende beeld:
- De afgelopen week werden veel landen, evenals in NL, wederom met een stijging in het aantal besmettingen geconfronteerd.
- BEL en DUI hebben als gevolg van de situatie in NL (delen van) van ons land naast de kleurcode oranje, de kleur rood gegeven in hun reisadvies. DEN (en mogelijk binnenkort ook ZWI) zette NL op oranje.

- In veel van de landen om ons heen vertaalt de grote toename in het aantal besmettingen zich vooralsnog niet in eenzelfde grote toename van ziekenhuisopnames en onhoudbare druk op de ICs. Dit lijkt met name het gevolg van de veelal lagere leeftijd van de met corona besmette personen in tegenstelling tot het patroon tijdens de eerste golf. In verschillende landen zijn echter wel zorgen over mogelijke toekomstige stijging van aantal ziekenhuisopnames.
- Eerder al namen landen regionale maatregelen om toename in besmettingen tegen te gaan (met name beperken van groepsgrootte bij evenementen en vervroegen van de sluitingstijden van horeca). Dit heeft echter in de meeste gevallen niet geleid tot een afname van het aantal besmettingen. Hierdoor voelden verschillende landen zich genoodzaakt tot het nemen van verdere maatregelen op regionaal niveau (FRA, VK)
- De toename van het aantal besmettingen in de verschillende landen heeft ook zijn weerslag gehad op de reisadviezen van alle landen om ons heen.

5. Stand van zaken BCO capaciteit (stuk bijgevoegd VWS)

Advies

- De ACC wordt gevraagd kennis te nemen van bijgevoegd factsheet Testen en traceren. U kunt informer naar de vooruitzichten van de doorlooptijd van de testen. Uit bijgevoegd factsheet blijkt dat deze, ondanks toegenomen testcapaciteit, hoog blijft (80 uur).
- U kunt vragen of VWS van mening is dat de opschaling van de testcapaciteit zoals die nu voorzien is voldoende zal zijn?
 - Hoeveel sneltesten hebben we op korte termijn beschikbaar, als deze gebruikt kunnen gaan worden?
 - Wat is er voor nodig om alles sneller op te schalen m.b.t. testen en bco? Kunnen we hier bijv. studenten of andere beroepsgroepen voor inzetten?

Toelichting

- Bijgevoegde factsheet geeft een beeld van de huidige stand van zaken ten aanzien van testen en traceren. Hieruit blijkt dat het testaanbod gestaag oploopt. De doorlooptijd van de testen (moment van het maken van een afspraak tot het krijgen van het resultaat) laat geen afnemende trend zien.
- Bijgevoegde factsheet is niet eerder behandeld in het DOC.

6. Handelingskader uitzondering inreisverbod onderzoek, cultuur en journalistiek (stuk bijgevoegd OCW)

Advies

- De ACC wordt gevraagd in te stemmen met bijgevoegde Handelingskaders voor de uitzondering op het EU inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector. U kunt instemmen.

Toelichting

- Dit stuk heeft al eerder voorgeleggen (MCC 22 september). Toen is hij terug genomen omdat voor Kmar en andere grenswachters onvoldoende duidelijk was hoe ze hierop kunnen handhaven. Het stuk is hierop aangepast. Bij de bespreking van het aangepaste stuk in het DOC (29 september) hadden JenV en EZK nog opmerkingen.
- JenV heeft een voorbehoud gemaakt t.a.v. Europese besluitvorming over guidelines voor uitzonderingscategorieën op het inreisverbod.
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en de creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden voor het versoepelen van de inreisbeperking voor deze groepen zijn in onderhavige handelingskaders opgesteld in overleg met de betrokken sectoren.

7. Interdepartementale scenariosessie: grensverkeer (stuk bijgevoegd J&V)

Advies

- U kunt instemmen. Belangrijk is dat essentieel grensverkeer, zoals vervoer van goederen en arbeid door grenswerkers niet onnodig wordt gehinderd en door kan gaan.
- In het stuk lijkt weinig aandacht te zijn voor de economische gevolgen van de maatregelen. U kunt informeren of dit wel wordt meegenomen en voldoende wordt gewogen.

Toelichting

- De ACC wordt gevraagd in te stemmen met bijgaande tabellen met leeswijzer als overzicht van mogelijke maatregelen om grensverkeer te beperken. Een eventuele herziening kan plaatsvinden aan de hand van het eind oktober te verwachten rapport van de VNG over gevolgen voor de grensregio's.
- Het uitwerken van diverse scenario's komt voort uit wens van ACC-19 om op verschillende thema's mogelijke scenario's voor een tweede golf uit te werken, met daarbij ook de impact en risico's geschetst.
- Het betreft een verzameling van mogelijke maatregelen: Het overzicht is geen verplicht handelingskader is maar een verzameling van mogelijke maatregelen die in iedere situatie door de verantwoordelijke instantie binnen de bestaande bevoegdheden zorgvuldig moet worden afgewogen rekening houdend met (lokale) omstandigheden, bestaande capaciteit en eventuele risico's.
- Als randvoorwaarden worden genoemd dat bij het beperken van grensverkeer het van groot is dat essentieel grensverkeer waaronder het vervoer van goederen en arbeid door grenswerkers niet onnodig wordt gehinderd, dat ongecoördineerde beperkingen aan de binnengrenzen moeten worden voorkomen en dat de interne markt moet zo goed mogelijk kunnen blijven functioneren. Maatregelen aan de binnengrenzen om de volksgezondheid te beschermen moeten proportioneel, non-discriminatoir en tijdelijk zijn. Dit is voor de voortgang van de economie en handelsrelatie met buurlanden erg relevant. U kunt dit ondersteunen.
- FIN is niet betrokken geweest bij deze uitwerking.

8. Kamerbrief Lessons Learned COVID-19 Defensie (stuk bijgevoegd DEF)

Advies

- De ACC wordt gevraagd in te stemmen met verzending van bijgevoegde concept Kamerbrief van DEF. U kunt instemmen.

Toelichting

- In de Kamerbrief wordt ingegaan op de lessen die Defensie tot nu tijdens de Coronacrisis heeft geleerd. Met de brief wordt invulling gegeven aan een toezegging aan de Kamer.
- IRF/IDB is aangehaakt bij de totstandkoming van de brief.
- Dit punt stond op de agenda van het DOC van 29 september. Daar heeft het niet tot discussie geleid.

9. Overzicht actuele thema's ter voorbereiding op risico's najaar (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- U kunt opmerken dat het belangrijk is dat deze thema's snel opgepakt worden. Dit zou namelijk onderdeel kunnen zijn van een langere termijn strategie van het kabinet.

Toelichting

- Bijgevoegd schema bevat een niet limitatieve lijst met Corona gerelateerde thema's die een mogelijk risico vormen in het najaar. Het overzicht is opgesteld op verzoek van het ACC en vormt een terugkerend agendapunt.
- Passief: Indien EZK het niet noemt, dan kunt u opmerken dat het thema 'economie' (Dat wordt getrokken door EZK, FIN neemt deel) later in oktober wordt geagendeerd in het ACC. In het overzicht staat nog de eerdere datum van 4^e week september, maar in het DOC is hier al een opmerking over gemaakt door EZK en FIN dat dit niet haalbaar was.

10. Conceptagenda MCC-19 6 oktober 2020 (*stuk bijgevoegd AZ*)

- Geen opmerkingen.

11. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen.

To: [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e
[redacted] 10.2.e (BOA/Advies) [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e (BOA/Advies) [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e
(BOA) [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e (BOA/Advies) [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e
(ADR/OA) [redacted] 10.2.e @minfin.nl
From: [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e (BOA/Advies)
Sent: Mon 9/28/2020 10:47:22 AM
Importance: Normal
Subject: typo's ACC 28 september vertrouwelijk
MAIL_RECEIVED: Mon 9/28/2020 10:47:23 AM

Maatregelen

Landelijke maatregelen komen er

Epidemiologisch beeld gisteren in het Catshuis geschetst. Zorgwekkend. De IC zal sowieso 400-700 mensen komen te liggen, ook met deze maatregelen. Daarom fixatie gelegd op de R naar onder brengen. Is 1,3 en moet naar 0,9.

Waren al bezig pakketje te maken voor 3 grote regio's, maar zien dat alles in de andere regio's ook stijgen. Daarom landelijke maatregelen, gericht op groeps grootte en mobiliteit beperken.

Na MCC is het veiligheidsberaad vanavond. Daarna persconferentie.

[redacted] 10.2.e somt de maatregelen op (maar nog over spreken met veiligheidsberaad en MCC straks):

- maximaal 30 personen binnen
- Maximaal 50 personen buiten
- Gezelschapsgrootte naar 4 personen. Ook voor thuisbezoek.
- Eet- en drinkgelegenheden, laatste inlooptijd naar 21 uur en sluiting 22 uur
- Thuiswerken, tenzij. Werkgever kan worden aangesproken hierop.
- Doorstroomlocaties, reservering per tijdvak.
- Geen publiek meer bij sportwedstrijden, bij zowel amateur als professioneel.
- Beperk de reisbewegingen drastisch, zeker naar en uit de 3 grote steden
- Basisregels en protocollen, werking daarvan aanscherpen.

Pakket voor de kwetsbaren

- Venstertijden voor kwetsbaren in detailhandel en supermarkten

Uitzonderingen op 30 personen

- Detail en supermarkten als ze venstertijden hebben
- Dierentuinen etc, per m2 (nctv en ezk zijn hiermee bezig)

- Ontheffing voor gebouwen met een groot belang, zoals Ahoy

Gaat gelden, met ingang van morgen 18 uur voor 3 weken. Kan dan leiden tot versoepelen of nog verder opschalen. Verwachting is dat dit pakket de R naar 0,9 brengt. Dan krijgen we weer een beheersbare situatie. Dan is de verwachting dat ziekenhuisopnamen en IC-opnamen dan zullen dalen.

Verdergaande maatregelen als dat nodig is, zouden zijn:

- Sluiten horeca, sport, culturele gelegenheden. Volgende stap contactberoepen, maar daar zijn eigenlijk geen besmettingen.

10.2.e wat betekent niet naar de grote drie steden toegaan?

10.2.e maximaal ontmoedigen van naar de steden heen gaan en uit de steden. Alleen noodzakelijke reizen uit de drie steden naar de rest van het land.

10.2.e zou graag de getallen en grafieken beter willen begrijpen.

10.2.e culturele instellingen. Kleine cultuur onder 30p en grotere zalen onder m2? Klopt dat?

10.2.e ja, dat klopt.

10.2.e duidelijk zeggen dat randstedelingen niet op vakantie mogen in de herfstvakantie. Moet duidelijker.

10.2.e word ontraden om naar vakantie te gaan in grote steden. Maar klopt dat randstedelingen ook niet uit de stad mogen.

10.2.e ja maar kunnen mensen in de herfstvakantie naar een huisje in Drenthe? Duidelijk maken als randstedelingen dit dus niet meer mogen.

10.2.e kijken nu naar groepsgroottes en niet naar sectoren. Als we dat goed doen, zo min mogelijk groepjes organiseren. Dan zouden we eruit moeten komen. Er gaat nog niets op slot.

10.2.e thuiswerken zal heel zwaar worden aangezet. Moeten echt beduidend minder mensen in onze gebouwen komen. Geldt ook voor bewindspersonen.

10.2.e in het VHB zal ook gesproken worden over mondkapjes breder invoeren. Houd er rekening mee dat die vraag vanavond aan de orde komt.

10.2.e hebben met de burgemeester van Adam afgesproken dat we dat rapport zouden krijgen en het dan aan het OMT voorleggen. Afhankelijk wat daar uit komt, kijken we wat we ermee doen.

10.2.e onderwijs gaat gewoon door. In communicatie benadrukken dat dit echt noodzakelijke reizen zijn. Datzelfde geldt voor

10.2.e is er nog gesproken over aanvullende steun- en herstelpakketten: huidige pakket ademt mee is de lijn. Moeten nog heel scherp kijken naar de TOZO (vanaf 1/10 een vermogenstoets). Wordt in de vijfhoek nog over gesproken.

10.2.e gemopper over de werkwijze van afgelopen weekend. Moet echt beter.

10.2.e komt er nog iets over testcapaciteit, bco en sneltesten? Kunnen we perspectief bieden?

10.2.e nee komt vanavond niet aan de orde. Ook niet in Catshuis aan de orde geweest

10.2.e terugdringen van aantal contactmomenten. Men wil geen lockdown. Zal wel worden stilgestaan bij wat in veel sectoren wel goed gaat en is bereikt. Juist om daar waar het fout gaat, terug te dringen. Het is geen straffen. Maar het is uiteindelijk onvoldoende gebleken.

0.2.f maken een onderscheid tussen acute crisis en langere termijn. Door de snellere opleving van het virus zijn we niet in staat geweest alles in te vullen.

Tweedeling:

1. acute crisis: VWS en NCTv (rol van coördinatie en besluitvorming, communicatie, duiding beeld). NKC wordt weer opgetuigd.
2. Middel/langere termijn, nazorg en strategie: DGcovid: uitwerken strategie en middellange termijn, scenario's, nazorg, kennis. Niet de MP en MVWS die dit trekken, maar andere politiek verantwoordelijken.

Snellere besluitvorming dan 2 weken cyclus heeft geen zin. Komt dus een achtdaagse cyclus (wordt nagestuurd). Belang om deze cyclus vast te houden.

0.2.g afwegingskader moet worden geactualiseerd. Dat is ook in Catshuis aan de orde geweest.

10.2.e moet ook echt aandacht zijn voor de langere termijn. Voorbereidingen Catshuissessie zullen hier over spreken. Dus niet alleen acute problemen.

TER ADVISERING

Aan

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1 (10.2.e)

T 10.2.e
F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

Datum

28 september 2020

Notitienummer

2020-0000180765

Auteur

10 | 10.2.e

Van

10.2.e | BOA

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 29 september

Aanleiding

Op dinsdag 29 september vindt de MCC-19 plaats. In deze notitie treft u de geannoteerde agenda voor dit overleg aan.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Algemeen beeld

Advies

- U kunt de inbreng van de overige deelnemers anhoren.
- U kunt nogmaals angeven dat er ook zicht op perspectief moet zijn (m.b.t. wat er wanneer wel zou kunnen, maar ook m.b.t. opschalen van testcapaciteit en bron- en contactonderzoek).

Toelichting

- Er zijn ten behoeve van dit agendapunt geen stukken verspreid.
- Onder dit agendapunt zal een toelichting worden gegeven van de actuele stand van zaken rondom Corona. Het epidemiologisch beeld is zorgwekkend. De verwachting is dat op de IC weer 400-700 mensen komen te liggen, ook wanneer nu aanvullende maatregelen worden genomen.
- Vanavond (maandagavond) zal er een persconferentie worden gehouden, waarin landelijke maatregelen worden aangekondigd, die zullen ingaan vanaf 29 september 18:00 uur voor de duur van 3 weken.
- Maatregelen zullen zich richten op beperking groeps grootte en mobiliteit, met als doel het reproductiegetal terug te brengen van 1,3 naar 0,9. Zo zullen naar verwachting de ziekenhuisopnamen en IC-opnamen weer dalen.
- Het exacte pakket aan aanvullende maatregelen is momenteel (maandagochtend) nog in beweging en wordt nog besproken in een extra MCC-19 en het Veiligheidsberaad, maar in de ACC-19 werd het volgende maatregelenpakket geschetst:
 - Maximaal 30 personen binnen toegestaan.
 - Uitzonderingen voor detail- en supermarkten als ze venstertijden voor kwetsbare groepen hebben,

dierentuinen etc. per m², ontheffing voor gebouwen met een groot belang, zoals Ahoy.

- o Maximaal 50 personen buiten toegestaan.
- o Gezelschapsgrootte naar 4 personen, ook voor thuisbezoek.
- o Eet- en drinkgelegenheden laatste inlooptijd naar 21:00 uur, sluiting 22:00 uur.
- o Thuiswerken, tenzij. Werkgever kan hierop worden aangesproken.
- o Doorstroomlocaties (bijv. musea): reservering per tijdvak.
- o Geen publiek meer bij sportwedstrijden (amateur en professioneel).
- o Reisbewegingen drastisch beperken, zeker naar en van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.
- o Aanscherping werking van protocollen.
- o Kwetsbare groepen: Venstertijden invoeren voor kwetsbaren in detailhandel en supermarkten.
- o In de veiligheidsregio's wordt ook gesproken over uitbreiding van de mondkapjesplicht. Dit komt mogelijk ook terug in de persconferentie.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme (BZ)

Advies

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de Europese ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken. U kunt deze toelichting aanhoren.
- Mogelijk wordt bij dit agendapunt gesproken over de Nederlandse toerismesector en met name de impact van (aangescherpte) reisadviezen en touroperators en de reeds verstrekte reisvouchers. Mogelijk wil men in MCC-19 veel haast maken en wil men alvast (politiek) gaan bewegen richting de reissector. U kunt indien dit aan de orde komt markeren dat het ordentelijke ambtelijke proces moet worden gevolgd en het van belang is dat EZK en FIN (ism andere departementen) goed naar alle aspecten, waaronder staatssteun en risico's, kijken en op basis daarvan adviseren. Momenteel zijn er gesprekken tussen de Staat (m.n. EZK) met SGR (garantiefonds reisbranche, waarin alle grote touroperators zijn betrokken). Het streven is om eind oktober hierover een ambtelijk advies te hebben.

Toelichting

- In ons omringende landen stijgt, net als in Nederland, het aantal besmettingen.
- BEL en DUI hebben als gevolg van de situatie in NL (delen van) van ons land naast de kleurcode oranje, de kleur rood gegeven in hun reisadvies. DEN (en mogelijk binnenkort ook ZWI) zette NL op oranje.
- Steeds meer landen scherpen hun reisadviezen aan. Daarnaast nemen steeds meer landen ook binnenlandse (regionale) maatregelen.
- Op 22 september werd bekend dat Nederland ook 10 aanvullende Franse regio's, Wenen, Innsbruck en Tsjechië op oranje heeft gezet.
- Ten aanzien van de reisvouchers voert EZK (i.s.m. FIN IRF) momenteel gesprekken met SGR (en andere garantiefondsen) over de reisvouchers. Dit is ook aangekondigd in de Kamerbrief herstellepakket. Doel van het gesprek is te kijken of een rol van de Staat nodig is en hoe deze rol eventueel zou kunnen worden ingevuld;
- De gesprekken lopen in goede sfeer, maar er zit wel verschil in huidige gedachten tussen EZK enerzijds (meer gericht op leningen, mogelijk terug te betalen via een opslag op pakketreizen) en SGR

anderzijds (het overnemen van de vouchers door de Staat). Dit is een eerste beeld van de positie van beide partijen, maar dit wordt komende tijd verder besproken;

- Momenteel moet er nog veel huiswerk worden gedaan, denk hierbij aan analyse van de omvang van het probleem, de financiële positie van onderliggende reisorganisaties, de risico's voor de Staat, Europees-staatssteunkader, mogelijke perverse prikkels, etc.

4. Kuchschermen in de horeca (EZK)

Advies

- U kunt akkoord gaan met verzending van bijgevoegde brief en rapport aan de Kamer
- U kunt akkoord gaan met het voorstel om met een werkgroep (EZK, V&J (PSC19), VWS en KHN (horecabranche)) te onderzoeken of, en zo ja onder welke voorwaarden (o.a. afmetingen, ventilatie-vereisten, plaatsing en doorstroom), kuchschermen zouden kunnen worden toegestaan in de (binnen)horeca als alternatief op de 1,5 meter.

Toelichting

- Op verzoek van het kabinet heeft TNO recentelijk onderzoeken uitgevoerd, naar:
 1. Indicatief onderzoek naar effectiviteit van schermen op buitenterrassen.
 2. Literatuurstudie naar de afstand die deeltjes (>5 µm) afleggen bij verschillende respiratoire activiteiten.
 3. Laboratoriumonderzoek naar effect opstellingen, ventilatiesystemen en ventilatiehoeveelheden op de blootstelling aan aerosolen in een horecagelegenheid.
- Voorgesteld wordt om deze rapporten met bijgevoegde Kamerbrief te verzenden naar de Kamer. De Kamerbrief is een korte en feitelijke samenvatting van de conclusies van de onderzoeken.

5. Uitbreiding mondkapjesplicht stations en Schiphol (IenW)

Nog geen definitief stuk ontvangen. Annotatie gemaakt op basis van de stukken die voorlagen in de ACC-19 van 24 september. Mogelijk volgt op dit deel van de annotatie nog een aanvulling of wijziging na ontvangst van het definitief stuk (ook gelet op de actuele discussies rondom uitbreiding van de mondkapjesplicht)

Advies

- U kunt instemmen met het uitwerken van een concreet voorstel tot een tijdelijke invoering van een mondkapjesadvies op luchthavens, stations en bus- tram, en metrohaltes.

Toelichting

- NS, Prorail en Schiphol pleiten voor een uitbreiding van de mondkapjesverplichting gezien de toenemende drukte en onduidelijkheid voor reizigers door gebrek aan eenduidigheid.
- Over dit verzoek is overleg geweest tussen IenW, BZK, JenV, VWS en de Nationale Politie. Er wordt ingezet op een (dringend) advies tot het dragen van een mondkapje op luchthavens en perrons en bus- tram- en metrohaltes (niet voor de stations en bijbehorende winkeltjes en toiletten etc). Dit lijkt meer opportuun dan een verplichting, waarbij problemen in de uitwerking, uitvoering en handhaving worden voorzien. De verplichting blijft wel voor voertuigen gelden.
- De uitwerking zal worden gedaan door IenW, VWS, JenV, het NOVW en de Stuurgroep Veilige & Gezonde luchtvaart. Na een maand wordt de balans opgemaakt. Op basis van de ervaringen van alle betrokken

partijen wordt gezien of vervolgstappen noodzakelijk en opportuun zijn.

- Ook bij een dergelijke maatregel moet de proportionaliteit van de maatregelen beoordeeld worden. Als een gericht mondkapjesadvies op specifieke locaties ertoe kan leiden dat het dagelijks leven door kan blijven gaan, is FIN hier voorstander van.
- Uitgangspunt moet blijven 1,5 meter afstand houden. Dat verdwijnt niet door het invoeren van een mondkapjesadvies.
- In andere Europese landen leidt een mondkapjesplicht op specifieke terreinen in combinatie met een afstandsmaatregel niet tot problemen (bijv. Italië).

6. Ventilatie scholen

Er worden tbv dit agendapunt geen stukken verspreid

Advies

- U kunt opmerken dat het van belang is dat scholen en kinderdagverblijven geopend blijven. Onderzoeken tonen aan dat kinderen niet degene zijn die het coronavirus overgeven, waardoor het sluiten van scholen meer schade oplevert dan het voordelen oplevert voor het bestrijden van het virus.
- Zolang er geen directe relatie is aangetoond tussen de (staat van de) ventilatie van schoolgebouwen en het risico op coronabesmettingen lijkt het daarnaast (vanuit rationeel oogpunt) niet nodig om scholen te sluiten ondanks eventuele problemen met de ventilatie in bredere zin. Budgettaire inzet, ter voorkoming van een sluiting, is dan eveneens niet noodzakelijk, mede omdat een dergelijke investering de indruk kan wekken dat er wel een link bestaat tussen ventilatie en besmettingsgevaar.
- Om hier zeker van te zijn kunt u informer of advies aan het OMT (of een andere instantie) kan worden gevraagd of snel onderzocht kan worden of er een relatie bestaat tussen de ventilatietoestand en het aantal besmettingen in schoolgebouwen en in de kinderdagopvang.
- Tot slot kunt u aangeven dat goede ventilatie in scholen in algemeen zin van belang is. De staat van onderwijshuisvesting (waaronder ventilatie) staat al langere tijd in de aandacht. Eventuele inzet, zeker wanneer deze niet corona-gerelateerd is, moet o.i. daarom in samenhang met overige problematiek worden gezien. In september is het IBO Onderwijshuisvesting gestart, idealiter worden de uitkomsten (naar verwachting maart '21) van het IBO meegenomen in de besluitvorming/vormgeving van dergelijke inzet.

Toelichting

- De IRF heeft ambtelijk contact met OCW over wat precies het probleem is en hoe op te lossen op een slimme, doelmatige manier.
- MBVOM zal waarschijnlijk (mondeling) inbrengen dat het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS), dat onder leiding van Doekle Terpstra en met als aanleiding een mogelijke relatie met Coronabesmettingen onderzoek doet naar ventilatie op scholen, constateert dat er geen harde relatie lijkt te zijn met Coronabesmettingen, maar dat het met ventilatie op scholen desondanks niet goed gesteld is. Zo zou bijvoorbeeld de concentratie CO₂ op een deel van de scholen erg hoog zijn; er wordt een relatie met leeropbrengsten vermoed.
- Hoewel de relatie met Coronabesmettingen niet aangetoond lijkt te kunnen worden, wil MBVOM verkennen of er ruimte is in de MCC / het kabinet om iets te doen aan ventilatie op scholen. Mogelijk zal hij een bedrag van enige honderden miljoenen euro's noemen dat nodig is om (te beginnen met het) aan pakken van dit probleem.

- Het advies is om hier terughoudend op te reageren: dit lijkt niet direct om Corona-maatregelen te gaan (maar eerder om bestaande problemen met ventilatie aan te pakken), de omvang van het probleem is nog niet helder (er vindt nu ook een IBO Onderwijshuisvesting plaats), de mogelijke oplossingen zijn nog niet goed verkend.

7. W.v.t.t.k.

- Geen opmerkingen

TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

28 september 2020

Notitienummer

2020-0000180476

Auteur

10.10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda extra MCC 28 september 2020

Aanleiding

Maandag 28 september vindt een extra MCC-19 plaatst. Er worden geen stukken verspreid voor deze MCC. Onderstaand vindt u de geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Mededelingen

- Geen opmerkingen

2. Stand van zaken coronavirus (COVID-19)

Advies

- Er zal teruggekoppeld worden over de bijeenkomst in het Catshuis van gisteren. U kunt de inbreng aanhoren en desgewenst nogmaals uw inbreng van afgelopen zondag inbrengen.
- U kunt nogmaals aangeven dat er naast het aankondigen van de maatregelen ook zicht op perspectief moet zijn (m.b.t. wat er wanneer weer wel zou kunnen maar ook m.bt. opschalen testcapaciteit en bron- en contactonderzoek). In de ACC werd aangegeven dat de testcapaciteit en bron- en contactonderzoek niet in de persconferentie vanavond aan de orde zal komen.
- Na de MCC is er nog overleg met de veiligheidsregio's en vanavond is er een persconferentie aangekondigd.

3. Ventilatie scholen

Advies

- U kunt opmerken dat het van belang is dat scholen en kinderdagverblijven geopend blijven en niet op slot gaan. Voorkomen moet worden dat de ventilatie de reden is dat scholen eventueel op slot zouden gaan. Onderzoeken tonen aan dat kinderen niet degene zijn die het coronavirus overgeven, waardoor het sluiten van scholen meer schade oplevert dan dat het voordelen oplevert voor het bestrijden van het virus.
- Desalniettemin kunt u aangeven dat goede ventilatie in scholen van belang is. Het is een bestaand probleem dat ventilatie op scholen niet goed is. Daarom is het zaak dat scholen niet enkel inzetten op het verbeteren van ventilatie, maar ook op andere maatregelen.
- U kunt informer of advies aan het OMT (of een andere instantie) kan worden gevraagd of snel onderzocht kan worden of er een relatie bestaat

tussen de ventilatietoestand en het aantal besmettingen in schoolgebouwen en in de kinderdagopvang.

Toelichting

- De IRF heeft ambtelijk contact met OCW over wat precies het probleem is en hoe op te lossen op een slimme, doelmatige manier.
- MBVOM zal waarschijnlijk (mondeling) inbrengen dat het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS), dat onder leiding van Doekle Terpstra en met als aanleiding een mogelijke relatie met Coronabesmettingen onderzoek doet naar ventilatie op scholen, constateert dat er geen harde relatie lijkt te zijn met Coronabesmettingen, maar dat het met ventilatie op scholen desondanks niet goed gesteld is. Zo zou bijvoorbeeld de concentratie CO2 op een deel van de scholen erg hoog zijn; er wordt een relatie met leeropbrengsten vermoed.
- Hoewel de relatie met Coronabesmettingen niet aangetoond lijkt te kunnen worden, wil MBVOM verkennen of er ruimte is in de MCC / het kabinet om iets te doen aan ventilatie op scholen. Mogelijk zal hij een bedrag van enige honderden miljoenen euro's noemen dat nodig is om (te beginnen met het) aan pakken van dit probleem.
- Het advies is om hier terughoudend op te reageren: dit lijkt niet direct om Corona-maatregelen te gaan (maar eerder om bestaande problemen met ventilatie aan te pakken), de omvang van het probleem is nog niet helder (er vindt nu ook een IBO Onderwijshuisvesting plaats), de mogelijke oplossingen zijn nog niet goed verkend.

4. W.v.t.t.k.

- Geen opmerkingen

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum
25 september 2020

Notitienummer
2020-0000179969

Auteur
10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Van
BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuissessie over Corona op 27 september 2020

Aanleiding

Op zondag 27 september van 13.30 tot 15.30 uur vindt een overleg plaats in het Catshuis over Corona. Op de agenda staan in ieder geval een bespreking over aanvullende (regionale) maatregelen, de strategie en de organisatiestructuur rondom Covid-19.

Bijgevoegd vindt u ook de A4-tjes die wij – zoals besproken – ter achtergrond voor u hebben gemaakt over een aanpak voor het terugdringen van het virus. (bijlage 1). Deze kunt u eventueel uitdelen. SZW gaf aan deze A4'tjes ook graag met hun minister te delen. Wij hebben dit nog niet gedaan. U kunt dit eventueel zelf doen.

Advies

1. Aanvullende (regionale) maatregelen

Aanleiding

- De regio Amsterdam Amstelland (en mogelijk ook Rotterdam Rijnmond en Haaglanden) kijken naar aanvullende maatregelen vanwege oplopende besmettingscijfers. Deze maatregelen zouden vanaf dinsdag 29 september in moeten gaan. Deze maatregelen zien deels op het terugpakken van maatregelen die op 1 juni golden, en betreffen deels nieuwe maatregelen (zie bijlage 2 voor mogelijke maatregelen veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland die vrijdagochtend 25 september zijn gedeeld). In de A4'tjes wordt hier ook op ingegaan.
- Mogelijk wordt ook gesproken over de mogelijkheid van regionale opschaling van het noodpakket.

Advies

- Er wordt gesproken over 'de klok terugdraaien'. U kunt aangeven dat de maatregelen die golden op 1 juni zijn ontstaan met het beeld en de cijfers van het voorjaar. De situatie op dit moment is hier niet direct mee te vergelijken. Er moet dan ook gedacht worden aan een passende strategie voor het huidige epidemiologisch beeld, zonder uit reflex terug te grijpen naar oudere maatregelen.
- U kunt aangeven dat regionale opschaling qua uitvoering voor vrijwel alle regelingen waarschijnlijk niet mogelijk is. Belastingmaatregelen en de SZW-maatregelen zijn nationaal vormgegeven. Mocht het al mogelijk zijn, is het onwenselijk. Het zal niet gemakkelijk zijn om criteria te bepalen. Bovendien leidt het tot druk om nationaal op te schalen. Tot slot bieden de regelingen al maatwerk. De omvang van de steun ademt mee met de

omzet- of inkomensverliezen. Op deze manier is het pakket al regionaal gericht: in sommige regio's is de problematiek (ook nu al, zonder extra lockdown-maatregelen) groter dan in andere regio's. Met flankerend beleid kunnen gemeenten bovendien al maatwerk beiden.

Toelichting

Actueel beeld risiconiveaus in regio's

- Risiconiveau 'zorgelijk' (niveau 2) momenteel voor 14 van de 25 veiligheidsregio's: Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Hollands-Midden, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Brabant-Noord, Brabant Zuidoost, Gelderland-Zuid, Groningen, Zuid-Holland-Zuid, Gooi en Vechtstreek, Zaanstreek-Waterland en Flevoland.
- Aanvullende maatregelen die hier gelden zijn: maximale groepsgrootte van 50 personen in horeca, cafés moeten uiterlijk om 1:00 uur sluiten.
- Er zijn grote zorgen over de situatie in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, en bijbehorende veiligheidsregio's. Mogelijk wordt het risiconiveau van één of meer van deze regio's aangepast naar 'ernstig' (niveau 3).
- Het RIVM is gevraagd om maandag 28 september voor deze steden met een extra advies te komen.
- Aan de hand van dat advies en de overleggen tussen Rijk en regio's, worden mogelijk aanvullende maatregelen genomen in deze steden/regio's.

Mogelijke maatregelen

- Op vrijdag 25 september heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met deze 3 regio's waar over deze maatregelen gesproken is.
- Laatste beeld: Uit terugkoppeling op vrijdagmiddag 25 september in het directeurenoverleg COVID-19 blijkt dat de G3 momenteel aan de volgende maatregelen denkt (maar dit is nog aan verandering onderhevig en nog vertrouwelijk):
 - Maximaal 30 personen per ruimte binnen, uitzonderingen geloofsbelijdenissen, vergaderingen Staten-Generaal;
 - Groepsgrootte gezelschappen van 50 personen naar 4 personen;
 - Thuisbezoek van 6 naar 3 of 4 (en dit mogelijk landelijk doorvoeren);
 - Vervroegen sluitingstijd horeca naar 22:00 uur;
 - Nogmaals scherp benadrukken dat thuiswerken de norm is;
 - Doorstroomlocaties (musea e.d.): nog steeds op reservering, maar nu ook met aanvullend tijdvak;
 - Geen bezoekers meer bij (professionele en amateur)sportwedstrijden;
 - Oproep om niet-noodzakelijke reizen naar de 3 grote steden achterwege te laten;
 - Oproep aan sectoren en burgers om protocollen strenger na te leven;
 - Tevens wordt onderzocht of er een registratieplicht voor contactberoepen kan worden ingevoerd (en dit mogelijk landelijk doorvoeren);
 - Heroverwegingsmoment op 20/10.
- De maatregelen zouden maandag 28 september aangekondigd worden en dan vanaf dinsdag 29 september gaan gelden.

2. Strategie

Advies

- U kunt oproepen tot het op korte termijn nader bespreken van de strategie. Het is duidelijk dat we nu een tweede golf aan het bestrijden zijn (korte termijn), maar met welke strategie doen we dit en is dit nog houdbaar voor een langere periode?

- U kunt kennismemen van de gereedschapskist bij de escalatieladder (bijlage 3) en aangeven dat het van belang is om deze consequent toe te passen op alle mogelijke beleidsopties, op basis van een gefundeerd afwegingskader. Binnen dit afwegingskader moeten maatschappelijke effecten een plek hebben en zorgvuldig worden gewogen. Deze gereedschapskist staat geagendeerd voor de MCC-19 van 29 september.
- U kunt opmerken dat het delen van deze gereedschapskist en een nieuwe nog op te stellen routekaart aan de Kamer nauw luistert. We kunnen maar één keer een routekaart opstellen, want hier wordt lang aan vast gehouden. U kunt aangeven dat dit eerst een goede discussie vergt over de te volgen strategie voor de komende maanden (en niet enkel voor de korte termijn).

Toelichting

- De strategie lijkt nu vooral op de korte termijn gericht, met als uitgangspunt om de druk op de zorg beheersbaar te houden, totdat er een vaccin wordt gevonden. Het kan echter nog lang duren eer er een vaccin is en de vraag die we ons moeten stellen is of de strategie die we nu volgen vol te houden is.
- Bij de strategie zou ook moeten worden gekeken naar een 'exitstrategie' op het moment dat de huidige situatie nog een langere periode zou voortduren. Op dat moment zou overgestapt moeten worden naar een lange termijnstrategie, waarin rekening wordt gehouden met een situatie dat het virus nog een langere tijd onder ons is: Hoe maken we deze situatie werkbaar en dragelijk?
- Tegelijkertijd brokkelt het draagvlak af voor de huidige maatregelen en aanpak. Niet alle mensen lijken de urgentie meer te voelen en veel mensen worden wel geraakt door de maatregelen.
- Het risico bestaat dat als niet tijdig wordt nagedacht over de te volgen strategie nu het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames weer verder oploopt, we door de werkelijkheid worden ingehaald en er keuzes worden gemaakt die onvoldoende doordacht zijn, primair zijn ingegeven door de actualiteit en daardoor slechts op de korte termijn zien.

Gereedschapskist en routekaart

- Op 22 september is door Lid Jetten (D66) een motie ingediend tijdens het plenaire debat waarin het kabinet verzocht wordt om een nieuwe routekaart op te stellen voor de komende periode (wetende dat het OMT een toolbox heeft met regionale en nationale maatregelen die kunnen worden ingezet). Ook is in het debat toegezegd om de gereedschapskist aan de Kamer te sturen.
- De gereedschapskist bestaat uit zowel regionale als landelijke maatregelen die naar de aard zijn te groeperen als basisregels, beperkingen van het aantal contactmomenten ter voorkoming van overdracht virus en bescherming van kwetsbare groepen.
- Ook na besluitvorming in de MCC-19, wordt doorlopend gekeken of de gereedschapskist moet worden aangevuld naar aanleiding van input van zowel departementen als decentrale overheden ter aanvulling van de gereedschapskist. Het betreft hiermee een levend document.

3. Organisatiestructuur (bijlage 4)

Advies

- U kunt aangeven dat u de intentie snapt om in de structuur onderscheid te maken tussen enerzijds de acute aanpak van de coronacrisis en anderzijds de bestrijding van het virus, maar dat u wel enige zorgen heeft over de voorgestelde structuur.
- U kunt aangeven dat met het huidige voorstel veiligheid en gezondheid de boventoon voeren in de acute crisisaanpak en economie en samenleving

ondersneuwen. Eerder was gekozen voor een opzet waar dit juist meer samen zou moeten komen, omdat het onlosmakelijk met elkaar verbonden is. U kunt aangeven dat het daarom van belang is dat de economische, sociale en maatschappelijke aspecten ook in de acute crisisaanpak aan de orde komen (bijvoorbeeld door deelname van iemand van de trojka in deze groep).

- Door deze structuur kan het zijn dat de ACC en MCC een 'stempelclub' worden en dat de echte beslissingen in kleine kerngroepen genomen worden. Hiermee bestaat de kans dat de meer economische en maatschappelijke argumenten niet gehoord worden en dat we ook budgettair verrast kunnen worden.
- U kunt aangeven dat de prioriteit voor een club die zich bezighoudt met de bestrijding van het virus zou moeten liggen bij:
 - Het opstellen van een overkoepelende strategie waarbinnen beide groepen handelen. De acute crisisaanpak moet wel passen binnen een houdbare strategie die op voldoende draagvlak kan rekenen.
 - Middellange en lange termijn strategie opstellen. Wat als het virus nog wel even onder ons blijft?
 - Routekaart maken op basis van een gedegen analyse van de effecten van mogelijke interventies (MKBA, afweging tussen effect op verspreiding virus en effect op samenleving)

Toelichting

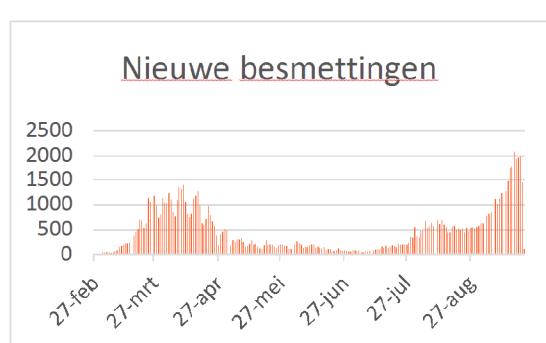
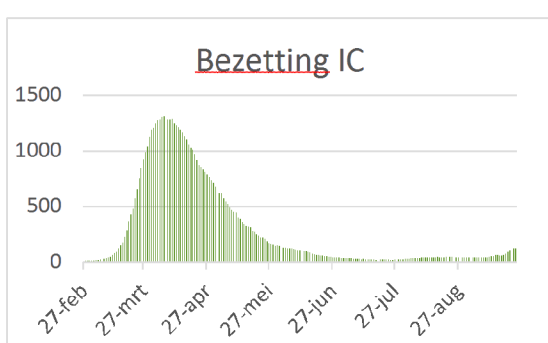
- In de MR van 18 september is gesproken over een aanpassing van de organisatiestructuur rondom de Coronabesluitvorming. Bijgevoegd vindt u het concept voorstel wat op 24 september aan de SG's is gestuurd.
- Het nieuwe programma DG Covid-19 is onderbemand en momenteel richt het DG zich voornamelijk op de acute crisisbeheersing. Hierdoor wordt er niet tot nauwelijks gesproken over een strategie voor de middellange en lange termijn. De structuur van de besluitvorming waarin stukken eerst ambtelijk besproken worden in de DOC en ACC en vervolgens ter besluit voorliggen in de MCC wordt niet gevolgd. Deels komt dit doordat er nog steeds sprake is van vraagstukken die om snelle besluitvorming vragen en deels komt dit omdat ministeries zich niet aan de structuren houden.
- Aan de SG van AZ is gevraagd om met een nieuw voorstel te komen, waarin de NCTv mogelijk weer enkele taken kan overnemen.
- In het voorstel wordt onderscheid gemaakt tussen de enerzijds de acute aanpak van Coronacrisis en anderzijds de bestrijding van de gevolgen van het virus. Dit wordt dan bij twee kerngroepen belegd en dat moet samen komen in de ACC en MCC.
- Het beeld dat het programma DG Covid-19 er niet in slaagt om niet verder te kijken dan de korte termijn/acute crisis herkennen we. Dit is wel waar het DG voor opgericht is, omdat we bij de oprichting ervan uit zijn gegaan dat dit een langdurige situatie zou worden. De NCTv is er juist voor de acute crisisbesluitvorming en is er niet voor de langere termijn strategie. Ook lijkt VWS momenteel niet in staat om zich te richten op een meer langere termijn strategie.

Kern

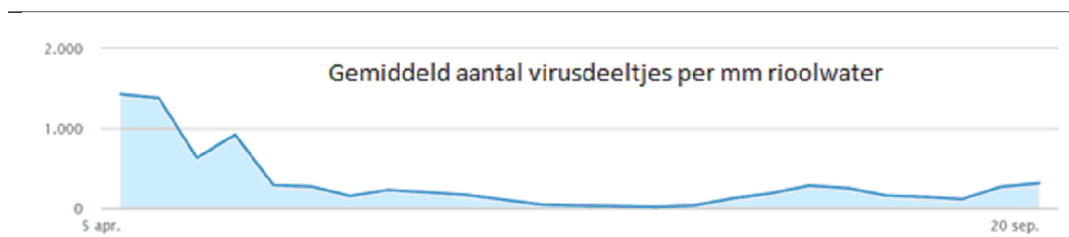
- We zitten in een andere situatie dan in het voorjaar
- We zijn beter geëquipeerd dan bij eerste golf
- De maatschappelijke kosten van restricties nemen toe over tijd
- Zet in op intelligente maatregelen:
 - Op zoek naar maatregelen die aansluiten bij de probleemanalyse
 - Breng de maatschappelijke effecten van alle mogelijke maatregelen in kaart
 - Bepaal welke maatregelen het meeste bijdragen aan het terugdringen van het virus, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
 - Gedragsmaatregelen, verplichten van thuiswerk en inzetten op goede ventilatie, kuchschermen horeca, gebruik mondkapjes op drukke plaatsen zijn maatregelen met weinig maatschappelijke kosten.

1. Huidige situatie minder ernstig dan in het voorjaar

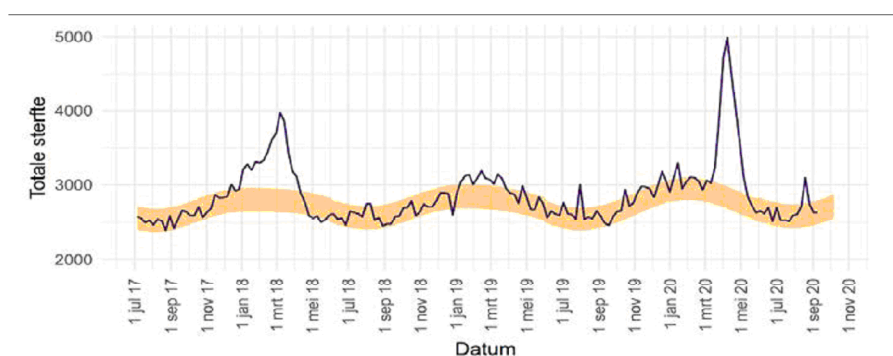
Besmettingen nemen toe, ook vanwege uitgebreider testbeleid. Bezetting IC ligt momenteel ver onder de maximum capaciteit.

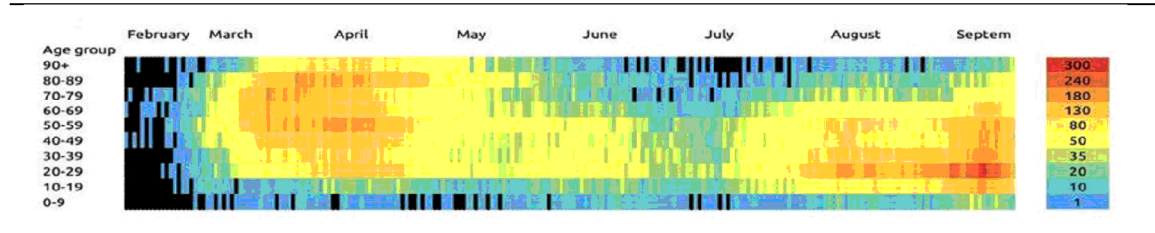
We moeten uitkijken met vergelijkingen tussen nieuwe besmettingen nu en in het voorjaar. De omvang van het testbeleid vertekent. Er zijn indicaties dat het totaal aantal besmettingen in het voorjaar veel hoger lag.

Er is relatief weinig oversterfte ten opzichte van de situatie in het voorjaar.

Vooral veel besmettingen onder jongeren (n.b.: testbeleid ten tijde van eerste golf draagt bij aan onderschatting incidentie jongeren).

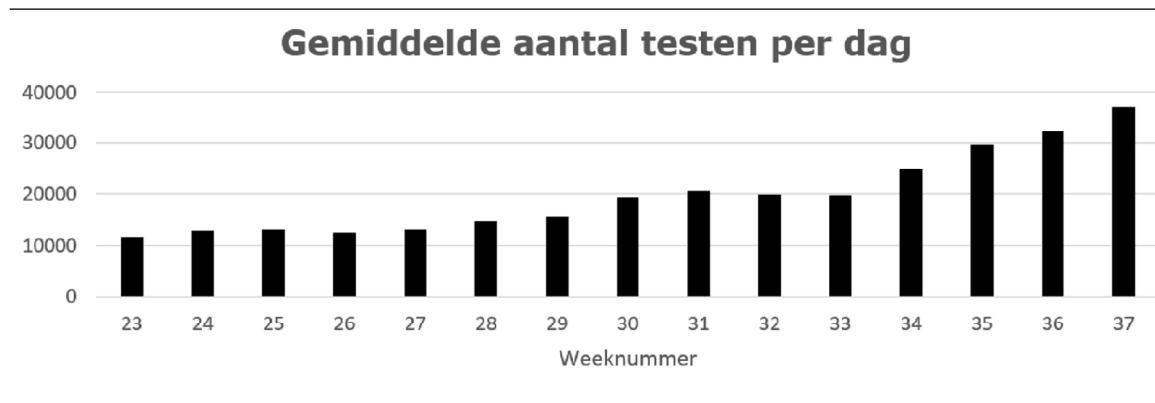

2. We zijn beter geëquipeerd dan bij de eerste golf

We hebben meer beschermingsmiddelen.

	Brillen	Maskers	FFP-maskers	Handschoenen	Jassen	Schorten
Gemiddelde weekvraag	4.000	1.500.000	50.000	9.000.000	90.000	70.000
Leverbare voorraad	2.849.873	553.779.828	44.690.955	172.629.392	34.691.602	12.415.120

De testcapaciteit is de afgelopen weken toegenomen en zal de komende maanden verder toenemen.

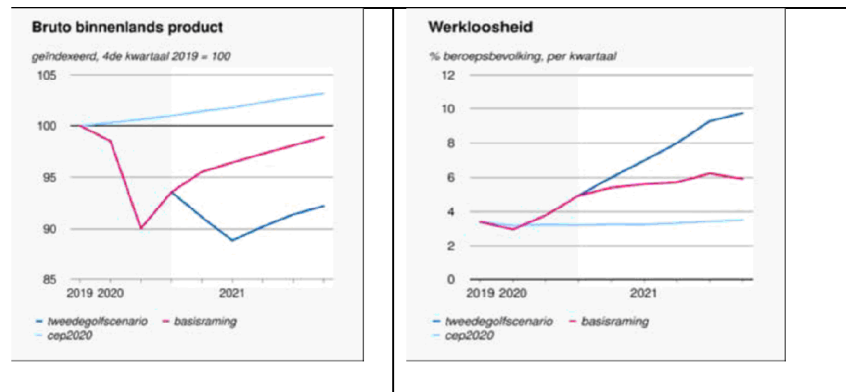
De medische behandeling van het virus verbetert.

Medische behandeling

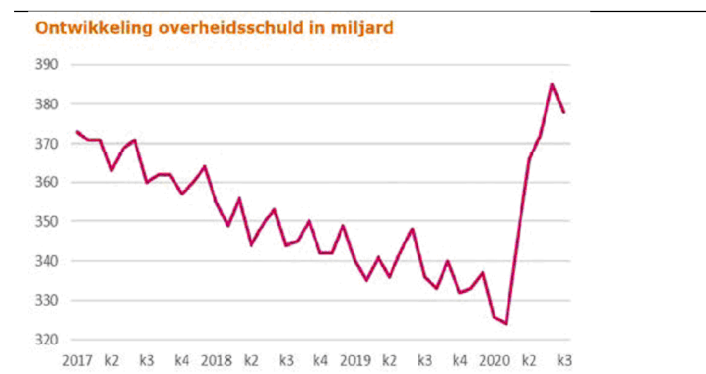
- De gemiddelde ligduur op de IC is tussen augustus en maart afgenomen met 14 dagen, van 22 dagen in maart en april naar 8 dagen in augustus (de facto verdriedubbeling van de IC-capaciteit)
- De mortaliteit is gehalveerd.

3. De maatschappelijke kosten van restricties nemen toe

In een situatie van een tweede lockdown zullen de economische kosten gigantisch zijn.

De overheidsschuld neemt al fors toe. Bij een tweede golf zal deze toename nog groter zijn. Dit gaat ten koste van toekomstige generaties.

4. Zet in op intelligente maatregelen

Zorg dat maatregelen aansluiten bij de probleemanalyse. Het merendeel van de besmettingen vindt thuis plaats.

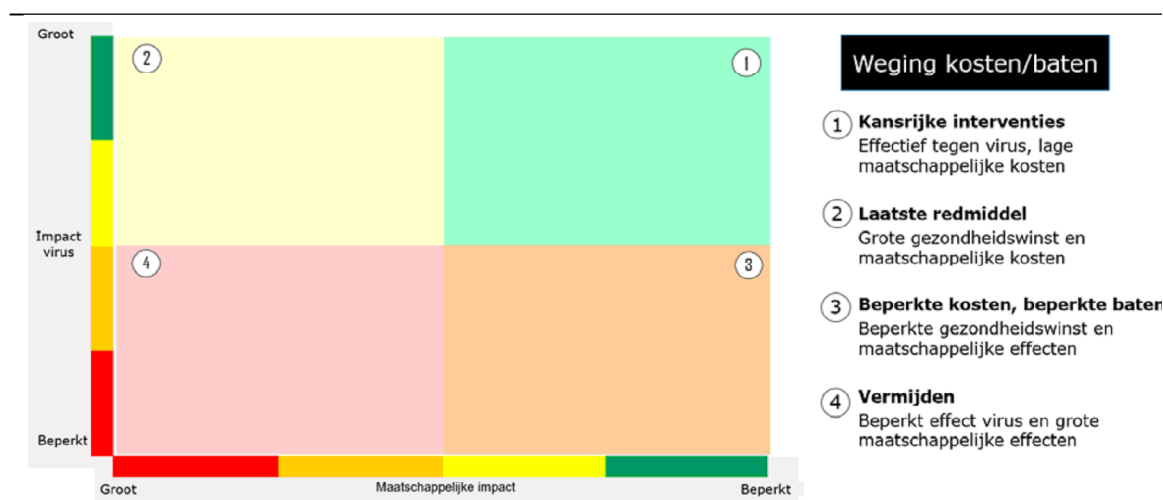
SETTING	6 juli		Afgelopen week	
	Aantal	%	Aantal	%
THUISITUATIE	8790	54,1	1703	55,8
OVERIGE FAMILIE	2172	13,4	279	9,1
WERKSITUATIE	1623	10,0	338	11,1
HORECA	808	5,0	170	5,6
KENNISSEN EN VRIENDEN	1162	7,2	142	4,7
SCHOOL EN KINDEROPVANG	276	1,7	129	4,2
VERPLEEGHUIS	360	2,2	95	3,1
WOONZORGCENTRUM VOOR OUDEREN	255	1,6	50	1,6

NB: vanaf 6 juli is in ongeveer 34% van de besmettingen een setting van besmetting bekend.
Bron: GGD

Breng maatschappelijke effecten van alle mogelijke maatregelen in kaart met het afwegingskader/referentiekader.

Effect verspreiding virus	Maatschappelijke impact
Besmettingseffect	Welbevinden (sociale contacten, psychisch, curatieve zorg, levensstijl)
Verwachte naleving	Sociale cohesie
Gevaar na besmetting	Leefomgeving (kwaliteit van wonen, veiligheid, milieu)
Beslag op publieke ruimte	Economie (werkgelegenheid, faillissementen, bbp, ongelijkheid)
Beslag op publieke beschermingsmiddelen en testcapaciteit	
Totaal	Totaal

Maak weging met een kwadrantenstelsel. NB: maatschappelijk herstel en indammen virus zijn communicerende vaten.

Een eerste indicatieve invulling voor de Amsterdamse voorstellen ontraden drie opties (rood). Vijf opties zijn kansrijk (groen). NB: vraagt weging RIVM.

Maatregelen Amsterdam				
		Maatschappij	Virus	Totaal
1	Samenkomsten maximaal 30 personen publieke gebouwen			
2	Eet- en drinkgelegenheden sluiten om 22.00 uur, max 30 p.			
3	Max 30 personen culturele instellingen			
4	Oproep tot meer thuiswerken.			
5	Reserveren per tijdsvak musea e.a. instellingen			
6	Sluiten sportkantines (binnen- en buitensporten mogen)			
7	Betaald voetbal wedstrijden zonder publiek in regio			
8	Invoeren registratieplicht contactberoepen			
9	Mondkapjesplicht voor publiek toegankelijke gebouwen.			
10	Winkels en openbaar vervoer verplicht aangescherpt deurbeleid			

Een serie alternatieve maatregelen achten wij kansrijk, met uitzondering van sluiting scholen en kinderopvang. De programmadirectie heeft een serie gedragsmaatregelen succesvol ontwikkeld en getest met een focus op de thuissituatie. Deze maatregelen vragen brede inzet.

Alternatieve voorbeeldmaatregelen				
		Maatschappij	Virus	Totaal
1	Grootschalige aanpak gedragsmaatregelen (publieke campagne, socials gericht op jongeren, reclame, influencers).			
2	Handhaving versterken			
3	Werkgevers oproepen thuiswerken			
4	Voorlichting			
5	Scholen en kinderopvang sluiten			

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

22 september 2020

Notitienummer

2020-0000178660

Auteur

1(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 24 september 2020
(webex)

Aanleiding

Op donderdag 24 september (11:00-12:00 uur) vindt een ACC-19 plaats via Webex. Hierbij treft u de geannoteerde agenda aan. Daarnaast ter info als aanvullende bijlage onderaan *ter informatie* een algemeen beeld (geschreven door DCC/BOA) van de testcapaciteit in Nederland en de ons omringende landen. Dit is op verzoek van de minister naar aanleiding van het item van afgelopen Zondag met Lubach over de testcapaciteit door ons opgesteld op basis van beschikbare data.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Geen opmerkingen.

Strategie

Advies

U kunt in de ACC-19 nogmaals oproepen tot het op korte termijn nader bespreken van de strategie. Dit staat niet op de agenda, maar sluit mogelijk goed aan bij agendapunt 3. Het is duidelijk dat we nu een tweede golf aan het bestrijden zijn (korte termijn), maar we met welke strategie doen we dit en is dit nog houdbaar voor een langere periode?

Toelichting

- In de afgelopen 2 ACC-19 is gesproken over de strategie en de boodschap. In de ACC-19 van 17 september is aangegeven dat er op korte termijn een fysieke extra ACC-19 zou zijn, om het enkel over strategie te hebben. Dit is nog niet ingepland.
- De strategie lijkt nu vooral op de korte termijn gericht, met als uitgangspunt om de druk op de zorg beheersbaar te houden, totdat er een vaccin wordt gevonden. Het kan echter nog lang duren eer er een vaccin is en de vraag die we ons moeten stellen is of de strategie die we nu volgen vol te houden is.
- Bij de strategie zou ook moeten worden gekeken naar een 'exitstrategie' op het moment dat de huidige situatie nog een langere periode zou voortduren. Op dat moment zou overgestapt moeten worden naar een lange termijnstrategie, waarin rekening wordt gehouden met een situatie dat het virus nog een langere tijd onder ons is: Hoe maken we deze situatie werkbaar en dragelijk?

- Tegelijkertijd brokkelt het draagvlak af voor de huidige maatregelen en aanpak. Niet alle mensen lijken de urgentie meer te voelen en veel mensen worden wel geraakt door de maatregelen.
- Het risico bestaat dat als niet tijdig wordt nagedacht over de te volgen strategie nu het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames (zie toelichting bij agendapunt 3 voor de meest actuele cijfers) weer verder oploopt, we door de werkelijkheid worden ingehaald en er keuzes worden gemaakt die onvoldoende doordacht zijn, primair zijn ingegeven door de actualiteit en daardoor slechts op de korte termijn zien.

2. Verslag ACC-19 17 september 2020 (nazending DGC-19)

PM lezen als stuk binnen is, ook kijken wat daar over strategie genoemd is.

3. Algemeen beeld / Dashboard (mondelinge toelichting VWS en DGC-19)

Advies

- U kunt de toelichting van VWS en DGC-19 aanhoren. Er zal in ieder geval worden stilgestaan bij:
 - a. Epidemiologisch beeld
 - b. Beeld veiligheidsregio's
 - c. Stand van zaken inschaling
- U kunt eventueel vragen of volgende week het dashboard ook weer verspreid wordt in de ACC-19.

Toelichting

- Het wekelijks maatschappelijk beeld is niet verspreid voor de ACC-19, maar zal wel mondeling worden toegelicht. Er is op het gebied van naleving onverminderd aandacht voor sportclubs, horeca en jongeren.
- De maatschappelijke gevolgen schetsen de resultaten van een TNO onderzoek onder ruim 10.000 werknemers. Het aantal gerapporteerde burnout klachten en de werk-privébalans zijn volgens dit onderzoek niet veranderd.
- Het CPB betoogt in de MEV dat COVID-19 leidt tot een grotere ongelijkheid in Nederland. Het kabinet moet oog hebben voor de meest kwetsbaren. Onder andere vergrote kansenongelijkheid in het onderwijs en inkomensongelijkheid worden als risico's genoemd.
- Het aantal suïcide-registraties door de politie is voor de derde achtereenvolgende maand gestegen.
- Ontwikkelingen buitenland/CN: Bonaire heeft dit weekend 16 extra besmettingen op 76 testen, men verwacht nog meer. Er zijn verschillende uitbraken, er is inmiddels een lichte lockdown aangekondigd (horeca en winkels dicht, thuiswerken. Scholen zijn vooralsnog open.

Wekelijkse besmettingscijfers (niet in maatschappelijk beeld, opgesteld door BOA ter informatie)

- Op 23 september werden er 2364 nieuwe coronabesmettingen geteld. Dit is ook hoger dan het aantal van 1924 nieuwe besmettingen per dag over de afgelopen week.
- Het aantal ziekenhuisopnames is de afgelopen week fors toegenomen. GGD's hebben afgelopen week 152 nieuwe ziekenhuisopnames en 33 doden gemeld aan het RIVM. De week ervoor waren het 92 nieuwe ziekenhuisopnames en 14 doden. In het ziekenhuis liggen momenteel 458 mensen, op de IC liggen 102 mensen. Het aantal IC-opnames is daarmee vergelijkbaar met half maart. Ook is er een stijgende trend in het aantal besmette verpleeghuisbewoners.
- De afgelopen week hebben 192.255 mensen zich laten testen, vorige week waren dat er 195.545. Van alle mensen die zich lieten testen, was ook een groter percentage positief (6,1% t.o.v. 3,9% vorige week). Het

reproductiegetal is licht gedaald van 1,38 (peildatum 28 augustus 2020) naar 1,33 (peildatum 4 september).

- De GGD's krijgen dagelijks veel meer vragen naar coronatests dan de 28.000 die per dag kunnen worden gedaan. Volgens De Gouw (portefeuillehouder infectieziektebestrijding van de GGD) komen er per dag zo'n 38.000-39.000 nieuwe verzoeken. In het DOC-19 van 23 september heeft de VWS vertegenwoordiger aangegeven dat er per dag 37.000 tests worden afgenomen. U kunt vragen hoe dit zich tot de uitspraken van De Gouw verhoudt.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme *(stuk bijgevoegd BZ)*

Advies

- U kunt de toelichting door BZ aanhoren

Toelichting

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.
- Steeds meer landen scherpen hun reisadviezen aan. Daarnaast nemen steeds meer landen ook binnenlandse maatregelen.
- O.a. België, Duitsland en Denemarken hebben afgelopen week (regio's van) Nederland op oranje gezet. Als gevolg daarvan is Denemarken ook Oranje gebied geworden voor Nederlanders.
- Op 22 september werd bekend dat Nederland ook 10 aanvullende Franse regio's, Wenen, Innsbruck en Tsjechië op oranje heeft gezet.

5. Gereedschapskist bij escalatieladder *(stuk bijgevoegd DGC-19)*

Advies

- U kunt kennismemen van de gereedschapskist bij de escalatieladder.
- U kunt opmerken dat de begeleidende brief bij de gereedschapskist en een nieuwe routekaart nauw luistert. We kunnen maar één keer een routekaart opstellen, want hier wordt lang aan vast gehouden. U kunt aangeven dat dit eerst een goede discussie vergt over de te volgen strategie voor de komende maanden (en niet enkel voor de korte termijn).
- U kunt aangeven dat de gereedschapskist veel maatregelen bevat die lokaal of nationaal genomen kunnen worden. Het is van belang om deze wel consequent toe te passen op basis van een gefundeerd afwegingskader.
- U kunt eventueel aanbieden dat u samen met EZK/SZW op basis van het vorige afwegingskader een eerste aanzet kunt doen voor een afwegingskader met criteria o.b.v. een langere termijn strategie.

Toelichting

- Op 22 september is door Lid Jetten (D66) een motie ingediend tijdens het plenaire debat waarin het kabinet verzocht wordt om een nieuwe routekaart op te stellen voor de komende periode (wetende dat het OMT een toolbox heeft met regionale en nationale maatregelen die kunnen worden ingezet). Dat is de reden dat de gereedschapskist nu weer op de agenda van ACC en MCC staat, waar eerder besloten was deze gereedschapskist nog niet openbaar te maken. Momenteel wordt aangegeven dat het document met een begeleidende brief met de systematiek van de escalatieladder naar de Tweede Kamer wordt verzonden, naar aanleiding van vragen hierover in het debat over Corona van 22/9.

- De gereedschapskist (toolbox) is reeds eerder ter bespreking in de ACC-19 behandeld. Naar aanleiding van die bespreking, is de gereedschapskist nader aangevuld.
- De gereedschapskist bestaat uit zowel regionale als landelijke maatregelen die naar de aard zijn te groeperen als basisregels, beperkingen van het aantal contactmomenten ter voorkoming van overdracht virus en bescherming van kwetsbare groepen.
- Ook na besluitvorming in de MCC-19, wordt doorlopend gekeken of de gereedschapskist moet worden aangevuld naar aanleiding van input van zowel departementen als decentrale overheden ter aanvulling van de gereedschapskist. Het betreft hiermee een levend document.

6. Stand van zaken BCO capaciteit (nazending VWS)

Mogelijk aanvullende annotatie volgt op 24/9 na ontvangst van de definitieve stukken. Onderstaande annotatie is gebaseerd op het stuk dat ter bespreking voorlag in het DOC-19 van 23/9.

Advies

- U kunt kennismemen van de stand van zaken rondom BCO en testen.
- U kunt vragen of GGD's van verschillende regio's elkaar kunnen bijspringen en in hoeverre dit gebeurt.
- U kunt vragen of de testcapaciteit en BCO met de voorziene uitbreiding op middellange termijn ook voldoende zijn. Welke mogelijke problemen worden hier voorzien en hoe kunnen we daar zo goed mogelijk op anticiperen?

Toelichting

- In het DOC-19 van 23 september is gesproken over de testcapaciteit en BCO.
- In een aantal regio's (Amsterdam, Rotterdam, Hollands-Midden) kon het bron- en contactonderzoek niet meer worden uitgevoerd.
- De testcapaciteit zal eind september zijn opgeschaald tot een capaciteit van 1540 BCO per dag.
- De problemen in sommige regio's lagen niet aan de capaciteit, maar aan het feit dat de beschikbare capaciteit niet snel genoeg kon worden opgeleid en vervolgens kon worden gematcht.
- Het is belangrijk dat bron- en contactonderzoek kan worden uitgevoerd, dit is 1 van de pijlers voor beheersing van het virus.

7. Uitbreiding mondkapjesplicht stations en Schiphol (nazending I&W)

Mogelijk aanvullende annotatie volgt op 24/9 na ontvangst van de definitieve stukken. Onderstaande annotatie is gebaseerd op het stuk dat ter bespreking voorlag in het DOC-19 van 23/9.

Advies

- U kunt instemmen met het uitwerken van een concreet voorstel tot een tijdelijke invoering van een mondkapjesadvies op luchthavens, stations en bus- tram, en metrohaltes.

Toelichting

- Ook bij een dergelijke maatregel moet de proportionaliteit van de maatregelen beoordeeld worden. Als een gericht mondkapjesadvies op specifieke locaties ertoe kan leiden dat het dagelijks leven door kan blijven gaan, is FIN hier voorstander van.
- In andere landen leidt een mondkapjesplicht in combinatie met een afstandsmaatregel niet tot problemen (bijv. Italië)
- De monitor van Prorail en NS waarmee ze de drukte op stations monitoren, laat zien dat er steeds meer perrons zijn waar het zodanig druk lijkt te worden, dat niet meer verwacht kan worden dat reizigers 1,5

meter afstand kunnen behouden. Schiphol heeft de minister van VWS gevraagd om mondkapjes in alle voor reizigers toegankelijke ruimtes op commerciële luchthavens te verplichten. Dit om zoveel mogelijk overeenkomstig beleid te voeren met andere internationale luchthavens (en effectiever te kunnen handhaven, meer duidelijkheid voor passagiers).

- De uitwerking zal worden gedaan door IenW, VWS, JenV het NOVW en de Stuurgroep Veilige & Gezonde luchtvaart.
- IenW heeft aangegeven een verplichting niet haalbaar te vinden.
- Uitgangspunt moet blijven 1,5 meter afstand houden. Dat verdwijnt niet door het invoeren van een mondkapjesadvies.

8. Kuchschermen in de horeca (stuk bijgevoegd EZK)

Advies

- U kunt akkoord gaan met verzending van bijgevoegde brief en rapport aan de Kamer
- U kunt akkoord gaan met het voorstel om met een werkgroep (EZK, V&J (PSC19), VWS en KHN (horecabranche)) te onderzoeken of, en zo ja onder welke voorwaarden (o.a. afmetingen, ventilatie-vereisten, plaatsing en doorstroom), kuchschermen zouden kunnen worden toegestaan in de (binnen)horeca als alternatief op de 1,5 meter.

Toelichting

- Op verzoek van het kabinet heeft TNO recentelijk onderzoeken uitgevoerd, naar:
 1. Indicatief onderzoek naar effectiviteit van schermen op buitenterrassen.
 2. Literatuurstudie naar de afstand die deeltjes (>5 µm) afleggen bij verschillende respiratoire activiteiten.
 3. Laboratoriumonderzoek naar effect opstellingen, ventilatiesystemen en ventilatiehoeveelheden op de blootstelling aan aerosolen in een horecagelegenheid.
- Voorgesteld wordt om deze rapporten met bijgevoegde Kamerbrief te verzenden naar de Kamer. De Kamerbrief is een korte en feitelijke samenvatting van de conclusies van de onderzoeken.
- Beide beslispunten zijn een vervolg op de eerdere bespreking van dit thema in de ACC

9. Gedragsinterventies (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- U kunt instemmen met interventie 1 en 2.
- Ten aanzien van interventie 3 (polsbandje) kunt u opmerken dat het te vroeg is om dit idee in het geheel af te schrijven. Zoals nu onderzocht heeft deze interventie weinig zin, maar mogelijk heeft het polsbandje buitenshuis i.p.v. in de thuissituatie wel het gewenste effect. Op woensdag 16/9 heeft de DOC-19 vertegenwoordiger van FIN gevraagd of we niet te snel zijn met het afschaffen van interventie 3. De FIN vertegenwoordiger heeft gesuggereerd om nader onderzoek te doen naar mogelijk positieve effecten van deze interventie (polsbandje) in publieke ruimtes. De communicatie afgevaardigde van DG Covid-19 reageerde hier positief op.

Toelichting

- In het stuk staan worden vier verschillende interventies uiteengezet. Dit zijn de volgende:
 - a. Website met informatie en hulpmiddelen
 - b. Video's met voorbeelden
 - c. Een zichtbare reminder in de vorm van een armbandje
 - d. Deursticker

- De gevraagde besluiten zijn om in te stemmen met interventie 1 en 2, om in te stemmen met het niet verder uitwerken van interventie 3 en 4, en om in te stemmen met het verder verankeren van de betrokkenheid van het gedragsnetwerk en het voldoende ruimte geven aan de leden van dit netwerk om ook een bijdrage te kunnen leveren.

10. Overzicht actuele thema's ter voorbereiding op risico's najaar (*stuk bijgevoegd DGC-19*)

- In het overzicht staat het stuk over economie vermeld voor agendering in ACC-19 in de 4^e week september. Dit is niet haalbaar gebleken. In de DOC-19 van 23 september is aangegeven dat dit stuk 3-4 weken later zal komen. U kunt dit in de ACC-19 ook aangegeven.
- EZK heeft inmiddels AFEP en de programma-organisatie aangehaakt.

11. Conceptagenda MCC-19 29 september 2020 (*stuk bijgevoegd AZ*)

12. Rondvraag en sluiting

Algemeen beeld besmettingscijfers en testbeleid (DCC/BOA)

- De minister heeft, naar aanleiding van het item in Zondag met Lubach van 20 september jl. over testcapaciteit, gevraagd om meer inzicht te krijgen in het aantal tests dat in ons omringende landen wordt uitgevoerd.
- In bijlage 0a. vindt u een grafiek van de verwachte ontwikkeling van de vraag en het aanbod van diagnostische tests in Nederland. Deze grafiek lag ter bespreking voor in het DOC-19 van 22 september. De bijlage laat zien dat het totaal aantal testen naar verwachting de komende maanden fors wordt uitgebreid, met behulp van uitbreiding van verschillend aanbod (onder andere pooling, hoog-volume labs en later ook innovatieve testmethoden. VWS gaf in DOC-19 aan op 23 september dat de huidige capaciteit 37.000 testen per dag is en dat ze toewerken naar 70.000 testen per dag in december en 75.000 in februari. Duidelijk is dat de komende 4-6 maanden er nog een groot tekort zal zijn.
- In bijlage 0b. vindt u een tabel met meer informatie over de besmettingen en testen in ons omringende landen (BEL, DK, DLD, FR, LUX, SP, ZWE). Hierin is te zien dat Luxemburg tot nu toe vanaf het begin van de coronacrisis in totaal veruit de meeste tests (663) heeft uitgevoerd per 1000 inwoners. Nederland heeft, van deze landen en voorzover data bekend, van deze landen in totaal de minste tests uitgevoerd (119). Dit kan ook liggen aan het eerdere strenge testbeleid in het begin van de coronacrisis: in Nederland werd de eerste paar maanden nauwelijks getest op corona.
- Als we kijken naar het actuele aantal uitgevoerde tests (data van 13 september), voerden Nederland, Duitsland, Frankrijk en Spanje gemiddeld minder dan 2 tests per 1000 inwoners per dag uit in de tweede week van september. De overige landen scoorden hoger. Denemarken voerde in de tweede week van september met gemiddeld ruim 8 tests per 1000 inwoners per dag veruit de meeste tests uit.
- Het aantal uitgevoerde tests per positieve coronatest is met name in Spanje erg hoog. Spanje kent dagelijks 8.7 tests per positieve COVID-19 test (gegevens 13 september). In Nederland geldt hiervoor dat 25,6 tests per positieve test worden verricht (gegevens 13 september).
- Ook de actuele en cumulatieve besmettingscijfers zijn opgenomen in tabel 0b (gegevens 19 september). In de verwerking van de data zit enige vertraging. Daarom kunnen we u niet van de meest actuele cijfers voorzien. Deze zullen we ten aanzien van Nederland wel geven in onderstaande geannoteerde agenda.

Stand 21 september 2020	België	Denemarken	Zweden	Luxemburg
Testbeleid				
Testbeleid: Wie kan er getest worden?	Iedereen met klachten	Iedereen, ook zonder klachten	Iedereen met symptomen	Iedereen, ook zonder klachten
Totaal aantal tests uitgevoerd per 1000 inwoners, cumulatief vanaf begin coronacrisis (Lubachcijfers)	238	541	Data onbekend	663 (geteste mensen per 1000 inwoners)
Actuele (13 september) aantal tests per dag per 1000 inwoners uitgevoerd (gemiddelde over 7 dagen tot 13 september)	2.62	8.16		2.022,75 (betreft geteste mensen per 1000 inwoners ipv aantal tests per 1000 inwoners)
Actueel (13 september) dagelijks aantal uitgevoerde tests per positieve COVID-19 test (gemiddeld over 7 dagen, tot 13 september)	35.6	198.2	91.5	39.5
Besmettingscijfers				
	1.36			
Reproductiegetal			1.05	1.42
Actueel (19 september) dagelijks aantal bevestigde COVID-19 besmettingen per miljoen inwoners (gemiddeld over 7 dagen tot 19 september)	96.39	64.89	19.56	127.57
Totaal aantal besmettingen	102,295	23,323	88,237	7,907
Totaal aantal sterfgevallen	9,948	640	5,865	124

Totaal aantal besmettingen per miljoen inwoners	8,818	4,023	8,725	12,587
Totaal aantal sterfgevallen per miljoen inwoners	858	110	580	197

Frankrijk	Spanje	Duitsland	Nederland	
iedereen met symptomen	iedereen met symptomen	iedereen, ook zonder klachten	iedereen met symptomen	
Data onbekend		170	173 119 (geteste mensen per 1000 inwoners)	
1,91 (betreft geteste mensen per 1000 inwoners ipv aantal tests per 1000 inwoners)		1.79	1.911,53 (betreft geteste mensen per 1000 inwoners ipv aantal tests per 1000 inwoners)	
	19.8	8.7	118.6	25.6
<hr/> <hr/>				
				1.38
143	225.23	19.76	85.48	
452,763	659,334	273,793	93,778	
31,285	30,495	9,471	6,279	

6,933	14,101	3,266	5,470
-------	--------	-------	-------

479	652	113	366
-----	-----	-----	-----

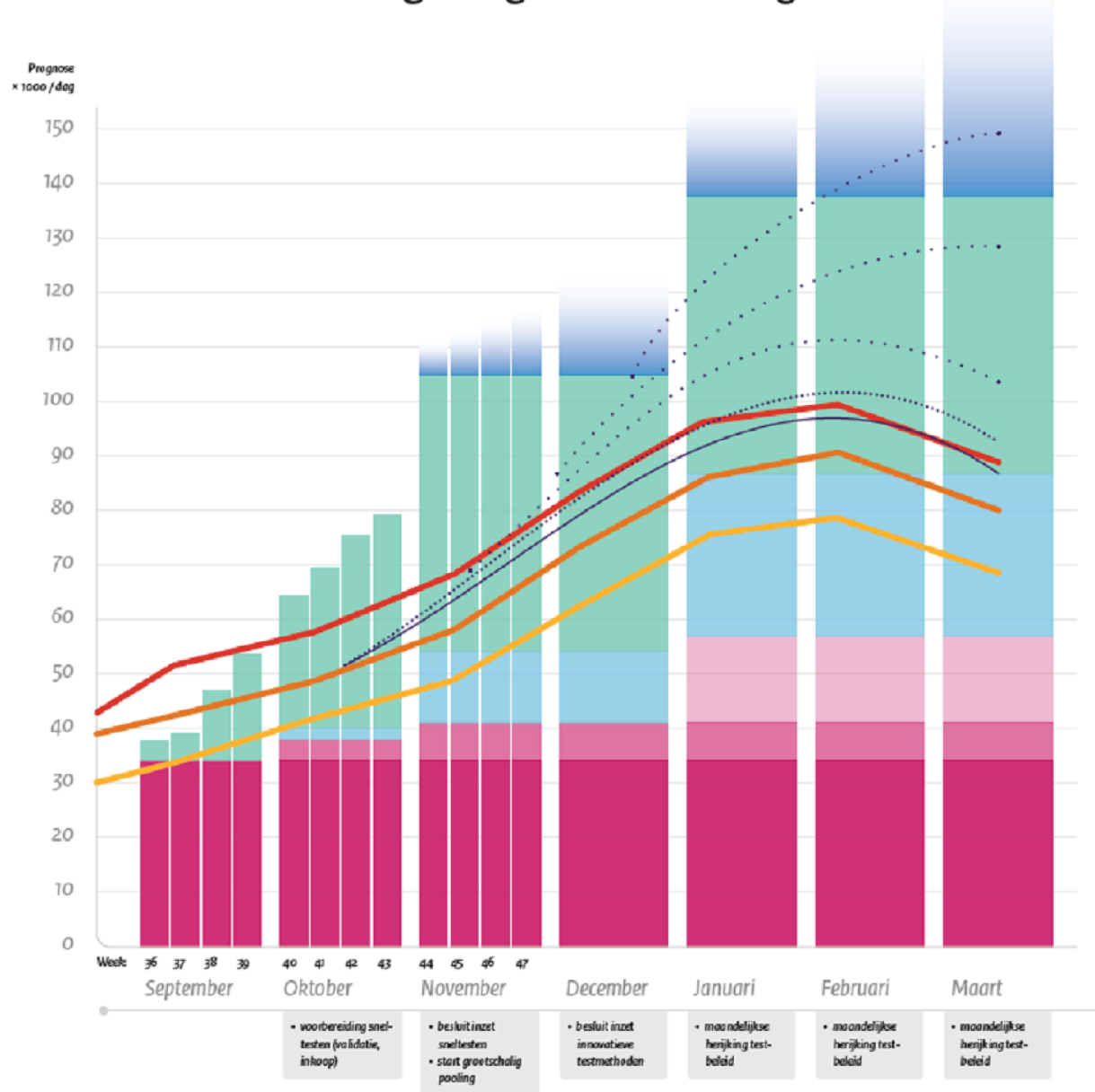
Leeftijds- categorie	Aantal overledenen	% Totaal	% Cumulatief
0-4	0	0.00%	0.00%
5-9	0	0.00%	0.00%
10-14	0	0.00%	0.00%
15-19	1	0.02%	0.02%
20-24	0	0.00%	0.02%
25-29	3	0.05%	0.07%
30-34	3	0.05%	0.12%
35-39	7	0.12%	0.24%
40-44	5	0.08%	0.32%
45-49	23	0.39%	0.71%
50-54	45	0.76%	1.47%
55-59	97	1.64%	3.12%
60-64	159	2.69%	5.81%
65-69	325	5.51%	11.32%
70-74	612	10.37%	21.68%
75-79	984	16.67%	38.35%
80-84	1230	20.84%	59.19%
85-89	1326	22.46%	81.65%
90-94	791	13.40%	95.05%
95+	292	4.95%	100.00%
	5903	100%	100%

Bron: RIVM

Laatste update: 28 mei 2020

Verwachte ontwikkeling vraag en aanbod diagnostische testen

17 september 2020

* Prognose RIVM

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10|10.2.e|

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

16 september 2020

Notitienummer

2020-0000173843

Auteur

10|10.2.e|

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 17 september 2020

Aanleiding

Op donderdag 17 september (11.00-12.00) vindt een ACC-19 (webex) plaats waaraan u deelneemt. Onderstaand vindt u een geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen

2. Verslag ACC-19 10 september en 15 september 2020 (stuk bijgevoegd DGC-19)

- Geen opmerkingen. U kunt instemmen met het verslag van 10 en 15 september.

3. Algemeen beeld / Dashboard (stuk bijgevoegd DGC-19)

- a. Stand van zaken extra maatregelen regionaal en nationaal i.v.m. oplopende cijfers besmettingen (*mondellinge toelichting VWS en DGC-19*)

Advies

- U kunt kennisnemen van het wekelijks maatschappelijk beeld en de inbreng van de overige deelnemers aanhoren.
- U kunt kennisnemen van de mondelinge toelichting van VWS en DGC-19 inzake de stand van zaken extra maatregelen oplopende cijfers besmettingen.

Toelichting

- Het wekelijks maatschappelijk beeld ligt voor ter bespreking.
- Naar verwachting wordt bij punt 3.a (extra maatregelen i.v.m. oplopende cijfers besmettingen) een terugkoppeling gegeven van het overleg met de veiligheidsregio's.
- Economische gevolgen: De cijfers suggereren dat de economische situatie minder heftig is dan eerst werd verwacht. Zo is het aantal faillissementen historisch gezien bijzonder laag en is de werkzame beroepsbevolking beperkt afgenomen. Daarnaast ligt de bbp-basisraming in de MEV tussen de meest milde scenario's die het CPB in maart publiceerde, namelijk tussen scenario 1 en 2 (van de 4). Ook het beroep op de regelingen is afgenomen, hetgeen suggereert dat de economie weer iets aantrekt. De noodmaatregelen lijken behoorlijk goed te werken. Het herstel hangt vermoedelijk vooral afhankelijk van de ontwikkeling van een eventuele tweede golf. Gegeven de

verwachtingen valt het mee, maar het blijft de grootste krimp in een jaar ooit. Een deel van de schade is permanent: we blijven 4% onder het oude groeipad – daarmee verslechtert de houdbaarheid van de overheidsfinanciën ook.

- Gebruik noodregelingen: De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken. Dat geldt ook voor het aantal debiteuren.
- Ontwikkelingen buitenland: Eurostat meldt dat de economie van de eurozone in het tweede kwartaal een krimp heeft vertoond van 12,1% in vergelijking met het eerste kwartaal. De onderlinge verschillen zijn fors; -10% in Duitsland tot -18,5% in Spanje. In de landen om NL heen (en grote verdere delen van Europa) neemt het aantal besmettingen weer toe. Dat is onder andere het geval in DEN, FRA, SPA, ITA, OOS en ZWI. Ook in België stijgt het aantal gevallen na een eerdere stabilisering weer. Wel leidde de eerdere daling van het aantal besmettingen in Antwerpen tot het aanpassen van het reisadvies naar geel. In DUI en LUX is het aantal besmettingen stabiel. Dat leidt er ook toe dat veel landen verschillende vormen van lokale en regionale maatregelen nemen.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (mondelinge toelichting BZ)

Advies

- U kunt de toelichting door BZ aanhoren.

Toelichting

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken (bijlage). Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.

5. Stand van zaken Caribisch gebied (stuk bijgevoegd BZK)

- Geen opmerkingen
- Betreft een feitelijke update. De belangrijkste regelingen van het noodpakket worden na oktober 2020 verlengd (noodpakket 3.0), net zoals in Europees Nederland. De openbare lichamen worden gecompenseerd voor het missen van belastinginkomsten.

6. Verplichte quarantaine (nazending VWS)

Advies

- Wij adviseren u in te stemmen met de brief, mits de aankondiging van een verkenning van generieke financiële compensatie voor de gevolgen van de quarantaineplicht uit de brief wordt gehaald. Een dergelijke maatregel is zeer ondoelmatig en heeft grote budgettaire consequenties.
- In deze brief wordt aangekondigd dat het kabinet met sociale partners in gesprek gaat over het vraagstuk rond wachtdagen in geval van loondoorbetaling bij ziekte. Wij achten het onverstandig de wachtdagen in de ziekwet te verkorten. U kunt aangeven dat als dit alsnog besloten wordt de kosten hiervan (max. 50 mln.) moeten worden gedekt op de SZW-begroting.

Toelichting

De brief staat geagendeerd voor de MR van komende vrijdag 18 september. In de MR staat nog een bespreekpunt: de vraag of er nog een extra mogelijkheid nodig is om werkenden en werkgevers op een meer generieke manier te compenseren.

Krachtenveld

- De compensatie van werknemers en werkgevers als gevolg van de quarantaineplicht ligt gevoelig bij MSZW en MVWS.
- MVWS wil aanvullende vormen van specifieke (?) inkomensondersteuning verkennen, naast de huidige socialezekerheidsregelingen en additionele noodmaatregelen.
- MSZW ziet veel uitvoerbaarheidsproblemen bij specifieke compensatieregelingen en geeft, vanwege de politieke druk en druk van de sociale partners, de voorkeur aan een generieke compensatie (zoals werkgeverspremies).
- Wij verwachten niet dat de verlaging van werkgeverspremies gevraagd zal worden door of op steun kan rekenen van oppositiepartijen.

Quarantaineverplichting

- De motie Asscher c.s. vraagt om de quarantaineverplichting nader uit te werken. Onderdeel hiervan is de ondersteuning die mensen kunnen verwachten als zij in quarantaine gaan. De motie vraagt niet specifiek om compensatieregelingen uit te werken.
- De brief geeft aan dat het compenseren van individuele werkenden en werkgevers in aanvulling op het bestaande stelsel en het steun- en herstelpakket, geen begaanbare route is gebleken. Het is niet mogelijk om tot een effectieve, handhaafbare en tijdig uitvoerbare regeling te komen.
- Generieke maatregelen om werkenden en werkgevers te compenseren voor de quarantaineplicht zijn zeer ondoelmatig en leiden tot grote budgettaire consequenties (zoals bijv. het verlagen van de Aof- en WW-premie). Het betreft immers een zeer diverse doelgroep die niet met eenvoudige beleidsinstrumenten te bereiken is.
- Een first best oplossing is om te zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van testen, zodat doorlooptijden bij het testen en de duur van de quarantaine kan worden ingekort.
- Daarnaast is de budgettaire besluitvorming zojuist afgerond en dienen maatregelen in principe specifiek te worden gedekt. Bovendien is er sprake van een tekort in het inkomstenkader voor 2021 (verder vergroot door tegenvaller in de zorgpremies bij MEV).

Wachtdagen in de Ziektewet

- MSZW heeft in het AO Arbeidsmarktbeleid toegezegd te kijken naar de wachtdagen in het geval van loondoorbetaling bij ziekte. De wachtdagen worden namelijk gezien als drempel voor werkenden om zich ziek te melden en vormen, daardoor, een gevaar voor de volksgezondheid.
- In deze brief wordt aangekondigd dat het kabinet met sociale partners in gesprek gaat over het vraagstuk rond wachtdagen in geval van loondoorbetaling bij ziekte.
- Een eventuele verkorting van de wachtdagen verhogen de werkgeverslasten aanzienlijk. Het verkorten van de wachtdagen in de publieke ZW van 2 naar 0 dagen leidt tot jaarlijks (max.) 50 mln. aan additionele uitgaven. Deze uitgaven leiden overigens tot een werkgeverspremieverhoging in het volgende jaar.

7. Gedragsinterventies (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- U kunt instemmen met interventie 1 en 2.
- Ten aanzien van interventie 3 (polsbandje) kunt u opmerken dat het te vroeg is om dit idee in het geheel af te schrijven. Zoals nu onderzocht heeft deze interventie weinig zin, maar mogelijk heeft het polsbandje buitenshuis i.p.v. in de thuissituatie wel het gewenste effect. Op woensdag 16/9 heeft de DOC-19 vertegenwoordiger van FIN gevraagd of we niet te snel zijn met het afschrijven van interventie 3. De FIN vertegenwoordiger heeft gesuggereerd om nader onderzoek te doen naar mogelijk positieve effecten van deze

interventie (polsbandje) in publieke ruimtes. De communicatie afgevaardigde van DG Covid-19 reageerde hier positief op.

Toelichting

- In het stuk staan worden vier verschillende interventies uiteengezet. Dit zijn de volgende:
 1. Website met informatie en hulpmiddelen
 2. Video's met voorbeelden
 3. Een zichtbare reminder in de vorm van een armbandje
 4. Deursticker
- De gevraagde besluiten zijn om in te stemmen met interventie 1 en 2, om in te stemmen met het niet verder uitwerken van interventie 3 en 4, en om in te stemmen met het verder verankeren van de betrokkenheid van het gedragsnetwerk en het voldoende ruimte geven aan de leden van dit netwerk om ook een bijdrage te kunnen leveren.

8. Kuchschermen in de horeca

Advies

- U kunt opmerken dat FIN voorstander is van het uitwerken van instructie van kuchschermen in de horeca (gericht op afmetingen, hygiëneprotocol, ventilatie-vereisten, plaatsing en doorstroom) in samenwerking met de horecasector. U kunt aangeven dat als het invoeren van kuchschermen in de horeca betekent dat de horeca ook gedurende het binnenseizoen op een verantwoorde manier geopend kan blijven, dit zeker de moeite waard is.
- U kunt instemmen met de Kamerbrief en het openbaar maken van de rapporten van TNO.

Toelichting

- Het kabinet heeft door TNO laten onderzoeken of en op welke wijze kuchschermen kunnen dienen als alternatief voor de 1,5m in de horeca. Vanaf 1 juli 2020 zijn kuchschermen buiten in de horeca al toegestaan in plaats van de 1,5m. Het eerste onderzoek gaf geen eenduidig beeld voor het gebruik binnen, wel aangrijpingspunten in combinatie met ventilatie.
- TNO concludeert dat er verantwoord gekozen kan worden om een afstand van minder dan 1,5m tussen personen uit verschillende huishoudens toe te staan als er schermen worden ingezet. Voorwaarde is wel dat geventileerd wordt (en dit aan bepaalde eisen voldoet). Het RIVM is van mening dat zij op basis van de onderzoeken van TNO geen uitspraak kunnen doen over het loslaten van de 1,5m in horecagelegenheden na het plaatsen van schermen. Er zijn meer factoren (zoals hygiëneprotocollen, groepsgroottes etc) die meewegen om de 1,5m los te laten.
- In de voorbespreking in het DOC toonde EZK zich een voorstander van de toepassing van kuchschermen in de horeca om op deze manier de economische schade te beperken

9. Verantwoordelijkheidsverdeling onder Twm (stuk bijgevoegd BZK)

- Geen opmerkingen

10. Overzicht actuele thema's ter voorbereiding op risico's najaar (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- *Geen opmerkingen*

Toelichting

- Wij gaan nog na bij AFEP of FIN inmiddels is aangehaakt op thema economie. Eerder is deze opmerking gemaakt in het DOC.

11. Conceptagenda MCC-19 22 september 2020 (stuk bijgevoegd AZ)

- Geen opmerkingen

12. Rondvraag en sluiting

Advies

- U kunt eventueel opmerken dat, ondanks de heersende trend van oplopende besmettingen en ziekenhuisopnames, het van belang blijft om ook de blik op de lange termijn(strategie) te houden.

Toelichting

- Dit punt is door FIN reeds in meerdere gremia gemaakt. Door de huidige trend, en reactie hierop in de MCC-19, bestaat het gevaar dat er teveel reactief wordt gehandeld en primair naar de korte termijn wordt gekeken. VWS en PDG Covid geven als argument hiervoor dat zij onderbezet zijn en daarom hier geen tijd voor hebben.

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

9 september 2020

Notitienummer

2020-0000169967

Auteur

1(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 10 september 11:00-12:00 uur (Webex)

Aanleiding

Op donderdag 10 september (11.00-12.00) vindt een ACC-19 (webex) plaats waaraan u deelneemt. Onderstaand vindt u de geannoteerde agenda.

Agenda ACC-19 10 september

1. Opening en mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Verslag ACC-19 31 augustus 2020 en 3 september 2020 (stuk bijgevoegd DGC-19)

Geen opmerkingen. U kunt instemmen met beide verslagen.

3. Algemeen beeld / Dashboard (stuk bijgevoegd DGC-19)

Aanleiding

Het wekelijks maatschappelijk beeld/dashboard ligt voor ter bespreking.

Advies

U kunt kennisnemen van het dashboard en de inbreng van de overige deelnemers aanhoren.

Toelichting

- *Ahv actuele gegevens RIVM* (staat niet in dit dashboard): op 8/9 zijn de nieuwe cijfers bekendgemaakt. Daaruit blijkt dat er ruim 5400 positieve tests waren afgelopen week (1830 meer dan de week ervoor). Tegelijkertijd daalde het aantal bevestigde ziekenhuisopnames en sterfgevallen als gevolg van het virus ten opzichte van een week eerder. Het reproductiegetal is gestegen van rond de 1 naar 1,17. Op 9/9 meldde het RIVM het hoogste aantal nieuwe besmettingen in maanden, namelijk 1140.
- *Naleving en draagvlak*: Veel regio's geven aan dat de regels goed nageleefd worden en dat de handhaving geen problemen oplevert. Opvallend is de forse toename van het gebruik van het OV (+15%) ten opzichte van week 34. Het OV-gebruik (check-ins) was in week 35 gelijk aan 70% van het niveau in dezelfde periode in 2019. Reizigers reizen wel meer verspreid over de dag.
- *Maatschappelijke gevolgen*: geen bijzonderheden.

- *Economische gevolgen*: geen nieuwe bijzonderheden.
- *Gebruikte noodregelingen*: De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken. Dat geldt ook voor het aantal debiteuren.

4. **Stand van zaken internationaal en toerisme** (*stuk bijgevoegd BZ*)

Aanleiding

Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken (bijlage). Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.

Advies

U kunt de toelichting van BZ anhoren.

Toelichting

- In de meeste omringende landen blijft het aantal besmettingen dalen. Tegelijkertijd blijft het aantal besmettingen oplopen in Zuid-Europa (Spanje, Frankrijk, Italië).
- Opvallend daarbij is dat in al deze landen de (eerdere) stijgingen nauwelijks leiden tot toenemende ziekenhuisopnames en overleden patienten.
- België heeft komende weken vermoedelijk een overcapaciteit aan testlaboratoria en overweegt deze aan Nederland aan te bieden. VWS is hiermee bezig. NB: hierover is op 9/9 ook een notitie naar minister FIN gegaan door IRF en heeft u ook ontvangen per mail.
- De afgelopen week zijn diverse regio's in Frankrijk, en de Griekse eilanden op 'oranje' gezet.

5. **Verplichte quarantaine** (*mogelijke nazending VWS of mondeling*)

Document is niet binnen. Mogelijk volgt aanvullende annotatie door BOA op dit punt op donderdag als er nog een document wordt verspreid.

Aanleiding

Betreft een toelichting op de Kamerbrief van VWS over stand van zaken rondom verplichte quarantaine. Het document staat nog niet stil, getracht wordt om deze brief in de MR van 11 september te agenderen (staat reeds op de aanvullende MR-agenda). Onduidelijk is of er nog een document volgt, in DOC-19 van 8 september werd besproken dat er door VWS een mondelinge toelichting op de brief zou worden gegeven tijdens de ACC-19.

Advies

U kunt de toelichting anhoren.

Toelichting

- VWS werkt al enkele weken aan een Kamerbrief waarin de Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken rondom quarantaine. In de brief wordt ingegaan op verschillende vormen van quarantaine en de naleving hiervan. Het quarantainepakket wordt uitgewerkt langs 3 sporen: ondersteuning bij quarantaine, wettelijke mogelijkheid voor verplicht opleggen en de aanpak voor reizigers uit risicogebieden.
- Eerdere conceptbrief is op 3 september reeds in ACC-19 gedeeld en leidde tot opmerkingen van diverse departementen. FIN is niet betrokken bij eerdere afstemmingsronden. Wel heeft FIN opnieuw kennisgenomen van de brief in DOC-19 van 8 september.

6. **Conceptbrief uitzonderingscategorieën EU inreisverbod en thuisquarantaine** (*nazending J&V*)

Betreffende document is nog niet ontvangen. Betreft een Kamerbrief van minister JenV. Mogelijk volgt na ontvangst van het stuk een aanvullende annotatie.

Aanleiding

Betreffende brief lag voor in de ACC-19 van 3 september en de MCC-19 van 8 september. Advies voor ACC-19 van 3 september was om de brief aan te houden, omdat de gevraagde beslispunten nog onvoldoende waren voorbesproken.

Advies

- U kunt instemmen met agendering van deze brief in de MR van 11/9.
- U kunt eventueel de kwetsbaarheid van het uitzonderen van bepaalde groepen nogmaals benadrukken (zeker gezien de mogelijke willekeur en het feit dat bewindspersonen worden uitgezonderd).

Toelichting

- In de MCC-19 van 8 september jl. lag een concept Kamerbrief van M JenV en M VWS (mede namens de M voor Medische Zorg en Sport, M BZ, M BHOS, M OCW, Stas JenV en de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) over de nadere maatregelen die het kabinet treft rondom de uitvoering van het EU-inreisverbod voor Nederland, specifiek de lijst van uitzonderingscategorieën en de uitzonderingen op het dringende advies tot thuisquarantaine voor reizigers die terugkeren uit landen of gebieden die een oranje of rood reisadvies.
- Brief wordt nog aangepast en komt aan de orde in de AZZ van 10/9 en ligt ter bespreking voor in de MR van 11/9. In de MCC-19 is gesproken over de willekeur die de brief kan oproepen bij het uitzonderen van bepaalde groepen met betrekking tot de quarantaineverplichting (roept discussie op van andere groepen die ook uitgezonderd willen worden en kan wat elitair overkomen in sommige gevallen). Het is **niet** specifiek over de uitzonderingspositie voor bewindspersonen gegaan. De MCC-19 is zich bewust van de kwetsbaarheid van het uitzonderen van bepaalde groepen en de mogelijke vervolgvragen van andere groepen die ook uitgezonderd willen worden. U kunt deze kwetsbaarheid nogmaals benadrukken.

7. Uitwerking escalatieladder (stuk bijgevoegd DGC-19)

Aanleiding

De lessons learned COVID-19 en de kabinetsreactie zijn naar de Tweede Kamer verstuurd. In de toekomst wordt er met een escalatieladder gewerkt op basis waarvan er maatregelen genomen worden om het virus te beheersen. Een wijziging van het inschalingsniveau op de escalatieladder kan aanleiding zijn om zwaardere maatregelen te nemen of maatregelen te stoppen. In de tweede helft van september wordt er een handreiking ('gereedchapskist') gepresenteerd om regio's in dit proces te ondersteunen.

Advies

- U kunt kennismemen van de huidige stand van zaken van de handreiking (gereedchapskist) en van het proces richting de tweede helft van september.
- U kunt instemmen met agendering van de handreiking in de MCC-19.
- U kunt ten aanzien van sheet 2 (onder overwegingen) opmerken dat het draagvlak nog zou kunnen worden toegevoegd als overweging voor het nemen van aanvullende maatregelen. Nu staat de 'verwachte naleving' wel vermeld als overweging, maar dat is niet gelijk aan draagvlak voor maatregelen. Draagvlak vraagt ook om communicatie over besluitvorming(sproces).

Toelichting

- De gereedschapskist bestaat uit zowel regionale als landelijke maatregelen die naar de aard zijn te groeperen als basisregels, beperkingen van het aantal contactmomenten ter voorkoming van overdracht virus en bescherming van kwetsbare groepen.
- Ook na besluitvorming in de MCC-19, wordt doorlopend gekeken of de gereedschapskist moet worden aangevuld naar aanleiding van input van zowel departementen als decentrale overheden ter aanvulling van de gereedschapskist. Het betreft hiermee een levend document.

8. Overzicht actuele thema's ter voorbereiding op risico's najaar (*stuk bijgevoegd DGC-19*)

Aanleiding

Op verzoek van de ACC-19 is door het secretariaat van dit overleg een overzicht gemaakt met COVID-19 gerelateerde thema's ter voorbereiding op risico's dit najaar. Het is een terugkerend document dat voortdurend wordt geactualiseerd.

Advies

- U kunt kennismemen van het document.
- Vanuit FIN wordt AFEP graag betrokken bij de uitwerking van de routekaart voor intelligente sluiting van de economie bij forse toename van besmettingen. Dit is inmiddels aan DG-COVID-19 doorgegeven, maar u kunt nogmaals herhalen dat Financiën hierbij goed en tijdig aangesloten wil blijven.

9. Rondvraag en sluiting

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

7 september 2020

Notitienummer

2020-0000167651

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 8 september 2020

Aanleiding

Op dinsdag 1 september vindt de Ministeriële Commissie COVID-19 (MCC-19) plaats. In deze notitie treft u de geannoteerde agenda voor dit overleg.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Geen bijzonderheden.

2. Algemeen beeld (mondelijke toelichting)

Advies

- U kunt de inbreng van de overige deelnemers aanhoren.

Toelichting

- Het wekelijks maatschappelijk beeld/dashboard is niet verspreid voor de MCC-19. Het maatschappelijk beeld is vorige week wel verspreid voor de ACC-19. Uit dit dashboard kwam onderstaand beeld naar voren.
- Naleving en draagvlak: Landelijk rustiger dan voorgaande weken. In horeca verplaatsen gasten zich door slechter naar binnen, waardoor 1,5 meter meer in gedrang komt.
- Maatschappelijke gevolgen: Momenteel hebben 45 miljoen Europeanen nog (een vorm van) werktijdverkorting. Internationale organisaties waarschuwen voor wereldwijde toenemende armoede en dakloosheid. In NL is beroep op voedselbanken sinds eind 2019 met 8,5% toegenomen. Groei zal komende 12 maanden doorzetten.
- Economische gevolgen: In 2e kwartaal is de economie door een ongekende terugval gegaan, met 8,5% krimp. Samen met de krimp (van 1,5%) in het eerste kwartaal betekent dit dat het bbp bijna 10% lager ligt dan eind 2019. Het bbp is daarmee teruggeworpen naar het niveau van 2014. In internationaal opzicht is de krimp relatief beperkt. Hoewel de economie inmiddels weer groeit, zijn we de economische gevolgen van deze klap zeker nog niet te boven. Het CPB verwacht dit jaar een flinke recessie, van 5,1%. Voor volgend jaar verwacht CPB slechts gedeeltelijk herstel (3,2% groei). De situatie op de arbeidsmarkt is in juli weinig veranderd.
- Gebruik noodregelingen: De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken. Dat geldt ook voor het aantal debiteuren. De NOW-2 en TVL zijn van start gegaan. Voor de NOW-2 zijn inmiddels 37,9 duizend toekenningen en voor TVL 26,5 duizend.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme (*mondelinge toelichting BZ*)

Advies

- U kunt de toelichting door BZ aanhoren.

Toelichting

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.
4. Uitwerking quarantainepakket (*brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*)
- Agendapunt vervalt.
5. Uitzonderingscategorieën EU-inreisverbod en thuisquarantaine (*brief van de minister van Justitie en Veiligheid*)
- U ontvangt een nazending op dit punt. Ten tijde van het schrijven van deze annotatie waren deze stukken nog niet binnen (maandag 16.00 uur).
6. W.v.t.t.k.

Geen bijzonderheden.

To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Cc: 10.2.e, 10.2.e|10.2.e) (BOA)|10.2.e); 10.2.e, 10.2.e
(BOA/BO&P|10.2.e |@minfin.nl|; 10.2.e |10.2.e |10.2.e) (BOA/Advies)|10.2.e); 10.2.e, 10.2.e
(BOA/Advies)|10.2.e
From: 10.2.e |10.2|10.2.e) (BOA/Advies)
Sent: Thur 9/3/2020 10:39:42 AM
Importance: High
Subject: Nazendingen ACC-19 van vandaag
MAIL_RECEIVED: Thur 9/3/2020 10:39:43 AM
[5. notitie uitzonderingscategorieën EU inreisverbod aanvulling II \(schoo...docx](#)
[6. Concept brief quarantaine versie 2 september.pdf](#)

Hoi 10.2.e

Bijgevoegd vind je twee nazendingen voor het ACC-19 van deze ochtend (11.00-12.00). Het betreft de volgende stukken:
-pt. 5: Beslisnotitie uitzonderingscategorieën inreisverbod EU
-pt. 6: Conceptbrief quarantaine

Onderstaand vind je een annotatie op beide punten.

5. Beslisnotitie uitzonderingscategorieën inreisverbod EU

-

Beslispunt

∇ In de nagezonden notitie worden beslispunten voorgelegd over:

- Het al dan niet uitbreiden van van de uitzonderingen van het EU-inreisverbod voor: Zakenreizigers, topsporters en gescheiden ouders.
- Het al dan niet wijzigen van de uitzonderingscategorieën voor het dringend advies tot thuisquarantaine.
- Het aanpassen van de spreeklijn voor uitzondering thuisquarantaine: Voorgesteld wordt om niet meer te spreken van uitzonderingen op thuisquarantaine onder bepaalde voorwaarden maar te spreken over thuisquarantaine met daarbinnen uitzonderingen voor specifieke reisdoelen.

Advies

∇ Wij adviseren om het stuk aan te houden. Wanneer de bespreking in het ACC zich er voor leent, kunt u voorstellen om het stuk aan te houden en terug te laten komen in het DOC.

∇ U kunt vragen naar de handhaafbaarheid van voorgestelde uitzonderingscategorieën.

Toelichting

∇ Gevraagde beslispunten zijn onvoldoende voor besproken. Het onderwerp is aan de orde geweest in het DOC, maar deze beslispunten zien wij nu voor het eerst. De punten lenen zich voor een meer gedagen ambtelijke voorbespreking. Het is onvoldoende duidelijk waarom deze nu en met deze haast genomen moet worden.

∇ De voorgesteld uitzondering voor topsporters is bovendien een gepasseerd station. Dit is reeds in de MR geweest.

-

-

Beslispunt

De leden van de ACC wordt gevraagd akkoord te gaan om de conceptbrief, na de verwerking van de tweede ronde interdepartementale reacties, aan te bieden aan de MCC van 8 september.

Advies

U kunt instemmen met agendering in de MCC van 8 september.

Toelichting

Op dit moment ligt deze conceptbrief voor bij de betrokken departementen voor een tweede reactie (reactietermijn vandaag 12 uur), in navolging van een eerdere afstemmingsronde eerder deze week. FIN is niet betrokken bij beide afstemmingsronden.

Het betreft een concept Kamerbrief van VWS waarin de Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken rondom quarantaine. In de brief wordt ingegaan op verschillende vormen van quarantaine en de naleving hiervan. Het quarantainepakket wordt uitgewerkt langs drie sporen: ondersteuning bij quarantaine, wettelijke mogelijkheden voor verplicht opleggen en de aanpak voor reizigers uit risicogebieden.

Met vriendelijke groet,

f10.2.e | 10.2.e

.....

Ministerie van Financiën

Directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA)

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....

T

10.2.e

E

10.2.e

 @minfin.nl

www.minfin.nl

HEDEN
TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

2 september 2020

Notitienummer

2020-0000164584

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 3 september 2020

Aanleiding

Op donderdag 3 september (11.00-12.00) vindt een ACC-19 (webex) plaats waaraan u deelneemt. Onderstaand vindt u een geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen
 - Geen opmerkingen
2. Verslag ACC-19 27 augustus 2020 (stuk bijgevoegd DGC-19)
 - Geen opmerkingen. U kunt instemmen met het verslag.
3. Algemeen beeld / Dashboard (stuk bijgevoegd DGC-19)

Advies

- U kunt kennisnemen van het wekelijks maatschappelijk beeld en de inbreng van de overige deelnemers anhoren.

Toelichting

- Het wekelijks maatschappelijk beeld ligt voor ter bespreking.
- Naleving en draagvlak: Landelijk rustiger dan voorgaande weken. In horeca verplaatsen gasten zich door slechter naar binnen, waardoor 1,5 meter meer in gedrang komt.
- Maatschappelijke gevolgen: Momenteel hebben 45 miljoen Europeanen nog (een vorm van) werktijdverkorting. Internationale organisaties waarschuwen voor wereldwijd toenemende armoede en dakloosheid. In NL is beroep op voedselbanken sinds eind 2019 met 8,5% toegenomen. Groei zal komende 12 maanden doorzetten.
- Economische gevolgen: In 2e kwartaal is de economie door een ongekende terugval gegaan, met 8,5% krimp. Samen met de krimp (van 1,5%) in het eerste kwartaal betekent dit dat het bbp bijna 10% lager ligt dan eind 2019. Het bbp is daarmee teruggeworpen naar het niveau van 2014. In internationaal opzicht is de krimp relatief beperkt. Hoewel de economie inmiddels weer groeit, zijn we de economische gevolgen van deze klap zeker nog niet te boven. Het CPB verwacht dit jaar een flinke recessie, van 5,1%. Voor volgend jaar verwacht CPB slechts gedeeltelijk herstel (3,2% groei). De situatie op de arbeidsmarkt is in juli weinig veranderd.
- Gebruik noodregelingen: De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken. Dat geldt ook voor het aantal debiteuren. De NOW-2 en TVL zijn van start gegaan. Voor de NOW-2 zijn inmiddels 37,9 duizend toekenningen en voor TVL 26,5 duizend.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (mondelinge toelichting BZ)

Advies

- U kunt de toelichting door BZ aanhoren.

Toelichting

- Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken (bijlage). Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.

5. Uitzonderingscategorieën (nazending JenV)

- Op het moment van schrijven van deze annotatie waren er nog geen stukken verspreid ten aanzien van die agendapunt.
- Zodra deze stukken binnen zijn ontvangt u een nazending op dit punt per e-mail.

6. Stand van zaken verplichte quarantaine (mondelinge toelichting VWS)

Advies

- Indien VWS dit niet meldt in de mondelinge toelichting kunt u informeren wanneer VWS een conceptversie van de Kamerbrief zal delen.

Toelichting

- In het DOC-19 van 1 september heeft VWS gemeld te mikken op verzending van een Kamerbrief eind volgende week.
- Daarbij is de vraag gesteld wanneer een conceptversie zal worden gedeeld, daarop was toen nog geen antwoord.

7. Conceptagenda MCC-19 8 september (stuk bijgevoegd AZ)

- Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen.

VERTROUWELIJK
HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e
F

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum

31 augustus 2020

Notitienummer

2020-0000162788

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

AFEP, IRF

Bijlagen

2a. Aanbiedingsformulier
2b. Sheets OMT-advies
2c. Advies 76e OMT
2d. Bijlage: VPH-studie verpleeghuis

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 1 september 2020

Aanleiding

Op dinsdag 1 september vindt de Ministeriële Commissie COVID-19 (MCC-19) plaats. In deze notitie treft u de geannoteerde agenda voor dit overleg.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Geen bijzonderheden.

2. Algemeen beeld

Aanleiding

In de MCC-19 zal het algemeen beeld worden besproken. Er ligt geen stuk voor.

Advies

U kunt de toelichting [aanhoren](#).

Toelichting

- De R waarde is licht gedaald (R=1 op 25/8, t.o.v. R=1,19 een week eerder), het aantal besmettingen lijkt een plateau te hebben bereikt.
- Vanuit de horeca blijven signalen komen dat de regels onvoldoende worden nageleefd. Ook wordt melding gemaakt toename van thuisfeestjes en (Corona gerelateerd) geweld tegen handhavers. DSC-19 signaleert een tweedeling tussen een groep die zich zo goed mogelijk aan de maatregelen willen houden en een groep die zich steeds minder aan de maatregelen houdt.
- De International Labour Organisation (ILO) heeft een survey gepubliceerd waaruit blijkt dat jongeren onevenredig hard getroffen worden door de pandemie. In het DOC-19 is onder andere SZW gevraagd een nadere duiding hierop te geven. Dit komt dan ook nog terug.
- In 2e kwartaal is de economie met 8,5% gekrompen. Samen met de krimp van 1,5% in het eerste kwartaal betekent dit dat het bbp bijna 10% lager ligt dan eind 2019. Het bbp is daarmee teruggeworpen naar het niveau van 2014.

- Het CPB verwacht dit jaar een recessie, van 5,1%. Voor volgend jaar verwacht het CPB gedeeltelijk herstel (+3,2%). De situatie op de arbeidsmarkt is in juli weinig veranderd.
- De openstaande belastingschuld daalt licht in de laatste 2 weken.
- Internationaal: de economie van de eurozone heeft in het tweede kwartaal een krimp vertoond van 12,1% in vergelijking met het eerste kwartaal. De onderlinge verschillen zijn fors; 10% in Duitsland tot 18,5% in Spanje.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus. Er ligt geen stuk voor.

Advies

U kunt de toelichting van BZ aanhoren.

Toelichting

- Vrijwel alle landen, met uitzondering van ZWE en VK waar een dalende trend zichtbaar is, hebben te maken met een opleving van het virus, vaak lokaal/regionaal en veelal onder jongeren.
- Vanwege de lokale/regionale aard van recente uitbraken wordt er in verschillende landen meer regionaal beleid gevoerd zoals de lokale/regionale herintroductie van maatregelen of het, door NL, opschalen van het reisadvies voor een bepaalde regio (bijv. Antwerpen, Madrid)
- Daarnaast lijkt een relatief groot deel van de besmettingen plaats te vinden door reizen van en naar het buitenland (DUI 39%, OOS +/- 33%, LUX 25%).
- Voornaamste reden voor het opschalen van een reisadvies naar oranje is de quarantaineplicht ter plekke die verschillende landen wederom ingevoerd hebben voor Nederlandse toeristen.
- Het is mogelijk dat BZ opbrengt dat het werkt aan een stuk over dienstreizen naar oranje en rode gebieden (door bewindspersonen en ambtenaren). Dat is eens te meer relevant nu Brussel 'oranje' is en het Duitse voorzitterschap heeft aangekondigd de Raadsvergaderingen zoveel mogelijk fysiek te willen doen. Dit roept vragen op over de dringend geadviseerde thuisquarantaine in dat geval.
- Ook rondom het EU inreisverbod spelen verschillende lobby's. Er zijn een aantal uitzonderingen toegestaan zoals transitpassagiers, grenswerkers etc maar bijvoorbeeld ook zakenreizigers en topsporters lobbyen voor een uitzondering. Op dit punt wordt in de volgende ACC een voorstel besproken.

4. OMT-advies

Aanleiding

Op verzoek heeft het OMT adviezen uitgebracht over vijf onderwerpen:

1. Het verbod op schreeuwen en zingen in groepsverband;
2. De opening van nachthoreca;
3. De quarantaineplicht voor kinderen van 0 t/m 4 jaar;
4. Mogelijkheden voor innovatief testen; en
5. Het beperken van transmissie in verpleeghuizen.

In de bijlagen 2a t/m 2d treft u de adviezen van het OMT en de appreciatie van die adviezen door het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO). Het BAO

adviseert om alle adviezen van het OMT over te nemen, met uitzondering van het advies ten aanzien van de quarantaineplicht voor jonge kinderen (zie toelichting onder 3).

Advies

Instemmen met het voorstel van het BAO:

- U kunt instemmen met het overnemen van de OMT-adviezen ten aanzien van de punten 1, 2, 4 en 5.

10.2.g

 - Het OMT adviseert om de huidige quarantaineplicht voor 0-4-jarigen te handhaven. Het OMT geeft aan dat er weinig bekend is over de rol die jonge kinderen spelen bij de verspreiding van het virus, en adviseert daarom een voorzichtige lijn. Hierbij speelt mee dat kinderen in deze leeftijd intensief contact hebben met verzorgers binnen de 1,5^e meter (voeden, verschonen etc.).
 - Het BAO adviseert om de richtlijn op dit punt aanpassen en ook kinderopvang van 0-4 jaar toe te staan. Hiermee worden de regels t.a.v. thuisquarantaine van 0-4-jarigen gelijkgetrokken met de regels voor 5-12-jarigen. Bij dit advies spelen ook maatschappelijke en economische overwegingen een rol, zoals het feit dat ouders minder goed thuis kunnen werken als hun kind niet naar de opvang kan. **Alles afwegende adviseert Fin om het BAO-standpunt te volgen, maar u kunt dit politiek wegen.**

Toelichting

1. Zingen en schreeuwen in groepsverband
 - Het OMT adviseert om verbod op zingen en schreeuwen in groepsverband te continueren, aangezien er op dit gebied geen nieuwe ontwikkelingen zijn.
 - Het BAO neemt dit advies over.
2. Nachthoreca
 - Het OMT adviseert de nachthoreca vooralsnog niet te openen en heeft niet apart stilgestaan bij de heropening van evenementen omdat een dergelijke afweging gezien de huidige epidemiologische context niet aan de orde is.
 - Het BAO neemt dit advies over en adviseert om de uitzondering op de algehele openstelling voor de nachthoreca te verlengen.
3. Thuisquarantaine voor kinderen van 0 t/m 4 jaar.
 - Het OMT adviseert in meerderheid om het huidige thuisquarantainebeleid voor kinderen van 0 tot 4 jaar die in het bron- en contact onderzoek naar voren zijn gekomen als 'overig nauw contact' of die terugkeren uit een land waar vanwege het coronavirus een oranje of rood reisadvies van kracht is, te handhaven. Kinderen in deze leeftijdsgroep hebben immers intensief contact met verzorgers binnen 1,5 meter (knuffelen, voeden en verschonen).
 - Ten aanzien van het advies over thuisquarantaine van 0-4 jarigen, was het BAO evenals het OMT verdeeld. Het BAO heeft besloten om het minderheidsstandpunt van het OMT over te nemen, dus de richtlijn op dit punt aan te passen en ook kinderopvang van 0-4 jaar toe te staan.

4. Innovatief testen
 - Het OMT heeft een multidisciplinaire werkgroep ingesteld die zich op korte termijn zal buigen over de vragen over innovatieve testmethoden en testbeleid.
5. Transmissie in verpleeghuizen
 - Ten aanzien van beperking van transmissie in verpleeghuizen, adviseert het OMT de aanbevelingen van het onderzoek over te nemen (zie bijlage 2d):
 - Bij de voorbereiding op een mogelijke uitbraak, is scholing in het herkennen en melden van mogelijke symptomen van belang.
 - Bij oplopende prevalentie in de omgeving van het verpleeghuis, wordt preventief gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen aanbevolen alsmede het nemen van extra maatregelen voor bezoekers en quarantaine bij zorgtransities.
 - Bij een uitbraak in een verpleeghuis wordt aanbevolen om bewoners en medewerkers wekelijks laagdrempelig te testen ook als zij geen klachten hebben.
 - Het BAO neemt dit advies over. De aanbevelingen worden door VWS opgepakt.

5. Brief Lessons Learned (stuk nog niet ontvangen)

Aanleiding

- Zoals verzocht in de motie van het lid Veldman is deze zomer gebruikt om lessen te trekken van de eerste fase van de aanpak van COVID-19, ter voorkoming van en indien nodig opvangen van een tweede golf. De motie Asscher/Marijnissen verzocht daarnaast om externe expertise in te roepen.
- Er is een toezegging aan de Tweede Kamer gedaan om vóór 1 september de resultaten van het Lessons Learned COVID-19 proces toe te sturen.

Advies

- **Instemmen met de Kamerbrief, onder voorwaarde** dat voor de formulering rond 'ijzere voorraden' aan persoonlijke beschermingsmiddelen de opmerkingen van Financiën worden overgenomen (zie toelichting).
- NB: Ambtelijk VWS heeft toegezegd onze opmerkingen te verwerken, maar wij hebben de definitieve Kamerbrief nog niet ontvangen. Indien de definitieve Kamerbrief tot wijzigingen in het advies leidt, dan wordt u voorafgaand aan de MCC-19 geïnformeerd.

Toelichting

Algemeen

- De brief gaat in op de volgende thema's: Voorkomen van een tweede golf (hierin is onder andere aandacht voor het dashboard, publiekscommunicatie en algemene hygiënemaatregelen) het opvangen van de tweede golf wanneer deze zich toch aandient (hier is aandacht voor lessen t.a.v. de reguliere zorg en IC-capaciteit, PBM en mensen met een kwetsbare gezondheid).
- De brief is verschillende keren in het DOC-19, de ACC-19 en de MCC-19 besproken. In de MCC-19 van afgelopen dinsdag bleek dat duidelijker moest worden aangegeven dat waar de brief over gaat (en waarover niet). Daarnaast zou een duidelijke leeswijzer moeten worden aangebracht. Beide punten zijn opgepakt en verwerkt.

- In de ACC-19 van 27 augustus is overeenstemming bereikt over een aanvullende passage waarin de escalatieladder en het bijbehorende afwegingskader worden toegelicht. Tevens is afgesproken dat hierbij de 'gereedschapskist' met mogelijke maatregelen als bijlage bij de brief wordt verzonden. Dit is een expliciete wens van de veiligheidsregio's, VWS en AZ terwijl enkele andere departementen (o.a. EZK, OCW, SZW en IenW) daar – in eerste instantie – ernstige bedenkingen bij hadden. Daarom is, bij wijze van compromis, afgesproken dat in de brief wordt verduidelijkt dat de maatregelen in de bijlage mogelijke maatregelen betreffen, en dat de bijlage geen oordeel geeft over de wenselijkheid of handhaafbaarheid. Over de invoering van maatregelen altijd dient te worden besloten aan de hand van het afwegingskader.
- De Kamerbrief is besproken in de MR van afgelopen vrijdag en toen aangehouden vanwege het late tijdstip van verzending voorafgaand aan de vergadering.

Passages over 'ijzeren voorraden' beschermingsmiddelen

- In de brief, ontvangen vrijdagochtend 27 augustus, wordt aangekondigd dat 'ijzeren voorraden' persoonlijke beschermingsmiddelen worden aangehouden. Dit is een besluit met niet-gedekte budgettaire gevolgen dat niet met Financiën is afgestemd. Verschillende manieren om toegankelijkheid te waarborgen moeten eerst tegen elkaar worden afgewogen (ijzeren voorraden, eigen productie, EU-samenwerking) en deze analyse is nog niet afgerond.
- Daarom heeft FIN voorgesteld om, zolang het besluit niet is afgestemd, in alle relevante passages over "het onderzoeken van de mogelijkheid" en/of "wenselijkheid" hiervan te spreken. Ambtelijk VWS heeft aangegeven deze suggesties over te nemen.

6. Uitzonderingscategorieën

Aangehouden.

Advies

Min JenV zal voorstellen om het stuk in de ACC-19 van 3 september te behandelen. **U kunt instemmen met dat voorstel.**

7. W.v.t.t.k.

Geen bijzonderheden.

VERTROUWELIJK
TERSTOND
TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e
F

[10.2.e]@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum

29 augustus 2020

Notitienummer

2020-0000162455

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

AFEP, IRF

Bijlagen

0. Agenda ACC-19 31/8
2a. Aanbiedingsformulier
2b. Sheets OMT-advies
2c. Advies 76e OMT
2d. Bijlage: VPH-studie verpleeghuis
3b. VWS Kamerbrief Lessons Learned (versie MR 29/8, niet definitief).
3c. Conceptnotitie uitzonderingscategorieën inreisverbod (versie DOC 29/8)

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 31 augustus 2020

Aanleiding

Op maandag 31 augustus 14:15-15:15 vindt de Ambtelijke Commissie COVID-19 (ACC-19) plaats via Webex. U wordt vervangen door 10.2.e AFEP. Hierbij treft u de geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

Geen bijzonderheden.

2. OMT-advies

Aanleiding

Op verzoek heeft het OMT adviezen uitgebracht over vijf onderwerpen:

1. Het verbod op schreeuwen en zingen in groepsverband;
2. De opening van nachthoreca;
3. De quarantaineplicht voor kinderen van 0 t/m 4 jaar;
4. Mogelijkheden voor innovatief testen; en
5. Het beperken van transmissie in verpleeghuizen.

In de bijlagen 2a t/m 2d treft u de adviezen van het OMT en de appreciatie van die adviezen door het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO). Het BAO adviseert om alle adviezen van het OMT over te nemen, met uitzondering van het advies ten aanzien van de quarantaineplicht voor jonge kinderen (zie toelichting onder 3).

Advies

Instemmen met het voorstel van het BAO:

- Overnemen van de adviezen van het OMT voor de punten 1, 2, 4 en 5.
- T.a.v. de quarantaineplicht voor jonge kinderen: overnemen van het minderheidsstandpunt van het OMT, dus de richtlijn op dit punt aanpassen en ook kinderopvang van 0-4 jaar toestaan. Hiermee worden de regels t.a.v. thuisquarantaine van 0 t/m 4-jarigen gelijkgetrokken met de regels voor 5 t/m 12-jarigen. U kunt op dit punt VWS volgen.

Toelichting

1. Zingen en schreeuwen in groepsverband
 - Het OMT adviseert om verbod op zingen en schreeuwen in groepsverband te continueren, aangezien er op dit gebied geen nieuwe ontwikkelingen zijn.
 - Het BAO neemt dit advies over.
2. Nachthoreca
 - Het OMT adviseert de nachthoreca vooralsnog niet te openen en heeft niet apart stilgestaan bij de heropening van evenementen omdat een dergelijke afweging gezien de huidige epidemiologische context niet aan de orde is.
 - Het BAO neemt dit advies over en adviseert om de uitzondering op de algehele openstelling voor de nachthoreca te verlengen.
3. Thuisquarantaine voor kinderen van 0 t/m 4 jaar.
 - Het OMT adviseert in meerderheid om het huidige thuisquarantainebeleid voor kinderen van 0 tot 4 jaar die in het bron- en contact onderzoek naar voren zijn gekomen als 'overig nauw contact' of die terugkeren uit een land waar vanwege het coronavirus een oranje of rood reisadvies van kracht is, te handhaven. Kinderen in deze leeftijdsgroep hebben immers intensief contact met verzorgers binnen 1,5 meter (knuffelen, voeden en verschoneren).
 - Ten aanzien van het advies over thuisquarantaine van 0-4 jarigen, was het BAO evenals het OMT verdeeld.
 - Het BAO heeft besloten om het minderheidsstandpunt van het OMT over te nemen, dus de richtlijn op dit punt aan te passen en ook kinderopvang van 0-4 jaar toe te staan. Dit is vooral ingegeven door overwegingen van de VNG.
4. Innovatief testen
 - Het OMT heeft een multidisciplinaire werkgroep ingesteld die zich op korte termijn zal buigen over de vragen over innovatieve testmethoden en testbeleid.
5. Transmissie in verpleeghuizen
 - Ten aanzien van beperking van transmissie in verpleeghuizen, adviseert het OMT de aanbevelingen van het onderzoek over te nemen (zie bijlage 2d):
 - Bij de voorbereiding op en mogelijke uitbraak, is scholing in het herkennen en melden van mogelijke symptomen van belang.
 - Bij oplopende prevalentie in de omgeving van het verpleeghuis, wordt preventief gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen aanbevolen alsmede het nemen van extra maatregelen voor bezoekers en quarantaine bij zorgtransities.
 - Bij een uitbraak in een verpleeghuis wordt aanbevolen om bewoners en medewerkers wekelijks laagdrempelig te testen ook als zij geen klachten hebben.
 - Het BAO neemt dit advies over. De aanbevelingen worden door VWS opgepakt.

3. MCC-19 d.d. 1 september 2020

a. OMT-advies

Zie agendapunt 2.

b. Brief Lessons Learned (stuk nog niet ontvangen)

Aanleiding

- Zoals verzocht in de motie van het lid Veldman is deze zomer gebruikt om lessen te trekken van de eerste fase van de aanpak van COVID-19, ter voorkoming van en indien nodig opvangen van een tweede golf. De motie Asscher/Marijnissen verzocht daarnaast om externe expertise in te roepen.
- Er is een toezegging aan de Tweede Kamer gedaan om vóór 1 september de resultaten van het Lessons Learned COVID-19 proces toe te sturen.

Advies

- Instemmen met de Kamerbrief, onder voorwaarde dat voor de formulering rond 'ijzeren voorraden' aan persoonlijke beschermingsmiddelen de opmerkingen van Financiën worden overgenomen (zie toelichting).
- NB: Wij hebben de definitieve versie van de Kamerbrief nog niet ontvangen, maar ambtelijk VWS heeft toegezegd deze opmerkingen te verwerken.

Toelichting

Algemeen

- De brief gaat in op de volgende thema's: Voorkomen van een tweede golf (hierin is onder andere aandacht voor het dashboard, publiekscommunicatie en algemene hygiënemaatregelen) het opvangen van de tweede golf wanneer deze zich toch aandient (hier is aandacht voor lessen t.a.v. de reguliere zorg en IC-capaciteit, PBM en mensen met een kwetsbare gezondheid).
- De brief is verschillende keren in het DOC-19, de ACC-19 en de MCC-19 besproken. In de MCC-19 van afgelopen dinsdag bleek dat duidelijker moest worden aangegeven dat waar de brief over gaat (en waarover niet). Daarnaast zou een duidelijke leeswijzer moeten worden aangebracht. Beide punten zijn opgepakt en verwerkt.
- In de ACC-19 van 27 augustus is overeenstemming bereikt over een aanvullende passage waarin de escalatieladder en het bijbehorende afwegingskader worden toegelicht. Tevens is afgesproken dat hierbij de 'gereedschapskist' met mogelijke maatregelen als bijlage bij de brief wordt verzonden. Dit is een expliciete wens van de veiligheidsregio's, VWS en AZ terwijl enkele andere departementen (o.a. EZK, OCW, SZW en IenW) daar – in eerste instantie – ernstige bedenkingen bij hadden. Daarom is, bij wijze van compromis, afgesproken dat in de brief wordt verduidelijkt dat de maatregelen in de bijlage mogelijke maatregelen betreffen, en dat de bijlage geen oordeel geeft over de wenselijkheid of handhaafbaarheid. Over de invoering van maatregelen altijd dient te worden besloten aan de hand van het afwegingskader.
- De Kamerbrief is besproken in de MR van afgelopen vrijdag en toen aangehouden vanwege het late tijdstip van verzending voorafgaand aan de vergadering.

Passages over 'ijzeren voorraden' beschermingsmiddelen

- In de brief, ontvangen vrijdagochtend 27 augustus, wordt aangekondigd dat 'ijzeren voorraden' persoonlijke beschermingsmiddelen worden aangehouden. Dit is een besluit met niet-gedekte budgettaire gevolgen dat niet met Financiën is

afgestemd. Verschillende manieren om toegankelijkheid te waarborgen moeten eerst tegen elkaar worden afgewogen (ijzeren voorraden, eigen productie, EU-samenwerking) en deze analyse is nog niet afgerond.

- Daarom heeft FIN voorgesteld om, zolang het besluit niet is afgestemd, in alle relevante passages over "het onderzoeken van de mogelijkheid" en/of "wenselijkheid" hiervan te spreken. Ambtelijk VWS heeft aangegeven deze suggesties over te nemen.

c. Uitzonderingscategorieën (stuk nog niet ontvangen).

Aanleiding

Bij het instellen van het EU-inreisverbod is een lijst met uitzonderingscategorieën toegevoegd voor reizigers die niet onder het inreisverbod vallen. JenV heeft een voorstel opgesteld voor het toevoegen van vier categorieën aan de lijst met uitzonderingen op het inreisverbod en de quarantaineplicht voor reizigers uit 'oranje' landen. Het betreft hierbij:

1. Zakenreizigers, indien de zakenreis een aantoonbaar significant economisch belang voor NL vertegenwoordigt.
2. Topsporters. In de MR van afgelopen vrijdag is reeds besloten om een uitzondering te maken voor de aankomende interlandwedstrijden, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming rondom topsporters.
3. Gescheiden ouders waarvan één van beiden in het buitenland woont.
4. Buitenlandse dienstreizen

Advies

- Het stuk is bij het afronden van deze annotatie (31/8 12:00) nog niet rondgestuurd. Over de conceptversie (zie bijlage) was vrijdag 28 augustus in het DOC-19 veel discussie. U kunt daarom voorstellen om dit stuk bij de volgende ACC-19 te bespreken met het oog op een goede voorbereiding.

Indien het stuk desondanks inhoudelijk besproken wordt:

- U kunt instemmen met een uitzondering op het inreisverbod en de quarantaineplicht voor topsporters. Het gaat hier om een afgebakende groep die veelvuldig wordt getest en waarbij mogelijkheden zijn om een 'bubbel' te creëren. Daarmee lijkt de precedentwerking richting andere groepen beperkt.
- Voor dienstreizen kunt u aandacht vragen voor de voorbeeldfunctie die met name bewindslieden hebben bij het inachtnemen van de regels rondom COVID-19. Het uitzonderen van bewindslieden van de quarantaineplicht kan onduidelijkheid over de regels vergroten en het draagvlak ondermijnen. Het voorstel besteedt nu geen aandacht aan dit spanningsveld. U kunt voorstellen om dit spanningsveld te benoemen in het voorstel dat aan de MCC-19 wordt voorgelegd.
- Voor de overige categorieën reizigers geldt dat er vanuit Financiën geen voorkeur is voor het wel of niet uitzonderen van deze groepen, mits dit uitvoerbaar is en de kosten voor de uitvoering gedekt worden op de eigen begroting van de betrokken uitvoeringsorganisaties.

Toelichting

- Op dit moment geldt al voor meerdere categorieën reizigers een uitzondering op het inreisverbod. Het betreft o.a. transitpassagiers, diplomaten, personen werkzaam in grensoverschrijdend transport, zorgprofessionals en personen die om zwaarwegende redenen hun familie moeten bezoeken (bijv. bij terminale patiënten).

- Voor deze personen geldt geen inreisverbod en geldt bovendien ook de quarantaineplicht niet, indien de aard van hun reis zich tegen een quarantaine verzet (denk aan transitpassagiers of personen die voor hun werk kort naar Nederland komen).
- Bij het bespreken van een conceptversie van deze notitie bleek dat veel departementen vragen hebben over de handhaafbaarheid en de reikwijdte van de uitzonderingen. Met name de uitzondering voor zakenreizigers stuit op veel vragen (bijv.: hoe wordt gecontroleerd of de zakenreis binnen 3 jaar inderdaad de vereiste 5 fte of € 0.5 mln investering oplevert, en waar is deze grens op gebaseerd?). Ook was er kritiek op het feit dat de eisen die aan verschillende categorieën gesteld worden, sterk uiteenlopen (wel/niet vooraf testen etc.).
- In zijn algemeenheid dient te worden opgemerkt dat de lijst van uitzonderingen lang is en – zeker na de toevoeging van zakenreizigers – een aanzienlijk deel van het grensoverschrijdend verkeer omvat. Na toevoeging van de voorgestelde vier categorieën zijn het inreisverbod en de quarantaineplicht de facto alleen van toepassing op toerisme en familiebezoek (anders dan om zwaarwegende redenen of bezoek van ouders aan hun kinderen).

Buitenlandse dienstreizen

- De uitzondering voor buitenlandse dienstreizen is op verzoek van BZ toegevoegd. Dit is met name ingegeven door het feit dat het Duitse voorzitterschap voornemens is om Europese raden fysiek te organiseren, en Brussel is op dit moment een 'oranje' gebied waarvoor bij terugkomst in beginsel een quarantaineplicht geldt.
- De notitie stelt de volgende lijn voor: Buitenlandse dienstreizen vinden in beginsel niet plaats. Voor dienstreizen naar gebieden met een geel reisadvies kan hierop een uitzondering worden gemaakt als er sprake is van een aanmerkelijk belang. Voor dienstreizen naar COVID risicogebieden met een oranje reisadvies moet er sprake zijn van een strikte noodzaak. Voor multilaterale bijeenkomsten in COVID risicogebieden met oranje reisadvies (zoals bijv. EU raden) geldt dat deze, gezien het nationale belang, kunnen worden bijgewoond. Ministers (en eventuele ambtelijke delegatie) vallen in de uitzonderingscategorie "diplomaten die werkgerelateerd reizen" en waarbij het beoogde reisdoel niet te verenigen is met de thuisquarantaine.
- Deze lijn is te volgen m.h.o.o. de reeds bestaande uitzondering voor diplomaten. Anderzijds dient hierbij te worden opgemerkt dat met name bewindslieden een voorbeeldfunctie hebben, en dat het uitzonderen van bewindslieden en hun ambtelijke delegatie niet bijdraagt aan begrip voor en naleving van regels onder de rest van de bevolking (zie ook berichtgeving rondom min JenV vorige week).

4. Rondvraag

Geen bijzonderheden.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

24 augustus 2020

Notitienummer

2020-0000158164

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 25 augustus 2020

Aanleiding

Dinsdag 25 augustus vindt de MCC-19 plaats (pm tijden). U wordt ambtelijk vergezeld door 10.2.e Onderstaand vindt u een geanno

1. Mededelingen

Geen opmerkingen

2. Algemeen beeld

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van donderdag 25 juni is ten aanzien van dit agendapunt afgesproken dat de voorzitter de aanwezigen zal vragen of zij een inbreng hebben. Het is aan de aanwezigen om dit actief in te brengen, indien zij dit zelf noodzakelijk achten.

Advies

- U kunt de toelichting van de andere aanwezigen op dit punt anhoren.

Toelichting

- Er zijn geen stukken verspreid voor dit agendapunt.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

- BZ zal een toelichting geven op de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.

Advies

- U kunt de toelichting door BZ anhoren.

Toelichting

- Vrijwel alle landen, met uitzondering van ZWE en VK waar een dalende trend zichtbaar is, hebben te maken met een opleving van het virus, vaak lokaal/regionaal en veelal onder jongeren.
- Vanwege de lokale/regionale aard van recente uitbraken wordt er in verschillende landen meer regionaal beleid gevoerd zoals de lokale/regionale herintroductie van maatregelen of het, door NL, opschalen van het reisadvies voor een bepaalde regio (bijv. Antwerpen, Madrid)

- Daarnaast lijkt een relatief groot deel van de besmettingen plaats te vinden door reizen van en naar het buitenland (DUI 39%, OOS +/- 33%, LUX 25%).
- Voornaamste reden voor het opschalen van een reisadvies naar oranje is de quarantaineplicht ter plekke die verschillende landen wederom ingevoerd hebben voor Nederlandse toeristen.

4. **Lessons Learned COVID-19** (Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport)

Aanleiding

- Zoals verzocht in de motie van het lid Veldman is deze zomer gebruikt om lessen te trekken van de eerste fase van de aanpak van COVID-19, ter voorkoming van en indien nodig opvangen van een tweede golf. De motie Asscher/Marijnissen verzocht daarnaast om externe expertise in te roepen.
- Er is een toezegging aan de Tweede Kamer gedaan om vóór 1 september de resultaten van het Lessons Learned COVID-19 proces toe te sturen.
- De concept Kamerbrief in is ter instemming bijgevoegd. Daarnaast wordt het voorstel regionale maatregelen en de escalatieladder met een sleetpresentatie in de vergadering ingebracht en de uitkomst na afloop ingevoegd.

Advies

- U kunt instemmen met bijgevoegde concept Kamerbrief.

Ten aanzien van het voorstel regionale maatregelen en de escalatieladder:

- U kunt steun uitspreken voor de lijn om zo veel mogelijk regionale maatregelen te nemen (maatwerk) ten faveure landelijke maatregelen. De financieel-economische impact van regionale maatwerk maatregelen is minder groot.
- U kunt suggereren om in voorliggende Kamerbrief ~~slechts~~ beperkt in te gaan op het voorstel regionale maatregelen en de escalatieladder, en daarbij aan te kondigen dat het kabinet hierop separaat en uitgebreider terugkomt. Dit onderwerp is zwaar genoeg voor een separate Kamerbrief.

Toelichting

- De brief gaat in op de volgende thema's: Voorkomen van een tweede golf (hierin is onder andere aandacht voor het dashboard, publiekscommunicatie en algemene hygienemaatregelen) het opvangen van de tweede golf wanneer deze zich toch aandient (hierin is aandacht voor lessen ten aanzien van de reguliere zorg en IC-capaciteit, PBM en mensen met een kwetsbare gezondheid).
- Er zijn geen stukken verspreid ten aanzien van de sleetpresentatie over het voorstel regionale maatregelen en de escalatieladder.
- De afgelopen maanden zijn benut voor het breed trekken van lessen om – vanuit een gezondheidszorgperspectief – een 2^e golf te voorkomen en mocht die toch komen op te vangen.
- Aanpak, thema's en de selectie van deskundigen zijn in drie eerdere brieven aan de Tweede Kamer toegelicht.
- Het is van belang dat er voldoende aandacht is voor een integrale afweging: Aandacht voor zorgvuldige afweging van maatschappelijke effecten van maatregelen die zien op beperken van virus bijvoorbeeld bij tweede golf. Bij nieuwe restricties moeten de maatschappelijke effecten zorgvuldig en op consequente wijze in kaart worden gebracht.
- Er zou meer ingezet kunnen worden op "zachte" gedragsmaatregelen (Gedragsbeïnvloeding) dan vergaande restricties, met vergaande negatieve maatschappelijke gevolgen.

5. Verkiezingen met inachtneming COVID-19 (Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 28 augustus 2020, nr.435193, met bijlagen)

Aanleiding

- Er is toegezegd om de Kamer in september nader te informeren over hoe de herindelingsverkiezingen in november 2020 en de TK verkiezingen maart 2021, met inachtneming van de geldende covid maatregelen, kunnen plaatsvinden.

Advies

- U kunt akkoord gaan met het gevraagde besluit van verzending brief naar de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting

- De brief kondigt een tijdelijke wet aan met een aantal maatregelen die nodig zijn om de verkiezingen met inachtneming van COVID-19 te organiseren.
- De spanning zit met name in het grondwettelijk recht dat eenieder heeft om te stemmen en de voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat het virus zich kan verspreiden in stemlokalen.
- Het wetsvoorstel gaat kort na de Kamerbrief in consultatie en moet begin oktober bij TK worden ingediend zodat het in werking kan treden tijdig voor de herindelingsverkiezingen van 18 november a.s.
- De omvang van de extra middelen die zullen worden toegekend voor de organisatie van deze verkiezingen is onderhevig aan de uitkomst van de augustusbesluitvorming (MR 28 aug). Mochten er substantieel minder middelen ter beschikking komen voor de organisatie van verkiezingen moet deze brief worden herzien.

6. Investeringsagenda bouw- en leefomgeving (Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)

buiten verzoek

buiten verzoek

7. Augustusbesluitvorming Caribisch Nederland (Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)

Het beeld stond nog niet stil op dit punt ten tijde van schrijven. Nazending volgt per e-mail.

8. W.v.t.t.k.

Geen opmerkingen

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

19 augustus 2020

Notitienummer

2020-0000156419

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 20 augustus

Aanleiding

Op donderdag 20 augustus (11.00-12.00) vindt een ACC-19 (webex) plaats waaraan u deelneemt. Onderstaand vindt u een geannoteerde agenda. De belangrijkste agendapunten zijn Lessons learned (punt 6), Kamerbrief TK verkiezingen (punt 6), OMT-uitvraag (punt 7), Investeringsagenda (punt 8) en Noodpakket Caribisch Nederland (punt 9).

Bij de vergaderstukken is ook een eerste aanzet van de inventarisatie van voorbereidingen door beleidsdepartementen voor dit najaar (bijv. in de vorm van het uitwerken van scenario's) meegestuurd, cf. het verzoek van de ACC-19 van maandag 17 augustus. FIN inventariseert op- of aanmerkingen intern, en zal deze doorgeven aan de secretaris van de ACC-19. Het document komt daarna wekelijks terug op de ACC-19 en wordt ook de komende weken verder aangevuld en aangepast.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen
 - Geen opmerkingen
2. Verslag ACC-19 13 augustus 2020 en 17 augustus 2020 (stuk bijgevoegd DGC-19)
 - Geen opmerkingen. U kunt instemmen met beide verslagen.
3. Algemeen beeld / Dashboard (stuk bijgevoegd DGC-19)

Aanleiding

- Het wekelijks maatschappelijk beeld ligt voor ter bespreking.

Advies

- U kunt kennisnemen van het wekelijks maatschappelijk beeld en de inbreng van de overige deelnemers aanhoren.

Toelichting

- De parameters geven het volgende beeld: de R-waarde is gedaald (momenteel 1,19) en het aantal besmettelijke personen is gestegen (geschat op 51.762 personen).

- De stijging van besmettingen lijkt de laatste dagen iets af te vlakken. Het aantal besmettingen in Amsterdam is hoog. De besmettingscurve van Amsterdam lijkt die van Rotterdam te volgen.
- In de persconferentie (18 augustus) van de MP en MVWS is de waarschuwing afgegeven dat als niet wordt opgepast Nederland binnen afzienbare tijd terug bij af zal zijn. Vanwege de toegenomen besmettingen zijn daarom de volgende maatregelen benoemd:
 - Dringende oproep om thuis max. 6 personen (excl. Eigen huishouden en kinderen onder 12) te onvangen.
 - De oproep om zo veel mogelijk thuis te werken wordt voortgezet.
 - Kinderen met klachten worden opgeroepen om niet naar school te gaan.
 - Naast al bestaande reservering en placering zijn momenteel geen extra maatregelen in de horeca voorzien.
- Het CPB is afgelopen week met nieuwe cijfers over de economie gekomen. Hiervan bent u reeds op de hoogte.
- In een aparte persconferentie (18 augustus) van burgemeester Halsema is de escalatieladder benoemd. Door die escalatieladder worden mensen verder voorbereid op regionale maatregelen die misschien gaan komen als mensen zich onvoldoende aan de coronamaatregelen houden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een avondklok voor de horeca. Tevens is momenteel het toezicht op de horeca en zalenverhuurders aangescherpt. Bij een waarschuwing kan een horecaonderneming of zaal tijdelijk worden gesloten (tot maximaal 4 weken bij excessen).

4. Internationaal en toerisme (stuk bijgevoegd BZ)

Aanleiding

Iedere week wordt in de MCC-19 stilgestaan bij de internationale ontwikkelingen rondom het coronavirus, aan de hand van een stuk opgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken (bijlage). Gelet op alle recente ontwikkelingen rondom het virus, is het goed dat hier nu ook in de ACC-19 expliciet bij wordt stilgestaan.

Advies

- U kunt de toelichting door BZ anhoren.

Toelichting

- Bijgevoegd is een document, afkomstig van het ministerie van BZ, dat een overzicht bevat van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.
- In vrijwel heel West-Europa blijft het aantal besmettingen oplopen. Dit leidt dikwijls tot aanscherping van lokale en nationale maatregelen en het uitstellen van voorgenomen versoepelingen.
- Er worden maatregelen getroffen ten aanzien van evenementen en verlengen de verboden hierop, of verlagen de max. aantallen deelnemers. Zwitserland, Oostenrijk en Luxemburg lijken eerdere stijgingen afgebogen te hebben.
- De meest populaire maatregel is de mondkapjesplicht: Nederland hoort binnen de EU tot de minder strenge landen wat verplichtingen voor mondkapjes betreft.
- De reisadviezen voor steeds grotere delen van de EU staan weer op oranje. Het reisadvies voor Zweden is afgelopen week naar 'geel' gegaan (m.u.v. de regio Göteborg).

5. Lessons Learned (stuk bijgevoegd VWS)

Aanleiding

- Zoals verzocht in de motie van het lid Veldman is deze zomer gebruikt om lessen te trekken van de eerste fase van de aanpak van COVID-19, ter voorkoming van en indien nodig opvangen van een tweede golf. De motie Asscher/Marijnissen verzocht daarnaast om externe expertise in te roepen.
- Er is een toezegging aan de Tweede Kamer gedaan om vóór 1 september de resultaten van het Lessons Learned COVID-19 proces toe te sturen.
- De concept Kamerbrief in combinatie met enkele toelichtende sheets is ter bespreking bijgevoegd.

Advies

- U kunt instemmen met deze versie van de brief, die wel nog een aantal PM'en bevat.
- U kunt vragen of het wijs is om proactief aan de Kamer te melden dat op een later moment stukken zullen volgen over *lessons learned* ten aanzien van andere sectoren (bv. noodpakketten, bredere economische impact, OV) op een moment dat er voldoende informatie actief is om op een zinvolle manier te evalueren.

Toelichting

- Voorliggende concept Kamerbrief is een document met veel informatie (29 pagina's) waarin specifiek wordt in gegaan op de *lessons learned* ten aanzien van de zorg/epidemiologie. Er worden geen lessen getrokken ten aanzien van bijvoorbeeld de noodpakketten of economische impact van de maatregelen omdat de moties daar niet expliciet om vragen. Wel worden andere perspectieven kort aangestipt (zie p.4).
 - In DOC-19 van 18 augustus is aan de orde gekomen in hoeverre ook uit de andere onderdelen die zijn geraakt door de crisis lessen kunnen worden getrokken. Hierbij valt te denken aan oa impact op OV, sociaal-maatschappelijke impact, economie/noodpakketten etc. EZK leek wel voorstander van het evalueren/lessen trekken uit de noodpakketten. AZ leek hier momenteel nog niet veel voor te voelen. FIN vindt het goed om lessen te trekken uit de economische impact en noodpakketten, maar schat in dat het daarvoor nu nog te vroeg is. Het valt te voorzien dat de Kamer zal vragen om aanvullende evaluaties. Proactief agenderen hiervan heeft als voordeel dat het initiatief ten aanzien van tijdspad en onderzoeksopzet in eigen hand blijft.
 - Behandeling van de brief is voorzien in de MCC-19 van 25 augustus en de MR van 28 augustus. De brief bevat nu nog een aantal pm's.
 - De brief gaat in op de volgende thema's: Voorkomen van een tweede golf (hierin is onder andere aandacht voor het dashboard, publiekscommunicatie en algemene hygienemaatregelen) het opvangen van de tweede golf wanneer deze zich toch aandient (hierin is aandacht voor lessen ten aanzien van de reguliere zorg en IC-capaciteit, PBM en mensen met een kwetsbare gezondheid)
 - De afgelopen maanden zijn benut voor het breed trekken van lessen om – vanuit een gezondheidszorgperspectief – een 2^e golf te voorkomen en mocht die toch komen op te vangen.
 - Aanpak, thema's en de selectie van deskundigen zijn in drie eerdere brieven aan de Tweede Kamer toegelicht.
 - Met meer dan 100 externe deskundigen is gesproken en velen van hen hebben een position paper ingestuurd. Tegelijk met de brief presenteren we deze samen met de gespreksverslagen van de experttafels.
6. Kamerbrief Tweede Kamerverkiezingen en COVID-19 (stuk bijgevoegd BZK)
Dit stuk is niet besproken in DOC-19, is op het laatste moment toegevoegd aan de ACC-19 agenda.

Aanleiding

- Er is toegezegd om de Kamer in september nader te informeren over hoe de herindelingsverkiezingen in november 2020 en de TK verkiezingen maart

2021, met inachtneming van de geldende covid maatregelen, kunnen plaatsvinden.

Advies

- U kunt akkoord gaan met het gevraagde besluit van verzending brief naar de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting

- De brief kondigt een tijdelijke wet aan met een aantal maatregelen die nodig zijn om de verkiezingen met inachtneming van COVID-19 te organiseren.
- Het wetsvoorstel gaat kort na de Kamerbrief in consultatie en moet begin oktober bij TK worden ingediend zodat het in werking kan treden tijdig voor de herindelingsverkiezingen van 18 november a.s.
- De omvang van de extra middelen die zullen worden toegekend voor de organisatie van deze verkiezingen is onderhevig aan de uitkomst van de augustusbesluitvorming (MR 28 aug). Mochten er substantieel minder middelen ter beschikking komen voor de organisatie van verkiezingen moet deze brief worden herzien.

7. OMT-uitvraag (nazending VWS)

Aanleiding

In de aanwijzing van maatregelen COVID-19 vanaf 1 juli, staat dat het kabinet in ieder geval voor eind augustus 2020 zal besluiten over het verlengen of aanpassen van de maatregelen. In dat licht was een OMT-advies voor 27 augustus voorzien, als sluitstuk van de vijf stappen in het versoepelen van de maatregelen. In bijgevoegd stuk zijn de vragen opgenomen die zijn geïventariseerd voor de aanvraag voor het OMT-advies dat 27 augustus verschijnt.

Advies

- U kunt de toelichting op de OMT-adviesaanvraag anhoren en instemmen met voorliggende vragen.
- U kunt eventueel vragen of er nog wijzigingen in de planning rondom deze OMT-adviesaanvraag voorzien zijn.

Toelichting

- In de OMT-adviesaanvraag zijn vragen opgenomen op het gebied van 'stemverheffen', 'disco en dancings', 'thuisquarantaine voor kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar' en 'innovatief testen'.
- Eerder was het idee om ook vragen rondom thuiswerken, gericht op de gedeeltelijke terugkeer naar werk op basis van de epidemiologische situatie, mee te nemen in de OMT-adviesaanvraag voor advies OMT 27 augustus. Deze is, gelet op de boodschap van de persconferentie van 18 augustus, komen te vervallen. Daarmee is ook het verzoek aan het OMT om in haar advies over thuiswerken ook de luchtventilatie in gebouwen te betrekken, komen te vervallen.
- Voorlopige planning (gecommuniceerd 14 augustus) van OMT-advies is als volgt voorzien:
 - 18 augustus DOC-19
 - 20 augustus ACC-19
 - 20 augustus OMT-adviesaanvraag
 - 27 augustus OMT
 - 28 augustus BAO
 - 28 augustus DOC-19
 - 31 augustus ACC-19
 - 31 augustus Veiligheidsberaad indien hiertoe besloten wordt
 - 1 september MCC-19
 - 1 september persconferentie en brief

8. Investeringsagenda bouw- en leefomgeving (nazending BZK)

buiten verzoek

9. Noodpakket Caribisch Nederland (stuk bijgevoegd BZK; de bijlagen bij de punten 3A en 3B worden nagezonden)

Aanleiding

- BZK dient, mede namens andere departementen, een integrale claim in voor Caribisch Nederland. De claim bestaat uit drie onderdelen. Onderdeel 2 en 3 betreffen Covid-19 noodmaatregelen, die buiten de kaders worden geplaatst (plafondcorrectie). Onderdeel 1 is niet te classificeren als noodmaatregel maar als interdepartementale wens.
- De Vijfhoek heeft aangegeven niet het gremium te zijn voor behandeling van dit onderwerp. Gelet daarop is dit in de ACC/MCC beland. Deze stukken zijn niet in het DOC-19 geagendeerd geweest (maar ineens geagendeerd in ACC).

Advies

- De ACC wordt gevraagd in te stemmen met agendering in onderraad of MCC.
- U kunt instemmen met agendering voor de MCC.
- U kunt aangeven dat onderdelen 2 en 3 uit de voorgestelde claim te classificeren zijn als noodmaatregelen. Hiervoor geldt het uitgangspunt dat CN zoveel mogelijk meeloopt met de inzet in Europees Nederland waardoor een vergelijkbare benadering gekozen zal worden als in Europees Nederland.
- U kunt aangeven dat onderdeel 1 *fiches CN uit de crisis* geen noodmaatregel is daarom ingepast dient te worden onder het plafond. Hiervoor is op dit moment geen generale ruimte; departementen dienen specifieke dekking aan te leveren voor de fiches. FIN twijfelt bij meerdere fiches aan de bijdrage van het project aan structurele versterking van de economie en in hoeverre het project op korte termijn te realiseren is.

Toelichting

- Er is reeds door IRF ambtelijk met BZK besproken dat er geen sprake kan zijn van een 100% eindejaarsmarge voor middelen t.b.v. de fiches CN uit de crisis (onderdeel 1).
- U kunt voor de socialisering nutsvoorzieningen en voor flankerend beleid eventueel aangeven dat in het kader van het noodpakket 3.0 niet verder wordt gekeken dan 2021. BZK stelt nu voor om de noodmaatregelen te verlengen tot en met 2022.
- De claim bestaat uit onderstaande onderdelen:
 - 1. Dit betreft interdepartementale fiches voor projecten die op de korte termijn te realiseren zijn en zouden moeten bijdragen aan structurele versterking van de economieën van de openbare lichamen.
 - 2. Dit betreft verlenging van een eerdere noodmaatregel voor tijdelijke verlaging van de tarieven voor energie, water en telecom.
 - 3A/B. Dit betreft de verlenging van noodmaatregelen van SZW voor CN uitgaande van een periode van 9 maanden, namelijk tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies, aanvullende middelen voor eilandelijk beleid en flankerend beleid.
 - 3C. Dit betreft de verlenging van noodmaatregelen van EZK voor CN uitgaande van een periode van 9 maanden, namelijk tegemoetkoming vaste lasten MKB en noodloket.
 - 3D. Dit betreft de compensatie voor inkomstenderving van de openbare lichamen, vergelijkbaar met de tegemoetkoming voor Europees Nederlandse gemeenten. Dit vloeit voort uit de afspraak bij Noodpakket 2.0 om de omvang van inkomstenderving voor de Openbare Lichamen te bezien.

Trajecten CN (x € mln.)	2020	2021	2022	2023	Totaal
1. Werkgroep Camps	3,0	36,8	27,9	33,8	101,5
2. Socialisering nutsvoorzieningen	0,0	14,4	16,2		30,6
3A. Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies	8,0	19,5			27,5
3B. Flankerend beleid/intensivering arbeidsbemiddeling	0,2	0,7	0,7		1,6
3C. Tegemoetkoming vaste lasten MKB	PM	PM			PM
3D. Inkomstenderving Openbare Lichamen	7,7				7,7
Totaal	18,9+PM	71,4+PM	44,8	33,8	168,9+PM

10. Conceptagenda MCC-19 25 augustus 2020 (stuk bijgevoegd AZ)

- Geen opmerkingen.

11. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e

M 10.2.e

Datum

17 augustus 2020

Notitienummer

2020-0000154450

Auteur

10.2.e

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 18 augustus 2020

1. Mededelingen

Geen opmerkingen

2. Algemeen beeld

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van donderdag 25 juni is ten aanzien van dit agendapunt afgesproken dat de voorzitter de aanwezigen zal vragen of zij een inbreng hebben. Het is aan de aanwezigen om dit actief in te brengen, indien zij dit zelf noodzakelijk achten.

Advies

- U kunt de toelichting van de andere aanwezigen op dit punt anhoren.
- U kunt opmerken dat het weer (her)invoeren van regionale of landelijke maatregelen ook economische effecten teweeg kan brengen. Deze economische effecten moeten ook gewogen worden, net zoals de uitlegbaarheid van de verschillende maatregelen.
 - Zo kan een maximale groepsgrootte de horeca treffen, terwijl het merendeel van de besmettingen momenteel achter de voordeur plaatsvindt.
- U kunt opmerken dat het mogelijk instellen van een groepsgrootte en thuiswerken (dat op landelijk niveau wordt overwogen) ongewenste implicaties kunnen hebben voor het onderwijs. Bij de vormgeving van die maatregelen moet dat goed in de gaten worden gehouden.

Toelichting

- Naar verwachting zal in ieder geval een toelichting worden gegeven op de stand van zaken van de landelijke en regionale aanpak. Dit mede naar aanleiding van het Catshuisoverleg van zondag 16 augustus.
- Op 17 augustus in de avond vindt het Veiligheidsberaad (overleg tussen de voorzitters van de veiligheidsregio's) plaats. Besluitvorming over eventuele nieuwe maatregelen vindt plaats tijdens de MCC-19.
- Het is denkbaar dat naar aanleiding van een concept-brief van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gesproken over het verder regionaliseren van het coronadashboard en – naar aanleiding van die informatie – het nemen van lokale/regionale maatregelen. De conceptbrief van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland past binnen

het streven van het kabinet om de bestrijding van covid-19 zoveel mogelijk op decentraal niveau te laten plaatsvinden (want dan is ruimte voor het meeste maatwerk). Het voorgaande laat onverlet dat in de concept-brief enkele vergaande maatregelen worden gesuggereerd (zoals verplichte vervoegde sluitingstijden voor de horeca).

- Uit het DOC-19 van 17 augustus is het beeld naar voren gekomen dat er – naast de hiervoor genoemde decentrale aanpak – mogelijk besluitvorming over 4 landelijke maatregelen wordt gevraagd die voorafgaand aan het debat op 19 augustus a.s. nog dienen te worden aangekondigd, te weten:
 - Advies om buiten het eigen huishouden een maximum van 3 personen thuis uit te nodigen.
 - Herbevestiging van de lijn om zoveel mogelijk thuis te werken, 'kantoorwerk = thuiswerken'.
 - Instellen van een maximale groepsgrootte voor alle activiteiten en evenementen binnen en buiten. De omvang van deze maximale groepsgrootte waaraan wordt gedacht, is niet bekend. De maximale groepsgrootte komt bij activiteiten die binnen plaatsvinden bovenop het huidige maximumaantal van 100 personen dat in sommige omstandigheden geldt (max. van 100 mensen binnen geldt momenteel indien niet gereserveerd wordt, of als verkeersstromen niet goed van elkaar kunnen worden gescheiden).
 - Clubs en discotheken: wel openen per 1 september, onder dezelfde voorwaarden als overige horeca (triage, placering).

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

- BZ zal een toelichting geven op de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.

Advies

- U kunt de toelichting door BZ anhoren.

Toelichting

- In vrijwel heel West-Europa blijft het aantal besmettingen oplopen. Dit leidt dikwijls tot aanscherping van lokale en nationale maatregelen en het uitstellen van voorgenomen versoepelingen.
- Er worden maatregelen getroffen ten aanzien van evenementen en verlengen de verboden hierop, of verlagen de max. aantallen deelnemers. Zwitserland, Oostenrijk en Luxemburg lijken eerdere stijgingen afgebogen te hebben.
- De meest populaire maatregel is de mondkapjesplicht: Nederland hoort binnen de EU tot de minder strenge landen wat verplichtingen voor mondkapjes betreft.
- De reisadviezen voor steeds grotere delen van de EU staan weer op oranje. In het directeurenoverleg van 17 augustus wordt door ambtelijk BZ gesuggereerd dat Zweden mogelijk van 'oranje' naar 'geel' zou kunnen gaan.

4. Noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen voor essentiële processen

Advies

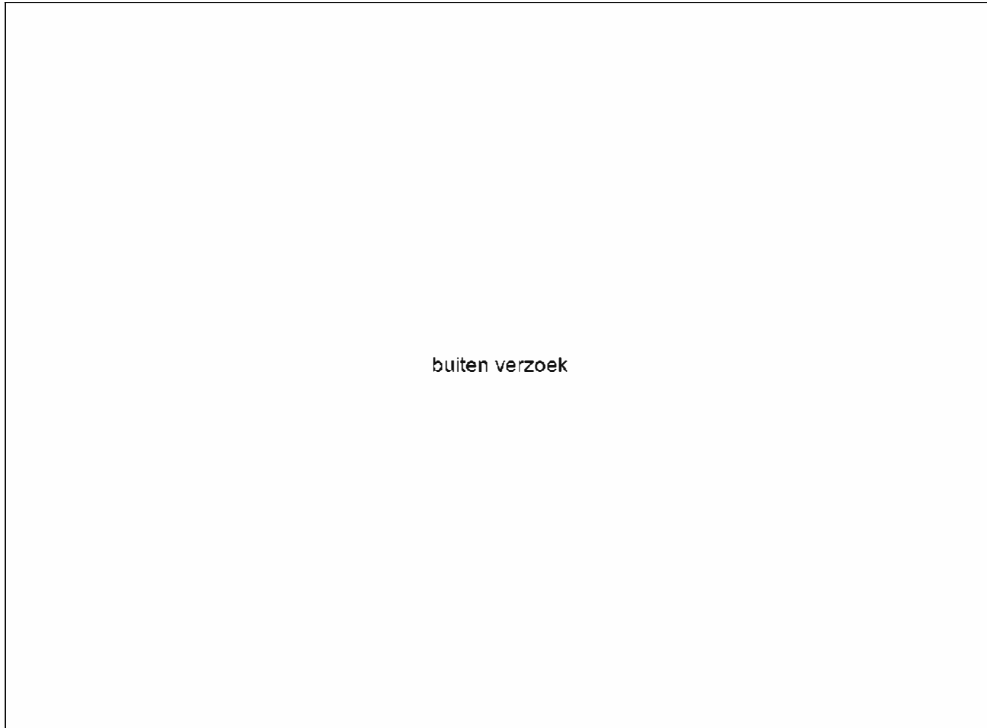
- U kunt instemmen met het voorstel voor het aanleggen van een noodvoorraad Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM) voor essentiële processen.

- Vanwege de coronapandemie fluctueerden de beschikbaarheid van PBM en de inkoopprijs sterk. Als gevolg van een tweede golf of door verstoring van de internationale handel, kan krapte ontstaan op de wereldmarkt voor PBM. Daarom is het aanleggen van een noodvoorraad gewenst.
- U kunt instemmen met het meenemen van het dekkingsvraagstuk in de augustusbesluitvorming op voorwaarde dat overschotten aan PBM die in opdracht van andere departementen zijn ingekocht worden ingezet voor de noodvoorraad.
 - In de plaat maakt deze 70 mln. voor aanleg van noodvoorraad PBM inclusief beheers- en uitvoeringskosten onderdeel uit van het coronapakket waarvoor het plafond wordt gecorrigeerd.
- U kunt aangeven dat door de snelheid waarmee dit voorstel is opgesteld er een grote mate van onzekerheid is over de omvang van de benodigde middelen. DGC-19 zal een bestedingsplan indienen bij de IRF, waarna bij goedkeuring door FIN de middelen uiterlijk bij Najaarsnota kunnen worden overgeboekt vanaf de Aanvullende Post.

Toelichting

- Vanuit FIN hebben we een belang dat de beschermingsmiddelen kostenefficiënt en centraal worden ingekocht. Nu doen departementen dit zelf (tegen hoge marktprijzen).
- Er is in opdracht van VWS voor meer dan 1 mrd. aan PBM te ruim ingekocht voor de zorg, waardoor er een overschot is ontstaan aan PBM. Er dient nog onderzocht te worden of deze overschotten kunnen worden gebruikt voor het aanleggen van de noodvoorraad PBM. Dit is nog niet meegenomen in de ramingen.
- Ook andere departementen zijn reeds generaal gecompenseerd of worden gecompenseerd ter dekking van de aanschaf van PBM. Ook dit dient nader te worden onderzocht of het ingezet kan worden voor de aanleg van de noodvoorraad PBM. De IRF zal per departement (in ieder geval DEF en JenV) in kaart brengen wat er aan generale middelen uitgegeven is aan voorraad PBM, bezien hoe dit overlapt met de benodigde middelen en kijken hoe de raming naar beneden bijgesteld kan worden.
- Om deze redenen worden de middelen op de AP gezet. Er is een akkoord voor het aanleggen van de noodvoorraad PBM en ambtelijk kunnen nut en noodzaak zorgvuldig worden bekeken de komende tijd.
- De raming van het oorspronkelijke voorstel is al wel aanzienlijk naar beneden bijgesteld (van 143 mln. naar 69,3 mln.) doordat het aantal dagen dat de noodvoorraad beschikbaar is verlaagd is van 60 naar 45 dagen en er wordt uitgegaan van een kleiner aantal personen dat gebruik kan maken van de voorraad.
- Beheers- en uitvoeringskosten zijn niet meegenomen in de 69,3 mln. Daarom van belang om duidelijk te maken dat de reservering op de AP inclusief deze kostenpost is, om te voorkomen dat hier later nog een aanvullende claim voor gedaan wordt.
- De noodvoorraad wordt aangelegd voor hulpverleners (politie, brandweer, BOA's) de lijst van vitale sectoren van de NCTV en de lijst cruciale beroepen van VWS. Inkoop van PBM voor medewerkers in de zorg gebeurt separaat.
- De dienstonderdelen van FIN (Douane, Belastingdienst/FIOD, DRZ) hebben bij navraag aangegeven dat zij zelf in hun noodvoorraad kunnen voorzien. Ook voor de cruciale beroepen in de financiële sector wordt een noodvoorraad PBM's niet voorzien. Omdat de noodvoorraad generaal gedekt wordt, is afgesproken met FIN (evenals met BZ) dat alleen aanspraak gemaakt kan worden op de noodvoorraad in het uiterste geval.

5. Investeringsagenda voor de bouw en leefomgeving

buiten verzoek

6. W.v.t.t.k.

Geen opmerkingen

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

5 augustus 2020

Notienummer

2020-0000147117

Auteur

10(10.2.e)

Van

Kopie aan

notitie

Annotatie ACC-19 6 augustus 2020

Aanleiding

Op donderdag 6 augustus vindt een vergadering van de ACC-19 plaats waaraan u deelneemt. De vergadering vindt fysiek plaats in de 1,5m-zaal op de Turfmarkt 147, 3e etage (11.30 -12.30). Bijgevoegd vindt u de agenda en stukken. Onderstaand een geannoteerde agenda.

Kern

Het belangrijkste agendapunten betreffen punt 5 (aanvullende maatregelen) en punt 6, de aanleg van een noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Bij punt 6 wordt discussie verwacht over de dekking (middels een departementale verdeelsleutel of via de generale middelen). Meer informatie over deze punten in onderstaande geannoteerde agenda.

Geannoteerde agenda

1. Opening en mededelingen

- Geen opmerkingen. U kunt aanhoren.

2. Verslag ACC-19 9 juli 2020 en ACC-19 4 augustus 2020

- Het verslag van de ACC-19 van 9 juli is bijgevoegd.
- Het verslag van de ACC-19 van 4 augustus wordt nog nagezonden.
- Geen opmerkingen

3. Algemeen beeld / Dashboard (mondelinge toelichting door VWS)

- Geen opmerkingen. U kunt aanhoren.

Toelichting

- Naar verwachting zullen VWS en de Programma DG de cijfers (toename in de besmettingen, aantal IC-opnames) toelichten. Ook zullen ze meer beeld geven waar de besmettingen zich met name bevinden (Amsterdam en Rotterdam) en onder welke groep mensen.

4. Stand van zaken internationaal en toerisme (mondelinge toelichting door BZ)

- Geen opmerkingen. U kunt aanhoren.

5. Voorstel ondersteunende maatregelen Covid-19

Advies

- De verwachting is dat er morgen een drietal zaken aangekondigd zullen worden tijdens de persconferentie. In de ACC zullen deze aan de orde komen.

- U kunt de aangekondigde lijn steunen. Het uitgangspunt om preventief en lokaal aan te pakken is in lijn met de inzet van het kabinet. U kunt aangeven dat goede en steeds terugkerende communicatie van belang is.
- Ook kunt u eventueel vragen of er is nagedacht over differentiatie in de aanpak naar leeftijdscohorten.

Toelichting

- Er wordt tijdens de vergadering een stuk uitgereikt.
- Voorafgaand aan de aangekondigde persconferentie van de MP en MVWS zal op 6 augustus om 16.00 een bewindsliedenoverleg zijn voor alle ministers. Aan de minister is voorgelegd of hij wil gaan. Als de minister gaat, dan zullen we deze annotatie ook naar de minister sturen.
- Naar verwachting zullen we drie zaken aan de orde komen:
 - A) Aandringen op 14 dagen in quarantaine gaan van 14 na terugkomst uit een oranje land. Op de luchthavens zullen teststraten worden ingericht waar getest kan worden (op vrijwillige basis). Als de test negatief is, zal je na 7 dagen wederom getest kunnen worden. Als de test dan weer negatief is, hoef je niet langer in quarantaine. Dit voorstel wordt nog aan het OMT ter advies voorgelegd, maar komt morgen waarschijnlijk wel aan de orde.
 - B) Het kabinet wil steun uitspreken voor maatregelen die voorzitters van veiligheidsregio's en burgemeesters nu al kunnen nemen op lokaal niveau. Te denken valt aan het invoeren van een mondkapjesplicht, beperken van openingstijden in de horeca, afsluiten drukke locaties, crowd control en strengere handhaving. Ook het verbieden van publiek bij betaald voetbal is een maatregel die een burgemeester lokaal kan nemen.
 - C) Aanvullende nationale maatregelen:
 - Maatregelen specifiek gericht op studenten: het afgelasten van de introductie activiteiten voor aankomende studenten. Alleen de onderwijsgerichte activiteiten kunnen doorgang vinden.
 - Aanscherping van de regels m.b.t. registratie, triage en placering in de horeca. Ook meer nadruk op het naleven van de protocollen en meer handhaven.
 - Het verplicht sluiten van recreatieve instellingen (zoals horeca) van maximaal 2 weken al de GGD constateert dat daar een besmettingshaard is.

6. Noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen voor essentiële processen *(mondeline toelichting door DGC-19)*

Advies

- U kunt hierbij opmerken dat dit onderwerp ter besluitvorming, incl. dekkingsvoorstel, moet terugkomen in de MCC-19 van 11 augustus.
- U kunt aangeven dat FIN voorstander is van dekking middels een departementale verdeelsleutel. Andere departementen zullen mogelijk de optie van dekking uit generale middelen noemen. Generale dekking vergt een akkoord van MFIN en dient betrokken te worden in de augustusbesluitvorming.
- De omvang van de kosten van de noodvoorraad is aanzienlijk (152 mln. euro), wat besluitvorming en dekking bemoeilijkt. Bovendien is de voorgestelde omvang van de noodvoorraad gebaseerd op een ruime en grove schatting. U kunt voorstellen om de noodvoorraad te verkleinen om besluitvorming en dekking te vergemakkelijken. Of in eerste instantie te starten met een kleinere voorraad (ook omdat de cijfers een grove schatting zijn en veel partijen ook zelf voorraden aanleggen).

Kern

- Dit onderwerp is reeds besproken in het DOC-19 van 4 augustus jl. Daar is de intentie uitgesproken om een noodvoorraad aan te leggen, een dekkingsvoorstel via een departementale verdeelsleutel uit te werken en verdere bespreking in de ACC-19 voor te bereiden.
- FIN heeft hier aangegeven er voorstander van te zijn om een concreet financieringsvoorstel toe te voegen, waarbij FIN voorstander is van dekking middels een departementale verdeelsleutel. Dit voorstel werd door de aanwezigen gesteund, behalve door JenV. Ook heeft FIN aangegeven dat als

het generaal gedekt zou worden, het waarschijnlijk is dat dit mee moet lopen in de augustusbesluitvorming. En dat dit dan ook consequenties kan hebben voor andere wensen van ministeries.

- In navolging van het DOC-19 is intensief ambtelijk contact geweest tussen FIN en de andere departementen om een financieringsvoorstel vorm te geven. Ten tijde van het schrijven van deze annotatie liep de discussie hierover nog. Er is nog geen overeenstemming over de vormgeving van een departementale verdeelsleutel.
- Ambtelijk noemen de departementen dekking uit Generale middelen als alternatief voor de verdeelsleutel. Een besluit over generale dekking moet politiek gewogen worden. Bovendien moet dit besluit integraal genomen worden, bij voorkeur in de bredere augustusbesluitvorming.
- De omvang van de noodvoorraad PBM (a 152 mln. euro) is gebaseerd op een grove en ruime schatting onder meer gebaseerd op de lijst van cruciale beroepen en vitale sectoren. Eerdere ervaring leert dan lang niet alle cruciale beroepen PBM behoeven (bijvoorbeeld financiële instellingen). Bovendien leert de ervaring van de eerdere aanschaf van PBM door VWS dat toen ook zeer ruim is ingekocht.

Toelichting

- Het voorstel ziet op het aanleggen van een noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) voor 2-3 maanden die kan worden aangesproken wanneer, als gevolg van een tweede golf of door een verstoring in de internationale handel, krapte ontstaat op de wereldmarkt voor PBM.
- De noodvoorraad wordt aangelegd voor hulpverleners (politie, brandweer, BOA's) de lijst van vitale sectoren van de NCTV en de lijst cruciale beroepen van VWS. Inkoop van PBM voor medewerkers in de zorg gebeurt separaat.
- Vanuit FIN hebben we een belang dat de beschermingsmiddelen kostenefficiënt en centraal worden ingekocht. Tot nu toe doen departementen dit zelf (tegen hoge marktprijzen), en wordt de rekening vaak generaal opgepakt.

7. Conceptagenda MCC-19 11 augustus 2020

- Conceptagenda is bijgevoegd.
- U kunt opmerken dat bij het agendapunt 'noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen voor essentiële processen' een beslispunt ten aanzien van de dekking moet worden opgenomen.

8. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen. U kunt aanhoren.

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

20 juli 2020

Notitienummer

2020-0000137257

Auteur

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Bijlagen

2

notitie

Geannoteerde agenda ambtelijke MCC-19 21 juli 2020

1. Mededelingen

Geen opmerkingen.

2. Algemeen beeld (VWS)

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van donderdag 25 juni is ten aanzien van dit agendapunt afgesproken dat de voorzitter de aanwezigen zal vragen of zij een inbreng hebben. Het is aan de aanwezigen om dit actief in te brengen, indien zij dit zelf noodzakelijk achten.

Advies

- U kunt de toelichting van andere aanwezigen aanhoren.
- U kunt eventueel vragen naar de actualiteiten rondom het testbeleid.

Toelichting

- Afgelopen week circuleerden er in de media diverse berichten rondom het testbeleid. Zo verscheen op woensdag 15 juli een artikel waaruit bleek dat Nederlanders het testbeleid steunen, maar dat slechts 1 op de 10 Nederlanders met klachten die op coronabesmettingen kunnen wijzen, zich ook daadwerkelijk laten testen op het virus.
- Tevens verscheen op 19 juli een bericht dat er van de 1,5 miljoen beschikbare tests er nu zo'n half miljoen is gebruikt. De maximale capaciteit van 30.000 per dag is nooit gehaald. Meerdere deskundigen noemen het bestaan van een omvangrijke voorraad ongebruikte tests een goed moment voor het starten met een actiever testbeleid. Hierbij kan gedacht worden aan actiever testen van groepen met de grootste risico's op besmettingen maar die nog geen klachten hebben (bijv. personeel van slachthuizen), mensen zonder klachten die naar voren komen uit bron- en contactonderzoek of reizigers.
- Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat het technisch mogelijk is om de ongebruikte tests in te zetten voor andere doeleinden dan het huidige testbeleid voorschrijft, maar dat het dan wel vaststaat of dat beleidsmatig wenselijk en verantwoord is.
- Het testen van mensen zonder klachten die in beeld komen via het bron- en contactonderzoek wordt momenteel onderzocht door het RIVM en de GGD.
- Op 19 juli verscheen tevens het bericht dat meer Nederlanders zich de afgelopen dagen hebben laten testen. Donderdag 16 juli meldden zich telefonisch opeens 40% meer mensen voor een test. Dit liep op tot 74% meer mensen die zich op zondag 19 juli belden voor een test.

- De exacte reden voor deze toename is onbekend, maar komt mogelijk door de berichtgeving dat mensen met klachten zich maar weinig lieten testen.
- De corona-app "CoronaMelder" zal naar verwachting per 1 september landelijk worden gelanceerd. De app moet de reguliere bron- en contactonderzoek van de GGD aanvullen en mensen in staat stellen de verspreiding van het virus tegen te gaan. De komende tijd worden nog laatste praktijk- en veiligheidstesten uitgevoerd. Ook de Autoriteit Persoonsgegevens komt nog met een advies.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme (BZ & BZK) *(bijlage ter info)*

Aanleiding

BZ en BZK zullen een toelichting geven op de stand van zaken van het inreisverbod.

Advies

U kunt de toelichting [aanhoren](#).

Toelichting

- Bijgevoegd is een document, afkomstig van het ministerie van Buitenlandse zaken, dat een overzicht bevat van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19. Dit document geeft het volgende algemeen beeld:
 - De ervaringen met het versoepelen van maatregelen blijven positief. Gesteld wordt dat de versoepelingen in o.a. DEN, FR, ITA, LUX en DUI niet tot veel meer besmettingen leiden. Ook in ZWE neemt het aantal nieuwe besmettingen langzaam af. Wel zijn er steeds meer plekken, waar lokale uitbraken aanleiding zijn voor het opnieuw aanscherpen van maatregelen. Zo zijn (lokale) regels in onder andere DUI, VK, POR, OOS weer aangescherpt (geweest). Ook blijven er in verschillende delen van SPA flinke aanscherpingen, en zitten enkele dorpen weer in lockdown.
 - Hoewel niet opgenomen in dit overzicht, nam het aantal besmettingen in enkele landen op de Westelijke Balkan zeer sterk toe.
 - Tot slot valt op dat er grote variatie bestaat in de mate waarin EU/Schengenlanden inreizen uit door de EU als veilig bestemde landen toelaten. Sommige landen (waaronder BEL) houden grenzen nog gesloten voor alle reizigers buiten Schengen, terwijl de meeste EU-landen (bijv. DUI, SPA en FRA) ervoor kiezen reizigers uit een kleiner aantal niet-schengenlanden toe te laten.
- Naast het algemeen beeld dat door BZ wordt geschetst, valt op dat Frankrijk scherpere maatregelen heeft aangekondigd naar aanleiding van signalen dat het virus weer op bepaalde plekken opleeft. Per 21 juli is het dragen van mondkapjes in publiek toegankelijke gebouwen verplicht.
- In België zijn versoepelingen voor binnen- en buitenevenementen vanaf 1 augustus van de baan doordat het geregistreerde aantal besmettingen in België weer licht oploopt.
- In Spanje heersen zorgen over twee gebieden in Catalonië. In betreffende gebieden worden mensen gevraagd thuis te blijven en alleen voor noodzakelijke verplaatsingen de straat op te gaan. Het verkeer van en naar deze gebieden is aan banden gelegd.

Toerisme en inreisverbod

- Per 1 juli 2020 heeft Nederland het inreisverbod opgeheven voor reizigers die bestendig verblijf hebben in de volgende landen: Algerije, Australië, Canada, Georgië, Japan, Montenegro, Marokko, Nieuw-Zeeland, Rwanda, Servië, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië, Uruguay. Voor reizigers afkomstig uit China geldt dat het inreisverbod zal worden opgeheven zodra land ook EU-burgers toelaat.
- De verschillende lidstaten van de EU hanteren een zeer verschillende uitleg en interpretatie bij uitvoering van het EU-inreisverbod.
- Iedere 2 weken, of sneller indien noodzakelijk, zal de lijst van landen worden herzien waarbij onder andere wordt gekeken naar het aantal nieuwe besmettingen. Dat aantal moet in de buurt of lager zijn dan 19 per 100.000 inwoners. Ook wordt gekeken naar contactopsporing en het aantal coronatests.
- Voor de overige derde landen blijft de huidige beperking van alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten, alle leden van Schengen en het VK) met als doel de verspreiding van het COVID-19 virus tegen te gaan van kracht. Dit betekent dat personen die geen bestendig verblijf hebben in een bovengenoemd land én geen EU-burger zijn of vitale functie hebben, Nederland niet binnenkomen.
- Nederland heeft van de volgende landen het reisadvies 'op geel' gezet: België, Bulgarije, Cyprus, Duitsland, Denemarken, Estland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Monaco, Oostenrijk, Polen, Portugal (regio Lissabon is per 1 juli 2020, 19.30 oranje), Slovenië, Slowakije, Spanje (regio Segrià is oranje. Het bezoeken van Catalonië en Aragan wordt streng afgeraden), Tsjechië, Zwitserland. Het reisadvies voor de landen binnen het Koninkrijk is geel. Voor de BES-eilanden staat het reisadvies nog op oranje.

4. Opschalen en afschalen (DGC-19)

Bijlage ter info (presentatie)

Aanleiding

Vanuit de MCC-19 is het verzoek gekomen inzichtelijk te maken hoe besluitvorming verloopt in het geval van een opleving van het coronavirus. Met een presentatie in de MCC-19 wordt hier een nadere toelichting op gegeven.

Advies

- U kunt de presentatie anhoren.
- U kunt benadrukken dat zoveel mogelijk de gebruikelijke lokale en regionale verbanden moeten worden benut in geval van een uitbraak. Dit betekent dat zoveel mogelijk kan worden gekeken hoe een uitbraak lokaal of regionaal kan worden beheerst door middel van lokale maatregelen.
- U kunt aansturen op het maken van een aantal afspraken op uitgangspunten. U kunt aangeven dat met landelijke maatregelen terughoudend dient te worden omgegaan. Daarbij past een uitgangspunt "lokaal als het kan, landelijk als het moet".
- U kunt aangeven dat indien er op enig moment toch wordt noodzaak blijkt voor een landelijke aanpak, het van belang is dat deze landelijke aanpak breed gedragen is. De reguliere MCC-19 is daarmee de meest logische tafel om te besluiten tot eventuele landelijke maatregelen.

Toelichting

- Het spoorboekje controle en monitoring maatregelen COVID-19 bevat een stapsgewijze aanpak voor handelen tijdens een eventuele opleving van het coronavirus in Nederland. De stappen zijn:
 - Signalering van epidemiologische of maatschappelijke ontwikkeling
 - Analyse op verspreiding/afbakening, ingrijpendheid, gewenste snelheid
 - Scenario's voor besluitvorming/handelen.
- In de scenario's zit een getraptheid van regulier proces met maatregelen vanuit GGD, naar decentrale naar nationale maatregelen.
- Over de scenario's is afgelopen week onder andere in het directeurenoverleg COVID-19 (DOC-19) gesproken. FIN zit hierbij op de lijn dat zoveel als mogelijk moet worden gekeken naar lokale maatregelen in geval van een opleving van het coronavirus of een nieuwe uitbraak. Onder andere de veiligheidsregio's en VWS zitten op dezelfde lijn. De schade (zowel economisch als sociaal maatschappelijk) die ontstaat bij invoeren van landelijke maatregelen is groot. Hier moet dus enkel naar worden teruggegrepen indien dit noodzakelijk is. Het zou goed zijn als dit ook als expliciet uitgangspunt wordt vastgelegd.
- 1 van de scenario's (scenario 3) bevat het nemen van nationale maatregelen, bijvoorbeeld wanneer meerdere van de signaalwaarden (ziekenhuisopnames, IC-opnames, R0 etc.) op rood staan. Voorzienbaar is dat dit niet binnen de crisisstructuur meer hoeft te worden genomen, maar dat dit via regulier proces DOC-19, ACC-19, MCC-19 en vervolgens MR kan worden genomen.
- In DOC-19 is vorige week aangegeven dat MCCb ook bijeen kan worden geroepen buiten de crisisstructuur, wanneer de besluitvorming over maatregelen snel moet plaatsvinden en de MR nog te lang op zich laat wachten. Hiermee moet ons inziens terughoudend worden omgegaan, juist omdat hier nu reguliere structuren voor zijn ingericht met ACC-19 en MCC-19. Als de MCCb toch bijeen wordt geroepen, zal goed moeten worden gekeken naar de brede bezetting van de MCCb.

5. Stand van zaken lessons learned (VWS en DGC-19)

Aanleiding

Momenteel vinden diverse gesprekken plaats om de aanpak van COVID-19 te evalueren en om te kijken wat we kunnen leren voor de aanpak bij een eventuele tweede golf. Financiën heeft ook deelgenomen aan diverse evaluatiemomenten.

Advies

U kunt de toelichting van VWS en DGC-19 [aanhoren](#).

6. Vooruitblik agenda MCC-19 van 11 augustus 2020 (AZ)

Aanleiding

De eerstvolgende MCC-19 zal op 11 augustus plaatsvinden. Vanaf dan vindt de MCC-19 in principe weer wekelijks plaats in reguliere bezetting.

Advies

U kunt de vooruitblik aanhoren.

Toelichting

- Naar verwachting zal de agenda van de MCC zich in augustus onder andere richten op besluitvorming over versoepeling van maatregelen per 1 september. In augustus zal een nieuwe OMT-adviesaanvraag worden gedaan.
- De minister heeft aangegeven alleen naar de MCC-19 toe te gaan als de agenda daar aanleiding toe geeft.

7. W.v.t.t.k.

Geen bijzonderheden.

TER ADVISERING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.10.2.10.2.1

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

6 juli 2020

Notitienummer

2020-0000127738

Auteur

10.2.10.2.10.2.1

10.2.e 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde Agenda MCC-19

1. Mededelingen

Geen opmerkingen

2. Algemeen beeld

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van donderdag 25 juni is ten aanzien van dit agendapunt afgesproken dat de voorzitter de aanwezigen zal vragen of zij een inbreng hebben. Het is aan de aanwezigen om dit actief in te brengen, indien zij dit zelf noodzakelijk achten.

Advies

U kunt de toelichting van andere aanwezigen aanhoren.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Aanleiding

- BZ zal een toelichting geven op de stand van zaken van het inreisverbod.

Advies

U kunt de toelichting door BZ aanhoren.

Toelichting

Afschalingen

- Bijgevoegd is een document, afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat een overzicht bevat van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.
- In vrijwel alle landen zijn de ervaringen met het versoepelen van maatregelen positief en blijft men een met NL vergelijkbare aanpak hanteren. Verschillende landen, waaronder DEN, ITA, ZWI en OOS laten reeds grotere evenementen toe (onder voorwaarden van onderlinge afstand). De versoepelingen in o.a. BEL, DEN, FRA, ITA, OOS, LUX, DUI, SPA en ZWI leiden grosso modo niet tot meer besmettingen.
- Tegelijkertijd zijn in verschillende Europese landen alweer (lokale) lockdowns ingevoerd als gevolg van een toename in het aantal besmettingen.
- In Spanje is een lokale lockdown ingevoerd in Segria in Catalonië (210.000 inwoners) en rondom de stad A Marina in Galicië (70.000 inwoners). In het VK is een aantal lockdownmaatregelen heringevoerd in de stad Leicester. In Portugal zijn de regio van Lissabon zijn de coronamaatregelen ook verscherpt. Sinds 1 juli is opnieuw een lockdown van kracht voor 700.000 inwoners in een

twintigtal wijken. Die zal zeker twee weken duren. In de Duitse deelstaat Nordrhein Westfalen werd op 23 juni een quarantaine afgekondigd de regio Gütersloh, Sonneberg en Göttingen (Thuringen). De aanscherping in Gütersloh was het gevolg van een uitbraak van het coronavirus in een vleesverwerkingsbedrijf. In Italië werd in Mondragone bij Napels werden 700 mensen van enkele appartementsblokken op 22 juni opnieuw in quarantaine geplaatst nadat er coronabesmettingen waren vastgesteld. In het VK ging de stad Leicester eerder deze week opnieuw in lockdown na een opstoot van het aantal besmettingen. Die zal zeker twee weken duren. Griekenland gaat tot 15 juli zijn grens sluiten voor inwoners uit Servië.

- Uit gegevens van de WHO blijkt dat het wereldwijde beeld is dat het aantal besmettingen *niet* afneemt, integendeel. In veel delen van de wereld neemt de verspreiding van het coronavirus toe (Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, Zuidoost-Azië, Afrika). Zaterdag 4 juli was een nieuwe 24-uursrecord volgens de gegevens van de WHO met wereldwijd 212.326 geregistreerde gevallen.

Toerisme en inreisverbod

- Per 1 juli 2020 heeft Nederland het inreisverbod opgeheven voor reizigers die bestendig verblijf hebben in de volgende landen: Algerije, Australië, Canada, Georgië, Japan, Montenegro, Marokko, Nieuw-Zeeland, Rwanda, Servië, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië, Uruguay. Voor reizigers afkomstig uit China geldt dat het inreisverbod zal worden opgeheven zodra land ook EU-burgers toelaat.
- De diverse lidstaten van de EU hanteren een zeer verschillende uitleg en interpretatie bij uitvoering van het EU inreisverbod (en opheffing daarvan). Zie daarvoor de bijlage 'Uitvraag implementatie opheffing EU inreisverbod'.
- Iedere 2 weken, of sneller indien noodzakelijk, zal de lijst van landen worden herzien waarbij onder andere wordt gekeken naar het aantal nieuwe besmettingen. Dat aantal moet in de buurt of lager zijn dan 19 per 100.000 inwoners. Ook wordt gekeken naar contactopsporing en het aantal coronatests.
- Voor de overige derde landen blijft de huidige beperking van alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten, alle leden van Schengen en het VK) met als doel de verspreiding van het COVID-19 virus tegen te gaan van kracht. Dit betekent dat personen die geen bestendig verblijf hebben in een bovengenoemd land én geen EU-burger zijn of vitale functie hebben, Nederland niet binnenkomen.
- Nederland heeft van de volgende landen het reisadvies 'op geel' gezet: België, Bulgarije, Cyprus, Duitsland, Denemarken, Estland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Monaco, Oostenrijk, Polen, Portugal (regio's Lissabon en Porto zijn per 1 juli 2020, 19.30 oranje), Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Zwitserland. Het reisadvies voor de Caribische delen van het Koninkrijk staat nog 'op oranje'.

Corendon

- Reisorganisatie Corendon was van plan om vanaf 10 juli naar Turkse badplaatsen te gaan vliegen met aanbod van all-inclusive vakanties.
- N.a.v. publieke druk en verontwaardiging heeft Corendon besloten in ieder geval t/m 22 juli geen vakanties in Turkije aan te bieden.

4. Steunverzoek kleine reisgarantiefondsen

Aanleiding

- Eind mei is door EZK een leningsfaciliteit van 150 miljoen aangekondigd voor de Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR). SGR stelt reizigers schadeloos indien een reisorganisatie failliet gaat voordat een reis is uitgevoerd. Met de lening kon SGR haar garantie op reisevouchers verlengen en aan haar verplichtingen doen om reizigers schadeloos te stellen bij faillissementen in de reisbranche.

- Naast SGR zijn er ook drie kleinere fondsen actief in Nederland. Twee hiervan (VZR Garant en GGTO) hebben zich gemeld met een verzoek om steun. EZK stelt voor om voor deze fondsen een lening uit te werken onder dezelfde voorwaarden als voor SGR.

Advies

- Instemmen met het voorstel om een lening uit te werken voor de twee kleine garantiefondsen van maximaal 15 miljoen euro, het voorstel is ambtelijk met ons afgestemd.
- Door nu politiek mandaat te geven, kan tijdens het reces eventueel snel gehandeld worden door een steunmaatregel aan te kondigen, indien er een acute situatie ontstaat bij een van de twee fondsen.

Toelichting

- SGR is veruit het grootste garantiefonds, maar niet het enige. VZR Garant en GGTO richten zich beide op kleinere en meer gespecialiseerde reisorganisaties en zijn relatief jonge fondsen.
- Beide fondsen hebben zich gemeld voor steun. Er is nog een vierde fonds actief in Nederland (STO Garant), maar dit fonds beheert de reisgelden van consumenten op een derdenrekening en hoeft dus niet uit eigen reserves te putten bij een faillissement.
- Deze andere garantiefondsen hebben een vergelijkbare status als SGR en voldoen aan dezelfde juridische verplichtingen. Dit betekent dat op grond van het gelijkheidsbeginsel en de beginselen van behoorlijk bestuur een verzoek van één van de andere fondsen dat gebaseerd is op dezelfde grondslagen en redenen als SGR niet kan worden afgewezen.
- Het voorstel is om met deze fondsen een lening uit te werken onder dezelfde basisvoorwaarden als SGR: een maximale looptijd van zes jaar en een rentepercentage van 2%.
- De benodigde omvang dient nog nader uitgewerkt te worden, in overleg met beide fondsen. De maximale schade bij VZR wordt geschat op 8 miljoen. Bij SGR bedraagt de lening ruim 20% van de maximale schade. Voor VZR zou dit overeenkomen met een lening van ca. 2 miljoen. Voor GGTO is op dit moment nog geen goede inschatting van de schade mogelijk, maar volgens een eerste inschatting van EZK zou het hier om een factor 3 groter gaan ten opzichte van VZR.
- Op basis van deze informatie en gegeven het percentage van de markt dat wordt afgedekt door SGR (ca. 90%) is onze verwachting dat steun aan VZR Garant en GGTO beperkt zal zijn tot 10% van de lening aan SGR, oftewel maximaal 15 miljoen euro.
- In principe is het onze inzet dat deze fondsen (net als SGR) eerst hun eigen vermogen aanspreken. Het is echter de vraag in hoeverre mogelijk is, omdat deze fondsen pas korter bestaan en daardoor slechts beperkte reserves hebben.
- De uiteindelijke steunmaatregel zal nog moeten worden goedgekeurd door de Europese Commissie.

5. Kabinetsreactie briefadviezen denktank coronacrisis en samenwerkingsverband van planbureaus en het RIVM

Aanleiding

- Op 11 mei jl. is door IenW, namens het kabinet, een advies gevraagd aan de planbureaus en de denktank Corona over hoe kan worden voorkomen dat het te druk wordt in het (openbaar) vervoer wanneer het aantal reizigers weer toeneemt als gevolg van versoepeling van maatregelen.
- Beide partijen hebben in de eerste week van juni een advies gepubliceerd.
- In de adviezen wordt ook aandacht geschonken aan het thuiswerkbeleid van de overheid, flexibele onderwijs- en arbeidstijden en verruiming van openingstijden.

Advies

- U kunt instemmen met de kabinetsreactie op de briefadviezen.

Toelichting

- Voorliggende kabinetsreactie is een reactie op het advies van verschillende planbureaus over mobiliteit en ov-gebruik bij versoepeling van de coronamaatregelen.
- In de adviezen wordt ook expliciet gesteld dat het kabinet meer aandacht zou moeten hebben voor de sociaaleconomische gevolgen van thuiswerken en weer deels kantoorwerk zou moeten faciliteren.
- In het Directeurenoverleg COVID-19 op dinsdag 30 juni is besloten dat een 'strenge lijn' wordt gehanteerd, namelijk dat deze zomer wordt vastgehouden aan het bestaande uitgangspunt 'werk zoveel mogelijk thuis'. Dit is in overeenstemming met het meest recente OMT-advies, dat nog geen ruimte laat om kantoorwerk in meer of mindere mate te faciliteren. Het OMT acht het verspreidingsrisico te groot. Bovendien is een kabinetsreactie niet het gekijkte moment om verdere versoepeling rond thuiswerken (kernmaatregel coronabeleid) in te zetten.
- In het DOC-19 is tevens besloten dat half augustus in de besluitvorming richting 1 september wordt meegewogen of nadere versoepeling rondom thuiswerken mogelijk is.

6. Kabinetsreactie rapport Halsema

Definitief stuk nog niet verspreid

Aanleiding

- Op 17 mei heeft de tijdelijke werkgroep 'sociale impact coronacrisis' onder leiding van burgemeester Halsema haar verslag aan het kabinet aangeboden over de sociale impact van het coronavirus. In deze brief vindt u de reactie en appreciatie van het kabinet op de aanbevelingen.

Advies

- U kunt instemmen met de kabinetsreactie.
- U kunt eventueel opmerken dat indien departementen in de toekomst willen intensiveren op deze aanpak met gemeenten, zij geen toezeggingen kunnen doen zonder deze te voorzien van dekking en in overleg met Fin. In deze brief kunnen eventueel gewenste intensiveringen ook niet meer worden opgenomen. Zie ook 'Proces'.

Toelichting

Casus

- Vanuit lokale ervaring en wetenschappelijke inzichten heeft de werkgroep het kabinet en gemeenten in korte tijd geadviseerd over hoe de crisiseffecten voor kwetsbare groepen verzacht kunnen worden. Het advies bestaat uit drie onderdelen:
 1. De ontferming over bestaande en nieuwe kwetsbare groepen;
 2. Het versterken van de samenwerking tussen overheden en lokale coalities;
 3. Het geven van regie over eigen leven aan alle burgers en met name aan jongeren;
- VVS, SZW, OCW, BZK, J&V en de gemeenten hebben het advies aangegegrepen om een versnelling aan te brengen in de aanpak op vijf thema's: 1) schulden, 2) langdurige en jeugdwerkloosheid, 3) wonen, 4) multiprobleemhuishoudens en 5) kwetsbare jongeren.

Proces

- De conceptreactie was aanvankelijk niet afgestemd met Fin. Dit is op voorafgaand aan de ACC19 alsnog in alle haast gebeurd, waarbij bleek dat ook de FEZ'en van de betrokken beleidsdepartementen niet aangehaakt waren.

- In de brief is op verzoek van Fin opgenomen dat de versnelling op deze thema's vorm krijgt binnen de bestaande middelen. Tekstuele passages die ongedekte intensiveringen bevatten zijn geschrapt.
- Alleen voor een landelijk doorbraakprogramma gericht op gezinnen met multiproblematiek wordt zes miljoen euro extra vrijgemaakt. Dit wordt gedekt uit de reguliere budgetten van de betrokken departementen. De verwachting is dat meer maatwerk in integrale hulp op termijn tot doelmatigere hulpverlening zal leiden.
- VWS stelt voor om deze aanpak van voldoende politieke/bestuurlijke slagkracht te voorzien door een doorbraakoverleg in te stellen onder

10.2.e

10.2.e

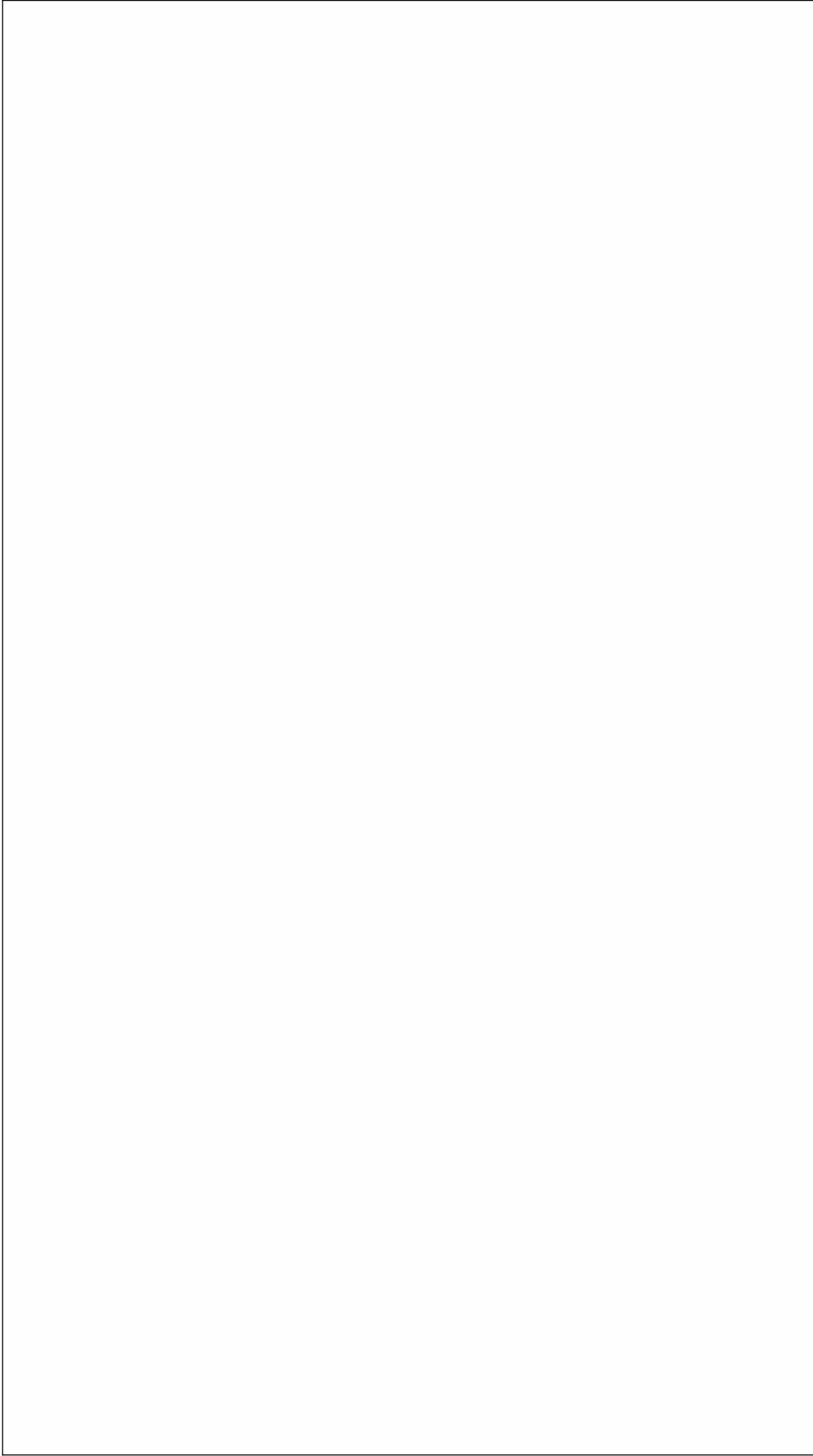
 met bewindslieden van BZK, VWS, SZW, JenV, OCW, een aantal burgemeesters en wethouders, de

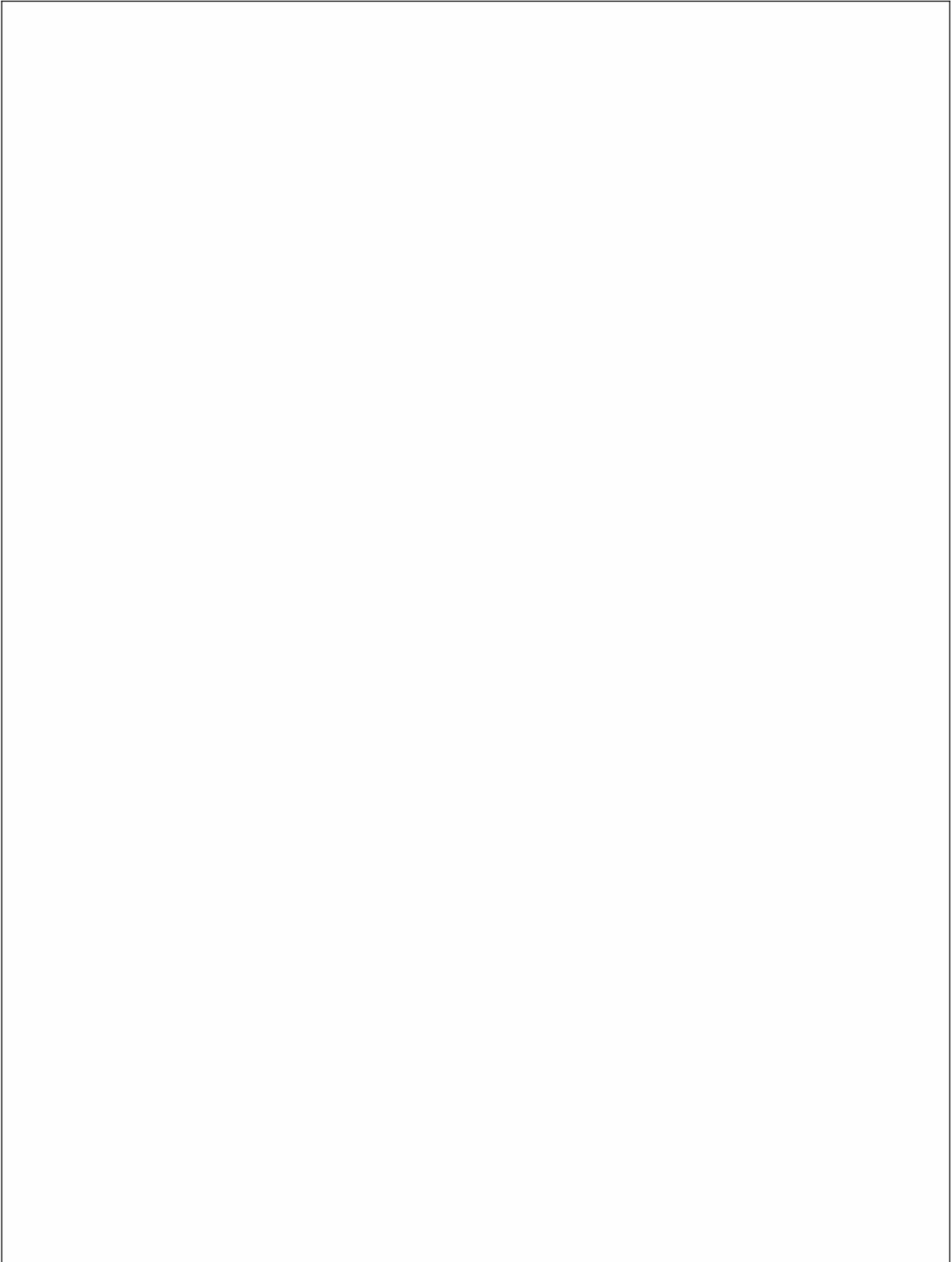
10.2.e

 VNG, aangevuld met enkele wetenschappers. Dit doorbraakoverleg komt eens in de zes weken bij elkaar en monitort de voortgang. JenV en Fin twijfelen aan de noodzaak en haalbaarheid van elke zes weken een bewindspersonenoverleg. Het risico bestaat dat dit overleg in de toekomst wel tot budgettaire claims kan leiden. Het is daarom van belang om aan te geven dat eventuele toekomstige claims tijdig afgestemd en van dekking voorzien worden.

7. PVA investeringsagenda Bouw en leefomgeving

buiten verzoek

8. Dagelijkse monitoring en controle virusverspreiding

Definitief stuk nog niet verspreid

Aanleiding

- Vanuit de MCC-19 is het verzoek gekomen inzichtelijk te maken hoe het besluitvorming verloopt in het geval van een opleving van het coronavirus. In de nota is aangegeven hoe de monitoring en controle van de virusverspreiding loopt.

Advies

- U kunt instemmen met de voorliggende notitie en geschetste aanpak voor het vervolgproces.

Toelichting

- PSC-19, VWS en NCTV leggen momenteel de laatste hand aan een draaiboek waarin alle rollen zijn beschreven. Tevens worden verschillende scenario's (w.o. brandhaard, mutatie, tweede golf) uitgewerkt.
- De komende weken worden de scenario's met alle betrokkenen besproken en geoefend.
- In de ACC-19 op donderdag 2 juli is, na enkele verduidelijkende vragen, ingestemd met doorgeleiding naar MCC-19.

9. Ruimte voor verdriet

Stukken zijn nog niet verspreid

Aanleiding

- Op verzoek van DCOMM J&V tijdens de ACC-19 van donderdag 2 juli is dit agendapunt toegevoegd. Naar verwachting zal worden toegelicht wat de stand van zaken is van het voorstel om aandacht te schenken aan verdriet en verlies rondom COVID-19. Dit is ook al in eerdere MCC-19's (kort) aan de orde geweest.

Advies

- U kunt het voorstel tot 'ruimte voor verdriet' steunen. U kunt de verdere toelichting hierop anhoren.

10. W.v.t.t.k.

- Bij de rondvraag zullen de zogenaamde 'politieke afhechtpunten' aan de orde komen. Dit zijn punten die voor het zomerreces nog in de MCC-19 aan de orde moeten komen. Voorbeelden daarvan zijn de bruine vloot en de ballonvaart.
- Vanuit Financiën zijn geen 'politieke afhechtpunten' geagendeerd.

TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.10.2.φ

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

29 juni 2020

Notitienummer

2020-0000122169

Auteur

10.2.10.2.φ(BOA)

10.2.e|0.2.4|10.2.e

(BOA)

10.2.e

(AFEP)

10.2.e

(IRF/SZWRESO)

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19
Dinsdag 30 juni 2020

1. Mededelingen

Geen opmerkingen

2. Algemeen beeld

Geen stukken

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van afgelopen donderdag (25 juni jl.) is ten aanzien van dit agendapunt afgesproken dat de voorzitter de aanwezigen zal vragen of zij een inbreng hebben. Het is aan de aanwezigen om dit actief in te brengen, indien zij dit zelf noodzakelijk achten.

Advies

U kunt de toelichting van andere aanwezigen aanhoren.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Bijlage 'Hoe gaan de afschalingen in de landen om Nederland heen?'

Aanleiding

Tijdens de ACC-19 van afgelopen donderdag (25 juni jl.) is afgesproken dat BZ en JenV bij dit agendapunt ingaan op de laatste stand van zaken van het inreisverbod voor het Schengengebied dat op 1 juli afloopt.

Advies

- U kunt de toelichting aanhoren.
- U kunt aangeven dat u voorstander bent (en de ministers van BZ en JenV hierin steunt) van één Europese besluit/aanpak waarin gezamenlijk besloten wordt welke reizigers toe te staan uit niet-Schengenlanden en voor welke landen het inreisverbod verlengd wordt.

Toelichting

Afschalingen

- Bijgevoegd is een document, afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat een overzicht bevat van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van de tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.
- In vrijwel alle landen zijn de ervaringen met het versoepelen van maatregelen positief en blijft men een met NL vergelijkbare aanpak hanteren. Verschillende landen, waaronder DEN, ITA, ZWI en OOS laten reeds grotere evenementen toe (onder voorwaarden van onderlinge afstand). De

versoepelingen in o.a. BEL, DEN, FRA, ITA, OOS, LUX, DUI, SPA en ZWI leiden grosso modo niet tot meer besmettingen, en ook in ZWE neemt men nu een daling van het aantal gevallen waar.

- Over het algemeen ziet men nog geen aanleiding voor het opnieuw aanscherpen van de maatregelen, maar in Duitse deelstaat Nordrhein Westfalen, in de regio Gütersloh, werden de maatregelen deze week aangescherpt voor 37 000 inw., nadat eerder ook in Sonneberg en Göttingen (Thuringen) ook op kleinere schaal lockdownmaatregelen werden ingevoerd. De aanscherping in Gütersloh was het gevolg van een uitbraak van het coronavirus in een vleesverwerkingsbedrijf. Duitsland heeft een systeem ingevoerd waar men regionaal verplicht is de maatregelen aan te scherpen bij meer dan 50 infecties per 100.000 inwoners.
- Uit gegevens van de WHO blijkt dat het wereldwijde beeld is dat het aantal besmettingen *niet* afneemt, integendeel. In veel delen van de wereld neemt de verspreiding van het coronavirus juist toe (Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, Zuidoost-Azië, Afrika). In Afrika wordt een piek verwacht ergens de komende twee maanden.

Toerisme

- Afgelopen week is tijdens de Coreper op woensdag 24 en vrijdag 26 juni gesproken over het inreisverbod voor het Schengengebied dat op 1 juli afloopt.
- Naar verwachting wordt het inreisverbod verlengd. Tegelijkertijd heeft de EU besloten om reizigers uit een aantal landen wel toe te staan binnen het Schengengebied. De details hiervan worden toegelicht door BZ en J&V.
- Nederland heeft van de volgende landen het reisadvies 'op geel' gezet: België, Bulgarije, Cyprus, Duitsland, Denemarken, Estland, Frankrijk, Hongarije, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Monaco, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechië, Zwitserland. Het reisadvies voor de Caribische delen van het Koninkrijk staat nog 'op oranje'.

Corendon

- Corendon heeft aangegeven per 10 juli vakanties aan te bieden in Turkije (Turkse badplaatsen) en daar ook weer op te gaan vliegen. Dat besluit leidde tot felle kritiek. Het reisadvies voor Turkije staat nog op oranje, wat betekent dat alleen noodzakelijke reizen worden geadviseerd. De organisatie biedt reizigers de mogelijkheid voor de terugreis of in Nederland een coronatest te doen. Als het virus dan niet wordt aangetroffen, is thuisquarantaine niet nodig, zegt Corendon.
- Corendon heeft aangegeven dat er oneerlijke concurrentie is ontstaan, omdat Turkse vliegmaatschappijen wel vakantiegangers van en naar Turkije vervoeren. Ook KLM vliegt weer naar Turkije (in principe alleen voor noodzakelijke reizen)
- Premier Rutte heeft aangegeven de actie van Corendon 'onverstandig en onverantwoord' te vinden. De coronatesten moeten geen alternatief worden voor de quarantaine.
10.2.g

.

4. Kabinetsreactie op 'Aandachtspunten voor een herstelbeleid' en 'De contouren van een intelligent herstelbeleid' (Brief van de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 30 juni 2020, met bijlage)

Aanleiding

- De kabinetsreactie volgt op twee adviezen: 'Aandachtspunten voor een herstelbeleid' (planbureaus en RIVM) en 'De contouren van een intelligent herstelbeleid' (Denktank Coronacrisis o.l.v. de SER).

Advies

- U kunt instemmen met de kabinetsreactie, die mede namens Financiën zal worden verzonden naar de Tweede Kamer (voor aanvang van het reces).

Toelichting

- In het briefadvies van de planbureaus en het RIVM wordt het belang benadrukt van het meewegen van verschillende perspectieven en domeinen bij crisisbesluitvorming. Zo wordt onder andere aangegeven dat het kabinet brede welvaart zou moeten gebruiken als integrerend kader en wordt geadviseerd rekening te houden met verschillen tussen groepen en regio's.
- Het briefadvies van de Denktank Coronacrisis (o.l.v. de SER) snijdt veelal dezelfde punten aan. Het benadrukt verder het belang van Europese samenwerking en het richten van maatregelen op maatschappelijke uitdagingen die voor de coronacrisis al zichtbaar werden (verduurzaming, vergrijzing, etc.).
- Het idee om kabinetsreactie te schrijven op het briefadvies van de planbureaus komt voor uit overleg met [10.2.e](#) (JenV, EZK, IenW, SZW en BZK) die opdrachtgever zijn voor de programmadirectie Samenleving & Covid-19. Later is ook een reactie op het advies van de denktank in het stuk geïntegreerd.
- De departementen JenV, EZK, SZW en BZK zijn ook leidend geweest bij opstellen van de tekst, maar relevante dossierhouders van andere departementen zijn zo veel mogelijk betrokken.
- Het is de bedoeling dat in de kabinetsreactie een sterke interdepartementale blik naar voren komt en (op grote lijnen) wordt aangegeven hoe de overheid (al) bezig is met aandachtspunten van planbureaus. Er worden geen nieuwe concrete zaken toegezegd en het heeft geen budgettaire gevolgen.
- Ondertekening 'namens FIN' is logisch gegeven de grootte en algemeenheid van het onderwerp dat wordt besproken in de kabinetsreactie. De inhoud van de reactie is afgestemd met FIN.

5. Kabinetsreactie 'Eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' (Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 26 juni 2020, met bijlage)

Aanleiding

Op donderdag 11 juni jl. heeft het 'Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' onder leiding van Emile Roemer aanbevelingen gepresenteerd om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren. In bijgevoegde brief vindt u de reactie en appreciatie van het kabinet op de aanbevelingen van het Aanjaagteam.

Advies

- U kunt aangeven vanwege de tijdslijnen te begrijpen dat deze kabinetsreactie in de MCC-19 wordt behandeld, maar dat in het vervolg aanbevelingen incl. kosten en dekking vooraf met FIN dienen te worden afgestemd. Dit kan middels de gebruikelijke voorportalen van de MR.
- U kunt aangeven dat het kabinet al veel doet voor arbeidsmigranten (bijv. huisvesting arbeidsmigranten), maar dat de problematiek ligt bij de verantwoordelijkheden van werkgevers én arbeidsmigranten zelf.
- Naar verwachting zullen LNV en VWS opmerken dat de problematiek structureel is en het aanjaagteam deze niet opeens kan oplossen. U kunt hen daarin steunen.

Toelichting

Casus

- Arbeidsmigranten wonen en reizen veelal dicht op elkaar. De 1,5-meter is hierbij niet geborgd. Daarnaast werken zij tijdens ziekte vaak door, voornamelijk vanwege de afhankelijkheidsrelatie met (en onder druk van) de werkgever.

- De kern van het probleem (onduidelijke verantwoordelijkheden en slecht werkgeverschap) is structureel en geen gevolg van de coronacrisis, maar wordt nu wel pijnlijk duidelijk.
- Het aanjaagteam draagt oplossingen aan voor de korte termijn, maar doet ook suggesties voor mogelijke maatregelen op de langere termijn om structurele problemen en misstanden rond arbeidsmigranten aan te pakken.
- De aanbevelingen hebben betrekking op registratie, wonen, vervoer, werken, en zorg, i.e. overlappende beleidsterreinen van SZW, BZK, IenW, en VWS.

FIN-standpunt

- FIN is in een laat stadium aangehaakt bij de brief en heeft derhalve de aanbevelingen en financiële consequenties niet tijdig kunnen toetsen.
- De kosten en dekking van de door het kabinet omarmde voorstellen zijn ingepast in bestaande budgetten.
- In het vervolg moeten toezeggingen van het kabinet op aanbevelingen vooraf met FIN worden afgestemd. Dit kan via de gebruikelijke voorportalen van de MR, zoals de CWIZO en RWIZO voor SZW- en VWS-beleid.

Speelveld

- MSZW heeft de wens om op korte termijn met oplossingen te komen en dit met de nodige urgentie aan te kondigen in de kabinetsreactie.
- LNV, VWS en FIN benadrukken de structurele aard van de problematiek. De vraag blijft in hoeverre dit aan Covid-19 te relateren is en in MCC-19 moet worden behandeld.
- LNV hanteert een strenge lijn omdat de agrarische sector sterk afhankelijk is van arbeidsmigranten.

6. W.v.t.t.k.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1 | 10.2.e

T 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

24 juni 2020

Notitienummer

2020-0000120280

Auteur

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19
25 juni 2020, 11:00-12:00 uur

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 18 juni 2020 *(stuk bijgevoegd)*

Advies

U kunt instemmen met het verslag van de ACC-19 van 11 juni.

3. Procesafspraken Covid-19 adviezen/rapporten/signalement *(stuk bijgevoegd)*

Aanleiding

Recent is een aantal adviezen en onderzoeken van planbureaus en adviesorganen uitgekomen met betrekking tot de gevolgen van de coronacrisis. In bijgevoegde stuk wordt een voorstel gedaan hoe kan worden omgegaan met reactie op deze publicaties. Het voorstel is:

- Terughoudend te zijn met het uitbrengen van formele kabinetsreacties op uitgekomen adviezen of onderzoeken van planbureaus en adviesorganen (met betrekking tot de Coronacrisis). Waar reacties verplicht zijn, zullen verschenen publicaties zoveel mogelijk gebundeld worden in kabinetsreacties.
- Iedere maand komt een overzicht van uitgebrachte adviezen en onderzoeken aan de orde in de MCC-19 met het voorstel of en op welke wijze gereageerd moet worden op verschenen publicaties.
- Op ieder uitgebracht rapport of onderzoek van planbureaus of adviesorgaan wordt een korte appreciatie geschreven die ter informatie bij de stukken van de ACC-19 en MCC-19 wordt gevoegd.

Advies

- U kunt instemmen met de voorstellen voor omgang met de reactie op publicaties.
- U kunt eventueel aangeven dat zorgvuldige afstemming van de kabinetsreacties van belang is. Het is daarbij goed te benadrukken dat reacties goed afgestemd worden via de reguliere kanalen en niet benut worden om nieuw beleid aan te kondigen.

Toelichting

- In beginsel hoeft het kabinet niet te reageren op publicaties van buiten de overheid, tenzij het kabinet expliciet de opdracht heeft gegeven tot die publicaties.
- Bij publicaties van planbureaus bestaat geen verplichting om te reageren op een uitgebrachte publicatie. Het kabinet kan er wel voor kiezen om uit eigen beweging met een reactie te komen.
- Bij publicaties van adviesorganen schrijft de Kaderwet Adviescolleges voor dat het kabinet binnen drie maanden met een reactie komt op een uitgebracht advies. Dit geldt ook als het advies uit eigen beweging is uitgebracht.
- Voor het voorstel betekent deze verplichting dat het kabinet een gebundelde reactie aan het parlement doet toekomen, waarin wordt aangegeven hoe de aanbevelingen van de adviesorganen een plaats heeft gekregen in de genomen maatregelen met betrekking tot de coronacrisis.
- Afstemming van de reacties lijkt nog niet altijd goed te gaan. Bij bijvoorbeeld de reactie op het advies van de Werkgroep Sociale Impact van de coronacrisis 10.2.e was FIN niet betrokken. Inmiddels is met VWS besproken dat FIN alsnog wordt aangehaakt.
- In de ICCb van woensdag 24 juni ontstond een discussie over de houdbaarheid van voortzetting van het beleid zoveel mogelijk thuis te werken in relatie tot de brede versoepeling die per 1 juli plaatsvindt. In reactie hierop is verwezen naar het rapport van de Denktank Coronacrisis (SER en planbureaus) over mobiliteit en de coronacrisis dat begin juni is verschenen. In dat rapport wordt ook ingegaan op (deeltijd) thuiswerken. Dit rapport zal worden geagendeerd voor de ACC-19 op donderdag 2 juli.

4. Conceptreactie 'Aandachtspunten voor herstelbeleid' (Stukken bijgevoegd)

Aanleiding

- De kabinetsreactie volgt op het briefadvies van de planbureaus, waarin zij onder andere aangeven dat het kabinet brede welvaart zou moeten gebruiken als integrerend kader te gebruiken voor besluitvorming. Andere adviezen zijn onder andere om te werken met verschillende scenario's en rekening te houden met verschillen tussen groepen en regio's.

Advies

- U kunt verzoeken om een kleine tekstuele wijziging aan te brengen in de alinea over voorschoolse educatie op pagina 3 (in geel): "Aanbieders van voorschoolse educatie en scholen kunnen op deze manier leerlingen en studenten ondersteunen in de periode van de zomervakantie 2020 tot en met 31 december 2020 tot en met het einde van het schooljaar 2020/2021. Door extra programma's aan te bieden naast de reguliere onderwijstijd gericht op kwetsbare groepen, wordt ernaar gestreefd om onverhoopt opgelopen achterstanden in te halen"
- U kunt verder instemmen met de kabinetsreactie, die mede namens Financiën zal worden verzonden. Deze zal worden doorgeleid naar de MCC-19 van 30 juni.

Toelichting

- Idee om kabinetsreactie te schrijven komt voor uit overleg met 5 10.2.e (JenV, EZK, IenW, SZW en BZK) die opdrachtgever zijn voor de programmadirectie Samenleving & Covid-19.
- Die departementen (JenV, EZK, SZW en BZK) zijn ook leidend geweest bij opstellen van de tekst, maar relevante dossierhouders van andere departementen zijn ook zo veel mogelijk betrokken.
- Het is de bedoeling dat in de kabinetsreactie een sterke interdepartementale blik naar voren komt en (op grote lijnen) wordt

- aangegeven hoe de overheid (al) bezig is met aandachtspunten van planbureaus. Er worden geen nieuwe concrete zaken toegezegd.
- Ondertekening 'namens FIN' is logisch gegeven de grootte en algemeenheid van het onderwerp dat wordt besproken in de kabinetsreactie. De inhoud van de reactie is afgestemd met AFEP en is in deze versie akkoord.

5. Conceptreactie 'Eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' (stuk bijgevoegd)

Aanleiding

Op donderdag 11 juni jl. heeft het 'Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' 10.2.e aanbevelingen gepresenteerd om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren. In deze brief vindt u de reactie en appreciatie van het kabinet op de aanbevelingen van het Aanjaagteam.

Advies

- De problematiek rondom arbeidsmigranten is structureel en geen gevolg van de coronacrisis, hoewel de coronacrisis de problematiek wel nogmaals aan het licht brengt.
- U kunt aangeven vanwege de tijdslijnen te begrijpen dat deze kabinetsreactie in de MCC-19 wordt behandeld, maar dat in het vervolg aanbevelingen vooraf interdepartementaal dienen te worden afgestemd. Dit kan middels de gebruikelijke voorportalen voor deze beleidsterreinen van de MR (bijv. RWIZO voor SZW-vraagstukken).
- U kunt aangeven dat er geen financiële toezeggingen kunnen worden gedaan in de brief zonder deze te voorzien van dekking. Dit wordt ambtelijk met FIN opgepakt en waarschijnlijk geregeld voor behandeling in de MCC-19.
- Naar verwachting zullen LNV en VWS opmerken dat problemen bij arbeidsmigranten structureel zijn en het aanjaagteam deze niet opeens kunnen oplossen. U kunt hen daarin steunen.

Toelichting

Casus

- Arbeidsmigranten wonen en reizen veelal dicht op elkaar. De 1,5-meter is hierbij niet geborgd. Daarnaast werken zij tijdens ziekte vaak door, voornamelijk vanwege de afhankelijkheidsrelatie met (en onder druk van) de werkgever.
- De kern van het probleem (onduidelijke verantwoordelijkheden en slecht werkgeverschap) is structureel en geen gevolg van de coronacrisis, maar wordt nu wel pijnlijk duidelijk.
- Het aanjaagteam draagt oplossingen aan voor de korte termijn, maar doet ook suggesties voor mogelijke maatregelen op de langere termijn om structurele problemen en misstanden rond arbeidsmigranten aan te pakken.
- De aanbevelingen hebben betrekking op registratie, wonen, vervoer, werken, en zorg, i.e. overlappende beleidsterreinen van SZW, BZK, IenW, en VWS.

FIN-standpunt

- FIN is in een laat stadium aangehaakt bij de brief en heeft derhalve de aanbevelingen en financiële consequenties niet tijdig kunnen toetsen.
- De kosten en dekking van de door het kabinet omarmde voorstellen zijn thans niet in kaart gebracht. Dit wordt momenteel met ambtelijk SZW opgepakt en idealiter voor behandeling in de MCC-19 geregeld. Concreet doet de kabinetsreactie toezeggingen op: (i) *opzetten pilots strenger toezicht uitzendbranche*, (ii) *opzetten samenwerkingsplatform*, en (iii) *ontwikkelen informatieknooppunt*.

- In het vervolg moeten toezeggingen van het kabinet op aanbevelingen vooraf interdepartementaal worden afgestemd. Dit kan via de gebruikelijke voorportalen van de MR.

Speelveld

- MSZW heeft de wens om op korte termijn met oplossingen te komen en dit met de nodige urgentie aan te kondigen in de kabinetsreactie.
- LNV, VWS en FIN benadrukken de structurele aard van de problematiek. De vraag blijft in hoeverre dit aan Covid-19 te relateren is en in MCC-19 moet worden behandeld.
- LNV hanteert een strenge lijn omdat de agrarische sector sterk afhankelijk is van arbeidsmigranten.

6. Referentiekader (stuk bijgevoegd)

Aanleiding

- De programmadirectie samenleving en COVID-19 wil consistente advisering zoveel mogelijk waarborgen door gebruik van een referentiekader waarin de (neven)effecten van diverse mogelijke maatregelen op een systematische manier in kaart worden gebracht.
- Het referentiekader is bedoeld voor de weging van maatregelen tijdens de overgangsfase van (de fase waarin het virus beheersbaar is door gedragsmaatregelen en er nog geen groepsimmunitet is). Het helpt om op een systematische wijze de effecten van verschillende beleidsopties tegen elkaar te wegen.
- Wat betreft systematiek lijkt het kader op het eerdere afwegingskader voor de opening van sectoren. De opzet van het kader is nadrukkelijk breed gelaten, zodat er verschillende typen maatregelen in beoordeeld kunnen worden. Het doel is in lijn met het advies van de planbureaus: om beleidsmaatregelen te evalueren op basis van een brede set indicatoren, die verder kijken dan alleen gezondheid of economie.
- FIN is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het referentiekader. De belangrijkste economische indicatoren wat FIN betreft hebben dan ook hun plek gekregen in het kader.

Advies

- U kunt kennisnemen van het referentiekader.
 - Het ACC wordt op dit moment nog niet om instemming gevraagd. Volgende week komt een aangepaste versie opnieuw terug in de ACC-19

Toelichting

- Het referentiekader is niet bedoeld als harde leidraad, maar biedt een handvat om verschillende maatregelen of pakketten van maatregelen met elkaar te vergelijken.
- Met behulp van het referentiekader wordt de maatschappelijke impact van maatregelen in kaart gebracht. In het referentiekader worden welzijn in de brede zin, maatschappij, en economie en het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte in kaart gebracht.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen indicatoren die betrekking hebben op het effect op het verspreidingsrisico, de maatschappelijke impact en economisch indicatoren. De weging van de verschillende indicatoren tezamen biedt een benadering of weerspiegeling van de totale effecten van een maatregel.
- Volgende week wordt een aangepaste versie via DOC-19 opnieuw aan ACC voorgelegd, met het advies dit voorstel ter afstemming aan planbureaus en RIVM te sturen.

7. Procesvoorstel betrokkenheid decentrale overheden bij ACC-19 (geen stukken, mondelinge toelichting)

Advies

U kunt de mondelinge toelichting anhoren.

8. Aandacht voor verlies en verdriet (*geen stukken, mondelinge toelichting*)

Aanleiding

- Het NKC werkt samen met VWS en JenV aan een voorstel om aandacht te schenken aan verdriet en verlies rondom COVID-19. Afgelopen weekend is hierover verkennend gesproken in de strategische MCCb. Tevens is dit onderwerp aan bod gekomen in de MCC-19.
- Idee is dat begin september een nationaal moment zal komen. Dit wordt nog verder uitgewerkt en zal terugkomen in de ACC-19 en MCC-19. In de persconferentie van de MP van woensdag 24 juni zal mogelijk aandacht worden besteed aan dit thema.

Advies

- U kunt het voorstel tot een moment van nationale rouw/verlies en verdriet anhoren.

9. Uitvoering motie-Asscher/Marijnissen over onafhankelijk advies welke lessen geleerd kunnen worden van de coronamaatregelen (Kamerstuk 25 259, nr. 399) (*geen stukken, mondelinge toelichting*)

Aanleiding

- Dinsdag 16 juni is in de Tweede Kamer bij hoofdelijke stemming een motie aangenomen van de leden Asscher en Marijnissen over een onafhankelijke evaluatie uit te laten voeren naar de aanpak van het kabinet mbt de coronamaatregelen.

Advies

- U kunt het voorstel tot een evaluatie steunen.
- U kunt de verdere toelichting anhoren.

10. Conceptagenda MCC-19 30 juni 2020 (*stuk bijgevoegd*)

11. Rondvraag en sluiting

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e, 10.2.f, 10.2.g

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

23 juni 2020

Notitienummer

2020-0000117909

Auteur

10.2.e, 10.2.f, 10.2.g

notitie

Geannoteerde agenda ICCb 24 juni 2020

1. Opening

2. Algemeen beeld

- a. Presentatie RIVM (toelichting RIVM/ 10.2.e)

Aanleiding

Jaap van Dissel zal namens het RIVM een actueel beeld geven van de stand van zaken t.a.v. verspreiding van het coronavirus. Tevens zal hij het OMT-advies toelichten dat wordt gebruikt voor de besluitvorming over de maatregelen per 1 juli.

Advies

U kunt de toelichting [aanhoren](#).

Toelichting

- Het OMT-advies is niet vooraf verspreid. Onderstaande toelichting is op basis van de terugkoppeling van het IAO van dinsdag 23 juni.
 - Vooralsnog is geen opleving geweest van het aantal besmettingen, ondanks versoepeling van maatregelen.
 - Het OMT vindt de effecten van versoepelingen per 1 juli lastig te voorspellen. Verwachting is dat alle versoepelingen bij elkaar opgeteld kunnen leiden tot verhoging van het aantal besmettingen en daarmee IC-opnames geleidelijk stijgt na 1 juli. Het OMT raadt de versoepelingen echter niet af. Wanneer incidentie te zeer toeneemt, is bijsturen namelijk mogelijk.
 - Uitgangspunt is een versimpeling van het beleid 'Maximaal controleren':
 - 1. D.m.v. testen en contactopsporing kan het virus nu ingedamd worden
 - 2. Doel is infectie in te perken danwel uit te faseren
 - 3. Compliance en tijdig testen is wel randvoorwaarde
- b. Dashboard en S&D (toelichting vz IAO)
- c. Omgevingsanalyse (NKC)

3. Besluitvorming Maatregelenpakket 1/7

Aanleiding

- Tijdens de MCCb van woensdag 24 juni wordt besloten over een nieuwe aanpak en versoepeling van maatregelen in relatie tot het coronavirus. De (concept) generieke aanpak is niet voorafgaand aan het ICCb verspreid, wel toegelicht tijdens het IAO van dinsdag 23 juni.

- Naar verwachting wordt in de generieke aanpak ook het resultaat van de pilot kuchschermen betrokken. Aan het eind van deze annotatie is een apart advies en toelichting op dit onderwerp opgenomen.

Advies

U kunt naar verwachting instemmen met de nieuwe aanpak.

Toelichting

- Op basis van het IAO dinsdag 23 juni lijkt de generieke aanpak er als volgt uit te zien:
 1. Als je triage kan toepassen, reserveren en registratie, en overal 1,5m afstand kan houden, geldt geen maximum aan het aantal bezoekers.
 2. Bij doorstroom en beperkte contacten tussen mensen, dan geldt dat er geen maximum is voor het aantal bezoekers binnen en buiten.
 3. Als er geen doorstroom is, en geen triage, reservering etc. is het maximum aantal personen voor binnen 100 en voor buiten 250.
- Daarnaast geldt op een aantal (deel)onderwerpen specifieke maatregelen en/of uitzonderingen:
 - Voor leerlingen in het VO wordt de 1,5m maatregel geschrapt. De risico's hiervan acht het OMT aanvaardbaar.
 - Voor sport, dans en theater wordt de 1,5m maatregel geschrapt. De risico's hiervan acht het OMT aanvaardbaar.
 - Geen verplichting om in de eigen auto 1,5m afstand te bewaren.
 - Zoveel mogelijk thuis werken blijft de norm. Dit is met name vanwege de druk op het OV en publieke ruimte.
 - Het OV blijft alleen voor noodzakelijke reizen.
 - Uitzonderingen op de 1,5m maatregel zijn dus:
 - contactberoepen en contactactiviteiten (ook amateursport en cultuur)
 - mobiliteit en vervoer
 - kinderen en jongeren tot 18 jaar
 - gezamenlijke huishouding
 - Wat nog niet opengaat: dansvoorzieningen en activiteiten waarin groepsverband stem geforceerd wordt.
 - Mogelijke vervolgstappen zijn:
 - Openen van dansvoorzieningen
 - Groepsgrootte (maximum aantal personen) aanpassen
 - Toestaan van activiteiten waarbij stem wordt geforceerd in groepsverband
 - Thuiswerken opheffen
 - Loslaten van de 1,5m maatregel
 - Loslaten van de algemene hygiënemaatregelen

4. Besluitvorming noodopvang

Aanleiding

Aanbieden van noodopvang vergt een relatief forse inspanning van gemeenten, terwijl er zeer weinig gebruik van wordt gemaakt. Voorstel is daarom het stopzetten van de noodopvang in de avond, nacht en weekend per 1 juli aanstaande; de noodopvang overdag is al per 8 juni stopgezet). Wel wordt de infrastructuur in stand gehouden zodat noodopvang opgeschaald kan worden mocht dit nodig zijn.

Advies

- U kunt instemmen met het besluit tot beëindiging van de noodopvang.
- U kunt instemmen met het besluit tot instandhouding van de infrastructuur voor noodopvang.

Toelichting

- Vanwege de sluiting van kinderopvang en scholen is per 15 maart noodopvang geboden voor (kinderen van) ouders in cruciale beroepen en vitale sectoren. Deze noodopvang was zonder extra kosten voor ouders en

werd ook in avonden, weekenden en nachten geboden. Scholen en kinderopvang verzorgden de noodopvang, onder regie van gemeenten.

- Op 19 mei is in de MCCb besloten de noodopvang af te schalen per 8 juni jl. omdat de kinderopvang en basisscholen weer volledig open gingen. Daarmee verviel de noodzaak voor noodopvang. De noodopvang in de avond, nacht en het weekend was vanaf dat moment alleen nog beschikbaar voor zorgpersoneel.
- Voorgesteld besluit is om de noodopvang in de avond, nacht en weekend per 1 juli aanstaande stop te zetten. Daarmee wordt de noodopvang voor dit moment beëindigd. Dit betekent dat de verplichting voor gemeenten om noodopvang te organiseren vervalt.
- Onderdeel van het besluit is instandhouding van de infrastructuur zodat noodopvang opgeschaald kan worden mocht dit nodig zijn.
- Het faciliteren van noodopvang vraagt veel van gemeenten en kinderopvangorganisaties. De kinderopvang is weer regulier open en pedagogisch medewerkers worden weer regulier ingezet. Ook hebben kinderopvangorganisaties en scholen te maken met extra personeelsuitval door ziekte(verschijnselen), waardoor het lokaal soms lastig is de bemensing te organiseren.
- Door het in stand houden van deze vorm van noodopvang moeten locaties open gehouden worden en pedagogisch medewerkers ingehuurd worden, terwijl uit de cijfers blijkt dat het gebruik ervan per locatie beperkt is.
- Op dit moment biedt circa de helft van de ondervraagde gemeenten nog noodopvang aan. Per gemeente maakt per week 0,7 kind gebruik van de avondopvang, 0,1 kind gebruik van de nachtopvang en 0,2 kind van de weekendopvang. Wordt dat geëxtrapoleerd dan hebben in een week naar schatting 125 kinderen in heel Nederland gebruik gemaakt van avondopvang, 18 van nachtopvang en 36 van weekendopvang.
- Tijdig stopzetten van de noodopvang betekent dat personeel uit de kinderopvang niet onnodig wordt ingezet. Daarnaast biedt het de mogelijkheid voor het ministerie van SZW, de branchepartijen en de VNG om goed kunnen evalueren en bezinnen op wat er nodig is voor een mogelijke tweede COVID-19-piek.
- Tijdens het IAO van maandag 22 juni is het voorstel zonder discussie aanvaard.

5. Besluitvorming uitvoeringsopdracht LOCC-N en LOT-C

Aanleiding

Met overgang van de crisisorganisatie COVID-19 naar Programmaorganisatie SC-19 wordt gevraagd om de Uitvoeringsopdracht die aan LOCC-N/LOT-C is gegeven ook te beëindigen. Deze uitvoeringsopdracht dient te worden overgedragen aan de PSC-19.

Advies

U kunt instemmen met het besluit tot beëindiging van de uitvoeringsopdracht aan het LOT-C.

Toelichting

- LOCC-Nationaal (LOCC-N)/Landelijk Operationeel Team COVID-19 (LOT-C) is ingesteld op basis van brief van de Minister J&V aan TK d.d. 15 maart en de getekende Uitvoeringsopdracht van de Directeur Nationale Crisisbeheersing/NCTV en de voorzitter Raad van Directeuren Veiligheidsregio's-RBC d.d 6 maart 2020.
- Doel van het LOCC-N & LOT-C is een netwerk vormen tussen Rijk en Veiligheidsregio's om door bestuurders genomen of te nemen (operationele) maatregelen inclusief de communicatie af te stemmen en te stroomlijnen, activiteiten te coördineren en met elkaar te verbinden om daarmee de eenduidige en gezamenlijke optredende overheid vorm en inhoud te geven.

- Overgang van crisisorganisatie COVID-19 naar Programmaorganisatie SC-19 betekent dat eveneens de Uitvoeringsopdracht van crisisorganisatie dient over te gaan naar PSC-19.
- Tijdens het IAO van dinsdag 23 juni is het voorstel zonder veel discussie aanvaard.
- Wel is gevraagd om voor de ICCb/MCCb een voorstel mee te geven voor een nieuwe opdracht met specifieke tijdsaanduiding en nadere afspraken m.b.t. financiering/kostenverdeling. Hierover kan verdere besluitvorming plaatsvinden in de ACC-19 en MCC-19.

6. Besluitvorming beëindiging crisisstructuur COVID'19

Aanleiding

Naar verwachting zal worden toegelicht dat woensdag 24 juni voorlopig de laatste ICCb en MCCb plaatsvindt. Verdere besluitvorming over ontwikkelingen rondom het coronavirus vindt plaats in de MCC-19 (dinsdagen), vooraf gegaan door de het Directeurenoverleg COVID-19 (dinsdagen) en ACC-19 (donderdagdagen). Daarnaast is een programmadirectie COVID-19 ingericht.

Advies

U kunt instemmen met beëindiging van de crisisstructuur COVID-19.

7. Communicatie

Naar verwachting zal het NKC de communicatie over de maatregelen na de MCCb van 24 juni toelichten.

8. Rondvraag en sluiting

AANVULLEND: Kuchschermen horeca

Aanleiding

- De afgelopen maanden is een pilot uitgevoerd met zogenaamde kuchschermen in de horeca. Uit de pilot komt de aanbeveling is om de kuchschermen in pandig niet toe te staan. Buiten kan het toegestaan worden als alternatief voor de 1,5m maatregel.
- Hoewel dit onderwerp niet apart op de agenda van het IAO staat, wordt dit naar verwachting wel meegenomen in het maatregelenpakket per 1 juli.

Advies

- U kunt instemmen het advies de kuchschermen in pandig niet toe te staan en daarop nader onderzoek te laten plaatsvinden.
- U kunt het instemmen met het voorstel de kuchschermen buiten toe te staan als alternatief voor de 1,5m maatregel.
- U kunt eventueel vragen of dit zo ook aan de horeca wordt gecommuniceerd, en of het gebruik van kuchschermen dan ook mogelijk wordt voor andere sectoren.

Toelichting

- Buiten lijken de schermen effectief te zijn, mits er drie zijden open zijn.
- Binnen lijkt het nog niet effectief. Binnen is afhankelijk van de ventilatie en grootte van de schermen. Er is nog geen eenduidig beeld.
- Uit de pilot komt de aanbeveling is om de kuchschermen in pandig niet toe te staan. Hierop is nader onderzoek nodig.
- Uit de pilot blijkt eveneens dat kuchschermen buiten kunnen worden toegestaan als alternatief voor de 1,5m maatregel.
- Tijdens het IAO dinsdag 23 juni was niet duidelijk of de minister van JenV hierover toezeggingen heeft gedaan richting de horeca. Dit zou nog nader worden uitgezocht.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

Direct contact

10.2.e | 10.2.e

10.2.e

Datum

22 juni 2020

Notitienummer

2020-0000117637

Auteur

10.2.e | 10.2.e

10.2.e | 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 23 juni

1. Mededelingen

Geen stukken

2. Algemeen beeld

Geen stukken

- U heeft verzocht of wij voortaan ook in het dashboard willen rapporteren over de overheidsfinanciën. Dit verzoek wordt opgepakt in de projectdirectie MCC-19 en zal worden verwerkt in het dashboard.
- In algemene zin is de actualiteit van medische cijfers op het dashboard nog een aandachtspunt. Soms komt het voor dat nu nog gerapporteerd wordt over een toename van ziekenhuisopnames, sterfgevallen en/of positieve uitslagen van enkele weken geleden. Die vertraging komt de betrouwbaarheid en actualiteit van het dashboard niet ten goede.
- Bij de NCTV / de projectorganisatie wordt nu wel gewerkt aan en geoefend met scenario's waarin sprake is van lokale en bovenregionale uitbraak, hoe de besluitvorming dan loopt en welke acties moeten worden genomen.

3. Vooruitblik MCCb d.d. 24 juni 2020

Geen stukken

Aanleiding

- In de MCCb van 24 juni vindt besluitvorming plaats over de strategie en aanpak vanaf 1 juli.
- Vorige weken is in verschillende overleggen gesproken over het voorstel voor de nieuwe strategie. In diverse overleggen is steun uitgesproken voor de nieuwe strategie, die zo generiek mogelijk is.

Advies

- U kunt (nogmaals) uw steun uitspreken voor het voorstel van de nieuwe aanpak waarin sprake is van een meer generieke aanpak met basisregels, van zo veel mogelijk openstellen van de samenleving, vereenvoudiging van de regels en tegelijkertijd ook maximale controle van het virus plaatsvindt.

Toelichting

- De nieuw voorgestelde aanpak is gericht op maximaal controleren van verspreiding van virus en tegelijkertijd zoveel mogelijk openstellen van samenleving via brede implementatie van de 1,5m-maatregel en het

beperken van de maximale groepsgrootte, onder voorwaarde dat mensen met klachten thuis moeten blijven (via o.a. triage) en zich moeten laten testen.

- In de nieuwe aanpak is een onderscheid tussen basisregels voor activiteiten binnen en activiteiten buiten.
- Voor binnen geldt maximaal 100 personen per ruimte (excl. personeel) onder voorwaarde van implementatie van de 1,5m-maatregel en handhaving hierop door ondernemers/bedrijven zelf. De overige voorwaarden (reservering, triage, placering, hygiëne etc.) blijven van kracht.
- Voor buiten geldt handhaven op de 1,5m-maatregel, waarbij geen maximum is op het aantal personen. Daar komt bij dat vergunning- en meldplichtige evenementen in de buitenruimte mogelijk worden vanaf 1 juli, met maximaal 100 bezoekers (excl. personeel). Dit gaat dan echt om de kleinschalige evenementen (bv braderieën), die 'afgehekt' zijn en waar controle is op toegang etc. De komende maanden wordt, mede op basis van pilots, bezien onder welke voorwaarden evenementen kunnen plaatsvinden vanaf 1 september (toename van maximumaantal bezoekers, aanvullende voorwaarden). De nieuwe programmadirectie COVID-19 gaat hier mee aan de slag. Ook voor de buitenruimte geldt dat op locatie handhaving plaatsvindt door ondernemers/bedrijven zelf en dat de overige voorwaarden (reservering, triage, placering, hygiëne etc.) van kracht blijven. Dit betekent ook dat het voorstel is het verbod op evenementen (nu geldend t/m 1 september) niet te verlengen. Hierover heeft een goed gesprek plaatsgevonden met de Veiligheidsregio's, zodat in de besluitvorming al rekening gehouden wordt met de uitvoerbaarheid.
- Op bovenstaande basisregels is een aantal uitzonderingen; discotheken en nachtclubs blijven voorlopig gesloten, zingen / schreeuwen ('de stem forceren') ook. De 1,5m maatregel geldt in een aantal gevallen ook niet (contactberoepen, topsporters, hulpbehoevenden etc.)
- In de uitwerking is nog aandacht voor een aantal moeilijke details en voor de impact op vervoer/ov, publieke ruimte etc.
- Ook t.a.v. communicatie ligt er nog uitdaging. Het lijkt makkelijk om deze vereenvoudiging en versimpeling te communiceren, maar er is extra aandacht nodig voor het feit dat nu wordt afgestapt van de eerder gepresenteerde routekaart.
- Ten behoeve van de besluitvorming op 24 juni is een OMT-adviesaanvraag gedaan. Het OMT-advies verschijnt maandagavond 22 juni, maar wordt niet breed verspreid onder de verschillende departementen. Het ligt enkel ter inzage in het IAO van dinsdag 23 juni (13.30u).

4. Stand van zaken internationaal (incl. toerisme)

Bijlage "Hoe gaan de afschalingen in landen om ons heen"

Aanleiding

- 15 juni was de dag dat zowel Nederland als veel andere Europese landen de grenzen binnen EU/Schengen weer heropenden, al hanteren enkele landen nog inreisrestricties (bijv. Verenigd Koninkrijk).
- Er zal in de MCC-19 worden stilgestaan bij de huidige stand van zaken, de gevolgen, de knelpunten en de terugdraaiing bij afschaling in de verschillende landen in Europa.
- De bijlage (opgesteld door het ministerie van BZ) schetst een overzicht van de stand van zaken in een aantal Europese landen met betrekking tot het afschalen van tijdelijke maatregelen genomen in verband met COVID-19.

Advies

- U kunt kennismaken van het document en de toelichting hierop anhoren.

Toelichting

- In vrijwel alle landen zijn de ervaringen met het versoepelen van maatregelen positief. De versoepelingen in o.a. België, Denemarken, Frankrijk, Oostenrijk, Luxemburg, Duitsland, Spanje en Zwitserland leiden niet tot significant meer besmettingen.
- Over het algemeen ziet men nog geen aanleiding voor het opnieuw aanscherpen van de maatregelen. In het Duitse Sonneberg en Göttingen zijn door toenemende besmettingen opnieuw lockdownmaatregelen ingevoerd.
- Beeld van BZ is dat naleving van de maatregelen in andere Europese landen over het algemeen goed verloopt. Het mooie weer draagt bij aan een grotere drukte. Daarnaast ontstaat er net als in Nederland in enkele landen debat n.a.v. demonstraties.
- Uit gegevens van de WHO blijkt dat het wereldwijde beeld is dat het aantal besmettingen *niet* afneemt, integendeel. Zondag 21 juni was een nieuwe 24-uurs record met 183.000 besmettingen. In veel delen van de wereld neemt de verspreiding van het coronavirus dus juist toe (Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, Zuidoost-Azië, Afrika). In Afrika wordt een piek verwacht ergens de komende twee maanden. Het is moeilijk in te schatten wanneer dit precies is, mede doordat de landen in Afrika zeer verschillend beleid hebben. Bovendien spelen in veel Afrikaanse landen overwegingen (sociaaleconomisch, veiligheid) om geen al te strenge maatregelen door te voeren, of deze maatregelen slechts kortdurend te laten zijn.

5. Procesvoorstel investeringsagenda

buiten verzoek

6. Aandacht voor verdriet en verlies

Geen stukken

Aanleiding

- Het NKC werkt samen met VWS en JenV aan een voorstel om aandacht te schenken aan verdriet en verlies rondom COVID-19. Afgelopen weekend is hierover verkennend gesproken in de strategische MCCb.
- Idee is dat begin september een nationaal moment zal komen. Dit wordt nog verder uitgewerkt en zal terugkomen in de ACC-19 en MCC-19. In de persconferentie van de MP van aanstaande woensdag 24 juni zal aandacht worden besteed aan dit thema.

Advies

- U kunt het voorstel tot een moment van nationale rouw/verlies en verdriet anhoren.

Toelichting

- Ons omringende landen hebben hier al meer aandacht aan besteed. Zo was in Spanje eind mei een periode van tien dagen van nationale rouw. In Italië is er op 31 maart een minuut stilte gehouden voor slachtoffers van het coronavirus. In het VK is er op 28 april een moment stilte in acht genomen voor omgekomen zorgmedewerkers. In Zweden is op woensdag 17 juni een minuut stilte in acht genomen in het parlement. Verder weg van huis is in China op 4 april een dag van nationale rouw geweest en in de VS zijn eind mei de vlaggen op overheidsgebouwen voor drie dagen halfstok gehangen.

- In de Tweede Kamer is begin mei door 50Plus aangedrongen op een moment van nationale rouw in Nederland.

7. W.v.t.t.k.

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

17 juni 2020

Notitienummer

2020-0000114084

Auteur

10.2.e

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19
18 juni 2020, 10.00-11.00 uur

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 11 juni 2020 (stuk bijgevoegd)

Advies

- U kunt instemmen met het verslag van de ACC-19 op 11 juni.

3. Agenda MCC-19 23 juni 2020 (stuk bijgevoegd)

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal
4. Stand van zaken toerisme
5. Stand van zaken rouw en treurnis
6. Vooruitblik MCCb 24 juni 2020
7. W.v.t.t.k.

Advies

- U kunt instemmen met de agenda
- U kunt eventueel aandacht vragen voor een tijdige verspreiding van stukken voor de MCC-19 i.v.m. het belang van een goede voorbereiding.
- U kunt uw steun uitspreken voor het voorstel van de nieuwe aanpak waarin sprake is van een meer generieke aanpak met basisregels, van zo veel mogelijk openstellen van de samenleving, vereenvoudiging van de regels en tegelijkertijd ook maximale controle van het virus plaatsvindt.

Toelichting

Stand van zaken toerisme

- Per 15 juni zijn de mogelijkheden voor zowel binnenlands als buitenlands toerisme toegenomen door versoepeling van diverse maatregelen. Naar verwachting zal de MCC-19 nader worden geïnformeerd over de stand van zaken.
- Het reisadvies voor de volgende landen is aangepast van oranje (vakantiereizen afgeraden) naar geel (vakantiereizen mogelijk, let op risico's): België, Bulgarije, Duitsland, Estland, Frankrijk, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Monaco, Oostenrijk, Polen, Portugal, Tsjechië, Zwitserland.

Vooruitblik MCCb woensdag 24 juni 2020

- In de MCCb van 24 juni 2020 vindt besluitvorming plaats over de strategie en aanpak vanaf 1 juli.

- De afgelopen week is in verschillende overleggen gesproken over het voorstel voor deze nieuwe strategie, o.a. in ACC-19 vorige week, in het IAO, de Catshuissessie op zondag 14 juni en de ICCb van woensdag 17 juni. In de diverse overleggen is steun uitgesproken voor de nieuwe strategie, die zo generiek als mogelijk is.
- De nieuwe aanpak bevat zowel versoepeling als vereenvoudiging.
- De nieuw voorgestelde aanpak is gericht op maximaal controleren van verspreiding van virus en tegelijkertijd zoveel mogelijk openstellen van samenleving via brede implementatie van de 1,5m-maatregel en het beperken van de maximale groeps grootte, onder voorwaarde dat mensen met klachten thuis moeten blijven (via o.a. triage) en zich moeten laten testen.
- In de nieuwe aanpak is een onderscheid tussen basisregels voor activiteiten binnen en activiteiten buiten.
- Voor binnen geldt maximaal 100 personen per ruimte (excl. personeel) onder voorwaarde van implementatie van de 1,5m-maatregel en handhaving hierop door ondernemers/bedrijven zelf. De overige voorwaarden (reservering, triage, placering, hygiëne etc.) blijven van kracht.
- Voor buiten geldt handhaven op de 1,5m-maatregel, waarbij geen maximum is op het aantal personen. Daar komt bij dat vergunning- en meldplichtige evenementen in de buitenruimte mogelijk worden vanaf 1 juli, met maximaal 100 bezoekers (excl. personeel). Dit gaat dan echt om de kleinschalige evenementen (bv braderieën), die 'afgehekt' zijn en waar controle is op toegang etc. De komende maanden wordt bezien onder welke voorwaarden evenementen kunnen plaatsvinden vanaf 1 september (max aantal bezoekers, aanvullende voorwaarden). Ook voor de buitenruimte geldt dat op locatie handhaving plaatsvindt door ondernemers/bedrijven zelf en dat de overige voorwaarden (reservering, triage, placering, hygiëne etc.) van kracht blijven. Dit betekent ook dat het voorstel is het verbod op evenementen (nu geldend t/m 1 september) niet te verlengen. Hierover heeft een goed gesprek plaatsgevonden met de Veiligheidsregio's, zodat in de besluitvorming al rekening gehouden wordt met de uitvoerbaarheid van de regio's.
- Op bovenstaande basisregels is een aantal uitzonderingen; discotheken en nachtclubs blijven voorlopig gesloten, zingen / schreeuwen ('de stem forceren') ook. De 1,5m maatregel geldt in een aantal gevallen ook niet (contactberoepen, topsporters, hulpbehoevenden etc.)
- In de uitwerking is nog aandacht voor een aantal moeilijke details en voor de impact op vervoer/ov, publieke ruimte etc.
- Ook t.a.v. communicatie ligt er nog uitdaging. Het lijkt makkelijk om deze vereenvoudiging en versimpeling te communiceren, maar er is extra aandacht nodig voor het feit dat nu wordt afgestapt van de eerder gepresenteerde routekaart.
- Te behoeve van de besluitvorming op 24 juni is een OMT-adviesaanvraag gedaan. Hier wordt nog aan toegevoegd:
 - Mogelijkheid van amateursport en -cultuur (o.m. theater en dans) uitzonderen van 1,5m maatregel.
 - Mogelijkheid om alle vervoersmiddelen in Nederland, incl. OV (met mondkapje) uit te zonderen van 1,5m maatregel.
 - Mogelijkheid om kinderen tot 18 jaar onderling en op het VO uit te zonderen van 1,5m maatregel.

4. Inrichting ACC-19 en Directeurenoverleg Covid-19 (stuk bijgevoegd)

Advies

- U kunt instemmen met de inrichting van ACC-19 en Directeurenoverleg COVID-19.
- Ook kunt u vragen naar een organogram/structuur van de programmadirectie. Het is op dit moment niet duidelijk wie hier precies in zitten en wat de programmadirectie nog nodig heeft om op een soepele manier het werk van de NCTv over te nemen vanaf 1 juli.

Toelichting

- Mogelijk zal aan het ACC-19 bekend gemaakt worden wie de nieuwe programma DG zal worden. Dit was in het IAO van 16 juni nog niet bekend. De nieuwe programma DG zal op 1 juli starten.
- Vanuit Financiën neemt [10.2.e] (AFEP) onderdeel uit van de programmastructuur en zal [10.2.e] (AFEP) deelnemen in de feitenclub (onderdeel van de programmadirectie).
- De mensen die zullen gaan deelnemen in het directeurenoverleg zijn inmiddels wel bekend. Dit zijn veelal dezelfde mensen die ook al in het IAO zaten. Het eerste directeurenoverleg is op dinsdag 23 juni. Daarna zal het wekelijks op dinsdag plaatsvinden (en op donderdag is het optioneel). Het directeurenoverleg wordt voorgezeten door [10.2.e] Namens het ministerie van Financiën zullen afwisselend [10.2.e] [10.2.e] en [10.2.e] [10.2.e] deelnemen aan het Directeurenoverleg COVID-19.

5. Stand van zaken rouw en treurnis (geen stukken)

Aanleiding

- Dit punt is al vaker benoemd in diverse COVID-19 overleggen, maar nergens nog behandeld. Ons omringende landen hebben hier al meer aandacht aan besteed.
- Zo was in Spanje eind mei een periode van tien dagen van nationale rouw. In Italië is er op 31 maart een minuut stilte gehouden voor slachtoffers van het coronavirus. In het VK is er op 28 april een moment stille in acht genomen voor omgekomen zorgmedewerkers. In Zweden is op woensdag 17 juni een minuut stilte in acht genomen in het parlement. Verder weg van huis is in China op 4 april een dag van nationale rouw geweest en in de VS zijn eind mei de vlaggen op overheidsgebouwen voor drie dagen halfstok gehangen.
- In de Tweede Kamer is begin mei door 50Plus aangedrongen op een moment van nationale rouw in Nederland.
- Aanstaande zondag in het Catshuis zal hier ook uitgebreider bij worden stil gestaan.
- NKC zal dit punt mondeling toelichten. Daarbij zal de vraag op tafel komen wie verantwoordelijkheid zal dragen voor dit dossier en wat de gewenste timing is.

Advies

- U kunt het voorstel tot een moment van nationale rouw en treurnis steunen.
- Het is niet nodig dat het ministerie van Financiën hier het voortouw inneemt.
- U kunt aandacht vragen om dit dossier met spoed te behandelen, aangezien de grote piek van overledenen (hopelijk) al achter ons ligt.
- U kunt t.a.v. de timing aandacht vragen voor het feit dat op 17 juli het 6 jaar geleden is dat de MH-17 is neergestort, en dat dan dus deze slachtoffers worden herdacht. T.a.v. de timing is het verstandig te voorkomen dat herdenking van corona-slachtoffers en dat moment van nationale rouw te dicht zit op en/of samenvalt met de herdenking van de slachtoffers van de MH-17.

6. Uitvoering motie Asscher – Marijnissen t.a.v evaluatie (geen stukken)

Aanleiding

Dinsdag 16 juni is in de Tweede Kamer bij hoofdelijke stemming een motie aangenomen van de leden Asscher en Marijnissen over een onafhankelijke evaluatie uit te laten voeren naar de aanpak van het kabinet mbt de coronamaatregelen.

Advies

- U kunt het voorstel tot een evaluatie steunen.
- U kunt de verdere toelichting aanhoren.

Toelichting

- Alle 141 aanwezige Kamerleden hebben dinsdag 16 juni voor de motie gestemd. De week daarvoor was de uitslag nog 75-75, aangezien de coalitiepartijen toen nog tegen stemden.
- De motie van de leden Asscher en Marijnissen 'verzoekt de regering, zich voor 1 september onafhankelijk te laten adviseren over welke lessen geleerd kunnen worden van de maatregelen die zijn genomen om het virus te bestrijden en waar deze aanpassing, wijziging of uitbreiding behoeven in het geval dat het aantal besmettingen toeneemt'.
- Maandag 15 juni is door de minister van VWS reeds een brief aan de Kamer gestuurd met de titel 'COVID-19: lessons learned'. In deze brief wordt kort ingegaan op hoe het kabinet voorbereid is op een toename van besmettingen in de controlefase, in het bijzonder de medische voorzieningen daarvoor (en dus welke lessen zijn getrokken uit de eerdere fases van de crisis).
- De Onderzoeksraad voor Veiligheid is al verzocht een evaluatie uit te voeren (los van de motie van de Tweede Kamer). De OVV is op 7 mei 2020 gestart met een onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis door de Nederlandse overheid en andere betrokken partijen.

7. Rondvraag en sluiting

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

16 juni 2020

Notitienummer

2020-0000113166

Auteur

10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

notitie

Geannoteerde agenda ICCb 17 juni 2020, 10.00 uur

1. Opening

2. Algemeen beeld

1. Dashboard en S&D (toelichting 10.2.e)

1. In het dashboard is een zogenaamde 'overzichtstabel' toegevoegd, de 'Oxford lockdown matrix'. Dit is sheet 12 van het dashboard dat is verspreid als bijlage bij de ICCb-stukken. In deze tabel worden diverse economische indicatoren afgezet tegen de mate van lockdown.
2. Zo is bijvoorbeeld te zien dat op het hoogtepunt van de crisis (eind maart/begin april) veel economische seinen 'op rood' stonden. Nu, nu de lockdown is versoepeld beginnen verschillende economische indicatoren weer 'in het groen' te komen.
3. 10.2.e (AFEP) werkt mee aan het dashboard vanuit Fin.
4. Op verzoek van de minister zal aan het dashboard COVID-19 de ontwikkeling van de nationale schuld en het saldo worden toegevoegd.

2. Omgevingsanalyse (NKC)

Geen opmerkingen

3. Voorgestelde strategie en aanvraag OMT

Aanleiding

Tijdens het IAO en de ACC-19 op donderdag 11 juni is voor het eerst gesproken over een alternatieve aanpak voor de eerder voorgestelde routekaart voor het openen van sectoren en het afschalen van maatregelen. Ook tijdens de Catshuissessie van zondag 14 juni is hier bij stil gestaan. Voorstel is om tot een meer generieke aanpak te komen in plaats van een sectorale aanpak. Besluitvorming hierover vindt plaats in de MCCb van 24 juni.

Naar verwachting zal het OMT een toelichting geven op het huidige beeld. Tevens zal het OMT een toelichting geven op de adviesaanvraag die is gedaan ten behoeve van de besluitvorming op 24 juni.

Advies

- U kunt de toelichting door het RIVM en het OMT aanhoren.
- U kunt het voorstel tot een meer generieke aanpak verwelkomen. U kunt daarbij wel aandacht vragen voor het principe van de betrouwbare overheid, in het bijzonder met betrekking tot de eventuele maximaal aantallen in relatie tot de sectoren die verwachten per 1 juli voor 100 personen open te kunnen (bioscopen, cafés/restaurants, culturele instellingen, zie bijlage).

Toelichting

- In de generieke aanpak is het uitgangspunt dat alleen sprake is van onderscheid in de basisregels voor binnen en voor buiten. Het maximum aantal personen is dan de knop waar aan wordt gedraaid.
- Dit betekent dat er is gekozen om af te stappen van een aanpak om te differentiëren per ruimte. In plaats daarvan wordt dus de voorkeur gegeven om met maximaal aantallen te gaan werken. De reden hiervan is dat het RIVM heeft aangegeven niet te kunnen modelleren als er gedifferentieerd wordt per ruimte.
- Tijdens de Catshuissessie van zondag 14 juni hebben de aanwezigen, waaronder MFIN, het voorstel tot een generieke aanpak verwelkomd. Wel was er enige discussie over de details van invulling.
- N.a.v. de Catshuissessie is in de adviesaanvraag aan het OMT toegevoegd om te bezien onder welke voorwaarden amateurcontactsporten doorgang kunnen vinden, of de 1,5m regel kan vervallen voor jongeren onder de 19 in het onderwijs en of evenementen kunnen plaatsvinden onder voorwaarden.
- Tijdens het IAO van dinsdag 16 juni werd m.b.t. evenementen teruggekoppeld uit het Torentjesoverleg. Voorstel is nu om evenementen toe te staan tot max 100 personen in de buitenlucht per 1 juli en dat vervolgens wordt bezien of een groter aantal per 1 september mogelijk is. VWS zal aan het OMT hierover nader advies vragen. Nu is het beleid nog zo dat vergunningsplichtige evenementen zijn verboden t/m 1 september.
- Aanvullend wordt in de adviesaanvraag aan het OMT ook gevraagd naar het OV, touringcars en of het mogelijk is om betaald voetbal per 1 september toe te staan.
- N.a.v. het voorstel om te gaan werken met maximaal aantallen kunt u vragen of hiermee rekening wordt gehouden met de sectoren die nu geen maximum aantal personen kennen en met de eerdere boodschap dat een aantal sectoren per 1 juli mogelijk voor 100 personen open kan (bioscopen, cafés/restaurants, culturele instellingen, zie bijlage). Een lager maximum aantal personen zou deze sectoren kunnen teleurstellen.
- U kunt aangeven dat u versimpeling toejuicht, maar wel voortbouwend op wat al reeds mogelijk en aangekondigd is. U kunt daarbij aandacht vragen voor het principe van een betrouwbare en voorspelbare overheid.
- U kunt aandacht vragen voor de uitlegbaarheid van de generieke aanpak. Het strekt tot de aanbeveling dat er niet te veel uitzonderingen op de regel worden gemaakt. Daarmee wordt het namelijk alsnog een specifieke aanpak.
- U kunt vragen wat deze generieke aanpak betekent voor opschaling op het moment dat er sprake zou zijn van een tweede golf. Betekent dit dat specifieke sectoren niet meer gesloten zullen worden en enkel generiek zal worden opgeschaald?

4. Communicatie

Aanleiding

Naar verwachting zal de communicatieboodschap voor de besluitvorming van (versoepeling van) maatregelen na 24 juni worden toegelicht. Naar verwachting zal het NKC ook een presentatie houden over naleving van maatregelen (die ook reeds in het IAO van dinsdag 16 juni is toegelicht).

Advies

- U kunt de toelichting door het NKC aanhoren.

5. Rondvraag en sluiting

- Voorlopig op oranje blijven: het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Vakantiereizen naar deze landen worden afgeraden. Denemarken houdt deze zomer naar verwachting de grenzen gesloten voor Nederlandse toeristen.
- Een aantal landen moet nog besluiten wanneer ze de belemmeringen voor Nederlandse toeristen weer opheffen. De verwachting is dat deze landen daarover in de komende weken een besluit nemen. Het gaat om: Cyprus, Finland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Malta, Noorwegen, Oostenrijk, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje en het Caribische deel van het Koninkrijk.
- Voor *inkomend toerisme* geldt dat mensen uit landen met vergelijkbare of lagere gezondheidsrisico's dan in Nederland, deze zomer welkom zijn in Nederland. Voor reizigers uit hoge risicogebieden binnen en buiten Europa geldt dat zij een gezondheidsverklaring moeten hebben en het dringende advies krijgen om na aankomst 14 dagen in quarantaine te gaan.
- In navolging van het advies van de Europese Commissie van 11 juni verlengt Nederland het inreisverbod voor reizigers van buiten de Schengenzone/EU/VK tot 1 juli 2020. Het gaat om de inperking voor alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten, alle Schengenlanden en het VK). De Nederlandse inzet is om als EU gezamenlijk te bepalen of het inreisverbod voor bepaalde landen buiten de Schengenzone na 1 juli opgeheven kan worden en hier ook éénzelfde lijn te bepalen. Er is een Europese werkgroep opgericht die momenteel bekijkt welke landen hiervoor in aanmerkingen zouden kunnen komen.

Krachtenveld

- Diverse Europese lidstaten willen graag ook weer landen buiten de Schengenzone op een geel reisadvies kunnen zetten. Het gezamenlijk optrekken als EU hierin kan voorkomen dat reizigers de lidstaat met de meest open grenzen als 'gateway to Europe' gebruikt en daarmee toch reizigers uit hoge risicolanden naar de EU toe kunnen komen.
- Over reizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk zijn nog gesprekken gaande. Dit zal ook afhangen van de mate waarin reizigers uit hoge-risicolanden uit Noord- en Zuid-Amerika toegelaten worden tot de eilanden.

5. Stand van zaken luchtvaart

Geen stukken

Aanleiding

In de MR van vrijdag 12 juni is besloten over een combinatie van maatregelen in vliegtuigen en op luchthavens om vliegen weer mogelijk te maken. De Tweede Kamer is hierover per brief geïnformeerd (bijgevoegd). Naar verwachting zal de MCC-19 nader worden geïnformeerd over de stand van zaken.

Advies

- U kunt de verdere toelichting aanhoren.

Toelichting

Zie onder punt 4 'Stand van zaken toerisme'.

Krachtenveld

N.v.t.

6. W.v.t.t.k.

- Mogelijk wordt nog kort het tijdspad geschetst richting besluitvorming in MCCb op 24 juni. Dit is afgelopen zondag in het Catshuis aan de orde geweest.
- VWS heeft n.a.v. de discussie in het Catshuis, de adviesaanvraag aan het OMT afgerond en op 15 juni verstuurd aan het OMT. Naar verwachting zal het OMT op 22 juni een advies uitbrengen aan het kabinet.

[veelgestelde-vragen-reizen-naar-het-buitenland](#). Verwachting is dat Oostenrijk 16 juni en Spanje 22 juni 'op geel' gaan.

DEP. VERTROUWELIJK
HEDEN
TER ADVISERING
Aan
Minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum

11 juni 2020

Notitienummer

2020-0000111582

Auteur

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Bijlagen

1. Overzicht routekaart na MCCb 27 mei
2. Presentatie over alternatieve aanpak voor 1 juli, zoals gegeven in ACC van 11 juni
3. Overzicht maatregelen en exit strategieën van andere Europese landen

notitie

Vorbereiding strategische Catshuissessie 14 juni 2020

Aanleiding

Op zondag 14 juni vindt van 10.00 tot 12.30 uur een strategische MCCb plaats in het Catshuis. Er zijn geen stukken verspreid. Waarschijnlijk komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Routekaart en mogelijke alternatieve aanpak per 1 juli
2. Hervormingen
3. Luchtvaart

Advies

1. Routekaart en mogelijke alternatieve aanpak per 1 juli

- Tijdens het IAO en de ACC-19 op donderdag 11 juni is gesproken over een concept voorstel voor een alternatieve aanpak (bijlage 2) voor de eerder voorgestelde routekaart (zie bijlage 1 voor de eerdere routekaart) voor het openen van sectoren en het afschalen van maatregelen.
- U kunt het voorstel tot een meer generieke aanpak in plaats van eens sectorale aanpak verwelkomen. U kunt aangeven dat dit verder uitgewerkt kan worden richting besluitvorming van 24 juni.
- In het voorstel wordt een onderscheid gemaakt in de basisregels voor binnen en voor buiten. Aandachtspunt is dat wordt voorgesteld een maximum aantal personen per ruimte vast te stellen op basis van een OMT-advies. U kunt vragen of hiermee rekening wordt gehouden met de sectoren die nu geen maximum aantal personen kennen (zoals scholen) en met de eerdere boodschap dat een aantal sectoren per 1 juli mogelijk voor 100 personen open kan. Een lager maximum aantal personen zou deze sectoren kunnen teleurstellen en is ook niet altijd logisch (bij scholen bijvoorbeeld). U kunt aangeven dat u versimpeling toejuicht, maar wel voortbouwend op wat al reeds mogelijk en aangekondigd is. U kunt daarbij aandacht vragen voor het principe van een betrouwbare en voorspelbare overheid.
- U kunt aandacht vragen voor de uitlegbaarheid van de generieke aanpak. Het strekt tot de aanbeveling dat er niet te veel uitzonderingen op de regel worden gemaakt. Daarmee wordt het namelijk alsnog een specifieke aanpak.
- U kunt vragen wat deze generieke aanpak betekent voor opschaling op het moment dat er sprake zou zijn van een tweede golf. Betekent dit dat specifieke sectoren niet meer gesloten zullen worden en enkel generiek zal worden opgeschaald?

2. Hervormingen

MEZK en/of MSZW zal een toelichting geven op de fase na noodpakket 2.0. Hierover bent u met hen in contact, mogelijk is dit aan de orde gekomen in het BWO van vrijdag 12 juni.

3. Luchtvaart

- Over dit onderwerp heeft mogelijk reeds besluitvorming plaatsgevonden in de MR van 12 juni.
- Mocht hier nog een nadere toelichting op worden gegeven, kunt u deze aanhoren.
- Het is denkbaar dat het loslaten van de 1,5 meter maatregel in vliegtuigen en op delen van luchthavens (securitycheck), tot discussie leidt in andere sectoren en dat de druk op de 1,5 meter maatregel toeneemt. U kunt vragen of, gelet op ontwikkelingen op terrein van luchtvaart en de eerdergenoemde alternatieve aanpak, eerdere besluitvorming over hoe om te gaan na 1 juli wenselijk en haalbaar is.

Toelichting

- De presentatie over het concept voorstel voor het openen van sectoren en versoepelen van maatregelen die is gegeven in de ACC-19, is ter informatie als bijlage 2 toegevoegd. Het gaat hier om een eerste conceptversie voor een alternatieve aanpak, deze zal mogelijk nog nader worden uitgewerkt en aangevuld.
- Tijdens het IAO en de ACC-19 van donderdag 11 juni was brede steun voor het uitgangspunt om over te gaan naar een versimpeling van de aanpak; oftewel een meer generieke aanpak i.p.v. een sectorale. Er werd wel nog aandacht gevraagd voor nadere uitwerking.
- Het OMT heeft ook aangegeven dat bij steeds verdere stapeling van stapsgewijze versoepeling van maatregelen zij niet meer kunnen modelleren.
- De oorspronkelijke aanpak van het stappenplan/de routekaart was gericht op het zoveel mogelijk beperken van het aantal contactmomenten door het tegengaan van (omvangrijke) groepsvorming, het beheersen van mobiliteit en het beperken van de druk op de openbare ruimte. De stappen zijn vanuit een sectorale/activiteitenbenadering opgebouwd.
- De alternatieve aanpak zou betekenen dat er veel meer sectoren per 1 juli opengesteld kunnen worden.
- De alternatieve aanpak is gericht op het maximaal controleren van de verspreiding van het virus en het tegelijkertijd zoveel mogelijk openstellen van de samenleving via enkele generieke regels:
 - De brede implementatie van de 1,5 meter maatregel
 - Het beperken van de maximale groepsgrootte
 - Te benadrukken dat men met klachten thuis moet blijven
 - Onderscheid te maken tussen de basisregels voor activiteiten binnen en activiteiten buiten.
- Uitzondering voor algemene openstelling geldt voor:
 - dansvoorzieningen (discotheken, nachtclubs),
 - activiteiten waarbij in groepsverband de stem geforceerd wordt verheven (incl. koren/spreekkoren/schreeuwen)
 - Activiteiten waarbij geen 1,5 meter gehandhaafd kan worden en voorzover niet noodzakelijk vanuit uitoefening van een beroep (bijv. amateurcontactsporten en amateurtheater en –dans op minder dan 1,5 meter).
- Ook worden enkele uitzonderingen gemaakt op implementatie van de 1,5 meter maatregel bij contactberoepen (incl. professionele sporters, acteurs etc.), in het OV, vliegtuigen en door kinderen jonger dan 12 jaar).
- In bijlage 3 vindt u ter achtergrond een geactualiseerd overzicht van maatregelen en exitstrategieën in andere Europese lidstaten. Het volgen van de effecten en statistieken van de versoepelingen van maatregelen van andere landen kan helpen in het bepalen van de strategie van Nederland.

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

10 juni 2020

Notitienummer

2020-0000110348

Auteur

10.2.e

notitie

Geannoteerde agenda ACC-19 donderdag 11 juni 2020, 10.30-11.00 uur

1. Opening en mededelingen

2. Agenda MCC-19 dinsdag 16 juni 2020 (stuk bijgevoegd)

Advies

U kunt instemmen met de agenda.

Toelichting

Agenda MCC-19 dinsdag 16 juni.

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Internationale ontwikkelingen (stukken worden rondgezonden)
4. Stand van zaken toerisme (geen stukken)
5. Stand van zaken luchtvaart (geen stukken)
6. W.v.t.t.k.

3. Vergadercyclus DO, ACC-19 en MCC-19 (stuk bijgevoegd)

Advies

- U kunt instemmen met de vergaderplanning.
- U kunt vragen in hoeverre de discussies over de routekaart openen sectoren, luchtvaart en algemene maatregelen (bv 1,5m) met dit vergaderschema al in meerdere gremia aan de orde zullen komen. Een goede overdracht is belangrijk en enige overlap is logisch, maar voorkomen moet worden dat we in IAO-ICCb-MCCb enerzijds en ACC-MCC anderzijds dezelfde discussies voeren.

Toelichting

- Het ACC-19 zal elke donderdag plaatsvinden van 10.00 tot 11.00 uur, ook tijdens het zomerreces. Bekeken wordt wie u kan vervangen tijdens uw afwezigheid in juli. Op uw verzoek zetten we de afsprakenreeks ook bij een vervanger in de agenda als back-up.
- Het MCC-19 zal elke dinsdag plaatsvinden op wisselende tijdstippen. Dinsdag 7 juli is de laatste voor het reces. Na het reces wordt weer begonnen op dinsdag 11 augustus.
- Woensdag 17/6 en woensdag 24/6 zal een ICCb plaatsvinden.
- Woensdag 24/6 zal voorlopig de laatste MCCb plaatsvinden.

4. Luchtvaart (geen stukken)

Aanleiding

- Nadat bekend is geworden dat vliegen weer wordt toegestaan en dat in een vliegtuig de 1,5m niet gehanteerd hoeft te worden, is in de samenleving

discussie ontstaan over het niet in acht nemen van de 1,5m maatregel. Het heeft vooral tot verontwaardigde reacties geleid bij sectoren die (door de overheid) wél aan strenge voorwaarden zijn verbonden, zoals horeca en culturele instellingen.

- Schiphol heeft inmiddels ook gevraagd om de 1,5m los te kunnen laten in de rijen voor de incheckbalie (hier is nog geen besluit over genomen). In plaats daarvan worden mitigerende maatregelen voorgesteld, zoals verplichte mondkapjes en gezondheids- en temperatuurchecks.
- Met name IenW wil voor 15 juni besluitvorming, omdat vanaf maandag 15 juni vliegen op een flink aantal landen in EU/Schengenzone weer is toegestaan.
- Op dit moment is nog niet duidelijk waar en wanneer precies hierover besluitvorming zal plaatsvinden. Het meest waarschijnlijk is dat dit voor de MR van vrijdag 12 juni wordt geagendeerd.

Advies

- U kunt aandacht vragen voor de uitlegbaarheid van maatregelen.
- Om verdere verwarring in de samenleving te voorkomen kunt u benadrukken dat de maatregelen en regels over 1,5m zo generiek als mogelijk moeten zijn. Het is op dit moment niet uitlegbaar dat een algemene uitzondering wordt gemaakt voor de luchtvaart.
- U kunt aangeven dat het loslaten van de 1,5m op de luchthavens, een bredere discussie zal oproepen over het toepassen van de 1,5m in andere sectoren en de publieke ruimte.
- Eventueel kunt u nog aangeven dat binnen de luchtvaart onderscheid wordt gemaakt. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld voor de securitycheck de 1,5m niet in acht wordt genomen maar wordt gewerkt met mitigerende maatregelen (zoals bij contactberoepen ook het geval is).
- Eventueel kunt u vragen hoe andere landen / luchthavens / vliegtuigmaatschappijen dit vraagstuk van de luchtvaart benaderen en in hoeverre de samenwerking hierin wordt gezocht.

Toelichting

Discussie 1,5m in luchtvaart

- Ten eerste is discussie over de (on)mogelijkheid van 1,5m afstand in vliegtuigen. Het feit dat luchtvaartmaatschappijen zo snel hebben aangegeven dat dit niet mogelijk is, heeft tot veel discussie geleid. Met name sectoren die (door de overheid) wél aan strenge voorwaarden zijn verbonden, zoals horeca en culturele instellingen, hebben ontstemd gereageerd. Ook kan dit vraagstuk op veel politieke belangstelling rekenen.
- Ten tweede heeft Schiphol aangegeven dat reeds bij 30% van het aantal normale passagiers de 1,5m afstand al niet meer kan worden gewaarborgd. Daarom wil Schiphol mitigerende maatregelen nemen ter vervanging van de 1,5m maatregel, namelijk gezondheidsverklaringen, mondkapjes en temperatuurchecks.
- Wanneer dit zou worden gehonoreerd, is dit zeer moeilijk uitlegbaar. Daarmee heeft dit ook grote gevolgen voor de mogelijkheid van handhaving van het 1,5m beleid in de samenleving.
- De NCTV hield tijdens het IAO van dinsdag 9 juni de mogelijkheid open voor een ingelaste ICCb/MCCb later deze week voor besluitvorming over dit vraagstuk. Ook de route via de MR staat nog open. Hier is nog geen besluit over bekend. Het meest waarschijnlijk op dit moment is dat dit in de MR van vrijdag 12 juni terug komt.
- Vandaag, woensdag 10 juni, is ook over luchtvaart gesproken in het Torentjesoverleg.
- Het RIVM heeft advies gegeven op de protocollen de luchtvaart. Dit advies is echter niet openbaar.
- Voor morgen, donderdag 11 juni, is een extra IAO ingelast. Op de agenda staat 'veilig vliegen' op basis van een presentatie IenW, die niet is gedeeld.

Op de agenda staat tevens 'Alternatieve aanpak routekaart/stappenplan'. Ook hier zijn nog geen stukken voor gedeeld. Dit agendapunt wordt toegelicht door de NCTv.

Generieke maatregelen en uitlegbaarheid

- Het heeft de voorkeur dat de genomen maatregelen t.a.v. 1,5m afstand zo generiek als mogelijk zijn. Een uitzondering maken voor de luchtvaartsector is niet uitlegbaar.
- Er wordt op dit moment overwogen om in de routekaart af te stappen van de sectorbenadering. FIN steunt deze richting aangezien het de uitlegbaarheid ten goede komt en inconsistenties tussen sectoren voorkomt. Dit wordt besproken tijdens het IAO van donderdag 11 juni.
- Uitzonderingen van de regels (bv 1,5 meter en max aantal mensen per vierkante meter) kan alleen als er een sterk en uitlegbaar verhaal is.
- FIN heeft bij het IAO eerder ingebracht om te bezien wat de mogelijkheid tot differentiatie in gebouwen (dus een aantal personen per vierkante meter).

Toerisme en vliegen

- Voor *buitenlands toerisme* geldt dat het vanaf 15 juni weer mogelijk is op vakantie te gaan naar andere landen binnen de EU/Schengenzone en naar het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het reisadvies voor landen in die gebieden wordt aangepast van oranje (vakantiereizen afgeraden) naar geel (vakantiereizen mogelijk, let op risico's).
- Per 15 juni gaan de reisadviezen van de volgende landen van oranje naar geel: België, Bulgarije, Duitsland, Estland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Portugal, Slovenië, Tsjechië.
- Voorlopig op oranje blijven: Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Vakantiereizen naar deze landen worden afgeraden.
- Een aantal landen moet nog besluiten wanneer ze de belemmeringen voor Nederlandse toeristen weer opheffen. De verwachting is dat deze landen daarover in de komende weken een besluit nemen. Het gaat om: Frankrijk, IJsland, Oostenrijk, Spanje, Zwitserland, Liechtenstein, Cyprus, Finland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Malta, Noorwegen, Polen, Roemenië, Slowakije, het Caribisch deel van het Koninkrijk.
- Voor *inkomend toerisme* geldt dat mensen uit landen met vergelijkbare of lagere gezondheidsrisico's dan in Nederland, deze zomer welkom zijn in Nederland. Voor reizigers uit hoge risicogebieden binnen en buiten Europa geldt dat zij een gezondheidsverklaring moeten hebben en het dringende advies krijgen om na aankomst 14 dagen in quarantaine te gaan.
- Tot en met 15 juni geldt nog een inreisverbod voor Schengenlanden en het Verenigd Koninkrijk.

5. Rondvraag en sluiting

TER INFORMATIE

Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.a.10.2.a.10.2.a

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum

8 juni 2020

Notitienummer

2020-0000107653

Auteur

10.2.a.10.2.a.10.2.a

Van
BOA

notitie

Geannoteerde agenda MCC-19 9 juni 9 juni

1. Mededelingen

2. Algemeen beeld

Geen opmerkingen

3. Internationale ontwikkelingen

Geen opmerkingen

4. Organisatie MCC-19

a. Instellingsbesluit

Advisering door BOA/AFEP

Aanleiding

In de MR van vrijdag 5 juni jl. is reeds besloten tot instelling van de MCC-19.

Advies

U kunt de eventuele aanvullende toelichting aanhoren.

b. Voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode

Advisering door BOA/AFEP

Aanleiding

De voorraadagenda biedt inzicht in de onderwerpen die komende periode geagendeerd kunnen worden voor de MCC-19. Daarnaast bevat het stuk een voorstel voor de vergaderplanning van de MCC-19 en ACC-19 tijdens recesperiode.

Advies

U kunt instemmen met de voorraadagenda en vergaderplanning.

Toelichting / Kern

- Vooralnog staat er nog één MCCb gepland, op woensdag 24 juni.
- Daarna zal besluitvorming rondom COVID-19 volledig lopen via MCC-19.
- Op woensdag 24 juni wordt besloten over versoepeling van maatregelen per 1 juli, waaronder de max. van 30 personen verruimen naar 100 personen, opening van sauna's, wellness, sport- en verenigingskantines, casino's en speelhallen, sportscholen en toestaan betaald voetbal (zonder publiek). Ook zal naar verwachting een principebesluit worden genomen over volledige heropening van het voortgezet onderwijs en opening van mbo, hbo en wo na de zomervakantie.

- In de MCCb zal dus besloten worden over de routekaart als geheel: er wordt bezien of sectoren/beroepsgroep vervroegd geopend kunnen worden die eerder in de stap van 1 september waren voorzien (zoals casino's en sportscholen).
- De MCC-19 zal vervolgens besluiten over versoepeling van maatregelen per 1 september, waaronder toestaan van sportcompetities, openstellen van coffeeshops, opheffen van maatregelen rondom sekswerkers, toestaan van evenementen, openstellen van nachtclubs en discotheken.
- Ook andere maatregelen als het breder openstellen van OV, reizen buiten EU en eventueel opheffen van 1,5m maatregelen komen in de MCC-19 aan de orde.
- Onderwerpen als een nationaal herdenkingsmonument, het thuiswerkadvies, nazorg en evaluatie komen eveneens aan bod in de MCC-19.
- Het voorstel is dat tijdens het zomerreces 4 weken lang geen MCC-19 plaatsvindt. Dinsdag 7 juli is de laatste MCC-19 voor het reces. Na het reces wordt weer begonnen op dinsdag 11 augustus. De ACC-19 vergadert langer door, namelijk tot 22 juli, i.v.m. de mogelijke effecten van de versoepeling van de maatregelen per 1 juli.

Krachtenveld

N.v.t.

5. Stand van zaken toerisme

Geen stukken

Aanleiding

Tijdens de MCCb van woensdag 3 juni is een aantal besluiten genomen over binnenlands en buitenlands toerisme. Dit heeft tot diverse vragen in de media geleid. Ook in het buitenland verandert de situatie snel. De verwachting is dat een mondelinge toelichting zal worden gegeven.

Advies

- U kunt de toelichting aanhoren.
- U kunt inbrengen dat, nadat bekend is geworden dat vliegen weer wordt toegestaan en dat in een vliegtuig de 1,5m niet gehanteerd hoeft te worden, in de samenleving de discussie is ontstaan over het niet in acht nemen van de 1,5m maatregel. Met name sectoren die aan strenge voorwaarden zijn verbonden, zoals horeca en culturele instellingen, vragen hier aandacht voor. Schiphol heeft inmiddels ook gevraagd om de 1,5m los te kunnen laten in de rijen voor de incheckbalie (hier is nog geen besluit over genomen). U kunt aangeven dat als dit losgelaten wordt, de discussie over de nut en noodzaak van 1,5m afstand gevoerd zal worden (zeker gezien het lage aantal nieuwe patiënten op de IC, in het ziekenhuis en aantal doden)

Toelichting / Kern

- Tijdens de MCCb van woensdag 3 juni is een aantal besluiten genomen over binnenlands en buitenlands toerisme.
- *Binnenlands toerisme* is toegestaan. Per 15 juni gaan de gemeenschappelijke voorzieningen op campings en vakantieparken weer open.
- Wel geldt nog steeds dat het OV in Nederland alleen beschikbaar is voor noodzakelijke reizen. Vakantie is geen noodzakelijke reis.
- Voor *buitenlands toerisme* geldt dat het vanaf 15 juni is het weer mogelijk op vakantie te gaan naar andere landen binnen de EU/Schengenzone en naar het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het reisadvies voor landen in die gebieden wordt aangepast van oranje (vakantiereizen afgeraden) naar geel (vakantiereizen mogelijk, let op risico's).
- Per 15 juni gaan de reisadviezen van de volgende landen van oranje naar geel: België, Bulgarije, Duitsland, Estland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Portugal, Slovenië, Tsjechië.

- Voorlopig op oranje blijven: Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Vakantie reizen naar deze landen worden afgeraden.
- Een aantal landen moet nog besluiten wanneer ze de belemmeringen voor Nederlandse toeristen weer opheffen. De verwachting is dat deze landen daarover in de komende weken een besluit nemen. Het gaat om: Frankrijk, IJsland, Oostenrijk, Spanje, Zwitserland, Liechtenstein, Cyprus, Finland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Malta, Noorwegen, Polen, Roemenië, Slowakije, het Caribisch deel van het Koninkrijk.
- Voor *inkomend toerisme* geldt dat mensen uit landen met vergelijkbare of lagere gezondheidsrisico's dan in Nederland, deze zomer welkom zijn in Nederland. Voor reizigers uit hoge risicogebieden binnen en buiten Europa geldt dat zij een gezondheidsverklaring moeten hebben en het dringende advies krijgen om na aankomst 14 dagen in quarantaine te gaan.
- Tot en met 15 juni geldt nog een inreisverbod voor Schengenlanden en het Verenigd Koninkrijk
- Voor populaire toeristenplaatsen zoals steden of aan de kust kunnen maatregelen worden genomen om drukte te voorkomen of om in te grijpen als het te druk wordt. Denk hierbij aan het afsluiten van parken, wegen naar het strand of het beperken van het OV.
- De *luchtvaartsector* heeft zelf twee protocollen opgesteld met voorschriften voor passagiers. Voor Europa is er sinds 20 mei het 'COVID-19 Aviation Health Safety Protocol'. VN-luchtvaartorganisatie ICAO publiceerde maandag 1 juni het document 'Takeoff'.
- De heer Van Dissel van het RIVM heeft in de media (NOS) gezegd dat de kans zeer klein is dat een heel vliegtuig besmet raakt wanneer iemand het virus in het vliegtuig bij zich draagt.¹

Krachtenveld

- N.v.t.

6. Financiële bonus voor zorgverleners

Advisering door IRF

Aanleiding

In de MCC-19 ligt een voorstel van VWS voor over de financiële bonus voor zorgverleners, n.a.v. een motie van Van Kooten-Arissen hierover.

Advies

- Wij adviseren u in te stemmen met het voorstel.
- Wij adviseren u nogmaals te benadrukken dat de te ontwerpen regeling geen precedent mag scheppen voor andere branches, voor een bonus bij een tweede golf van besmettingen, of voor een evt. nieuwe pandemie (future events). Mochten andere departementen (bijv. OCW) benoemen dat zij ook graag een bonus willen, kunt u aangeven dat deze motie alleen betrekking heeft op zorgpersoneel.
- U kunt vragen hoe groot de kans is dat a) de zeer korte deadline (eind juni) door werkgevers en werknemers aanvaard zal worden, resp. b) zij het bedrag van 400 mln. accepteren. VWS sondeert deze week nog bij die partijen.

Kern

- VWS vraagt in de MCC-19 mandaat voor twee zaken:
 - Het aanstellen van een facilitator om – samen met vakbonden en werkgevers – de bonus uit te werken;
 - Het meegeven van een macroplafond van 400 mln. euro aan de facilitator voor de netto bonus (excl. compensatie voor 80% eindheffing, waardoor het totaal op ca. 720 mln. komt).

¹ Nos.nl, 7 juni 2020, <https://nos.nl/artikel/2336448-rivm-experts-kans-dat-iemand-heel-vliegtuig-besmet-is-buitengewoon-klein.html>.

- Dit voorstel komt overeen met het voorstel waar wij u vorige week over geïnformeerd hebben. Wij hebben n.a.v. uw reactie nogmaals richting VWS benadrukt dat het belangrijk is het voorstel goed af te bakenen, zowel naar de doelgroep binnen de zorg, naar andere sectoren als naar future events. Qua bedrag wordt het voorstel nu afgebakend, doordat de facilitator het bedrag van 400 mln. als bovengrens meekrijgt.
- Het is de bedoeling dat de facilitator nog in de maand juni een voorstel doet over de uitwerking van de bonus. De vraag is of dit tijdpad realistisch is.
- VWS wil de Kamer informeren in de volgende verzamelbrief over corona. Daarnaast zijn er Kamervragen gesteld over dit thema aan VWS en FIN.

Krachtenveld

- De verwachting is AZ, EZK en SZW in zullen stemmen met het voorstel van de bonus. Misschien dat de minister van SZW nog het risico benoemt dat dit traject kan leiden tot spanningen tussen werkgevers en vakbonden.
- Het is mogelijk dat andere departementen nog vragen om uitbreiding naar andere sectoren (kinderopvang, OV, onderwijs). Dit is niet in lijn met de motie, die alleen spreekt over zorgpersoneel.

7. W.v.t.t.k.

Geen opmerkingen

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

T 10.2.e
10.2.e

www.minfin.nl

Datum

2 juni 2020

Notitienummer

2020-0000103865

Auteur

10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ICCb 3 juni 2020, 10.00-11.00 uur

1. Opening

2. Algemeen beeld

1. Presentatie RIVM (toelichting RIVM/10.2.e)
2. Dashboard en S&D (toelichting 10.2.e)

Zie bijlage 2a en 2b voor aanvullende informatie

3. Omgevingsanalyse (NKC)

3. Stappenplan besluitvorming 24 juni (toelichting 10.2.e)

Zie bijlage 3 voor aanvullende informatie

Kern

- Tijdens de ICCb zal het stappenplan richting besluitvorming op 24 juni, over de afschaling van maatregelen per 1 juli (stap 3), worden toegelicht.

Advies

10. U kunt de toelichting aanhoren en aangeven dat het verstandig is om het hele pakket nogmaals af te wegen (zowel 1 juli als 1 september en mogelijk daartussen in). Daarbij is het van belang de effecten van de versoepelingen tot dan toe mee te wegen en nogmaals kritisch te bezien welke versoepelingen nog op de rol staan en of die nog logisch zijn in de tijd.

Toelichting

- Het huidige voorstel is dat met twee stappen wordt gewerkt, waarbij ook twee OMT-adviezen komen. Het eerste is terugkijkend, en beschouwt de genomen stappen en de gevolgen tot nog toe. Het andere OMT-advies gaat expliciet over de maatregelen die op de planning staan per 1 juli en de verwachte gezondheidseffecten daarvan, dus opening van de sportscholen, sport- en verenigingskantines, sauna's en wellness, casino's en de gemeenschappelijke voorzieningen op campings en vakantieparken.
- Stap 4, per 1 september, over binnensport, contactberoepen (sekswerkers), en coffeeshops zal het OMT pas in augustus naar kijken.
- Echter, gezien het feit dat er enkele sectoren van het 1 september naar het 1 juli pakket zijn verplaatst, kijkt het IAO de komende tijd naar het volledige pakket. Er zal gekeken worden naar de gehele routekaart richting 1 september (vrijdag al in IAO).
- In de Kamerbrief van VWS is namelijk ook al gesproken over vervroegd openen/starten van betaald voetbal en binnensporten (dus voor 1 september).
- De vraag zal ook opkomen wat we doen na 1 juli met evenementen tot 100 personen.
- In de projectstructuur zal een lijst opgesteld worden met alle sectoren/beroepsgroepen die nog niet geopend zijn.

4. Toerisme

Zie bijlage 4a t/m 4d voor aanvullende informatie

Kern

17. Ter besluitvorming ligt de lijn voor toerisme richting zomer voor.
18. De voorgestelde besluiten – en toelichting daarop - zijn te vinden in bijlage 4b.
19. In hoofdlijnen komt het besluit neer op zes punten:
 1. Binnenlands toerisme is toegestaan.
 2. Uitgaand toerisme: reisadvies aan Nederlanders voor EU en Schengenzone vanaf 15 juni op 'geel' zetten tenzij er verhoogde gezondheidsrisico's in deze landen spelen, een land aangeeft nog niet open te zijn voor Nederlandse toerist en/of er quarantaine-maatregelengelden voor Nederlandse toeristen bij aankomst in een land. Streven is om dit ook met BES-en CAS-eilanden te doen, hierover vindt nog overleg met deze landen plaats. St Maarten wordt onderzocht i.s.m. Frankrijk.
 3. Specifiek voor Zweden: namelijk om alleen af te reizen bij verblijf in een zelfstandige accommodatie.
 4. Inkomend toerisme: niet noodzakelijke reizen vanuit EU en Schengen naar NL toe te staan, mits die landen geen 'oranje' reisadvies hebben vanwege hoge risico's met betrekking tot besmetting met corona.
 5. Reizigers uit landen met code 'oranje' (ongeacht EU of niet-EU) inclusief het VK een dringend advies tot 14-dagen thuisquarantaine geldt, voor zover er ook sprake is van COVID-gerelateerde risico's in dat land.
 6. Inzet op verlenging inreisverbod voor EU-buitengrenzen met 1 maand tot 15 juli.

Advies

20. U kunt opmerken dat het van belang is dat in de communicatie duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen uitgaand en inkomend toerisme.
21. U kunt vragen hoe gecommuniceerd gaat worden naar mensen die reizen hebben geboekt naar landen die op 'oranje' blijven staan (voornamelijk buiten de EU). Als hier wel op gevlogen gaat worden door luchtvaartmaatschappijen, moet je als reiziger daar dan wel heen gaan? Vinden we dat wenselijk als kabinet? Kunnen mensen deze reizen (kosteloos) annuleren? Een duidelijke lijn hierover is belangrijk. Niet alleen voor reizigers en voor de algemene volksgezondheid, maar ook voor de luchtvaartmaatschappijen, waaronder AFKL, die hierdoor waarschijnlijk ook flinke inkomsten misoplopen.
22. U kunt aandacht vragen voor de uitlegbaarheid van de voorgestelde maatregelen, in het bijzonder t.a.v. de voorzieningen waar toeristen een beroep op zullen doen waar restricties voor gelden (bv gebruik van OV, openbare ruimte, stranden, parken etc.). Tevens kunt u vragen of handhaving van geen toeristen in het OV ('alleen voor essentiële reizen') uitvoerbaar is. In IAO werd duidelijk dat het lastig is om inkomende toeristen beperkingen op te leggen (zoals triage of thuisquarantaine). U kunt vragen hoe risicovol het RIVM deze stromen vindt en hoe we hier in de communicatie mee om willen gaan.
23. U kunt vragen wat het alternatief is als het niet lukt om het inreisverbod voor EU-buitengrenzen te verlengen. Is het 'plan B' zoals genoemd in de presentatie dan afdoende? In het verlengde daarvan kunt u vragen of het dringende advies tot 14-dagen-thuisquarantaine als voldoende prohibitief wordt gezien?
24. U kunt vragen hoe wordt omgegaan met social distancing in vliegtuigen, zowel t.a.v. inkomende als uitgaande vluchten. Tijdens het IAO bleek namelijk dat in vliegtuigen, naast de gezondheidsverklaringen, vooral wordt ingezet op goede ventilatie mbv speciale filters i.c.m. mondkapjes; dit lijkt moeilijk uitlegbaar t.a.v. de genomen maatregelen in NL voor social distancing in ov, horeca etc.

25. U kunt vragen hoe de voorgenomen besluiten t.a.v. toerisme zich verhouden tot het nog niet openen van een aantal sectoren in NL. Hoewel niet vergelijkbaar roepen deze ogenschijnlijk tegenstrijdige boodschappen spanning op.
26. U kunt vragen of het voorgestelde besluit dat deze zomer in principe geen repatriëring plaatsvindt door de overheid houdbaar is wanneer de situatie in een land ineens toch snel verslechtert?
27. U kunt vragen wat de argumentatie is om deze besluitvorming niet te baseren op een OMT-advies?

Toelichting

28. Vrijdag 29 mei en dinsdag 2 juni is een BWO over toerisme geweest.
29. MP wil graag communiceren over toerisme, zit veel (politieke) druk op.
30. MP heeft ook gevraagd om een lijst met landen die RIVM vergelijkbaar vindt met de epidemiologische situatie in NL. MP wil duidelijk zijn in de persconferentie.
31. Hoewel het begrijpelijk is dat MP perspectief wil geven over toerisme, hebben wij (DCC) nog veel vragen bij de uitlegbaarheid en handhaafbaarheid. Tijdens het IAO van 2 juni kwamen er ook – wederom- veel vragen hierover van andere departementen.
32. Daar komt bij dat er veel onderlinge afhankelijkheden zijn die het neerleggen van een heldere lijn bemoeilijken. De voorgestelde communicatieboodschap "De zomer van 2020 wordt anders dan we gewend zijn. Toch op vakantie? Ga dan wijs op reis" is daarbij ook behoorlijk complex.
33. In het IAO van 2 juni waren veel vragen over de luchtvaartsector. Er is weliswaar een protocol, maar de sector heeft ook aangegeven social distancing niet toe te passen, op basis van de claim dat zij buitengewoon goede ventilatie en speciale filters hebben.
34. Er is geen OMT-advies over toerisme. Dit kan tot vragen vanuit media en burgers leiden, aangezien alle ander besluiten wel zijn gebaseerd op een OMT-advies.
35. Wel heeft het RIVM geadviseerd. Dit RIVM-advies is echter niet openbaar en niet verspreid in het IAO. Mogelijk dat Van Dissel hierover een presentatie zal geven.
36. Aanstaande donderdag volgt een apart OMT-advies over Caribisch Nederland.
37. Afgelopen zaterdag is tijdens de Catshuissessie ook gesproken over het toerisme. MFIN was hierbij niet aanwezig.

5. Volledige (her)openen PO per 8 juni

Zie bijlage 5 voor aanvullende informatie

Kern

38. Op 8 juni gaat het PO weer volledig open. Er zijn geen belemmeringen om het PO geheel te openen.

Advies

39. U kunt de toelichting anhoren.

6. Slachterijen (mondelijke toelichting LNV/VWS)

40. U kunt de toelichting anhoren.

7. Communicatie

8. Rondvraag en sluiting

Aanvullende informatie: Transitie projectorganisatie

Zie bijlage 'A - Instellingsbesluit MCC-19' voor aanvullende informatie

Kern

- 24 juni is voorlopig de laatste MCCb. Naast de MCCb van vandaag, 3 juni, is dit ook nog de enige MCCb die zal plaatsvinden.
- De ICCb volgt in principe de MCCb, maar mogelijk dat er nog een extra ICCb zal plaatsvinden halverwege juni. Gezien de beslissingen die nog op de rol staan, is dat ons inziens goed denkbaar.
- De eerste Ministeriële Commissie COVID-19 is dinsdag 9 juni. De eerste vergadering is 'oprichtend' van aard, en (nog) niet besluitvormend.

Advies

- U kunt de toelichting anhoren.
- U kunt eventueel vragen naar de positie van het directeurenoverleg. Dit wordt in deze notitie voor SGO/MR niet genoemd. In eerdere organogrammen van de nieuwe projectorganisatie was dit directeurenoverleg het voorportaal van de ACC-19.

Toelichting

- Dinsdag 3 juni 2020 is in het SGO de nieuwe structuur toegelicht. Ter informatie is de notitie als bijlage toegevoegd. Dit komt vrijdag ter besluitvorming terug in de Ministerraad. De belangrijkste punten zijn:
- De MCC-19 is eens per week op dinsdag.
- Alle leden van het kabinet zijn lid van de MCC-19.
- SGAZ voert het secretariaat van de MCC-19.
- ACC-19 is het ambtelijk voorportaal op SG / DG-niveau.
- De MCC-19 gaat per 9 juni van start, en opereert dan dus parallel aan de NCTv structuur.
- De besluitvorming 'over volgende fases van het noodpakket en het stimuleringspakket' blijft separaat van de MCC-19 in de Vijfhoek.
- 24 juni is voorlopig de laatste MCCb.

TER ADVISERING

Aan

10.2.e BOA

Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e
F

10.2.e@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum

27 mei 2020

Notitienummer

2020-0000099413

Auteur

10.2.e

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda ICCb 27 mei 2020 10:00 - 11:00

1. **Opening**
2. **Algemeen beeld**
 - a. **Presentatie RIVM**

Advies

- U kunt de presentatie van het OMT-advies door het RIVM aanhoren.
- VWS verstuurt deze week geen Kamerbrief en daarmee is het stuk dus ook nog niet openbaar.
- Het OMT-advies is als bijlage toegevoegd. In hoofdlijnen adviseert het OMT het volgende:

Sportkantines

- Bij beleidsmatig/politieke besluit tot openen sportkantines zouden dezelfde richtlijnen moeten gelden als die voor horeca
- Bij nemen van besluit zijn (aanvullende) mitigerende maatregelen nodig om kans op besmetting te beperken
- Ook bij andere sectoren (zoals sauna, wellness, sportscholen) geldt bovenstaande
- BAO heeft geadviseerd om sportkantines nog niet open te stellen op basis van huidige situatie en inzichten

Wellness en sauna

Teveel onduidelijkheid en ontbreken van data en wetenschappelijke onderbouwing om te komen tot advies.

Ouderen en mensen met kwetsbare gezondheid

Bezoekregeling kan versoepeld en gedifferentieerd worden.

Vervoer van en naar dagbesteding

Wordt verwezen naar de vervoersprotocollen (oa mondkapje chauffeurs).

Volledig heropenen PO

Wordt naar de generieke maatregelen verwezen (oa 1,5m afstand houden).

Kinderen en sport

Zomerkampen zijn te generiek; kan geen uitspraak over gedaan worden en wordt op een later moment nader over geadviseerd.

Zingen en 'blazers'

Meer inzicht nodig (o.a. epidemiologisch) om tot een gericht advies te kunnen komen.

b. Dashboard

PM

c. Omgevingsanalyse

PM

3. Thema Maximaal controleren (VWS)

a. Fasering maatregelenpakket

- Tijdens het ICCb zal dit worden toegelicht aan de hand van een presentatie 'Stapsgewijze verruiming', die ook is toegelicht tijdens het IOA van dinsdag 26 mei. Daarin worden de fasering van de stapsgewijze verruiming, de genomen stappen en de voorgenomen stappen toegelicht.
- In het IAO was er discussie over versnelde versoepeling van openstelling enkele sectoren tov oorspronkelijke routekaart (sportkantines, sportscholen etc) nav OMT advies. Het OMT advies is op dit punt – bezien vanuit een volksgezondheidsperspectief – niet heel enthousiast.
- Om die reden stelt het IAO de navolgende lijn voor aan ICCb/MCCb. Vooralnog geen versnellingen in de voorgestelde routekaart (met de stappen, 1, 2a, 2b, 3, 4 en 5). Stap 1 is per 11/5 gezet. Stap 2a volgt op 1/6 en stap 2b op 15/6. Naar aanleiding van informatie en ervaringen die de komende tijd wordt opgedaan kan over enkele weken worden beoordeeld of versnelling van (delen van) stap 3 (nu voorzien per 1/7) of (delen van) stap 4 (nu voorzien per 1/9) in beeld komt. Over eerdere openstelling van bijvoorbeeld 10.2.e (nu voorzien per 1/9) komen in het IAO nu de handen nog niet op elkaar.
- Aan het ICCb liggen drie opties voor:
 - I. Per 1 juni (aantal) sectoren die waren voorzien in stap 4 naar voren halen
 - II. Sectoren die waren voorzien in stap heroverwegen in pakket 1 juli (stap 3)
 - III. Vasthouden aan stappenplan (stap 4 per 1 september).
- U wordt geadviseerd om voor optie I te gaan. Uiteraard met de voorwaarde dat het verantwoord is om te versnellen.

b. Nota heropening casinosector

- Aan de ICCb wordt gevraagd om de casino's en speelautomatenhallen uiterlijk per 1 juli 2020 te heropenen (in plaats van per 1 september 2020) voor maximaal 100 personen.¹
- De casinosector is op eigen aandringen, in verband met onduidelijkheid of zij tot de eet- en drinkgelegenheden zouden horen, op de B-lijst van van overheidswege gesloten sectoren geplaatst.
- JenV zal dit opbrengen in de ICCb en u kunt de lijn van JenV steunen.
 - JenV pleit ervoor om de casino's gelijk te schakelen met de horeca en de bioscopen en in ieder geval in fase 3 te plaatsen (1 juli).
 - Mocht dit niet haalbaar zijn, dan is de next best optie dat de argumenten voor de bijzondere positie van de casino's worden erkend en dat deze sector (met voorrang) wordt meegenomen in een tussentijds besluit medio juni over het uitbreiden van fase 3 cq het naar voren halen van onderdelen uit fase 4.

Toelichting

- Twee redenen om casino's anders te behandelen dan nu het geval is:

¹ Indien een casino bestaat uit meerdere veilig van elkaar afgescheiden zalen met eigen faciliteiten wordt de norm van 100 personen van toepassing per zaal. Er vindt alsdan een controle plaats bij de toegang tot iedere aparte zaal. Voorbeeld: een Holland Casino-vestiging bestaat uit meerdere verdiepingen.

- Casino's worden ten onrechte als bijzondere categorie gezien. Eerst hoorden de casino's bij de eet- en drinkgelegenheden (horeca) maar om onduidelijkheid te voorkomen en op eigen verzoek zijn ze een aparte categorie geworden. Zowel de druk op de publieke ruimte (zeer gering, minder 0,77% van alle horeca en bioscopen, 300 locaties in NL) als de aard van de activiteit (relatief statisch) geeft daar geen aanleiding toe. Er zijn geen specifieke gezondheidsrisico's. De sector leent zich bij uitstek voor het nemen van 1,5m maatregelen (spelersplekken), er wordt een reserveringssysteem voorzien en diverse maatregelen om de druk op de publieke ruimte zo beperkt mogelijk te houden.
- Illegaliteit en verslavingsrisico's zijn niet meegewogen in het besliskader. We zien toenemend risico op illegaliteit en (uit beeld rakende) probleem- en risico spelers/verslaving. Deels manifesteert zich dit al (bijv illegale poker). De casinosector is puur als recreatief bestempeld terwijl de wettelijke redenen van regulering van de goksector: tegengaan van illegaliteit en verslaving ten onrechte niet zijn meegewogen.
- Het is logisch dat er destijds onder hoge druk en met de inzichten van dat moment keuzes gemaakt moesten worden. Er moet echter ook ruimte zijn om nieuwe inzichten mee te wegen en dit uit te leggen. Bij het plan blijven omdat we bang zijn dat alles ter discussie komt te staan is een negatief en verkeerd argument.
- In de eerste besluitvorming speelde de inschatting van maatschappelijke behoefte een rol (in meer of mindere mate recreatief). Plus druk openbare ruimte/OV, handhaafbaarheid en gezondheidsrisico's.
- Daarna is pas (vorige week) het wat ongrijpbare concept van "welzijn" toegevoegd, ten opzichte van "recreatief". Die redenering gaat met bijv de pretparken al mank.

c. Slachthuizen

Advies

U kunt aanhoren. Er is geen stuk rondgestuurd.

4. Thema Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

a) Toerisme

- In het IAO van maandag 25 mei jl. lag een presentatie voor over toerisme van en naar Nederland. Hierbij zijn drie scenario's gepresenteerd die mogelijk kunnen gaan gelden voor het toerisme deze zomer. Het OMT komt op vrijdag 5 juni a.s. bijeen om advies uit te brengen over toerisme.
- Op dit moment ziet het er naar uit dat alleen scenario 2 (alleen grensoverschrijdende toerismestromen obv wederkerigheid) ter advies naar het OMT wordt gestuurd – dit is zo besproken in het Torentjesoverleg van maandag 25 mei.
- Ten behoeve van het ICCb van 27 mei wordt een aangepaste versie van de presentatie getoond. Deze is nog niet beschikbaar.

Advies

- U kunt de presentatie over toerisme aanhoren en aangeven dat scenario 2 de voorkeur heeft.
- U kunt eventueel de volgende vragen stellen n.a.v. de presentatie:
 - Kan er onderscheid gemaakt worden tussen verschillende type toerisme (vakantiehuisjes vs overvolle campings). *Dan zou er bijvoorbeeld maatregelen gesteld kunnen worden aan campings (bv max aantal toeristen op een camping)*
 - Welke aanvullende maatregelen kunnen we stellen aan toeristen (anders dan de maatregelen)? *Een besluit hiervoor maakt ook uit taz van de handhaving*

- Is er ook een mogelijkheid om regionale verschillen in het advies op te nemen (door bijvoorbeeld hotspots aan te wijzen)?
- In sommige landen geldt 2 meter; in andere 1,5 meter. Is Nederland straks verantwoordelijk om dit verschil te communiceren of het land van herkomst van de toerist?
- U kunt aangeven dat er rekening gehouden moet worden dat OMT geen specifieke adviezen geeft, en dat dit een politieke afweging is. OMT kan wel adviezen geven over kenmerken die toerisme(stromingen) met zich mee brengen. Vragen die rondom de besluitvorming nog spelen zijn:
 - Wat doen we als andere landen het reisadvies van NL wijzigt van oranje naar geel? Kunnen we dan toeristen tegenhouden? Welke rol spelen verzekeraars?
 - Wat doen we bij een nieuwe lockdown in het buitenland met mogelijk Nederlandse toeristen daar?

Toelichting

In de presentatie van 25 mei worden drie scenario's besproken:

1. 'Relatief open'. Hierbij worden reizigers voornamelijk op hun eigen verantwoordelijkheid gewezen. Toeristen die naar Nederland komen hebben een gezondheidsverklaring nodig.
2. 'Sterke inzet of differentiatie naar gebieden'. Hierbij worden alleen de reisadviezen van landen met een vergelijkbare epidemiologische situatie versoepeld. Toeristen die niet uit een 'veilig' land komen dienen twee weken in quarantaine te gaan. Focus ligt op afstemming met omliggende landen.
3. 'Relatief gesloten'. Hierbij is de boodschap dat Nederlanders alleen in eigen land op vakantie gaan. Iedereen die vanuit het buitenland komt moet verplicht twee weken in quarantaine. Hiermee worden toeristen uit het buitenland ontmoedigd om naar Nederland te komen.

5. Rondvraag en sluiting

Ter kennisneming

- a. **OMT-advies**
- b. **Rapportage opbrengste 2^e flitsreflectie COT**
- c. **Thema Caribisch gebied (BZK)**

Stand van zaken

- Er wordt een presentatie gegeven over KR. Deze presentatie bevat vooral feitelijke informatie en loopt niet op zaken vooruit.

Advies:

- U kunt deze presentatie aanhoren.
- Hoewel het doel van de presentatie enkel informerend lijkt, zou het zomaar kunnen gebeuren dat er discussie ontstaat over of de hulp die we tot nu toe hebben geboden voldoende is/meer hulp nodig is. Dit ook mede gelet op de rode vakjes die er rondom KR te vinden zijn in het dashboard.

Mocht er een discussie komen, is onderstaande informatie relevant om te weten:

- Voor de BES een brief doorvertaling noodpakket 2.0 op Caribisch Nederland wordt opgesteld. Caribisch Nederland sluit zoveel mogelijk aan op de besluitvorming voor Europees Nederland, ook wanneer het gaat om het afschalen van maatregelen. Dit punt wordt waarschijnlijk relevanter in de situatie na noodpakket 2.0. Als dan wordt besloten in Europees Nederland om af te schalen op bepaalde terreinen/maatregelen, dan werkt dat ook zoveel mogelijk door op de BES.
- Inde RMR van 15 mei is ingestemd met de tweede tranche liquiditeitssteun aan de Landen (ACS), mits zij voor woe 20/5 zouden instemmen met de voorwaarden die gesteld waren. Dit hebben zij alle

drie gedaan. Voor de Landen staat de volgende besluitvorming gepland voor 3 juli, dan zal er alleen sprake zijn van nieuwe steun als aan de voorwaarden van de tweede tranche is voldaan. Deze voorwaarden betreffen onder andere verlaging salarissen in de publieke sector (alle Landen), inzicht verschaffen in de staat van de financiële sector (vooral CUR) en verhoging pensioengerechtigde leeftijd (St. Maarten).

d. Overzicht effecten versoepelen maatregelen Europese landen

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e, 10.2.f, 10.2.g

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

18 mei 2020

Auteur

10.2.e, 10.2.f

notitie

Geannoteerde agenda ICCb
19 mei 2020 10.00-11.00 uur

1. Opening

2. Algemeen beeld

1. Presentatie RIVM
2. Dashboard (ter informatie); zie bijlage
3. Omgevingsanalyse (NKC)

3. Thema Maximaal controleren (VWS)

1. Stapsgewijze verruiming – Stap 2a & 2b (NCTV) (presentatie).
 - Het gehele OMT advies van 18 mei 2020 is als bijlage bijgevoegd.
 - Tijdens de IAO vergadering van 18 mei is een powerpoint presentatie getoond aan de leden en toegelicht door de voorzitter van het IAO ten behoeve van (voorgenomen) besluitvorming in de MCCb:
 - Deze presentatie is niet rondgestuurd, maar opmerkingen en reacties zijn verwerkt.
 - Deze presentatie wordt ook tijdens de ICCb.
 - Ter besluitvorming liggen Stap 2a en 2b voor.
 - Het OMT stelt in zijn advies van 18 mei dat versoepeling zoals voorgesteld in stap 2a doorgang kan vinden per 1 juni zonder dat dit leidt tot een onbeheersbaar risico op te snelle of te brede verspreiding.
 - Het OMT advies gaat ook in op stap 2b over examens in het praktijkonderwijs en het volledig hervatten van het basisonderwijs naar 100%.
 - In het IAO van maandag 18 mei was discussie over *wanneer* precies in het Pinksterweekend (30 mei – 1 juni) de horeca weer open mag (dag en tijdstip).

Advies

- U kunt instemmen met het voorstel om de versoepelingen zoals voorgesteld in stap 2a en 2b doorgang te laten vinden.
- Ten aanzien van opening horeca is het voorstel om te openen per 1 juni om 00:00 uur (middernacht dus, van zondag op maandag). Het heeft echter de voorkeur om open te stellen per maandag 1 juni om 09.00 uur.

Toelichting

OMT-advies Algemeen

- Wat betreft *versoepelingsstap 2a* per 1 juni stelt het OMT dat de risico's die verband houden met de effecten hiervan slechts met onzekerheden in kaart te brengen zijn.

- Het OMT heeft geconstateerd dat het effectieve reproductiegetal momenteel vlak onder de 1 ligt waardoor er ondanks het naar verwachting lage aantal besmettingen in de bevolking - beperkte ruimte is voor verdere versoepelingen. Het OMT verwacht dat wanneer de incidentie stijgt als gevolg van de versoepelingen, deze stijging in eerste instantie lokaal en regionaal beperkt zal zijn waardoor er voldoende tijd is om het op te merken en in te grijpen.

Onderwijs en kinderopvang

- Wat betreft het *primair onderwijs en kinderopvang* acht het OMT het verstandig om alvorens over te gaan op gehele openstelling van het primair onderwijs de gelegenheid te hebben om de effecten van de 50%-openstelling tot nu toe af te wachten. Naar schatting neemt dit 3 tot 4 weken na eerste openstelling in beslag. In andere landen worden vooralsnog geen negatieve consequenties gezien van het openen van scholen, maar ook deze follow-up is nog te kort. Zodra voldoende gegevens evalueerbaar zijn zal het OMT deze vraag beantwoorden.
- Wat betreft het *voortgezet onderwijs* blijkt uit de modellering dat de voorgestelde beperkte opening van het voortgezet onderwijs (per 2 juni) naar verwachting niet zal leiden tot een te brede of te snelle verspreiding van het virus mits de vigerende voorschriften (zoals anderhalve meter afstand en de andere preventiemaatregelen) gehanteerd worden. Naar oordeel van het OMT hebben hele dagen onderwijs de voorkeur boven halve dagen onderwijs (beperken verplaatsingen).
- Wat betreft het *voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet nieuwkomersonderwijs* ziet het OMT op basis van de modellering geen bezwaren tegen het geheel openen van het voortgezet speciaal onderwijs en adviseert dit onder gelijke voorwaarden toe te staan als waaronder het speciaal basisonderwijs is geopend. Het OMT ziet op basis van de modellering ook geen bezwaren tegen het openen van het praktijkonderwijs (inclusief examinering en praktijklessen) en voortgezet nieuwkomersonderwijs en adviseert dit onder gelijke voorwaarden toe te staan als waaronder het regulier voortgezet onderwijs wordt geopend.

Horeca

- Wat betreft de *horeca en terrassen* stelt het OMT dat het borgen van de anderhalve meter essentieel is, evenals de andere preventieve maatregelen om overdracht te beperken zoals genoemd in het afwegingskader. Daarom ziet het OMT geen aanleiding te differentiëren tussen verschillende horecagelegenheden mits aan deze generieke voorwaarden wordt voldaan.
- Het OMT geeft aan dat modellering van eventuele consequenties van het vervroegen van de ingangsdatum voor terrassen, restaurants en cafés van 1 juni naar 30 mei niet mogelijk is.

Overig

- In het *afwegingskader heropening bedrijven en instellingen* heeft het OMT maatregelen gedefinieerd om zo veilig mogelijk te werken en het risico op overdracht van het virus tussen de bezoekers en werknemers te minimaliseren. Sectoren kunnen op basis van dit afwegingskader sectorspecifieke protocollen uitwerken.
- Wat betreft het advies '*Ga niet op bezoek bij ouderen boven de 70 of mensen met een kwetsbare gezondheid*' is het OMT van mening dat het intrekken van dit advies een verhoging van het aantal contacten oplevert wat per definitie een risico met zich mee brengt. Simulaties op basis van modellering laten als gevolg van het intrekken van dit advies een lichte toename zien in de verwachte aantallen ziekenhuis- en IC-opnames. De onzekerheid rond deze voorspellingen is echter aanzienlijk.

- Wat betreft het aanpassen van de *definitie van de risicogroep voor COVID-19* heeft het OMT een voorstel voor aanpassing van de definitie provisioneel goedgekeurd.
- Wat betreft de *controlestrategie omtrent de versoepeling van maatregelen* stelt het OMT dat het van belang zo vroeg als mogelijk een eventuele verheffing te signaleren. Het OMT signaleert dat de nu beschikbare indicatoren met een vertraging van tussen de 7 (testresultaten) en 20 (IC-opnames) dagen zicht geven op het verloop van de epidemie. Wat betreft de *aerogene verspreiding via ventilatiesystemen* stelt het OMT dat op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten er onvoldoende bewijs is dat aerogene transmissie een rol speelt in de verspreiding van SARS-CoV-2.
- Wat betreft het *verplichten van kinderen jonger dan 12 jaar om een niet-medisch mondneusmasker te dragen in het OV* stelt het OMT dat lopend onderzoek uitwijst dat de overdracht van het virus van kinderen naar anderen minder vaak voor lijkt te komen. Het OMT acht zo'n verplichting dan ook niet aangewezen.
- Wat betreft het *gebruik van een niet-medisch mondmasker en een spatscherm voor werknemers in het OV* is het OMT van mening dat de inhoudelijke wetenschappelijke onderbouwing onvoldoende is om het gebruik van beide positief te adviseren. Geredeneerd vanuit het voorzorgsprincipe kan overwogen worden beide te dragen.
- Het OMT heeft meer tijd nodig om *activiteiten of branches te benoemen die mogelijk eerder kunnen worden versoepeld*. Dit komt terug in de volgende bijeenkomst.
- De NVK signaleert dat *voor kinderen in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar met een verstandelijke beperking en in de kinder- en jeugdpsychiatrie afstand houden vaak niet mogelijk is*. Het OMT adviseert in dit geval de strikte eis van anderhalve meter afstand tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en leraren niet van toepassing te laten zijn en het te laten bij de aanbeveling om er zoveel als mogelijk rekening mee te houden (conform de regel op de basisscholen).
- De NVK signaleert dat *kinderen en jeugdigen woonachtig binnen de residentiële zorg (het betreft hier kinderen met een verstandelijke beperking en met psychiatrische problematiek) verstoken blijven van bezoek van hun ouders of verzorgers, tenzij de instelling hiervoor een uitzondering maakt*. Het OMT adviseert om bezoek door twee vaste bezoekers voor kinderen en jeugdigen die woonachtig zijn in de residentiële zorg mogelijk te maken.

2. Strategie (VWS) (mondeling)

Advies

- U kunt de toelichting op de strategie anhoren.

Toelichting

Tijdens de vergadering zullen naar verwachting stukken worden uitgedeeld.

4. Thema Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

1. Toerisme (projectorganisatie) (nazending)

- In het IAO van 18 mei lag een stuk voor dat leidde tot veel vragen en waar veel opmerkingen bij werden geplaatst. Veel aanwezigen in het IAO vonden het daar voorliggende stuk nog niet gereed voor doorgeleiding naar MCCb. Ten behoeve van het ICCb van 19 mei wordt een aangepaste notitie verspreid middels een nazending.

Advies

- U kunt instemmen met het voorstel een adviesaanvraag richting het OMT te formuleren rondom het vraagstuk van toerisme na 1 juli a.s. Dit loopt mee in de adviesronde van 25 mei.

- Voorwaarde is wel dat het voorliggende stuk verder wordt uitgewerkt en de vragen aan het OMT worden gespecificeerd.
- Financiën vindt het van belang dat we perspectief bieden voor de sector toerisme, met name voor binnenlands toerisme.
- U kunt instemmen met het voorstel het ontmoedigingsbeleid actief uit blijven dragen voor toerisme tot 1 juli a.s.

Toelichting

- Ten aanzien van Hemelvaartsdag (21 mei a.s.) en het aankomend Pinksterweekend (31 mei/1 juni a.s.) is door NCTV reeds voorgesteld om het inkomend toerisme vanuit België en met name Duitsland te ontmoedigen (beperkt inkomend vliegverkeer). Daarnaast wordt er geadviseerd om een hotelreservering als voorwaarde te stellen om Nederland in te komen.
- Op 1 juli a.s. gaan eventueel de douche- en toiletruimtes op campings en vakantieparken open.
- Grote evenementen zijn nog niet toegestaan (t/m 31 augustus).
- In EU-verband blijft code oranje van kracht.

5. Thema Zorg voor kwetsbare personen (VWS)

6. Thema Financieel economisch

- 37.** Tijdens het IAO van maandag 18 mei is reeds medegedeeld dat op woensdag 20 mei het noodpakket 2.0 voorligt in de MR, en nadien- dezelfde dag - zal worden gepresenteerd en publiek worden gemaakt.

7. Internationaal

- 38.** Naar verwachting zal BZ een toelichting geven op het afschalen van maatregelen in Europese landen.
- 39.** Ter informatie is de bijlage over maatregelen in Europese landen toegevoegd.
- 40.** U kunt de toelichting van BZ anhoren.

8. Communicatie

9. Rondvraag en sluiting

AANVULLENDE TOELICHTING

Onderstaande agendapunten stonden in eerste instantie geagendeerd, maar lijken van de agenda af gehaald.

1. Juridische basis voor mondkapjes in OV

- In het IAO van maandag 18 mei lag hierover nog geen stuk.

Advies

- Naar verwachting kunt u instemmen met de juridische basis die is gemaakt

Toelichting

- Er is een juridische grondslag gemaakt voor verplichting van mondkapjes in het OV.
- Voornemen is dat handhaving apart wordt gemaakt van normering.
- Kinderen onder de 13 jaar hoeven geen mondkapje te dragen.
- Dragen op het perron is niet verplicht.
- Er komt een advieslijn over het in- en uitstappen in het ov.
- Handhaven op de wet personenvervoer door de conducteurs en escalatie door de politie.

2. Besluitvorming PO en kinderopvang

- Advies ingewonnen bij IRF/SZWRESO.

- Dit agendapunt is niet besproken in IAO.
- Stas SZW en Minister OCW schijnen al een akkoord te hebben, FIN is hier niet in meegenomen. IRF maakt aparte notitie voor minister. Minister is door BOA op de hoogte gesteld.
- Tijdens het IAO van maandag 18 mei heeft Financiën (10.2.e 10.2.e) gemeld dat de kosten voor de kinderopvang per dag enorm op kunnen lopen en ook een politieke keuze en afweging vergen.

2A. Einddatum compensatieregeling eigen bijdrage kinderopvang

Advies

- U kunt instemmen met de einddatum van 31/5/2020 voor de compensatieregeling.

Toelichting

- Periode waarop de compensatieregeling betrekking heeft is eerder in de MCCb gekoppeld aan de volledige opening van kinderopvang en BSO. SZW stelt nu voor de BSO volledig te heropenen per 1/6 en daarmee ook de compensatieregeling stop te zetten. Wij steunen deze lijn.
- SZW is voorstander van volledige opening BSO én daaraan gekoppeld stopzetting compensatieregeling. OCW wil mogelijk de scholen en BSO langer gedeeltelijk gesloten houden.
- Argumentatie:
 - Voortzetting van de compensatieregeling is niet noodzakelijkerwijs gekoppeld aan volledige opening BSO. Hier zijn afzonderlijke keuzes in te maken. Er kan druk ontstaan om compensatieregeling voort te zetten bij gedeeltelijke sluiting onderwijs en BSO. Dit zijn echter losse keuzes. Vanuit veiligheidsoogpunt kan besloten worden de BSO gedeeltelijk gesloten te houden en tegelijkertijd kan de compensatieregeling stopgezet worden (variant 3 hieronder).
 - Voortzetten van de compensatieregeling is ondoelmatig. De compensatieregeling kost ca. 100 mln. per maand. Hiervan is ca. 80 mln. per maand overcompensatie voor ouders die volledig gebruik kunnen maken van kinderopvang. Die ouders krijgen onterecht een compensatie. Alle ouders ontvangen voor de periode 16/3 t/m 31/5 compensatie waarbij hogere inkomens meer compensatie ontvangen doordat hun eigen bijdrage hoger ligt. Stopzetting zou alleen betrekking hebben op aanvullende compensatie na 31/5.
 - De noodzaak van de compensatieregeling om de sector overeind te houden is weggevallen door volledige opening KO en gedeeltelijke opening BSO. De sector draait grotendeels weer en ouders kunnen hier voor de KO weer volledig en voor de BSO gedeeltelijk gebruik van maken. Om die reden mag ook verwacht worden dat ouders hun eigen bijdrage betalen (zoals ze dat normaal gesproken ook zouden doen).
 - Door stopzetten compensatieregeling kan tot uitbetaling over gegaan worden. De gehele compensatie wordt namelijk in één keer uitbetaald na stopzetting van de regeling. Dit argument is voor SZW belangrijk.
- Er worden drie scenario's aangedragen:
 1. *Volledige opening BSO en stopzetting compensatie per 31/5: instemmen* (dit is het voorliggende voorstel).
 2. *Gedeeltelijke opening BSO en compensatie door laten lopen: niet instemmen* omdat compensatieregeling o.i. niet noodzakelijkerwijs gekoppeld hoeft te zijn aan opening BSO. Voortzetten van de compensatieregeling is ondoelmatig en niet noodzakelijk voor redden sector (zie boven).
 3. *Gedeeltelijke opening BSO en compensatie niet door laten lopen: instemmen*. Zie argumentatie hierboven.

2B. Afschalen noodopvang

Advies

- U kunt instemmen met beperking noodopvang tot personeel in de zorg per 1 juni
- U kunt instemmen met continueren noodopvang kwetsbare kinderen zolang scholen niet volledig open zijn
- U kunt instemmen met stopzetting noodopvang gedurende werkdagen als scholen weer volledig open gaan

Toelichting

- Bij de noodopvang staat het kind centraal alsmede de mogelijkheden van ouders in de zorg om hun werk te kunnen doen. Het besluit rond noodopvang is geen primair budgettair besluit. De kosten bedragen maximaal 10 mln. per maand maar zullen lager worden als gevolg van aanscherping die wordt voorgesteld.
- Er zijn signalen vanuit VNG, gemeenten, scholen en KO-organisaties dat de noodopvang in de huidige vorm niet verantwoord haalbaar is. Dit uit zich bijvoorbeeld in oneigenlijk gebruik waardoor verdringing van diegenen die noodopvang nodig hebben en er recht op hebben kan plaatsvinden. Deze aanscherping voorziet daarmee (deels) in die zorgen.
- Voorgestelde aanscherpingen passen bij de afbouw van maatregelen op scholen en in kinderopvang en BSO. Kinderopvang is volledig en BSO deels beschikbaar voor ouders waardoor de noodzaak tot noodopvang op reguliere momenten wegvalt.

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum
1 mei 2020

Notitienummer
2020-0000085892

Auteur
10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Van
BOA
AFEP

notitie

Vorbereiding strategische MCCB in het Catshuis op 3 mei

Aanleiding

Op zondag 3 mei vindt van 10.00 uur tot 12.30 uur een strategische MCCb plaats in het Catshuis. Er zijn geen stukken verspreid. De onderwerpen die waarschijnlijk aan de orde zullen komen zijn:

1. Medisch (IC-bedden, mondkapjes),
2. Besluitvorming komende weken inclusief OMT-adviesaanvragen,
3. Effect versoepelen maatregelen op mobiliteit.

Daarnaast hebben we bij de NCTv aangegeven dat u voornemens bent een presentatie te willen geven.

Voor deze Catshuissessie zijn uitgenodigd: de kernbezetting van de MCCb (MP, 3 vice MP's, MMZ, MJenV, Aalbersberg en Van Dissel), de minister van EZK, de minister van FIN en de Stas IenW.

Bijgevoegd vindt u:

1. Presentatie Jaap van Dissel uit MCCb van 29 april
2. Proces besluitvorming richting 19 mei;
3. Afwegingskader prioriteren openen sectoren en versoepelen maatregelen (geactualiseerde presentatie minister EZK)
4. Overzicht maatregelen en exitstrategieën andere Europese lidstaten
5. Presentatie Stas IenW over mobiliteit van 1 mei
6. Presentatie minister Hoekstra over maatschappelijke impact Corona
7. Notitie van IRF 1 mei over zorgbonus

Advies/kernpunten

1. Medisch

- Waarschijnlijk zal Jaap van Dissel de actuele cijfers presenteren over o.a. druk op IC-capaciteit, besmettingen, Ro etc. Bijgevoegd vindt u de presentatie die Van Dissel in het MCCb van 29 april heeft gegeven (bijlage 1).
- U kunt eventueel een vraag stellen over de berekening van het RIVM, namelijk dat momenteel het aantal mensen dat besmet is in Nederland op ongeveer 25.000 mensen uitkomt (onder de huidige maatregelen). Dit aantal kan volgens het RIVM per 3 dagen verdubbelen als de maatregelen worden losgelaten. De vraag kan echter gesteld worden of met deze lage besmettingsratio er niet meer ruimte zou kunnen zijn voor alternatieven van de huidige maatregelen. Zou meer en preventiever testen volgens het RIVM een oplossing zijn, zodat andere maatregelen soepeler kunnen worden?

2. *Proces besluitvorming/exitstrategie*

- In bijlage 2 vindt u het tijdspad zoals nu voorzien is voor de besluitvorming richting 6 mei en 13 mei. Voorafgaand aan deze besluitvormingsmomenten zal in deze volgorde eerst de formulering van de OMT-adviesaanvraag opgesteld worden, dan een Catshuissessie plaatsvinden, dan volgt het OMT-advies en vervolgens komen ICCb en MCCB bijeen alvorens de MP een persconferentie geeft.
- De adviesaanvraag aan het OMT is in de MR van 1 mei aan de orde geweest. Het OMT wordt om advies gevraagd over het gebruik van mondkapjes (o.a. in het OV), de testcapaciteit en het versneld openen van contactberoepen. Wij beschikken niet over deze adviesaanvraag. Het advies van het OMT verschijnt op 4 mei en dient als input voor de besluitvorming op 6 mei.
- U kunt aangeven dat het belangrijk is om perspectief te bieden (tijdspad/strategie) over het versoepelen van de maatregelen en wanneer sectoren weer open kunnen gaan. Het bieden van perspectief kan bijdragen aan het volhouden van de maatregelen in de samenleving en het vertrouwen van burgers en bedrijven vergroten. Een beargumenteerde afweging van de versoepeling van maatregelen en wanneer welke sectoren open mogen, onder welke voorwaarden, is belangrijk in de communicatie. Dit geldt niet alleen richting 13 mei, maar ook voor de langere termijn.
- Daarnaast blijft het belangrijk om de adviezen m.b.t. voorkomen besmetting (handen wassen, schud geen handen, als je verkouden bent, of ziek bent thuis blijven etc.) te blijven herhalen zodat mensen dit blijven volgen.
- U kunt aangeven dat men in de exitstrategie en bij het bepalen van het versoepelen van maatregelen de sociaal-maatschappelijke, economische en medische effecten zo goed als mogelijk mee moet nemen. Kijk hierbij ook naar de verschillen tussen leeftijdsgroepen en regio's. U kunt aangeven dat dit het afwegingskader prioritering sectoren hier al rekening mee houdt (bijlage 3).
- U kunt aangeven dat meerdere lidstaten een exitstrategie hebben gepresenteerd of daaraan werken (bijlage 4). U kunt aangeven dat veel landen kiezen voor een stapsgewijze exit, waarover vooraf gecommuniceerd wordt.

3. *Effect versoepelen maatregelen op mobiliteit*

- Staatssecretaris IenW is ook uitgenodigd voor de MCCb en mogelijk zal dus weer gesproken worden over de effecten van het versoepelen van maatregelen op het OV. De presentatie uit de MR van 1 mei is toegevoegd (bijlage 5)
- U kunt nogmaals verwijzen naar het afwegingskader prioriteiten openen sectoren en versoepelen van maatregelen van minister Wiebes (waar FIN ook aan mee heeft gewerkt). Bij het opstellen van dit kader is reeds gekeken naar welke sectoren veel druk leggen op het OV en welke sectoren/beroepsgroepen met name een lokale functie hebben.
- U kunt aangeven dat het afwegingskader en de cijfers van het RIVM mbt besmettingen op bepaalde leeftijdsgroepen kan helpen in het maken van keuzes. U kunt aanbieden dat u graag meedenkt over mogelijkheden die wel kunnen.

4. *Presentatie maatschappelijke impact Corona*

- Bijgevoegd (bijlage 6) vindt u de slides voor uw presentatie over de maatschappelijke impact van de coronapandemie en restricties. Hierin zijn uw opmerkingen verwerkt.
- Wij adviseren u zoveel mogelijk nadruk te leggen op de noodzaak van het in kaart brengen van de volledige maatschappelijke impact van de restricties. Dit vergt dat de medische en de maatschappelijke dimensie samen worden gebracht.
- Daarnaast kunt u aangeven dat het goed is om systematisch te werken aan een transitiestrategie. Deze is momenteel niet voor handen. Hierdoor ontbreekt een perspectief voor de samenleving.

- U kunt ook aangeven dat, gezien de maatschappelijke impact, een sneller tempo met afschaling mogelijk in de rede ligt, afhankelijk van input van het RIVM over het afschalen van restricties in sectoren op besmettingsgraad R.
- Ervaring in de ambtelijk voorportalen leert dat het ter discussie stellen van restricties ten principale, op basis van een MKBA, contraproductief kan uitwerken. Aandacht vragen voor maatschappelijke kosten en neveneffecten is niettemin gerechtvaardigd.

5. *Zorgbonus*

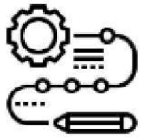
Mogelijk wordt u door minister de Jonge aangesproken op het invoeren van een zorgbonus. Afgelopen vrijdag is hierover een notitie aan u gestuurd (zie bijlage 7). We adviseren u om hierover nu nog niets te besluiten.

Ministerie van Financiën

Maatschappelijke impact corona

Huidige status

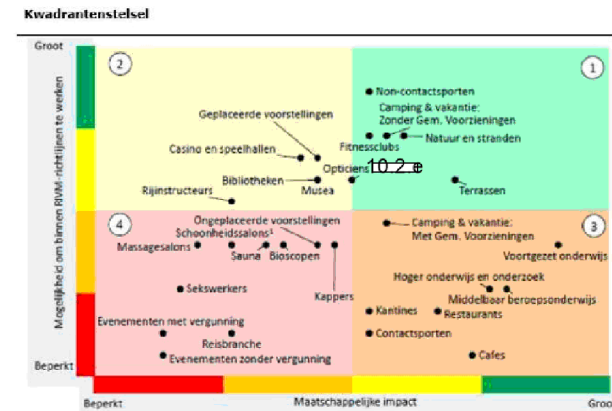
Prioritering ✓

Maatschappelijke kosten versus
volgorde afschalen restricties:
kwadrantenstelsel

Transitiestrategie ?

Een strategie voorkomt ad-hoc
besluitvorming en vergroot
uitlegbaarheid

Wat hebben we nog nodig voor transitiestrategie?

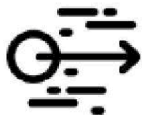

Meewegen totale kosten ?

Zonder inzicht in totale kosten is geen gedegen afweging mogelijk

1. Medisch
2. Welzijn
3. Economisch

Tempo ?

Afweging tussen maatschappelijk restricties en effect op zorg:
Vereist inzicht effect restricties sectoren op in besmettingsgraad R

Differentiatiestrategie ?

Differentiatie in restricties kan maatschappelijke impact beperken

Communicatie ?

Zorgvuldige communicatie kan maatschappelijke impact beperken

Maatschappelijke impact huidige restricties

1. Medische impact

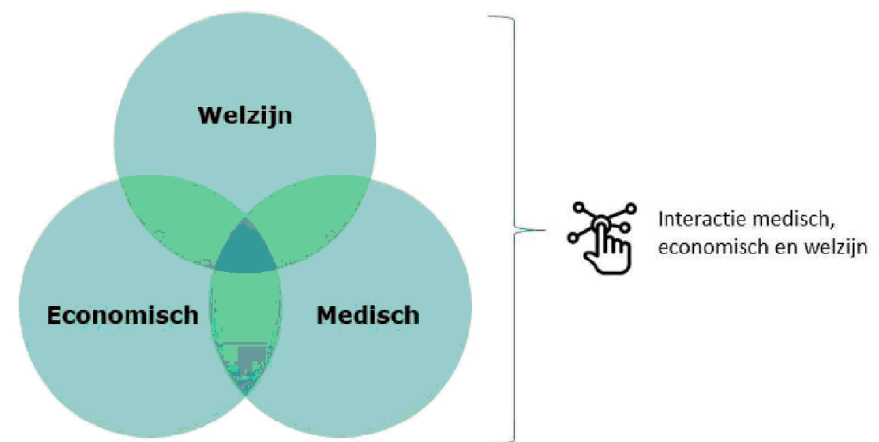
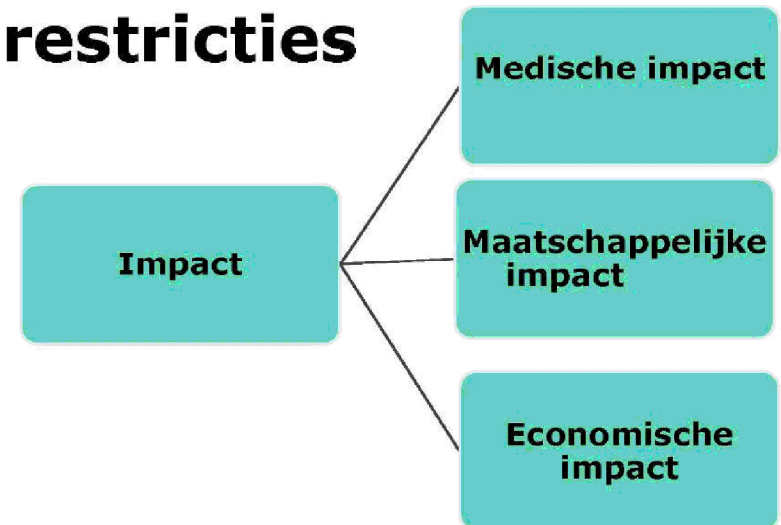
Minder sterfgevallen en druk op de zorg door restricties, maar aan de andere kant ook kosten van pandemie, onder andere door zorgmijding.

2. Impact welzijn

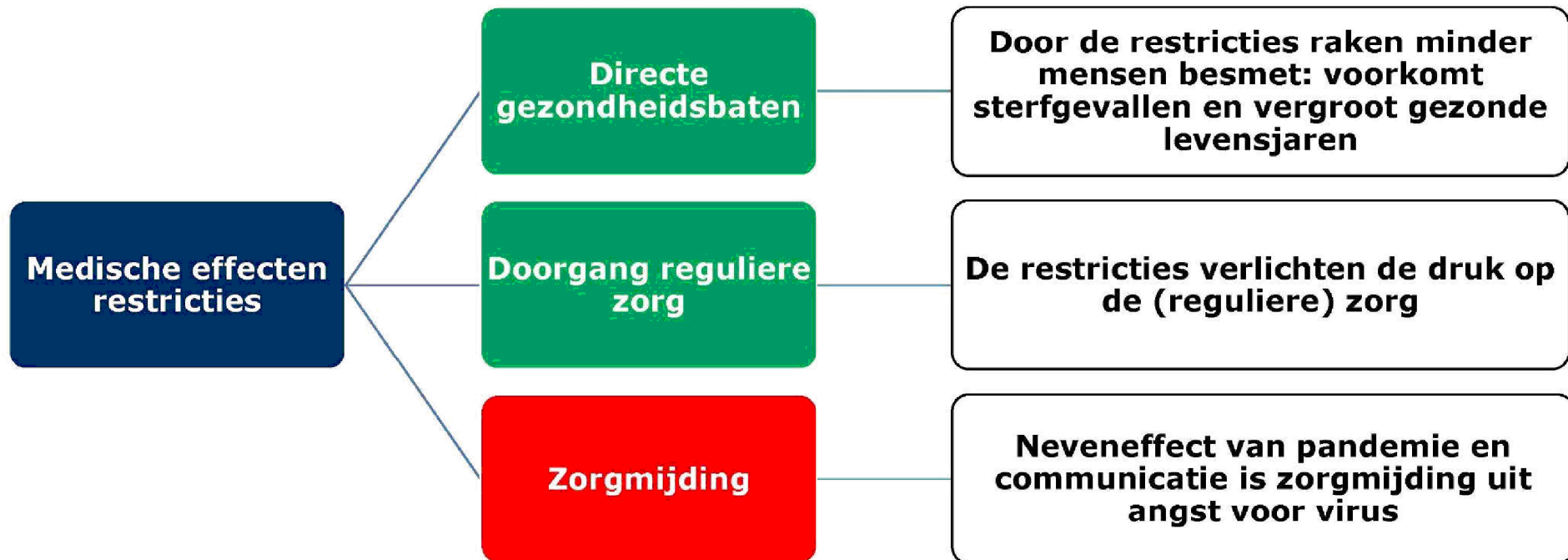
Restricties vergroten onder andere stress en eenzaamheid

3. Economische impact

Grote economische impact: historische economische neergang en risico op permanente schade

1. Inzicht in medische impact

Directe gezondheidsbaten

De maatregelen leiden tot directe gezondheidsbaten

Minder sterfgevallen en meer gezonde levensjaren

Directe gezondheidsbaten moeilijk te kwantificeren, omdat onbekend '*counterfactual*' ontbreekt

Achter kant van de enveloppe: inschatting van de maximale gezondheidswinst

Aanname **nul-scenario**: **60% van Nederland wordt ziek** (groepsimmunitet), **2% overlijdt**

- Volledige indamming virus leidt tot voorkomen van circa **190 duizend sterfgevallen**
- Gemiddelde leeftijd overledenen patiënten **ruim 80 jaar**.
- Gegeven resterende levensjaren van 80-jarigen van **ruim 9 jaar** zijn dit ruim **1,7 miljoen levensjaren**
- Bij de zachte, indicatieve grens die vaak wordt gehanteerd van **80.000 per gezond levensjaar** (QALY) tellen **gezondheidsbaten** op tot zo'n **135 miljard euro**
- **Zeer ruwe** en **hoge schatting** om **directe gezondheidsbaten** van maatregelen te schatten.
- **Kwaliteit van de gewonnen levensjaren bij vermeden sterfte** in werkelijkheid **kleiner** en **letselschade bij patiënten die niet overlijden** is buiten beschouwing gelaten.

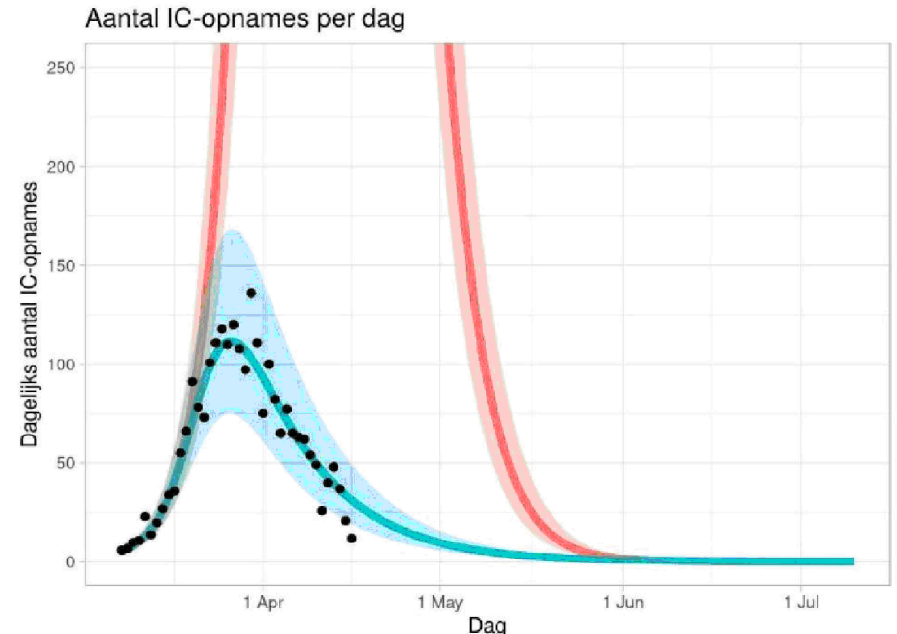
Minder druk op de (reguliere) zorg

De druk op de zorg is afgenomen

Het RIVM schat dat circa 23 duizend extra IC-opnames nodig zouden zijn geweest zonder maatregelen (figuur RIVM).

De verspreiding van het virus is afgenomen

De besmettingsgraad is gedaald van 2,5 naar 0,8.

Effect van virus op doorgang reguliere zorg en zorgmijding is enorm

Coronapandemie heeft grote impact op de reguliere zorg

- **40%** van de reguliere **zorg ligt stil** (Gupta, EUR)
- Met name planbare zorg; intramurale zorg gaat grotendeels door

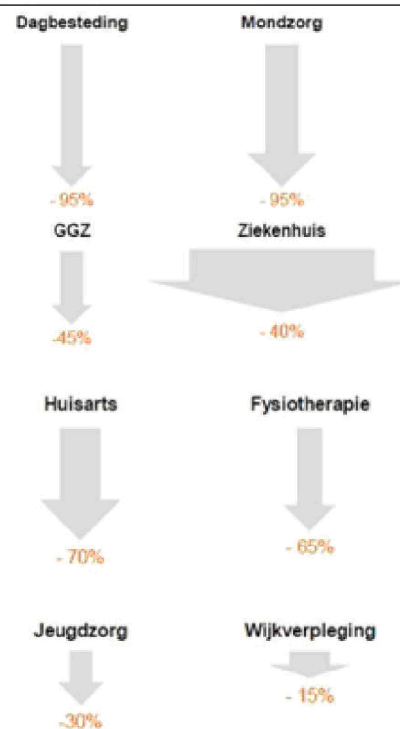
Dit is het gevolg van zorgmijding en focus op coronazorg

- **40%** van de Nederlanders geeft aan **zorg te mijden** uit angst voor besmetting (EUR)
- Internationaal onderzoek bevestigt het belang van zorgmijding: bij **SARS-epidemie** in Taiwan bedroeg **zorgmijding 60%**
- **Minder regulier zorgaanbod** door focus op coronazorg
- Van sluiting door de overheid is geen sprake in de zorg

Echter: zonder maatregelen negatieve effect reguliere zorg groter

- Verdere overbelasting zorg door meer besmettingen (Italië)
- Nog meer zorgmijding bij grotere verspreiding van het virus
- Door ontbreken 'counterfactual' is dit effect niet te kwantificeren.

Daling geleverde zorg (pijl geeft omvang sector weer)

Illustratie: oncologie

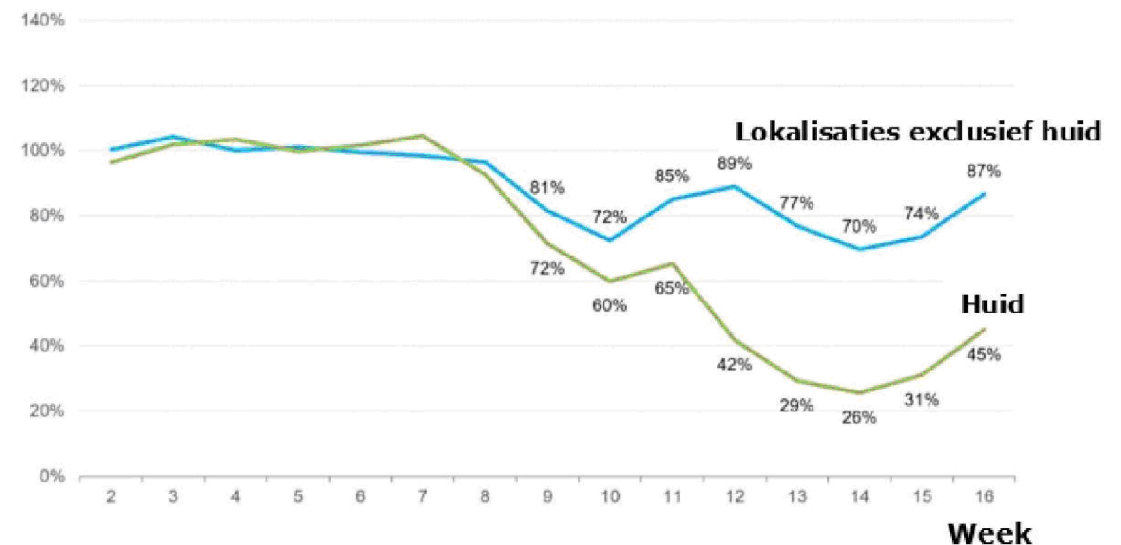

Kankerdiagnose fors afgenomen
-26% van de reguliere diagnoses voor huidkanker.

-70% van de reguliere diagnoses voor lokalisaties exclusief huid.

Bevolkingsonderzoek ligt stil
Op 16 maart (week 12) zijn de bevolkingsonderzoeken voor borst-, baarmoederhals- en darmkanker stopgezet

Wekelijkse kankerdiagnoses (week 2-8=100%)

2. Inzicht impact in welzijn

afname van
subjectief en
objectief welzijn
verwacht

meldingen huiselijk
geweld nemen toe
(**+30%** in Frankrijk)

minder sociaal
contact ouderen

kinderen bewegen
35% minder

1 op 7 alleenstaande
jongeren is eenzaam

35% ervaart
meer stress

10% geeft aan
meer te drinken

depressie

zelfdoding

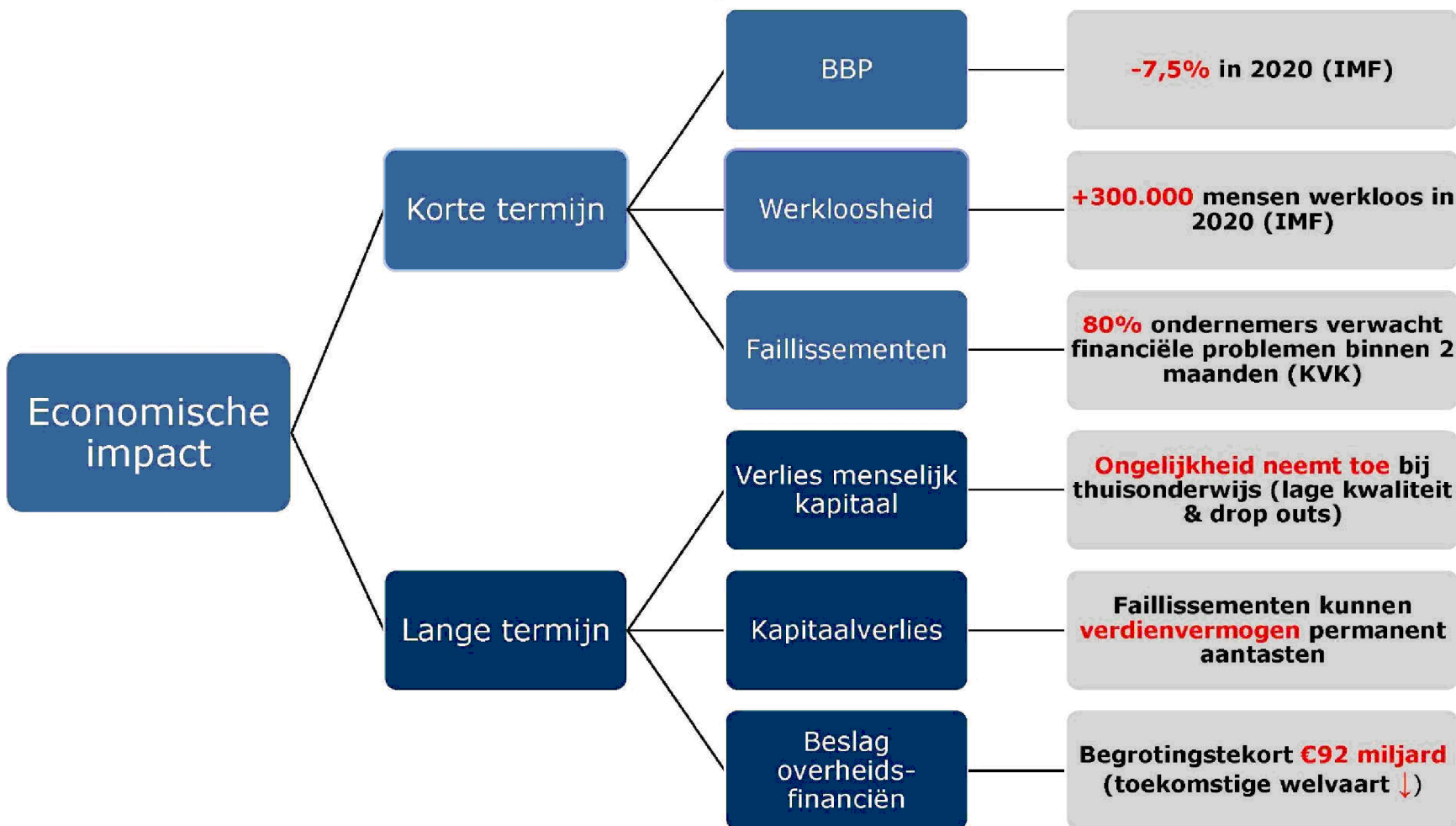
Geen harde data beschikbaar.

SCP heeft haar "**doordenking
maatschappelijk gevolgen
coronamaatregelen**" gepubliceerd.

De effecten op welzijn hebben invloed op gezondheid en kunnen leiden tot medische kosten. Zoals bijvoorbeeld in de GGZ, kan het langer duren van de maatregelen tot verergering van klachten leiden.

SCP geeft aan dat maatschappelijke impact en dus sociale kosten waarschijnlijk toenemen hoe langer de situatie duurt.

3. Inzicht in economische impact

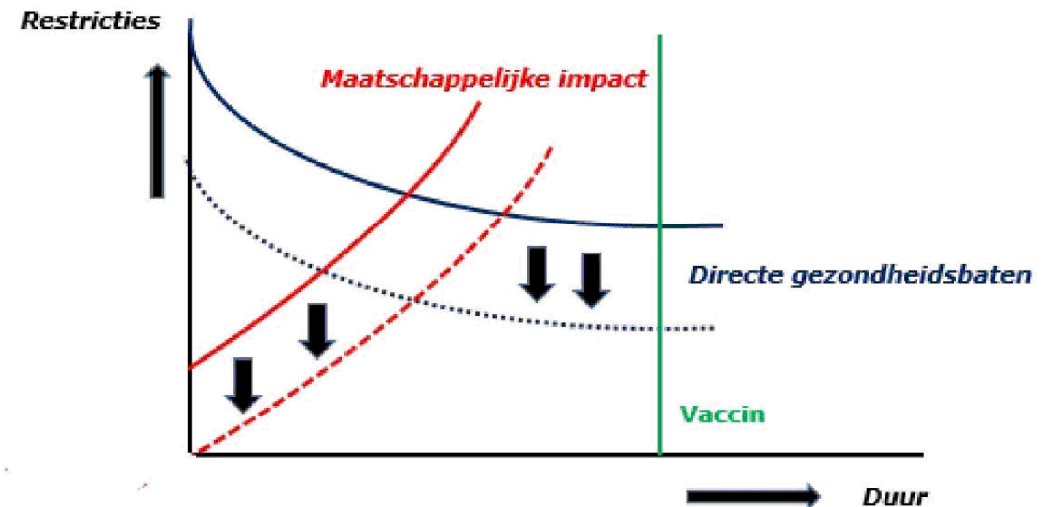
Hoe nu verder? Samenbrengen medische en maatschappelijke impact

Gezondheidsbaten

Gezondheidsbaten nemen **af** naarmate immuniteit wordt bereikt en behandeling wordt verbeterd

Maatschappelijke impact

Maatschappelijke kosten nemen **toe** over tijd

Maatschappelijke kosten verlagen en medische noodzaak restricties verkleinen

Transitiestrategie: wat betekent dit voor toekomstige maatregelen?

Medische noodzaak restricties verlagen	<ul style="list-style-type: none"> • Testen, traceren en isoleren • Structureel verhogen IC-capaciteit 	✓
Maatschappelijke kosten verlagen	Noodpakket 2.0	✓
	Reguliere zorg voortzetten: <ul style="list-style-type: none"> • Prioriteren zorg met grote wachtlijsten (Urgentielijst NZa) • Communicatie over zorgmijding • Zorg op afstand door innovatie 	✓
Transitiestrategie	Prioritering sectoren op basis van kwadranten	✓
	Totale maatschappelijke kosten in kaart brengen	?
	Tempo afschaling bepalen	?
	Risicodifferentiatie (leeftijd, regio)	?

Tempo afschaling

Afweging tussen maatschappelijk impact van de restricties en effect op verspreiding van het virus

We hebben methode om volgorde van opening van sectoren te bepalen

Hoeveel sectoren kunnen open?

- Hiervoor **inschatting** nodig van **OMT/RIVM** van het effect op de **besmettingsgraad (R)** van (1) **openen sectoren** en (2) het **afbouwen van restricties**

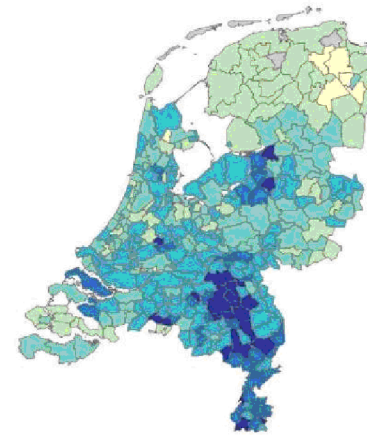
Differentiatiestrategie

Sectoren ✓

Bevolkingsgroepen ? →

Regio's ? →

Groep	Vorm isolement
Kwetsbare groepen	Quarantaine en strikter sociaal isolement
Beroepen die in contact staan met kwetsbare groepen	Strikter sociaal isolement
Mensen met laag risico: gezond tussen 18 en 70 jaar	Mild sociaal isolement
Mensen met zeer laag risico: gezond en jonger dan 18 jaar	Geen isolement

Communicatiestrategie

Gedragdimensie communicatie

- Interactie communicatie restricties en zorg.
- **Zorgmijding voorkomen**: heldere communicatie over tegengaan zorgmijding
- **Gedagsverandering 1,5-meter-norm**: illustratie 'voorschriften 10.2.g'.

Perspectief bieden

- Interactie communicatie restricties en economie
- Onzekerheid schadelijk voor economie: uitstel consumptie en investeringen verergert recessie
- **Perspectief op volgorde, fasering, tempo en voorwaarden** beperkt onzekerheid bedrijven en burgers

1. Opening

Geen aanvullingen

2. Algemeen beeld

- Dashboard (voorzitter IAO)
- Omgevingsanalyse (NKC)

Geen aanvullingen

3. Flexibele vervolgaanpak en anderhalve meter samenleving (NCTV)

- Proces totstandkoming protocollen en juridische status (NCTV, EZK)
 - *Aan het juridisch advies is meegewerkt door DJZ in IOWJZ-verband. **Akkoord met de stukken.***
 - *Tip voor de 10.2.e ook al zijn er al veel protocollen opgesteld, het zou nuttig zijn als er een leidraad met criteria zou komen waaraan protocollen in ieder geval zouden moeten voldoen (geen handhaving), dat biedt enig houvast voor de opstellers en voor de overheid.*
 - *Wellicht is dat een verzoek dat aan de werkgroep kan worden gedaan die onder voorzitterschap staat van EZK (AFEP maakt daar deel van uit).*
- Archivering Hotspotbenadering Covid-19 (NCTV)

Geen aanvullingen

- Opdracht SGO anderhalve meter-samenleving (NCTV)
 - *Hier zijn geen stukken voor aangeleverd, dus advies is anhoren.*
 - *Eventueel kan een vraag worden gesteld over hoe de opdracht van/voor het SGO zich verhoudt tot de protocollen voor de anderhalvemetersamenleving die nu zijn/worden opgesteld en op basis waarvan sectoren worden geopend (deels vrijwillig (A-sectoren), zoals detailhandel, deel door overheid (B-sectoren), zoals contactberoepen). (Zie ook agendapunt 5 en annotatie daar)*
 - *Tijdens het SGO van woensdag 22 april is gesproken over de opdracht anderhalvemetersamenleving. In samenspraak met de NCTV wordt getracht om meer rust in de crisisbesluitvorming te brengen.*
 - *Tijdens het SGO is gemeld dat naar verwachting rond juni 2020 een Ministeriële Commissie Covid-19 in het leven worden geroepen en dat de MCCb in stand-by modus wordt gebracht. Voorts is gemeld dat het SGO als ambtelijk voorportaal zal fungeren voor genoemde Ministeriële Commissie*
 - *De interdepartementale stuurgroep (bestaande uit de SG's JenV, BZK, EZK, IenW en SZW) werkt in opdracht van het SGO aan producten en een werkwijze die de basis leggen voor beleid voor de anderhalvemetersamenleving na de crisisfase.*
 - *Mede op verzoek van MFIN zal ook de 10.2.e aansluiten bij de interdepartementale stuurgroep.*
 - *In het SGO is tevens vermeld dat de kennisinstituten, waaronder het SCP, de SER en het RIVM nadrukkelijk worden betrokken.*

4. Maximaal controleren (VWS)

- Mobiliteit (IenW)

- Je kan vragen waarom dit niet eerst in IAO aan de orde is geweest. Waarom direct aan het ICCb sturen? Wat gebeurt er verder met dit stuk?
- Het is niet concluderend of besluitvormend, maar ter informatie.
- Er is gebruik gemaakt van de analyse van EZK, 10.2.g over het gebruik van het OV in de a- en b-sectoren. Dat is positief.
- Er staan wat mogelijkheden in om het OV te verdelen over o.a. scholieren (buiten de spits), vitale beroepen (in de spits), maar veel verder gaat het stuk nog niet. We missen bijvoorbeeld de optie van een reserveringssysteem dat ze in andere landen wel doen. Ook is het erg gericht op de eigen verantwoordelijkheid. Dat is een mooi uitgangspunt, maar we vragen ons af hoe haalbaar dat is. Conducteurs hebben immers geen bevoegdheden om te handhaven
- IenW geeft aan dat ze behoefte hebben aan een advies over het dragen van mondkapjes omdat je dan dichter bij elkaar kan komen in het OV. Druk op RIVM hierover te adviseren zal toenemen. 10.2.g gaf aan dat dit mogelijk een politieke beslissing zal worden.
- Volgens ons goed om in te brengen dat dit wel lastig wordt, gezien schaarste van mondkapjes. Kan dit ook met zelfgemaakte mondkapjes en sjaals? Oftewel een beargumenteerd en onderbouwd advies, is mogelijk verstandiger.

□ Memo Arbeidsmigranten (SZW) □

- Over deze memo is contact geweest tussen Fin en SZW. De opmerkingen van Fin zijn verzonden en zijn niet verwerkt. Hieronder de input van IRF:
 - Uit de achtergrondnotitie blijkt dat de kans groot wordt geacht dat werkgevers in sectoren met veel arbeidsmigranten hen (soms onwetend) uitbuiten. Een gevolg hiervan is dat er mogelijk besmettingshaarden kunnen vormen met grote negatieve consequenties voor de volksgezondheid en economie. De kern van het probleem (slecht/malafide werkgeverschap) is echter niet ontstaan door de coronacrisis, maar komt in deze crisis wel duidelijker naar voren. Dit toont met name het belang van een structurele aanpak voor dit probleem. **Omdat de oorzaak van het probleem niet bij de coronacrisis ligt, dient beleid op dit vlak onzes inziens gewoon via de reguliere kanalen te lopen (CWIZO/RWIZO/MR en niet IAO/ICCB/MCCB).**
 - Het voorstel uit de notitie is om een aanjaagteam op te stellen dat: (a) samenwerking stimuleert, (b) verderstreckende voorstellen ter verbetering van werk- en leefomstandigheden doet, en (c) arbeidsbemiddeling voor arbeidsmigranten stimuleert.
- Appreciatie FIN
- Wij begrijpen dat de urgentie om op korte termijn iets aan deze problematiek te doen hoog is. Een eventuele aanpak van deze problematiek moet echter wel doeltreffend zijn.
 - Alvorens een aanjaagteam wordt ingesteld, zal wat ons betreft eerst in kaart moeten worden gebracht **wat de bestaande verantwoordelijkheden van werkgevers, werknemers, de Inspectie en sociale partners zijn en waar het op dit moment aan schort**. Vervolgens kan een (anjaag)team gericht deze gaten in gaan vullen.
 - Op basis van de analyse in de notities blijkt inzet van een aanjaagteam met de bovenstaande doelen niet doeltreffend. Daarnaast is arbeidsbemiddeling voor arbeidsmigranten (c) een rol voor de uitzendbranche en **niet voor de overheid (ook niet in deze tijden)**.
 - De analyse van de problematiek wijst uit dat op twee concrete vlakken moet worden ingezet, nl.: **(i) duidelijkheid van regels** (m.a.w. protocollen), en **(ii) handhaving** (door grote kans op uitbuiting en grote negatieve consequenties o.a. voor de volksgezondheid). Indien ervoor wordt gekozen een aanjaagteam op te stellen, dient te worden ingezet op deze twee doelen.
 - Tenslotte wordt er in het voorstel weinig gesproken over **(ii) de handhaving**, terwijl de achtergrondnotitie vrij uitvoerig ingaat op schrijnende situaties bij arbeidsmigranten en zelfs arbeidsuitbuiting. Onze suggesties op dit vlak zouden zijn:
 - **Zet Inspectie SZW specifiek in op deze (probleem)sectoren en doe lichte inspecties** (korte fysieke inspecties, geen boekenonderzoek);
 - Geef corona-gerelateerde overtredingen meer prioriteit bij inspecties (dit is goed uitlegbaar vanwege het potentiële gevaar voor de volksgezondheid);

- *Sociale partners (zijn medeverantwoordelijk en) moeten actief gaan handhaven.*
- *Oproep aan NGO's en andere instanties om corona-gerelateerde meldingen actief door te zetten naar ISZW en andere handhavers (sociale partners).*

5. Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

- *Graag aandacht vragen voor presentatie Wiebes / afwegingskader, dat is opgesteld door EZK i.s.m. een aantal andere ministeries en McKinsey, een uitstekende methodologie om een tot een duidelijke en beargumenteerde besluitvorming te komen over sectoren/beroepsgroepen te prioriteren (welke maatregelen kunnen als eerste versoepeld/afgebouwd worden in welke sectoren/beroepsgroep?). Het afwegingskader en de onderliggende methodologie leidt ook tot een argumentatie over een mogelijke fasering. Ook kun je dit afwegingskader gebruiken om beargumenteerd aan te geven waarom je in een sector/beroepsgroep juist nog geen versoepelingen kan toepassen. Je kan o.b.v. dit afwegingskader ook mogelijk al perspectief bieden voor sectoren/beroepsgroepen die in een volgende fase open zouden kunnen. Hiervoor dienen wel nog randvoorwaarden uitgewerkt te worden (bijv. over het al dan niet dragen van beschermingsmiddelen in contactberoepen voordat ze open mogen, of in het OV). Dit staat ook duidelijk benoemd in de presentatie. **Het afwegingskader kunnen we dus goed gebruiken bij het formuleren van de adviesaanvraag aan het OMT en de besluitvorming richting 6 en 13 mei.***
- *Graag aandacht vragen voor **Planning richting OMT-besluitvorming 13 mei**. Dit lag gister in het IAO en daar heeft 10.2.e vragen bij gesteld hoe dit zich verhoudt tot een andere uitvraag van de NCTV. 10.2.e gaf aan dat die uitvraag alleen op de maatregelenmatrix zag. 10.2.e heeft in het IAO aangegeven dat dat graag breder getrokken moet worden. 10.2.e spreekt ons inziens zichzelf hierin tegen, want de mail van de NCTV vraagt toch echt breder uit.*
- *Je kan morgen in de ICCB nog vragen hoe deze planning zich verhoudt met het idee om **breder advies te vragen dan alleen aan het OMT (dus breder dan medisch)**. Dat is in deze presentatie überhaupt niet meer voorzien. En het OMT heeft ook aangegeven dat we niet meer alle vragen aan het OMT kunnen stellen.*

6. Zorg voor kwetsbare personen (VWS)

Geen aanvullingen

7. Financieel-economisch (EZK) □

Vanuit de vijfhoek geen zaken voor de MCCb. Ook niets van Financiën.

8. Caribisch gebied (BZK)

Geen aanvullingen

9. Internationaal

Geen aanvullingen

10. Parlementaire zaken

Geen aanvullingen

11. Communicatie

Geen aanvullingen

12. Agenda MCCb

Opdracht SGO anderhalve meter-samenleving

Geen aanvullingen

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen
10.2.e 10.2.e

T 10.2.e
F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum
25 april 2020

Notitienummer
2020-0000081297

Auteur
10.2.e
10.2.e

Van
BOA
AFEP

Bijlagen
1. Reflectievragen van de MP
2. Planning werkstromen corona
3. Schema besluitvorming richting 19 mei
4. Afwegingskader sectorale differentiatie
5. Presentatie EZK afwegingskader

notitie

Vorbereiding strategische MCCb in het Catshuis 25 april 2020

Aanleiding

Op zaterdag 25 april vindt van 15.00 uur tot 17.30 uur een strategische MCCb plaats in het Catshuis. Er zijn geen stukken verspreid. De onderwerpen die aan de orde zullen komen zijn:

1. Reflectievragen voor komend jaar (stuk van MP met vragen)
2. Medisch (IC-bedden, mondkapjes),
3. De 1.5m samenleving (Minister Wiebes zal het afwegingskader prioritering sectoren presenteren)
4. Structuur voor de toekomst.

Voor deze Catshuissessie zijn uitgenodigd: de kernbezetting van de MCCb (MP, 3 vice MP's, MMZ, MJenV en Jaap van Dissel), de minister van EZK, de minister van FIN, Femke Halsema, Kim Putters en 10.2.e van JenV 10.2.e

In de bijlage vindt u:

1. Reflectievragen van de MP;
2. Planning werkstromen corona;
3. Schema besluitvorming richting 19 mei;
4. Afwegingskader sectorale differentiatie;
5. Presentatie minister EZK over het afwegingskader.

Advies

1. Reflectievragen van de MP

- De MP heeft vier vragen aan de deelnemers van de Catshuissessie gesteld (zie ook bijlage 1):
 - Breng in max. 5 minuten onder woorden hoe je aankijkt tegen het komende jaar (onderscheid in kortere/langere termijn)
 - Wat zie je op ons afkomen? (Medisch/economisch/sociaal)
 - Waar maak je je het meeste zorgen over?
 - Waar moeten we ons beter/anders op voorbereiden dan we nu doen?

Onderstaande adviezen kunt u gebruiken als input voor uw inbreng.

2. Medisch

- U kunt aanhoren en uitdragen dat het van belang is dat de druk op de IC-capaciteit voor corona patiënten blijft afnemen. Ook kunt u het belang aangeven van het weer opstarten van de reguliere zorg. U kunt uw zorgen uitspreken over het feit dat niet-corona patiënten nu niet of later geholpen kunnen worden in het ziekenhuis. Ook dit is een trade-off. Ook kan dit een

direct (bijvoorbeeld niet-acute zorg) of uitgesteld effect hebben op de gezondheid van mensen.

- Waarschijnlijk zal het RIVM en/of de minister van VWS een toelichting geven over de druk op de IC-bedden, de trend van ziekenhuisopnames en het weer opstarten van de reguliere zorg. Ook zal de discussie over de vraag naar beschermingsmiddelen zowel in als buiten de zorg hier mogelijk aan de orde komen (beschermingsmiddelen buiten de zorg komt mogelijk ook terug bij 1.5 meter samenleving)

3. De 1.5 meter samenleving

Afwegingskader prioritering sectoren

- U kunt in de MCCb uitdragen dat op objectieve wijze oog moet zijn voor de maatschappelijke impact/opportunity costs van restricties in sectoren en de nevenschade die deze restricties met zich mee kunnen brengen.
- U kunt de presentatie van de minister van EZK in de MCCb verwelkomen en uitdragen dat het afwegingskader een handig hulpmiddel is op objectieve wijze tot toekomstige besluiten te komen. Het afwegingskader is gezamenlijk met FIN tot stand gekomen.

Tempo afbouwen restricties

- U kunt in de MCCb uitdragen dat het van belang is om inzage te hebben in het tempo waarmee restricties in de prioritaire sectoren kunnen worden afgebouwd, binnen de medische randvoorwaarden.
- Het is daarvoor van belang om binnen de crisisstructuur het medische en sociale, maatschappelijke en economische perspectief samen te brengen. De stap die reeds is gemaakt met het huidige denkkader is om een volgorde aan te brengen in welke sectoren als eerste weer ontsloten kunnen worden. De volgende stap die moet worden gemaakt is dat ook in de beslissing van het tempo van ontsluiting een rationele afweging kan worden gemaakt. Het is wenselijk dat het OMT/RIVM een inschatting maakt van het effect van het afbouwen van de restricties in de prioritaire sectoren op de besmettingsgraad (R), wat vervolgens afgezet kan worden tegen de maatschappelijke impact van sluiting/restricties in die sectoren, zodat bepaald kan worden in welk tempo afschaling van restricties in sectoren kan plaatsvinden.
- U kunt ook de toenemende aandacht (in de media, TK en maatschappij) voor de sociaal-maatschappelijk en economische kant noemen. U kunt ook verwijzen naar de motie Segers c.s. die naast het OMT ook andere experts het kabinet willen laten adviseren over de transitiestrategie en de sociale en economische effecten van de crisismaatregelen, bijvoorbeeld een Impact Management Team. Deze motie is op woensdag 22 april Kamerbreed aangenomen. NCTV denkt momenteel aan een ad hoc adviesorgaan olv voorzitter SER, waaraan planbureaus meedoen. U kunt aangeven dat dit meegenomen zou moeten worden in de besluitvorming richting 19 mei (zie bijlage 2 voor schema van besluitvorming).
- Mogelijk dat ook gesproken zal worden over het gebruik van beschermingsmiddelen (zoals mondkapjes) buiten de zorg. Aan het OMT is advies gevraagd of zij het nodig achten om mondkapjes te dragen in het OV en de publieke ruimte, als de maatregelen afgeschaald worden. Het advies van het OMT wordt binnenkort verwacht. U kunt aangeven dat het van belang is dat het OMT eenduidig is in de advisering: als mondkapjes eerder niet nodig waren, waarom nu dan wel? Uiteraard speelt het schaarstevraagstuk van beschermingsmiddelen hier ook een rol.
- In discussies binnen de crisisstructuur speelt het beperkt houden van bewegingen een rol. Bij de 1,5 metersamenleving moeten we van "blijf vooral thuis" naar een ander advies, dat initieel verplaatsingen zo veel mogelijk beperkt tot bestemmingsverkeer en het ov ontziet ("blijf in de buurt"?). Bij discussie over de heropening van sectoren kan dit aspect vanuit VWS en AZ een rol spelen.

4. Structuur voor de toekomst

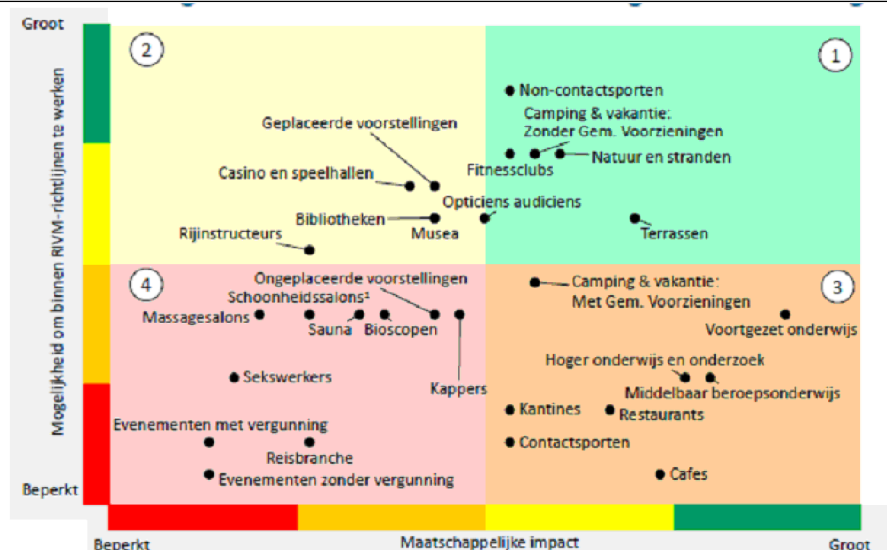
- U kunt de toelichting van een nieuwe structuur (waarschijnlijk door [10.2.e](#)) aanhoren. Dit is ook aan de orde geweest in het ICCB van 23 april en het SGO van 22 april. In het SGO heeft [10.2.e](#) FIN reeds aangegeven dat het hele SGO het voorportaal vormt voor deze MC, zodat elk departement aan tafel zit.
- U kunt aangeven dat u een nieuwe ministeriele commissie kan steunen, waarin FIN vertegenwoordigd is. Ook kunt u aangeven dat er aandacht moet zijn voor de samenhang met de Vijfhoek. Het is positief om naar een meer reguliere structuur te gaan en uit de crisisstructuur te gaan.
- U kunt eventueel nogmaals aangeven dat Financiën een rol wil krijgen in deze nieuwe structuur, o.a. vanwege de horizontale beoordeling van voorstellen en de budgettaire besluitvorming.

Toelichting

Afwegingskader prioritering sectoren

- Wij hebben samen met EZK aan een afwegingskader gewerkt voor het heropenen van sectoren die nu gesloten zijn (zogenoemde B-sectoren). Op 24 april bent u geïnformeerd over dit afwegingskader.
- Dit afwegingskader kijkt naar twee dimensies:
 1. Criteria voor de mogelijkheid van een sector om binnen RIVM-richtlijnen te werken
 2. Criteria voor de maatschappelijke impact van de huidige restricties in een sector.
- Sectoren kunnen met behulp van deze criteria ingeschaald worden. Hier volgt een prioritering uit. Belangrijke disclaimer is dat uitkomsten tot op zekere hoogte een subjectieve inschatting blijven; dit is geen exacte wetenschap.
- Daarnaast zal bij de overweging om een sector te openen ook aan praktische randvoorwaarden moeten worden voldaan. Zo kan een gezamenlijk opgesteld protocol waarin helder is uitgewerkt hoe gewerkt wordt binnen de RIVM-richtlijnen een voorwaarde zijn voor het heropenen van een sector. Bij contactberoepen zal bovendien oog moeten zijn voor een beslag op persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes.
- Tot slot zal bij differentiatie op het niveau van (sub)sectoren ook rekening moeten worden gehouden met afbakening. Zo is het onderscheid tussen een restaurant en een café of tussen een kapper en schoonheidssalon niet altijd evident.
- Onderstaande figuren geven een eerste uitkomst van het afwegingskader. Er worden voor zaterdag nog *sanity checks* gedaan (maatschappelijke impact vakantieparken is bijvoorbeeld te groot).
- FIN en EZK zijn voornemens om deze systematiek te agenderen in het ambtelijk overleg binnen de crisisstructuur.

Figuur: Kwadrant indicatieve uitkomst afwegingskader

- ① **Meerdere indicaties om sectoren te openen, met inachtneming RIVM-richtlijnen:**
Lage gezondheidsrisico's en hoge maatschappelijk impact
- ② **Enige indicatie om sectoren te openen, met inachtneming RIVM-richtlijnen:**
Lage gezondheidsrisico's, maar beperkte maatschappelijk impact
- ③ **Voorzichtig openen (bv. via pilots):**
Hoge gezondheidsrisico's en hoge maatschappelijke impact
- ④ **Indicaties om later te openen:**
Hoge gezondheidsrisico's en beperkte maatschappelijke impact

1. Schoonheidsalons weergegeven als voorbeeld van meerdere contactberoepen gericht op uiterlijke verzorging (bv. nagelalons, visagisten, tatoeage- en piercingshops)

Tabel: Indicatieve Prioritering subsector

Subsector	Protocol
Onderwijs: primair onderwijs	✓
Kinderopvang	✓
Onderwijs: voortgezet onderwijs	✓
Onderwijs: middelbaar beroepsonderwijs	✓
Sportverenigingen: non-contact-sporten	✓
Ontspanningsactiviteiten: fitnessclubs	✓
Contactberoepen: opticiens en audiociens	✓
Onderwijs: hoger beroepsonderwijs	-
Cultuursector: geplaceteerde voorstellingen	✓
Cultuursector: musea	-
Horeca: restaurants	-
Contactberoepen: kappers	✓

✓ = protocol af/veelbelovend
 - = eerste versie niet voldoende/vergt nog inspanning
 x = nog geen protocol beschikbaar

Tempo afbouwen restricties

- Een andere belangrijke vraag is het tempo waarmee restricties worden afgebouwd. Hiervoor zal het effect van het afbouwen van de restricties in de prioritaire sectoren op het reproductiegetal/bezettingsgraad (het effect op R) moeten worden ingeschat. Dit maakt het mogelijk om het tempo te bepalen waarmee restricties in sectoren kunnen worden afgeschaald.
- Om tot deze inschatting te komen is het van belang dat het OMT/RIVM een inschatting maken van het effect van het afbouwen van de restricties in de prioritaire sectoren op de besmettingsgraad. Bij een besmettingsgraad van boven de 1 is er sprake van exponentiele groei van het aantal besmettingsgraad en leeft het virus weer op.
- Het meest recente OMT-advies bevat reeds een dergelijke inschatting van het effect van het openen van de kinderopvang en basisscholen op de R. In het beste geval wordt deze nauwelijks beïnvloed en in het slechtste geval neemt deze met maximaal 0,2 toe.
- Een inschatting van het effect van een versoepeling van de restricties op de R is in de praktijk met onzekerheid omgeven. De invloed van het openen van een sector op de R is bovendien dynamisch: bij het openen van verschillende sectoren zal het effect op de R groter zijn dan som der delen, omdat het bijvoorbeeld drukker wordt in het openbaar vervoer. Er kan ook gecommuniceerd worden om bij het openstellen van sectoren gebruik van openbaar vervoer zoveel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld kapper in de buurt).
- Daarom is het van belang om het effect te monitoren, bijvoorbeeld door het testen van personen die betrokken zijn bij een versoepeling van de maatregelen.

Structuur voor de toekomst

- Het voorstel is om een ministeriele commissie Covid-19 op te richten. Het SGO zal het voorportaal zijn voor deze ministeriële commissie m.b.t. de producten en de werkwijze die de basis leggen voor het beleid voor de anderhalvemetersamenleving na de crisisfase.
- Er is een interdepartementale stuurgroep (bestaande uit 10.2.e JenV, BZK, EZK, IenW en SZW) die in opdracht van het SGO werkt aan producten en een werkwijze die de basis leggen voor beleid voor de anderhalvemetersamenleving na de crisisfase. De werkgroep zal aan de slag gaan met scenario's voor de anderhalvemetersamenleving (samen met sectoren en kennisinstituten zoals de SER, SCP en het RIVM) voor een langdurige periode. Ook zal de werkgroep het afwegingskader voor het openen van sectoren behandelen en het narratief hierbij opstellen.
- JenV organiseert een startbijeenkomst, waarbij FIN vertegenwoordigd zal zijn.
- Op 13 mei zal het voorstel in de MR liggen en in juni zal de nieuwe structuur ingaan.

TER ADVISERING

Aan

de minister

Directie Algemene
Financiële en
Economische Politiek

Inlichtingen

10.2.10.2.e

T 10.2.e

F 10.2.e

www.minfin.nl

Datum

17 april 2020

Notitienummer

2020-00000 76525

Auteur

10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.10.2.e

Van

Kopie aan

Bijlagen

1. Afwegingskade
r

notitie

Vorbereiding strategische MCCb 19 april in het
Catshuis

Aanleiding

- U bent uitgenodigd voor de strategische Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) op zondag 19 april, van 11.15 tot 12.30 uur, in het Catshuis. Het thema van de strategische MCCb is sociaal-maatschappelijke impact van maatregelen met betrekking tot COVID-19.
- Er is geen agenda verstuurd en de stukken worden ter plekke uitgedeeld. Naar verwachting zal gesproken worden over de besluitvorming richting 21 april over het al dan niet versoepelen of aanscherpen van enkele maatregelen op 28 april en de sociaal-maatschappelijke gevolgen van de maatregelen die genomen zijn.
- Ook zal waarschijnlijk aan de orde komen wat de mogelijke effecten op de economie kunnen zijn van het wel/niet versoepelen van de maatregelen op 28 april of later.
- Naast u zijn ook de MP, de drie vice MP's, MMZ, MJenV, MEZK, Jaap van Dissel (RIVM), Kim Putters (SCP) en Femke Halsema (de burgemeester van Amsterdam) uitgenodigd voor de MCCb.

Advies

- De MCCb zou gesproken hebben over een cyclus van drie weken met betrekking tot besluitvorming over het verder versoepelen van maatregelen van de B-protocollen (protocollen die vanwege overheidswege gesloten zijn). Dit om maatregelen niet in één keer te versoepelen en om controle te kunnen houden op de effecten van het afschalen van maatregelen. Dit zou betekenen dat over enkele maatregelen een besluit valt op 21 april en het volgende besluitvormingsmoment pas drie weken later is. Een vaste termijn van drie weken is vrij lang en is mogelijk niet nodig. U kunt vragen waarom hiervoor gekozen wordt, en of men de maatschappelijke en financieel-economische impact hiervan ook meeneemt?
- U kunt aangeven dat het positief is dat er oog is voor de sociaal-maatschappelijke impact van de coronacrisis en de maatregelen die hieromtrent genomen zijn. Het is logisch dat wordt gekozen voor een stapsgewijze benadering naar het weer openen van de economie, zonder onnodige gezondheidsrisico's te nemen. Een heldere strategie kan hierbij helpen:
 - Een stapsgewijze keuze betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. Niet alle maatregelen zullen onderdeel zijn van een efficiënte afruil: het openstellen van een sector verhoogt in sommige gevallen het infectiegevaar, zonder veel welvaart op te leveren. In andere gevallen

- levert het openen minder gezondheidsgevaar op, maar komt het de economie zeer ten goede.
- o Het is van belang om een helder afwegingskader te hanteren waarin zowel gezondheidsrisico's als sociaal-maatschappelijke indicatoren in acht worden genomen (zie bijlage). Bij sociaal-maatschappelijke indicatoren kan worden gedacht aan:
 - Sociale impact: Voortdurende sluiting van een sector kan bijdragen aan sociale onrust (eenzaamheid, kansenongelijkheid, stress).
 - Gezondheidseffecten: Voortdurende sluiting van een sector kan een direct (bijvoorbeeld niet-acute zorg) of extern effect (bijvoorbeeld sport en beweging) hebben op gezondheid
 - Werkgelegenheid en bbp-effect: Verlies van werk en inkomen heeft een grote impact op de ondernemers en werkenden die het treft en de Nederlandse economie in den brede. Wanneer er niet of moeilijk vanuit huis gewerkt kan worden gewerkt levert dit ook extra bbp- of productiviteitsverlies op.
 - Inhaalgroei: In sommige sectoren zal in zekere mate sprake zijn van inhaalgroei (bijvoorbeeld niet-acute zorg); voor andere sectoren minder (bijvoorbeeld kappers).
 - Centraliteit van een sector: Sommige sectoren zijn belangrijk voor het openen van andere sectoren of zijn cruciale schakels in de waardeketen.
 - o Op basis van deze indicatoren hebben onderwijs, kinderopvang en niet-acute reguliere zorg prioriteit.
 - o Tot slot is ook de timing van belang. Momenteel is onduidelijk welke criteria het kabinet precies hanteert bij het afschalen van maatregelen. U kunt vragen of hiertoe nog expliciete criteria worden opgesteld.
 - U kunt aangeven dat het van belang is om bij het openen van sectoren aan de hand van protocollen de financieel-economische effecten nauwgezet gemonitord worden:
 - o Verdienvermogen van een sector (meso): Wat betekent de uitvoering van de protocollen voor het verdienvermogen van een sector en wat is het effect op andere sectoren (positie waardeketen)? Deze vragen zijn van belang om in te schatten in hoeverre een protocol een terugkeer naar 'normaal' kan faciliteren, of in hoeverre aanvullende steunmaatregelen nodig blijven dan wel worden.
 - o Effect op de hele economie (macro): Hoe groot is de toegevoegde waarde van een sector in % van bbp en werkgelegenheid? Dit is noodzakelijk om in kaart te brengen wat het protocol in cruciale sectoren betekent voor het verdienvermogen van Nederland.
 - o Overheidsfinanciën: Wat is het effect van het protocol op de overheidsfinanciën? Is er sprake van een budgettair beslag voor publieke sectoren? Hierbij moet zowel worden gedacht aan eventuele directe kosten van het protocol (bijvoorbeeld in de vorm van handhaving), als aan kosten of besparingen via eventuele noodregelingen waar een sector gebruik van maakt.
 - U kunt aanhouden dat zich op termijn bij het vasthouden aan banen en bedrijven ook sociaal-maatschappelijke uitruilen voordoen:
 - o Steunmaatregelen ↔ Effect op overheidsfinanciën: De kredietwaardigheid van Nederland zal niet snel in het geding zijn: de euro fungeert als reservemunt in de wereldeconomie en Nederlandse staatsobligaties kennen een status van veilige haven in de eurozone. In de wetenschap dat Nederland zich aan de Europese schuldnorm wil houden betekent een hogere schuld op de lange termijn echter lastenverzwaring en/of bezuinigen op collectieve voorzieningen.
 - o Steunmaatregelen ↔ Marktwerking: Door de verschillende steunmaatregelen neemt het aandeel van de overheid in de economie

toe. Het is logisch dat nu de nadruk ligt op behoud van banen en bedrijven. Tegelijkertijd ontstaat hierdoor ook het risico op het blijven steunen van zogenaamde 'zombiebedrijven', die in normale tijden niet hadden kunnen blijven bestaan. Onder meer hierom kan het wenselijk zijn om private sector mee te laten betalen aan steunmaatregelen, bijvoorbeeld door een *bail-in* van aandeelhouders en obligatiehouders, om zo het risico te beperken dat private verliezen en risico's worden afgewenteld op de belastingbetaler. Er wordt momenteel door EZK en FIN gewerkt aan het uitwerken van een mogelijke *bail-in*.

- o Steunmaatregelen ↔ Herstructurering van de economie: Er komt een moment dat herstructurering van de economie te verkiezen valt boven het in stand houden van banen en bedrijven die niet cruciaal zijn voor de Nederlandse economie. Als de horeca lang gesloten blijft is het wenselijk dat horecapersoneel dat thuis zit op een zeker moment wordt gestimuleerd richting nieuwe banen. Daarnaast bestaat bij leningen en garanties aan bedrijven het risico dat zij gebukt gaan onder een *debt overhang* na de crisis.

Toelichting

Proces anderhalve-meter-samenleving

- In de MCCb van 15 april is besloten dat er een gerichte adviesaanvraag wordt gedaan aan het OMT met het oog op versoepeling van enkele sectoren per 28 april.
- De adviesaanvraag van het kabinet richt zich op de vraag wat het effect is op de volksgezondheid als deze maatregelen versoepeld zouden worden. Ook vraagt het kabinet aan het OMT welke uitgangspunten er bij deze versoepeling in acht moeten worden genomen?
- De adviesaanvraag richt zich op;
 - o Fysiek primair onderwijs en eventueel voortgezet onderwijs;
 - o Opening kinderopvang en buitenschoolse opvang;
 - o Welke maatregelen met betrekking tot sportfaciliteiten, kunnen worden versoepeld (met name voor de jeugd);
 - o Versoepeling maatregelen contactberoepen (kappers, fysiotherapeuten);
 - o Welke sectoren die niet vanuit overheidswege zijn gesloten kunnen open op basis van protocollen?
 - o Het verlengen van het verbod op evenementen tot 1 september om zekerheid te geven aan de branche.
- Het OMT-advies wordt op maandag 20 april verwacht en de MCCb zal op 21 april een besluit nemen op basis van dit OMT-advies.
- Hiervoor worden protocollen opgesteld door sectoren hoe zij kunnen functioneren in een 1.5 meter samenleving. Er wordt onderscheid gemaakt tussen protocollen van A-sectoren, die niet vanwege overheidswege gesloten zijn, en B-protocollen, die wel vanwege overheidswege gesloten zijn. Met het oog op de besluitvorming van 21 april is versneld gewerkt aan de protocollen voor de bovengenoemde B-sectoren. Ook wordt meegenomen welke mitigerende maatregelen hiervoor nodig zijn met het oog op dwarsdoorsnijdende thema's (OV, openbare ruimte).

Seizoensarbeid

- Minister Koolmees zal de MCCb een update geven van het verkennende werk op het gebied van seizoensarbeid. Er wordt geen besluit gevraagd. Aanstaande dinsdag staat dit onderwerp op de agenda van de politieke vijfhoek. Wij zullen u hier aanstaande maandag nader over adviseren. U kunt dit agendapunt aanhoren.
- Waarschijnlijk zal hij hierbij stilstaan bij de afbakening van sectoren en denkrichtingen bij bepaling omzetverlies.

- Ambtelijk SZW geeft aan dat het UWV dit niet kan uitvoeren en ziet bij alle denkrichtingen grote uitvoeringsbezwaren, mogelijk zal MSZW dit ook bespreken.
- Wij delen de lijn van SZW. Bovendien is het de vraag hoeverre een aanvullend generiek steunpakket seizoensarbeid noodzakelijk is, nu de sierteelt al direct geholpen wordt door de maatregelen van afgelopen woensdag. Hier speelde specifieke knelpunten (situaties waarin de productie doorgaat terwijl er nauwelijks omzet wordt gemaakt, bederfelijke producten) die niet of in veel mindere mate gelden voor andere bedrijven met seizoensarbeid.
- Daarnaast lijkt koppeling met de NOW lijkt niet direct logisch. In veel gevallen zullen bedrijven met seizoensarbeid, zoals de strandtentsector, bij een forse terugval van omzet ook geen of veel minder arbeidskosten hebben.
- Indien het politiek toch wenselijk is deze sectoren te werken, is in elk geval het belangrijk om met duidelijke afbakening de precedentwerking te minimaliseren.

Bijlage - Afwegingkader

Onderstaand afwegingskader is samen met EZK opgesteld en heeft voorgelegen in de ambtelijke portalen van de crisisstructuur. Wij proberen de NCTV te bewegen dit ook te hanteren.

Box – Criteria voor differentiatie

Gezondheidsrisico's van een sector

1. Mogelijkheid tot 1,5 meter afstand

- Internationaal onderzoek laat zien dat de helft van de besmettingen presymptomatisch of asymptomatisch zou kunnen verlopen; dit betekent dat mensen besmettelijk zijn voordat ze symptomen ontwikkelen.
- Het is daarom cruciaal dat Nederlanders fysiek contact mijden, ook als ze niet ziek zijn. Een groot deel van de besmettingen wordt veroorzaakt door hoesten en niezen. Als personen 1,5 meter afstand houden, kan het leeuwendeel van deze druppelinfecties worden voorkomen.
- Hoe een sector scoort op dit criterium kan gemakkelijk worden bepaald: we hoeven enkel het aantal contactmomenten op minder dan 1,5 meter te schatten dat blijft bestaan na invoering van het nieuwe protocol. Kappers zullen bijvoorbeeld slecht scoren, maar tennisverenigingen goed.

2. Mogelijkheid om samenscholingen te beperken

- Onderzoek laat zien dat de verspreiding van het virus versneld kan worden door zogenaamde 'superspreaders'. Dit zijn individuen die een groot aantal anderen besmetten. Superspreader events kunnen worden voorkomen door het aantal personen in één ruimte of afgebakend gebied beperkt te houden.
- Grote samenscholingen waarin iedereen anderhalve meter afstand houdt zijn minder gevaarlijk, maar nog steeds riskant. Omdat besmetting ook via aerosols (microscopische waterdruppeltjes die een tijd in de lucht kunnen blijven hangen) lijkt te gebeuren, kunnen grote groepen het best worden vermeden.
- Hoe een sector scoort op dit criterium kan eveneens gemakkelijk worden bepaald: de hoeveelheid en grootte van samenscholingen die noodzakelijk blijven na invoering van het nieuwe protocol bepalen de score. Concerten zullen bijvoorbeeld slecht scoren.

3. Mogelijkheid om besmetting via de omgeving te beperken

- Onderzoek laat zien dat zo'n 10% van de besmettingen indirect zou kunnen verlopen. Denk aan een zieke persoon die in zijn hand hoest en een supermarktkarretje vastpakt. Een andere supermarktbezoeker kan vervolgens het virus via de karbeugel op haar handen krijgen, en door het gezicht aan te raken, geïnfecteerd worden.
- Contactbesmetting via de omgeving kan worden geminimaliseerd door veel hygiënische maatregelen te nemen (handen wassen), beschermende kleding te dragen (handschoenen) en door het aantal objecten dat door meerdere mensen wordt aangeraakt te beperken.
- De score hangt af van deze drie factoren. De reguliere zorg is een goed voorbeeld van een subsector die goed scoort op dit criterium.

4. Mogelijkheid om risicogroepen af te zonderen

- Data van de Nederlandse IC's laat zien dat de sterftekans zeer afhankelijk is van leeftijd en onderliggende aandoeningen.
- Meer dan 77% van de sterfgevallen betreft ouderen boven de 75 jaar. Driekwart van de overleden Nederlanders had overgewicht en bij 70% van de sterfgevallen onder de 70 jaar is een serieuze onderliggende aandoening geconstateerd. Van de 2823 overleden Nederlanders op 13 april hadden er maar 17 een leeftijd van onder de vijftig jaar.
- De score op dit criterium is dus erg afhankelijk van de leeftijdsdistributie van de betreffende sector en van de gezondheid van werknemers of consumenten.
- Scholen scoren bijvoorbeeld goed op dit criterium, aangezien kinderen en de meeste docenten weinig risico lopen. Bridgeclubjes scoren slechter.

5. Afhankelijk van andere risicovolle sectoren

- Om de gezondheidsrisico's van een sector te bepalen moeten we verder kijken dan de risico's van de sector zelf – veel sectoren zijn voor openstelling namelijk afhankelijk van andere risicovolle sectoren.
- Denk aan Rijksambtenaren: een groot deel reist met de trein naar het werk. Als we thuiswerken voor Rijksambtenaren opheffen, neemt de spitsdrukke in treinen toe. Dit brengt duidelijke gezondheidsrisico's met zich mee: treinen zijn afgesloten ruimtes waarin passagiers dicht op elkaar zitten.

De score op dit criterium wordt bepaald door de score van sectoren waarvan openstelling randvoorwaardelijk is.

Maatschappelijke impact van een sector

1. Sociale impact

- Voortdurende sluiting van een sector draagt bij aan sociale onrust, bijvoorbeeld in de vorm van eenzaamheid, kansenongelijkheid en/of stress.
- Thuisonderwijs zorgt bijvoorbeeld op dit moment voor kansenongelijkheid en stress voor (thuiswerkende) ouders. Het bezoekverbod bij verzorgingstehuizen leidt tot eenzaamheid en stress bij de bewoners.

2. Andere gezondheidseffecten

- Draagt deze sector positief bij aan de gezondheid van Nederlanders? Denk aan het verlenen van niet-spoedeisende hulp, beweging en/of mentale gezondheid.
- De sportsector draagt bijvoorbeeld enerzijds bij aan voldoende beweging en zorgt anderzijds voor ontspanning en daarmee een betere mentale gezondheid.

3. Verwachte inhaalgroei

- De coronamaatregelen hebben een grote economische impact op de getroffen sectoren. Sommige sectoren zullen deze misgelopen omzet deels goed kunnen maken wanneer ze weer open mogen (inhaalgroei). Andere sectoren zullen dit omzetverlies niet meer later goed kunnen maken.
- Kappers zullen bijvoorbeeld zodra ze weer open mogen te maken krijgen met gedeeltelijke inhaalgroei. Dit zal niet al het omzetverlies goedmaken. Nederlanders die normaal gesproken elke maand naar de kapper gaan, zullen die beurten namelijk niet inhalen in de maanden daarna.

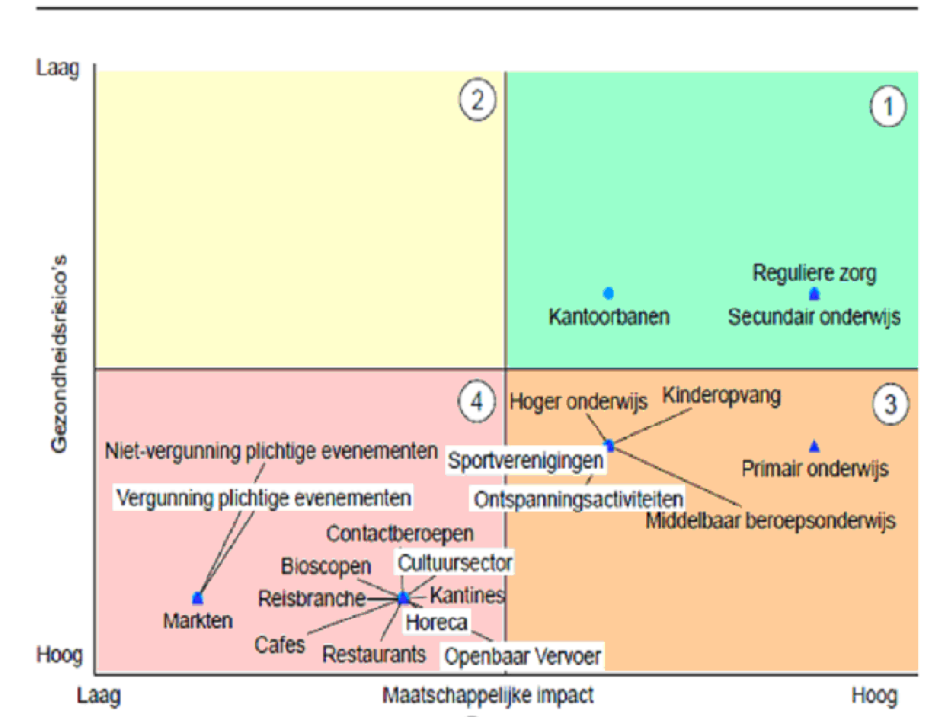
4. Werkgelegenheidsverlies en bbp-verlies

- Verlies van werk en inkomen heeft een grote impact op de ondernemers en werkenden die het treft. Wanneer er niet of moeilijk vanuit huis gewerkt kan worden gewerkt levert dit ook extra bbp- of productiviteitsverlies op. Ook de schade die wordt berokkend aan de economie op termijn wordt meegenomen (bijvoorbeeld het verlies van menselijk kapitaal doordat kwaliteit van thuisonderwijs lager is dan regulier onderwijs).
- Er kan bijvoorbeeld worden gekeken naar percentage directe (regionale) werkgelegenheid van de sector en het percentage (regionale) toegevoegde waarde of bbp van de sector. Maar ook naar hoe zwaar een sector wordt geraakt. Voor werkgelegenheidsverlies is ook relevant in welke mate er in een sector gebruik wordt gemaakt van flexwerkers en zzp'ers.

5. Verwevenheid van een sector

- Een sector is verbonden met andere sectoren, bijvoorbeeld met toeleveranciers en afnemers. Sommige sectoren zijn zelf niet zo groot, maar beïnvloeden indirect veel werkenden in andere sectoren.
- Maar sommige sectoren verzorgen ook een randvoorwaardelijke functie zoals het openbaar vervoer. Ook kinderopvang en scholen zijn cruciaal voor veel bedrijven om hun werknemers optimaal te kunnen inzetten.

Figuur – Kwadrantenstelsel voor sectoren

Indicatieve Stoplichttabel Sectoren

- Groen**=gezondheidsrisico's beperkt OF maatschappelijk effect groot
- Geel**=gezondheidsrisico's relatief beperkt OF maatschappelijk effect relatief groot
- Oranje**=gezondheidsrisico's relatief groot OF maatschappelijk effect relatief beperkt
- Rood**=gezondheidsrisico's groot OF maatschappelijk effect beperkt

Sector	Gezondheidsrisico's	Maatschappelijk effect
Reguliere zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt protocol voor 1,5-meter-norm en mogelijkheid om samenscholing te beperken. • In de zorg worden standaard veel hygiëne-maatregelen in acht genomen om besmettingsgevaar te beperken. • Kan kwetsbare doelgroep betreffen. Risicogroepen kunnen wel afgezonderd worden. • Er is sprake van regionale spillover-effecten. Kan druk zetten op ov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot sociaal effect. • Sommige (planbare) zorg kan niet op afstand. Op dit moment ligt zo'n 40% van de zorg stil. • Gezondheidsverlies heeft op termijn een negatief effect op productiviteit. • Zorgsector beslaat meer dan 10% van het bbp.¹ • Voor planbare zorg kan tot op zekere hoogte sprake zijn van inhaalgroei. • Substantiële inkomensderving voor zorgaanbieders. Risico verschilt per deelsector. • De verwevenheid en centraliteit van de sector is groot: ook toeleveranciers en ondersteunende diensten kunnen in de problemen geraken.
Primair onderwijs (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt ingrijpend protocol voor aanpassing voor 1,5-meter-norm (veel contact). Lastig handhaafbaar voor jonge kinderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief sociaal effect op kinderen • Negatief sociaal effect op ouders (o.a. stress) • Risico permanent verlies menselijk

¹ Op basis van internationale statistiek (zonder kinderopvang en welzijnssectoren)

	<p>Kinderen mogelijk minder kwetsbaar²: risicogroepen kunnen worden afgezonderd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoog risico op omgevingsbesmetting: vergt hygiënebeleid. • Er is geen sprake van regionale spillover-effecten. Druk op ov beperkt: basisonderwijs veelal lokaal georganiseerd. 	<p>kapitaal, met name voor kinderen uit kansarme gezinnen (lagere kwaliteit onderwijs).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Totale uitgaven aan onderwijs beslaan meer dan 5% van het bbb. • Lagere productiviteit werkende ouders • Verwevenheid sector groot: noodzakelijk om andere sectoren open te stellen • Inkomensderving zeer beperkt (inkomsten lopen door).
Secundair onderwijs (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt ingrijpend protocol voor aanpassing voor 1,5-meter-norm (veel contact). Lastig handhaafbaar voor jongere scholieren. • Scholieren mogelijk minder kwetsbaar: risicogroepen kunnen worden afgezonderd. • Hoog risico op omgevingsbesmetting: vergt hygiënebeleid. • Er is geen sprake van regionale spillover-effecten. Druk op ov beperkt: kinderopvang veelal relatief lokaal georganiseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief sociaal effect op kinderen • Negatief sociaal effect op ouders (o.a. stress) • Risico permanent verlies menselijk kapitaal, met name voor kinderen uit kansarme gezinnen (lagere kwaliteit onderwijs en kans op dropouts groter). • Totale uitgaven aan onderwijs beslaan meer dan 5% van het bbb. • Lagere productiviteit werkende ouders • Centraliteit sector groot: noodzakelijk om andere sectoren open te stellen • Inkomensderving zeer beperkt (inkomsten lopen door).
Kinderopvang (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt ingrijpend protocol voor aanpassing voor 1,5-meter-norm (veel contact). Lastig handhaafbaar voor jonge kinderen. • Kinderen mogelijk minder kwetsbaar: risicogroepen kunnen worden afgezonderd. • Hoog risico op omgevingsbesmetting: vergt hygiënebeleid. • Er is geen sprake van regionale spillover-effecten. Druk op ov beperkt: kinderopvang veelal lokaal georganiseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief effect op gesteldheid kinderen (minder contact met leeftijdsgenoten). Negatief effect op welbevinden ouders (o.a. stress). • Lagere productiviteit werkende ouders (meer dan 500.000) • Verwevenheid sector groot: noodzakelijk om andere sectoren open te stellen. • Inkomensderving zeer beperkt (inkomsten lopen door).
Middelbaar beroepsonderwijs (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt ingrijpend protocol voor aanpassing voor 1,5-meter-norm (veel contact). Lastig handhaafbaar voor jongeren. • Jongeren mogelijk minder kwetsbaar: risicogroepen kunnen worden afgezonderd. • Hoog risico op omgevingsbesmetting: vergt hygiënebeleid. • Er is sprake van regionale spillover-effecten. Kan druk op ov vergroten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Afstandsonderwijs redelijk mogelijk maar risico permanent verlies menselijk kapitaal (lagere kwaliteit onderwijs/dropouts) • Centraliteit sector op korte termijn beperkt. • Inkomensderving zeer beperkt (inkomsten lopen door).
Hoger onderwijs (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Vergt ingrijpend protocol voor aanpassing voor 1,5-meter-norm (veel contact). Lastig handhaafbaar voor jongeren. • Jongeren mogelijk minder kwetsbaar³: risicogroepen kunnen worden afgezonderd. • Hoog risico op omgevingsbesmetting: vergt hygiënebeleid. • Er is sprake van regionale spillover-effecten. Kan druk op ov aanzienlijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Afstandsonderwijs redelijk goed mogelijk (minder contacturen). Negatief effect op gesteldheid studenten beperkt. • Beperkt risico permanent verlies menselijk kapitaal (lagere kwaliteit onderwijs/dropouts). • Centraliteit sector op korte termijn beperkt. • Inkomensderving zeer beperkt (inkomsten lopen door).

² Er vindt momenteel onderzoek plaats door het RIVM.

³ Er vindt momenteel onderzoek plaats.

	vergroten.	
Sportverenigingen (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid 1,5-meter-norm erg verschillend per sport. • Maatregelen mogelijk om samenscholing te beperken. • Besmetting via de omgeving is te beperken. • Mogelijk om risicogroepen af te zonderen. • Kan druk op ov en/of hulpdiensten vergroten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief groot. • Sector draagt bij aan gezondheid. • Structurele belang van sportverenigingen voor economie is beperkt (toegevoegde waarde van de sporteconomie zo'n 1% bbp, incl. sportevenementen). Bij abonnementen minder inkomensderving. • Beperkt direct werkgelegenheidseffect. Indirect effect op productiviteit werknemers. • Inhaalgroei beperkt. • Beperkte verwevenheid met andere sectoren.
Subsector sportvereniging: non-contact-sporten (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid 1,5-meter-norm te hanteren. • Maatregelen mogelijk om samenscholing te beperken. Veelal individuele sporten. • Besmetting via de omgeving is te beperken. • Mogelijk om risicogroepen af te zonderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief groot. • Sector draagt bij aan gezondheid. • Structurele belang van sportverenigingen voor economie is beperkt. • Beperkt direct werkgelegenheidseffect. Indirect effect op productiviteit werknemers. • Beperkte verwevenheid met andere sectoren.
Subsector sportvereniging: contactsporten, (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer beperkte mogelijkheid 1,5-meter-norm te hanteren. • Beperkt maatregelen mogelijk om samenscholing te beperken. Veelal teamsporten. • Besmetting via de omgeving is te beperken. • Mogelijk om risicogroepen af te zonderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief groot. • Sector draagt bij aan gezondheid. • Structurele belang van sportverenigingen voor economie is beperkt. • Beperkt direct werkgelegenheidseffect. Indirect effect op productiviteit werknemers. • Beperkte verwevenheid met andere sectoren.
Ontspanningsactiviteiten: o.a. fitnessclubs, sauna's casino's, speelhallen (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer beperkte mogelijkheid 1,5-meter-norm te hanteren. • Beperkt maatregelen mogelijk om samenscholing te voorkomen. • Besmetting via de omgeving. • Ook veel gebruik door risicogroepen. • Extra druk op OV en regionale spreiding lastig (spillover-effecten). • Er kan onderscheid worden gemaakt tussen sportclubs enerzijds en casino's en speelhallen anderzijds. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Positieve gezondheidseffecten alleen bij sportclubs en sauna's. • Inhaalgroei beperkt. • Structurele belang voor economie is beperkt. Wel werkgelegenheidseffect. • Beperkte verwevenheid met andere sectoren. • Er kan onderscheid worden gemaakt tussen sportclubs enerzijds en casino's en speelhallen anderzijds.
Contactberoepen: o.a. kappers, schoonheidssalons en rijinstructeurs	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm is zeer moeilijk te hanteren (direct contact). • Samenscholing beperkt. • Risico op besmetting via de omgeving. • Ook veel gebruik door risicogroepen. • Beperkte afhankelijkheid van andere sectoren. • Druk op ov beperkt: veelal lokaal georganiseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Gedeeltelijke inhaalgroei bij meeste contactberoepen. • Structurele economische belang van veel contactberoepen is beperkt. • Kappers en schoonheidsverzorging kent (2017) 64.260 bedrijven, 85.600 werkzame personen. Omzet per week €46 mln. Groot risico op faillissementen. • Verwevenheid en centraliteit van sector is beperkt.
Horeca (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm moeilijk te hanteren. • Risico van samenscholing. • Risico van besmetting via de omgeving lastig te beperken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Verwachte inhaalgroei beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt. • Omzet per week van €365 mln. en

	<ul style="list-style-type: none"> • Veel gebruik door risicogroepen. • Regionale spreiding lastig (spillover-effecten) en extra druk op OV. • Er kan onderscheid worden gemaakt tussen restaurants, cafés en clubs. 	<ul style="list-style-type: none"> • circa 500.000 werkzame personen. Groot risico op faillissementen. • Relatief veel flexwerkers en zelfstandigen. • Verwevenheid sector relatief groot met veel toeleveranciers en huurders.
Subsector Horeca: restaurants (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm lastig te hanteren. • Risico van samenscholing. • Risico van besmetting via de omgeving lastig te beperken. • Veel gebruik door risicogroepen. • Regionale spreiding lastig (spillover-effect) en extra druk op OV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Verwachte inhaalgroei beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt. • Aanzienlijke werkgelegenheid en omzet. Groot risico op faillissementen. • Relatief veel flexwerkers en zelfstandigen. • Verwevenheid sector relatief groot met veel toeleveranciers en huurders.
Subsector Horeca: cafés (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm moeilijk te hanteren. Lastig controleerbare setting. • Risico van samenscholing. • Risico van besmetting via de omgeving lastig te beperken. • Veel gebruik door risicogroepen. • Regionale spreiding lastig (spillover-effect) en extra druk op OV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Verwachte inhaalgroei beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt. • Aanzienlijke werkgelegenheid en omzet. Groot risico op faillissementen. • Relatief veel flexwerkers en zelfstandigen. • Verwevenheid sector relatief groot met veel toeleveranciers en huurders.
Subsector Horeca: (sport)kantines (gesloten)⁴	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm moeilijk te hanteren. Lastig controleerbare setting. • Risico van samenscholing. • Risico van besmetting via de omgeving lastig te beperken. • Veel gebruik door risicogroepen. • Regionale spreiding lastig (spillover-effect) en extra druk op OV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Verwachte inhaalgroei beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt. • Aanzienlijke werkgelegenheid en omzet. Groot risico op faillissementen. • Relatief veel flexwerkers en zelfstandigen. • Verwevenheid sector relatief groot met veel toeleveranciers en huurders.
Subsector Horeca: bioscopen (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm is te hanteren. Relatief controleerbare setting (zie protocol). • Risico van samenscholing. • Risico van besmetting via de omgeving te beperken. • Veel gebruik door risicogroepen. • Regionale spreiding lastig (spillover-effect) en extra druk op OV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Verwachte inhaalgroei beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt. • Groot risico op faillissementen. • Relatief veel flexwerkers en zelfstandigen. • Verwevenheid sector relatief groot met veel toeleveranciers en huurders.
Reisbranche (geen overbodige reisbewegingen)	<ul style="list-style-type: none"> • Lastig voor 1,5-meter-norm (veel contact) • Besmettingsrisico via oppervlakten • Regionale spreiding onmogelijk (spillover-effect tussen regio's) • Risico op grensoverschrijdende besmetting groot 	<ul style="list-style-type: none"> • Belang voor structuur economie beperkt: beslaat minder dan 1% van de Nederlandse economie. • Matige inhaalgroei verwacht. • Sector zwaar getroffen; groot risico op faillissementen en verlies van werkgelegenheid. • Negatief effect op welbevinden .
Cultuursector: o.a. theater, poppodia, museum (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van subsector • 1,5-meter-norm moeilijk te hanteren (veel contact) • Risico op samenscholing • Besmettingsrisico via oppervlakte • Mogelijkheden om risicogroepen af te zonderen beperkt. • Regionale spreiding onmogelijk (spillover-effect tussen regio's) • Mogelijk extra druk op OV 	<ul style="list-style-type: none"> • Belang voor structuur economie beperkt: beslaat minder dan 1% van de Nederlandse economie. • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht • Sector zwaar getroffen; risico op faillissementen en verlies werkgelegenheid: onmogelijk om te opereren onder huidige maatregelen. • Negatief effect op welbevinden beperkt.

⁴ Hangt samen met maatregel voor sportverenigingen

Subsector cultuursector: Geplaceerde voorstellingen (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm is te hanteren en relatief controleerbare setting (protocol nodig) • Mogelijkheden om risicogroepen af te zonderen beperkt • Regionale spreiding lastig (spillover-effect tussen regio's) • Mogelijk extra druk op OV 	<ul style="list-style-type: none"> • Belang voor structuur economie beperkt: beslaat minder dan 1% van de Nederlandse economie. • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht • Sector zwaar getroffen; risico op faillissementen en verlies werkgelegenheid: onmogelijk om te opereren onder huidige maatregelen. • Negatief effect op welbevinden beperkt.
Subsector cultuursector: Ongeplaceerde voorstellingen (poppodia) (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm moeilijk te hanteren (veel contact) • Risico op samenscholing • Besmettingsrisico via oppervlakte • Mogelijkheden om risicogroepen af te zonderen beperkt. • Regionale spreiding onmogelijk (spillover-effect tussen regio's) • Mogelijk extra druk op OV 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale impact relatief beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt: beslaat minder dan 1% van de Nederlandse economie. • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht • Sector zwaar getroffen; risico op faillissementen en verlies werkgelegenheid: onmogelijk om te opereren onder huidige maatregelen. • Negatief effect op welbevinden beperkt.
Subsector cultuursector: Musea (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • 1,5-meter-norm lastig te hanteren (protocol nodig) • Mogelijkheden om risicogroepen af te zonderen beperkt • Regionale spreiding lastig (spillover-effect tussen regio's) • Mogelijk extra druk op OV 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief effect op welbevinden beperkt. • Belang voor structuur economie beperkt: beslaat minder dan 1% van de Nederlandse economie. • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht • Sector zwaar getroffen; risico op faillissementen en verlies werkgelegenheid: onmogelijk om te opereren onder huidige maatregelen.
Campings en vakantieparken (collectieve voorzieningen gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid te maken tussen accommodaties met en zonder gemeenschappelijke voorzieningen • Lastig voor handhaving en hantering 1,5-meter-norm • Besmettingsrisico via oppervlakten • Mogelijkheid om risicogroepen af te zonderen beperkt 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief effect op welbevinden beperkt. • Effecten zeer divers. Van campings die vrijwillig sluiten tot vakantieparken die gewoon openblijven. • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht • Seizoenswerk. Inkomsten moeten vooral in maanden april-september worden verdiend. • Toeleveranciers mogelijk afhankelijk • Negatief effect op welbevinden
Niet- vergunningsplichtige evenementen: o.a. congressen, dierentuinen, pretparken (gesloten in verband met verbod op bijeenkomsten)	<ul style="list-style-type: none"> • Lastig voor handhaving en hantering 1,5-meter-norm • Besmettingsrisico via gezamenlijke gebruiksvoorwerpen (karretjes attractie) • Mogelijkheid om risicogroepen af te zonderen beperkt • Mogelijk extra druk op OV 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief effect op welbevinden beperkt. • Beperkte bbp-effecten • Geen tot beperkte inhaalgroei verwacht, hierdoor mogelijk werkgelegenheidsverlies en faillissementen • Centraliteit sector beperkt; toeleveranciers mogelijk wel afhankelijk
Vergunningsplichtige evenementen: o.a. festivals en voetbalwedstrijden (gesloten)	<ul style="list-style-type: none"> • Lastig voor 1,5-meter-norm (veel contact) • Risico op samenscholing • Mogelijkheid om risicogroepen af te zonderen beperkt • Besmettingsrisico via oppervlakten • Regionale spreiding in theorie onmogelijk (spillover-effect tussen regio's) • Mogelijk extra druk op OV en hulpdiensten 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslaat minder dan 1% van het bbp. • Belang voor structuur economie zeer beperkt. • Beperkte inhaalgroei verwacht • Groot risico op faillissementen: onmogelijk om te opereren onder huidige maatregelen. • Negatief effect op welbevinden beperkt. • Centraliteit sector beperkt; toeleveranciers mogelijk wel afhankelijk

**VOORBEREIDING ICCB
25 MAART 2020 – 15.00 uur**

1. Aanwijzing + update noodverordening (VWS) / modelverordening
Geen actieve inbreng

2. Afwegingskader vliegverboden + besluit op verlenging 4 landen (BZ/IenW)
Geen actieve inbreng

3. Strategie Caribisch gebied (BZK)
Geen actieve inbreng

- Met name discussie tussen AZ en BZK, conform toelichting van 10.2.g: politiek vraagstuk hoe om te gaan met eilanden, waarbij verschil zit tussen de openbare lichamen en de landen van het Koninkrijk.
- FIN is inhoudelijk aangehaakt geweest.

Achtergrondinformatie: Situatie bankensector

- Ligt grotendeels stil / on hold gezet gezien coronaproblematiek
- Centrale Bank van Curacao en Sint Maarten heeft een [bekendmaking](#) laten uitgaan in reactie op de coronaproblematiek. Het monetair beleid is aangepast als gevolg van coronaproblematiek. Belangrijkste maatregelen zijn dat de beleningsrente is verlaagd en dat het toezichtsbeleid is versoepeld wat er vooral op neerkomt dat financiële instellingen meer ruimte krijgen om betaling van rente en aflossing op leningen uit te stellen.
- Ten aanzien van Girobank is nog geen oplossing gevonden. Voorstel was dat deze zou worden overgenomen door nieuwe bank onder pensioenbeheerder, een deel althans. 10.2.g

10.2.g	
10.2.g	10.2.e

denkt echter dat dit niet comptabel is met de Rijkswet financieel toezicht, en wil het naar de RMR brengen.
- Positie PSBbank kwam ook in geding vlak voor de coronacrisis, liquiditeitsprobleem. Ligt nu ook stil, gezien bredere coronaproblematiek.
- Vanuit BFB/IEFI is het advies om op te letten dat bankencrisis niet wordt verknoopt met de coronacrisis.

Achtergrondinformatie: Kamerbrief 'Effecten corona op Caribische delen van het Koninkrijk' (Bijlage)

- Door BZK is een kamerbrief gemaakt met een pakket aan maatregelen voor Caribische delen van het Koninkrijk.
- Dit is een behoorlijk rommelig proces geweest, en nog steeds.
- Afgelopen vrijdag is een persbericht uitgegaan door BZK ['noodpakket en voor ondernemers en werknemers in Caribisch Nederland'](#), maar de Kamerbrief zelf nog niet. FIN had namelijk nog twee inhoudelijke bezwaren (zie hieronder).
- Dit zou aan de orde komen tijdens het begrotingsbilateraal met BZK dat vandaag, woensdag 25 maart, was, in de ochtend.
- BZK claimt dat het in de nazit aan de orde is geweest, en dat MFIN heeft toegezegd dat de brief kan worden verzonden. Dat is bij FIN niet bekend en wordt nog nagegaan.

Inhoudelijke bezwaren FIN bij Kamerbrief:

De brief gaat op twee punten verder dan de Kamerbrief met maatregelen voor Europees Nederland van afgelopen dinsdag:

1. De passage "Naast bovengenoemde maatregelen worden vanuit het totaal beschikbare budget voor de noodmaatregelen extra middelen aan de openbare lichamen beschikbaar gesteld om aanvullend vanuit het eilandelijk beleid een bijdrage te kunnen leveren" is voor ons nieuw en schept een vervelend precedent want er is geen politiek besluit genomen over extra middelen voor gemeenten in Europees Nederland.

2. De 80% WML voor vergoeding ZZP is hoger dan wat we in Nederland voor ZZP doen, dus de hoogte vergoeding ZZP zou gelijk geschakeld moeten worden aan Nederland = 70% van WML. *Ons advies is om daarom om niet met deze brief in te stemmen zolang deze niet in lijn wordt gebracht met de Kamerbrief van afgelopen week.*

4. Proces kamervragen (bijlage)

- NCTV wil gezamenlijk signaal afgeven dat overheid werkt aan bestrijden van crisis, en dat Kamervragen dus niet altijd prioriteit hebben. Met name korte deadlines die Kamer stelt helpen niet.
- MFIN wil zelf tijdens WGO ook signaal / statement hierover maken.
- Per mail zijn de werkafspraken verspreid (mail NCC/NCTV 25/3 13.14u), bevatten 5 werkafspraken. Opmerkingen daarbij
- Afspraak 3: 'Gestreefd wordt het aantal brieven dat naar de TK gaat te beperken, door waar mogelijk brieven samen te voegen en het versturen van niet noodzakelijke brieven te vermijden.'
- **Mogelijke inbreng / vraag: Gaat dit over COVIDbrieven of alle brieven? Laatste is namelijk onwenselijk wat FIN betreft.**
- Afspraak 4: 'Bij het beantwoorden van Kamervragen wordt waar mogelijk de 6 weken termijn aangehouden, ook bij set vragen waar de TK om zeer spoedige beantwoording vraagt. Oproep aan alle departementen om hier kritisch naar te kijken aangezien de meeste sets Kamervragen aan meerdere bewindspersonen worden gesteld.'

Mogelijke inbreng

1. Dit zegt nog niks over een gecoördineerde oproep van kabinetszijde. De huidige formulering herbergt het gevaar dat voor iedere vragenset een afzonderlijk afweging moet worden gemaakt (en die kan steeds anders uitvallen). Daarnaast organiseert deze aanpak een grote hoeveelheid gelijksoortige uitstelbriefjes. Een beter alternatief is de breed gedragen oproep van vanochtend in het IAO.
2. Is het voorstel om beantwoording te laten liggen totdat de zes weken termijn nadert, of *mogen* we ook eerder? Als we actief 6 weken termijn moeten aanhouden dan is dat juist weer iets extra's waar we op moeten letten.
3. Suggesties van BOA:
 - (1) de Kamer om ruimte te vragen in de termijn van de beantwoording (dus ruimte voor 6 weken termijn)
 - (2) de Kamer om ruimte te vragen in de *vorm* van beantwoording (dus mogelijkheden voor samenvoegen, bij brieven, in debatten)
 - (3) de Kamer te vragen schriftelijke vragen maar aan 1 bewindspersoon te stellen om onnodige afstemming van verzamelsets te voorkomen

5. Vulling dashboard

- Tijdens IAO was er een appel over dashboard: begint zich langzaam te vullen.
- Verzoek is gedaan om dat voor het ICCB/MCCb te vullen.
- **Mogelijke inbreng / vraag: Fin werkt graag mee, maar betrokken medewerkers die hier over gaan hebben nu handen vol aan debat (WGO) en noodpakket maatregelen. Dus volgt later, zsm.**
- Tijdens IAO is en marge van bijeenkomst gesproken met EZK en SZW dat dat ook later kan; delen zij ook.

6. Scenario lockdown (NCTV) en cruciale processen

[Onderstaande punten ook reeds aan NCC/NCTV gemaïld]

- Wij begrepen dat er vanmiddag in het ICCB vooral een procesvoorstel wordt gedaan voor de uitwerking van het lockdownscenario.
- **Mogelijke inbreng: Het is behulpzaam om een duidelijker onderscheid te maken tussen de cruciale beroepen die in aanmerking kwamen voor bijvoorbeeld de kinderopvang en de vitale processen/cruciale beroepen/vitaliteit samenleving in het geval van een totale lockdown. Dat helpt ook om invulling te geven aan het criterium "thuis blijven, tenzij".** Achtergrond: in de IAO was veel discussie over het begrip cruciale processen en de relatie tot de eerdere maatregelen en uitzonderingen daarop. Het is nuttig dit onderscheid vanaf het begin goed te maken.
- Positief dat er drie categorieën worden benoemd (i) vitale processen; ii) cruciale beroepen/processen; iii) processen omtrent vitaliteit samenleving). **Mogelijke inbreng: Voor ons is nog wel enigszins onduidelijk wat er wordt bedoeld bij punt 2 met de zinsnede dat er van een lijst wordt overgegaan naar beschrijving op grond van criteria, omdat daaronder toch over een lijst wordt gesproken.** Financiën zal uiteraard wel de processen aanleveren voor die lijst. Het is wel de vraag hoe gedetailleerd dit moet: op instellingen-, proces-, beroepsgroep of personen-niveau. Kan daar duiding van komen? Daarnaast vragen wij ons af wat precies het verschil is tussen de eerste en tweede categorie.

- Er wordt aangegeven dat deze lijst de basis gaat vormen voor een lockdown. In hoeverre is de lijst flexibel (m.a.w. hoe definitief moet de lijst zijn)? Daarnaast wordt in sheet 3 ook gesproken over een ministeriele regeling. Wordt de lijst hier onderdeel van?
- **Mogelijke inbreng: voor sheet 4 en 8 geldt dat de "hoe"-vraag belangrijk is. Als de verantwoordelijkheid bij de bedrijven/organisaties/personen ligt – wat op zich een pragmatische maatregel is – hoe wordt dan gehandhaafd? Lijkt lastig te controleren voor handhavers.** Wij ontvangen hier op dit moment al veel vragen over van organisaties die zich in het kader van business continuity uit voorzorg aan het voorbereiden zijn op een lockdown.
- Daarnaast goed om in het achterhoofd te houden dat niet iedereen thuis beschikking meer heeft over een printer. Hoe gaat het in andere landen (FRA/ITA) met formulieren? Kunnen dit ook digitale formulieren zijn op bijv. een smartphone? Hoe om te gaan met mensen (bv. ouderen) die zowel geen printer als smartphone hebben?
- **Mogelijke inbreng: van belang is de proportionaliteit van een lockdown ten opzichte van het bereikte doel goed in de gaten te houden. Ook wanneer nagedacht wordt over lijsten met uitzonderingen. Bijvoorbeeld: IT-ers die thuiswerkfaciliteiten (servers) draaiende houden van bedrijven die geen vitale/cruciale processen hebben: moeten die ook niet cruciaal zijn? Zij houden immers vele mensen aan het werk en beperken de economische schade. Daarbij is het risico op besmetting vrijwel nul als de kantoren waar zij aankomen/werken leeg zijn.** Achtergrondinformatie: 10.2.e zal dit punt ook opbrengen tijdens bijvoorbeeld het SGO.

Input Ministerie van FIN

1) Reeds genomen maatregelen: welke maatregelen heeft uw departement of daaraan gelieerde partners tot op heden genomen

Beleid

- De minister van FIN, EZK, e.a. hebben op 12 maart een brief aan de TK gestuurd over de economische maatregelen met betrekking tot het COVID-19 virus. Zie de brief voor de details.
- Er vindt op Europees niveau afstemming plaats in de Eurogroep over maatregelen die lidstaten nemen en een gecoördineerde aanpak.

Als werkgever

- Het ministerie van Financiën volgt de algemene richtlijnen van het RIVM. Er zijn posters gemaakt met de adviezen over algemene hygiëne. Deze worden verspreid in de gebouwen. Ook wordt er gezorgd voor voldoende handzeep, handdoeken en is er aandacht voor regelmatige schoonmaak
- Het ministerie van Financiën heeft de departementale crisisstructuur geactiveerd. Er is een departementaal Beleidsteam ingericht. Daaronder is er 1. een calamiteitenteam die zich buigt over de bedrijfskritieke processen en de gevolgen voor de medewerkers en 2. Een beleidsteam die zich richt op de economische gevolgen van COVID-19.
- Het ministerie van Financiën heeft in kaart gebracht welke kritieke processen er zijn en wat daarvoor nodig is qua minimale capaciteit. Dit wordt momenteel nog verder aangescherpt.
- Het ziekteverzuim wordt gemonitord.
- Dagelijks worden medewerkers van het ministerie van Financiën via Rijksportal geïnformeerd over de maatregelen die nationaal genomen worden en wat dat betekent voor hun werk. Leidinggevenden worden ook nog gemaïld met de relevante informatie voor hun medewerkers.
- Het ministerie van Financiën volgt de reisadviezen van BZ. Uit voorzorg hebben de zogenaamde roadshows van het Agentschap (o.a. naar Milaan, maar ook naar andere Europese steden) geen doorgang gevonden. Dit om te voorkomen dat medewerkers, die niet gemist kunnen worden i.v.m. doorgang van kritieke processen (financiering staatsschuld), besmet zouden kunnen raken.
- Het ministerie van Financiën volgt het bestuurlijke afwegingskader evenementen.
- Het DCC van het ministerie van Financiën ontvangt meer en meer vragen over hoe om te gaan met evenementen, grote bijeenkomsten en dienstreizen. Ook omdat landen om ons heen andere richtlijnen hanteren. Ook de financiële sector hanteert andere adviezen, die veel verder gaan dan de Rijksbrede lijn. Er zal dus een vraag & antwoordpunt opgericht worden binnen het ministerie.

2) Consequenties genomen maatregelen:

- Internationale bijeenkomsten worden meer en meer afgelast. Dit heeft consequenties voor de deelname van medewerkers van Financiën aan deze overleggen. De jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank in april in Washington zal niet fysiek plaatsvinden.
- Bezoekers uit andere landen zeggen hun bezoek af. Dit heeft tot gevolg dat vergaderingen telefonisch plaatsvinden of in zijn geheel niet doorgaan.

b) Welke knelpunten of dilemma's voorziet u die u niet zelf in bestaande structuren kunt oplossen?

- Er zal op een gegeven moment een punt komen waarop de behoefte is om te beslissen of we in shifts willen gaan werken (of mensen bewust thuis laten werken) om besmetting te voorkomen. Dit om de kritieke processen in het ministerie te kunnen borgen.
- Het afwegingskader evenementen biedt onvoldoende duidelijkheid of dit voor heel het Rijk geldt of alleen voor Noord-Brabant. Ons inziens komt er snel een punt waarop men zelfstandig gaat beslissen om evenementen en bijeenkomsten af te laten, zeker als daar mensen van andere bedrijfstakken (zoals de financiële sector) bij aanwezig zijn die veel

verdergaande preventieve maatregelen nemen.